Autoarea bestsellerului *Eu, Mona Lisa*

Jeanne Kalogridis

Raftul Denisei

Regina diavolului

Un roman despre Caterina de Medici

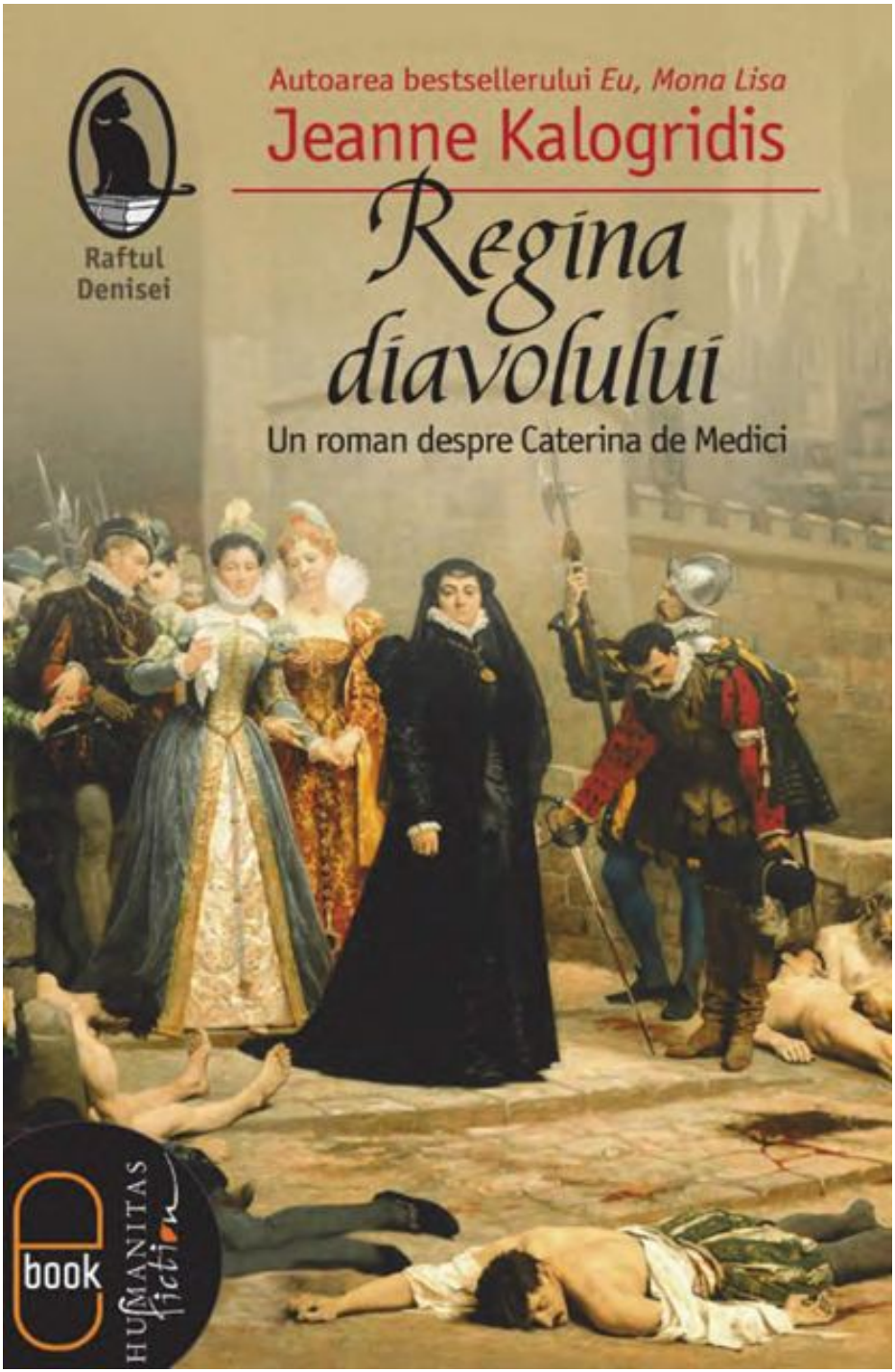

ebook

HUMANITAS fiction

JEANNE KALOGRIDIS

REGINA DIAVOLULUI

Un roman despre Caterina de Medici

Traducere din engleză de ANCA DAN
Titlul original: *The Devil's Queen: A Novel of Catherine de Medici,* 2009

HUMANITAS FICTION, 2013 (ediția print)
HUMANITAS FICTION, 2014 (ediția digitală)

Versiune ebook: decembrie 2016

Pentru Russell Galen

Mulţumiri

Mulțumirile mele se îndreaptă către următoarele sunete temerare: minunații mei agenți, Russell Galen şi Danny Baror; înțelepții şi răbdătorii mei editori, Charles Spicer de la St. Martins Press şi Emma Coode de la HarperCollins UK; prietena mea, Sherry Gottlieb, un lector şi un editor extraordinar; cea mai bună prietenă a mea pe viață, Helen King Knight; Tom Jacobs, specialist în astrologie evolutivă; Christopher Warnock, specialist în astrologie renascentistă; Nina Toumanoff, care m-a ajutat să redescopăr bucuria de a scrie.

PARTEA ÎNTÂI
Blois, Franţa
august 1556

Prolog

La prima vedere părea un bărbat şters, scund şi îndesat, cu părul cărunt, îmbrăcat neîngrijit, ca un om de rând. De sus, de la al doilea etaj, unde mă aflam, nu-i zăream faţa, dar i-am văzut tresărirea în clipa în care a ieşit din trăsură şi picioarele i-au atins caldarâmul; a întins mâna după baston şi s-a agăţat de braţul vizitiului. Cu tot ajutorul, se mişca greoi şi cu băgare de seamă în aerul înăbuşitor al dimineţii, iar eu mi-am spus cu groază: *E un om bătrân şi bolnav – nimic mai mult.*

În spatele lui se vedeau norii adunaţi deasupra fluviului, prevestind o furtună, dar deocamdată soarele nu era cu totul ascuns. Razele lui se strecurau prin mici spărturi şi se răsfrângeau orbitoare în apele Loarei.

M-am îndepărtat de fereastră şi m-am aşezat în fotoliu. Aş fi vrut să-mi impresionez oaspetele, să-l vrăjesc, astfel încât să nu-mi observe nervozitatea, dar în zilele acelea n-aveam putere să mă prefac. Din toată fiinţa mea izvora cea mai neagră jale şi arătam oricum, numai impunătoare nu. Eram o creatură greoaie, lipsită de farmec, foarte ofilită şi foarte tristă.

Slavă Domnului că-s numai copiii, a mormăit moaşa.

Credea că dorm. Dar o auzisem şi înţelesesem: viaţa unei regine e mai importantă decât aceea a fiicelor ei. Şi-apoi lăsaseră în urmă destui fraţi: descendenţa regală era asigurată. Dacă aş mai fi avut însă vreun strop de sânge şi de speranţă, aş fi pălmuit-o. Inima îmi era la fel de frântă ca trupul.

Când se apropiase sorocul nu eram deloc îngrijorată; de fiecare dată născusem uşor. Sunt puternică, am voinţă şi nu m-am temut niciodată de durere. Le alesesem până şi numele – Victoire şi Jeanne – fiindcă Ruggieri prezisese că voi avea fetiţe gemene. Dar nu-mi spusese şi că vor muri.

Primului prunc i-a trebuit multă vreme să se nască,

atât de multă, încât şi eu, şi moaşa am început să ne facem griji. Obosisem aşa de tare, că nici nu mai puteam sta în scaunul de naşteri.

După o zi întreagă şi o jumătate de noapte, a apărut Victoire. Era cel mai mic prunc pe care-l văzusem vreodată, prea slab ca să plângă cum trebuie. Naşterea ei nu mi-a adus nicio uşurare; Jeanne nu voia să iasă. Au trecut alte ceasuri de agonie, până când noaptea s-a făcut iar ziuă, iar dimineaţa a lăsat loc după-amiezii. Trupul copilului era atât de înţepenit, încât nu putea să coboare. Moaşa s-a hotărât să-i rupă picioarele, ca să poată s-o tragă afară fără să mă omoare pe mine.

Apoi şi-a vârât mâna înăuntrul meu şi s-a auzit trosnetul înăbuşit al oscioarelor rupte. Am urlat, dar nu de durere, ci din cauza acelui sunet. Când Jeanne a ieşit, moartă deja, nici nu m-am uitat la ea.

Geamăna ei, firavă şi bolnăvicioasă, a mai trăit trei săptămâni. În ziua când a murit şi Victoire, m-a copleşit convingerea rece, sfredelitoare, că vraja făcută de Ruggieri cu ani în urmă îşi pierduse puterea: bărbatul meu şi copiii care îmi trăiau erau în primejdie de moarte.

Mai era şi catrenul din cartea cea mare, scrisă de profet, catrenul care mă temeam că se referă la soarta dragului meu Henric. Sunt foarte perseverentă când caut răspunsuri şi n-aveam de gând să mă opresc până nu auzeam adevărul chiar de pe buzele faimosului prezicător.

Am fost trezită la realitate de o bătaie în uşă şi de glasul coborât al străjerului. Când am răspuns, uşa s-a dat în lături, iar străjerul şi povara lui şchiopătândă au pătruns în încăpere. Pe chipul celui dintâi se citi mirarea când văzu că sunt absolut singură, fără doamnele mele de onoare: o trimisesem pe Diana cu treburi şi îi cerusem până şi doamnei Gondi să plece. Discuţia cu oaspetele meu trebuia să se desfăşoare între patru ochi.

— *Madame la Reine,* Maiestate…

Vorbea cu accentul din sudul ţării, unde se născuse. Avea o faţă blândă şi rotundă, ca o lună plină, şi cei mai

calzi ochi din lume.

Doamna Gondi spunea că este evreu din naştere, dar trăsăturile nu-i trădau originea. Deşi se clătina cu tot cu baston, reuşi să-şi scoată pălăria şi să facă o reverenţă acceptabilă. Părul lung, încâlcit şi rărit în creştet, îi atârna peste faţă, ascunzându-i-o.

— Mă simt onorat şi îmi exprim umilele mulţumiri pentru faptul că mă primiţi, spuse el. Cea mai mare dorinţă a mea este să mă pun în slujba Înălţimii Voastre şi a Maiestăţii Sale în orice fel binevoiţi să-mi porunciţi. Cereţi-mi viaţa şi o veţi avea.

Vocea şi mâna încleştată pe pălărie îi tremurau.

— Dacă există vreo suspiciune de incorectitudine, de erezie, nu pot să vă spun decât că sunt un bun catolic şi că mi-am închinat întreaga viaţă slujirii Domnului. Viziunile le-am scris din porunca Lui. Ele mi-au fost trimise numai şi numai de către El, şi nu de vreun duh necurat.

Auzisem că fusese deseori acuzat de uneltiri cu diavolul şi că în ultimii ani se tot muta din sat în sat, pentru a evita să fie arestat. Slab, vulnerabil, mă iscodea cu un aer şovăielnic. Îmi citise scrisoarea, dar auzise, fără îndoială, de ura regelui, soţul meu, faţă de ocultism şi protestanţi; poate că se temea că intrase într-o capcană inchizitorială.

M-am grăbit să-l liniştesc:

— N-am nicio îndoială, domnule de Nostredame, i-am spus zâmbindu-i cu căldură şi întinzându-i mâna. De aceea v-am şi cerut ajutorul. Vă mulţumesc că aţi bătut atâta drum, cu toate necazurile domniei voastre, pentru a veni să ne vedeţi. Vă suntem profund recunoscători.

Trupul i se cutremură, semn că scăpase de teamă. Se apropie clătinându-se şi-mi sărută mâna; părul lui moale îmi atinse degetele. Răsuflarea îi mirosea a usturoi.

— Asta-i tot, i-am spus străjerului, îndreptându-mi privirea către el, iar când omul ridică din sprânceană – de ce, adică, mă grăbeam să încalc buna-cuviinţă cerându-i

să plece? –, m-am încruntat discret, până când dădu din cap, se înclină şi ieşi.

Am rămas singură cu profetul care nu semăna a profet.

Domnul de Nostredame îşi îndreptă spinarea şi făcu un pas înapoi. Privirea îi căzu pe ceea ce se vedea prin fereastră; agitația i se risipi, înlocuită de o concentrare calmă.

— Ah, spuse el ca pentru sine. Copiii.

M-am întors şi l-am văzut pe Eduard fugind după Margot şi după micul Navarra prin curtea acoperită cu iarbă şi prefăcându-se că n-o aude pe guvernantă, care-i striga să se mişte mai încet.

— Alteței Sale, prințului Eduard, îi place s-o fugărească pe surioara lui, i-am explicat.

La cinci ani, Eduard era neobişnuit de înalt pentru vârsta lui.

— Cei doi mai mici, băiețelul şi fetița, par să fie gemeni, dar ştiu că nu e aşa.

— Sunt fiica mea Margot şi vărul ei, Henric de Navarra. Îi spunem micul Henric, sau uneori Navarra, ca să nu-l confundăm cu regele.

— Asemănarea este uimitoare, murmură el.

— Amândoi au trei ani, domnule; Margot s-a născut pe 13 mai, Navarra pe 13 decembrie.

— Legați de soartă, îi scăpă fără să vrea, apoi îmi aruncă o privire scurtă.

Avea ochii prea mari pentru fața lui, la fel ca mine, dar ai lui erau de un cenuşiu limpede şi luminos. Erau sinceri ca ai unui copil şi sub privirea lor scrutătoare simțeam o stânjeneală neobişnuită.

— Am avut şi eu un fiu şi o fiică, spuse el melancolic.

Am deschis gura să-mi exprim compătimirea şi să-i spun că îi cunosc povestea. Era cel mai înzestrat medic din toată Franța, îşi câştigase faima vindecând o mulțime de bolnavi de ciumă… dar îşi privise neputincios soția şi copiii murind de cumplita boală.

N-am apucat să vorbesc însă, pentru că el continuă:

— Nu vreau să par un monstru, doamnă, pomenindu-vă de durerea mea când Înălțimea Voastră însevă sunteți în doliu; fac asta numai pentru a vă arăta că vă înțeleg suferința. Am auzit de curând că jeliți pierderea a două fetițe. Nu există tragedie mai mare decât moartea unui copil. Mă rog la Dumnezeu să vă ostoiască, Maiestății Voastre şi regelui, durerea.

— Vă mulțumesc, domnule de Nostredame.

Am schimbat repede subiectul, fiindcă mă temeam c-o să încep să plâng dacă mai spune ceva, într-atât de sinceră era compătimirea lui. Am arătat înspre fotoliul din fața mea şi spre scăunelul care fusese pus acolo special pentru el.

— Vă rog. Ați suferit deja destul pentru mine. Luați loc şi vă voi spune când sunt născuți copiii.

— Sunteți prea bună, Maiestate.

Se aşeză cât putu de comod pe scaun şi-şi sprijini cu un geamăt stins piciorul bolnav pe taburet. Bastonul îl propti alături, ca să-i fie la îndemână.

— Aveți trebuință de pană şi hârtie, domnule?

Îşi ciocăni fruntea cu degetul:

— Nu, o să țin minte. Aşadar, să începem cu cel mai vârstnic. Delfinul, născut pe 19 ianuarie 1544. Ca să fac un horoscop corect am nevoie de…

— De oră şi de loc, l-am întrerupt eu.

Fiind pricepută la calcule, învățasem singură să alcătuiesc horoscoape; totuşi, n-aveam încredere deplină în propriile mele interpretări şi de multe ori nădăjduiam că mă înşel.

— Nicio mamă n-ar putea uita asemenea lucru, bineînțeles. Francisc s-a născut la castelul Fontainebleau, la ora patru şi câteva minute după-amiază.

— Şi câteva minute… mă îngână el şi, cu degetul cu care-şi ciocănise fruntea, începu acum să şi-o maseze, parcă pentru a-şi imprima datele în memorie. Ştiți cumva câte minute? Trei, poate, sau zece?

M-am încruntat, încercând să-mi amintesc:

— Mai puțin de zece. Din păcate, eram sleită de puteri în clipele acelea; mai precis de atâta nu ştiu.

Despre fete, Elisabeta şi Margot, n-am vorbit. Potrivit legii salice, femeile nu pot urca pe tronul Franței. Deocamdată era timpul să ne concentrăm pe moştenitori – pe Carol-Maximilian, născut pe 27 iunie la Saint-Germain-en-Laye, în anul 1550, şi pe scumpul meu Eduard-Alexandru. El era născut cu un an mai târziu decât Carol, pe 19 septembrie, la douăzeci de minute după miezul nopții.

— Vă mulțumesc, *Madame la Reine,* spuse Nostredame după ce am terminat. Vă voi aduce la cunoştință toate rezultatele peste două zile. Întrucât datele de naştere ale băieților sunt cunoscute de toată lumea, am făcut deja câteva cercetări preliminare.

Nu făcu niciun gest să se ridice, aşa cum ar fi fost de aşteptat. Rămase pe loc, privindu-mă atent cu ochii lui limpezi şi liniştiți, şi în tăcerea care urmă mi-am regăsit curajul şi glasul.

— Am vise rele, i-am spus.

Nu păru deloc surprins de ciudata mea izbucnire.

— Pot să vă vorbesc deschis, doamnă? mă întrebă politicos şi continuă înainte să apuc a-i răspunde: Aveți astrologi la curte. Nu sunt primul care face horoscoapele copiilor. Le voi alcătui şi eu, bineînțeles, dar nu numai pentru asta m-ați chemat.

— Nu, am recunoscut eu. V-am citit cartea de profeții.

Mi-am dres glasul şi am recitat catrenul al treizeci şi cincilea, cel care mă făcuse să mă prăbuşesc în genunchi când îl citisem prima dată:

Leul cel tânăr îl va înfrânge pe cel bătrân,
Pe câmpul de bătaie, într-un duel grozav,
Îi va străpunge ochii în cuşca lor de aur
Şi de o moarte cruntă va pieri.

Privirea domnului de Nostredame deveni precaută:

— Eu scriu ce trebuie să scriu. Nu îndrăznesc să cred că înțeleg sensurile.

M-am aplecat spre el, nemaiputând să-mi ascund agitația:

— Dar eu îndrăznesc. Soțul meu, regele – el e leul. Cel bătrân. Am visat…

M-am oprit, nevoind să pun în cuvinte viziunea oribilă din mintea mea.

— Doamnă, mi se adresă el cu blândețe. Înălțimea Voastră şi cu mine ne înțelegem bine unul pe celălalt, cred… Mai bine decât ne înțeleg toți ceilalți. Înălțimea Voastră şi cu mine vedem lucruri pe care alții nu le văd. E prea mult pentru liniştea noastră.

Mi-am întors ochii de la el şi am privit pe fereastră în grădină, unde, sub un soare strălucitor, Eduard, Margot şi micul Navarra se fugăreau în jurul gardurilor vii. În mintea mea vedeam țeste crăpate şi trupuri străpunse; vedeam oameni zvârcolindu-se, înecați în valuri de sânge.

— Eu una nu vreau să mai văd nimic, am spus.

Nu ştiu de unde ştia. Poate că citise pe fața mea, aşa cum citeşte un ghicitor liniile din palmă; poate că deja cercetase astrele mele native şi descoperise poziția potrivnică a lui Marte. Poate citise în ochii mei, în groaza conştientă cu care rostisem catrenul al treizeci şi cincilea.

— Regele va muri, i-am spus. Dragul meu Henric va muri înainte de vreme, de o moarte cumplită, dacă nu facem ceva să o împiedicăm. Ştiți asta: ați scris-o în catrenul acesta. Spuneți-mi că am dreptate, domnule, şi că mă veți ajuta să fac tot ce trebuie ca s-o împiedic. Soțul meu e viața mea, sufletul meu. Dacă moare el, eu nu mai vreau să trăiesc.

Atunci, cu mulți ani în urmă, credeam că visul meu era legat numai de Henric. Credeam că sfârşitul lui violent era cel mai rău lucru care mi se putea întâmpla mie, moştenitorilor lui, Franței.

Acum îmi e uşor să-mi dau seama cât de tare mă înşelam. Şi cât de prostească a fost furia mea când am auzit glasul liniştit al profetului.

— Eu scriu ce-mi porunceşte Domnul, *Madame la Reine.* Voia lui trebuie să se îndeplinească; nu sunt atât de îngâmfat încât să vreau să-i pătrund înțelesul. Dacă Domnul v-a trimis aceste viziuni, trebuie să încercați din răsputeri să înțelegeți de ce a făcut El asta. Aveți această răspundere.

Eu aveam răspunderea să-l feresc pe rege de primejdii. Eu eram răspunzătoare pentru copiii noştri.

— Inima vă poartă pe o cale greşită, mi-a răspuns el, cutremurându-se ca înşfăcat de nişte gheare nevăzute.

Când vorbi din nou, o făcu cu glasul altcuiva… al cuiva care nu mai avea absolut nimic omenesc.

— Copiii aceştia… murmură el, iar eu am ştiut că nu i se putea ascunde nici cea mai întunecată taină.

Mi-am apăsat palma pe perla însângerată din dreptul inimii, ca şi cum gestul acesta l-ar fi putut împiedica să cunoască adevărul.

— Astrele acestor copii sunt corupte, *Madame la Reine,* copiii aceştia n-ar trebui să existe.

PARTEA A DOUA
Florenţa, Italia
mai 1527

Unu

Ziua în care l-am cunoscut pe magicianul Cosimo Ruggieri – 11 mai – a fost o zi blestemată.

Am simțit asta în zori, din tropotul copitelor de cai ce răzbătea din stradă. Când am auzit zarva mă sculasem deja, mă îmbrăcasem şi tocmai voiam să cobor. M-am ridicat în vârful picioarelor şi m-am uitat pe fereastra de la dormitorul meu, care avea obloanele deschise.

Jos, în Via Larga, în fața casei noastre, Passerini îşi strunea calul plin de spume. Era însoțit de doisprezece oameni înarmați. Purta roba roşie de cardinal, dar îşi uitase pălăria – sau poate că o pierduse în timpul goanei nebune – iar părul alb îi stătea ridicat în smocuri, ca o creastă de cocoş. Urla ca un nebun la grăjdar să deschidă poarta.

Am luat-o la fugă pe scări, ajungând pe palier odată cu mătuşa Clarice.

În anul acela dinaintea morții ei timpurii, mătuşa era o femeie frumoasă, delicată ca una din Grațiile lui Botticelli. În dimineața aceea era îmbrăcată într-o rochie de catifea roz şi purta un văl diafan peste părul castaniu.

Dar firea mătuşii Clarice nu era deloc delicată. Vărul meu Piero spunea adesea despre mama lui că e „cel mai aspru bărbat din familie". Nu ținea cont de părerea nimănui – în niciun caz de părerile celor patru fii sau de ale bărbatului ei, Filippo Strozzi, un bancher influent. Avea o limbă ascuțită şi nu ezita s-o folosească împotriva lor.

Iar în dimineața aceea era încruntată. Când mi-am dat seama că m-a văzut, mi-am tras capul între umeri şi am lăsat ochii în pământ, căci în fața mătuşii Clarice n-aveai cum să câştigi.

Aveam opt ani şi eram un copil incomod. Mama murise la nouă zile după ce mă născuse, urmată, după alte şase zile, de tata. Din fericire, mama îmi lăsase o avere

imensă, iar tata, titlul de ducesă şi dreptul de a conduce Florența.

Această stare de fapt o determinase pe mătuşa Clarice să mă aducă la Palatul Medici ca să-mi dea o creştere potrivită cu destinul meu, dar îmi dădea clar de înțeles că sunt o povară. Pe lângă propriii săi fii, mai era obligată să crească alți doi Medici – pe fratele meu vitreg Alessandro şi pe vărul meu Ippolito, bastardul unchiului Giuliano de Medici.

Chiar când Clarice trecea pe lângă mine, din holul de jos, de la intrare, urcă spre noi un glas: cardinalul Passerini, regent delegat al Florenței, vorbea cu un servitor. Nu înțelegeam ce spune, dar timbrul vocii dezvăluia clar mesajul: dezastru. Viața confortabilă şi lipsită de primejdii pe care o împărțeam cu verii mei în casa strămoşilor noştri era pe cale să se încheie.

În timp ce Clarice asculta, peste chip îi flutură o undă de spaimă, iute înlocuită însă de obişnuita-i asprime. Mă privi cu ochii îngustați, amenințători, încercând să vadă dacă-i surprinsesem clipa de slăbiciune.

— Dă-i drumul direct la bucătărie. Nu te opreşti nicăieri, nu vorbeşti cu nimeni, îmi porunci ea.

Am ascultat-o şi am luat-o în jos pe scări, dar mi-am dat seama curând că sunt prea speriată ca să pot mânca ceva. Aşa că m-am abătut prin holul mare, unde mătuşa Clarice şi cardinalul Passerini purtau o discuție încordată. Vocea Eminenței Sale era înăbuşită, dar am surprins câteva vorbe pătimaşe rostite de mătuşa Clarice:

— Neghiobule. Şi idiotul de Clement la ce se aştepta?

Subiectul discuției era papa – născut Giulio de Medici –, a cărui influență ajuta familia noastră să rămână la putere. Chiar aşa copil cum eram, mă pricepeam suficient la politică încât să ştiu că ruda mea îndepărtată, papa Clement, era certat cu Sfântul Împărat Roman Carol, ale cărui trupe invadaseră Italia; iar cel mai mare pericol plana asupra Romei.

Brusc, uşa se deschise şi apăru capul lui Passerini,

strigând-o pe Leda, roaba mătuşii Clarice. Cardinalul era cenuşiu la faţă, răsufla greu şi, de agitaţie, i se lăsaseră colţurile gurii în jos. Aşteptă în uşă cu un aer nerăbdător şi disperat până apăru Leda şi o trimise să-i aducă pe unchiul Filippo, pe Ippolito şi pe Alessandro.

După câteva clipe intrară Ippolito şi Sandro. Clarice venise probabil lângă uşă, căci am auzit-o destul de clar spunându-i cuiva care aştepta în hol:

— Avem nevoie de oameni, de toţi câţi sunt în stare să lupte. Până când ştim pe câţi putem conta, trebuie să fim prudenţi. Adună până la noapte cât poţi de mulţi, după care veniţi încoace. Apoi în voce i se strecură o şovăială ciudată: Şi trimite-l pe Agostino să-l aducă pe fiul astrologului – acum.

L-am auzit pe unchiul Filippo încuviinţând în şoaptă şi plecând, apoi uşa se închise din nou. Am rămas câteva minute pe loc, încercând în zadar să înţeleg sunetele care răzbăteau din încăpere; dar m-am lăsat păgubaşă şi am pornit-o spre scara care ducea la camerele copiilor.

Mezinul lui Clarice, Roberto, în vârstă de şase ani, alerga înspre mine hohotind şi frângându-şi mâinile. Ţinea ochii strâns închişi; abia am reuşit să-l prind la timp ca să nu mă izbească şi să mă dărâme.

Eram mică, dar Roberto era şi mai mic. Mirosea a sudoare acrişoară; obrajii îi erau roşii şi brăzdaţi de lacrimi şi părul lung, ca de fetiţă, îi era lipit de gâtul năduşit.

În clipa aceea, doica apăru în spatele lui. Ginevra era o femeie simplă, necioplită, îmbrăcată în nişte fuste ponosite de bumbac, peste care purta un şorţ alb, şi cu părul strâns mereu într-o broboadă. Totuşi, în dimineaţa aceea, broboada şi nervii îi erau vraişte; o buclă aurie îi cădea peste faţă.

— Dă-mi drumul! ţipă Roberto izbindu-mă cu picioarele.

Mă lovea şi cu pumnii lui mici, dar mi-am ferit faţa şi l-am ţinut strâns.

— Ce s-a întâmplat? De ce-i aşa de speriat? am întrebat-o pe Ginevra, care se apropiase.

— Vin peste noi! urlă Roberto, împroşcându-mă cu lacrimi şi salivă. Vin să ne facă rău!

— Sunt nişte oameni la poartă, răspunse Ginevra, prostită de spaimă.

— Ce fel de oameni? am întrebat.

Când am văzut că Ginevra nu-mi răspunde, am alergat sus, în încăperile cameristelor, ale căror ferestre dădeau spre grajduri şi spre poarta dinspre Via Larga. Am tras un taburet lângă geam, m-am suit pe el şi am dat obloanele de perete.

Grajdurile se aflau înspre vest; spre nord era poarta masivă de fier care îi împiedica pe străini să treacă. Era închisă şi zăvorâtă; şi chiar lângă ea stăteau trei străjeri de-ai noştri, înarmaţi.

Dincolo de drugii ghintuiţi, pe stradă era multă mişcare: o ceată de călugări dominicani care veneau pe jos din împrejurimile mănăstirii San Marco, un cardinal în caleaşca lui aurită, negustori călări. Şi oamenii lui Roberto – vreo douăzeci la ora aceea a dimineţii, înainte ca veştile aduse de Passerini să se răspândească în oraş. Unii stăteau înşiraţi pe marginile Viei Larga, alţii în faţa porţii de fier din dreptul grajdurilor. Se uitau spre casa noastră cu priviri de şoimi care aşteaptă să apară prada.

Unul dintre ei strigă înflăcărat la trecători:

— Aţi auzit? Papa a căzut! Roma se află în mâinile împăratului!

La intrarea cea mare a palatului se afla un drapel cu blazonul familiei Medici, arborat cu mândrie peste tot prin oraş: şase bile roşii, şase *palle,* aşezate în rânduri pe un scut aurit. *Palle, palle!* era strigătul nostru de luptă, vorbele de pe buzele susţinătorilor noştri atunci când ridicau săbiile în apărarea noastră.

În timp ce mă uitam pe geam, un vopsitor de lână, plin de pete de un albastru închis pe mâini şi pe tunica zdrenţăroasă, se cocoţă pe umerii tovarăşului său şi trase

jos flamura, în strigătele aprobatoare ale celorlalți. Un al treilea bărbat apropie o torță de stindard şi-i dădu foc. Trecătorii îşi încetineau paşii şi căscau gura.

— *Abbasso le palle!* strigă vopsitorul, iar cei din jurul lui reluară lozinca:

— Jos bilele! Moarte familiei Medici!

În toiul acestui tumult, porțile de fier se întredeschiseră, iar Agostino – curierul mătuşii Clarice – se strecură afară neobservat. Dar când poarta se închise zăngănind în urma lui, vreo câțiva oameni aruncară cu pietre în el. Băiatul îşi feri capul cu mâinile şi o luă la fugă, pierzându-se în mulțime.

M-am aplecat cât am putut de mult peste pervaz. În spatele şuvițelor de fum care se ridicau din flamura arzândă, vopsitorul mă pândea; fața îi era aprinsă de ură. Dacă ar fi putut să ajungă până la fereastră, m-ar fi înşfăcat – pe mine, o fetiță nevinovată de opt ani – şi mi-ar fi împrăştiat creierii pe caldarâm.

— *Abbasso le palle!* urlă el către mine.

M-am tras îndărăt. Nu puteam alerga la Clarice să mă liniştească – n-ar fi făcut-o nici dacă ar fi avut vreme. Voiam să-l văd pe vărul meu Piero; pe el nu-l speria nimic, nici măcar crunta lui mamă… Şi era singurul om în care aveam încredere. Nu l-am găsit la lecții, în sala de studiu a băieților, drept care am fugit spre bibliotecă.

Aşa cum bănuisem, Piero se afla acolo. Ca şi mine, era extrem de studios, cerându-le de multe ori profesorilor mai mult decât ştiau ei şi în consecință ne găseam adesea înghesuiți unul într-altul în spatele aceleiaşi cărți. Avea încă, la cei şaisprezece ani ai lui, nişte obraji delicați de copil, încadrați de bucle, şi, spre deosebire de mine, o fire blândă şi ingenuă. Aveam încredere în el ca în nimeni altcineva şi-l adoram cu o dragoste de soră.

Piero şedea pe podea cu picioarele încrucişate şi se uita cu ochii mijiți în tomul gros pe care-l ținea în poală. Era cu totul absorbit de lectură şi cât se poate de liniştit. Îmi aruncă o privire scurtă şi imediat se întoarse la carte.

— Ți-am spus că a venit Passerini de dimineață, am zis eu. Sunt veşti foarte rele. Papa Clement a căzut.

Piero oftă liniştit şi-mi povesti despre impasul în care se afla papa; aflase şi el de la bucătăreasă. La Roma este un pasaj secret care duce din Vatican la fortăreața cunoscută drept castelul Sant'Angelo. Soldații răzvrătiți ai împăratului se uniseră cu opozanții familiei Medici şi atacaseră palatul papal. Prins pe nepregătite, papa Clement scăpase cu fuga – cu roba fluturându-i ca aripile unei porumbițe speriate – prin pasaj, în fortăreață. Acolo se afla acum, ținut prizonier în adăpostu-i fortificat de soldații batjocoritori.

Piero nu era deloc tulburat de toate acestea.

— Întotdeauna am avut duşmani, spuse el. Vor să-şi impună propria conducere. Papa a ştiut în permanență, dar mama spune că a fost neglijent şi că n-a observat semnele clare de furtună. Ea l-a avertizat, dar n-a vrut s-o asculte.

— Dar *cu noi* ce-o să se-ntâmple? am întrebat eu, enervată de faptul că-mi tremura vocea. Piero, sunt nişte oameni afară care ne ard flamura! Strigă că ne vor trimite la moarte!

Mă luă de mână. L-am lăsat să mă tragă în jos, ca să mă aşez lângă el pe marmura rece.

— Cat, îmi spuse el blând şi mângâietor. Întotdeauna am ştiut că rebelii vor vrea să profite de o asemenea situație, dar nu sunt organizați. O să treacă nişte zile până o să reacționeze. Până atunci, o să fim plecați la una din vilele noastre de la țară, iar mama şi cu Passerini vor fi hotărât ce e de făcut.

— Dar cum o să ajungem la țară? am spus eu trăgându-mă de lângă el. Mulțimea n-o să ne lase nici să ieşim din casă!

— Cat, mă dojeni el cu blândețe. Ăştia-s numai nişte zurbagii. Până se lasă noaptea o să se plictisească şi-o să plece.

Până să mai apuce să-mi spună şi altceva, l-am

întrebat:

— Cine-i fiul astrologului? Mama ta l-a trimis pe Agostino să-l aducă încoace.

Ascultă aceste vorbe cu o umbră de mirare.

— Păi, ar fi băiatul cel mare al lui Ser Benozzo, Cosimo.

Am clătinat din cap, mărturisindu-mi neştiința.

— Cei din familia Ruggieri au fost întotdeauna astrologii noştri, îmi explică Piero. Ser Benozzo îl sfătuia pe Lorenzo *il Magnifico.* Unii spun că fiul lui, Cosimo, e un fel de copil-minune şi un vrăjitor foarte puternic. Alții spun că, de fapt, astea sunt zvonuri lansate de Ser Benozzo însuşi, ca să sprijine afacerile familiei.

— Dar mătuşa Clarice nu prea crede în asemenea lucruri, l-am întrerupt.

— Nu, încuviință el gânditor. Cosimo i-a scris mamei o scrisoare cu ceva mai bine de o săptămână în urmă. Îşi oferea serviciile; spunea că o să vină mari nenorociri şi că ea o să aibă nevoie de ajutorul lui.

— Şi ea ce-a făcut? am întrebat eu intrigată.

— O ştii pe mama. A refuzat să-i răspundă, pentru că s-a simțit insultată că o persoană aşa de tânără – un băiețandru, cum îi zicea ea – poate să îndrăznească să creadă că ea are nevoie de ajutorul unuia ca el.

— Părintele Domenico spune că asta-i lucrarea diavolului.

Piero plescăi disprețuitor din limbă:

— Magia nu are nimic păcătos în ea – decât dac-o foloseşti ca să faci rău cuiva – şi nu e o superstiție, e o ştiință. Poate fi folosită ca să faci leacuri, nu otrăvuri. Uite, îmi arătă el cu mândrie coperta tomului pe care îl ținea în brațe, în aşa fel încât să-i pot vedea titlul. Îl citesc pe Ficino.

— Pe cine?

— Marsilio Ficino. A fost preceptorul lui Lorenzo *il Magnifico.* Bătrânul Cosimo l-a angajat ca să traducă *Corpus Hermeticum,* un vechi tratat de magie. Ficino era genial şi asta-i una dintre cele mai bune lucrări ale lui.

De vita coelitus comparanda, sublinie el titlul. *Dobândirea vieții din ceruri.* Ficino a fost un astrolog excelent şi a înțeles faptul că magia e o putere naturală.

Începu să traducă, şovăitor, din latină:

— Folosind puterea astrelor, magii au fost primii care s-au închinat pruncului Isus. Atunci, de ce să ne temem de numele de mag, un nume pe care îl pomeneşte Evanghelia?

— Deci fiul astrologului vine să ne aducă ajutor, am pus eu. Ajutor de la astrele Domnului.

— Da, încuviință Piero liniştitor. Dar şi dacă n-ar veni el, tot n-am avea necazuri. Chiar dacă mama se plânge, tot o să mergem la țară până o să fie totul bine din nou.

M-am lăsat convinsă – pentru moment. M-am cuibărit pe podea, lipită de verişorul meu, şi l-am ascultat citind latineşte. Am stat aşa până când roaba mătuşii Clarice, Leda – palidă, încruntată şi însărcinată aproape de soroc – se arătă în uşă.

— Aici erai, îmi făcu ea semn nerăbdătoare. Vino imediat, Caterina. Madonna Clarice te aşteaptă.

Astrologul era un tânăr înalt şi slab, de vreo optsprezece ani cel mult, dar avea tunica cenuşie şi atitudinea sumbră a unui membru al Sfatului Bătrânilor. Obrajii bolnăvicios de albi îi erau ciupiți de vărsat, iar părul îi era atât de negru, încât bătea în albastru; îl purta drept şi pieptănat pe spate, dezvelindu-i rădăcinile care formau un unghi ascuțit pe mijlocul frunții. Ochii erau şi mai negri şi avea o privire matură şi pătrunzătoare care mă fascina şi mă înspăimânta. Era urât: nas coroiat, buze strâmbe, urechi prea mari. Şi totuşi nu voiam să-mi iau ochii de la el. Stăteam şi căscam gura ca un copil prost şi necioplit.

— Stai acolo, Caterina, în lumină, îmi spuse mătuşa Clarice. Nu, lasă reverența şi stai nemişcată. Leda, închide uşa după tine şi aşteaptă pe hol până te chem. Să nu fiu întreruptă.

Vorbea pe un ton distrat şi ciudat de blând. După ce-i aruncă stăpânei sale o privire îngrijorată, Leda se furişă afară şi închise încetişor uşa.

Am păşit în pata de soare pe care o lăsa fereastra pe podea şi am rămas cuminte acolo, la câțiva paşi de Clarice, care şedea lângă căminul fără foc. Mătuşa era probabil cea mai influentă femeie din Italia şi suficient de în vârstă ca să fie mama acestui tânăr, dar prezența lui – calmă şi concentrată, ca a unei vipere înainte de atac – era mai puternică; până şi Clarice, deprinsă de multă vreme cu prezența regilor şi pontifilor, se temea de el.

— Ea e fata, spuse ea. E un copil obişnuit, dar în general e ascultătoare.

— Donna Caterina, este o onoare pentru mine să vă cunosc, spuse oaspetele. Sunt Cosimo Ruggieri, fiul lui Ser Benozzo, astrologul.

Înfățişarea îi era respingătoare, dar glasul îi era frumos şi profund. Îmi venea să închid ochii şi să-l ascult ca pe o muzică.

— Considerați că sunt medic, spuse Ser Cosimo. Aş vrea să fac un scurt examen al persoanei dumneavoastră.

— O să mă doară? l-am întrebat.

Ser Cosimo îşi lărgi un pic zâmbetul, dezvelind nişte dinți strâmbi.

— Câtuşi de puțin. Deja o parte e rezolvată; văd că sunteți destul de scundă pentru vârsta dumneavoastră, iar mătuşa dumneavoastră îmi spunea că ați fost rareori bolnavă. Este adevărat?

— Da, am răspuns eu.

— Aleargă mereu prin grădină, interveni Clarice cu voce stinsă. Călăreşte la fel de bine ca băieții. Încă de când avea vreo patru ani nu puteam s-o dezlipim de lângă cai.

— Îmi permiteți...? ceru delicat voie Ser Cosimo. Ați putea să vă ridicați puțin fustele ca să vă pot examina picioarele, Caterina?

Am lăsat ochii în jos, uluită şi ruşinată, dar mi-am

ridicat tivul rochiei întâi deasupra gleznelor, şi apoi – la îndemnul lui blând – până la genunchi.

Ser Cosimo dădu din cap aprobator:

— Picioare foarte puternice, aşa cum şi era de aşteptat.

— Şi coapsele sunt la fel, am adăugat eu lăsându-mi rochia în jos. Influența lui Jupiter.

Păru intrigat şi îşi apropie fața de mine, cu un uşor zâmbet:

— Ați studiat asemenea lucruri?

— Puțin de tot, i-am răspuns.

Nu i-am spus că tocmai îl ascultasem pe Piero citindu-mi atributele lui Jupiter, conform lui Ficino.

Mătuşa Clarice ne întrerupse pe un ton detaşat:

— Dar la ea Jupiter este retrograd.

Ser Cosimo rămase cu privirea-i pătrunzătoare ațintită asupra mea:

— În Balanță, în Casa a treia. Dar există căi să-i întărim influența.

— Îmi cunoaşteți horoscopul natal, Ser Cosimo? am îndrăznit să-l întreb.

— M-am ocupat o bucată de vreme de el, răspunse el. Prezintă o mulțime de provocări şi o mulțime de oportunități. Pot să vă întreb ce alunițe aveți?

— Am două pe față.

Ser Cosimo se lăsă pe vine, ceea ce îi aduse ochii la nivelul ochilor mei:

— Arătați-mi-le.

Mi-am dat deoparte de pe obrazul drept părul castaniu spălăcit.

— Aici şi aici, am arătat eu la tâmplă, la rădăcina părului, şi undeva între maxilar şi ureche.

Ser Cosimo trase adânc aer în piept şi se întoarse spre mătuşa Clarice cu o expresie gravă pe chip.

— E rău? întrebă ea.

— Nu într-atât de rău încât să nu putem corecta, răspunse el. O să mă întorc mâine la aceeaşi oră, cu nişte talismane şi ierburi pentru protecția ei. Trebuie să le

folosiți după indicațiile mele precise.

— Pentru mine şi fiii mei, nu numai pentru ea, adăugă Clarice grăbită.

Fiul astrologului îi aruncă o privire pătrunzătoare:

— Bineînțeles. Pentru toți cei care au nevoie. Dar, adăugă el cu o undă de amenințare în ton, asemenea lucruri nu au niciun efect decât dacă sunt folosite exact cum e prevăzut… şi exact pentru cine sunt create.

— Desigur, Ser Cosimo, consimți Clarice lăsând privirea în jos intimidată – şi furioasă pe sine însăşi că se simțea intimidată.

— Bine, spuse el şi făcu o plecăciune de bun rămas. Dumnezeu să vă aibă în pază, Donna Clarice, adăugă el respectuos. Şi pe dumneavoastră, Donna Caterina.

În timp ce ieşea pe uşă, am murmurat un salut de despărțire. Era ciudat să vezi un tinerel mişcându-se ca un om în vârstă. Mulți ani mai târziu afirma că la vremea aceea avea cincisprezece ani. Recursese la o vrajă, pretindea el, ca să pară mai bătrân, pentru că ştia că altfel Clarice nu l-ar fi luat în seamă.

De îndată ce astrologul nu mai putu să ne audă, mătuşa Clarice spuse:

— Am auzit multe zvonuri despre băiatul ăsta al lui Benozzo. Priceput, nimic de zis… Priceput la invocat demoni şi la fabricat otrăvuri. Am auzit că tatăl lui e disperat.

— Nu-i un om bun? am întrebat eu timid.

— E un om foarte rău. Dar acum avem nevoie de el.

Îşi îngropă fața în mâini şi începu să-şi frece tâmplele.

— Se duce totul de râpă. Roma, papa, Florența. Nu-i decât o chestiune de timp până se răspândesc veştile în tot oraşul. Şi atunci… Iadul o să înghită tot. Trebuie să-mi dau seama ce-i de făcut până atunci…

Mi s-a părut că o aud plângând, dar îşi veni repede în fire şi deschise ochii.

— Du-te în camera ta şi studiază. Astăzi nu ai lecții, dar ai face bine să stai liniştită. N-am de gând să rabd

vânzoleală azi.

Am ieşit din sala cea mare. Dar în loc să o ascult pe mătuşa şi să urc în camera mea, am zbughit-o în curte. Acolo l-am găsit pe fiul astrologului, care se îndrepta sprinten spre grădină.

— Ser Cosimo! Aşteptați! l-am strigat eu.

Se opri şi se întoarse spre mine. Avea o expresie amuzată şi deloc surprinsă, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă o fetiță de opt ani cum aleargă cu răsuflarea tăiată după el.

— Caterina, mi se adresă el cu o familiaritate ciudată.

— Nu puteți pleca, i-am spus. Afară sunt nişte oameni care vor să ne omoare. Chiar dacă acuma scăpați cu bine de aici, n-o să vă mai puteți întoarce.

Se aplecă spre mine până când ajunse cu fața în dreptul feței mele:

— Dar *o să scap cu bine* de aici, mă asigură el. Şi o să mă întorc mâine. Trebuie să mă aştepți singură în curte sau în grădină. Avem de discutat nişte lucruri, nişte secrete neplăcute. Dar nu astăzi. Nu e ora propice.

În timp ce vorbea, privirea i se înăspri, de parcă ar fi văzut apropiindu-se un mare pericol. Se îndreptă de şale şi spuse:

— Dar n-o să se întâmple nimic rău. O să am eu grijă. O să vorbim mâine. Dumnezeu să te aibă în pază, Caterina.

Se întoarse şi se îndepărtă cu paşi mari.

M-am luat după el, dar mergea mai repede decât puteam eu să alerg. În câteva secunde ajunse la intrarea grajdurilor, în dreptul porții celei mari care se deschidea în Via Larga. M-am tras înapoi speriată.

Palatul era o fortăreață cu ziduri groase de piatră; intrarea principală era o uşă impenetrabilă de bronz, poziționată pe mijlocul clădirii. Spre vest se întindeau grădinile şi grajdurile, care puteau fi văzute din stradă printr-o poartă de fier orientată spre nord, care începea

chiar unde se terminau zidurile citadelei.

Chiar sub poartă stăteau şapte străjeri înarmaţi, supraveghind prudent din ochi mulţimea adunată de cealaltă parte a drugilor groşi de fier. Când mă uitasem pe fereastra de la etaj, erau vreo şase oameni care-şi pierdeau vremea lângă poarta dinspre apus. Acum, mai bine de douăzeci şi cinci de ţărani şi negustori stăteau şi căscau gura la gărzi.

Un grăjdar îi dădu lui Ser Cosimo hăţurile unei iepe negre şi lucioase. La vederea astrologului, din gloată se auziră câteva fluierături. Careva aruncă o piatră care ricoşă într-unul din drugii porţii şi lovi ţărâna la câţiva paşi de ţintă.

Ser Cosimo îşi îndreptă calm calul spre poartă. Acesta bătu din copită şi-şi întoarse capul de la oamenii care aşteptau. Unul dintre aceştia strigă:

— *Abbasso le palle!*

— Ce, zbieră altul, te-au adus aici ca să-i sugi scula cardinalului?

— Şi boaşele[1] lui de slugoi al familiei Medici! *Abbasso le palle!*

Gălăgia atrase alţi oameni care stăteau şi căscau gura de cealaltă parte a străzii şi care alergară lângă cei de la poartă. Strigătele se înteţiră.

Abbasso le palle.

Abbasso le palle.

Oamenii ameninţau cu pumnii ridicaţi şi-şi băgau mâinile printre drugii de fier ca să-i înşface pe cei dinăuntru. Iapa necheză şi-şi arătă albul ochilor.

Ser Cosimo nu-şi pierdu nicio clipă calmul. Neclintit şi senin, păşi spre barele de metal printr-o ploaie de pietre. Niciuna nu-l atinse, dar gărzile nu avură acelaşi noroc: se străduiau să-şi apere feţele, scuipând blesteme. Unul dintre ei alergă şi trase zăvorul, urnind poarta grea, în timp ce ceilalţi scoaseră săbiile şi formară un zid în faţa lui Ser Cosimo. Străjerul de la poartă se uită peste umăr la el:

— Sunteți nebun, domnule, zise el. O să vă facă fărâme.

Am ieşit din ascunzătoare şi am alergat lângă el.

— Nu-i faceți rău! am strigat eu către mulțime. Nu-i de-ai noştri!

Ser Cosimo lăsă frâul calului speriat şi îngenunche prinzându-mă de umeri.

— Du-te înăuntru, Catherine, îmi spuse el. (*Catherine,* numele meu într-o limbă străină.) Ştiu ce fac. N-o să pățesc nimic.

Pe când termina de vorbit, o piatră îmi şterse umărul. M-am clătinat; Ser Cosimo o văzu. Iar ochii lui…

Ochii diavolului, îmi venea să spun, dar poate că trebuia să spun ochii Domnului. Pentru că diavolul poate să te înşele şi să te ispitească, dar numai Dumnezeu împarte moartea şi numai El poate să facă un om să sufere pe vecie.

Aşa era privirea pe care am văzut-o în ochii lui Ser Cosimo. M-am lămurit că era în stare să ucidă fără cea mai mică remuşcare dacă era stăpânit de ură adevărată. Şi totuşi, nu privirea aceea mă neliniştea. Ci faptul că eram conştientă de ea şi totuşi mă simțeam în continuare atrasă de astrolog; faptul că o cunoşteam şi totuşi nu voiam să-mi iau ochii de la el.

Privirea aceea funestă năuci gloata. Brusc, ploaia de pietre încetă. Când se înstăpâni şi tăcerea, Ser Cosimo strigă cu glas limpede şi puternic:

— Sunt Cosimo Ruggieri, fiul astrologului. Mai loviți-o, dacă îndrăzniți.

Atât şi nimic mai mult. Învăluit parcă într-o aură întunecată, Ser Cosimo încălecă şi străjerul deschise poarta. Magicianul trecu prin ea şi mulțimea se despărți ca să-i facă loc.

Poarta se închise la loc cu un zăngănit şi străjerul puse zăvorul. Parcă dăduse un semnal: gloata se întoarse la viață şi începu iar să arunce cu pietre şi cu blesteme în gărzi.

Dar fiul astrologului trecu neatins, cu fruntea sus, cu umerii drepți şi neclintiți. În timp ce zurbagiii îşi îndreptau atenția spre porțile palatului, el se îndepărtă şi curând dispăru din raza privirii mele.

Doi

Amintirile mele din Florența sunt înceţoşate de teroare, de boală, de distanță şi timp, dar unele impresii din trecutul acela îndepărtat îmi sunt încă foarte vii în minte. Dangătul clopotelor bisericilor, de exemplu: mă trezeam, mâncam şi mă rugam în sunetul clopotelor de la Catedrala San Lorenzo, unde se odihnesc rămăşiţele strămoşilor mei; de la Santa Maria del Fiore, cu cupola ei gigantică, ce sfidează legile fizicii; de la San Marco, unde se adăpostea pe vremuri Savonarola, călugărul nebun. Mai aud şi-acum mugetul adânc al clopotului numit Vaca, atârnat în marele Palazzo della Signoria, sediul guvernului Florenței.

Îmi amintesc şi încăperile din copilăria mea, mai ales capela familiei. Pe zidurile de deasupra stranelor în care stătea corul erau înfăţişaţi strămoşii mei, călărind pe cai bogat împodobiți, în capodopera lui Gozzoli, *Procesiunea Magilor.* Pictura acoperea trei ziduri. Mie îmi înflăcăra imaginația cel dinspre est, căci era zidul magului Gaspar, cel care se călăuzise după Steaua de la Betleem. Strămoşii mei călăreau chiar în spatele lui, învăluiți în fascinante umbre purpurii, aurii şi albastre.

Pictura fusese comandată pe timpul lui Piero cel Bolnav de Gută. El călărea chiar în spatele lui Gaspar; stră-străbunicul meu era un bărbat de vreo cincizeci de ani, sobru, cu buzele strânse; mergea în fața tatălui său, Cosimo, bătrân, dar viclean. În urma lor venea fiul său, Lorenzo *il Magnifico.* La vremea aceea avea numai unsprezece ani. Era un băiat urâțel, cu buza de jos foarte groasă şi cu un nas grozav de coroiat. Şi totuşi era ceva frumos în ochii care priveau pieziş în sus, în inteligența lor limpede şi concentrată, ceva care mă făcea să-mi doresc cu ardoare să-l mângâi pe obraz. Dar era pictat în partea de sus a zidului şi nu ajungeam până la el. De multe ori m-am cățărat pe un scaun de cor când nu era

nimeni în capelă, dar nu reuşeam să ating decât marginea de jos a frescei. Mi se spunea adesea că am mintea lui ageră şi mă simțeam înrudită cu el. Tatăl său murise când el era tânăr, şi-i lăsase conducerea cetății; nu după multă vreme, fratele său adorat era asasinat, lăsându-l cu adevărat singur pe lume.

Dar Lorenzo era înțelept. Privirea lui de copil era sobră şi calmă. Şi era îndreptată nu asupra tatălui său, Piero, sau a bunicului său, Cosimo, ci chiar asupra lui Gaspar, cel cu plete aurii, magul care călătorise cu Steaua.

În seara aceea, la vecernie, tânărul Lorenzo se uita în jos, spre mine. Unchiul Filippo lipsea, dar mătuşa Clarice era acolo, cu fața acoperită de un văl negru de mătase, care-i îmblânzea trăsăturile încordate. Se ruga în şoaptă, cu un ochi deschis, şi privirea ei monoculară aluneca mereu în spate, spre uşa deschisă. În timpul întrevederii cu Ser Cosimo păruse mai blândă, dar timpul scurs de atunci îi adusese înapoi duritatea.

Chiar lângă ea, în dreapta, era vărul meu Ippolito, înalt şi drept; de curând pieptul şi spatele i se lățiseră, aşa încât acum arăta ca un bărbat adevărat. Era ars de soare de la vânătoare şi îşi lăsase mustață şi barbişon, ceea ce-i punea în valoare ochii întunecați şi-l făcea să arate nemaipomenit de chipeş. Era bun cu mine – la urma urmei, într-o bună zi aveam să ne căsătorim şi să conducem împreună Florența –, dar acum avea optsprezece ani şi începuse să fie atras de femei. Iar eu nu eram decât o fetiță urâțică.

Alessandro, mai tânăr decât el cu doi ani, stătea lângă el, murmurându-şi rugăciunile cu ochii larg deschişi. Fratele meu vitreg, Sandro, fiul unei roabe africane, era taciturn, avea sprâncene negre, groase şi buze pline. Oricât i-am studiat trăsăturile greoaie, morocănoase, n-am reuşit niciodată să găsesc cel mai mic semn că avem acelaşi sânge. Sandro era perfect conştient că nu avea frumusețea fizică şi farmecul vărului său mai în vârstă. Relația lor începuse să stea sub semnul competiției, şi

totuşi erau nedespărțiți, legați fiind prin poziția lor specială.

În capelă, Ginevra se ruga umăr la umăr cu Clarice, chiar în stânga ei, avându-l alături de ea pe micuțul Roberto; lângă el erau Leone şi Tommaso, apoi dragul meu Piero. Până şi el, care mai devreme fusese atât de nepăsător față de spaimele mele, devenise tăcut şi gânditor de când grămada de oameni de la porți se mărise.

Nu-mi amintesc mare lucru din slujba din seara aceea – doar vocea puternică, de alto, a mătuşii Clarice cântând psalmii şi glasul tremurat, de tenor, al preotului intonând *Kyrie eleison.*

Tocmai începuse să rostească binecuvântarea, când mătuşa Clarice întoarse scurt capul. Afară, pe coridor, apăruse unchiul Filippo, cu bereta în mână.

Era un bărbat aspru, cu obrajii scofâlciți şi cu părul cărunt tuns scurt, în stilul senatorilor romani; când văzu privirea lui Clarice, chipul i se înăspri şi mai tare. Mătuşa îi făcu repede semn Ginevrei:

— Pleacă, pleacă. Ia copiii cu tine. Şi pe ei doi, îi arătă ea cu capul pe Ippolito şi Alessandro.

Mâna preotului tăie aerul orizontal, încheind semnul crucii. Şi el văzuse mulțimea adunată la porți, aşa că ieşi grăbit prin uşa de lângă altar.

Clarice se trase într-o parte, lăsând-o pe Ginevra să mâne copiii spre uşă. În acelaşi timp unchiul Filippo intră în capelă. Fiind ultima din şirul de copii, am rămas în urmă. Sandro îi urmă cuminte pe ceilalți, dar Ippolito ieşi din grup şi se opri în fața lui Clarice:

— Eu rămân, spuse el. Filippo aduce veşti importante, nu-i aşa?

Chipul lui Clarice se încruntă, ceea ce o făcu pe Ginevra să se străduiască şi mai tare să-i scoată pe copii de-acolo. Eu m-am strecurat sub o strană, arzând de nerăbdare să aud veştile aduse de unchiul meu.

Filippo veni lângă soția lui.

— Te rog, Ippolito, spuse el blând. Am nevoie să fiu o clipă singur cu ea.

Aşteptă până ce Ginevra scoase toţi băieţii din capelă.

— O să auzi totul la timpul potrivit, adăugă el.

— *Acum* e timpul potrivit, îşi înfruntă Ippolito mătuşa şi unchiul. Am stat cuminte şi m-am uitat cum Passerini îi înstrăinează pe oameni de noi. Nu mai pot să am răbdare. Înţeleg că aţi cerut sprijin armat, continuă el răsunând adânc. Cum stăm?

— Suntem într-o situaţie complicată, spuse Filippo. Şi-o să-ţi spun tot ce-am aflat în seara asta. Dar mai întâi o să am o discuţie între patru ochi cu soţia mea.

O vreme se uitară unul la celălalt; unchiul Filippo era neclintit ca o stâncă. Până la urmă, Ippolito pufni dezgustat, se întoarse şi ieşi în fugă după ceilalţi.

Filippo o conduse pe Clarice spre o bancă. În timp ce se aşezau, mătuşa îşi ridică vălul şi spuse copleşită:

— Aşa. Deci suntem pierduţi.

Filippo încuviinţă din cap.

Clarice sări în picioare izbucnind:

— Ne-au părăsit deja?

În tonul ei furia se amesteca cu dezamăgirea. Ştiuse ce fel de veşti o să-i aducă Filippo, şi totuşi sperase în taină, cu disperare, că nu vor fi veştile la care se aştepta.

Filippo rămase aşezat.

— Se tem. Fără sprijinul lui Clement…

— Blestemaţi să fie!

Filippo o apucă de braţ, dar ea se scutură furioasă.

— Laşii! Blestemat să fie împăratul, blestemat să fie Passerini… Şi blestemat să fie papa!

— Clarice! strigă Filippo la ea.

O apucă din nou de braţ şi de data asta ea nu şi-l mai trase şi se trânti înapoi pe bancă.

Chipul i se schimonosi într-un spasm de durere şi dintr-odată pe obraji şi pe piept începură să-i curgă lacrimi ce sclipeau ca diamantele în lumina lumânărilor. Imposibilul se produsese: mătuşa Clarice plângea.

— Blestemați să fie *cu toții,* spuse ea. Sunt niște idioți, până la unul. Întocmai ca tata, care a pierdut oraşul din prostie. Şi acum am să-l pierd şi eu.

Filippo îi puse o mână pe umăr şi aşteptă răbdător să se liniştească. Apoi îi şterse lacrimile şi o întrebă încetişor:

— Atunci o să vorbeşti tu cu ei?

— Ce altceva pot să fac? admise ea dând neajutorată din mână.

Îl mângâie pe Filippo pe obraz cu un zâmbet fugar, amar. Unchiul îi luă mâna şi i-o sărută cu neprefăcută tandrețe.

Zâmbetul lui Clarice se stinse brusc.

— Nu am de gând să negociez decât cu Capponi personal, spuse ea. Trebuie să-l găseşti în seara asta – mâine-dimineață o să fie prea târziu. La vremea aceea o să înceapă vărsarea de sânge.

— În seara asta, repetă Filippo. O să am grijă.

— Discutăm în termenii *mei,* preciză Clarice. O să scriu totul pe hârtie; nu vreau să apară nicio neînțelegere. Cunoşti deja condiția mea, adăugă ea privindu-l cu subînțeles.

— Clarice, făcu Filippo, dar ea îi puse degetul pe buze.

— N-o să-mi facă niciun rău, Lippo. Nu pe mine mă vor. Când o să se termine totul, o să vin şi eu după voi.

— Nu te las singură, spuse el.

— O să fiu apărată, insistă ea. În cel mai bun mod, mai bine decât de soldați. Mâine vine fiul astrologului – magicianul, Cosimo. O să mă întâlnesc cu el înainte de Capponi.

Filippo se trese îndărăt:

— Cosimo Ruggieri? Băiatul lui Benozzo? Cel cu inima neagră?

— Ştia, Lippo. Ştia ziua şi ora când avea să cadă Clement. A încercat să mă avertizeze acum câteva săptămâni, dar nu l-am ascultat. Ei, acum o să-l ascult.

— Clarice, se zice că lucrează cu demoni, că…

— Ştia data şi ora, îl întrerupse ea. Nu mă pot lipsi de un asemenea aliat.

— O să mă asigur totuşi că ai cei mai buni oameni şi cele mai bune arme, cedă unchiul tulburat.

Clarice îl răsplăti cu un zâmbet rece şi ironic.

— Am cea mai bună asigurare cu putință, Lippo. Am moştenitorii. Hai, făcu ea ridicându-se şi luându-şi soțul de mână. Am nevoie de hârtie şi de pană. Capponi trebuie să primească scrisoarea mea în seara asta.

Filippo ieşi după ea. M-am târât şi eu afară de sub strană, dar am rămas în capelă.

Ştia. Ştia ziua şi ora.

Dacă Ser Cosimo ar fi reuşit s-o convingă pe Clarice de ştiința lui în urmă cu câteva săptămâni, ar fi putut fi papa Clement pus în gardă? Mai mult: dacă mama mea ar fi fost avertizată că o să aibă de suferit la naşterea mea, n-ar fi consultat un medic mai din timp? Ar fi putut tatăl meu să fie avertizat să-şi îngrijească sănătatea? Ar fi putut viețile amândurora să fie salvate?

Nu încape îndoială că Domnul ar fi vrut să-i salveze pe părinții mei şi pe papă. El nu i-ar fi luat cu siguranță în nume de rău unui copil speriat faptul că încearcă să găsească apărare, chiar dacă o căuta la un om care vorbea cu demonii.

Avem de discutat nişte lucruri, nişte secrete neplăcute.

M-am uitat la Gaspar, magul de la Răsărit, tânăr şi superb, călare pe calul lui alb. Dar nu-mi reținu prea mult atenția: mă captivă copilul Lorenzo – un băiețandru urât, singuratic, genial, obligat de soartă să se înăsprească înainte de vreme. Lorenzo, care nu băga pe nimeni în seamă şi-şi concentra privirea asupra magului.

A doua zi de dimineață m-au trezit zgomotele unui dute-vino domestic, insuportabil de alert, dar tăcut. Obişnuitele discuții vioaie ale servitorilor deveniseră şoapte scurte; paşii le erau înăbuşiți. Nu se auzeau nici măcar bucătăreasa şi spălătoarea de vase zăngănind

oalele şi farfuriile în bucătărie.

Ginevra mă îmbrăcă în grabă şi plecă. Ar fi trebuit să mă duc direct jos, la masa de dimineață, dar ştiam că deja cameristele sunt plecate la treburile lor, aşa că m-am îndreptat spre dormitorul lor. Am tras un taburet lângă fereastră, m-am suit pe el şi m-am uitat în jos.

Mulțimea era acum alcătuită din altfel de oameni. Cu o zi în urmă erau țărani şi negustori neînarmați. Astăzi, oamenii erau de neam bun şi purtau săbii scurte la şold; stăteau în rânduri disciplinate, formând o baricadă în jurul palatului. Circulația pe Via Larga era blocată datorită sentinelelor care verificau fiecare trecător în parte.

Tulburată, am plecat de la fereastră şi m-am dus jos, să-l caut pe Piero. L-am găsit în apartamentul băieților, unde Ginevra tocmai scotea un teanc de lucruri împăturite dintr-un dulap. Se întoarse să le pună într-un cufăr pe jumătate plin şi mă văzu stând în uşă.

Mă holbam la grămada de haine băieţeşti din brațele ei. În spatele Ginevrei, Leda stătea pe un scăunel şi împăturea cearşafuri pe care le punea în alt cufăr. Nu puteam să-mi dau seama de ce Leda, care avea întotdeauna grijă de mătuşa Clarice, îşi pierdea vremea cu rufăria băieților.

— N-ai ce căuta aici, Caterina, făcu Ginevra, înroşindu-se toată. Ai mâncat de dimineață?

Am scuturat din cap.

— Ce faceți aici?

Piero mă auzi şi ieşi din dormitor.

— Împachetăm, spuse el zâmbind. Nu fi aşa de speriată, Cat. Mergem la țară, aşa cum ți-am spus. Mama o să vorbească cu rebelii în seara asta, după ce plecăm noi.

— Dar *mie* nu-mi împachetează nimeni lucrurile, am zis eu cu glas pierit.

— Ei, o să ți le împacheteze şi ție.

Se întoarse spre Ginevra, care se uita țintă la cufărul

din fața ei:

— Cine o să se ocupe de lucrurile ei?

Răspunsul Ginevrei se lăsa atât de mult aşteptat, încât Leda, cea mai curajoasă din ele două, spuse cu severitate:

— Mătuşa ei o să vorbească cu ea la vremea potrivită. Între timp ar trebui să mănânce şi să stea cuminte.

Buza de jos începu să-mi tremure în ciuda eforturilor mele disperate de a o stăpâni, şi i-am spus cu lacrimi în glas lui Piero:

— N-o să mă lase să vin cu voi.

— Nu fi prostuță, mă contrazise el şi se uită spre Leda: Vine şi ea cu noi, *nu-i aşa?*

Roaba încercă să-i susțină privirea cu tupeu, dar până la urmă îşi întoarse ochii:

— Madonna Clarice o să vorbească mai târziu cu ea.

Piero deschise gura să protesteze, dar am rupt-o la fugă înainte să aud ce voia să spună. Am luat-o cât am putut de repede în jos pe scări, am ieşit în curte şi am fugit de-a lungul grădinii spre capătul îndepărtat al clădirilor grajdurilor. Lângă zidul care închidea partea din spate a proprietății creştea un sicomor înalt. M-am trântit la pământ în umbra lui şi m-am pus pe plâns. Lumea mă trădase: singura mea nădejde, singura mea fericire era Piero, iar acum îl luau de lângă mine. Am plâns netulburată de nimeni o vreme care mi s-a părut o eternitate, apoi m-am întins pe spate, pe pământul jilav, şi m-am uitat în sus, la frunzele verzi printre care se zăreau fărâme de cer.

Am cea mai bună asigurare cu putință; am moştenitorii. Piero şi frații lui aveau să fie duşi undeva la loc sigur, iar eu, moştenitoarea, aveam să rămân. Eram moneda de schimb pe care o putea folosi Clarice în negocierile cu rebelii.

În reveria mea aproape că nu conştientizasem clopotele bisericilor – San Marco, San Lorenzo, Santa Maria del Fiore – revărsându-se unele peste altele în cascade melodice. Aproape că se opriseră când m-am ridicat şi am

reconstituit din memorie numărul de bătăi. Era terția, a treia oră a dimineții.

M-am ridicat în picioare, mi-am scuturat crenguțele de pe rochie şi am luat-o de-a lungul grajdurilor până la colțul zidului; acolo puteam să trag cu ochiul prin porțile care se deschideau spre Via Larga.

Cei doisprezece străjeri ai noştri îi supravegheau pe rebelii tăcuți din stradă, iar un băieţaş ducea la grajd o iapă neagră, cu părul lucios. Era vioaie şi scutura întruna din cap, îndeajuns de supusă, dar dându-i de înțeles, cu o căutătură disprețuitoare, că n-are încredere în el.

Însemna că Ser Cosimo nu-i departe. Am intrat în grădina pustie şi am aşteptat vreo jumătate de ceas – exasperantă veşnicie pentru un copil fără astâmpăr.

Într-un târziu, magicianul apăru, îmbrăcat într-o tunică de mătase, în dungi negre şi roşii. Mă zări şi mă conduse tăcut spre o firidă pe care un gard înalt o ascundea vederii.

Odată ajunşi acolo, îmi spuse pe un ton sever:

— Trebuie să-mi promiteți, Donna Caterina, că n-o să pomeniți nimănui de întâlnirea noastră – din mai multe motive, dintre care nu cel mai neînsemnat este faptul că e o necuviință din partea mea să mă întâlnesc între patru ochi cu o tânără. Nu trebuie să repetați nimănui ceea ce urmează să vă spun… Mai ales mătuşii domniei voastre.

— Promit.

— Bine.

Se lăsă în jos, ajungând cu fața la nivelul meu:

— Astrele tale natale sunt remarcabile. Aş vrea să te ajut, Caterina, să le atenuezi părțile rele şi să le întăreşti pe cele bune. *Vei domni,* adăugă el după o pauză. Dar nu mulți ani. Asta dictează Saturn în Capricorn.

— O să pierdem Florența… pentru o vreme? am întrebat eu. Şi-apoi o să ne întoarcem, cum s-a mai întâmplat?

— N-o să domneşti niciodată în Florența, îmi spuse el, dar văzând că mă întristez, îmi ordonă: Ascultă-mă!

Horoscopul tău nativ arată Leul în ascensiune şi Berbecul în Casa a zecea. Asta înseamnă că vei fi regină. Vei domni peste mult mai mult decât un singur oraş. Însă horoscopul tău conține multe încercări teribile şi acum vine prima dintre ele. Am de gând să mă asigur că vei scăpa cu viață din ea. Înțelegi?

Am încuviințat din cap, intrigată şi îngrozită:

— Asta ai văzut ieri, când te-ai uitat la alunițele mele de lângă ureche? Ai văzut ceva care te-a speriat.

Se încruntă, încercând să-şi amintească despre ce vorbesc, apoi pe față îi răsări un zâmbet amuzat:

— Nu m-am speriat, am fost… impresionat.

— Impresionat?

— De rege, spuse el. De cel cu care o să te căsătoreşti.

Am căscat gura, uluită.

— Nu ştiu în ce măsură ne mai putem baza pe Madonna Clarice, continuă el. Se întrevede o trădare care îți amenință viața, dar nu ştiu sigur când se va întâmpla. I-am spus cinstit mătuşii tale cât eşti de importantă şi i-am dat talismane pentru tine şi pentru verii tăi. Dar n-am ştiut dacă pot avea încredere că ți-l va da pe acesta.

Căută cu degetele în punga pe care o purta la brâu şi scoase un obiect mic; era o piatră neagră, lustruită, de care erau prinse nişte tulpinițe verzi.

— Acesta e Răsăritul Aripii Corbului, de la Agrippa, creat sub egida lui Marte şi Saturn. Are puterea stelei Corbului. Aripa lui o să te apere de rău până la următoarea noastră întâlnire. Poartă-l pe sub haine, cu piatra deasupra şi cu firele de tătănească pe piele. Ai foarte mare grijă să nu ți-l vadă şi să nu ți-l ia nimeni.

— O să am grijă, am spus eu. Nu sunt proastă.

— Asta se vede, răspunse el cu o undă glumeață în glas.

Întinse mâna şi-mi dădu darul cel negru. Mă aşteptam ca piatra să fie rece, dar împrumutase căldura palmei lui.

— De ce faci toate astea pentru mine? l-am întrebat.

În zâmbetul lui răsări o scânteie de mister:

— Noi doi suntem legați, Caterina Maria Romula de Medici. Ai apărut în astrele mele cu mult înainte să te fi născut. E în interesul meu să te protejez, dacă pot. Arată-mi unde ascunzi talismanul, adăugă el după o pauză.

Mi-am strecurat degetele în corsetul bine strâns şi am aşezat piatra între sânii mei de copil. Am potrivit cu oarecare greutate firişoarele sfărâmicioase de tătăneasă ca să stea bine sub piatră.

— Bine, încuviință Ser Cosimo. Acum trebuie să plec.

Dar înainte să apuce să pornească îi veni ceva în minte şi mă întrebă grăbit:

— Visezi, Caterina? Vise mai aparte, pe care le ții minte?

— Încerc să nu mi le amintesc, mă sperie, i-am spus eu.

— Acum, sub Aripa Corbului, o să ți le aminteşti clar. Marte se află în Casa a douăsprezecea, casa duşmanilor ascunşi şi a viselor. Cerul însuşi vrea ca tu să-ți cunoşti soarta. Acesta-i darul şi povara ta.

Făcu o plecăciune grăbită:

— Am să te părăsesc pentru o vreme, Donna Caterina. Să ne ajute Dumnezeu să ne întâlnim curând.

Încerca să nu arate nicio îndoială în legătură cu viitoarea noastră întâlnire, dar vocea îl trăda, şi am simțit foarte clar îndoiala aceea. I-am întors spatele fără să-i mai spun nimic şi am luat-o la fugă de-a curmezişul curții, cu piatra Corbului apăsându-mă tare pe piept.

Trei

Am fugit în bibliotecă şi am deschis larg obloanele ca să intre soarele şi orice zgomot din stradă sau dinspre grajduri. Apoi am găsit *De vita coelitus comparanda,* scrisă de mâna autorului pe un pergament care începuse să se îngălbenească. Piero o lăsase pe raftul de jos, ca să poată să umble mai uşor cu ea, aşa că am putut şi eu s-o trag de la locul ei şi s-o aşez cu greu pe podea.

M-am aşezat turceşte pe jos, mi-am pus cartea în poală şi am deschis-o. Eram prea agitată ca să citesc, dar mă uitam la cuvinte, apăsând cu palmele paginile reci. M-am liniştit ridicând o filă, întorcând-o şi netezind-o cu mâna. Am mai întors o filă, şi încă una, până respirația mi-a revenit la normal, până mi s-au relaxat ochii şi am început să înțeleg câte un cuvânt, câte o frază.

Până la urmă m-am calmat suficient încât să încep să citesc, dar ochii mi-au surprins o mişcare. Piero stătea în uşă, cu obrajii aprinşi, răsunând greu. Pe față i se citea atâta durere şi vinovăție, că n-am mai putut să mă uit la el şi mi-am lăsat privirea înapoi pe cartea pe care o aveam în brațe.

— Le-am spus că nu pot să te părăsesc, spuse el. Dacă nu mergi tu, nu merg nici eu.

— Nu contează ce vrem noi, i-am răspuns.

Dacă eu eram în mare pericol, atunci pentru Piero era mai bine să mă părăsească; cel mai bun lucru pe care-l puteam face acum pentru el era să fiu crudă.

— Sunt moştenitoare şi trebuie să rămân. Tu nu eşti, aşa că trebuie să respecți târgul pe care l-a făcut mama ta şi să pleci.

— Ei îi vor pe Ippolito şi pe Sandro, nu pe tine, insistă el. Am să vorbesc cu mama. O să înțeleagă motivul…

I-am răspuns cu răceală, plimbându-mi degetul pe foaie:

— Totul e hotărât deja, Piero. N-are rost să mai

discutăm.

— *Cat!* strigă el cu atâta durere, încât dârzenia mi se înmuie.

Dar nu mi-am ridicat ochii din carte.

Mai zăbovi ceva vreme în uşă, dar am rămas cu privirea plecată până când zgomotul paşilor lui se stinse.

Am stat singură în bibliotecă până când soarele a trecut de amiază şi nu m-am mişcat decât când un zgomot venit de afară m-a atras spre geam.

Trăsura în care se aflau Piero, fraţii lui şi unchiul Filippo trăsese la poartă şi aştepta ca străjerii să se dea la o parte şi să deschidă poarta. În timpul acesta doi bărbaţi intrară în curte. Amândoi erau de viţă nobilă; unul purta o tunică albastră, brodată, şi părea foarte plin de sine. Celălalt era brunet, solid şi părea a fi un comandant militar. După ce trecură de străjeri, bărbatul în albastru îi făcu un semn vizitiului.

Mă uitam, copleşită de durere, cum trăsura trece de poartă şi iese în stradă. Piero n-avea cum să mă vadă: soarele care pornise spre apus mă orbea şi nu puteam să văd geamurile trăsurii. Chiar şi aşa am fluturat din mână în urma ei până a apucat spre nord, pe Via de Gori şi a dispărut.

Când se făcu ora cinei, Paola mă găsi şi mă goni în camera mea, unde mă aştepta o tavă cu mâncare. Aduse cu ea un talisman prins pe o cureluşă de piele şi mi-l legă la gât. Am fost de acord să rămân în camera mea dacă-mi aducea cartea lui Ficino, dar înainte să se întoarcă în bibliotecă, am început s-o bombardez cu întrebări: cum îi chema pe cei doi bărbaţi de la poartă? Cât aveau să stea la noi?

Era frântă de oboseală şi nervoasă, dar am reuşit să scot de la ea cuvintele „Niccolò Capponi, şeful rebelilor, şi generalul lui, Bernardo Rinuccini”.

Am fost cuminte şi n-am ieşit din camera mea. După

multe ceasuri de lectură înfrigurată, am adormit.

M-am trezit în nişte strigăte puternice şi am alergat pe palier. În holul de la piciorul scării, flancat de Ippolito şi Sandro, Passerini – cu guşa revărsându-i-se peste gulerul prea strâns al robei purpurii de cardinal tivite cu hermină – răcnea furios. Părea să fi băut o porție zdravănă de vin.

— E revoltător! țipa el. *Eu* sunt regentul, numai eu posed autoritatea de a lua asemenea decizii. Şi pe aceasta o resping! E o insultă la adresa noastră!

Stătea la o palmă de mătuşa Clarice, care, însoțită de doi oameni înarmați, bloca intrarea în sufragerie. O înşfăcă de încheietura mâinii drepte şi o strânse atât de tare, încât mătuşa țipă de durere.

— Bastard netrebnic! strigă ea. Dă-mi drumul!

Străjerii scoaseră săbiile din teacă. Passerini îi dădu imediat drumul. Cel mai tânăr dintre străjeri era gata să-l lovească, dar Clarice îl linişti cu un semn şi îl privi pe Ippolito în ochi.

— Luați-i de aici, să nu-i mai văd, şuieră ea.

Ținându-şi încheietura rănită cu cealaltă mână, intră grăbită şi hotărâtă înapoi în sufragerie. Uşa se închise în urma ei şi străjerii îşi ocupară pozițiile. Cardinalul zvâcni uşor înainte de parcă se gândea să forțeze uşa, dar Ippolito îl prinse de braț.

— Cu ea au hotărât să negocieze, spuse el. N-avem ce face aici. Vino.

Se îndreptă spre scară, ținându-l în continuare pe Passerini de braț; Sandro îi urmă.

Am rămas neclintită pe palier, aşteptându-i să urce, şi l-am privit întrebătoare pe Ippolito.

— Mătuşa a hotărât să ne umilească, excluzându-ne de la negocieri la cererea rebelilor, îmi spuse el încordat. Sunt sigur că ea o să fie mai indulgentă.

Vocea îi deveni moale şi blândă:

— Ne-a umilit. Şi *va plăti.*

M-am uitat în urma lor până au ajuns la apartamentele lor, apoi m-am întors în pat şi-am rămas cu ochii duşi pe

fereastra prin care intra întunericul străpuns de pâlpâirile torțelor rebelilor.

Am dormit cu întreruperi, visând bărbați şi săbii şi strigăte. În zori m-au trezit nişte zgomote: tropăit de cizme pe marmură, voci de bărbați. Am strigat-o pe Paola, care a venit şi m-a îmbrăcat cu mult mai puțină grijă decât o făcuse vreodată Ginevra. Mi-a spus să mă duc la bucătărie, aşa că am coborât în fugă, dar m-am oprit pe coridorul de la parter. Uşa sălii de mese era deschisă; împinsă de curiozitate, am tras cu ochiul dincolo de prag.

Clarice era înăuntru. Stătea singură la masa lungă, plină de pocale goale; al ei era plin, neatins. Era îmbrăcată superb, într-o rochie de brocart verde-închis, şi trena i se revărsa peste scaun, adunându-i-se la picioare în falduri meşteşugite. Stătea cu spatele la mine. Îşi sprijinea brațul pe masă şi fața îi era îngropată în îndoitura cotului. Părul castaniu îi atârna pe umăr, strâns într-o plasă de aur presărată cu diamante micuțe.

Mă auzi şi ridică apatic capul. Era cât se poate de trează, dar chipul îi era fără viață. Eram prea mică atunci ca să-mi dau seama, dar peste ani am recunoscut că aşa arăta durerea nemistuită.

— Caterina, rosti ea cu un glas fără inflexiuni şi cu pleoapele grele de oboseală.

Se aplecă şi bătu cu palma perna scaunului de lângă ea:

— Vino, stai cu mine. Bărbații coboară imediat şi poți şi tu să asculți.

M-am aşezat pe scaun. Încheietura mâinii, sprijinită pe masă, îi era umflată rău şi plină de vânătăi de la degetele lui Passerini. Peste câteva minute, Leda îi introduse pe Passerini şi pe cei doi veri. Purtarea lui Ippolito era rezervată; Passerini şi Sandro erau furioşi şi provocatori.

După ce se aşezară, mătuşa Clarice îi făcu Ledei semn să iasă.

— Capponi ne garantase libera trecere, spuse ea. Vom

merge la Napoli, unde vom fi găzduiți de familia mamei ei, Orsini. Cu ajutorul lor vom aduna o armată. Ne vor sprijini ducele de Milano şi d'Estes din Ferrara şi orice dinastie italiană care va avea destul bun-simț să înțeleagă că instituirea unei noi republici după modelul celei din Veneția este o amenințare fățişă la adresa lor.

Passerini o întrerupse:

— I-ai dat lui Capponi tot ce-a vrut, nu-i aşa? Nu-i de mirare că au preferat să negocieze cu o femeie!

Clarice îi aruncă o privire obosită:

— Oamenii lor ne înconjoară casa, Silvio. Au soldați şi arme, şi noi n-avem nici una, nici alta. Cu ce voiai să negociez?

— Ei au venit la noi! lătră Passerini. Voiau ceva anume.

— Voiau capetele noastre, spuse Clarice cu o vagă tresărire de energie. Şi în loc de asta ne vor garanta libera trecere. Dar în schimb uite ce trebuie să le dăm. Continuă cu o voce plată şi tărăgănată: rebelii ne vor lăsa în viață dacă peste patru zile, pe 17 mai, la prânz, Ippolito, Alessandro şi cu mine vom merge în piața mare, Piazza della Signoria, şi vom anunța public că abdicăm. Vom depune jurământ de credință față de a Treia Republică a Florenței, nou instituită. Vom jura de asemenea că nu ne vom întoarce niciodată. După aceea soldații rebeli ne vor escorta la porțile cetății, unde ne vor aştepta trăsurile.

Cardinalul începu să împroaşte blesteme. Sandro o făcu trădătoare. *O trădare care-ți amenință viața,* rosti magicianul în imaginația mea.

Amândoi tăcură când Ippolito se ridică de pe scaun.

— Ştiam că am pierdut Florența, îi spuse el lui Clarice cu un tremur în glas. Dar există alte lucruri cu care ne-am fi putut cumpăra siguranța – proprietăți, comoara ascunsă a familiei, promisiuni de alianțe. Să accepți să fim umiliți public…

— Ai prefera sabia călăului? ridică mătuşa din sprâncene.

— Nu mă voi pleca în fața lor, mătuşă, insistă Ippolito.

— Ne-am păstrat demnitatea, spuse Clarice ridicând bărbia şi făcând micuțele diamante din păr să sclipească. Ar fi putut să ne ia capetele. Ar fi putut să ne despoaie şi să ne spânzure în Piazza della Signoria. În loc de asta, aşteaptă afară. Ne dau un strop de libertate. Ne dau timp.

Ippolito trase adânc aer în piept şi se cutremură când îi dădu drumul.

— Nu mă voi pleca în fața lor, repetă el, şi vorbele îi sunară ca o amenințare.

Trecură patru zile oribile; bărbații stăteau închişi în apartamentul lui Ippolito. Mătuşa Clarice rătăcea prin sălile goale, căci toți servitorii – în afară de cei mai credincioşi, printre care Leda, Paola, grăjdarii şi bucătăreasa – plecaseră. Dincolo de poarta de fier, rebelii continuau să ne supravegheze; soldații care păziseră palatul ne părăsiseră.

În după-amiaza zilei de 16 – cu o zi înainte de aceea în care trebuia să ne umilim în Piazza della Signoria – camera mea se golise. Am rugat-o din toate puterile pe Paola să împacheteze şi cartea lui Ficino, dar femeia mormăi că e o carte prea mare pentru o fetiță aşa de mică.

Seara, mătuşa Clarice ne convinse să luăm cina într-una dintre sălile mai mici. Ippolito nu prea vorbea cu nimeni; în schimb Sandro părea surprinzător de relaxat, ca, de altfel, şi Passerini – care, când Clarice îşi exprimă regretul că lasă căminul familiei pe mâini străine, o bătu uşurel pe mână, ignorând ostentativ încheietura ei bandajată.

Cina se sfârşi în linişte – cel puțin în ceea ce ne privea pe Clarice, Ippolito şi pe mine. Noi trei ne-am retras, lăsându-i pe Sandro şi pe Passerini să bea vin şi să glumească. Râsetele lor se auzeau în urma mea în timp ce mă îndreptam spre apartamentele copiilor.

În noaptea aceea am avut un vis. Stăteam în mijlocul unui câmp întins şi vedeam în depărtare un bărbat

luminat din spate de razele soarelui ce asfinţea. Nu-i vedeam faţa, dar el mă cunoştea şi mă striga într-o limbă străină.

Catherine…

Nu Caterina, aşa cum fusesem botezată, ci *Catherine.* Mi-am recunoscut numele, aşa cum mi-l rostise o dată şi magicianul.

Catherine! strigă el încă o dată, cu durere în glas.

Locul se schimbă dintr-odată, aşa cum se întâmplă în vise. Bărbatul zăcea la picioarele mele şi eu eram aplecată deasupra lui, vrând să-l ajut. Din faţa lui umbrită ţâşnea sângele ca apa dintr-un izvor şi îmbiba ţărâna din jur. Ştiam că sunt răspunzătoare de acest sânge, că omul va muri dacă nu fac ceva. Şi totuşi nu pricepeam ce trebuie să fac.

Catherine, şopti el şi-şi dădu ultima suflare, iar eu m-am trezit în ţipetele Ledei.

Patru

Țipetele veneau din celălalt capăt al palierului, unde era apartamentul pe care-l împărțeau Ippolito şi Sandro. Am alergat într-acolo.

Leda căzuse în patru labe în fața uşii larg deschise. Țipetele i se preschimbaseră în gemete care se amestecau cu clopotele catedralei San Lorenzo ce vesteau răsăritul.

— Ți-a venit sorocul? am întrebat-o când am ajuns lângă ea.

Leda scutură din cap scrâşnindu-şi dinții. Privirea îngrozită i se oprise asupra lui Clarice, care venea şi ea în fugă, în cămaşă de noapte, cu un şal aruncat pe umeri. Îngenunche lângă femeia prăbuşită.

— Ți-au început durerile?

Leda scutură din nou din cap şi arătă spre camerele moştenitorilor:

— Am venit să-i trezesc, bolborosi ea.

Clarice păru lovită în moalele capului. Se ridică fără un cuvânt şi intră desculță în anticamera bărbaților. M-am luat după ea.

Încăperea arăta ca întotdeauna – cu scaune, masă, pupitre, cu un cămin în care acum, vara, nu era foc. Fără să se anunțe, mătuşa intră prin uşa deschisă în dormitorul lui Ippolito.

În centru – ca şi cum făptaşii voiseră să atragă cât mai mult atenția asupra efectului dramatic – zăcea un morman de haine: tunicile pe care le purtaseră Sandro şi Ippolito cu o seară înainte, aruncate peste un ghemotoc de colanți negri şi peste roba stacojie a lui Passerini.

Mătuşa se aplecă să vadă dacă țesăturile mai sunt calde. Când se ridică la loc dădu drumul unui urlet înăbuşit, plin de o ură nemăsurată.

— Trădătorilor! Trădătorilor! Sunteți toți nişte feciori de curve!

Îşi răsuci trunchiul şi mă văzu stând acolo, în fața ei,

înmărmurită. Avea chipul schimonosit şi căutătura de fiară sălbatică.

— Mi-am pus în gaj onoarea, spuse ea, dar nu mi se adresa mie. Onoarea, numele familiei, iar Capponi a avut încredere în mine.

Tăcu, până când furia i se preschimbă în îndârjire. Mă prinse cu putere de mână şi mă scoase repede pe coridor, unde Leda încă gemea, prăbuşită pe podea.

— Ridică-te, o zori ea pe gravidă, trăgând-o de braţ. Fuga, du-te la grajduri şi vezi dacă au plecat trăsurile.

Leda îşi arcui spinarea şi înţepeni: în jurul ei i se întindea încetişor pe marmură apa. Clarice se trase înapoi de lângă băltoaca limpede din jurul genunchilor Ledei şi strigă după Paola – care era, bineînţeles, şi ea îngrozită de plecarea bărbaţilor şi trebui să fie muştruluită ca să se liniştească.

Clarice îi porunci Paolei să se ducă la grajduri să vadă dacă plecaseră toate trăsurile.

— Fii calmă, o instrui ea pe servitoare, ca şi cum ai uitat să pui un bagaj. Nu uita – rebelii ne supraveghează de dincolo de poartă.

După ce Paola plecă să-şi îndeplinească misiunea, Clarice îi aruncă Ledei o privire grăbită şi se întoarse spre mine:

— Ajută-mă s-o duc în camera mea, îmi ceru ea.

Am ridicat-o în picioare pe femeia care era pe cale să nască şi am ajutat-o să urce în apartamentul mătuşii. Contracţia pe care o avusese mai devreme slăbise şi Leda se aşeză gâfâind pe un scaun de lângă patul lui Clarice.

După o vreme, Paola se întoarse, cuprinsă de isterie: Passerini şi moştenitorii nu erau de găsit nicăieri, dar trăsurile în care erau bagajele lor se aflau încă acolo. Şeful grăjdarilor şi rândaşii lipseau şi ei, iar pe grămezile de paie zăceau leşurile a trei grăjdari. Nu mai rămăsese decât un băiat. Adormise, zicea el, şi când se trezise îşi găsise îngrozit tovarăşii morţi şi stăpânul plecat.

În ochii mătuşii am văzut atunci sclipirea minţii geniale

a lui Lorenzo:

— Adu-mi hârtie şi pană, îi ceru ea Paolei.

Când Paola veni cu cele cerute, Clarice se aşeză la pupitru şi scrise două scrisori. Efortul pe care-l făcea o exaspera, căci mâna bandajată o durea rău; de câteva ori scăpă pana. O puse pe Paola să împăturească una din scrisori în trei, iar pe cealaltă de mai multe ori, până ajunse un pătrat mic. Cu scrisoarea mai mică în mână, îngenunche lângă scaunul Ledei şi cuprinse obrajii roabei în mâini. Schimbară o privire pe care eu, copil încă, n-am înțeles-o. Apoi Clarice se aplecă în față şi-şi apăsă buzele pe gura Ledei, aşa cum un bărbat sărută o femeie; Leda îşi încolăci brațele în jurul stăpânei ei şi o îmbrățişa cu putere. După o vreme, Clarice se desprinse din îmbrățişare şi-şi atinse fruntea de fruntea Ledei, într-un gest de o tandrețe necuprinsă.

— Trebuie să fii vitează, Leda, sau murim cu toții, spuse mătuşa ridicându-se. O să vorbesc cu Capponi să te duci la doctorul meu. Trebuie să-i dai asta doctorului, fără să te vadă sau să te ştie nimeni, o instrui ea înmânându-i pătrățelul de hârtie.

— Dar rebelii… şuieră Leda cu ochii holbați.

— O să le fie milă de tine, spuse Clarice sigură pe sine. Doctorul Cattani o să aibă grijă ca pruncul tău să vină pe lume în bune condiții. O să ne mai întâlnim, şi nu peste multă vreme. Ai încredere în mine.

După ce Leda, cu buzele încleştate, dădu în sfârşit din cap, Clarice îi făcu semn Paolei să ia cealaltă scrisoare, împăturită în trei.

— Spune-le rebelilor de la poartă să-i dea asta lui Capponi imediat. Aşteaptă răspunsul lui şi pe urmă întoarce-te aici.

Paola ezită, dar numai o clipă, căci privirea mătuşii o speria mult mai tare decât perspectiva de a da ochii cu rebelii; apoi dispăru cu scrisoarea.

După o oră nesfârşită de aşteptare încordată – timp în care, cu ajutorul mătuşii, am reuşit şi eu să mă îmbrac –

Paola se întoarse cu vestea că Capponi era de acord s-o lase pe Leda să plece cu condiția să fie controlată dacă e într-adevăr însărcinată şi pe cale să nască. Asta le făcu pe femei să se sfătuiască iute unde să ascundă scrisoarea şi cum să i-o dea doctorului fără să observe nimeni.

Apoi, urmând instrucțiunile lui Capponi, Clarice şi Paola o ajutară pe Leda să coboare până la uşa cea mare de bronz care se deschidea direct în stradă. Le urmam şi eu de la distanță, ca o umbră.

Chiar în fața uşii aşteptau respectuoşi doi nobili; dincolo de ei, soldații rebeli țineau la distanță mulțimea care se adunase pe stradă. Nobilii o ajutară pe Leda să urce în căruța care o aştepta. Mătuşa Clarice rămase în prag, cu palma lipită de uşor, şi o privi plecând. Când se întoarse spre mine, părea distrusă. Nu spera s-o mai vadă vreodată pe Leda – înspăimântător gând, căci aceasta fusese în slujba mătuşii încă de când erau amândouă copile.

Ne-am întors sus. Din purtarea mătuşii am înțeles adevărul: lumea pe care o cunoşteam noi se destrăma şi lăsa loc pentru altceva nou şi înspăimântător. Fusesem tristă la gândul că n-am să-l văd câteva săptămâni pe Piero; acum, uitându-mă la fața lui Clarice, mi-am dat seama că s-ar putea să nu-l mai văd niciodată.

Odată ajunsă în cameră, mătuşa se duse la un dulăpior şi scoase un florin de aur.

— Du-i asta băiatului de la grajduri, îi spuse ea Paolei. Spune-i să rămână la post până la a cincea oră a dimineții, când trebuie să pună şaua pe cel mai voinic armăsar şi să-l ducă în spatele grajdurilor, la zidul din fundul curții. Dacă ne aşteaptă acolo, îi mai dau un florin.

Se opri o clipă, apoi reluă:

— Dacă-i spui cumva că moştenitorii au fugit… Dacă-ți scapă cea mai mică vorbă despre asta… te scot cu mâna mea pe poartă şi-i las să te sfâşie în bucățele, fiindcă băiatul şi-ar putea da seama că le poate spune rebelilor

secretul nostru ca să-şi scape el pielea.

Paola luă moneda, dar şovăi, tulburată.

— Dar nu există nicio şansă să ieşim pe poartă, fie şi pe cel mai mare cal…

Privirea lui Clarice o reduse la tăcere. Femeia făcu o reverență scurtă, apoi dispăru. Când se întoarse, avea o expresie de uşurare: băiatul era încă acolo şi era fericit să-şi slujească stăpâna.

— S-a jurat pe viața lui că n-o să le zică nimic rebelilor, spuse ea.

Am încercat să înțeleg ce punea Clarice la cale. Mi se spusese de mai multe ori să cobor în sufragerie nu mai târziu de ora a cincea a dimineții, fiindcă generalul lui Capponi şi oamenii lui vor fi la poarta noastră o jumătate de oră mai târziu ca să ne escorteze în Piazza della Signoria. Oricare i-ar fi fost planul, intenționa să-l pună în aplicare înainte de sosirea lor.

Stăteam şi mă uitam cum Paola îi aranja mătuşii Clarice părul şi o îmbrăca în rochia de brocart negru cu auriu pe care hotărâse să o poarte la umilirea publică a familiei. Paola tocmai îi lega panglicile la prima mânecă, grea, tivită cu catifea, când clopotele bătură terția, a treia oră a dimineții. Trecuseră trei ore de la răsăritul soarelui, de când o găsisem pe Leda ghemuită pe podea; aveau să mai treacă trei până când clopotele vor bate sexta, ora a şasea, amiaza, când trebuia să ajungem în Piazza della Signoria.

Paola îşi continua treaba, cu toate că degetele îi tremurau şi i se împleticeau. Când o termină de aranjat, Clarice era dureros de frumoasă. Se uită în oglinda pe care i-o ținea Paola şi oftă încruntată. O stăpânea acum altă grijă, altă problemă pe care încă nu ştia cum s-o rezolve. Dar se întoarse spre mine cu o veselie falsă şi forțată.

— Acum, mă întrebă ea, cum ne distrăm în următoarele două ceasuri? Trebuie să găsim ceva să ne umplem timpul.

— Aş vrea să merg la capelă, am răspuns eu.

Clarice intră în capelă cu un aer pios, cu paşi înceți, iar eu o urmam în silă, îngenunchind şi făcându-mi cruce odată cu ea. Ne-am aşezat apoi alături pe o bancă.

Mătuşa închise ochii, dar se vedea cum mintea i se luptă cu o nouă provocare. Am lăsat-o în pace şi-am început să mă foiesc, întinzându-mi gâtul ca să văd mai bine fresca.

Clarice deschise ochii şi oftă:

— N-ai venit să te rogi, copilă?

Mă aşteptam să fie iritată, dar era numai curioasă, aşa că i-am răspuns cinstit:

— Nu, am vrut să-l mai văd o dată pe Lorenzo.

Chipul i se îmblânzi:

— Atunci du-te şi uită-te la el.

M-am dus lângă rândul de scaune de cor de sub partea unde era pictată mulțimea care-l urma pe tânărul mag Gaspar şi mi-am lăsat capul pe spate.

— Îi ştii pe toți? mă întrebă Clarice încet, cu o undă de tristețe în glas.

Am arătat spre primul cal din spatele lui Gaspar:

— Asta-i Piero cel Bolnav de Gută, tatăl lui Lorenzo, i-am răspuns eu. Iar în spate e tatăl lui, Cosimo cel Bătrân. Au fost cei mai puternici şi mai deştepți oameni pe care i-a cunoscut Florența, dar Lorenzo *il Magnifico* i-a depăşit pe amândoi.

Clarice făcu un pas înainte şi-mi arătă o față micuță lângă a lui Lorenzo, aproape pierdută în mulțime:

— Şi aici e Giuliano, fratele lui. Ştii, a fost asasinat în catedrală. Au încercat să-l omoare şi pe Lorenzo. A fost rănit, a sângerat, dar nu voia să-şi părăsească fratele. L-au târât prietenii afară cu forța, dar el tot îl striga pe Giuliano. Nimeni nu era mai loial decât el celor pe care-i iubea. Şi sunt mulți care nu-s lângă el, dar ar fi trebuit să fie. Umbre despre care n-ai auzit prea multe. Ar trebui să fie aici şi mama – bunica ta, Alfonsina. S-a măritat cu fiul cel mare al lui Lorenzo, un idiot care şi-a înstrăinat

repede poporul şi a fost alungat. Dar mama a avut un fiu – pe tatăl tău – şi l-a instruit atât de bine în materie de politică, încât atunci când familia noastră a recâştigat Florența, a condus-o destul de bine. Când tatăl tău a plecat la război, a rămas Alfonsina să guverneze, la fel de bine ca fiul ei. Şi-acuma... am pierdut oraşul din nou. Indiferent cât de tare strălucim, încheie ea oftând, noi, femeile din familia Medici, suntem eclipsate de bărbații noştri.

— Eu n-am să las să mi se întâmple asta, am spus.

Întoarse capul şi-mi aruncă o privire tăioasă.

— Oare? întrebă ea tărăgănat.

În ochi i se văzu născându-se o idee care făcu să se risipească îngrijorarea de mai înainte.

— Pot să fiu puternică, i-am răspuns eu, ca Lorenzo. Te rog, aş vrea să-l ating. O dată şi gata, şi pe urmă plecăm.

Nu era o femeie voinică, dar nici eu nu eram un copil voinic. Mă ridică cu greu, încercând să-şi cruțe încheietura dureroasă, suficient de sus încât să pot atinge obrazul lui Lorenzo. Ca un copil prostuț ce eram, mă aşteptasem să simt contururile şi căldura cărnii şi am fost surprinsă că suprafața de sub degetele mele era netedă şi rece.

— Nu era prost deloc, spuse mătuşa când mă lăsă jos. Ştia când să iubească şi când să urască. Când fratele lui a fost ucis – când a văzut familia de Medici în pericol –, a lovit şi el.

Se opri şi se uită țintă la mine:

— Înțelegi că e posibil să fii bun şi totuşi să-ți distrugi duşmanii, Caterina? Că, uneori, ca să-ți aperi propriul sânge, trebuie să-l verşi pe-al altora?

Am clătinat şocată din cap.

— Dacă ar veni un om la uşa noastră, insistă Clarice, şi-ar vrea să mă omoare, să vă omoare pe tine şi pe Piero, ai putea face ce trebuie ca să-l opreşti?

M-am uitat o clipă în altă parte, încercând să-mi

imaginez scena.

— Da, am răspuns în cele din urmă. Aş putea.

— Eşti la fel ca mine şi Lorenzo, îmi spuse mătuşa aprobator: sensibilă, dar în stare să faci ceea ce trebuie făcut. Casa de Medici trebuie să supravieţuiască şi tu, Caterina, eşti singura ei speranţă.

Cu un zâmbet întunecat, îşi strecură mâna bandajată între faldurile rochiei şi trase afară ceva subţire, strălucitor şi foarte, foarte ascuţit.

Ne-am întors în apartamentul mătuşii, unde ne aştepta Paola, şi ne-am petrecut următoarea oră înfăşurând bijuterii şi florini de aur în eşarfe de mătase. Cu ajutorul Paolei, mătuşa îşi înfăşură patru centuri improvizate, grele, în jurul taliei, pe sub rochie. O pereche de cercei de smarald şi un diamant mare şi le băgă în corset. Clarice o ajută pe Paola să-şi prindă şi ea două centuri, apoi puse la îndemână un florin de aur.

După asta am mai stat degeaba o jumătate de oră, şi numai Clarice ştia ce vom face. La un semn cunoscut doar de ea, îi dădu Paolei florinul de aur.

— Du-i asta băiatului, îi zise ea. Spune-i să pregătească calul, să-l ducă în spate şi să ne aştepte acolo. Pe urmă vino la intrarea din faţă.

Paola plecă. Mătuşa mă luă de mână şi mă duse jos. Acolo aşteptarăm lângă intrarea principală. Când servitoarea se întoarse, Clarice o luă de umeri:

— Linişteşte-te şi ascultă-mă cu atenţie. Caterina şi cu mine mergem la grajduri. Tu rămâi aici. În momentul în care noi plecăm, începi să numeri până la douăzeci şi pe urmă deschizi uşa.

Servitoarea începu să dea din mâini ca să se desfacă din încleştarea mătuşii; începu să ţipe, dar mătuşa o făcu să tacă, cu o scuturătură zdravănă.

— *Ascultă,* scrâşni Clarice. Trebuie să ţipi cât poţi de tare ca să atragi atenţia. Spune că moştenitorii sunt sus şi încearcă să fugă. Dă-i înainte până dă toată lumea

buzna în casă. Pe urmă poți să fugi şi să te pierzi în mulțime. Bijuteriile sunt ale tale, continuă ea după o pauză. Dacă nu ne mai vedem, îți urez numai bine. Înaintea Atotputernicului, juri să faci ce-ți cer? încheie ea trăgându-se înapoi şi străpungând-o pe femeie cu privirea.

Paola tremura din toate încheieturile, dar şopti:

— Aşa o să fac.

— Atunci Domnul să te aibă în pază.

Clarice mă apucă de mână. Am alergat împreună prin palat, apoi am străbătut curtea şi grădina până în apropierea grajdurilor. Mătuşa s-a oprit brusc la adăpostul unui gard înalt şi a tras cu ochiul spre poarta de fier, care acum nu era zăvorâtă.

M-am uitat şi eu prin gard. De cealaltă parte a drugilor de fier, câțiva soldați rebeli plictisiți stăteau de pază în fața mulțimii fojgăitoare.

Apoi se auziră țipetele ascuțite ale Paolei. Clarice se aplecă şi-şi scoase papucii. Am făcut şi eu la fel. Aşteptă până ce toată lumea se întoarse în partea de unde veneau țipetele, după care, când toți se repeziră spre răsărit, îndepărtându-se de poartă, trase adânc aer în piept şi o luă la fugă spre apus, trăgându-mă după ea.

Am trecut ca săgeata pe lângă trăsura bărbaților şi pe lângă a noastră, stârnind nori de praf; caii înhămați la ele au nechezat supărați. Am luat-o de-a lungul grajdurilor şi apoi am cotit pe după ele, trecând de locul în care stătusem când aflasem că o să fiu despărțită de Piero. Acolo, lângă zidul înalt de piatră, aşteptau un cal înşeuat şi un băiat înmărmurit – un etiopian slăbuț, nu mult mai mare ca mine, cu o claie de păr sârmos. Hainele şi părul îi erau pline de paie. Ochii îi erau larg deschişi, albi şi îngrijorați, ca ai calului. Rotatul se sperie, dar băiatul îl ținu zdravăn de frâu.

— Ajută-mă să mă urc, îi porunci Clarice.

Strigătele din stradă se întețiseră atât de tare, că băiatul abia o auzi.

Mătuşa nu pierdu timpul cu manierele cuviincioase. Îşi săltă fustele, arătându-şi pulpele albe, şi puse piciorul gol în scară. Calul era înalt şi ea nu reuşi să-şi treacă piciorul celălalt peste greabăn; băiatul îi dădu un brânci care o ajută să se cațere în şa. Se aşează bărbăteşte, apucă hățurile cu mâna sănătoasă şi apropie calul de zid până când piciorul îi ajunse turtit între coastele animalului şi piatra zidului. Apoi îl străpunse pe micul nostru salvator cu privirea:

— Ai jurat pe viața ta că n-o să le spui nimic rebelilor, îi spuse ea acuzator.

— Da, da, răspunse el agitat. N-am să le spun nimic, Madonna.

— Numai cei ce ştiu un secret promit să-l păstreze, spuse ea. Şi există un singur secret pe care ar vrea rebelii să-l afle astăzi. Care-ar putea fi? De grăjdarii ucişi şi de şeful dispărut nu le pasă.

Băiatul căscă gura; arăta de parcă-i venea să plângă.

— Uită-te la tine, eşti plin de paie în păr şi pe haine. Te-ai ascuns fiindcă, la fel ca tovarăşii tăi, auziseşi prea multe şi aveau să te omoare şi pe tine. Ştii încotro au plecat moştenitorii, nu-i aşa?

Copilul lăsă capul în jos şi începu să se holbeze la iarbă:

— Nu, Madonna, nu…

— Minți, îi spuse Clarice. Dar nu eşti de condamnat. Şi eu aş fi speriată în locul tău.

Grăjdarul începu să plângă cu fața schimonosită:

— Vă rog, Donna Clarice, nu vă înfuriați, vă rog… Jur în fața Atotputernicului că nu spun la nimeni… Puteam să mă duc la rebeli, să fug la poartă şi să le spun tot, dar am rămas pe loc. V-am fost întotdeauna credincios şi-o să vă fiu şi de-acum înainte. Numai nu vă înfuriați.

— Nu sunt furioasă, îl linişti ea. O să te luăm cu noi. Dumnezeu mi-e martor că altfel rebelii o să te pună la cazne până le spui tot. Îți mai dau un florin dacă-mi spui încotro au plecat moştenitorii. Dar înainte de asta, dă-mi

fata.

Se aplecă în şa şi întinse braţele spre mine.

Băiatul era sfrijit, dar puternic. Mă apucă de brâu şi mă aruncă în sus, ca pe un balot de fân, iar Clarice mă înşfacă strâns.

Mă izbi un val de frică. L-am îndurat până a ajuns la apogeu şi s-a îndepărtat, lăsând în urmă linişte şi nemişcare. Trebuia să aleg: să mă las copleşită sau să-mi adun puterile.

Mi-am adunat puterile.

În clipa în care mătuşa mă prinse, am scos uşurel pumnalul din teaca pe care o ascunsesem într-un buzunar al rochiei. Acesta despică iute pielea de sub falca băiatului, lăsând în urmă un arc la fel cu cel pe care-l făcuse Clarice cu degetul pe gât.

Dar eram copil şi n-aveam prea multă putere. Rana nu era adâncă: băiatul tresărise şi se trăsese înapoi înainte să-mi termin treaba. I-am înfipt arma cât am putut de adânc într-o parte a gâtului. El îşi încleştă degetele pe pumnal şi scoase un ţipăt bolborosit, iar ochii ieşiţi din orbite mă priviră furioşi şi mustrători.

Clarice mă prinse mai bine şi-l izbi pe băiat cu piciorul în umăr. Acesta căzu pe spate continuând să ţipe, iar mătuşa mă aşează în faţa ei în şa.

M-am uitat în jos, mirată şi îngrozită de ce făcusem.

Oricum o să moară, îmi spusese mătuşa. *Numai că rebelii o să-l supună la chinuri cumplite până ce o să le spună tot, şi pe urmă o să-l dea pe mâna mulţimii. Tu poţi să-l scuteşti de asta.*

Nici măcar noi nu trebuie să ştim unde s-au dus Ippolito şi ceilalţi. Poţi să înţelegi asta, Caterina?

Nu mi se părea deloc că făcusem o faptă bună acum, când îl vedeam zbătându-se pe covorul de iarbă nouă, cu sângele adunându-i-se lângă umăr într-o băltoacă, pată stacojie pe verdele primăvăratic.

Brusc, ca o ameninţare, rămase nemişcat şi tăcut.

O să fugă, spusese Clarice, *şi-o să le spună unde-au*

plecat moştenitorii, şi Casa de Medici o să piară. Dar tu eşti copil, n-o să te bănuiască. O să poți să te apropii foarte mult de el.

— Ridică-te în picioare, Caterina! îmi strigă Clarice în ureche. Ridică-te, te țin eu!

Ca prin minune, picioarele mă ascultară şi m-am ridicat clătinându-mă. Eram aproape la înălțimea zidului de lângă noi.

— Caţără-te, copilă!

M-am tras în sus, în timp ce Clarice mă împingea. Într-o clipă am ajuns pe marginea lată şi m-am aşezat în genunchi.

— Ce vezi? mă întrebă mătuşa. Este o trăsură acolo?

M-am uitat de-a lungul Viei de Ginori – nu se vedea nimic, în afară de o țărancă ce-şi trăgea copilaşii după ea şi de o trăsură cu un singur cal care stătea nemişcată la colțul străzii.

— Da, i-am răspuns, după care am strigat şi-am făcut semn cu mâna spre trăsură.

Calul ridică încet copitele şi roțile se puseră în mişcare. Când ajunse în sfârşit în dreptul nostru, vizitiul trase atât de aproape de zid, că roțile atinseră piatra cu un scrâşnet.

Am auzit poarta de dincolo de grajduri scârțâind şi m-am uitat într-acolo. Un pâlc de oameni o deschiseseră şi pătrunseseră în curte. Un bărbat mă arătă cu degetul şi scoase un strigăt; mulțimea apucă înspre noi.

Vizitiul, îmbrăcat într-o cămaşă de in mototolită şi plină de pete de grăsime, se ridică de pe locul lui şi-şi întinse mâinile murdare spre mine:

— Sări! Te prind eu!

În spatele meu, Clarice se chinuia să se agațe de marginea zidului; calul se speriase şi se îndepărtase de zid cu un pas. Am încercat s-o trag în sus, dar n-aveam destulă putere.

Am tras adânc aer în piept şi am sărit. Vizitiul mă prinse cu uşurință şi mă aşeză lângă el, apoi o strigă pe

Clarice. Îi vedeam numai degetele şi dosul palmelor – cea dreaptă roşie şi umflată – în locurile în care pietrele albe ieşeau în afară ca nişte frânghii de culoarea fildeşului.

— Țineți-vă bine, Madonna. Vă trag eu peste zid!

Salvatorul nostru păşi până în capătul caprei şi îşi lipi pieptul de zid. Se întinse cât putu de mult, dar abia reuşi să-i atingă vârfurile degetelor.

— *Ajută-mă,* Doamne! țipă Clarice, iar calul necheză şi el ascuțit.

De cealaltă parte a zidului se auzeau strigăte de bărbați.

— Prindeți-o! Țineți calul!

— N-o lăsați să scape!

Disperat, vizitiul se cățără pe acoperişul trăsurii şi, îndoindu-şi genunchii, se aplecă în față ca să ajungă la marginea zidului şi s-o apuce de brațe. Clarice îl apucă cu mâna sănătoasă; când vizitiul se îndreptă de şale apăru şi capul ei deasupra zidului.

Mătuşa țipă din nou, mai mult de furie decât de frică; oamenii de dincolo de zid o trăgeau în jos şi umerii nu i se mai văzură.

— Nemernicilor! Nemernicilor! Dați-mi drumul!

Vizitiul se clătină şi fu cât pe ce să cadă, dar o trase cu atâta forță, încât căzu pe spate pe acoperişul trăsurii. Mătuşa Clarice căzu şi ea rostogolindu-se lângă el. Vizitiul se aplecă să vadă dacă a pățit ceva, dar ea se ridică în şezut şi-l lovi cu mâna stângă.

— Ia-o din loc, scrâşni ea.

Se lăsă în jos de pe acoperiş şi mă trase înăuntru, aşezându-mă lângă ea. Tremura şi gâfâia de oboseală; părul îi atârna desfăcut pe umeri şi rochia i se sfâşiase la spate, lăsând să i se vadă cămaşa.

Scoase capul pe uşă şi strigă:

— Ieşi repede din oraş! Îți spun pe urmă unde mergem!

Se lăsă să cadă înapoi pe pernele trăsurii şi se uită la încheietura rănită, de parcă se mira că n-o lăsase la greu. Apoi îşi plimbă ochii prin interiorul murdar al trăsurii.

Spre deosebire de mine, nu aruncă nicio privire spre căminul pe care-l părăsea.

— Mergem la Napoli, spuse ea apoi, la familia mamei. Dar nu astăzi. Rebelii se aşteaptă să mergem acolo.

Tremurând, dar neclintită, învinsă, dar neîmblânzită, îşi întoarse către mine privirea cruntă:

— Familia Orsini are să ne ajute. Nu suntem pierduți, să ştii. Casa de Medici va recâştiga Florența. Reuşim întotdeauna.

M-am uitat în altă parte. La început, nu voisem să iau pumnalul, dar mă atrăgea la fel ca întunericul din privirea lui Cosimo Ruggieri. Acum mă uitam în palma care mânuise tăişul şi vedeam acelaşi întuneric în mine. Încercasem să mă conving că o făcusem pentru Casa de Medici; de fapt, o făcusem fiindcă eram curioasă, fiindcă voisem să văd cum e să omori un om.

La fel ca Lorenzo, aflasem devreme că îmi stă în putere să ucid. Şi mă gândeam cu groază unde putea să mă ducă această putere.

Cinci

Poggio înseamnă deal; vila pe care străbunicul meu o construise la Poggio a Caiano era aşezată în vârful unei movile lăbărțate, acoperite de iarbă, care se ridica în câmpia toscană, la trei ceasuri distanță de oraş. Casa care îi revenise lui Lorenzo în 1479 fusese inițial simplă, pătrată şi avea trei niveluri, dar în mâinile lui Lorenzo se schimbase mult în bine. El înconjurase parterul cu o galerie susținută de arcade grațioase, care se deschidea spre curtea din față. De fiecare parte a arcadei centrale pornea câte o scară care se arcuia în sus şi amândouă se întâlneau în fața grandioasei intrări de la primul etaj, unde frontonul triunghiular se sprijinea pe şase coloane înalte, de felul acelora din templele greceşti. Clădirea stătea singuratică şi maiestuoasă, înconjurată de dealuri line, de râuri şi de munții Albano ce se înălțau în apropiere.

Nimeni nu s-ar fi gândit să ne caute aici, îmi explică mătuşa Clarice, căci ne aflam la nord de oraş, iar rebelii aveau să scotocească toate drumurile care duceau în sud. Vom petrece noaptea acolo şi între timp ea o să întocmească un plan ca să ajungem cu bine la Napoli.

Am intrat cu trăsura pe poarta deschisă, tuşind din cauza prafului; am coborât împleticindu-ne, desculțe şi ciufulite, ca vai de noi. Ne-a întâmpinat un grădinar uluit.

Eram epuizate, dar prea agitate ca să putem să mâncăm sau să ne odihnim. Cu privirea pierdută, cu mintea lucrând, mătuşa păşea pe aleile grădinii îngrijite cu migală, în timp ce eu alergam în fața ei cât mă țineau picioarele, în încercarea de a-mi obosi trupul. Deasupra noastră se adunau nori cenuşiu-albăstrui; briza se răcise şi începuse să miroasă a ploaie. Eu mă gândeam la privirea uluită şi mustrătoare a micului grăjdar. Învățasem un lucru fundamental despre crime: chinurile victimei sunt scurte şi trecătoare, dar ucigaşul suferă pe

vecie.

Am alergat mult în după-amiaza aceea, dar n-am reuşit să scap de imaginea băiatului de la grajduri. Clarice nu mi-a pomenit niciodată de el; sunt convinsă că, prinsă cum era în efortul de a schimba un viitor sumbru, uitase de existența lui.

La lăsarea serii am mâncat o supă sleită pe post de cină şi ne-am dus sus. Clarice mă dezbrăcă ea însăşi. Când îmi dezlegă şireturile corsetului, piatra cea neagră ascunsă în el căzu cu un clinchet pe podeaua de marmură, iar smocul turtit de iarbă o urmă fără zgomot. M-am aplecat să le ridic şi m-am pregătit sufleteşte să fiu certată.

— Ser Cosimo ți le-a dat? mă întrebă mătuşa blând.

Am dat din cap simțind cum roşesc.

Clarice dădu şi ea încet din cap:

— Atunci păstrează-le cu grijă.

Mă trimise să mă bag în pat iar ea rămase afară, în anticameră, scriind multă vreme nişte scrisori la lumina lămpii. Am pus piatra şi iarba sub pernă şi am adormit cu scârțâitul poticnit al penei în urechi.

Ceva mai târziu m-a trezit un zgomot de lemn lovit: se stârnise o furtună de vară timpurie care adusese cu ea un vânt rece. În cameră se strecură iute o slujnică tinerică şi închise obloanele, ca să nu intre ploaia. Mă uitam pe uşa rămasă deschisă la peretele anticamerei, unde umbra mătuşii Clarice se lățea şi se chircea după cum dansa flacăra, şi ascultam vaietul înfundat al obloanelor.

Când, într-un târziu, am adormit la loc, am avut un somn tulburat de vise – nu imagini, ci sunete: Clarice țipând la soldați să-i dea drumul, cai nechezând, rebeli scandând blesteme împotriva noastră. Am visat tropot de copite şi răpăit de ploaie, glasuri de bărbați şi bubuit îndepărtat de tunet.

M-am trezit ca lovită de trăsnet: într-o străfulgerare mi-am dat seama că tropotul de copite, cadența stridentă a

vocii lui Clarice şi glasurile, ceva mai calme, de bărbaţi, nu făceau parte din niciun vis.

Am sărit din pat şi am alergat la fereastră. Era îndeajuns de joasă ca să pot vedea pe ea, dar obloanele aveau zăvorul pus, iar eu eram prea scundă ca să ajung la el. M-am uitat după un scaun, şi în clipa aceea se deschise uşa şi intră o slujnică. Nu era mult mai în vârstă decât mine, dar era suficient de înaltă ca să deschidă obloanele, la porunca mea nerăbdătoare. Când le desfăcu, se dădu înapoi cu ochii holbaţi de spaimă.

M-am uitat şi eu. Pe pajiştea largă, în pantă, se aflau douăzeci şi patru de bărbaţi călare, aşezaţi pe patru rânduri, ca la armată, cu săbiile la şold.

În clipa aceea, încrederea mea în vraja lui Ruggieri pieri. Aripa Corbului era în cel mai bun caz o bucată inofensivă de cărbune. N-aveam să ajung niciodată mare şi să domnesc; pur şi simplu n-aveam să ajung niciodată mare.

M-am tras înapoi de la geam.

— Unde-i? am întrebat eu în şoaptă.

— Madonna Clarice? La uşa din faţă, vorbeşte cu doi oameni. Mi-au spus să vă duc jos. E tare mânioasă pe ei. N-a vrut să-i lase să vă trezească. Îi ocărăşte aşa de rău, că sigur o să-i înfurie…

Îşi apăsă mâna pe gură, de parcă-i venea să verse, apoi se strădui să se liniştească şi continuă:

— Aseară m-a chemat la ea şi mi-a spus că, dacă ei i se întâmplă ceva, să am grijă să ajungeţi la rudele ei din partea mamei. O să vină să vă caute, dacă nu coborâm repede. Dar…

Se opri din nou, uitându-se speriată spre uşă. Am ridicat întrebător din sprâncene.

— Dar putem ieşi pe scara de serviciu, vorbi ea din nou. N-o să ne vadă. Sunt destule locuri unde să ne ascundem. Cred că Madonna Clarice ar vrea să facem asta.

Şi eu credeam că mătuşa Clarice vrea să facem asta şi

că ştia că, dacă nu apăream, rebelii ar fi torturat-o în speranța de a-mi afla ascunzătoarea; poate că ar fi şi omorât-o. Fuga părea posibilă, deşi cu puține şanse de reuşită, dar dispariția mea ar fi pus-o fără îndoială pe mătuşa în mare pericol. Cântărind toate acestea în minte, m-am apropiat încetişor de pat, am băgat mâna sub pernă şi am găsit piatra. M-am uitat la suprafața ei lucioasă ca o oglindă neagră şi am văzut-o pe Clarice reflectată în ea:

Clarice ridicându-mă în brațe ca să mângâi obrazul lui Lorenzo copil. Clarice ridicându-mă ca să nu mă ajungă rebelii, cu riscul de a fi sfâşiată în bucăți. Mătuşa, care ar fi putut foarte bine să plece cu bărbatul şi copiii ei şi să ne lase pe noi, moştenitorii, în mâinile rebelilor. Dar, ca şi bunicul ei, nu i-a abandonat pe cei de-un sânge cu ea, oricât de năpăstuiți ar fi fost ei.

Am pus inutila gemă pe pernă, apoi mi-am scos talismanul de argint cu tot cu cureluşa de piele şi l-am pus înfăşurat lângă piatră. După care am privit-o pe slujnică.

— Pune-mi rochia, te rog, i-am spus. O să cobor să mă întâlnesc cu ei.

PARTEA A TREIA
Prizonieră
mai 1527 – august 1530

Şase

Am încă întipărite clar în memorie imagini din ziua aceea: lungul drum pe scară în jos, imaginea mătuşii în vestibul, cu un şal aruncat pe umeri ca să ascundă fâşia ruptă din spatele rochiei ei aurii. Era palidă de durere, din cauza încheieturii, care acum i se odihnea prinsă într-o eşarfă. Deşi bărbatul cu care vorbea era cu mai bine de un cap mai înalt şi mai şi era flancat de doi aghiotanți asemenea lui, ea părea mai mare decât toți. Spintecând aerul cu brațul sănătos, îl ocăra la fel de neînfricată ca şi pe Passerini în dimineața când acesta venise să anunțe fuga papei.

În timp ce coboram treptele, bărbatul care o asculta se uită în sus. Era concentrat şi foarte liniştit şi m-a făcut să-mi amintesc ceva ce-mi spusese Piero odată, că un câine care nu latră sigur muşcă. Mantaua nouă, cafenie, i se asorta cu părul şi barba. Era Bernardo Rinuccini, capul trupelor rebele.

Îmi amintesc cum a holbat ochii când m-a văzut şi cum mătuşa, uitându-se peste umăr, a rămas cu gura căscată, amuțind brusc, stupefiată.

— Promiteți-mi că nu-i faceți rău, şi-o să merg cu voi, am spus eu.

Rinuccini mă privi mirat:

— N-am niciun motiv să-i fac rău.

— Promiteți-mi, am repetat eu, privindu-l, la rândul meu, fără să clipesc.

— Promit, spuse el.

Am trecut pe lângă Clarice şi m-am oprit lângă Rinuccini; ochii i s-au umplut de groază văzând cum ies irevocabil de sub protecția ei. Dar eu am fost şi mai îngrozită când am surprins clipa în care mândria din ochii ei s-a frânt.

M-au dus de acolo. Când am apărut în uşă, trupele care aşteptau pe pajişte ovaționară. Păşeam repede, ca să

nu le dau motive să mă atingă, până când am fost ridicată pe un cal şi aşezată în poala unui soldat nobil. Nu avea sabie, ci o armă cum nu mai văzusem niciodată: o archebuză, o drăcie făcută din lemn şi metal, care arunca bile de plumb la distanță, un fel de tun în miniatură, care putea fi ținut în mână. Se uită la mine dezgustat, dar victorios; nicicând nu fusese vreun trofeu mai detestat sau mai prețuit.

Mângâierile soarelui ce se înălța pe cer ştergeau urmele ploii din noaptea trecută; călăream prin ținutul tăcut şi caii păşeau printre şuvițe de ceață. Eu stăteam cu spatele lipit de pieptul paznicului meu, amorțită de gravitatea hotărârii mele şi stăpânită de o spaimă irațională.

Pe la jumătatea dimineții ajunseserăm înapoi în oraş. Nu ne-am îndreptat înspre sud, spre Piazza della Signoria şi spre spânzurătoare, ci spre nord. Străzile erau pline de oameni şi grupul de soldați atrăgea atenția, dar cei mai mulți n-au observat o fetiță ghemuită la pieptul unuia dintre soldați; când unii dintre trecători mă remarcau, trecuserăm deja de ei, iar blestemele lor, ca nişte pietre aruncate de prea departe, nu mă speriau.

Alaiul nostru intră pe o stradă pe care n-o ştiam, o stradă mărginită de ziduri de piatră. Erau groase, înalte şi fără străpungeri, în afară de trei uşi strâmte, aflate la distanță una de alta.

Ne-am oprit în fața uneia. Avea două ferestruici zăbrelite cu drugi de fier, una acoperită cu pânză neagră la nivelul ochilor, iar cealaltă, neacoperită, în dreptul picioarelor.

Unul dintre aghiotanți descălecă şi strigă la ferestruica de sus, iar un soldat mă trase jos de pe cal. Uşa se deschise spre înăuntru, aghiotantul mă împinse pe ea şi cineva o închise iute în spatele meu.

Am păşit împleticindu-mă într-o curte interioară pavată cu piatră peste care se întindea umbra unei clădiri înalte. Am aruncat o privire spre femeia din fața mea. Era ştearsă şi obosită şi îmbrăcată toată în negru, în afară de

basmaua albă de sub vălul lung. Îmi ceru să tac ducându-şi un deget la buze şi am urmat-o fără un cuvânt în clădire, care era la fel de anostă, bătrână şi tăcută ca şi însoțitoarea mea. Femeia mă purtă pe nişte trepte înguste preț de două etaje, apoi de-a lungul unui şir de chilii, şi mă introduse într-o cameră micuță, în care erau un pat lipit de perete şi două scaune.

Pe scaune şedeau două tinere îmbrăcate în nişte rochii cafenii, ponosite. Duseră şi ele degetul la buze, lăsară din mână lucrurile pe care le cârpeau şi se apropiară în grabă de mine.

Începură fără îndemânare să-mi scoată rochia. Mă îndoiesc că mai văzuseră vreodată ceva atât de rafinat, căci nu-şi dădeau seama cum se desfac mânecile, dar până la urmă rochia a alunecat pe podea iar eu am ieşit din ea spre a păşi într-un viitor nesigur.

Şapte

Pe una dintre cele mai strâmte şi mai apăsătoare străzi din Florența se află mănăstirea dominicană cunoscută ca Santa Caterina da Siena. Cei ce țineau de ea îi înfruntaseră întotdeauna cu violență pe Medici şi-i sprijiniseră pe rebeli, cu siguranță din cauză că mănăstirea avea săraci în grijă. Cele şase pensionare – fete de măritat sau mai tinere, din familii care descoperiseră că e mai ieftin să le țină aici – făceau parte din cea mai de jos clasă a muncitorilor: țesători, dărăcitori şi vopsitori de lână şi mătase, meserii care le pătau mâinile, le deformau trupurile, le distrugeau plămânii. Erau oameni care se îmbolnăveau şi mureau de tineri, lăsând în urmă fiice pe care nu avea cine să le hrănească. Aceştia erau oamenii care ne rupseseră nouă steagurile şi le dăduseră foc din ură pentru cei bogați şi bine hrăniți.

În Santa Caterina era mereu un miros greu, fiindcă țevăria şi canalizarea erau vechi şi stricate. Călugărițele stăteau întruna în genunchi, frecând podelele şi pereții, dar oricâtă curățenie ar fi făcut, nu reuşeau să învingă mirosul. Locuitoarele erau toate slabe şi mereu flămânde. Aici nu existau lecții de latină, eforturi de a le învăța pe fete să citească şi să socotească, aici era numai de muncit. Stareța, maica Violetta, nu avea destulă energie ca să aibă o părere, bună sau rea, despre mine; era prea ocupată să le țină în viață pe fetele pe care le avea în grijă ca să mai aibă timp de politică. Ştia numai că rebelii plăteau la timp pentru mine.

Împărțeam chilia – şi o saltea murdară de paie, plină de purici, în care locuia o familie de şoareci – cu alte patru fete, toate mai mari decât mine. Una dintre ele mă ura din toate puterile, căci fratele ei fusese ucis într-o încăierare cu susținătorii familiei Medici. Altora două nu le prea păsa de mine. Şi mai era Tommasa, o fetiță în

vârstă de doisprezece ani.

Tatăl Tommasei era un negustor de mătase pe care datoriile îl făcuseră să fugă din oraş, lăsându-şi soția şi copiii să se descurce cu creditorii. Mama ei era bolnăvicioasă; Tommasa însăşi era firavă şi suferea de accese înfiorătoare de sufocare, mai ales când făcea eforturi prea mari. Avea oasele subțiri şi lungi şi coloritul delicat al locuitorilor din nord: pielea albă, ochii albaştri ca azurul. Şi totuşi muncea în rând cu celelalte, iar pe buzele ei stăruia mereu cel mai dulce surâs.

Mă trata ca pe o prietenă, cu toate că frații ei erau susținători înfocați ai cauzei rebelilor, până într-acolo, încât Tommasa nu le pomenea niciodată de mine.

Tommasa era singura mea legătură cu lumea de dincolo de zidurile mănăstirii. Mama ei o vizita în fiecare săptămână şi aducea mereu veşti. Am aflat că Palatul Medici fusese prădat, că ultimele lui comori fuseseră luate în stăpânire de noua conducere a oraşului. Toate stindardele cu însemnele noastre fuseseră distruse şi toate sculpturile şi clădirile pe care apărea blazonul Casei de Medici fuseseră nemilos desfigurate cu dalta.

Am întrebat, fireşte, de mătuşa Clarice şi am încercat să nu plâng când Tommasa mi-a spus că e în viață, dar nimeni nu ştie unde se află. Nici Ippolito şi Alessandro nu se ştia unde se ascund.

Când am întrebat-o pe Tommasa de ce e aşa bună cu mine, s-a mirat foarte tare:

— De ce m-aş purta altfel? mă întrebă ea. Se spune că familia ta a asuprit poporul, dar tu eşti bună cu mine şi cu celelalte. Nu pot să te pedepsesc pe tine pentru ceva ce-au făcut alții.

O iubeam din acelaşi motiv din care-l iubeam pe Piero, pentru că era prea bună ca să întrezărească întunecimea ascunsă în inima mea.

Am petrecut o vară mohorâtă, cu teama c-o să fiu executată şi cu speranța c-o să mai aflu veşti. N-am avut parte nici de una, nici de alta, iar toamna m-a găsit

învăluită într-o negură de foame şi suferinţă. Slăbisem şi-mi pierdusem voinţa, şi când Tommasa îmi povestea ultimele bârfe, n-o mai asaltam cu zeci de întrebări.

Apoi veni iarna, care aduse un frig cumplit. Camera noastră nu avea cămin şi era îngheţată; nu mă opream niciodată din tremurat. Apa din ligheanul pe care-l foloseam toate cinci îngheţa, dar oricum ne era prea frig ca să ne spălăm. Puricii aveau grijă să nu dorm prea mult. Frigul nu slăbea, dimpotrivă, era din ce în ce mai puternic.

Într-o dimineaţă de pe la sfârşitul lui decembrie, mă îndreptam împreună cu celelalte fete spre trapeză. Trecând pe lângă o chilie, am văzut două călugăriţe ducând-o pe o a treia pe sus. Cea din urmă era complet ţeapănă şi măicuţele îi ridicaseră doar capul şi picioarele, de parcă era o scândură. Cele două călugăriţe se uitară scurt la noi, interzicându-ne din ochi orice întrebare.

După ce trecură, Tommasa îşi făcu repede cruce şi noi celelalte am imitat-o. Am rămas tăcute pe loc până dispărură pe coridor.

— Aţi văzut? şuieră Lionarda, cea mai mare dintre noi.

— Moartă, zise alta.

— Îngheţată, am adăugat eu.

Dar la masă, în timp ce aşteptam să ni se umple castroanele, o novice care stătea în faţa noastră leşină şi fu scoasă de acolo. Nu m-am prea gândit la ea: frecam podele şi cârpeam haine rupte, fără să mai tresar măcar când îmi înţepam vreun deget amorţit de frig. Nu m-am îngrijorat până seara, la vecernie, când am văzut capela plină doar pe jumătate.

— Unde-s celelalte surori? am întrebat-o în şoaptă pe Tommasa.

— S-au îmbolnăvit, răspunse ea. Un fel de febră.

În noaptea aceea am auzit de cinci ori călugăriţele alergând încolo şi-ncoace pe coridor. Dimineaţa ne-am mai sculat doar patru de pe saltea. Lionarda n-a putut.

Răsuflarea îi atârna ca un abur alb în aerul îngheţat de

deasupra ei; în ciuda frigului, fruntea îi era scăldată de sudoare. Una dintre celelalte fete încercă s-o trezească, dar nici țipetele, nici zgâlțâiturile n-o putură face să deschidă ochii. Am strigat după călugărițe, dar nu apăru niciuna; chiliile de lângă noi erau goale.

Tommasa şi cu mine am rămas cu Lionarda şi le-am trimis pe celelalte două fete după ajutor. După vreo jumătate de ceas intră o novice, purtând vălul ei alb şi şorțul negru. În tăcere – fiindcă era ora în care călugărițele nu vorbeau – îşi strecură mâinile pe sub cămaşa de noapte a bolnavei şi o pipăi uşurel pe gât, pe clavicule, la subsuori. Apoi coborî spre pântece şi se trase înapoi, încremenită de spaimă.

Ridică poala cămăşii şi dezveli la încheietura coapsei o umflătură de mărimea unui ou de gâscă, înconjurată de un inel roşiatic, ca o vânătaie perfect concentrică.

— Ce-i asta? şopti Tommasa.

Novicea îşi mişcă buzele într-un răspuns. M-am uitat prea târziu la ea ca să-l văd, dar Tommasa îşi duse mâna la gât cu un icnet.

— Ce-i asta? am spus şi eu ca un ecou, adresându-mă Tommasei.

Prietena mea se întoarse spre mine cu ochii şi nasul curgându-i din cauza frigului şi-mi suflă:

— Ciumă.

După ce o scoaseră pe Lionarda din chilie, eu şi cu Tommasa ne-am dus în trapeză pentru masa de dimineață, apoi ne-am îndreptat spre sala comună. În mod normal, la ora aceea maica Violetta se afla acolo şi ne împărțea sarcinile. Dar încăperea se transformase acum în spital şi o mulțime de femei erau întinse pe podea – unele gemând, altele într-o tăcere înfricoşătoare. O călugăriță mai bătrână ne opri la uşă şi ne făcu semn să ne întoarcem în chilia noastră. Acolo le-am găsit pe celelalte două fete cosând lințolii.

— Ce s-a întâmplat cu Lionarda? întrebă Serena, şi,

după ce i-am explicat, ne-a spus că jumătate dintre surori lipseau dimineață din trapeză.

Era epidemie de ciumă în toată legea.

Ne-am înghesuit una într-alta pe pat, discutând îngrijorate. Mă gândeam la mătuşa Clarice, cât ar fi fost de nenorocită să afle că am murit în sălaşul acela infect, şi la Piero, cum ar fi plâns el la vestea că am plecat dintre cei vii.

După vreo două ceasuri apăru în uşă călugărița cea bătrână s-o anunțe pe Tommasa că o aşteaptă frații ei la vorbitor – şi s-o avertizeze să nu cumva să pomenească ceva despre boala din mănăstire. Tommasa plecă şi se întoarse o oră mai târziu, cu ochi strălucitori. Avea un secret. Nu-mi spuse nimic până la prânz, când se ridică să se ducă la closet şi-mi făcu semn pe ascuns să vin cu ea.

Am intrat împreună în cămăruța care puțea îngrozitor, şi atunci şi-a scos din buzunar mâna strânsă pumn, apoi a desfăcut-o încetişor.

În palma ei deschisă se odihnea o pietricică neagră şi strălucitoare. Am înşfăcat-o şi m-am gândit cum se uitase mătuşa la mine când Aripa Corbului şi tătăneasa îmi căzuseră din sân, cum mă privise îngândurată când mă aplecasem să le ridic.

Ser Cosimo ți le-a dat? Atunci păstrează-le cu grijă.

Numai Clarice putea să ştie că lăsasem piatra la Poggio a Caiano. Numai Clarice putuse s-o găsească şi să mi-o înapoieze, ca să aflu că nu mă uitase. Îmi simțeam inima revărsându-mi-se din piept.

— Cine ți-a dat-o? am întrebat-o pe Tommasa.

— Un bărbat, îmi răspunse ea. Frații mei plecau şi eu tocmai lăsasem pânza peste grilaj. Bărbatul cred că se uitase pe ferestruica de jos şi-mi văzuse marginea rochiei.

— Şi ce ți-a zis? am întrebat eu din nou.

— M-a întrebat dacă sunt prietenă sau duşmancă a familiei Medici, spuse Tommasa. Şi când i-am răspuns că nici una, nici alta, m-a întrebat dacă ştiu o fată pe nume

Caterina. I-am spus că da, că eşti prietena mea. Mi-a oferit bani ca să-ți aduc asta – făcu ea semn cu capul spre piatră –, dar să nu spun la nimeni. E o amintire de familie?

— A fost a mamei, am mințit eu.

Puteam să am încredere absolută în Tommasa, dar aveam destule necazuri şi fără acuzația de vrăjitorie.

— I-am spus să pună banii în cutia milei, pentru mănăstire. Şi l-am întrebat dacă are vreun mesaj pentru tine şi a zis aşa: „Spune-i să fie puternică şi să mai aştepte puțin. Spune-i că am să mă întorc".

Să mai aştepte puțin... Am să mă întorc. Cuvintele acestea mă buimăciră. Am ascuns piatra între şorț şi rochie, îndesând-o în fâşia de pânză care-mi servea de cordon.

M-am uitat spre Tommasa:

— Nu trebuie să mai vorbim despre asta, nici măcar între noi. Rebelii ar putea să mă ucidă sau să mă ducă în altă parte.

Prietena mea încuviință solemn din cap.

În ciuda ciumei şi a iernii necruțătoare, umblam acum prin încăperile mănăstirii din ce în ce mai veselă. De fiecare dată când îmi strecuram mâna sub şorț şi atingeam piatra cu vârful degetelor, suprafața ei netedă şi rece se preschimba în îmbrățişarea mătuşii.

Când ne-am sculat a doua zi de dimineață, am descoperit că trapeza fusese închisă. Bucătăresele se îmbolnăviseră şi ele, iar maicile sănătoase erau copleşite de munca de îngrijire a bolnavelor. Trebuiau cusute, fără îndoială, încă multe lințolii, dar rutina mănăstirii era întreruptă, aşa că de noi uitaseră. Ne-am întors în chilie şi ne-am aşezat pe salteaua noduroasă de paie, flămânde, înghețate şi speriate, şi am încercat să ne mai trecem vremea cu bârfe.

Câteva ceasuri mai târziu se auziră zgomote pe coridor: glasul ascuțit al unei călugărițe, tropăit de paşi pe podea,

uşi deschise şi închise. Am tras cu ochiul pe hol şi am văzut o măicuță măturând furioasă şi ridicând nori de praf.

— Ce fac acolo? strigă Serena, care stătea turceşte pe pat, lângă Tommasa.

— Curățenie, am răspuns eu uimită.

Se închiseră mai multe uşi; dereticatul frenetic încetă. Am auzit-o pe maica stareță dând ordine cuiva, dar nu vedeam pe nimeni. După o vreme ne-am apucat iarăşi de flecărit.

În uşă apăru deodată maica Violetta.

— Fetelor, spuse ea scurt, cu toate că era ora de tăcere.

Le făcu semn să iasă.

— Tu nu, Caterina. Tu rămâi aici. Restul veniți cu mine.

Le scoase pe fete afară, iar pentru mine începu o aşteptare chinuitoare. Poate că vreo măicuță îl văzuse pe străinul care mă căutase; poate că Tommasa spusese cuiva secretul nostru. Acum rebelii o să mă omoare sau o să mă bage într-o închisoare şi mai rea decât Santa Caterina.

Nu trecu mult şi pe coridor se auziră paşi – paşi răsunători, cu sunetul neobişnuit aici al cizmelor de piele pe pardoseala de piatră. Un rebel, mi-am zis eu disperată. Au venit să mă ia.

Dar bărbatul care apăru în uşă nu semăna deloc cu Rinuccini sau cu soldații lui. Purta o mantie groasă de catifea roz tivită cu hermină şi o pălărie de catifea cafenie cu o pană mică, albă. Barbişonul îi era foarte îngrijit tuns, iar pe umeri i se revărsau bucle lungi şi negre, foarte atent pieptănate. Îşi ținea batista de dantelă la nas; parfumul de trandafiri pe care îl răspândea ajungea până la mine.

— Aceasta e fata, spuse maica Violetta blând, apoi dispăru.

— Pfui! făcu străinul, cu glasul înăbuşit de batistă. Iertați-mă, dar e un miros oribil! Cum îl suportați?

Lăsă batista ca să-şi scoată pălăria şi făcu o reverenţă.

— Am plăcerea să o am în faţă pe Catherine de Medici, ducesa de Urbino, fiica lui Lorenzo de Medici şi a lui Madeleine de La Tour d'Auvergne?

Pronunţase *Catherine,* ca bărbatul din visul meu însângerat.

— Eu sunt, i-am răspuns.

— Eu sunt… Pfui!… Eu sunt Robert Saint-Denis de la Roche, ambasador în Republica Florenţa prin voia Maiestăţii Sale Francisc I. Răposata dumneavoastră mamă era verişoara Maiestăţii Sale şi ieri ne-a fost adus la cunoştinţă că dumneavoastră – rudă apropiată – sunteţi ţinută prizonieră în nişte condiţii inadmisibile. E adevărat că acestea sunt hainele pe care sunteţi obligată să le purtaţi şi acesta e patul pe care sunteţi obligată să dormiţi?

Pumnul meu, strecurat sub guler şi încleştat pe Aripa Corbului, începu încetişor să se deschidă.

— Da, am răspuns.

Voiam să-mi plimb degetele pe faldurile mantiei de catifea, să lepăd rochia de lână care-mi dădea mâncărimi şi să îmbrac o rochie frumoasă, să-mi strângă Ginevra corsetul şi să-mi aducă mânecile. Voiam să-l văd pe Piero. Şi cel mai mult voiam să-i mulţumesc mătuşii Clarice că m-a găsit, şi gândul acesta aproape mă făcu să plâng.

Pe chipul ambasadorului se aşternu o expresie blândă.

— Ce groaznic pentru dumneavoastră, care sunteţi doar un copil. E un frig cumplit aici. Mare minune că nu sunteţi bolnavă.

— E epidemie de ciumă în mănăstire, i-am spus eu. Cele mai multe măicuţe sunt bolnave.

Ambasadorul înjură în limba lui; batista de dantelă îi căzu pe podea.

— Stareţa nu mi-a spus nimic despre asta!

Îşi regăsi imediat controlul, stăpânindu-şi teama.

— Atunci aşa rămâne. Voi aranja să fiţi mutată din cloaca asta plină de purici chiar astăzi. Ăsta nu-i un loc

potrivit pentru o verişoara a regelui!

— Rebelii n-o să fie de acord, am spus eu. Ei îmi vor moartea.

— Rebelii vor o republică sigură, ceea ce deocamdată nu au, îmi răspunse el ridicând viclean din sprâncene. Au nevoie de bunăvoința regelui Francisc şi n-o vor obține până când n-o vor trata pe ruda sa cu respectul cuvenit.

Se înclină din nou grăbit:

— N-o să mai zăbovesc. Dacă în clădirea asta e ciumă trebuie să plec cât mai repede. Îngăduiți-mi câteva ore şi vă voi duce într-un adăpost mai potrivit.

Se întoarse să plece; am strigat în urma lui:

— Vă rog să-i spuneți mătuşii mele Clarice cât îi sunt de recunoscătoare că ați venit!

Se întoarse şi se uită mirat la mine:

— Nu am intrat în legătură cu ea, dar cu siguranță voi încerca să-i transmit mesajul dumneavoastră.

— Atunci cine v-a trimis aici?

— M-a alertat un vechi prieten al familiei dumneavoastră. Spunea că veți şti că el a fost. Cred că se numea Ruggieri. Dați-mi voie să plec, adăugă el după o pauză, pentru că ciuma se răspândeşte repede. Jur în fața Atotputernicului că nu veți mai petrece încă o noapte aici. Aşa că sus inima şi bucurați-vă.

— Aşa voi face, i-am răspuns, dar, în clipa în care dispăru pe coridor, am izbucnit în lacrimi.

Plângeam pentru că Ser Cosimo, aproape un străin, mă găsise şi i se făcuse milă de mine. Plângeam pentru că mătuşa Clarice nu făcuse asta. Am cules de pe jos pătratul de dantelă fină ca pânza de păianjen şi am tras în piept parfumul de flori.

Mi-am spus în sinea mea că Aripa Corbului mă va apăra de ciumă şi mă va elibera din Santa Caterina; am jurat să nu mă mai despart niciodată de ea.

Dar ambasadorul Franței n-a venit în dimineața aceea după mine, şi nici după-amiază n-a venit nimeni.

Stăteam cu celelalte fete şi coseam linţolii, atât de veselă şi de distrată, că m-am înţepat de zeci de ori în degete. Pe la apus buna dispoziţie mi se risipi. Dar dacă rebelii nu-şi doreau bunăvoinţa regelui Francisc chiar aşa de mult cum credea domnul La Roche?

Se lăsă noaptea. Am refuzat să mă dezbrac şi m-am întins lângă Tommasa, pândind în întuneric vreo mişcare, ceva. După câteva ceasuri am zărit afară licărul unei lămpi. Am ieşit repede pe coridor şi am găsit-o pe maica Violetta, care zâmbi văzându-mi entuziasmul şi-mi făcu semn s-o urmez.

Mă duse în chilia ei şi mă îmbrăcă într-o ţinută adevărată de călugăriţă; îmi dădu şi o mantie groasă.

— Unde mă duc? am întrebat-o eu.

— Nu ştiu, copilă.

Mă duse la uşa care dădea în stradă.

— Ai adus-o? întrebă o voce bărbătească de afară când auzi paşii noştri.

— Da, răspunse maica Violetta şi deschise uşa.

Omul de afară purta o mantie groasă şi sabie lungă, de soldat, la brâu. În spatele lui aşteptau patru oameni călare.

— Hai odată, mă zori bărbatul, întinzându-mi mâna înmănuşată. Acoperă-ţi faţa, mişcă-te repede şi să n-aud musca. Dacă ne aude cineva suntem în pericol.

M-am proţăpit în faţa lui:

— Unde mă duceţi?

— Ai să afli curând, mă asigură el şi mustaţa i se arcui într-o parte în sus. Dă-mi mâna. Nu-ţi mai spun a doua oară cu vorba bună.

L-am ascultat în silă. Mă urcă pe cal, apoi se aşeză şi el în şa în spatele meu şi o luarăm din loc, urmaţi de însoţitorii lui.

Noaptea era rece şi fără lună. Mergeam pe nişte străzi pustii pe care copitele cailor răsunau cu ecou. Încercam să-mi dau seama pe unde mergem, dar vălul subţire de lână îmi împiedica vederea.

Drumul nu dură mai mult de un sfert de ceas. Ne-am oprit în fața unei uşi de lemn tăiate într-un zid mare de piatră; aveam să fiu închisă într-o altă mănăstire. Am intrat în panică şi am început să cotrobăi pe sub mantie şi pe sub rochie după talismanul negru de piatră.

Însoțitorul meu descălecă şi mă dădu şi pe mine jos, în timp ce un soldat bătu cu putere în uşa solidă. Aceasta se deschise imediat fără zgomot. Unul dintre bărbați mă împinse înăuntru şi trânti uşa în urma mea.

Mirosea atât de tare a oțet, că mi-am dus mâna la nas; broboada de pânză pe care-o purtam legată în jurul feței îmi alunecă pe ochi. O mână rece o prinse pe-a mea şi mă trase pe dibuite câțiva paşi mai încolo, unde nu se mai simțea mirosul. Când îmi dădu drumul, mi-am dat jos vălul.

În fața mea stăteau în semicerc douăsprezece călugărițe – înalte, grațioase, cu văluri pe cap şi îmbrăcate în mantii negre, încât siluetele li se confundau cu întunericul. Le vedeam numai fețele, luminate de lămpile pe care le țineau trei dintre ele – douăsprezece zâmbete blânde, douăsprezece perechi de ochi binevoitori.

Cea mai înaltă dintre ele păşi spre mine. Era voinică, avea fața lată şi părea între două vârste.

— Dragă Caterina, îmi spuse ea, eu sunt stareța, maica Giustina – sunt o Medici, ca şi tine. Când te-ai născut, ți-am fost naşă. Bine ai venit la noi.

Fără să se teamă de ciumă, îşi deschise larg brațele, iar eu am alergat la pieptul ei.

Opt

Aripa Corbului nu dăduse greş. Mă aflam în Rai, înconjurată de îngeri: mănăstirea benedictină Santissima Annunziata delle Murate, Preasfânta Bunavestire a Celor Zidiți, şi femeile nobile care primiseră aici vălul de călugărițe. Cele mai multe erau înrudite cu familia noastră; doar câteva susțineau noua republică.

Mănăstirea însăşi fusese construită şi întreținută din banii familiei noastre; asta se vedea din lărgimea coridoarelor şi din eleganța interioarelor, în noaptea aceea, maica Giustina m-a condus în noua mea locuință. Frica mă sleise de puteri, aşa că nu am remarcat niciun amănunt, în afară de un pat mare, cu pături groase şi cu o pernă dolofană. Am stat cuminte până ce o slujnică m-a dezbrăcat; am ascuns talismanul în palmă, aruncându-i femeii tăcute, solemne, o privire încordată. Nu observase nimic, căci era ocupată să umple un lighean cu apă încălzită. Mă spălă cu o cârpă, apoi îmi trase pe cap o cămaşă curată, fină şi moale. Am băgat repede piatra într-un buzunar. Slujnica îmi arătă o tavă cu pâine şi brânză pe masa de lângă pat. Am devorat mâncarea şi m-am prăbuşit pe pat. Femeia îmi puse o cărămidă încălzită la picioare şi strânse păturile în jurul meu. În iarna aceea era prima oară când mă opream din tremurat.

Am dormit câteva ceasuri în şir, strângând Aripa Corbului în pumn. Când m-am trezit a doua zi de dimineață, am văzut că mă aflam într-o cameră mare, cu lambriuri sculptate şi cu un cămin de marmură. O lumină aurie ca mierea se revărsa prin fereastra largă, în formă de arcadă, peste o masă mare şi nişte scaune frumos tapițate, a căror catifea verde-închis se asorta cu draperiile şi cuvertura patului. Pe peretele din fața mea era un crucifix mare de aur, lucrat în filigran, sub care se afla un scăunel de rugăciune cu o perniță pe el.

Pe peretele din fața căminului erau mai multe rafturi

cu cărți. Privirea îmi fu atrasă de un volum aşezat pe raftul cel mai de jos: era legat în piele maro-închis, cu titlul gravat cu litere aurii şi dimensiunile lui îmi erau familiare. Am țâşnit din pat şi am scos cartea din raft.

Ficino. *De vita coelitus comparanda,* acelaşi exemplar care stătuse pe genunchii lui Piero; am recunoscut crăpăturile din legătura de piele şi am început să râd în hohote. Am început să caut nerăbdătoare prin rafturi după alte nestemate salvate din Palatul Medici. N-am mai găsit nimic, dar am descoperit alte două volume cu titluri scrise de Ficino.

Eram încă absorbită de noile titluri când am auzit o bătaie în uşă. Intrară două femei şi o călugăriță. Femeile cărau o cadă, iar măicuța îmi zâmbea cu căldură. Era mai în vârstă şi purta ochelari. Avea un trup rotofei, iar purtarea şi felul de a vorbi îi trădau originea nobilă. Ducea în mâini o tavă cu un pahar şi o farfurie cu gustări.

— *Duchessina,* mi se adresă ea veselă. Văd că ți-ai descoperit deja biblioteca. Avem una mai mare, bineînțeles, în aripa cealaltă, dar ți-am adus aici câteva titluri care ne-am gândit c-o să-ți placă. Eu sunt sora Nicoletta; dacă ai nevoie de ceva, cere-mi mie. Ți-am adus o gustare şi nişte vin dulce ca să rezişti până la micul dejun – probabil că ți-e încă foarte foame. Pe urmă o să te scăpăm definitiv de purici.

Micuța ducesă. Apelativul plin de un respect afectuos mă făcu să zâmbesc. Am pus mâna pe cartea lui Ficino şi, uitând de tot de buna creştere, am întrebat:

— Cartea asta cum a ajuns aici, în camera asta?

Se uită prin ochelarii groşi, care îi măreau ochii negri:

— Ambasadorul de la Roche a adus ieri câteva lucruri pentru tine. Probabil că şi cartea aceasta.

— Asta a fost salvată din palatul nostru, i-am spus eu.

— Domnul fie lăudat, răspunse ea cu indiferență şi se întoarse spre slujnica din seara precedentă, care tocmai intrase cu câte o oală mare în fiecare mână. Dragă

duchessina, ea e slujnica noastră, Barbara. Poți s-o chemi şi tu ori de câte ori ai nevoie de ceva.

Puse tava pe noptieră, apoi scoase dintr-un buzunar de la brâu o scrisoare cu pecete de ceară.

— Micul dejun îți va fi servit în curând. Între timp, poate o să-ți facă plăcere să citeşti asta.

Zâmbetul ei înțelegător mă făcu să înhaț scrisoarea şi să-i rup repede sigiliul. Era scrisul mătuşii. Mi-am lipit scrisoarea de inimă.

— Soră Nicoletta, te rog, iartă-mi bădărănia. Dar de atâta vreme n-a mai fost nimeni bun cu mine, că am uitat să mă port cum se cuvine. Îți mulțumesc pentru tot.

— Dar purtarea ta e minunată, mă contrazise ea radioasă. Nu e nevoie să te scuzi, ştiu prin ce-ai trecut. Lectură plăcută, *duchessina.* Mă întorc peste o oră, încheie ea cu o scurtă reverență.

Am desfăcut scrisoarea cu sufletul la gură.

Draga mea Caterina,

Ne-am îngrozit când am aflat de încarcerarea ta şi de condițiile nemiloase pe care ai fost nevoită să le înduri. Sper că noua ambianță îți place mai mult. De acum înainte voi ține permanent legătura cu ambasadorul francez ca să mă asigur că nu vei mai avea de îndurat asemenea privațiuni. Rebelii au mare nevoie de sprijinul regelui Francisc I al Franței, iar Maiestatea Sa doreşte ca verişoara lui să fie tratată cum se cuvine.

Trebuie să mențin discreția în privința locului unde mă aflu; din acelaşi motiv o vizită a mea în carne şi oase este exclusă. Dar te rog să mă crezi că mă străduiesc din toate puterile să-ți obțin eliberarea. Papa Clement a reuşit să fugă din Roma devastată. Se va reconcilia în curând cu împăratul Carol; voi face tot ce-mi stă în putință să alimentez această atitudine binevoitoare pentru ca ea să conducă la restaurarea conducerii familiei noastre în Florența.

N-am uitat de curajul tău. Ține-te tare şi nu uita

niciodată destinul pentru care te-ai născut.

Cu cea mai sinceră afecțiune,

Mătuşa ta,

Clarice de Medici Strozzi

P.S. Unchiul şi verii tăi îți trimit urările lor de bine. Piero insistă să-ți scriu că îi este teribil de dor de tine.

Citind eleganta epistolă a mătuşii am început să tânjesc după prezența ei, dar curând atenția mi-a fost atrasă de o farfurie cu cârnăciori şi mere. După ce am mâncat, m-am băgat în cada aburindă. Barbara mi-a spălat părul, înecând ultimii purici de la Santa Caterina, şi m-a îmbrăcat într-o rochie strânsă pe corp, apoi m-a înfofolit în nişte şaluri de lână fină, ca să mă apere de frig.

Viața la Le Murate era foarte plăcută. În fiecare dimineață şi seară stăteam cu măicuțele în trapeză şi beam vin bun şi mâncam mâncare bună, de multe ori carne sau prăjituri. Sora Nicoletta mă trata ca pe nepoțica ei favorită, aducându-mi mereu în dar nuci şi fructe confiate sau vreo fundă frumoasă de pus în păr. Ea şi celelalte călugărițe îmi dădeau voie să circul liberă prin mănăstire.

Nu abuzam de încrederea lor. Participam în fiecare dimineață la liturghie şi după aceea o însoțeam pe Nicoletta în sala cusătoreselor. Multe surori lucrau broderii fine, unul dintre modurile prin care se întrețineau singure. Fără nici cel mai mic marcaj pe pânză, sora Nicoletta putea să brodeze perfect un miel care purta flamura cu Crucea, sau pe Sfântul Duh coborând din Ceruri, întruchipat în porumbel.

În acea primă dimineață am fost prezentată celorlalte cusătorese: sora Antonia, adjuncta stareței, înaltă, calmă şi mai în vârstă; sora Maria Elena, o spanioloaică cu o voce de înger, care dirija corul; şi o pensionară, Maddalena, cu cinci ani mai mare ca mine, cu un păr

castaniu care i se revărsa pe umeri. Maddalena era din familia Tornabuoni – din care se trăgea şi mama lui Lorenzo *il Magnifico.* Mai era şi sora Rafaela, o artistă al cărei talent de pictoriță îi permitea să decoreze manuscrisele din *scriptorium* cu imagini superbe. Şi, în sfârşit, sora Pippa, o tânără frumoasă, cu sprâncene roşcate şi ochi verzi, care înviorau în mod plăcut cadrul format de broboada albă şi vălul negru. Când ni se făcu cunoştință, obrajii şi gâtul i se îmbujorară brusc; am crezut că e vorba de sfială, până când am surprins privirea plină de ură din ochii surorii care o însoțea mereu ca o umbră, Lisabetta, cea cu obrazul smead.

M-am aşezat pe o perniță şi am început să casc gura la grădina veştejită care se vedea prin ferestrele mari, ascultând trosnetele vesele ale focului, până când Nicoletta mi-a adus un ac, o foarfecă şi fir de mătase. Îmi dădu o batistă pe care să exersez şi îmi arătă cum să punața în ac şi cum să fac primele împunsături. Pe urmă surorile începură să şuşotească din când în când între ele. Sunetul şoaptelor mă făcea să mă simt bine, dar am auzit întrebarea surorii Pippa, rostită cu o voce ascuțită:

— E normal să se mişte liber? La urma urmei e prizonieră.

Lisabetta se amestecă şi ea în vorbă:

— N-a stat nimeni astă-noapte de gardă la uşa ei. Ar fi putut foarte bine s-o şteargă.

Sora Nicoletta lăsă fâşia de brocart la care lucra să-i cadă în poală şi spuse pe un ton aspru:

— E doar un copil, un copil care a trecut prin nişte încercări oribile. Sigur n-are nevoie să-i amintiți voi de ele.

Gâtul şi obrajii Pippei se făcură din nou stacojii şi nimeni nu mai spuse nimic legat de acest subiect. Am aflat în curând că familia ei şi cea a Lisabettei făceau parte din Partidul Poporului, facțiunea cea mai radicală din noua stăpânire.

De două ori pe săptămână, maica Giustina mă lua în

chilia ei confortabilă şi îmi dădea lecţii de protocol nobiliar. Nu uitase că sunt ducesă şi că fusesem desemnată să conduc Florenţa, şi lecţiile ei mi-au amintit că multă lume din oraş nu încetase să spere că familia Medici se va întoarce la putere. Mă deprindea cu arta conversaţiei, mă învăţa cum să mă comport la masă şi cum să mă adresez regilor, reginelor şi unchiului meu, papa Clement.

Mai făceam lecţii şi cu Maddalena. Sora Rosalina mă învăţa franţuzeşte, având în vedere că ambasadorul francez îmi făcea vizite, pentru a-l ţine pe regele Francisc la curent cu starea mea. La prima lecţie eram cam stânjenită şi nu înţelegeam de ce, până când sora Rosalina mi-a spus Catherine – Catherine, aşa cum mă numise odată Ruggieri fără să-şi dea seama, aşa cum mă numise bărbatul rănit din coşmarul meu.

La Le Murate au reînceput visele urâte. Am fost nedumerită şi îndurerată, dar apoi mi-am amintit că Ser Cosimo îmi spusese că talismanul le va face să revină.

Marte se află în Casa a douăsprezecea, casa duşmanilor ascunşi şi a viselor.

Am jurat să nu mă mai despart niciodată de talisman; acum eram convinsă că lui Ser Cosimo şi talismanului li se datorează întorsătura bună pe care o luase soarta mea.

Horoscopul tău conţine multe încercări teribile şi acum vine prima dintre ele. Am de gând să mă asigur că vei scăpa cu viaţă din ea.

Soarta îmi redase talismanul şi cartea lui Ficino. Nu puteam să disprețuiesc asemenea daruri; îmi petreceam serile citind *De vita coelitus comparanda* la lumina lămpii. Explorând rafturile bibliotecii am mai descoperit un cadou preţios: chiar lângă tomul pomenit mai înainte stătea un alt volum cu un aspect vechi, intitulat *Carte de învăţătură pentru elementele artei astrologiei,* de un autor arab pe nume al-Biruni.

Lectura era aridă şi descurajantă pentru un copil, dar simţeam că de ea depinde supravieţuirea mea. La vârsta

de opt ani am memorat cele douăsprezece semne ale zodiacului, şi cele douăsprezece case, şi cele şapte planete.

În coşmarurile mele, bărbatul acela mă striga mai departe pe nume, apoi zăcea din nou la picioarele mele cu faţa ca un izvor învolburat şi sângeriu.

Catherine…

Avea să mai curgă sânge: francezul striga la mine să-l ajut să împiedice apropiatul măcel. Mie îmi revenea sarcina să descopăr pericolul şi să-l previn. Soarta îmi oferea şansa de a mă mântui.

Am petrecut o iarnă foarte plăcută. Primăvara îmi aduse veşti de la mătuşa Clarice despre papa Clement: acum se afla în siguranţă la Viterbo şi împăratul Carol îşi cerea scuze pentru ororile pe care trupele sale rebele le făcuseră în Roma. Am primit şi de la Piero scrisori pline de noutăţi: *Sunt atât de înalt acum, că nu mă mai recunoşti!* Aerul era greu de miresme, iar pe mine speranţa mă făcea uşoară ca fulgul. Mă simţeam în siguranţă şi prevedeam că în curând îmi voi putea controla singură lumea, mulţumită studiilor de astrologie.

Veni ziua de 11 mai 1528, când se împlinea un an de când auzisem prima dată că papa Clement fusese alungat de la Vatican. Când sora Nicoletta veni dimineaţă să mă ia la liturghie, avea un zâmbet silit şi tremurător. Am simţit că-mi ascunde o nenorocire; iar când maica Giustina m-a anunţat că ambasadorul francez îmi cerea o întrevedere în sala de recepţie, presimţirile rele mi se accentuară.

Şedeam în camera luminată de soare. Ambasadorul de la Roche nu se lăsă mult aşteptat. Îşi răsese barbişonul şi păstrase doar o mustaţă subţire ca o lamă de cuţit sub nasul impunător. Era îmbrăcat potrivit anotimpului, cu o tunică verde-deschis şi ciorapi galbeni, iar când intră făcu o plecăciune adâncă, cu o amplă fluturare a mâinii.

— *Duchessa,* mi se adresă el ridicându-se, sper că

sunteți bine.

Nu zâmbea, iar tonul îi era sumbru.

— Foarte bine, domnule ambasador, i-am răspuns eu. Dar dumneavoastră?

— Destul de bine, destul de bine, mulțumesc, spuse la rândul lui, tamponându-şi nasul cu batista. Deci sunteți sănătoasă? Şi cu studiile cum stați?

— Sănătatea mea e perfectă. Şi îmi place foarte mult să studiez. Am nişte profesoare excelente.

— Aha, dădu el din cap. Atunci e bine.

Şi tăcu.

— Vă rog, i-am spus eu cu glasul pierit dintr-odată de frică. Ați venit să-mi spuneți ceva. Spuneți-mi.

— Ah, dragă *duchessa,* îmi pare atât de rău, vorbi el pe un ton plin de compătimire, scoțând o scrisoare din buzunarul de la cingătoare. Am primit o veste îngrozitoare. Clarice de Medici Strozzi a murit.

La început cuvintele acestea mi s-au părut prea absurde ca să le înțeleg; nu puteam nici să vorbesc, nici să plâng. Rămăsesem cu privirea țintă la francezul îmbrăcat atât de ridicol în culorile acelea vesele.

— *Duchessa,* îmi pare atât de rău. Sunteți prea tânără ca să îndurați atâtea lovituri. Poftiți, făcu el întinzându-mi scrisoarea.

4 mai 1528

Dragă Caterina,

Te informez cu nespusă mâhnire că soția mea, Clarice Strozzi, a murit ieri. A suferit toată săptămâna trecută de febră, dar a insistat să se ridice din pat ca să primească un vizitator din Roma.

În noaptea de dinainte de a muri a stat la pupitrul ei şi a scris scrisori persoanelor în măsură să-i sprijine cauza; dimineața a găsit-o tot la pupitru, atât de bolnavă, că nu se putea ridica de pe scaun. Am dus-o în pat şi am chemat medicul, dar ea şi-a dat seama că e pe moarte.

Nu te-a uitat nici în suferință. Mi-a cerut să-ți scriu

această scrisoare şi să-ți spun că viața ți se va schimba curând în bine.

Contează şi de acum înainte pe ambasadorul de la Roche. El va avea grijă să ți se acorde în permanență atenția şi protecția cuvenite, căci regele Francisc rămâne aliatul tău fidel.

Sunt neconsolat.

Unchiul tău,

Filippo Strozzi

Eram la fel de nenorocită ca unchiul Filippo. Mi-am îngropat fața în poala Nicolettei şi ea m-a luat în brațe. Mă simțeam abandonată: unchiul Filippo nu avea legături de sânge cu mine; bunăstarea mea depindea acum de interesul pe care mi-l purta de la distanță regele Franței.

Două zile întregi am stat în pat şi am refuzat să mănânc. Înconjurată de cărți, citeam obsesiv despre Saturn, cel care prevesteşte moartea, şi despre atributele sale grele şi reci; mă întrebam cum fusese el plasat în horoscopul mătuşii în clipa morții. Citisem toată noaptea; dimineața mă găsise citind în continuare. Ochii îmi ardeau de încordare. Sora Nicoletta dădu buzna în camera mea, cu Barbara, slujnica cea discretă, pe urme.

— *Duchessina,* îmi spuse ea, a venit un bărbat să-ți prezinte condoleanțe.

— Cine anume? m-am încruntat.

— Nu-mi amintesc, răspunse Nicoletta, dar maica Giustina îl cunoaşte şi a spus că poți să stai de vorbă cu el la poartă. Eu trebuie să mă întorc repede la cusut, dar te va însoți Barbara. Ai grijă ca purtarea domnului să fie cuviincioasă şi să nu audă nimeni discuția, o instrui ea pe Barbara.

Unchiul Filippo? m-am întrebat eu. Poate că riscase şi venise la Florența. Sau, mi-am spus eu înfiorată, Piero reuşise cumva să vină să mă vadă.

— E tânăr sau bătrân bărbatul ăsta? am întrebat repede.

— Maica Giustina nu mi-a spus, se eschivă Nicoletta aruncându-mi o privire inexpresivă şi întorcându-se să plece.

Barbara mă conduse afară, la zidul mănăstirii. Grilajul de sus al uşii avea trasă perdeluța, dar lângă cutia milei – care duhnea de la oțetul folosit pentru a împiedica răspândirea ciumei – grilajul de jos era neacoperit. Prin el se vedeau cizmele unui bărbat.

Barbara bătu la uşă şi anunță:

— Fata e aici, domnule. Aveți grijă ca discuția să rămână discretă.

Se trase, de formă, ceva mai în spate, şi aşteptă.

— Donna Caterina, începu bărbatul cu un glas atât de răsunător şi de profund, că tânjeam să-i aud cuvintele melodioase, vin să vă prezint din inimă condoleanțe pentru moartea mătuşii dumneavoastră. E o încercare foarte grea pentru dumneavoastră.

Dacă aş fi fost destul de înaltă, aş fi smuls perdeluța şi i-aş fi privit chipul urât – obrajii bolnăvicioşi, ciupiți de vărsat, nasul coroiat şi urechile clăpăuge – ca să văd dacă s-a schimbat în vreun fel în lunile zbuciumate cât fuseserăm despărțiți. M-am ridicat pe vârfuri ca să fiu mai aproape de el.

— Ser Cosimo, am spus eu uimită. Cum m-ați găsit?

— Credeați că v-am abandonat vreo clipă? Eu v-am adus piatra la Santa Caterina. Am crezut că ştiați sigur cine v-a trimis-o. Sper că este în posesia dumneavoastră.

— Bineînțeles. Nu mă despart niciodată de ea.

— Bine, zise el şi adăugă după o pauză: Şi cărțile din palat…?

— Dumneavoastră ați fost…

Deci lui Cosimo Ruggieri, nu mătuşii, i se datorau toate.

— Dar cum ați salvat cărțile din mâinile rebelilor? Iar piatra am lăsat-o la Poggio a Caiano. Cum ați putut să ştiți…?

— Nu trebuie să vă bateți capul *cum,* Madonna. E de

ajuns să ştiți că nu ați fost şi că nu veți fi niciodată singură.

Îmi dădeau lacrimile, dar m-am stăpânit.

— Vă mulțumesc. Dar cum pot să vă contactez dacă am nevoie de dumneavoastră?

— Prin ambasadorul francez.

— De ce sunteți atât de bun cu mine?

— Ți-am mai spus, Caterina. Tu şi cu mine suntem legați prin astrele noastre. Eu îmi apăr pur şi simplu propriile interese.

— Astrele, am repetat eu. Vreau să învăț tot ce se poate despre ele.

— Eşti numai o fetiță de nouă ani, mă contrazise el, dar adăugă repede: dar una desăvârşită. Citeşte-l atunci pe Ficino. Şi al-Biruni e un ghid util, adăugă el cu un oftat.

— Trebuie să învăț, am insistat eu. Trebuie să ştiu ce mi se va întâmpla dacă papa şi împăratul Carol vor ajunge la vreo înțelegere, dacă eu voi fi vreodată eliberată.

— Papa şi împăratul Carol vor ajunge la o înțelegere, spuse Ser Cosimo calm. Dar, oricum, n-are rost acum să-ți faci griji legate de viitor. Ține minte doar că sunt la dispoziția ta oricând ai nevoie de mine.

Făcu un pas în spate. Vocea îi părea acum mai îndepărtată.

— Trebuie să plec. Nu pot risca să fiu văzut, ți-aş face greutăți. Domnul să fie cu tine, Caterina.

Am stat şi-am ascultat cum zgomotul paşilor lui se stingea încetişor.

— Ser Cosimo! am strigat şi mi-am lipit mâinile de uşă.

Nu m-am mişcat de-acolo până ce Barbara nu m-a luat de cot şi m-a dus înăuntru.

Vara trecu fără alte incidente. La fel toamna şi iarna. Creşteam şi învățam limba franceză. Noaptea, în visele mele, îi spuneam bărbatului însângerat *Je ne veux pas ces rêves,* nu vreau visele astea.

Când se făcu din nou vară, cele mai multe dintre surorile de la Le Murate şi cu mine ne-am bucurat să aflăm că papa urma să se întoarcă la Roma în curând; Clement acceptase să-l încoroneze pe Carol în schimbul sprijinului acestuia pentru cauza familiei Medici. Regele francez, Francisc, care pierduse mai multe bătălii în fața forțelor imperiale, făcuse de asemenea pace cu Carol şi retrăsese orice sprijin republicii rebele a Florenței.

Într-o dimineață caldă şi umedă de iunie, înconjurată de surori, mă zgâiam pe ferestrele deschise ale sălii cusătoreselor la norii negri precum cărbunele care tălăzuiau la orizont: ardeau ogoarele şi hambarele din jurul oraşului, incendiate de soldații guvernului rebel. Venea împăratul Carol – sau, cel puțin, trupele sale, conduse de prințul de Orania – şi rebelii nu voiau ca ei să primească vreun ajutor din afara cetății.

În apropierea zidurilor mănăstirii se adunaseră trupele milițiilor rebele, în număr de zece mii de oameni. Când mă plimbam prin grădină sau prin curtea interioară auzeam strigătele răspicate ale comandanților care încercau să organizeze trupele neinstruite. Sute de oameni fugiseră din Florența de frica luptelor. Păzită de Maddalena, m-am cățărat în aninul din grădină şi am încercat să privesc dincolo de zidurile cetății, dar nu vedeam decât acoperişuri şi perdeaua cenuşie de fum care atârna deasupra oraşului. Toată Florența mirosea a fum; ni se prindea de haine şi de păr şi pătrundea în toate ungherele mănăstirii.

Septembrie ne aduse veşti bune: regele Francisc semnase un tratat cu împăratul Carol. Trupele franceze nu vor ajuta republica rebelă. M-am bucurat în tăcere când am auzit toate aceste lucruri, dar în acelaşi timp îmi era frică. Îmi aminteam cum fusese jefuită Roma şi cum oamenii împăratului ignoraseră ordinele şi asediaseră Cetatea Sfântă, spărgând porțile mănăstirilor şi siluind călugărițele.

Pe 24 octombrie stăteam, ca de obicei, şi coseam,

aşezată între Maddalena şi sora Nicoletta, amândouă la fel de neliniştite ca Pippa şi Lisabetta, care se ghemuiseră tăcute deasupra broderiilor la care lucrau. Chipul de obicei senin al surorii Antonia era tulburat.

Dincolo de ferestre, lumina zilei era întunecată de fum şi de amenințarea unei furtuni de toamnă; aninul îşi pierduse aproape toate frunzele şi rămăsese țepos şi mohorât.

Lucram la un aer din pânză albă de in; în dimineața aceea eram foarte neîndemânatică. Firul de mătase îmi părea prea gros, gaura acului prea mică. Primele împunsături erau strâmbe şi a trebuit să le desfac.

Degetarul mi se subțiase în punctul în care îl apăsam cel mai des. Neatentă, am adunat prea multă pânză deodată, drept care am fost nevoită să împing tare cu degetarul. Drept urmare, capătul acului care purta ața străpunse degetarul şi-mi intră adânc în deget.

Am scos un țipăt speriat şi am sărit în picioare; pânza căzu pe podea. Toate călugărițele se opriră din lucru şi se uitară la mine. Am scrâşnit din dinți şi, simțind că mi se face greață, am apucat acul şi-am tras tare de el. Am rămas cu ochii la perla de sânge care mi se prelingea pe deget.

— Ține, spuse Nicoletta smulgând un smoc dintr-un ghem de lână netoarsă pe care îl avea în coşulețul de cusut şi înfăşurându-mi-l strâns pe deget.

Deodată, o bubuitură îndepărtată făcu să zăngăne geamurile. Maddalena şi sora Pippa alergară la fereastră şi se uitară la dâra de fum ce se înălța în aer.

— Treceți înapoi la treabă, spuse sora Antonia calmă. Aveți grijă de munca voastră şi Dumnezeu va avea grijă de voi.

În secunda în care termină de vorbit se auzi o altă bubuitură.

— Tunuri, şopti Nicoletta.

Sora Pippa rămase la fereastră, holbându-se de parcă voia să vadă dincolo de zidurile mănăstirii.

— Armata împăratului, ridică ea vocea. Şapte mii de oameni, dar noi avem zece mii. N-o să învingeți niciodată, mă privi ea cu ochii strălucind de ură.

— Pippa, o mustră Antonia cu asprime. Stai jos şi taci.

Tunul se auzi a treia oară; din direcția opusă se auzi în acelaşi timp o a patra bufnitură: Florența era încercuită. Lisabetta sări în picioare şi alergă lângă Pippa.

— N-o să te lase să scapi, şuieră Pippa cu obrajii roşii de furie.

— Pippa, rosti scurt Antonia.

Dar Pippa n-o băgă în seamă.

— Ştii ce-ți pregăteşte republica? rânji ea la mine. Să te coboare într-un coş peste zidul cetății şi să-i lase pe oamenii împăratului să te facă bucățele.

Sora Nicoletta se ridică supărată:

— Pippa, termină! Termină!

— Sau să te bage într-un bordel să te necinstească toți soldații noştri. După aia Clement n-o să se mai grăbească aşa tare să te mărite ca să-şi facă el alianțe!

Nicoletta se năpusti şi o plesni pe Pippa peste obraz.

— Ajunge! strigă sora Antonia.

Se băgă între cele două femei; era mai înaltă şi mai impunătoare decât amândouă. Nicoletta se aşează la loc lângă mine şi-mi cuprinse umerii cu brațul.

Pippa o privi sfidătoare pe sora Antonia:

— O să vă pară rău că o cocoloşiți. E un duşman al poporului şi o să sfârşească rău.

— Du-te în chilia ta, îi spuse Antonia cu chipul şi glasul împietrite. Du-te în chilia ta şi roagă-te la Domnul să-ți ierte furia. Rămâi acolo până te chem eu.

În tăcerea ostilă care se lăsă se auzi din nou un bubuit de tun.

Sora Pippa se întoarse şi ieşi. Lisabetta îi aruncă Antoniei o privire întunecată şi se duse la locul ei.

Sora Antonia i se adresă, mai blând, Nicolettei:

— Şi tu va trebui să-ți faci rugăciunile când te duci în capelă.

Ne-am aşezat toate la loc şi ne-am reluat lucrul. Uitasem de degetul rănit şi, în agitația care se crease, bucățica de lână îmi căzuse de pe el. Când am luat din nou pânza în mână, am pătat-o cu sânge.

Loviturile de tun continuară până la apus. După-amiază veni la poartă mama Maddalenei şi ne confirmă panicată ceea ce bănuiam deja: armata imperială încercuise cetatea.

În noaptea aceea i-am scris o scrisoare lui Cosimo Ruggieri. Corespondența noastră se limitase până atunci la domeniul astrologiei, dar disperarea mă determină să-mi deschid inima.

Sunt singură şi îngrozită. Am fost destul de proastă încât să cred că odată cu sosirea trupelor imperiale voi fi mai în siguranță. Dar războiul a reaprins ura poporului față de mine. Mă tem că Aripa Corbului nu va fi singură în stare să mă apere de această nouă primejdie. Vino, te rog, şi ajută-mă să mă liniştesc.

Stimată Madonna Caterina,

Războiul aduce vremuri grele, dar te asigur că Aripa Corbului te-a apărat bine până acum şi-o va face şi în continuare. Ai încredere în talisman; şi, ce-i mai important, ai încredere în propria ta judecată. Posezi o inteligență neobişnuită pentru un bărbat şi nemaiîntâlnită la o femeie.

Aşteaptă şi lasă lucrurile să-şi urmeze cursul.

Supusul tău,

Cosimo Ruggieri

M-am simțit părăsită, trădată. Am lăsat baltă cărțile, nu mi-am mai dat deloc silința la lecții. În trapeză stăteam lângă Nicoletta şi mă uitam abătută în farfurie; mâncarea îmi făcea greață numai când mă gândeam la ea. Trei zile n-am mâncat nimic.

În a patra zi nu m-am mai dat jos din pat şi am rămas

aşa, ascultând strigătele soldaților şi muzica tunurilor.

În a cincea zi veni la mine starețа. Mirosea vag a fumul care copleşise Florența.

— Copilă dragă, îmi spuse ea, trebuie să mănânci. Ce-i în capul tău? O să-ți trimit masa în cameră.

— Vă mulțumesc, i-am răspuns eu, dar nu vreau să mănânc nimic. Oricum am să mor.

— Nu înainte să îmbătrâneşti, îmi zise Giustina tăios. Să nu te mai aud spunând aşa ceva. Sora Nicoletta mi-a povestit ce ți-a zis sora Pippa. Nişte vorbe de neiertat. A fost pedepsită.

— Spunea adevărul.

— Repeta nişte zvonuri prosteşti, nimic mai mult.

Mi-am întors istovită fața.

Maica Giustina se aşează lângă mine, făcând patul să se mişte uşor. Îmi luă mâna în mâinile ei răcoroase:

— Ah, Caterina… Ai îndurat prea multe şi acum sunt nişte vremuri cumplite. Cum să te împac?

O vreau pe mătuşa Clarice, am dat eu să spun, dar vorbele acestea erau dureroase şi fără noimă.

M-am întors spre ea:

— Îl vreau pe Ser Cosimo, i-am spus. Pe Cosimo Ruggieri.

Era destul, îmi răspunse maica Giustina, că tolerase prima vizită a astrologului şi că-mi permisese să studiez astrologia, deşi era un domeniu nepotrivit pentru o femeie şi mai ales pentru o fetiță. Îmi dăduse scrisorile lui Ser Cosimo numai pentru că era un prieten al familiei. Dar se zvonea că avea relații cu nişte indivizi dubioşi şi că făcea unele lucruri…

M-am întors din nou cu fața la perete.

Giustina suspină tulburată.

— Poate că mai demult, înainte să moară mătuşa ta, ar fi trebuit să ne străduim mai mult… Dar şi atunci rebelii ne supravegheau orice mişcare, citeau orice scrisoare pe care o primeai. N-am fi putut să te scoatem din cetate. Iar

acum…

N-am vrut să mă uit la ea. Până la urmă fu de acord să-mi permită în continuare legătura cu Ruggieri.

După vreo trei zile – în care am rămas în pat, dar am înghiţit câteva linguri întremătoare de supă – sora Nicoletta intră în camera mea direct de afară. Pe umerii pelerinei i se topeau acele de gheaţă de la lapovița pe care o adusese cu ea furtuna urâtă ce se stârnise. În mână ținea o hârtie împăturită, de culoarea fildeşului, şi chiar înainte să mi-o dea, am ştiut de la cine e.

Stimată Madonna Caterina,

Maica stareță a avut bunătatea să mă informeze despre indispoziția prin care treci. Mă rog la bunul Dumnezeu să-ți regăseşti curând sănătatea şi veselia.

Nu avem nimic mai bun de făcut în vremurile acestea grele decât să fim înțelepți şi prudenți, dar aş fi bucuros să-ți trimit un alt talisman dacă asta te-ar linişti. Un talisman făurit sub auspiciile lui Jupiter ar favoriza într-o anumită măsură norocul, dar…

Am făcut scrisoarea ghemotoc şi, sub privirea uimită a Nicolettei, am aruncat-o în foc.

După aceea am refuzat până şi supa, şi apa. În ziua aceea am început să fac febră. Afară urla vântul, acoperind bubuitul tunurilor. Simțeam cearşafurile reci pe piele şi-mi clănțăneau dinții; mă durea tot trupul de frig, dar păturile nu mă încălzeau deloc. Strălucirea focului îmi înțepa ochii şi-i făcea să lăcrimeze.

Am început să aiurez – şi pereții, patul, şuieratul vântului dispărură din jurul meu. Am ajuns la zidul de piatră care delimita domeniul familiei Medici, şi acolo apăru micul grăjdar, viu, cu mânerul pumnalului înfipt încă în gât; o vreme ne-am contrazis în legătură cu necesitatea morții lui. Apoi peisajul se schimbă: stăteam pe câmpul unde zăcea francezul meu însângerat. În timp ce purtam o discuție lungă şi dezlânată cu el, în fața

căminului se îngrămădeau ciori care foşneau din aripi şi aruncau umbre lungi peste împrejurimile stacojii, scoțând vorbe fără şir. Poate că am strigat-o pe mătuşa Clarice; poate că l-am strigat pe Ruggieri.

Când, dezorientată, udă de lacrimi şi cu dureri în tot trupul, mi-am dat seama că sunt tot în patul meu de la mănăstire, era încă ceasul amurgului. Focul era tot rece, lumina avea aceeaşi strălucire supărătoare, cearşafurile îmi provocau aceleaşi junghiuri.

Lângă mine era Barbara, ținând pe brațe una dintre cele mai bune rochii ale mele.

— Te simți mai bine, mă anunță ea. Ar trebui să te scoli şi să te îmbraci cum se cuvine.

Sugestia era atât de absurdă, încât, de slăbită ce eram, nici n-am fost în stare să-i răspund. Am încercat să mă ridic în picioare, dar n-am putut, şi am stat dârdâind într-un fotoliu până când Barbara a reuşit să tragă rochia pe mine şi să-mi strângă şireturile.

Patul era departe şi picioarele îmi tremurau. M-am prăbuşit înapoi în fotoliu, incapabilă să îndepărtez de la buze cupa pe care mi-o întindea Barbara. Cupa, fotoliul, Barbara: la prima vedere toate păreau solide, dar dacă mă uitam prea mult la ele începeau să pâlpâie.

— Rămâi pe loc, îmi porunci Barbara. Mă întorc imediat.

M-am încleştat de brațele fotoliului ca să nu alunec şi m-am lăsat orbită de scânteile focului, verzi şi violete şi albastru-aprins.

Uşa se deschise şi se închise la loc. În fața căminului stătea un corb – înalt, învăluit într-o mantie şi cu fața ascunsă de glugă. Cu mişcări încete îşi trase gluga pe spate.

Eram singură cu Cosimo Ruggieri.

Nouă

Am clipit; stafia lui Ruggieri nu dispăru. Părea mai bătrân, purta acum o barbă deasă, neagră, care îi ascundea obrajii ciupiți de vărsat. Strălucirea roşiatică a focului îi dădea chipului său o înfățişare demonică.

Tremuram în fotoliul meu, în pragul delirului. N-avea, desigur, cum să fie acolo. Călugărițele nu l-ar fi lăsat niciodată să treacă de zidurile mănăstirii.

— Iartă-mă dacă te-am speriat, Caterina, zise el. Măicuțele mi-au spus că eşti foarte bolnavă. Văd că spuneau adevărul.

Rămasă fără grai, mă holbam la el cu capul răsturnat pe spătarul fotoliului.

— Rămâi unde eşti, îmi ceru el. Nu te mişca. Nu vorbi.

Îşi lăsă pelerina să-i alunece de pe umeri pe podea. Hainele, părul, ochii – totul era negru la el, niciun strop de culoare. În dreptul inimii purta un talisman de aramă, de mărimea unei monede, o vrajă îndrăzneață. Păşi în mijlocul încăperii, chiar în fața fotoliului meu. Cu fața spre foc, scoase un pumnal de la brâu, duse lama la buze, apoi îl ridică deasupra capului cu amândouă mâinile, împungând cerul invizibil cu vârful lui ascuțit.

Începu o incantație. Intonația era melodioasă, dar cuvintele erau aspre şi de neînțeles. În timp ce cânta, coborî lent pumnalul, atingându-şi uşor cu latul lamei fruntea, apoi talismanul de pe piept, apoi umerii, întâi dreptul, pe urmă stângul. La urmă sărută din nou pumnalul.

Pe urmă făcu un pas în față şi se opri la o lungime de braț de cămin. Spintecă aerul cu putere, înfipse cuțitul în mijloc şi strigă o poruncă. Făcu de patru ori la fel: tăie nişte stele mari în aer şi le închise pe toate într-un cerc. M-am ghemuit fascinată în fotoliu. În starea mea febrilă, mi se părea că văd conturul alburiu al stelelor şi cercului.

Ser Cosimo se întoarse în mijlocul camerei şi-şi aruncă

brațele în lături, arătând ca un crucifix viu. Strigă câteva nume: Mihael, Gabriel, Rafael.

Se întoarse şi îngenunche lângă brațul fotoliului meu.

— Acum suntem în siguranță, îmi spuse el pe un ton blând.

— Nu-s un copil prost, l-am contrazis eu. N-o să mă păcăleşti cu minciuni.

— Te sperie viitorul, insistă el. Dacă eşti speriată, nu ai puterea să-i supraviețuieşti. Hai să aflăm împreună câte ceva din ceea ce te aşteaptă.

Îşi înclină capul şi mă străpunse cu privirea:

— O întrebare. Formulează-ți spaimele într-o întrebare.

— O întrebare pentru cine? am făcut eu stânjenită.

— Pentru un spirit, îmi răspunse el. Unul pe care o să-l aleg eu, căci ştiu în cine pot avea încredere.

Am simțit înțepături în pielea de pe brațe:

— Vrei să spui pentru un demon.

Mă privi țintă, fără să mă contrazică.

— Nu, am spus eu, fără demoni. Întreabă-L pe Dumnezeu.

— Dumnezeu nu ne dezvăluie viitorul. Un înger ar putea face asta – dar îngerii sunt prea lenți pentru ce avem noi nevoie în seara asta. Dar sunt alții care ar putea… adăugă el mutându-şi privirea pe umbrele ce dansau pe peretele dinspre apus.

— Cine?

— Morții, rosti el țintuindu-mă din nou cu privirea.

Mătuşa Clarice, am dat să spun. Dar din străfundul meu izvorî ceva nou, o durere atât de adânc îngropată, că până în clipa aceea nici nu ştiusem c-o port în mine.

— Mama, am spus. Vreau să vorbesc cu ea.

Emoția momentului îmi dădu puteri. M-am ridicat în picioare alături de Ser Cosimo şi m-am întors spre peretele de la apus, cel din fața căminului. Ser Cosimo scoase o sticluță astupată cu un dop, o deschise, îşi înmuie în ea vârful arătătorului şi-mi desenă pe frunte o

stea.

Am simțit miros de sânge şi am închis ochii, amețită. Mersesem prea departe, mă lăsasem din nou să alunec în ghearele răului.

— E sânge în sticluță, am şoptit eu şi am deschis ochii, să-i văd reacția.

Ochii lui Ruggieri erau larg deschişi, stranii, de parcă spiritul său se dilatase şi devenise o forță mai mare decât el însuşi.

— Totul are un preț, spuse el şi-şi desenă la rândul lui pe frunte o stea, lăsând o dâră maronie. Apoi se aşeză la pupitrul meu.

— Hârtie, ceru el.

Am scos o foaie curată din sertar şi i-am pus-o în față. Înainte să apuc să-mi trag mâna, astrologul mi-o prinse şi îmi înțepă degetul mijlociu cu vârful pumnalului.

Am țipat.

— Sst, mă mustră el.

Am vrut să mă îndepărtez, dar îmi reținu mâna şi îmi stoarse degetul până ce pe hârtie căzu o picătură de sânge.

— Iartă-mă, e nevoie de sânge proaspăt, murmură el dându-mi drumul.

— De ce? am întrebat, ducându-mi degetul rănit la buze.

— Simte mirosul. O atrage.

Lăsă pumnalul din mână, închise ochii şi trase aer adânc în piept. Capul începu să i se bălăngăne.

— Madeleine, şopti el.

Numele mamei mele.

— Madeleine, repetă el şi pleoapele îi tremurară. Madeleine, rosti el a treia oară şi scoase un geamăt puternic.

Trunchiul şi brațele îi fură cuprinse de convulsii şi-i înțepeniră; această stare nu dură mai mult de câteva clipe, apoi astrologul se prăbuşi pe scaun scoțând un oftat răguşit, involuntar.

Aparent mânată de o voință străină, mâna dreaptă apucă pana şi o muie în cerneală. La început pana se mişcă deasupra hârtiei, urmând mişcările spasmodice ale mâinii. Brusc, mâna se relaxa şi începu să scrie cu o viteză incredibilă.

Mă uitam uluită la cuvintele care se îngrămădeau pe foaie. Scrisul era al unei femei, limba – franceză, limba maternă a mamei mele.

Ma fille, m'amie, ma chère, je t'adore
Fiica mea, iubita mea, scumpa mea, te ador

Ochii mi se umplură de lacrimi tăcute; izvorau pure şi fierbinți dintr-o rană care nici nu ştiusem că există.

Femeie, cea mai ilustră din întreaga ta Casă,
Îți vei cunoaşte binefăcătorul
O întrebare

Pana începu iar să oscileze deasupra hârtiei; mâna lui Ruggieri tremura. Urmă o pauză, apoi din nou scrisul spasmodic:

O întrebare

— Mă vor ucide rebelii? am întrebat. Îmi voi recăpăta vreodată libertatea?

Mâna ezită, apoi începu iar să scrie, cu o smucitură:

Nu te teme, m'amie, *Silvestra va avea grijă să te întorci cu bine*

Pana căzu, lăsând o pată neagră pe hârtie. Mâna lui Ser Cosimo se înmuie, apoi se strânse pumn.

— Şi altceva? am strigat eu disperată. Trebuie să mai fie ceva…

Capul lui Ruggieri se răsturnă pe spate, apoi se ridică.

Ochii i se deschiseră – goi şi înceţoşaţi – apoi se limpeziră încet, până când începură iar să vadă.

— A plecat, spuse el.

— Cheam-o înapoi!

— Nu, scutură el din cap.

— Dar ce înseamnă asta? am întrebat eu holbându-mă la cuvintele neverosimile.

— Timpul ne va lămuri, îmi răspunse el. Morţii văd totul: ieri, astăzi sau mâine, e totuna pentru ei.

Am luat foaia de hârtie de pe pupitru şi mi-am lipit-o de inimă; Ruggieri, pupitrul, podeaua începură deodată să se învârtă. M-am clătinat; camera s-a înclinat într-o parte, iar eu m-am prăbuşit în întuneric.

Când m-am trezit, eram în pat. Sora Nicoletta şedea lângă mine, citind dintr-o cărticică de psalmi; lumina care se revărsa prin fereastră i se reflecta într-o lentilă a ochelarilor, care strălucea orbitor. Mă privi şi-mi zâmbi cu căldură.

— Te-ai trezit, copilă dragă, îmi spuse ea lăsând cartea din mână şi punându-mi pe frunte palma răcoroasă. Febra a trecut, slavă Domnului! Cum te simţi?

— Mi-e sete, am răspuns eu.

Se întoarse cu spatele, ca să ia ulciorul şi cupa de pe masa din apropiere. M-am ridicat în şezut şi mi-am pipăit iute pieptul, unde-mi aminteam că pusesem scrisoarea de la mama, dar n-am simţit decât săculeţul de mătase în care ţineam Aripa Corbului. Am intrat în panică. Oare vizita lui Ruggieri fusese rodul delirului pricinuit de febră?

M-am ridicat mai sus, băgându-mi mâinile sub mine. Mi-am plimbat degetele peste cearşaf şi pe sub pernă, unde am simţit marginea tăioasă a foii de hârtie.

Am tras-o iute afară. Era îndoită în două, cu scrisul înăuntru, aşa că n-am putut să-l văd, dar am recunoscut pata mare de cerneală.

Ma fille, m'amie, ma chère, je t'adore

Sora Nicoletta îmi aduse cupa, aşa că am ascuns iute scrisoarea sub pătură.

— Mi s-a făcut şi foame, i-am spus eu. Aş putea să primesc ceva de mâncare?

Am păstrat scrisoarea mamei sub pernă şi în fiecare seară îmi strecuram mâna şi mângâiam singura amintire pe care o aveam de la ea; restul mi le luaseră rebelii. Mă umplea de căldură, de tristeţe şi de valuri de melancolie; mă alina cum niciun talisman n-ar fi putut-o face.

Crăciunul veni şi trecu şi sosi anul Domnului 1530. În februarie, papa Clement l-a încoronat pe Carol al Spaniei împărat al Sfântului Imperiu Roman. Clement îşi îndeplinise partea din înţelegere; acum era rândul lui Carol să redea Florenţa Casei de Medici.

În primele luni ale anului tunurile nu s-au mai auzit. Comandantul trupelor imperiale şi-a dat seama că nu Florenţa trebuia lovită, ci orăşelele care-o aprovizionau cu arme şi alimente. În vara dinaintea asediului toate culturile din apropierea zidurilor cetăţii fuseseră incendiate cu luni întregi înainte de seceriş şi toate vitele fuseseră ucise. Pentru hrană, Florenţa se baza pe proviziile aduse pe furiş de la Volterra. Pentru orice fel de marfă, pentru veşti, pentru trupe, Florenţa se baza pe Volterra.

Când vremea se încălzi, trupele imperiale îi atacară pe sprijinitorii noştri. Am trimis un regiment în apărarea cetăţii-surori; Volterra supravieţui primei bătălii. Considerând că armata imperială suferise o înfrângere definitivă, comandantul trupelor noastre nesocoti ordinele şi se întoarse la plăcerile tihnite de acasă. Prinzând de veste, prinţul de Orania asedie din nou oraşul.

Lucram la broderia mea când maica Giustina apăru în uşa sălii cusătoreselor. Pe chip i se citea tulburarea, amestecată însă cu o undă de speranţă.

— Volterra a căzut, spuse ea.

Rămaşi fără arme şi provizii şi lipsiți de sprijinul francezilor, liderii rebelilor se aflau în pragul unei înfrângeri sigure.

Cu şoaptele mâhnite ale călugărițelor în urechi, mi-am pus mintea la treabă.

Aveam un păr lung până la coapse, frumos, fin, de culoarea măslinelor coapte. În ziua aceea îl purtam strâns într-o plasă care mi se sprijinea, grea, pe ceafă. Am desfăcut plasa şi mi-am eliberat părul, apoi am apucat foarfecă şi am început să tai. Asta mi-a luat mult timp; era o foarfecă de broderie şi nu putea prinde decât şuvițe subțiri. După fiecare tăietură, puneam cu grijă şuvița jos, la picioare.

Şocate, surorile mă priveau în tăcere; numai maica Giustina a înțeles ce făceam. Rămase în uşă şi, după ce mi-am terminat de tăiat părul, spuse scurt:

— Mă duc să-ți caut o rasă.

Mi-am pus vălul, dar n-am depus jurămintele. Eram o impostoare, dar nici măcar sora Pippa n-a obiectat.

În vremea aceasta, disperarea pusese stăpânire pe cetățeni. Fără hambarele Volterrei nu mai aveam grâu; fără capturile făcute de vânători în pădurea de lângă oraş nu mai aveam carne. Săracii au fost loviți cei dintâi şi cel mai rău; lumea umbla flămândă pe străzi. Ciuma se răspândi şi mai tare, determinând-o pe maica Giustina să ia cutia milei de la uşă şi să astupe ferestruica de jos.

În primele zile ale lui iulie am primit ultima scrisoare de la Ser Cosimo:

Nu-ți voi mai scrie pentru o vreme. Azi de dimineață l-am văzut pe vecinul meu rezemat de uşa lui de la intrare, cu ochii închişi de parcă dormea. Am crezut că leşinase de foame. Din fericire, înainte să mă apropii prea mult i-am văzut umflăturile de pe gât. I-am strigat pe cei din casă, dar nu mi-a răspuns nimeni.

M-am dus imediat acasă şi am făcut o baie cu suc de lămâie şi apă de trandafiri, un remediu pe care-l recomand cu căldură. Ca o măsură de prevedere, arde această scrisoare şi spală-ți mâinile.

Sunt convins că ne vom mai întâlni în carne şi oase.

În ziua de 12 iulie, pe la apus, stăteam în trapeză, aşezată între Maddalena şi sora Nicoletta. Toate călugăriţele erau adunate la cină. Conform regulilor, păstram tăcerea în timp ce mâncam *minestra,* care ajunsese o zeamă chioară, fără carne şi fără paste.

Pe peretele dinspre răsărit al trapezei era o frescă înfăţişând Cina Cea de Taină; peretele de alături era străpuns de o fereastră mare care dădea spre curtea interioară şi spre poarta mănăstirii, care acum avea amândouă ferestruicile astupate.

Peste scapular, şorţul de lucru pe care-l purtam peste rasă, aveam un crucifix de aur, dar pe sub rasă aveam talismanul negru de la Ruggieri. Îmi studiasem cu multă râvnă horoscopul nativ până când memorasem detaliile cele mai importante şi urmărisem poziţia stelelor şi planetelor în timpul nopţii. Marte, războinicul roşu, era în conjuncţie cu Saturn, prevestitorul de moarte şi ruină, şi tranzita ascendentul meu – Leul, semnul regalităţii. Un astfel de tranzit indică pericol şi de multe ori o moarte violentă. Iar întunecatul şi taciturnul Saturn, intrase în Casa a opta, Casa Morţii. Pentru Florenţa şi pentru mine, astrele proroceau schimbări catastrofale.

Când am auzit bătăile din poarta mănăstirii, n-am fost prea surprinsă. O clipă am rămas toate nemişcate şi am ascultat ecoul izbiturilor pe caldarâmul tocit.

Sora Antonia se uită scurt în ochii maicii Giustina; stareţa dădu din cap, iar Antonia se ridică şi ieşi din trapeză, evitându-mi precaută privirea. În timpul acesta, dinspre poartă se auziră voci de bărbaţi.

Am pus lingura jos. Zidurile care mă apăraseră în ultimii doi ani şi jumătate se transformaseră acum în

capcană.

— *Caterina!* mă strigă maica Giustina. Du-te în capelă, îmi porunci ea cu asprime când mă văzu cum casc gura la ea.

De la poartă se auziră strigătele surorii Antonia:

— Nu puteți intra, aici e mănăstire de maici!

Răsună o bufnitură în uşă, provocată de ceva mai puternic decât pumnul unui om. Giustina sări în picioare.

— Du-te în capelă, repetă ea şi apoi alergă, cu vălul şi mânecile fluturând, în sprijinul Antoniei.

Pe la jumătatea curții începu să strige la bărbații de dincolo de zid, dar zgomotele erau prea puternice şi îi acoperiră vorbele.

Sora Nicoletta se ridică şi mă înşfacă de braț.

— Vino, îmi spuse ea trăgându-mă spre uşa trapezei, şi dintr-odată ne-am trezit înconjurate de alte surori – Maddalena şi Rafaela, Barbara şi Antonia şi Lucinda – care porniră împreună cu noi.

Lisabetta şi Pippa rămaseră la masă:

— Au venit după tine, îmi vorbi Pippa triumfătoare. Au venit şi are să se facă în sfârşit dreptate în fața lui Dumnezeu.

Celelalte mă prinseră în mijlocul lor. Am ieşit în coridor şi am trecut prin galeria care se deschidea în curtea interioară şi pe lângă chilii.

În spatele nostru bătăile încetară brusc şi lăsară să se audă două voci de-o parte şi de alta a zidului: a maicii Giustina şi a unui bărbat. Sunetul lor slăbea pe măsură ce intram mai adânc în clădire, trecând de *scriptorium* şi ieşind prin capătul celălalt. Afară, lumina zilei colora cu ultimele puteri norii de pe cerul vinețiu ca floarea de liliac, în umbre de culoarea mărgeanului şi trandafirilor.

Am traversat aleea şi am intrat în capelă, unde lumânările de vecernie erau deja aprinse, iar aerul era încărcat de mireasma tămâiei. Surorile mă duseră la gărduțul care închidea altarul şi formară în jurul meu o barieră în formă de semilună. Am îngenuncheat

tremurând lângă gărduț: Saturn mă apăsa atât de tare, încât nu mai puteam respira. Mi-am scos rozariul de la brâu şi am început să spun rugăciunile pe de rost, dar mă bâlbâiam întruna. Mintea nu-mi stătea la bobițele din mână, ci la piatra neagră pe care o purtam în dreptul inimii; rugăciunile mele nu se înălțau de fapt către Fecioară, ci către Venus, nu către Isus, ci către Jupiter.

Prin uşile deschise ajungeau până la noi strigătele Giustinei:

— Comiteți un sacrilegiu! E doar un copil, n-a făcut nimănui niciun rău!

Pe pardoseala de piatră se auziră paşi grei. M-am întors şi i-am văzut: bărbați care nu-şi plecau capul şi nu-şi făceau cruce, ca şi cum nu se aflau într-un loc sfânt.

— Unde e? întrebă unul dintre ei. Unde e Caterina de Medici?

Mi-am făcut cruce. M-am ridicat. M-am întors şi m-am uitat peste umerii surorilor la cei patru soldați înarmați cu săbii lungi – ca şi cum noi puteam să-i punem în pericol, ca şi cum am fi putut riposta.

Cel mai tânăr dintre ei, greoi şi stângaci, avea ochi la fel de mari şi strălucitori ca mine. Îşi ținea bărbia ridicată şi mâna pe mânerul săbiei.

— Dați-vă înapoi, le spuse el măicuțelor. Dați-vă înapoi. Trebuie s-o luăm, din ordinul republicii.

Nicoletta şi celelalte surori se ridicară repede, fără un cuvânt. Soldații îşi scoaseră săbiile şi făcură un pas în față. Din piepturile tuturor se auzi un oftat şi femeile se împrăştiară.

Toate, în afară de Nicoletta. Păşi în fața mea cu brațele desfăcute şi strigă:

— Nu vă atingeți de copil!

— Dă-te la o parte, îi porunci soldatul cel tânăr.

— Fă ce-ți cere, i-am spus Nicolettei, apucând-o de braț.

Dar Nicoletta parcă era de piatră, iar soldatul se enervă

atât de tare, că-şi agită sabia. O lovi cu latul peste umăr şi Nicoletta căzu în genunchi.

Surorile şi cu mine am scos un strigăt în acelaşi timp cu Nicoletta. Am îngenuncheat lângă ea. Rămăsese fără grai şi gemea de durere, dar nu sângera.

Ceilalți soldați, mai experimentați, îl traseră pe cel mai tânăr înapoi, până să mai apuce să facă vreun rău.

— Haideți, spuse unul dintre ei. Nu ne forțați să fim violenți în Casa Domnului.

În timp ce soldatul vorbea, intrară alți doi, urmați de un bărbat cu păr negru şi barba frumos tunsă, înspicată cu argintiu; acesta din urmă avea un aer autoritar. Venise să mă ducă la moarte.

Lângă el păşea maica Giustina, resemnată, cu ochii roşii.

Cu o mână am făcut semn spre vălul alb pe care-l purtam şi am strigat; vocea mi s-a auzit, limpede şi răsunătoare, în toată capela:

— Ce fel de zbir excomunicat poate să intre într-un sanctuar şi să smulgă o mireasă a lui Cristos din mănăstirea ei? Să îndrăznească s-o târască la pieire?

Comandantul strânse amuzat din ochi.

— Eu unul nu îndrăznesc nimic, vorbi el pe un ton atât de blajin, că risipi spaima care ne copleşise.

Femeile, care ridicaseră brațele în semn de protest, le lăsară uşurel în jos; soldații băgară săbiile în teacă.

— Eu am venit doar, Donna Caterina, să vă duc într-un loc mai sigur.

— Locul acesta e sigur! protestă maica Giustina.

Comandantul se întoarse spre ea şi-i spuse politicos:

— E sigur pentru ea, dar nu şi pentru republică. Ăsta-i un bârlog de susținători ai familiei Medici.

Comandantul mă țintui din nou cu privirea:

— Vedeți că avem suficientă forță ca să vă capturăm, *Duchessa.* Aş prefera sincer să n-o folosesc.

L-am cercetat o bucată de vreme cu ochii, apoi am ridicat degetele spre fața surorii Nicoletta şi-am mângâiat-

o; ea îşi lipi fruntea de a mea şi începu să plângă.

— Termină, i-am spus încet şi-am sărutat-o pe obraz.

Pielea îi era moale şi albă şi avea un gust ca apa de mare.

Zece

Comandantul îmi ceru să dezbrac rasa şi să-mi pun o rochie obişnuită, dar am refuzat. Nu insistă. Era foarte important să se grăbească şi când, pentru prima oară după doi ani şi jumătate, am păşit dincolo de zidurile mănăstirii Le Murate, am înțeles de ce.

În dreptul porții se aflau opt soldați călări, aşezați în semicerc. Patru dintre ei aveau torțe în mâini, ceilalți patru stăteau cu săbiile îndreptate spre o adunătură de oameni de trei ori mai numeroasă decât ei şi care sporea constant.

Când am ieşit pe poartă, careva din mulțime strigă:

— Uite-o!

Nu vedeam mare lucru dincolo de călăreți, zăream doar un picior colo, un braț dincolo, strălucirea unei fețe. Culorile se topeau în ultimele licăriri ale amurgului, lăsând în urmă doar negru şi cenuşiu.

În mijlocul grupului de soldați, doi bărbați țineau de dârlogi doi cai şi un măgar fără călăreți. Când ne văzură, unul din ei dădu celuilalt hățurile şi veni iute spre noi:

— Domnule comandant, spuse el pe un ton de scuză, nu ştiu cum s-a aflat…

— Nu, ea e, ea e! Călugărița…

— Nepoata papei…

— Cocoloşită într-o mănăstire bogată în vreme ce noi murim de foame!

Chipul comandantului încremeni, în afară de un muşchi care-i zvâcnea pe obraz. Se uită spre oamenii lui şi le spuse calm:

— V-am ales fiindcă am crezut că sunteți în stare să vă țineți gura. Când o să aflu cine a făcut asta – nu mă interesează de ce, nu mă interesează cum –, am să-l trimit la spânzurătoare.

— Moarte familiei Medici! strigă o femeie.

În mijlocul cercului de soldați căzu o piatră; săltă pe

pavaj şi se opri la picioarele mele.

— Nemernicilor! Trădătorilor!

— Lăsați-o pe mâna noastră!

Comandantul se uită spre gloata furioasă, apoi îi spuse aghiotantului:

— Sui-o pe cal şi să plecăm de-aici până nu se înrăutățesc lucrurile.

Soldații alergară la cai. Aghiotantul, un bărbat solid şi ursuz, mă apucă de braț ca pe un răufăcător de rând şi mă săltă pe măgar. Animalul se uită mustrător la mine dezvelindu-şi dinții lungi şi galbeni care molfăiau zăbala.

Comandantul, care încălecase pe un armăsar cenuşiu, veni lângă mine şi-şi strigă oamenii. Pornirăm din loc: eu şi comandantul mergeam alături, flancați de câte un soldat călare. În fața şi în spatele nostru călăreau câte trei oameni, umăr la umăr.

Înainte ca soldații să apuce să se aşeze în formație, trei derbedei țâşniră printre cai; unul întinse mâna spre mine, atingându-mi piciorul cu vârful degetelor. Comandantul se aplecă spre el şi urlă atât de înfricoşător, că băiețandrul cel murdar se trase înapoi şi intră sub copitele unui cal.

— *Abbasso le palle!* urlă careva. Moarte Casei de Medici!

Soldații strânseră rândurile în jurul nostru şi pornirăm în trap susținut pe Via Ghibelina. Gloata ne urmă o vreme urlând şi aruncând câte o piatră. I-am lăsat curând în urmă şi am apucat pe o stradă mai liniştită. Am trecut pe lângă ziduri de mănăstiri, pe lângă catedrale, pe lângă case de oameni bogați, ale căror ferestre erau întunecate, căci stăpânii fugiseră din calea asediului.

Mi-am încleştat mâna pe partea din față a şeii şi am lovit, încremenită de groază, spinarea animalului. Astăzi era prea târziu pentru o execuție publică; trebuiau să aştepte până mâine – doar dacă nu mă aştepta o moarte rapidă, pe ascuns.

Străzile deveniră mai strâmte. Palatele lăsară loc prăvăliilor şi atelierelor.

Intrând pe o arteră mai largă, alaiul nostru încetini. Nu departe de noi, strada era blocată de siluete întunecate. Aşteptau tăcute în întuneric.

— La naiba! înjură comandantul. Jur în faţa Lui Dumnezeu că, dacă unul dintre voi e trădătorul, îl trimit cu mâna mea în iad!

— Moarte Casei de Medici, se auzi un glas şovăitor din întuneric.

— *Abbasso le palle!* izbucniră strigătele pătimaşe, urmate de o ploaie de pietre.

Comandantul îşi struni calul care bătea din copită şi urlă:

— Această prizonieră este transportată din ordinul republicii! Oricine se amestecă e un trădător!

— *Voi* sunteţi trădătorii! strigă un glas de femeie.

Păşi în faţă, intrând în lumina torţelor. O arătare numai piele şi os, îmbrăcată în nişte zdrenţe murdare. Sub claviculele proeminente, cămaşa ruptă lăsa la vedere un sân din care pruncul pe care-l purta în braţe refuza să sugă, scâncind încetişor. Femeia se holba la mine cu ochii ei ca două găuri negre.

— Târfă! zbieră ea. Mă ucizi, îmi ucizi copilul! Soldaţii tăi ne înfometează şi tu te îngraşi! *Tu* ar trebui să mori! *Tu!*

— Tu, urlă mulţimea ca un ecou. Moarte Casei de Medici!

Doi băieţandri apărură din întuneric şi puseră mâna pe soldatul din stânga mea. Unul îl apucă de gleznă şi-l trase jos. Celălalt îl lovi cu o bâtă. Soldatul alunecă din şa, încleştându-se în luptă cu primul băiat.

— Ia-i sabia! strigă careva şi mulţimea se năpusti spre noi.

Comandantul urlă nişte ordine şi-şi struni calul până când ajunse cu piciorul lipit de al meu. Soldatul căzut reuşise să scoată sabia din teacă şi-i încolţise pe cei doi

băieți.

Un cerşetor cărunt apăru deodată lângă mine, mă apucă de poalele rasei şi trase cu putere; măgăruşul zbieră, iar eu am scos un țipăt. Şaua îmi alunecă şi lumea întreagă se înclină într-o parte, într-un vârtej înspăimântător de săbii, de crupe de animale şi de brațe murdare.

Picioarele mi se încurcară în scări; umărul mi se lovi de trupul cuiva. Pe jumătate prăbuşită, m-am uitat în sus şi am văzut rânjetul cerşetorului, gura căscată plină de dinți rupți şi putrezi, ca nişte viermi într-o gaură împuțită. I-am simțit mâinile pe mine şi am țipat din nou.

Deodată omul dispăru. Mi-am eliberat picioarele din scări şi nişte brațe puternice m-au ajutat să mă ridic în picioare. Comandantul mă ținea cu brațul drept lipită de el; cu brațul stâng mânuia sabia. În fața noastră, pe caldarâm, cerşetorul zăcea într-o baltă de sânge. Soldații se strânseră din nou în jurul nostru, ținând la distanță gloata care amuțise.

Comandantul îndreptă vârful săbiei spre capul cerşetorului şi tună:

— Următorul care o atinge moare de mâna mea!

Coborî tonul şi continuă:

— E abia o fetiță. O victimă a politicii, ca şi voi, nenorociților!

Încalecă din nou şi-i făcu semn aghiotantului, care mă săltă în sus, şi comandantul mă aşeză în fața lui în şa.

Ne-am pus iar în mişcare. Brațele comandantului, cu hățurile în mâini, mă țineau ca într-o îmbrățişare, şi smucitura de la pornire mă făcu să mă lipesc cu spatele de pieptul lui, cald şi puternic.

Din când în când îmi ajungea la nări o duhoare de carne crudă uitată în soare. Comandantul scoase o bucată de pânză şi mi-o întinse:

— Acoperă-ți gura şi nasul, îmi spuse el. Pe-aici bântuie ciuma.

Am dus batista la nas şi-am tras în piept mireasma de

rozmarin care mă punea la adăpost de aerul infestat.

— Tremuri încă, remarcă el. Linişteşte-te acum. Zurbagii nenorociți, n-am să-i las să-ți facă niciun rău!

Mi-am luat batista de pe față:

— Nu de asta mă tem.

Comandantul tăcu o clipă, apoi spuse blând:

— Nu ştim ce să facem cu tine. Dac-ar fi după mine, te-aş elibera chiar acum. Oricum e numai o chestiune de timp.

M-am întors înflăcărată spre el:

— Chiar crezi c-am să fiu eliberată?

Obrazul îi zvâcni din nou:

— Ce cumplit pentru un copil, spuse el. Eşti prizoniera noastră... De câtă vreme? De trei ani? Cu puțin noroc, ai să-mi supraviețuieşti, *duchessa.* Mie şi tuturor nenorociților ăstora, arătă el cu bărbia spre soldații care ne însoțeau. Prietenii tăi sunt acum mai numeroşi decât noi.

— Nu minți! am strigat eu cu un zvâcnet de speranță.

Gura i se întinse într-un rânjet cinic:

— Pun rămăşag că, peste cel mult două luni, soarta ta se va schimba cu a mea.

— Şi care-i miza? l-am întrebat.

— Viața mea.

Nu i-am înțeles atunci prea bine răspunsul, dar am zis:

— Țin rămăşagul.

— Atunci ne-am înțeles, încheie el.

M-am cuibărit la pieptul lui. Chiar dacă mă mințea, reuşise să mă liniştească.

— Pentru rămăşag, am zis eu pe un ton glumeț, cu ochii la clădirile luminate de lucirile galbene ale torțelor, dacă pierzi, al cui cap trebuie să-l cer?

În clipa în care deschise gura, am ştiut răspunsul.

— Al lui Silvestro. Silvestro Aldobrandini, umil soldat al republicii.

Gândul mi-a fugit imediat la scrisoarea mamei, rămasă sub pernă, la mănăstire, pierdută pe veci.

N-am mai avut alte necazuri pe drum şi am ajuns repede în partea de nord a oraşului, în cartierul San Giovanni. Acolo am intrat pe o străduță strâmtă, Via San Gallo şi ne-am oprit lângă zidul unei mănăstiri, în care mă aştepta maica Violetta.

Era mănăstirea Santa Caterina, unde-mi petrecusem primele luni de captivitate. Ser Silvestro avusese grijă să mă întorc cu bine.

Unsprezece

După ce închise poarta de lemn care mă despărțea de Ser Silvestro, maica Violetta mă primi ca şi prima dată, cu degetul la buze. Felinarul pe care-l ținea în mână scotea la vedere urmele lăsate de ultimii trei ani: acum era şi mai slabă. Stareța se întoarse şi mă duse sus, în vechea mea chilie. Pe salteaua de paie stătea întinsă o tânără cu păr auriu. Când lumina felinarului poposi pe ea, fata ridică un braț firav şi strânse din ochi. Ca şi la Violetta, pe față i se vedeau urmele foametei, dar trăsăturile ei erau acelea ale unei femei frumoase.

— Tommasa? am întrebat eu.

Prietena mea scânci recunoscându-mi glasul şi mă luă în brațe. Maica Violetta ne făcu din nou semn să tăcem, apoi se întoarse şi dispăru pe coridor.

Imediat ce paşii stareței nu se mai auziră, Tommasa rupse tăcerea:

— Caterina, şuieră ea. De ce te-au adus înapoi? Unde-ai fost?

M-am uitat la salteaua murdară de paie şi m-am aşezat încet pe marginea patului. Dincolo, în Le Murate, sora Nicoletta plângea, fără îndoială, şi-mi venea şi mie să plâng. Am clătinat din cap, prea amărâtă ca să scot vreo vorbă.

Dar Tommasei îi fusese prea urât pentru ca acum să tacă. Majoritatea măicuțelor şi toate pensionarele muriseră de ciumă, iar din cauza asediului cămările mănăstirii erau aproape goale.

Am stat trează toată noaptea, întinsă pe salteaua tare, noduroasă, ascultând sforăitul uşor al Tommasei. M-am gândit tot timpul la sora Nicoletta şi la maica Giustina şi la viața pe care o lăsasem în urmă în Le Murate.

A doua zi de dimineață am aflat noile condiții ale captivității mele: nu aveam să muncesc, nu aveam să iau masa în trapeză, nu aveam să merg la liturghii. Trebuia

să stau zi şi noapte în chilie.

Trecură două săptămâni groaznice. La Santa Caterina n-aveam cărți, iar cererea mea de a primi de lucru ca să-mi umplu timpul rămase fără răspuns. Doar seara, când se întorcea Tommasa în chilie, era ceva mai bine.

Într-o dimineață fierbinte de august tunurile porniră să bubuie din nou, atât de tare că podelele începură să vibreze. Maica Violetta, cu ochii plini de groază, veni la uşă şi începu să vorbească în şoaptă cu călugărița care mă păzea. După ce mă privi de câteva ori îngrijorată, Violetta ieşi şi închise uşa chiliei. Dacă ar fi avut zăvor sau lacăt, ar fi încuiat-o. Din clipa aceea, uşa rămase închisă. Tommasa nu mai veni, iar eu mi-am petrecut noaptea pe paiele înțepăcioase, din care ieşea o duhoare acră; sufletul îmi şovăia între speranță şi teroare.

În dimineața următoare m-am trezit din nou în bubuitul tunurilor; asaltul nemilos asupra Florenței începuse. Paznica nu-mi aduse de mâncare. La căderea nopții, luptele şi bubuitul tunurilor încetară.

A doua zi se auziră doar tunurile, mai aproape ca niciodată; când m-am trezit a treia zi de dimineață, era liniște. M-am dat jos din pat şi am bătut la uşă. N-am primit niciun răspuns; când am pus mâna pe clanță, a început să bată un clopot.

Nu era un clopot de biserică ce bătea ora sau chema credincioşii la liturghie. Era dangătul gros şi trist al Vacii– clopotul din turnul Signoriei, care-i chema pe toți cetățenii în piața centrală.

Copleşită de bucurie, am dat uşa de perete şi am zărit-o pe paznică fugind iute pe coridor. M-am luat după ea. Ne-am întâlnit cu alte măicuțe care alergau toate în curtea interioară. De acolo, urcară pe o scară abruptă construită pe o latură a mănăstirii. Mi-am croit drum cu coatele până pe acoperişul înclinat; mi-am deschis, beată de fericire, brațele goale spre cer şi spre cetate. Florența se întindea în jurul meu cu zidurile ei înconjurate de dealuri rotunde, odinioară verzi, dar acum negre, jupuite

de cizmele duşmanilor şi de roţile tunurilor.

Peste tot în oraş, oamenii se adunau pe acoperişuri. Unii arătau spre sud, pe malul celălalt al fluviului, spre cea mai veche poartă din zidurile cetăţii, Porta Romana. Acolo se zăreau fluturând steaguri albe uriaşe, ce se apropiau încet de poartă. Curând aveau să iasă prin ea, la întâlnirea cu inamicul aflat în aşteptare.

Jos, mulţimea se învălmăşea pe străzi; în jurul meu, măicuţele plângeau în hohote. Inimile lor erau frânte, dar a mea plutea, alături de steaguri, pe aripa vântului.

Covârşită, maica Violetta se prăbuşi în genunchi, cu privirea agăţată de solii albi ai capitulării, ce vălureau în bătaia vântului.

— Maică Violetta, am chemat-o eu.

Se uită spre mine cu o privire goală. Buzele i se mişcară o clipă în gol, apoi reuşi să rostească:

— Să-ţi aminteşti cu bunăvoinţă de noi, Caterina.

— Aşa o să fac, i-am răspuns eu, cu condiţia să-mi spuneţi cum ajung la Santissima Annunziata delle Murate.

Stareţa strânse din ochi şi îmi văzu claia de păr ciufulită şi cămaşa de noapte ponosită, fără mâneci, cu poalele ridicate de vânt, cu punguţa de mătase neagră ieşind prin fanta zdrenţuită de la gât.

— Nu poţi să ieşi pe stradă aşa, se opuse ea. Nici nu eşti îmbrăcată. Sunt soldaţi peste tot. E periculos.

Am început să râd, într-un fel neobişnuit. Sfidător şi de neoprit. Marte tocmai îmi dăduse drumul din încleştarea lui, iar Jupiter cel norocos era în ascensiune.

— Cu sau fără ajutorul tău, tot plec!

Îmi spuse pe unde s-o iau. Spre sud şi spre est, pe Via Guelfa, trec pe lângă dom şi ajung în Via Ghibelina.

Am coborât repede, am traversat curtea în fugă, am tras zăvorul de la uşa grea a mănăstirii şi am ieşit în Via San Gallo.

Era devreme, dar se făcuse deja foarte cald, caldarâmul de sub picioarele mele goale se încălzise. Strada era plină

de zgomot: dangătul gros şi pătrunzător al Vacii, ţăcănitul potcoavelor, vuiet de glasuri surescitate. Mă aşteptasem ca oamenii să se zăvorască în case, să se ascundă înspăimântaţi de armata care devastase Roma; în loc de asta, toţi ieşeau de prin casele lor. Curajul meu nebun începu să şovăie în faţa sărăciei lor. Mă ciocneam de negustori bine îmbrăcaţi şi de săraci famelici, de copii cu pântecele umflate de foame. Unii mergeau în aceeaşi direcţie cu mine, chemaţi de dangătul Vacii în Piazza della Signoria, dar cei mai mulţi se îndreptau direct spre sud, pe Via Larga, spre poarta pe unde intra armata imperială. Spre hrană.

Soldaţii republicani mergeau în sens invers – unii pe jos, alţii călare. La mine nu se uita nimeni. Aveau capetele plecate, privirea descurajată şi mergeau fără tragere de inimă spre casă, ca să-i aştepte pe cuceritori, ca să-şi aştepte moartea.

Alergam nebăgată de nimeni în seamă, cu sudoarea curgându-mi pe tâmple, cu tălpile mele delicate rănite şi învineţite. Şuvoiul de oameni se mişca din ce în ce mai repede. Se auzi un strigăt:

— Poarta s-a deschis! Au intrat!

Am întors capul şi l-am văzut pe Ser Silvestro îndreptându-se în direcţia opusă celei în care mergeam eu, călărind gârbovit la pas. Capul gol îl ţinea plecat; la strigătele mulţimii, ridică bărbia, admiţând inevitabilul, apoi lăsă din nou capul în jos.

Unii i-ar spune noroc. Dar era Jupiter, care ne atingea pe amândoi cu influenţa-i benefică, aducându-ne din nou împreună.

M-am apropiat de el. Calul ostenit nu-mi dădu nicio atenţie.

— Ser Silvestro! am strigat eu veselă. Ser Silvestro!

Nu mă auzi; m-am întins şi l-am apucat de cizmă. Tresări şi se aplecă încruntat spre mine, gata să zbiere la derbedeul care-l deranja – dar se trase înapoi şi mă privi atent.

— *Duchessina!* exclamă el uimit. Cum se face…!

Fără să stea pe gânduri m-a apucat de mâini, eu m-am prins de el şi m-a săltat în şa.

— Îți aminteşti de rămăşagul nostru? l-am întrebat eu, răsucindu-mă ca să-l pot vedea.

Clătină uşurel din cap.

— Ar trebui să-ți aminteşti, l-am certat. Miza era viața ta.

Se uită nedumerit la mine, aşa că am adăugat:

— Ai spus că, în cel mult două luni, soarta ta se va schimba cu a mea. Două luni, dar n-au trecut decât trei săptămâni de când ne-am cunoscut.

Chipul i se destinse într-un zâmbet palid şi trist:

— Acum îmi amintesc, spuse el tărăgănat. Presupun că, din moment ce au trecut trei săptămâni în loc de opt, am pierdut.

— Dimpotrivă, ai câştigat, l-am contrazis eu. Nu trebuie decât să mă duci la mănăstirea Le Murate ca să-ți încasezi câştigul.

PARTEA A PATRA
Roma
septembrie 1530 – octombrie 1533

Doisprezece

M-am ținut de cuvânt față de Ser Silvestro. Camarazii săi şi-au găsit toți sfârşitul, decapitați sau spânzurați; asta îl aştepta şi pe el, dar eu i-am scris papei o scrisoare şi sentința i-a fost comutată la exil.

Când uşa de la Le Murate s-a deschis în fața mea, am alergat la Nicoletta, care mă aştepta cu brațele deschise; ne-am îmbrățişat strâns. După două zile au venit legați papali de la Roma, încărcați de daruri: brânzeturi, prăjituri, miei, porci, porumbei şi cel mai bun vin pe care l-am gustat vreodată. În timp ce restul oraşului jelea, măicuțele de la Le Murate mi-au sărbătorit întoarcerea cu un ospăț.

Din fericire, trupele care cuceriseră Florența nu erau invadatorii sălbatici şi furioşi care distruseseră Roma. Florența fusese ocupată fără debandadă. Comandantul imperial care mi-a adus salutări de la papă şi de la împăratul Carol mi-a sărutat mâna şi mi-a spus *Duchessa.*

În cea de-a patra zi de după capitularea Florenței, o trăsură mă duse la palatul familiei Strozzi. În holul de la intrare mă aşteptau doi bărbați; unul din ei, cărunt, cu obrajii scofâlciți, era Filippo Strozzi. Mă îmbrățişă cu mai mult entuziasm decât până atunci. Avea şi motiv să fie bucuros: Florența şi Roma trebuiau reclădite, iar Filippo, rudă prin alianță cu papa şi bancher care avea bani de dat cu împrumut, era pe cale să devină amețitor de bogat.

Celălalt bărbat era tânăr, scund, cu pieptul lat şi cu un zâmbet orbitor. Nici nu l-am recunoscut până nu mi-a strigat, cu glasul frânt de emoție:

— Cat! Cat, am crezut că n-am să te mai văd în veci!

Am rămas fără grai. L-am îmbrățişat pe Piero strâns şi n-am mai vrut să-i dau drumul. Când ne-am aşezat, şi-a tras scaunul lângă mine şi m-a luat de mână.

Bucuria pe care mi-o făcuse victoria imperială era

umbrită de părerea de rău că va trebui să părăsesc Le Murate, dar m-am alinat cu gândul că mă voi întoarce curând acasă, în Palatul Medici, cu unchiul Filippo şi cu Piero.

— *Duchessina,* îmi spuse Filippo, Sanctitatea Sa ți-a trimis nişte daruri.

Mi le aduse: o rochie din mătase de Damasc, de un albastru viu, şi un colier scurt de perle de care era prins un diamant cât un bob de mazăre.

— Am să le port, am spus eu încântată, când o să luăm din nou cina împreună la Palatul Medici.

Unchiul Filippo îşi drese glasul:

— Papa Clement te invită să le porți când vei merge la Roma, să-i faci o vizită. Sanctitatea Sa doreşte ca moştenitorii să rămână la Roma până când va veni timpul să preia conducerea Florenței.

Bineînțeles că am început să plâng. Când mi-am luat rămas-bun de la Piero, a trebuit să fiu smulsă de lângă el.

După ce m-am întors la Le Murate am jelit multă vreme. I-am scris papei scrisori înflăcărate, implorându-l să mă lase să rămân în Florența. N-a contat. La sfârşitul lunii a trebuit să-mi iau adio de la sora Nicoletta, de la maica Giustina şi de la preaiubitul meu Piero.

Eram din nou orfană.

Roma se întinde pe şapte coline. După mai multe ceasuri de mers printre dealuri înverzite am văzut-o pe prima dintre ele, Quirinale, pe geamul trăsurii în care ne aflam eu, unchiul Filippo şi Ginevra. Ne apropiam de un zid lung de cărămidă, năruit pe alocuri de trecerea anilor şi de vegetația care-l năpădise. Filippo arătă spre el:

— Zidul Aurelian, îmi spuse el impresionat. Vechi de aproape o mie trei sute de ani.

Nu după multă vreme am ajuns la zid şi am trecut pe sub o arcadă modernă: Porta del Popolo, Poarta Poporului. Dincolo de ea se întindea un oraş presărat cu turnuri de clopotniță şi cupole de catedrale ce se înălțau

deasupra acoperişurilor plate ale vilelor; pretutindeni, marmura albă sclipea sub soarele fierbinte de septembrie. Roma era mult mai mare decât Florența, mult mai mare decât mi-aş fi putut închipui. Am trecut prin cartiere locuite de oameni de rând, pe lângă prăvălii, locuințe modeste, piețe în aer liber. Săracii mergeau pe jos, negustorii pe cai, bogații în trăsuri; multe dintre acestea aparțineau cardinalilor. Dar, deşi era multă lume pe străzi, nu era aglomerație; o treime din clădiri erau încă goale după trei ani de la distrugerea oraşului de către trupele imperiale. Roma îşi lingea încă rănile.

Pe măsură ce ne apropiam de cartierele bogate, urmele lăsate de marele jaf se înmulțeau. Vilele opulente ale cardinalilor şi ale celor mai influente familii romane purtau încă semnele distrugerii: brâurile ornamentale şi cornişele de piatră fuseseră zdrobite, uşile de lemn erau pline de scrijelituri. Statuile zeilor rămăseseră fără brațe, nasuri, sâni. La intrarea într-o catedrală am văzut o Fecioară fără cap, cu Pruncul Isus în brațe.

Pe toate străzile se auzeau ciocane bătând; aproape toate fațadele erau îmbrăcate în schele de lemn. Atelierele artiştilor erau pline de clienți care se târguiau la comisioane, ucenici care şlefuiau pietre, sculptori care dăltuiau blocuri uriaşe de marmură.

În sfârşit, trăsura încetini şi unchiul Filippo spuse:

— Piața Navona, construită pe ruinele circului împăratului Domițian.

Era cea mai mare piață pe care o văzusem în viața mea, îndeajuns de largă ca să încapă douăsprezece trăsuri una lângă alta. Pe margini se înălțau vile ostentative, nou construite.

Filippo întinse brațul spre latura depărtată a pieței şi rosti mândru:

— Palatul Medici din Roma, înălțat pe locul băilor lui Nero.

Palatul era nou, construit în stilul clasic, atât de des întâlnit: trei niveluri, unghiuri drepte, acoperişuri plate,

stuc de culoare deschisă, încadrat de marmură. Trăsura înainta pe aleea lungă, arcuită, apoi se opri, iar vizitiul sări jos şi sună la uşă. În loc de vreun servitor, apăru o doamnă în vârstă.

Era mătuşa mea, Lucrezia de Medici, fiica lui Lorenzo *il Magnifico* şi sora răposatului papă Leon al X-lea. Soţul său, Iacopo Salviati, fusese de curând învestit ca ambasador al Florenţei la Roma. Elegantă, uscăţivă şi uşor adusă de spate, mătuşa purta o rochie de mătase în dungi negre şi argintii care se potriveau perfect cu părul alb, acoperit cu o bonetă de catifea.

Văzându-l pe unchiul Filippo, care mă ajuta să cobor din trăsură, strigă zâmbind:

— V-am aşteptat toată dimineaţa! Mă bucur să te văd, în sfârşit, *duchessa!*

Mătuşa Lucrezia ne conduse, pe mine şi pe Ginevra, în noul meu apartament. Camera mea de la Le Murate mi se păruse somptuoasă; acum, intram într-o anticameră luminoasă cu şase scaune tapiţate cu catifea, un covor persan, o masă lungă şi un pupitru mare din lemn de cireş. Pereţii de marmură erau acoperiţi cu tablouri: Bunavestire, un portret al lui Lorenzo în tinereţe şi un portret al mamei mele: o tânără de o frumuseţe răpitoare, cu părul şi ochii negri. Lucrezia îl scosese din depozit special pentru mine.

Mă informă că unchiul Iacopo se întâlnea chiar atunci cu Sanctitatea Sa, pentru a stabili data audienţei mele. Mă lăsă în compania unei croitorese care-mi luă măsurile pentru mai multe rochii.

Înainte de cină apăru doamna de onoare a mătuşii. Cu ajutorul Ginevrei, mă îmbrăcă într-o rochie de brocart de culoarea narciselor galbene. De la marginea decolteului şi până la gât, rochia avea un insert de mătase pură, fină ca pânza de păianjen. Părul mi-a fost netezit şi ridicat în creştet cu o bandă de catifea maro tivită cu perle mici, neregulate.

Intimidată de ţinuta mea de gală, am urmat-o pe

doamna de onoare în sufrageria privată a familiei. La intrare mă întâmpinară mătuşa Lucrezia şi unchiul Iacopo, un bătrân chel, cu un aer autoritar. Mă conduseră înăuntru şi-mi indicară locul meu la masa lungă, încărcată cu veselă sclipitoare. M-am trezit holbându-mă la Ippolito şi Sandro, care stăteau în faţa mea.

Ştiam, bineînţeles, că îi voi găsi aici, dar nu voisem să mă gândesc la asta pentru că îmi venea prea greu să dau ochii cu ei: n-aveam să-i iert niciodată, dar erau singura familie pe care o mai aveam.

Acum în vârstă de nouăsprezece ani, Sandro semăna mai mult ca niciodată cu mama lui, sclava africană, cu faţa complet rasă, dominată de sprâncenele groase şi negre şi de ochii negri, încercănaţi; purta un *lucco* demodat şi mohorât, tunica aceea largă purtată de consilierii primăriei.

— Dragă verişoară, mă salută el formal şi se înclină de la distanţă, în timp ce Ippolito ocoli masa şi veni cu un zâmbet larg lângă mine.

Sub nasul frumos, acvilin, mustaţa şi barba lui Ippolito erau dese şi negre-albăstrui. Avea ochi mari, căprui, tiviţi de gene lungi. Îmbrăcat într-o tunică verde, strânsă pe corp, care-i scotea în evidenţă umerii largi şi talia subţire, era, pur şi simplu, superb. În urechea stângă îi scânteia un diamant.

— Caterina, verişoara scumpă! Ce dor mi-a fost de tine!

Întinse braţele spre mine. Cu ochii minţii am văzut-o pe mătuşa Clarice holbându-se îngrozită la grămada de tunici şi ciorapi aruncaţi în grabă pe jos; am ridicat mâna ca să-l împiedic să mă atingă, dar el se aplecă şi mi-o sărută.

— *Duchessina* e istovită, spuse mătuşa Lucrezia cu voce sonoră. E bucuroasă să vă vadă, dar a trecut prin prea multe în ultima vreme, să n-o obosim. Ia loc, Ser Ippolito.

Ne-am aşezat cu toţii. Mâncărurile erau rafinate, dar

vederea lor îmi provoca greață. Am făcut efortul să iau o bucățică în gură şi s-o mestec, dar la gândul de a o înghiți îmi venea să plâng.

Conversația era politicoasă, dominată de Donna Lucrezia şi de Ser Iacopo. Cel din urmă mă întrebă cum mi se părea Roma. I-am dat un răspuns bâlbâit. Donna Lucrezia se interesă politicos despre studiile celor doi veri; Ippolito era cel care răspundea de obicei primul. La un moment dat, când nu vorbea nimeni, i-am simțit privirea îndelung ațintită asupra mea. Îmi spuse pe un ton cald:

— Am fost toți, desigur, îngroziți când am auzit că rebelii te-au luat prizonieră.

Am împins scaunul la o parte şi am fugit de la masă. Am ieşit pe balconul care se deschidea asupra oraşului; mii de ferestre licăreau galbene în întuneric. M-am ghemuit în colțul cel mai depărtat şi am închis ochii. Voiam să vomit mâncarea pe care tocmai o mâncasem; voiam să vomit ultimii mei trei ani de viață.

Am auzit paşi şi am văzut silueta lui Ippolito, luminată din spate de candelabrul din sufragerie. Îngenunche lângă mine:

— Caterina… Mă urăşti, nu-i aşa?

— Pleacă! i-am răspuns pe un ton brutal şi amenințător. Pleacă şi să nu mai vorbeşti în veci cu mine.

Scoase un oftat plin de tristețe:

— Sărăcuța de tine. Cred că ai trecut prin încercări îngrozitoare.

— Puteau să ne omoare, i-am spus înverşunată.

— Crezi că eu nu mă simt vinovat? se apără el pe un ton vehement. Ascultă şi punctul meu de vedere: eram pe cale să înfăptuiesc o evadare foarte primejdioasă, din care puteam să nu scap viu. Nu v-am spus nimic ca să nu vă pun în pericol. Ne-am îmbrăcat ca nişte tâlhari de rând; complicii noştri erau hoți şi ucigaşi adevărați. Nici măcar noi nu ne simțeam în siguranță cu ei. Ce i-ar fi făcut unei fetițe?

— I-au rupt rochia când ne cățăram pe zid ca să fugim,

i-am spus eu printre dinți. Pierderea Florenței i-a frânt inima. I-a frânt inima şi-a murit.

Chipul lui Ippolito, estompat de întuneric, se crispa de durere.

— Şi *mie* mi s-a frânt inima că a trebuit să vă părăsesc. Am crezut că rebelii o să dea, pe bună dreptate, vina pe noi, o să ne urmărească şi pe voi două o să vă lase în pace. Am crezut că, nespunându-vă nimic, vă protejez. Apoi am auzit că te-au luat prizonieră. Şi când Clarice a murit…

Întoarse capul, copleşit.

M-am trezit întinzând mâna spre el – dar când s-a întors iar către mine, mi-am retras-o, şovăitoare.

— Verişoara dragă şi scumpă, făcu el. Poate că o să reuşeşti, cu timpul, să mă ierți.

Ippolito mă conduse înapoi în sufragerie. Cina continuă într-o atmosferă lipsită de vlagă. La sfârşit am urcat în camera mea, stoarsă de puteri, dar mulțumită de uşurința cu care Ippolito mă făcuse să-l iert. În noaptea aceea, chinuindu-mă să adorm în patul meu cel nou şi confortabil, în sforăitul impetuos ce se auzea din anticameră, unde se afla Ginevra, îmi aminteam părerea de rău din glasul lui Ippolito, atunci când vorbea de Clarice, şi mă întrebam ce s-ar fi întâmplat dacă nu mi-aş fi retras mâna.

A doua zi de dimineață, împodobită cu darurile primite de la Clement – rochia albastră şi pandantivul cu diamant –, am urcat într-o caleaşca aurită împreună cu Filippo, Lucrezia şi Iacopo. Am trecut peste Podul Sant'Angelo, numit aşa după statuia gigantică a Arhanghelului Mihail de pe castelul fortificat Sant'Angelo din apropiere. Statuia îşi întindea aripile protectoare peste rănile întregului oraş.

Podul traversa Tibrul, care separa Sfântul Scaun de restul oraşului. Fluviul era atât de încărcat de vase comerciale – mii de ambarcațiuni, atât de aproape una de

alta, că alcătuiau parcă o singură corabie monstruoasă –, încât apa mâloasă, mirosind a gunoi, abia dacă se mai zărea printre ele.

Podul Sant'Angelo ne conduse în Piața San Pietro – o suprafață circulară, cu circumferința marcată de colonade din piatră masivă; la celălalt capăt al pieței se înălța noua bazilică San Pietro. Construcția de forma unei cruci catolice se ridica deasupra colonadelor care o înconjurau. Prin comparație, cerşetorii şi pelerinii, călugării şi cardinalii care forfoteau pe treptele ei largi de marmură păreau nişte musculițe. Ca şi în restul Romei, la San Pietro se făceau reparații – în timpul jafului, invadatorii luterani o folosiseră ca grajd – drept care flancurile îi erau îmbrăcate în omniprezentele schele de lemn.

Trăsura noastră se opri pe latura de nord a bazilicii. Filippo, Lucrezia şi cu mine am trecut, conduşi de Ser Iacopo, pe lângă porticuri, curți şi fântâni, *en route* spre Palatul Papal, înconjurat de faimoasa Gardă Elvețiană; soldații erau îmbrăcați în haine cu dungi late, galbene şi albastre, şi purtau căşti cu panaş roşu, în nuanța familiei Medici. Când trupele imperiale invadaseră Piața San Pietro, obligându-l pe Clement să se salveze cu fuga, soldații elvețieni muriseră aproape până la unul apărându-l.

Gărzile îl cunoşteau bine pe Ser Iacopo şi ne făcură cu promptitudine loc să intrăm. Am urcat pe o scară largă de marmură; Donna Lucrezia îmi şoptea la ureche, arătându-mi diferite repere. Treceam pe lângă preoți, episcopi şi cardinali cu robe roşii. Pe al doilea palier am văzut o uşă dublă, închisă, legată cu lanțuri: infamele apartamente Borgia, sigilate complet de la moartea patriarhului Rodrigo, cunoscut lumii întregi ca papa Alexandru al VI-lea, pontiful cu porniri criminale.

Curând am ajuns la apartamentul chiar de deasupra: sălile Rafael, numite după artistul care le împodobise pereții. În alcovul din interior, un cardinal firav, cu părul

alb, asculta concentrat, încruntând din sprâncene, şoaptele grăbite ale unei văduve. Ser Iacopo îşi drese încetişor glasul; bătrânul cardinal îi zâmbi şi întrebă nerăbdător:

— Ah, dragă vere… Ea e?

— Da, răspunse Ser Iacopo.

Bătrânul făcu o plecăciune cam înțepenită:

— *Duchessina,* eu sunt Giovanni Rodolfo Salviati, la dispoziția dumneavoastră. Bine ați venit în oraşul nostru.

I-am mulțumit şi el a plecat, clătinându-se pe picioare, să anunțe sosirea noastră. Câteva clipe mai târziu, s-a întors şi ne-a făcut semn cu degetul lui noduros să-l însoțim. Am trecut printr-un hol cu pereții atât de încărcați cu fresce, că n-am putut să le cuprind pe toate cu privirea.

Uşa următoarei săli era întredeschisă; cardinalul se opri în prag:

— Sanctitatea Voastră? Ducesa de Urbino, Caterina de Medici.

Am păşit în mijlocul unei opere de artă. Podeaua era un mozaic de marmură strălucitoare, aşezată în motive geometrice, iar pereții…

Pereții. Trei dintre ei erau acoperiți cu picturi care erau adevărate capodopere, conturate cu aur şi încadrate în lunete de marmură; pe cel de-al patrulea se întindeau de la podea până-n tavan rafturi de lemn sculptat care susțineau sute de cărți şi nenumărate suluri de pergament îngălbenite de vreme. Tavanul era o dezlănțuire de basoreliefuri de marmură amestecate cu picturi reprezentând figuri alegorice, zei şi sfinți; în centru era o cupolă mică în care patru heruvimi durdulii susțineau scutul roşu şi auriu pe care se aflau tiara şi cheile papale.

Crescusem în Palatul Medici înconjurată de arta maeştrilor – Masaccio, Gozzoli, Botticelli –, dar frescele de pe pereții capelei erau singura lui glorie adevărată, iar lambriurile din lemn închis la culoare de sub ele erau

menite să le pună în valoare. La Roma nu existau lambriuri şi niciun petic de suprafață care să nu fie splendid. Deasupra fiecărei uşi, a fiecărei ferestre, în orice ungher exista o capodoperă uluitoare.

Am rămas ameţită, cu capul dat pe spate, până când Lucrezia mă trase de mânecă. La o magnifică masă de mahon stătea unchiul meu, papa Clement, fost Giulio de Medici, al cărui nume de familie îi adusese demnitatea de cardinal şi apoi pe cea de papă, chiar dacă nu fusese niciodată hirotonisit. Avea în mâna dreaptă o pană, iar în stânga un document pe care-l ținea la capătul brațului întins, strângând din ochi în efortul de a-l citi.

De la jefuirea Romei încoace, Clement refuzase, precum prorocii îndoliați din vechime, să-şi tundă părul şi barba. Barba sârmoasă îi ajungea acum până în dreptul inimii, iar părul argintiu şi ondulat îi trecea de umeri. Roba roşie de mătase nu era cu nimic deosebită de cele ale cardinalilor; doar tichia albă de satin îi dezvăluia rangul. În ochi i se citea o nespusă oboseală, o epuizare pricinuită de prea multă durere.

Unchiul Filippo îşi drese glasul, iar Clement se uită spre noi şi mă văzu; ochii mohorâți i se înviorară pe loc.

— Micuța mea *duchessina,* în sfârşit eşti aici?

Lăsă pana şi documentul din mâini şi îşi întinse brațele spre mine:

— Vino să-l săruți pe bătrânul tău unchi! De ani de zile aştept clipa asta!

Instruită cu grijă de Donna Lucrezia, m-am apropiat de el şi am căutat să-i apuc mâna; când mi-a înțeles intenția, mi-a întins-o ca să pot săruta inelul cu rubin al Sfântului Petru. Dar când am îngenuncheat să-i sărut încălțările, s-a aplecat şi m-a ridicat hotărât în picioare.

— Am preferat să te primesc aici în locul audienței publice ca să ne putem dispensa de asemenea formalități, îmi spuse el. Am trecut amândoi prin multe chinuri. În clipa de față eu nu sunt papă, iar tu nu eşti ducesă; suntem unchi şi nepoată, reuniți după multă suferință.

Sărută-mă pe obraz, fetiță dragă.

L-am sărutat şi el m-a luat de mână. Când m-am tras mai în spate, i-am văzut ochii împăienjeniți de lacrimi.

— Domnul S-a îndurat până la urmă de noi, oftă el. Nu pot să-ți spun în câte nopți mi-a alungat somnul conştiința faptului că tu erai în mâinile rebelilor. Nu te-am uitat nicio clipă. N-am încetat să mă rog în fiecare zi pentru tine. Acum trebuie să-mi spui „unchiule" şi să te gândeşti întotdeauna la mine ca la un unchi. Voi trăi să te văd conducând Florența.

Mă privi lung, parcă aşteptând ceva, iar eu, copleşită, abia am îngăimat:

— Mulțumesc, unchiule.

Zâmbi şi-mi strânse mâna, după care îmi dădu drumul.

— Ia uite, spuse el. Porți darurile noastre. Îți vine foarte bine culoarea, şi bijuteria.

Nu mi-a spus că sunt frumoasă; ar fi însemnat să mintă. Eram destul de mare ca să mă uit în oglindă şi să văd că aveam o figură ştearsă.

— Donna Lucrezia, întrebă el, te-ai ocupat să-i găseşti profesori, aşa cum ți-am cerut?

— M-am ocupat, Sanctitatea Voastră.

— Bine, zise el făcându-mi cu ochiul. Nepoata mea trebuie să ştie latina şi greaca la perfecție, ca să nu-i scandalizeze pe cardinali.

— Ştiu foarte bine latineşte, Sanctitatea Voastră, am spus, am studiat mulți ani. Şi am şi ceva cunoştințe de greacă.

— Adevărat? ridică el sceptic din sprâncene. Atunci tradu asta: *Asiduus usus uni rei deditus et…*

— *Et ingenium et artem saepe vincit,* am încheiat eu fraza. Cicero. *Studiul răbdător al unui singur subiect are adesea câştig de cauză în fața inteligenței şi a talentului.*

— Bravo, râse el scurt.

— Vă rog, Sanctitatea Voastră, am început eu cu timiditate. Mi-ar plăcea să-mi continui studiile de greacă.

Şi de matematică.

— De matematică? ridică el surprins din sprâncene. Nu ştii încă aritmetică, fetiţo?

— Ba da, i-am răspuns. Şi geometrie, şi trigonometrie, şi algebră. Aş vrea să studiez cu un profesor care are cunoştinţe avansate în aceste domenii.

— Îmi cer iertare în numele ei, interveni grăbită Donna Lucrezia. Călugăriţele mi-au spus că obişnuia să facă calcule pentru a trasa traiectoriile planetelor. Dar aceasta nu este o preocupare potrivită pentru o tânără nobilă.

Clement nici nu se uită la ea; era prea ocupat să mă cântărească din priviri, cu ochii pe jumătate închişi:

— Deci, zise el într-un târziu, ai înzestrarea familiei Medici pentru lumea numerelor. Ce bancher bun ai fi!

Mătuşa şi unchiul râseră politicos. Clement mă fixa în continuare cu privirea.

— Lucrezia, spuse el, dă-i tot ce cere în materie de studii. E foarte inteligentă, dar destul de maleabilă, cred. Iar dumneata, Ser Iacopo, stai mai mult de vorbă cu ea. Ar avea foarte multe de învăţat de la dumneata în ceea ce priveşte arta diplomaţiei. Va avea nevoie de asemenea cunoştinţe ca să fie o bună conducătoare.

Se ridică şi, ignorând protestele consilierilor, care pomeneau despre nişte treburi urgente, mă luă de mână şi mă conduse prin sălile apartamentului. Se oprea ca să-mi explice fiecare operă de artă care-mi stârnea curiozitatea, iar în Sala Focului din Turn îmi arătă numeroasele portrete de pe pereţi ale unchiului meu, papa Leon al X-lea.

Clement îmi vorbea melancolic despre singurătatea la care îl obliga rangul său, despre cât de mult şi-ar fi dorit o soţie, o familie. Nu putea să aducă pe lume un copil, mi se destăinui el cu tristeţe, şi-şi dorea ca eu să-i fiu ca o fiică, iar el să-mi fie tatăl pe care nu-l cunoscusem niciodată. Vocea i se însufleţi când îmi spuse că nu vom apuca să petrecem prea mult timp împreună. Nu peste multă vreme, oraşul meu natal va fi pregătit să ne

primească, pe soțul meu şi pe mine, în calitate de conducători de drept. El, Clement, putea doar să spere că-mi voi aminti cu drag de el şi că-i voi da voie ca într-o bună zi să-mi admire, cu o mândrie de bunic, copiii.

Vorbele lui erau atât de elocvente, de pătrunzătoare, încât m-am simțit mişcată şi l-am sărutat pe obrazul acoperit de barbă. Eu, fetița cea maleabilă, îl credeam întru totul.

Treisprezece

În seara aceea, la palat fuseseră invitați o mulțime de oameni pentru ca sosirea mea să fie sărbătorită cum se cuvine. Donna Lucrezia se asigurase că vor fi prezenți cel puțin câte un reprezentant al celor mai influente familii din oraş – Orsini, Farnese, delle Rovere, Riario.

În seara aceea am zâmbit o grămadă şi am fost prezentată în fața a zeci de persoane proeminente din Roma. Unchiul Filippo, care trebuia neapărat să plece a doua zi de dimineață, îi cunoştea foarte bine pe toți şi era clar că se simte foarte bine în societatea romană. Sandro era mult mai puțin țeapăn decât în urmă cu o seară; râdea chiar şi făcea glume.

Când ne-am aşezat la masă şi ni s-a turnat vin, Ippolito încă nu apăruse. Eram dezamăgită; voiam să-i spun că mă hotărâsem să-l iert. Şi bănuiam că rochia mea albastră e foarte frumoasă.

Se servi cina. Sanctitatea Sa ne trimisese o duzină de purcei de lapte şi un butoi din cel mai bun vin al său. La început eram cam speriată, dar curând m-am adâncit într-o conversație cu ambasadorul Franței, care-mi făcea complimente pentru puținele mele cunoştințe de limbă franceză, şi cu Maria, fiica Lucreziei, o tânără grațioasă. Îmi plăceau oamenii, îmi plăceau mâncarea şi vinul, şi am uitat de Ippolito până când l-am zărit în cadrul uşii.

Purta un pieptar de catifea de un albastru viu, în aceeaşi nuanță cu rochia mea; la gât aveau un nasture dintr-o perlă, descheiat; părul scurt, negru, îi era ciufulit. Când îl observară şi ceilalți, conversația se opri.

— Scuzele mele onoratei adunări, spuse el cu o plecăciune până la pământ. Şi dragii noastre gazde, Donna Lucrezia. Nu mi-am dat seama cât e ora.

Îşi ocupă repede locul la masă, chiar vizavi de Sandro şi la oarecare distanță de mine. Discuțiile reîncepură, iar eu mi-am îndreptat din nou atenția asupra farfuriei din

față şi asupra ambasadorului Franței.

După vreo cinci minute am auzit un strigăt. Ippolito sărise în picioare atât de brusc, că-şi răsturnă cupa; pe masă se lăți o pată rubinie, dar el n-o băgă în seamă.

— Fecior de curvă! spuse el tare, privindu-l pe Sandro cu ochi sălbatici. Ştii foarte bine despre ce vorbesc. De ce nu le spui şi *lor?*

— Stai jos, Lito, îi spuse încremenit Sandro.

Ippolito începu să-şi agite brațele spre ceilalți meseni.

— Spune-le tuturor, Sandro. Spune-le cât eşti de ambițios – foarte, foarte ambițios –, dar prea laş ca să recunoşti.

Ser Iacopo se ridică de pe scaun şi îi spuse pe un ton autoritar:

— Ser Ippolito, *stai jos.*

Trupul lui Ippolito se crisp[, încercând să-şi stăpânească valul de ură.

— Am să stau jos când Sandro va mărturisi public adevărul, îl informă el. Spune-ne, dragă vere. Spune-ne tuturor ce intenționezi să faci ca să mă dobori.

Se întinse deodată peste masă, făcând să zăngăne farfuriile şi tacâmurile. Aproape că răsturnă un sfeşnic şi îl prinse pe Sandro de gulerul tunicii.

Unchiul Filippo fu într-o clipă lângă el.

— Pleacă! îi porunci el.

Îl apucă de umăr şi dădu să-l tragă de pe masă. Ippolito se scutură; gura i se strâmbă într-un mârâit. Am crezut c-o să-l lovească pe Filippo, dar furia i se topi brusc şi ieşi în fugă din sală.

Sandro rămase pe scaun şi se uită în urma lui cu o privire precaută. Cina continuă, iar conversația, la început şovăielnică, îşi regăsi vioiciunea.

După masă şi după ceasuri întregi de sporovăială am urcat în apartamentul meu. Ginevra uitase să împacheteze nişte lucruri pentru unchiul Filippo, care pleca devreme, dar îmi promisese că vine cam într-o oră să mă dezbrace. Fiindcă nu cunoşteam încă bine casa, pe

hol fusese aprins un sfeşnic de perete care arunca o umbră ascuțită în firida de lângă uşa mea; de acolo păşi în lumină o siluetă.

L-am recunoscut imediat pe Ippolito. Dacă n-aş fi băut şi eu mult vin, aş fi remarcat că are ochii roşii, limba împleticită, echilibrul precar.

Ținea mâinile la piept în semn de căință.

— Caterina, îmi spuse el, am venit să-mi cer iertare pentru purtarea de la cină.

— Mie nu trebuie să-mi ceri iertare, i-am răspuns nepăsătoare, dar cu Donna Lucrezia e altceva.

— Ea o să fie mulțumită numai dacă o să-mi petrec tot restul vieții încercând să-mi repar greşeala, zâmbi el trist.

— De ce erai aşa de furios pe Sandro?

Mă trase spre uşă, cu intenția de a intra împreună în anticameră. M-am împotrivit: Ginevra putea să apară dintr-o clipă într-alta şi, dacă m-ar fi găsit singură în camera mea cu un bărbat, fie şi vărul meu, i s-ar fi părut necuviincios.

— Nu aici, am protestat eu în şoaptă, dar el duse un deget la buze şi mă împinse uşurel pe uşă.

În dormitor era întuneric, dar lampa de pe masa din anticameră era aprinsă. Ippolito se apropie de mine cu un aer conspirativ şi-mi luă mâinile într-ale sale. Nu m-am tras înapoi, aşa cum ar fi cerut buna-cuviință. Eram amețită de vin şi de prezența lui.

— Eşti foarte furios, i-am şoptit. De ce?

L-am simțit încordându-se:

— Sandro, bastardul, îi spune Sanctității Sale nişte minciuni oribile despre mine. Iar Sanctitatea Sa, care îi ține partea, le crede.

— Ce minciuni?

— Sandro vrea să-l facă pe Sanctitatea Sa să creadă că nu sunt decât un bețiv şi un fustangiu, că nu mă ocup serios de studii… zise el lăsând buza în jos, după care scoase un hohot de râs încet şi amar: Şi uite-mă cât de prost sunt să beau aşa de mult vin, fiindcă sunt furios!

— Dar de ce spune Sandro lucrurile astea?

— Fiindcă e gelos, spuse Ippolito. Fiindcă vrea să-l monteze pe Clement împotriva mea. Vrea să domnească singur.

Se înnegur[şi mai tare la față:

— Dacă îndrăzneşte să te vorbească *pe tine* de rău în fața lui Clement, am să... Anii de captivitate nu te-au înăsprit, Caterina; ai aceeaşi inimă bună, îmi spuse el strângându-mi şi mai tare mâinile.

Tăcu şi mă privi atent şi concentrat. În ochi i-am văzut aceeaşi lumină pe care o avea mătuşa Clarice când o sărutase pe Leda pentru ultima oară.

— De aceea te iubesc, îmi spuse el. Pentru că nu semeni deloc cu el. Pentru că eşti extraordinar de inteligentă, dar deloc vicleană. Poți să-mi fii loială, Caterina? Poți să mă iubeşti? insistă el apropiindu-şi fața de a mea.

— Bineînțeles, am făcut eu, neştiind ce altceva să spun.

Se lipi de mine şi coapsele lui le atinseră pe ale mele. Era înalt, iar eu abia îi ajungeam cu creştetul la despicătura gulerului. Îmi puse o mână pe umăr şi mi-o strecură în corset; cu cealaltă îmi cuprinse ceafa.

Mi-a dat prin gând că ar trebui să o iau la fugă, dar senzația pe care mi-o dădea mâna lui pe piele mă copleşise; m-am lipit mai tare de el şi l-am lăsat să mă sărute. M-a cuprins un val de căldură şi mi-am încolăcit brațele în jurul lui.

Mă sărută pe urechi şi pe pleoapele închise, apoi îmi desfăcu buzele cu limba. Gura îi păstrase gustul vinului primit de la papa Clement.

— Caterina, suspină el.

Am auzit pe palier paşii Ginevrei şi m-am desprins din îmbrățişare; Ippolito se strecură afară din anticameră exact la timp ca să scape neobservat.

A urmat un an amețitor, plin de banchete şi baluri.

Eram convinsă că mă voi căsători cu Ippolito şi mă voi întoarce la Florența. În fiecare zi înfățişarea mea era mai aproape de a unei femei; în fiecare zi Ippolito îşi desăvârşea cucerirea, cu complimente şi priviri tandre. De ziua mea îmi dărui o pereche de cercei cu diamante în formă de lacrimi.

— Ca să-ți pună în valoare gâtul superb, îmi spusese el.

Nu eram frumoasă la față, dar el îmi descoperise alte trăsături care să merite complimente sincere: gâtul lung, picioarele mici, mâinile fine.

Donna Lucrezia încruntă din sprâncene: era un dar pe care-l putea face un amant iubitei lui sau un bărbat logodnicei, dar logodna noastră nu era încă oficială. Avea motive reale să fie îngrijorată. Cu o săptămână înainte, coborând de pe cal după o cursă energică, mi-am simțit pantalonaşii uzi. M-am dus în dormitor şi am descoperit, uluită, că erau plini de sânge. Avertizată de cameristă, Donna Lucrezia veni şi mă puse la curent cu neplăcerile sângerărilor lunare. Apoi îmi ținu o predică lungă despre necesitatea virtuții – din rațiuni atât religioase, cât şi politice.

Nu i-am prea respectat sfaturile. Ori de câte ori eram singuri, Ippolito mă acoperea cu sărutări, iar eu i le întorceam cu patimă. La fiecare întâlnire îi acordam mai multă libertate. La cină, amintirea acelor clipe înflăcărate ne făcea să ne aruncăm zâmbete largi peste masă. Din ce în ce mai des o trimiteam pe doamna mea de onoare, Donna Marcella, cu tot felul de comisioane, iar eu o tuleam în acele părți ale vilei unde aveam şanse să dau peste Ippolito.

Într-una din dăți, l-am întâlnit pe coridor, în apropierea apartamentului său. Ne-am repezit unul în brațele celuilalt. Când începu să-mi caute pantalonaşii pe sub fuste, nu l-am oprit; când degetele îi ajunseră între picioarele mele şi mă mângâiară, am gemut. Deodată, îşi strecură un deget înăuntrul meu, iar eu m-am pierdut cu

totul. M-am lăsat cu toată greutatea în jos, în timp ce el îşi mişca degetul în sus şi în jos, încet şi şovăitor la început, apoi din ce în ce mai repede.

Eram prea absorbiți ca să auzim zgomotul paşilor care se apropiau înainte de a fi prea târziu. Ippolito era strâns lipit de mine, cu mâna sub fustele mele; în fața noastră se găsea Sandro, mut, cu ochii cât cepele. Se holbă la noi, noi ne holbarăm la el, apoi se întoarse şi plecă.

M-am desfăcut din îmbrățişarea lui Ippolito; dorința mi se preschimbase în ceva urât şi scârbos.

— Să-l ia dracu', şuieră Ippolito, tremurând tot. O să folosească asta împotriva mea, sunt sigur. Dar dacă îndrăzneşte s-o folosească împotriva ta, iadul o să-l înghită.

Iadul mai avea de aşteptat. Între timp mi-am continuat scurtele întâlniri cu Ippolito, doar că aveam mai multă grijă să nu fim surprinşi. Declarațiile lui de dragoste erau din ce în ce mai fierbinți, mai pasionate, iar eu, sigură că în cel mult un an ne vom căsători, îl lăsam să-mi facă ce voia cu buzele şi cu degetele.

Ippolito voia, totuşi, mai mult, dar Donna Lucrezia mă speriase cu avertismentul că acum pot să rămân însărcinată. Îl țineam pe înflăcăratul meu văr la respect, cu toate că mă simțeam din ce în ce mai ispitită să-i dau ceea ce-şi dorea.

Sosi iarna – blândă şi însorită, într-un plăcut contrast cu înghețata, mohorâta Florența. De Crăciun am luat parte la un mare banchet pe care Sanctitatea Sa îl dădea în minunata Sală a Focului din Turnul Palatului Papal. La un moment dat, când oaspeții se răspândiră printre magnificele opere de artă, Clement mă luă deoparte. Rumoarea conversațiilor din jur ne garanta că vorbele sale vor fi auzite doar de noi.

— Aud că eşti foarte interesată de dragul nostru Ippolito, îmi spuse el.

Mi-am dat seama că Sandro îi dezvăluise tot. Furioasă

şi îngrozitor de ruşinată, am lăsat ochii în podea, incapabilă să formulez un răspuns.

— Eşti prea tânără ca să-ți cauți fericirea lângă un fustangiu ca el, mă mustră Clement. În plus, ai moştenit inteligența şi tenacitatea care fac faima familiei Medici. La Ippolito nu e cazul, aşa că îți revine ție, chiar dacă eşti aşa de tânără, sarcina de a fi înțeleaptă. El te curtează nu pentru că ar fi îndrăgostit, ci pentru că are sângele tânăr şi fierbinte. Evită-l de-acum încolo, pentru ca, atunci când i se va potoli pasiunea, să nu te disprețuiască. Altfel – şi îți spun asta ca un bărbat care înțelege asemenea lucruri – vei descoperi la un moment dat că n-a făcut decât să se folosească de tine. Înțelegi, Caterina?

— Da, Sanctitatea Voastră, am bâiguit eu.

— Atunci promite-mi. Promite-mi că-ți vei păstra virtutea şi-i vei respinge îmbrățişările cu dispreț.

— Vă promit, Sanctitate, am spus.

Eram la vârsta nesăbuită la care îi credeam pe cei mai în vârstă incapabili să înțeleagă cât de ieşită din comun era dragostea pe care o împărtăşeam cu Ippolito. Aşa că l-am mințit cu neruşinare pe papă.

În aceeaşi seară, ceva mai târziu, urcam scara ce ducea la apartamentul meu, însoțită de Donna Marcella, doamna mea de onoare. În spatele nostru apăru Sandro.

— Bună seara, Caterina, mă salută el sobru.

I-am întors spatele, nu înainte de a-i arunca o privire nimicitoare.

— Donna Marcella, spuse Sandro calm, aş vrea să vorbesc între patru ochi cu sora mea.

Marcella – o femeie prudentă, cu douăzeci de ani mai în vârstă decât mine – ezită, privindu-l cercetător. Sandro era subțirel, mai puțin bine făcut decât vărul lui, cu pielea de nuanța ocrului şi cu părul creț. Avea nasul lat şi buzele groase ale mamei lui, sclava maură. Fermitatea din ochii lui negri, uriaşi, o făcu să cedeze. Era obligată să mă însoțească permanent; totuşi, din atitudinea lui

Sandro, ca şi dintr-a mea, reieşea că n-avea să se întâmple nimic violent între noi. Se întoarse spre mine:

— Vă voi aştepta în apartamentul dumneavoastră, *duchessina.*

După ce Marcella plecă, Sandro îmi spuse:

— Ştiu că mă urăşti, dar până la urmă ai să-ți dai seama că am făcut-o spre binele tău. Ippolito se foloseşte de tine fără să se gândească la sentimentele tale.

— N-am de gând să-ți ascult minciunile, l-am repezit eu. Îl urăşti pe Ippolito pentru că eşti gelos.

— Nu-l urăsc, oftă el răbdător. Lito *mă urăşte* pe mine. Singura gelozie care există e a lui, nu a mea.

Făcu din nou o pauză, căutându-şi cuvintele.

— Eu am o fire liniştită. Sunt diferit de voi doi şi n-am uitat lucrul ăsta niciodată. Dar tu şi cu mine semănăm totuşi mult. Acum eşti foarte îndrăgostită – dar ai inteligența şi detaşarea necesare unui conducător.

— Atunci de ce ne-ai părât? l-am întrebat cu ciudă.

— Pentru că, indiferent ce crezi tu şi indiferent ce ți-a spus Ippolito, eu țin la tine. Şi, dacă înțeleg eu bine ce se petrece, te pui singură într-o situație periculoasă. Nu te lăsa rănită cu bună ştiință.

— Cum *îndrăzneşti?*

M-am întors şi am început iar să urc scara. Sandro urcă şi el câteva trepte în urma mea.

— Iubeşte prea mult vinul şi femeile, spuse el. Sau eşti la fel de orbită ca toți ceilalți şi n-ai observat?

Am grăbit pasul, aşa că Sandro făcu un ultim efort disperat de a mă şoca:

— Când îl mai vezi, întreabă-l de Lucia da Pistoia. Întreabă-l de Carmella Strozzi, de Charlotte Montblanc.

— Minți! am strigat eu fără să mă întorc.

— Îşi bate joc de tine, Caterina.

— Nu eşti fratele meu, i-am spus eu peste umăr, cu venin în glas, vrând să-l rănesc la fel de tare cum mă rănise el pe mine.

— Ai dreptate, fireşte, îmi răspunse el liniştit. Bănuiesc

că de-acuma ştie toată lumea.

N-am înțeles deloc ce vrea să zică, dar eram prea supărată ca să-i cer să-mi explice. Mi-am ridicat fustele şi am luat-o la fugă spre apartamentul meu. Alessandro nu mă urmă, dar îi simțeam prezența, tristă şi mustrătoare, în spatele meu pe scară.

Veni şi Anul Nou 1532. Urmă o primăvară timpurie. Donna Marcella nu se mai dezlipea de mine. Ippolito şi cu mine eram constrânşi să ne mulțumim cu privirile pe care ni le aruncam în timpul cinei. La un moment dat el reuşi să corupă o cameristă care-mi aducea scrisorile lui înflăcărate şi-i transmitea răspunsurile mele pline de pasiune.

Până la urmă îmi scrise că îl rugase pe Clement să ne permită să ne logodim şi că Sanctitatea Sa îi promisese că-i va da în curând un răspuns afirmativ. Logodna era un angajament la fel de ferm ca o căsătorie: odată celebrată, nimeni, nici măcar Clement, nu ne mai putea despărți. I-am răspuns repede, exprimându-mi nerăbdarea. O zi mai târziu am primit altă misivă:

De ce trebuie să-l aşteptăm pe Clement sau o ceremonie oarecare? Am să găsesc o cale să putem fi singuri şi netulburați unul în brațele celuilalt până în zori. Aştept doar ocazia potrivită.

Stăteam şi mă uitam la scrisoare încântată, dar şi îngrijorată. Dacă eram descoperiți, Donna Lucrezia ar fi fost scandalizată, iar papa Clement, furios.

M-am străduit să alung amintirea cuvintelor lui Sandro, dar acum ele îmi răsunau în urechi ca un avertisment:

Întreabă-l de Lucia. Şi de Carmella. Şi de Charlotte…

Urmară câteva săptămâni de corespondență febrilă. La începutul lui aprilie, Donna Marcella se îmbolnăvi şi se

retrase la țară, lăsându-mă în grija uneia dintre cameriste, Selena. În după-amiaza aceea, Selena îmi ungea părul cu suc de lămâie. Stăteam într-un colț retras al curții, pe o cuvertură întinsă pe iarbă, în speranța că buclele mele terne vor fura strălucire de la soare. Trecuse deja vreo oră şi tocmai mă pregăteam să plec, când sunetul vocii lui Ippolito mă făcu să mă opresc.

El şi cu Sandro veneau de la vânătoare, transpirați şi cu hainele în neorânduială. Erau absorbiți într-o conversație veselă şi nici nu mă observară.

Din fericire, Ippolito era în partea dinspre mine şi corpul lui îl împiedica pe Sandro să mă vadă. Am riscat un semn discret cu mâna; Ippolito se opri la intrarea în palat şi inventă o scuză față de Sandro, care îşi continuă drumul.

Înainte să apuc să mă ridic în picioare, Ippolito era lângă mine pe cuvertură, cu fața aprinsă de speranță.

— Diseară, Caterina. O să vin la tine în dormitor diseară. Nu ştii ce greu mi-a fost toată ziua – să ştiu lucrul ăsta şi să încerc să-mi ascund nerăbdarea față de Sandro, față de toată lumea.

Mi-am lipit palmele de obrajii încălziți de soare.

— E prea periculos, o să fim descoperiți, m-am împotrivit anemic.

— N-o să fim descoperiți.

— Şi dacă rămân însărcinată?

Ochii prinseră să-i strălucească.

— Clement o să aibă grijă să ne căsătorim imediat. Acordă-mi doar noaptea asta şi, după ce ne căsătorim, o să-ți răsplătesc înmiit generozitatea.

— Am să te aştept, i-am promis eu străbătută de fiori de vinovăție şi de dor.

Paisprezece

În seara aceea m-am întins în pat chinuită de nesiguranță. Dacă o să fim descoperiți? Ar fi putut Clement să se supere atât de tare, încât să ne retragă dreptul de a conduce Florența? Spaima îmi pălea însă la amintirea limbii şi degetelor pricepute ale lui Ippolito. Când se auzi bătaia uşoară în uşă, m-am ridicat în capul oaselor, ascultând cum se scoală Selena din pat în foşnet de cearşafuri, cum lipăie cu picioarele goale pe podeaua de marmură şi cum scârțâie uşa când o deschide.

Silueta lui Ippolito apăru în uşa dormitorului.

— Caterina! şopti el. În sfârşit!

Ajunse din câțiva paşi lângă pat, trase învelitoarea la o parte şi se întinse lângă mine, sprijinit într-un cot.

— *Ippolito,* am dat eu să spun, dar el îmi făcu semn să tac şi-şi plimbă palma pe trupul meu, de la gât până la coapsă, în sus şi-n jos, cu mişcări moi; doar cămaşa mea subțire de batist ne despărțea.

Avea gura deschisă, respirația iute şi mirosea tare a vin. Eram în transă, dar vraja se rupse când îmi spuse brusc să mă ridic în şezut.

M-am ridicat. Cu o îndemânare surprinzătoare, îmi trase cămaşa peste cap; m-am trezit dintr-odată goală şi m-am simțit ruşinată. El era însă aţâţat şi-şi lipi fața de sânii mei mici, începând să-i sugă.

L-am prins de cap şi mi-am îngropat degetele răşchirate în părul lui, cu gândul să-l îndepărtez, ruşinată. Dar în timp ce limba şi dinții lui îmi alintau sfârcurile, am avut senzația că un fir nevăzut lega acel punct delicat direct cu vintrele mele şi trăgea de muşchii din partea de jos a pântecelui, care începură să zvâcnească plăcut.

Apoi îmi porunci să mă întind. M-am supus. El se ridică în picioare şi-şi scoase cămaşa largă, trăgând-o peste cap; legănându-se pe câte un picior, îşi dezbrăcă şi

pantalonii. Se clătina tare şi de două ori căzu peste saltea, dar până la urmă reuşi să se elibereze.

Organele genitale masculine au, la prima vedere, un aspect foarte ciudat. De sub tufa neagră de păr aspru din partea de jos a pântecelui, apărea o bucată de carne care semăna cu o coadă de ciocan, ridicată în sus într-un unghi pe care l-am estimat la treizeci de grade. Mă speria şi mă fascina. Când Ippolito se urcă în pat, am prins-o în mână şi am strâns-o tare. Era tare ca o cărămidă, dar catifelată la atingere. Ippolito o încordă, astfel că zvâcni o dată sau de două ori în mâna mea. Chicotirăm amândoi încetişor.

— Sărut-o, îmi ceru el.

Ideea era neatrăgătoare, dacă nu chiar respingătoare, şi m-am împotrivit. Ippolito mă apucă de părul pe care-l aveam împletit într-o coadă şi-mi trase capul spre ea.

— Sărut-o, repetă el cu limba împleticită şi cu ochii pe jumătate închişi; abia atunci mi-am dat seama cât e de beat.

Mă trase din nou de păr, îndeajuns de tare cât să mă doară, şi i-am făcut pe plac. Am sărutat-o scurt, uşor, încreţindu-mi nasul gâdilat de părul sârmos şi încercând să nu mi-l întorc prea repede de la mirosul de mosc. Nu asta îşi dorise el, dar o lăsă baltă şi-mi lipi umerii de saltea.

Apoi scuipă în palmă şi-şi umezi mădularul. Mă uitam la bucata de carne ciudată, lucioasă, seducătoare şi deodată – de-a dreptul nebuneşte – mi-am dorit s-o simt în mine. Ippolito îşi băgă amândouă mâinile între coapsele mele în aşa fel încât să fie obligate să se depărteze, până am ajuns cu picioarele larg desfăcute, ca un fruct oprit pe cale să cadă din pom.

Îşi băgă degetul mijlociu adânc în mine, mă tatonă puţin, apoi îl băgă şi pe-al doilea, făcându-mă să-mi ţin răsuflarea. Urmă şi un al treilea deget. În ciuda excitaţiei, am gemut de durere, dar el îşi mişcă mâna înainte şi înapoi până m-am relaxat şi am rămas nemişcată.

Îşi trase degetele afară, zâmbi malefic şi spuse cu voce tare:

— Gâsca nu-i prea tânără. E bine coaptă şi zemoasă şi numai bună de străpuns.

Se lăsă pe mine şi îşi vârî picioarele între ale mele; sprijinindu-se într-o mână, scuipă din nou în cealaltă şi-şi umezi mădularul.

— O să vin şi mâine-noapte, şi noaptea următoare, spuse el stâlcind cuvintele. În fiecare noapte, până se face Donna Marcella bine. În noaptea asta vreau s-o facem de mai multe ori şi ai grijă, de câte ori îmi las sămânța, să rămâi nemişcată pe spate. Cu cât mai repede rămâi grea, cu atât mai repede o să ne căsătorească Clement.

Îşi luă în mâna liberă scula, pe care o simțeam netedă şi tare pe coapsă, mişcându-se cercetătoare între picioarele mele.

Cred că atunci m-a oprit brusc sângele lui Lorenzo – talentul lui în materie de manipulare politică şi priceperea lui de a recunoaşte manipularea când avea de-a face cu ea. Poate că şi elementele de diplomație învățate de la Ser Iacopo mă ajutaseră să învăț că amabilitățile în societate maschează de multe ori cele mai josnice scopuri politice.

Avertismentele lui Clement şi ale lui Sandro precum şi graba lui Ippolito de a mă lăsa însărcinată se conjugară cu flerul de a descoperi minciuna pe care-l aveam din familie.

— Ce-i cu Lucia? am întrebat eu.

Ippolito scoase ceva între un oftat şi un râs nervos şi se sprijini iar în amândouă mâinile.

— E o mincinoasă; copilul nu-i al meu.

Vălul iubirii mi s-a ridicat deodată de pe ochi şi am văzut faptele în adevărata lor lumină: Ippolito simțea întotdeauna nevoia să bea foarte mult înainte de a veni la mine. Într-adevăr, cele mai lascive întâlniri le avuseserăm când era beat.

Propriul lui răspuns păru să-l lase cu gura căscată; rânji prosteşte în gol, apoi se uită la mine cu acelaşi

rânjet.

— Şi cine-i Carmella? mi-am continuat eu întrebările. Dar Charlotte?

— Caterina, zise el cu un zâmbet linguşitor.

Apoi, dându-şi seama că sunt furioasă şi că s-ar putea să mă piardă, se prefăcu şi el furios:

— Cine ți-a spus asemenea minciuni? Sandro, nu-i aşa? Vrea să ne distrugă fericirea!

— Ieşi afară! i-am spus eu. Eşti beat şi dezgustător. Ieşi imediat afară!

— Nu poți să mă respingi, şuieră el amenințător. Nu poți. Îmi eşti sortită de când te-ai născut.

— Nu-i adevărat, l-am contrazis cu aceeaşi ferocitate.

Mă strânse atât de tare de încheietura mâinii, că am scâncit de durere. Cu o mână îmi țintui mâinile deasupra capului; cu cealaltă îşi înşfacă mădularul, gata să-l împingă în mine.

Cât tragi o dată aer în piept ți se nasc multe gânduri în cap, şi în secunda aceea mi-am cântărit opțiunile. Puteam să mă supun şi să mă rog să nu rămân însărcinată, iar dimineața să-i cer Donnei Lucrezia protecția; puteam să continui să mă zbat, ceea ce n-ar fi rezolvat, evident, nimic; sau puteam să țip tare, ceea ce ar fi făcut-o pe Selena să intre. Dar nicio variantă nu-mi surâdea, pentru că-i lăsa lui Ippolito destul timp să mă dezvirgineze. În plus, din cauza purtărilor mele fluşturatice, nimeni nu m-ar fi crezut inocentă. Mai rămânea doar varianta negocierilor – dar Ippolito era prea pornit ca să mai stea la discuții.

Mi-am adunat toată saliva din gură şi l-am scuipat în ochi. Făcu din reflex gestul de a se şterge, ceea ce îl dezechilibră, permițându-mi să-mi pun prețioasa virginitate la adăpost între perne.

Înainte să apuce să-şi adune puterile, i-am spus:

— Am să mă zbat. Şi-am să țip. Şi am să spun adevărul, că m-ai violat. La urma urmei, eşti beat.

— Scârbă mică, şopti el uimit.

— Sandro o să mă susțină, am continuat eu. O să spună tuturor că eşti îngrijorat din cauză că beţiile şi aventurile ți-au stricat reputația şi ai căzut în dizgrația lui Clement.

Voiam să nu am dreptate; voiam tare mult ca Ippolito să râdă calm şi să-mi desființeze raționamentul cu explicații logice. Dar tăcerea lui vinovată îmi sfărâmă cel mai drag vis, visul că în curând voi avea un cămin şi o familie numai ale mele. Eram, la urma urmei, o fată urâțică, iar el era cel mai frumos bărbat din lume.

M-am târât cât am putut de departe de el, m-am ridicat în şezut, m-am lipit cu spatele de căpătâiul patului, mi-am cuprins genunchii cu brațele şi am simțit că-mi vine să mor. Dar, la fel ca Sandro, aveam o fire calmă şi mi-am ascuns durerea.

— E nevoie să continui? l-am întrebat. E nevoie să trag concluzia firească, şi anume că bărbatul cu care mă voi căsători va fi considerat cel mai legitim conducător al Florenței?

Se ridică şi el în şezut şi se uită fix la mine. Era beat, impetuos şi crud, dar nu era un monstru. Bucata de carne dintre picioare i se fleşcăise şi acum atârna jalnic. Clătină din cap ca răspuns la ultima mea întrebare.

Era un gest de recunoaştere a propriei înfrângeri, dar eu l-am interpretat greşit şi am continuat cu aprindere:

— E adevărat că Alessandro e fratele meu, dar numai pe jumătate. Dacă Clement ne face o derogare, ne putem căsători.

Ippolito râse încet, fără veselie:

— Te înşeli.

— Nu mă înşel.

— Ba te înşeli, insistă el. Sandro nu e fratele tău. Este bastardul lui Clement, născut pe vremea când Sanctitatea Sa era cardinal şi apoi băgat pe gâtul nostru. Acum poate că-mi înțelegi mai bine îngrijorarea.

Am rămas o bucată bună de vreme respirând greu şi uitându-ne unul la altul. Cred că Ippolito se gândea să

mă forțeze din nou, dar îi pierise cheful.

— Nu vreau să-ți fac rău, spuse el într-un târziu. Eu chiar țin la tine şi între noi chiar există pasiune. Nu pot să te am în noaptea asta? Lui Clement o să-i vină mai repede mintea la cap, o să ne căsătorească şi o să ne instaleze la Florența dacă rămâi însărcinată.

— Nu, i-am răspuns eu.

Ezită un moment, apoi dădu să se întindă spre mine.

— Nu, am repetat eu. Strig după Selena.

Se ridică şi se îmbrăcă fără să mai scoată o vorbă. Am aşteptat să iasă din cameră şi să se îndepărteze de uşa mea înainte să încep să plâng.

Sandro îmi făcuse o favoare. După trei luni de la întâlnirea mea nocturnă cu vărul meu, Clement anunță că Ippolito va deveni cardinal şi va sluji ca nunțiu papal în Ungaria. Urma să fie instruit pentru noua lui demnitate şi să plece în decurs de un an.

Alessandro plecă la Florența la scurtă vreme după acest anunț, ca să se familiarizeze cu oraşul pe care urma să-l conducă în curând.

M-am străduit să mă cufund în studiile mele. Deznodământul sordid al primei mele poveşti de dragoste mă rănise, dar mă consolam cu faptul că încă aveam Florența. Aspiram să devin capabilă să conduc un oraş, să fiu o parteneră potrivită pentru Alessandro, care se dovedise a fi înțelept şi decent.

În aprilie, Clement mă trimise la Florența ca să fiu de față la instalarea lui Alessandro ca prim duce de Florența, titlu acordat de împăratul Carol ca parte a tratatului care urmase după distrugerea Romei. Împodobită cu rubine şi blănuri de hermină, stăteam mândră lângă vărul meu în timpul ceremoniei de instalare; în clipa aceea, Ippolito nu mai era pentru mine decât amintirea unei gafe din copilărie.

După ceremonie urmă un banchet de o opulență de-a dreptul obscenă. Seara târziu stăteam în dormitor şi

aşteptam ca Donna Marcella să mă elibereze de podoabele complicate pe care le purtasem.

Eram încă plină de veselie, n-aveam chef să mă culc şi flecăream cu Maria despre evenimentele din acea zi.

— Când crezi că o să anunțe Sanctitatea Sa logodna? am întrebat-o.

— Logodna? păru ea sincer nedumerită.

— A mea cu Sandro, evident.

Maria îşi întoarse repede privirile, căutând cuvintele potrivite.

— Sanctitatea Sa are în vedere mai mulți pretendenți pentru tine.

A trebuit să repet de trei ori în gând cuvintele până să le înțeleg cu adevărat.

— Îmi pare tare rău, spuse Maria. Deci ție nu ți-au spus nimic?

— Nu, am răspuns eu tărăgănat. Nu, nu mi-au spus.

Pe fața ei se aşternu mila.

— Alessandro a fost logodit în secret încă de anul trecut cu Margareta de Austria, fiica împăratului. Sanctitatea Sa va face în curând anunțul oficial.

Mă simțeam umilită, în sinea mea turbam, dar continuam să apar în public alături de Alessandro, conştientă că mă aflam acolo nu ca partenera lui, ci ca simbol. Eram imaginea tatălui meu – tatăl meu, moştenitorul de drept al Florenței. Ca singură moştenitoare legitimă, eu ar fi trebuit să urmez la conducere – dar eram femeie, ceea ce era un păcat politic de neiertat.

Cu fiecare zi ce trecea, eram tot mai îngrijorată de propriul meu viitor. Aveam treisprezece ani, vârstă potrivită pentru căsătorie, dar dacă nu Sandro urma să-mi fie mire, atunci cine? Maria îmi mărturisi că Clement se gândea la propunerea ducelui de Milano, un om bătrân şi bolnav, cu minte mai puțină chiar decât galbenii din cuferele lui goale. Deşi Clement nu era deloc încântat de

idee, fusese nevoit s-o ia în considerare: împăratul Carol dorea această uniune, întrucât ducele fusese întotdeauna un credincios susținător al imperiului. Vestea mă dezgustă atât de tare, că Maria se strădui fără succes timp de o oră întreagă să mă aline.

— Cu voia Celui de Sus, n-o să fie el alegerea finală, îmi spuse ea. Mai sunt şi alți pretendenți – unul dintre ei e atât de extraordinar, că mi s-a cerut să jur că voi păstra secretul. Sanctitatea Sa încearcă din toate puterile să negocieze în avantajul tău.

— Există vreun pretendent din Florența?

Îi pierdusem pe toți cei apropiați; locul natal era tot ce-mi mai rămăsese.

Maria nu înțelese semnificația întrebării; clătină din cap şi zâmbi şiret:

— Nu-i bine să mai vorbim despre asta, draga mea. N-are rost să-ți faci speranțe numai ca să ai ce pierde.

Prea târziu, am vrut să-i spun. M-am gândit la ziua în care i-am fost prezentată Sanctității Sale: cum îmi ceruse el să-l privesc ca pe un tată şi-mi mărturisise durerea de a nu avea un copil al lui. Şi chiar în vremea aceea, el negocia cu împăratul Carol ca să-i găsească fiului său Alessandro o mireasă potrivită, una care să-i aducă proaspătului duce un prestigiu cât mai înalt. Eu eram doar un diamant oarecare din coroana lui Clement, unul pe care să-l folosească în diverse târguieli – aşa cum fusesem şi pentru rebeli. Condițiile captivității mele fuseseră mult îmbunătățite, dar continuam să fiu o prizonieră a politicii.

Am trăit o toamnă neliniştită. Veni şi Crăciunul. Un observator din afară m-ar fi putut invidia; îmbrăcată în hermină şi rochii brodate cu fir de aur, dansam şi cinam cu duci, prinți şi ambasadori. Anul Nou aduse cu el un motiv nou de sărbătoare. Pe la sfârşitul lui ianuarie 1533, Iacopo şi Lucrezia veniră de la Roma în caleaşca lor aurită.

Aduceau veşti de la Sanctitatea Sa: se vedea asta din zâmbetul discret, dar plin de sine al Lucreziei. În dimineața de după sosire ne convocară într-un salon: numai Iacopo, Lucrezia, Maria şi cu mine am avut voie să intrăm – şi Alessandro, bineînțeles, care-şi lăsase deoparte alte obligații ca să participe.

Eu stăteam între Lucrezia şi Maria, iar Ser Iacopo se aşezase în fața căminului în care trosneau lemnele. În părul alb precum bumbacul îi poposise o rază de soare iernatic. Îşi drese glasul şi eu am simțit că mor, cu gândul la ducele de Milano.

— Am să vă împărtăşesc o veste, una foarte bună, dar cuvintele mele trebuie să rămână strict secrete. Nimeni nu trebuie să afle nimic, altfel totul se va duce de râpă.

— Toți cei de față suntem de încredere, unchiule, zise Alessandro nerăbdător. Continuă, te rog.

— A fost stabilită o logodnă, spuse Ser Iacopo rânjind ca un nebun. Draga mea *duchessina,* te vei căsători cu Henric, ducele de Orléans!

Ducele de Orléans! Titlul îmi suna familiar, dar nu ştiam de unde să-l iau.

Donna Lucrezia, care nu mai putea de încântare, îmi văzu chipul şi izbucni:

— Fiul regelui Franței, Caterina! Fiul regelui Francisc!

Am rămas mută şi năucă, incapabilă să sesizez importanța veştii. Maria bătea din palme de bucurie; până şi Sandro zâmbea.

— Şi când o să fie asta? am întrebat eu.

— La vară.

Ser Iacopo aduse de pe o masă din apropiere două cutiuțe – amândouă cu incrustații din sidef în formă de flori de crin – şi mi le întinse.

— Viitorul tău socru, Maiestatea Sa regele Francisc, îți trimite aceste daruri din partea fiului său.

Le-am luat. Într-una din cutii se afla un lanț de aur cu un pandantiv format din trei safire rotunde, fiecare de mărimea unui ochi de pisică. Cealaltă conținea portretul

în miniatură al unui tânăr încruntat, cu obrajii supți.

— E tânăr, am zis eu.

— Henric de Valois e născut în acelaşi an cu tine, spuse Donna Lucrezia entuziasmată, strângându-mă de braț.

— Trebuia să se căsătorească cu Maria Tudor a Angliei, adăugă Maria. Până când regele Henric a repudiat-o pe mama ei, Caterina de Aragon. Asta a pus capăt acelor negocieri.

Mă luă de mână şi plescăi din limbă când mi-o simți fără vlagă.

— Caterina, nu eşti încântată?

Nu i-am răspuns. L-am privit calmă pe Ser Iacopo şi l-am întrebat:

— Care sunt termenii acordului?

Întrebarea îl luă prin surprindere:

— Zestrea ta, evident. Este o sumă considerabilă.

— Nu-i suficient, am spus eu, deşi ştiam că finanțele Franței fuseseră drastic reduse de anii de război; regele Francisc avea cu siguranță nevoie de bani. Nu am sânge regal, nu sunt tocmai o partidă pentru un prinț. Există şi alte fete cu zestre mare. Ce am eu în plus?

Ser Iacopo se uită uimit la mine – deşi n-ar fi fost cazul, pentru că-i fusesem ucenică silitoare în arta negocierilor.

— Posesiuni, Caterina. Regele Francisc şi-a dorit dintotdeauna să dețină posesiuni în Italia. Papa Clement i-a promis Reggio, Modena, Parma şi Pisa; îi va acorda, de asemenea, sprijin militar pentru a cuceri Milano, Genova şi Urbino. Termenii aceştia sunt confidențiali; nici chiar vestea logodnei nu poate fi făcută publică pentru un timp. Împăratul Carol nu va fi încântat să afle că propunerea ducelui de Milano a fost respinsă.

— Înțeleg, am spus.

Am mângâiat suprafața cutiei, oprindu-mi degetele pe incrustațiile de sidef şi mişcând-o uşurel ca să-i văd reflexele catifelate de roz şi albastru.

— Dar nu eşti bucuroasă, Caterina? strigă Donna Lucrezia. Nu eşti încântată?

Am deschis din nou cutia şi am privit portretul. Trăsăturile – îndeajuns de regulate şi anoste ca să poată fi numite plăcute, dacă nu frumoase – erau încremenite într-o expresie care voia să sugereze sobrietatea regalității.

— Îmi pare bine, am spus în cele din urmă, dar fără să zâmbesc. Regele Francisc e rudă cu mama mea; aş fi fericită să-mi fie socru. În plus, a avut grijă să mă mute dintr-o captivitate cumplită în minunatul adăpost de la Le Murate; pentru asta îi voi fi recunoscătoare în veci.

Am lăsat cutia jos, ceea ce le făcu pe Maria şi pe Donna Lucrezia să mă acopere cu lacrimi şi sărutări. Lucrezia îmi spuse extaziată că papa Clement o rugase pe cea mai elegantă doamnă din întreaga Italie, Isabella d'Esté, să aleagă țesăturile şi modelele pentru rochia de nuntă şi pentru trusou. Urma să am un profesor nou, proaspăt venit de la Curtea Franței, care avea să-mi desăvârşească educația în ce privea limba franceză şi obiceiurile din noua mea țară.

Ser Iacopo avea chestiuni urgente de discutat cu Alessandro, în numele Sanctității Sale; noi, femeile, am fost rugate să ne retragem, iar bărbații se pregătiră să plece la cabinetul lui Sandro. Eu m-am oprit în uşă, făcându-le Lucreziei şi Mariei semn să treacă înaintea mea, şi l-am aşteptat pe Sandro.

— O să vă aştept afară, Ser Alessandro, spuse Iacopo cu ochii plecați şi ieşi pe coridor.

Când am fost sigură că nu ne mai aude nimeni, i-am spus lui Sandro:

— *Ştiai.* Încă de anul trecut, când mi-ai cerut să mă despart de Ippolito. Tu şi cu Clement ştiați încă de-atunci.

— Nu eram sigur, îmi răspunse Sandro. Francisc abia făcuse propunerea şi nu ştiam dacă negocierile vor reuşi. Am vrut să-ți spun, dar mi s-a cerut să păstrez secretul.

Înțelegerea a fost perfectată abia acum câteva zile.

— Ai plănuit de la bun început să mă îndepărtezi de la conducerea Florenței, l-am acuzat eu. Tu şi cu taică-tău.

Sandro şovăi puțin la auzul veninului din glasul meu, dar îmi răspunse calm:

— Clement a hotărât asta din clipa în care te-a văzut. Eu sunt suficient de deştept ca să fiu în stare să conduc un oraş. Dar tu… Tu eşti genială; Dumnezeu să-i ferească pe toți din momentul în care ai deprins arta disimulării! Eu n-am nevoie de o soție cu mai mult creier decât mine. Eu pot să feresc Florența de pericole. Dar *tu…*

— Eu pot s-o fac regina unei întregi națiuni, am încheiat eu înverşunată.

— Îmi pare rău, Caterina, spuse Alessandro, şi pentru o clipă obişnuita lui rezervă se destrămă, iar eu i-am văzut adevăratul chip.

Mi-am petrecut toată ziua cu Donna Lucrezia şi cu Maria; am cinat devreme şi apoi m-am dus la culcare. Odată rămasă singură, am încercat să-mi analizez noua soartă, deşi îmi părea încă începțoşată şi ireală. Cum puteam să părăsesc locurile şi oamenii pe care-i iubeam şi să plec printre străini? Imaginea băiatului țeapăn şi speriat din portret nu mă încânta deloc. În cele din urmă, oboseala mi-a biruit neliniştea şi am adormit.

Am visat că stăteam pe un câmp întins şi priveam razele de mărgean ale asfințitului. La orizont, pe discul uriaş al soarelui se profila silueta neagră a unui bărbat puternic, cu umeri largi. Stătea cu fața la mine, cu brațele întinse, implorându-mă:

Catherine, ma Catherine…

Pronunția aceea străină a numelui meu nu mi se mai părea barbară.

Am strigat la el:

Je suis ici, je suis Catherine… Mais qui êtes-vous?

Catherine! strigă el încă o dată, ca şi cum nu-mi auzise întrebarea.

Urechile îmi vâjâiau. Peisajul se schimbă ca prin minune, iar el zăcea acum chircit de durere la picioarele mele, cu chipul în umbră. Am încercat în zadar să-i disting trăsăturile, şi dintr-odată din faţa lui începu să ţâşnească sângele ca dintr-o arteziană. Am îngenuncheat lângă el.

Ah, monsieur! Comment est-ce que je peux aider? Cum pot să vă ajut?

Umbra i se ridică de pe faţă. Avea barba încleiată de sângele care începea să se închege, capul îi era înconjurat de un halou stacojiu. Ochii lui înnebuniţi de durere mă zăriră în sfârşit.

Catherine, şopti el. *Venez à moi. Aidez-moi.*

Vino la mine, ajută-mă.

Trupul i se arcui, cuprins de o convulsie puternică. Când se destinse, aerul din plămâni năvăli afară cu un şuierat îngrozitor, iar el căzu înapoi moale, cu gura căscată, cu ochii goi şi larg deschişi.

În chipul neînsufleţit am zărit ceva tulburător de familiar – ceva ce nu recunoşteam, ceva ce recunoşteam prea bine – şi am ţipat.

M-am trezit şi am văzut-o pe Donna Marcella, doamna mea de onoare, aplecată deasupra mea.

— Cine? mă întrebă ea. Despre cine vorbeai?

M-am uitat la ea dezorientată.

— Vorbeai despre cineva, insistă ea. Ai strigat „Aduceţi-l imediat încoace!". Dar pe cine să aduc, *duchessina?* Eşti bolnavă? Ai nevoie de doctor?

M-am ridicat în şezut şi mi-am dus mâna la inimă, cuprinzând Aripa Corbului în palmă.

— Cosimo Ruggieri, fiul astrologului, i-am răspuns. Mâine-dimineaţă la prima oră caută-l şi trimite-l la mine.

Cincisprezece

Ruggieri nu fusese găsit. La el acasă deschisese o bătrână care spuse că dispăruse încă de a doua zi după începutul asediului. Trecuseră doi ani şi jumătate de când nu-mi mai dăduse niciun semn.

— Bine c-am scăpat de el, spusese femeia. Înnebunise de tot, vorbea numai de lucruri spurcate, diavoleşti, nu mai mânca, nu mai dormea. M-ar mira să mai fie în viaţă.

Vestea mă îngrozi, dar n-aveam timp să mă las pradă dezamăgirii. Încetasem să mai fiu Caterina, fetiţa de treisprezece ani, devenisem o personalitate: ducesa de Urbino, viitoarea soţie a ducelui de Orléans, viitoare noră a unui rege. Ca orice obiect de preţ, eram permanent expusă publicului.

În aprilie, la a paisprezecea mea aniversare, la Palatul Medici s-a dat o recepţie. A venit până şi Sanctitatea Sa de la Roma. Încărcată de bijuterii, îl ţineam pe papa Clement de mână în timp ce el mă prezenta fiecărui distins oaspete drept „draga mea Caterina, comoara mea cea mai de preţ”.

Cu siguranţă că nu exista comoară mai mare ca aceea care-mi fusese îngrămădită mie acum pe cap; bănuiam că Sanctitatea Sa pusese pe cântar jumătate de Romă şi propria tiară ca să acopere cheltuielile. Mai târziu am aflat că Sandro – pardon, ducele Alessandro – cedase impozitele strânse de la cetăţenii Florenţei ca să completeze suma.

Sosiră valuri de brocart, de mătase şi de dantelă de Damasc, alese de rafinata Isabella d’Esté. În faţa mea fură etalate mormane de bijuterii – rubine, diamante, smaralde, coliere şi centuri de aur bătute cu pietre preţioase şi o pereche de cercei cu perle de mărimea unor pere, de mă întrebam cum o să-mi pot ţine capul drept când o să-i port. Când nu mă învârteam printre pietre preţioase, odoare de aur şi argint şi ţesături fine, mă

întâlneam cu un profesor care-mi şlefuia cunoştinţele de franceză şi-mi rafina deprinderile de protocol necesare la Curtea Franţei. Învăţam dansuri franţuzeşti şi le exersam până mă lua durerea de picioare. Am aflat că regelui Francisc îi plăcea nespus de mult vânătoarea, aşa că am încălecat pe un armăsar şi am exersat săriturile – şi ca un corolar necesar, am învăţat să cad de pe cal. Profesorul s-a opus când am folosit şaua mea de damă; pretindea că e indecentă, deoarece permite să mi se vadă gambele. Mi-a recomandat un obiect ridicol – un scăunel atât de instabil, că orice călăreaţă ar fi căzut din şa dacă ar fi mers altfel decât la pas. Nici n-am vrut să aud.

Am avut nenumărate apariţii publice. Dacă prezenţa mea îi conferise până acum lui Alessandro aura de legitimitate, mai nou i-o conferea pe cea de regalitate. Atârnam de braţul lui ca o jucărie politică plină de sclipici şi am stat lângă el inclusiv când a întâmpinat-o pe logodnica lui, Margareta de Austria, la sosirea ei în Florenţa; ba am mai şi sărutat-o drăgălaş pe obraz.

Zilele acelea agitate mă oboseau prea tare ca să mai pot gândi. Nici n-am băgat de seamă când a venit vara, dar am obţinut un răgaz, căci locul nunţii mele a fost schimbat de la Nisa la Marsilia, iar data, din iunie în octombrie.

Totuşi a sosit şi 1 septembrie şi am părăsit Florenţa într-o caleaşcă somptuoasă, însoţită de un alai vesel de nobili, servitori şi rândaşi şi de douăsprezece căruţe încărcate cu lucrurile mele şi cu daruri pentru noua mea familie. În vârtejul evenimentelor nu mă gândisem niciodată că s-ar putea să nu mă mai întorc în ţinutul meu natal; abia când am ajuns la poarta de est a cetăţii mi s-a pus un nod în gât şi m-am întors, cuprinsă de panică, să mai văd o dată cupola roşiatică a marii catedrale şi apele întortocheate, verzui-cenuşii, ale fluviului.

Mătuşa Clarice se prăpădise, Ippolito îşi pierduse importanţa, Sandro fusese viclean; de ei n-avea să-mi fie

dor. Dar, în timp ce Florența se făcea din ce în ce mai mică în spatele meu, plângeam gândindu-mă la Piero – şi la Lorenzo, băiatul cu privire înțeleaptă de pe peretele capelei din Palatul Medici.

Am călătorit pe uscat până la țărmul mării şi de acolo pe apă până la Villefranche, unde ne-am oprit să-l aşteptăm pe Sanctitatea Sa, care voia să oficieze el însuşi ceremonia religioasă.

Clement hotărâse ca nunta mea cu Henric, ducele de Orléans, să fie un spectacol strălucitor, cum nu se mai pomenise. Când a sosit flotila papei, am urcat la bordul vasului pe care se afla Sanctitatea Sa şi l-am găsit îmbrăcat din cap până-n picioare în brocart țesut cu fir de aur. Am făcut încă două zile până la Marsilia şi, când am aruncat ancora, trei sute de tunuri bubuiră deodată acoperind glasurile vesele ale clopotelor catedralei şi zbieretele trâmbițelor.

La Marsilia era vreme însorită şi mirosea a sare. Cerul şi marea erau albastre. Am mers pe străzile mărginite de francezi care ne aclamau până în piața numită Place-Neuve. De o parte a ei se ridica magnifica reşedință a regelui, Palatul Conților de Provența, iar de cealaltă o construcție provizorie de cherestea ridicată special pentru papă. Cele două clădiri erau unite printr-o sală vastă de lemn care acoperea întreaga piață. Acolo aveau să aibă loc banchetele şi recepțiile.

Mi-am făcut intrarea în Marsilia pe un cal de luptă dereş, acoperit cu un valtrap de brocart auriu. Mi se oferise scaunul incomod folosit de franțuzoaice, dar l-am refuzat în favoarea şeii mele de damă; dacă mulțimile care ne aclamau au fost scandalizate să vadă o femeie călărind în felul acela, atunci şi-au ascuns foarte bine nemulțumirea.

Destinația mea era palatul papal de lemn din Place-Neuve. Când am descălecat, am fost condusă repede în holul de primire. Trei sute de suflete, cei mai merituoşi

bărbați şi cele mai strălucitoare femei de la Curtea Franței se adunaseră acolo. Veniseră să mă prețăluiască, de parcă aş fi fost şi eu o piatră prețioasă care urma să fie montată în coroana Maiestății Sale.

Am trecut repede pe lângă cei şase sute de ochi, pe lângă femeile arogante, cu ochi de pisică şi zâmbete insolente. Corsetele lor strânse pe trup aveau decolteuri ascuțite, care se sfârşeau între sânii atât de strânşi, că te mirai cum mai respiră; erau toate slabe şi, ciudat lucru, erau mândre de asta. Mânecile strâmte nu erau separate de rochie, ci cusute de ea şi uşor bufante în partea dinspre umăr. Purtau gulere înalte, plisate la ceafă ca ale bărbaților, dar deschise în față în formă de V şi îngustându-se pe măsură ce coborau spre decolteuri. Benzi rigide şi curbate de țesătură le țineau părul strâns până la jumătatea distanței dintre frunte şi creştet, iar restul capului era acoperit cu văluri de catifea sau de mătase transparentă. Erau frumoase, atrăgătoare şi de o încredere în sine sfidătoare, iar eu eram o străină stângace şi demodată, cu mânecile mele largi şi cu rochia lălâie în talie.

M-am scuturat de privirile lor şi mi-am ațintit ochii spre Sanctitatea Sa, care şedea pe un tron de aur înălțat pe un postament. Lângă el, la o distanță respectuoasă, se aflau regele Francisc şi cei trei fii ai săi: Henric, Carol, care avea unsprezece ani, şi Delfinul, în vârstă de cincisprezece ani, moştenitorul tronului, numit Francisc, după tatăl lui.

Clement era radios. În şase ani evoluase de la statutul de prizonier într-un oraş devastat la acela de maestru păpuşar care învârte regii pe degete.

Când mi-a fost anunțat numele – *Caterina Maria Romula de Medici, Duchessina de Urbino* – am ținut ochii plecați cu modestie.

— Caterina! exclamă Clement, beat de bucuria lucrului dus la bun sfârşit. Draga mea nepoată, ce frumoasă eşti!

Am urcat trei dintre cele cinci trepte care duceau la

tron, apoi am îngenuncheat. Prosternându-mă, am luat papucul lui Clement în mâini şi mi-am lipit buzele de vârful de catifea.

— Ridică-te, Caterina, îmi spuse Clement, şi salută-ți noua familie.

O mână puternică mă luă de umăr şi mă ridică în picioare. În fața mea stătea un bărbat foarte înalt, cu o barbă scurtă şi neagră care-i sublinia mandibula, o barbă atât de aspră, că semăna cu bumbacul scărmănat. În comparație cu gâtul gros, capul îi părea mic; avea nasul foarte lung, gura şi ochii mici. Costumul său grandios – o tunică de culoarea bronzului cu inserții de catifea neagră, brodată cu frunze răsucite – mă făcu să scot un suspin de admirație. Ținuta şi mişcările lui vădeau o demnitate izvorâtă din conştiința propriei valori şi din deplina încredere în sine. Îmi zâmbi afectuos:

— Fiica mea, spuse regele Francisc cu un glas din care izvora căldura, cât de cuviincioasă e purtarea ta, cât de modestă! Sunt convins că nu puteam găsi o mireasă mai potrivită pentru fiul meu în toată Creştinătatea!

Mă îmbrățişă cu înflăcărare, apoi îşi lipi buzele umede de gura şi obrajii mei.

Am făcut o reverență adâncă:

— Maiestatea Voastră, vă sunt foarte recunoscătoare pentru că m-ați salvat din cumplita închisoare în care fusesem aruncată; sunt fericită că pot să vă mulțumesc prin viu grai.

Regele se întoarse spre fiul său şi-i spuse pe un ton critic:

— Iată, Henric, ce înseamnă adevărata smerenie; ai multe de învățat de la mireasa ta. Îmbrățişeaz-o cu căldură, cu dragoste.

Henric îşi ridică privirea tristă din podea. Avea înfățişarea stingheră a multor băieți de paisprezece ani – nasul şi urechile erau prea mari în comparație cu ochii şi bărbia, deşi timpul avea să le facă mai armonioase. Era slăbuț, deşirat, cu spatele şi pieptul înguste, de copil, fapt

pe care încerca să-l ascundă pieptarul de satin cu pernițe la umeri şi cu mâneci largi. Părul castaniu era tuns scurt, în stil roman.

Era un înlocuitor modest pentru frumosul, fermecătorul Ippolito, dar i-am zâmbit. Încercă şi el să zâmbească, dar buzele îi tremurau. Întârzie atât de mult să se apropie de mine, încât mulțimea începu să murmure; mi-am lăsat ochii în jos, jenată.

Atunci păşi între noi fiul cel mare al regelui, Delfinul Francisc.

— *Eu* trebuie s-o sărut primul, spuse el tare, cu o voce afectată, de curtean, dar pe un ton plin de bunăvoință. Avea obraji rotunzi, rumeniți de aerul curat, părul de culoarea inului şi o mină sănătoasă. Vrem să se simtă bine-venită, adăugă el făcându-mi cu ochiul, dar mă tem că mirele stă atât de prost cu nervii, încât o s-o sperie.

Regele păru deranjat de această lipsă de bună-cuviință, dar Delfinul mă sărută repede şi mă duse în fața lui Carol, mezinul, un puşti cu cârlionți aurii.

Cu un zâmbet răutăcios, Carol mă sărută pe amândoi obrajii cu un țoşcăit atât de exagerat, că lumea începu să chicotească.

— Nu te teme, îmi şopti el. Îți arăt eu imediat că ştie să râdă.

Se trase înapoi şi îi întinse mâna mea lui Henric. Regele era radios; se părea că aprobă toate acțiunile lui Carol.

Speriat, Henric se uită la fratele lui mai mare; Delfinul îi făcu un semn discret de încurajare din cap. Henric se întoarse spre mine cu o mutră hotărâtă, dar când se aplecă să mă sărute, în ochi îi licări teroarea; respirația îi mirosea plăcut, a semințe de chimen.

— Ducesă, îşi începu el discursul învățat pe de rost. Din toată inima mea şi cu toate urările de bine ale poporului meu, îți urez bun venit în regatul tatălui meu şi…

— Şi în familia Valois, se răsti regele. N-ai minte-n cap?

Ai repetat de sute de ori!

Henric îi aruncă tatălui său o privire posacă, plină de ură. Liniştea stânjenitoare fu brusc întreruptă de un pârț sonor, bolborosit. Am crezut că e cineva din suita regală, dar apoi am văzut rânjetul satisfăcut al micuțului Carol. Tactica lui dădu roade: pe fața lui Henric se ivi un zâmbet fermecător, transformat repede în chicoteală; regele se destinse şi-i dădu lui Carol un ghiont mustrător, dar plin de afecțiune. Delfinul zâmbi, uşurat că tensiunea dintre tatăl şi fratele lui dispăruse.

Henric se adună şi, pe un ton mai vesel, îmi spuse:

— Catherine, bine ai venit în familia Valois.

Spusese *Catherine* şi, în momentul acela, Caterina încetă să existe.

Vocea lui era prea groasă ca să fie a unui băiat, cu timbrul prea schimbător ca să fie a unui bărbat. Dar eram sigură că n-o mai auzisem niciodată. Vocea şi chipul îi erau tinere acum, dar maturitatea avea să i le transforme. Undeva, între glasul mirelui meu şi al tatălui lui, între trăsăturile lui şi ale regelui se aflau acelea ale bărbatului care mă striga în visele mele.

Catherine
Venez à moi
Aidez-moi.

În seara aceea, în camera mea aurită şi mirosind a cherestea din Place-Neuve, i-am mai scris o scrisoare magicianului Ruggieri. Întreprinderea nu avea alt rost decât să dea frâu liber presimțirilor mele disperate: Ruggieri era în cel mai rău caz mort, în cel mai bun caz înnebunise şi dispăruse. Nu mă putea ajuta, prizonieră cum eram a unei țări străine şi a unui vis înecat în sânge care amenința să devină realitate.

M-am oprit în mijlocul unui cuvânt, am lăsat pana jos şi am aruncat foaia mototolită în foc. Am luat o filă nouă şi am început să-i scriu verişoarei mele, Maria. I-am cerut să-mi trimită *De vita coelitus comparanda* de Marsilio Ficino şi scrisorile primite de la Ser Cosimo Ruggieri pe

teme legate de arta astrologiei.

Când a trebuit să semnez scrisoarea, m-am oprit, apoi am scrijelit cu litere apăsate:

Catherine
Ducesă de Orléans

PARTEA A CINCEA
Prinţesa
octombrie 1533 – martie 1547

Şaisprezece

Urmară trei zile de serbări – banchete, turnire şi baluri. Logodnicul meu participă la toate în silă. Nici eu n-aveam nicio tragere de inimă. Gândul că Henric era bărbatul din coşmarul meu mă îngrozea şi n-aveam pe nimeni în care să mă încred, nimeni care să-mi spună râzând că sunt obosită şi agitată şi că imaginația mi-a luat-o razna.

Însoțitoare îmi era viitoarea mea soacră, regina Eleonora. Se căsătorise cu Francisc cu trei ani în urmă, iar el fusese la fel de lipsit de entuziasm cum era fiul său acum. Nerăbdător să înfigă steagul francez în pământ italian, Francisc atacase în mod necugetat trupele imperiale şi suferise o înfrângere catastrofală la Pavia, unde fusese luat prizonier. Îşi răscumpărase libertatea cu sute de mii de scuzi de aur şi cu promisiunea de a se căsători cu sora văduvă a împăratului Carol, Eleonora.

Ca şi fratele său, Eleonora era flamandă; vorbea fluent franceza, era foarte bună cunoscătoare a culturii şi obiceiurilor de la Paris, dar complet diferită de femeile scânteietoare, cu ochi vicleni, de la curtea soțului său. Îşi purta părul castaniu în stilul spaniol, impardonabil de demodat: pieptănat lins, cu cărare pe mijloc şi răsucit în doi colaci groşi care-i acopereau urechile. Era solidă, cu brațe groase, greoaie, lipsită de grație, cu ochi bovini.

Regina îmi plăcea. Tăcerea, răbdarea şi virtutea ei erau autentice. La ceremonia prezentării mele stătuse la oarecare distanță de soțul şi fiii ei, iar când regele Francisc mă duse în fața ei, îl privi cu adorație. El abia se uită la ea şi rosti pe un ton plictisit şi neglijent:

— Soția mea, regina Eleonora.

Regina mă sărută cu nedisimulată sinceritate şi mă prezentă fiicei regelui, Marguerite, în vârstă de unsprezece ani; cealaltă fiică, Madeleine, era acasă, în pat, bolnavă de tuberculoză.

În dimineața zilei în care urma să aibă loc ceremonia

laică – a treia zi de când stăteam în palatul din Place-Neuve – regina Eleonora veni în camera în care eram îmbrăcată.

Avea o privire calmă şi un zâmbet simplu şi cald:

— Tu nu ai mamă, Catherine. Ți-a vorbit cineva deschis despre noaptea nunții?

— Nu, i-am răspuns eu, dar, în clipa când am rostit cuvântul, mi-am dat seama că ar fi trebuit să mint; n-aveam niciun chef să ascult un curs despre principiile de bază ale unei partide de sex. Consideram că învățasem tot ce aveam nevoie să ştiu din întâlnirile mele cu Ippolito.

Mă privi cu un fel de milă blândă:

— Ah. Nu e un lucru atât de neplăcut; din câte aud, unele femei îl apreciază. Bărbaților le place cu siguranță deosebit de mult.

Începu să-mi spună că ar trebui să insist ca soțul meu să nu-şi risipească sămânța, ci să şi-o depună în receptaculul potrivit, iar eu să rămân după aceea întinsă pe spate măcar un sfert de ceas.

— Este important să naşti cât mai curând posibil, mă dăscăli ea, căci eu, una, cred că soții noştri nu ne iubesc până nu le dăruim un fiu.

Îi simțeam amărăciunea din spatele cuvintelor. Francisc îşi adorase prima soție, regina Claude, mama copiilor săi, moartă de aproape zece ani.

Eleonora îşi puse mâna pe mâna mea.

— Va fi bine totul. Înainte să se întâmple, o să am grijă să bei puțin vin, ca să te simți în largul tău. Vei avea mulți fii, sunt convinsă, încheie ea bătându-mă uşurel peste mână şi ridicându-se să plece.

Ideea m-a făcut să zâmbesc. Viitorului meu soț nu-i plăceam deocamdată, dar îi voi face copii – o familie cu adevărat a mea, de care nu voi putea fi niciodată despărțită. Şi nu voi fi niciodată nevoită, ca biata regină Eleonora, să înfrunt o fantomă.

La ceremonia de logodnă n-am avut altceva de făcut decât să semnez importantul contract de căsătorie şi să stau tăcută lângă Henric când cardinalul de Bourbon ne-a binecuvântat. Am fost duşi apoi în sala cea mare, unde fusesem prezentată regelui şi familiei sale. Henric şi cu mine am fost îndemnați să ne sărutăm, ceea ce a fost semnalul pentru cântecul trompetelor, care ne-a făcut pe amândoi să tresărim.

Începu balul. Am dansat cu Henric şi cu regele, apoi cu fratele lui Henric, Delfinul.

Se vedea clar că Henric şi fratele lui mai mare sunt foarte apropiați. Prezența Delfinului îi aducea mirelui meu un zâmbet sincer pe față; din când în când îşi aruncau priviri glumețe cu subînțeles. Francisc cel cu păr auriu – prefer să-i spun Delfinul, ca să înlătur confuziile cu tatăl său – era mai vorbăreț decât fratele lui şi iubea cu pasiune cărțile şi studiul. Îi plăcea şi istoria şi mi-a explicat evoluția titlului său. Cu cinci sute de ani în urmă, primul conte care a stăpânit regiunea Vienne din vestul Franței purta pe scut imaginea unui delfin, de unde a apărut expresia Delfinul de Viennois. Numele acesta încă îi mai intriga pe oameni chiar şi după două sute de ani, când titlul revenise primului născut al regelui Franței.

Cu toate că Delfinul purta cu mine o conversație fermecătoare, simțeam în el o uşoară stinghereală care nu-l părăsea decât când era singur cu fratele său Henric. Cel mai tare se observa această stinghereală în prezența tatălui său, care nu pierdea niciun prilej să-şi critice fii mai mari sau să-l laude pe cel mic; nici Henric nu pierdea vreo ocazie de a-i arunca tatălui său priviri duşmănoase. Alunecând alături de Delfin într-o lentă pavană spaniolă, mă întrebam dacă nu cumva el era regele pe care îl văzuse astrologul Ruggieri în alunițele mele. Poate că mă măritasem cu alt fiu decât trebuia.

Seara, eu m-am întors în locuința mea temporară, iar

Henric în palatul tatălui său. Am fost trezită cu trei ore înainte de răsărit, de femeile care veniseră să mă îmbrace. Trecură şapte ceasuri lungi şi plicticoase înainte ca regele să poată fi anunțat că sunt gata.

În ziua aceea am avut de îndurat mai multă splendoare decât poate cineva îndura. Bietul meu cap era deja încărcat de pietre prețioase, iar când una dintre femei mi-a aşezat pe el coroana ducală de aur, abia dacă-mi mai puteam ține gâtul drept. Pe umeri îmi atârna o mantie din brocart de aur căptuşită cu catifea purpurie şi hermină albă şi presărată cu rubine. Mă îngrozea perspectiva de a sta în picioare timp de ore întregi astfel îmbrăcată.

Într-un târziu apăru şi regele Francisc. Maiestatea Sa purta un costum din satin alb, brodat cu mici flori de crin aurii şi o mantie din fir de aur. Avea un aer triumfător, dar, spre mirarea mea, părea cam agitat; când m-a văzut că tremur, m-a sărutat şi mi-a spus că sunt cea mai frumoasă creatură pe care a văzut-o în viața lui, ceea ce era, evident, o mare minciună.

Căutând să mă înveselească cu glume şi râsete, mă conduse jos, în capela ridicată lângă apartamentul papei, unde cei trei sute de invitați etalau grosul averii unei întregi națiuni. Prin ferestrele mari, boltite, se revărsau razele soarelui; la altar ardeau zece sfeşnice înalte. Buimăcită, m-am prins zdravăn de brațul solid al regelui şi mi-am potrivit pasul după mersul lui lent.

Henric mă aştepta la altar. Când ne văzu, fața i se încreți într-o expresie de ciudă. Nu conta dacă era vorba de mine sau de tatăl lui: Henric ura însăşi ideea de a se căsători cu mine.

Înainte să mă predea fiului său, regele mă sărută pe obraz şi-mi şopti:

— Ține minte, acum eşti fiica mea şi te voi iubi ca atare până-n ziua morții mele.

M-am ridicat pe vârfuri ca să-i întorc sărutul, după care a trecut de cealaltă parte a soțului meu.

Ținuta lui Henric era mai puțin grandioasă decât a

regelui, dar nu cu mult: purta un pieptar de satin alb, pantaloni mulați din catifea neagră şi mâneci negre, crestate în aşa fel încât să i se vadă prin ele cămaşa albă pe care o purta pe dedesubt. Avea şi el mantie din fir de aur, iar pe cap coroana ducală.

Când m-am apropiat, şi-a ascuns ostilitatea. Se purta cu o grație semeață, dar îşi împreunase mâinile atât de strâns, că i se albiseră încheieturile degetelor. Când m-am aşezat lângă el, s-a întors şi a îngenuncheat pe perna de catifea purpurie din fața altarului.

Am făcut şi eu la fel şi mi-am aținti ochii spre papa Clement. Prins într-un fascicul de lumină, chipul lui avea buzele cenuşii şi o culoare nesănătoasă, de ceară; barba avea mai multe fire albe decât negre. Totuşi, avea o privire radioasă. Căsătoria mea cu Henric era cea mai mare realizare a lui. Îl uram pentru că mă condamna să-mi petrec tot restul vieții într-o țară străină, alături de un necunoscut care nu mă putea suferi din acelaşi motiv din care nu-l puteam suferi nici eu pe el: eram nişte pioni forțați să trăiască împreună.

Ceremonia era interminabilă, ba trebuia să ne ridicăm, ba să îngenunchem la loc, iar rugăciunile erau din cale-afară de multe. Logodnicul meu şi cu mine ne-am spus pe rând jurămintele şi am schimbat inelele; mâna lui Henric era rece. Papa vorbi o mulțime în latineşte, făcu o grămadă de cruci deasupra capetelor noastre şi, în sfârşit, se termină totul. La îndemnul lui ne-am întors, uşurați, cu fața la lume.

Henric cercetă cu privirea primul rând din asistență, nerăbdător să zărească pe cineva. Între regina Eleonora şi fiicele ei vitrege stătea o doamnă cu păr deschis la culoare. Nu era frumoasă, dar părea aşa datorită ținutei calme, elegante şi osaturii delicate. O mai văzusem şi înainte, de cele mai multe ori lângă soțul meu, explicându-i cele mai subtile elemente de protocol. Era destul de în vârstă ca să-i poată fi mamă, aşa că n-am dat mare importanță ocheadei înfocate pe care i-o aruncă

în timp ce treceam pe intervalul dintre bănci şi nici privirii discrete, aprobatoare cu care-i răspunse ea.

Dar pe măsură ce înaintam, expresia păru să i se schimbe; poate era doar jocul razelor de soare în ochii ei fără culoare. Pentru o frântură de secundă părură lacomi şi vicleni, dar când m-am uitat mai atent la ea ochii i se îmblânziră şi se întoarseră, umili şi servili, în altă parte.

Abia atunci i-am observat rochia: purta culorile văduviei, alb şi negru: satin alb pentru corset şi jupon, negru pentru fustă şi mâneci – despicate ca să i se vadă prin ele cămaşa. Satin alb şi catifea neagră, aceleaşi culori pe care le alesese Henric pentru ziua nunții lui.

Ceremonia fu urmată de un banchet. Familia regală şi cu mine eram pe o platformă, ca să putem fi văzuți mai bine de sutele de suflete înghesuite în sala cea mare. Scăpată de coroană şi mantie, eram aşezată între Henric şi Delfin. Proaspătul meu soț era zgârcit la vorbă cu mine, în schimb cu fratele lui vorbea mult; în prezența lui, Henric se transforma într-un puşti vesel şi afectuos.

Ospățul începu la prânz şi se încheie la asfințit. M-am schimbat într-o rochie verde, culoarea mea oficială. În păr şi pe masca de brocart negru care-mi acoperea partea de sus a feței purtam buchețele de trandafiri roşii de catifea. Cu această deghizare sumară m-am întors în sala banchetului, unde începuse deja un bal mascat. Am dansat cu regele şi cu Delfinul – vorbind evaziv, de parcă nu ne recunoşteam – şi cu taciturnul meu soț, care se înviora doar în prezența fraților săi sau a văduvei blonde.

N-am băut mult vin în seara aceea. La început am fost tentată, ştiind ce avea să urmeze, dar pe urmă m-am gândit că ar fi mai bine să am control deplin asupra propriilor emoții. Din câte se vedea, eram printre puținii care luaseră această hotărâre; la vremea când regina Eleonora a venit după mine, larma din sala mare era atât de puternică, încât nici nu puteam vorbi între noi, căci vocile ni se pierdeau în gălăgia generală. Regina m-a scos

pe coridor, unde mă aştepta un grup de doamne. Unele veniseră cu mine de la Florența; altele, inclusiv femeia blondă şi elegantă, îmbrăcată în doliul alb-negru, făceau parte din suita Eleonorei. Parfumul ei, esență de lăcrămioare, o învăluia ca un halou. Doamnele mă conduseră în apartamentul prințului Henric, unde era frig, în ciuda focului care trosnea în cămin. Patul mare, sprijinit pe patru picioare groase de mahon sculptat, fusese acoperit cu cearşafuri de mătase de culoarea abanosului, foarte elegante, alese de Isabella d'Esté. La picioare era o învelitoare groasă de blană, frumos împăturită. Peste mătasea neagră fuseseră presărate de o mână grijulie petale de trandafiri, ultimii din toamna aceea.

Draperiile patului – tapiserii venerabile, în nuanțe de verde şi stacojiu, întrețesute ici-colo cu fir de aur – înfățişau scene pastorale cu femei care zdrăngăneau la lăută, dansau sau culegeau fructe din copaci, purtând pe cap pălării foarte înalte, ascuțite la vârf ca nişte dinți de narval, după moda secolului trecut.

M-am tras mai lângă foc şi doamnele au început să mă descotorosească de mâneci şi de corset şi de fuste. Îmbrăcată numai în cămaşă, am stat cuminte până când mi-au fost scoase, una câte una, nestematele din păr, care mi-a fost apoi periat şi lăsat să mi se reverse pe spate. Am fost obligată să mai stau un pic nemişcată pentru ca văduva îmbrăcată în alb şi negru să-mi scoată cămaşa peste cap.

Eram goală ca Eva sub ochii a şase străine – eu, care nu ştiam bine cum arată propriu-mi trup, neatins de nimeni de la Ippolito încoace. Eram încă firavă, cu rotulele de culoarea fildeşului şi cu oasele bazinului ieşind prin pielea măslinie. Mi-am pus palma dreaptă pe sânul stâng, ascunzându-mi-l pe dreptul sub braț; cu mâna stângă mi-am acoperit triunghiul de păr fin, castaniu-auriu de la îmbinarea picioarelor şi aşa am mers, clătinându-mă stângaci, până la patul de pe care

eleganta văduvă trăsese deoparte învelitoarea.

Mătasea neagră era atât de rece, încât am tremurat întruna cât timp doamnele mi-au aranjat părul pe pernă şi au tras învelitoarea pe mine cât să-mi acopere sânii.

Văduva se retrase. Regina Eleonora se aplecă şi-şi lipi cu tandreţe buzele de fruntea mea.

— O să meargă repede totul, nu te teme, îmi şopti ea.

Trase draperiile patului, lăsându-mă singură în întuneric.

Femeile ieşiră în anticameră; le auzeam cum râd încet şi împrăştie nuci pe podea, ca să acopere zgomotele pe care aveau să le facă în curând mirii.

Toată setea de putere a papei Clement, toate visurile de glorie ale regelui Francisc, tot fastul scânteietor al ultimelor luni nu fuseseră nimic altceva decât fantezie, un vis strălucitor şi agitat. Acum, despuiată de toate mătăsurile şi bijuteriile, mă trezeam la realitate: o fată urâţică şi speriată aştepta în întuneric un băiat trist şi fără chef. Mi-i imaginam pe Clement şi Francisc, plini de vin şi de mulţumire de sine, şi simţeam cum mă cuprinde ciuda.

Se auziră nişte paşi, urmaţi de scârţâitul uşii de la anticameră. Glasul tunător al Maiestăţii Sale era atât de vesel, încât risipi solemnitatea pe care o lăsase regina în urma ei.

— Salutare, doamnelor! Am venit s-o căutăm pe soţia fiului meu! am desluşit eu vorbele lui neclare.

Răsunară câteva voci feminine ca răspuns şi un murmur de râsete discrete la auzul pocnetelor scoase de nucile sfărâmate sub cizmele monarhului.

În sfârşit, uşa dormitorului se deschise şi intră cineva. De cealaltă parte a draperiilor se auziră nişte ţesături foşnind şi căzând pe podea cu un suspin. Tapiseriile se dădură în lături atât de brusc, că mi-am încleştat mâinile pe cearşaf, strângându-l la piept.

Henric stătea gol lângă pat. Cu iuţeala săgeţii, se întinse lângă mine şi se acoperi cu învelitoarea, dar nu

înainte ca în lumina focului din cămin să i se vadă trupul lung şi subțirel, punctat în josul pântecelui de un smoc subțire de păr castaniu-deschis. Nu se uită spre mine, ci îşi agață privirea de baldachinul de catifea verde de deasupra capetelor noastre.

După câteva secunde intră regele Francisc. Avea capul descoperit, părul ciufulit şi se sprijinea cu toată greutatea de brațul cardinalului de Bourbon, un bărbat ridat, cu părul alb. Amândoi abia mai răsunau de atâta râs; regele se opri când ne văzu acolo, goi. Poate că-şi dădu seama şi cât eram de ruşinați; îşi descleştă mâna de pe brațul bătrânului şi privirea i se îmblânzi.

— Binecuvântează-i, Eminență, îl îndemnă el în şoaptă pe cardinal. Binecuvântează-i şi retrage-te. Cuvântul meu va fi de-ajuns.

Cardinalul plecă. Regele se întoarse spre fiul său.

— Îmi aduc foarte bine aminte de noaptea nunții mele cu mama ta, spuse el. Eram tare tineri şi speriați. Legea îmi cere să fiu martor la împreunare, dar în clipa în care s-a săvârşit, am să vă las în pace. Până atunci… – coborî el vocea – sărut-o, băiete, şi uită că sunt aici.

Henric şi cu mine ne întoarserăm cu fața unul la altul; el îmi cuprinse umerii cu mâinile şi-şi lipi buzele de ale mele – un sărut indiferent, lipsit de pasiune. Era la fel de împotmolit în propriile resentimente ca şi mine, şi totuşi unul dintre noi trebuia să se elibereze.

Am închis ochii şi m-am gândit la buzele lui Clarice înflorind pe gura Ledei, la limba şi la degetele îndemânatice ale lui Ippolito. Am prins fața lui Henric în căuşul palmelor aşa cum o prinsese Clarice pe Leda şi mi-am lipit buzele de ale lui, apoi, cu delicatețe, i le-am desfăcut cu limba. Henric se crispă şi s-ar fi tras înapoi dacă strânsoarea mea ar fi slăbit, dar eu am perseverat până când mi-a răspuns şi el cu sărutări. După ce amândoi am mai prins curaj, l-am tras peste mine, i-am strecurat mâna între picioare şi i-am simțit carnea de acolo fremătând.

Am simțit alături mişcare şi am deschis ochii: l-am zărit pe regele Francisc, care trăsese cearşafurile până ce dezvelise fesele lui Henric. Când ne-am uitat amândoi la el, regele dădu drumul cearşafului şi se trase înapoi, uşor jenat.

— Nu vă opriți! Vreau numai să mă asigur că se petrece totul cum trebuie. N-o să vă mai deranjez, promise el şi se apropie de cămin.

Obrajii lui Henric se făcură stacojii. Neavând încotro, i-am pus din nou mâna între coapse şi l-am mângâiat până ce s-a întărit din nou; apoi fu şi el obligat, când am fost eu gata, să-mi desfacă picioarele şi să-şi facă loc între ele, aşa cum făcuse Ippolito cu multă vreme în urmă, dar nu era niciun strop de tandrețe, de căldură, de dorință în mişcările lui.

Când mă pătrunse, hotărârea mi se clătină şi trupul mi se încordă; am țipat de durere. Henric se temea probabil să nu-şi piardă încrederea în sine, căci începu să se mişte în sus şi-n jos cu furie. Am răbdat scrâşnind din dinți. Peste vreun minut, pasiunea îi ajunse la apogeu şi trupul i se cabră; dăduse ochii peste cap, iar pleoapele i se zbăteau. În aceeaşi clipă am simțit ceva cald prelingându-mi-se între picioare.

Henric se trase înapoi şi se întinse pe spate gâfâind.

— Bravo! bătu regele Francisc din palme. Amândoi cavalerii au dovedit bravură în acest turnir!

Am tras cearşafurile peste mine şi m-am întors cu fața spre peretele cel mai îndepărtat. După ce-i şopti cât se poate de clar fiului său că fecioarele sunt de obicei înclinate să plângă după acest eveniment, regele plecă.

În tăcerea care urmă, eram conştientă că ar trebui să-i fac nişte complimente false lui Henric pentru priceperea lui de a face dragoste, dar eram atât de epuizată, încât simțeam că nu mă pot mişca; în plus, simțeam o încordare dureroasă în gâtlej, semn sigur că urmau lacrimile pomenite de rege.

Continuam să tac, sperând că Henric o să mă lase să-

mi plâng singură de milă, dar el îmi spuse încetişor, cu privirea aţintită în tavan:

— Iartă-mă.

— Nu m-a durut, Alteţă, am minţit eu fără să mă întorc spre el. Am ţipat numai fiindcă m-aţi luat prin surprindere.

— Nu la asta mă refeream, spuse el, deşi te rog să mă ierţi şi pentru asta. Iartă-mă, continuă el după o pauză, că n-am fost mai amabil. Tu ai fost atât de drăguţă. Fraţii şi surorile mele te plac foarte mult, şi tata la fel.

Mă uitam la tapiseria care atârna în faţa mea, la lumina focului care juca pe firele strălucitoare de aur ţesute printre cele stacojii sau verzi.

— Dar tu? l-am întrebat.

— Eşti fermecătoare, răspunse el sfios. Demnă, dar cordială. Toată lumea de la Curte e foarte impresionată. Dar... Ştiu că eu n-am o fire la fel de veselă ca fraţii mei, ceea ce-l enervează pe tata. Am să mă străduiesc mai mult.

— Nu trebuie să te scuzi, i-am spus eu. Ştiu că n-ai vrut căsătoria asta. Sunt străină, nu am sânge regal, sunt urâtă...

— Nu vorbi aşa despre tine, îţi interzic! exclamă el indignat. Înfăţişarea ta e destul de plăcută; nu trebuie să fii frumoasă ca să arăţi bine.

Vorbele lui erau aşa de sincere şi inocente, încât, impresionată, m-am întors cu faţa spre el.

— Ah, Henric, am spus eu întinzând mâna spre el; dar mă mişcasem prea brusc.

Henric se eschivă şi se trase înapoi cu un dezgust atât de instinctiv, încât am bătut imediat în retragere. Privirea lui o întâlni pe a mea, dar nu pe mine mă vedea: se uita dincolo de mine, cu ochii încremeniţi, la ceva hidos. I-am citit în ochi scârba abia disimulată şi m-am dat la o parte din calea ei.

Cum am să pot vreodată să-i vorbesc despre visul meu însângerat dacă nu mă va iubi? mi-am spus în gând.

Îşi coborî privirea.

— Te rog... Îmi pare rău, Catherine, sincer îmi pare rău. Dar sunt foarte obosit.

— Şi eu sunt obosită, i-am răspuns repede. Cred că vreau să dorm, am adăugat întorcându-i spatele.

Henric păru să cadă pe gânduri – căutând, poate, să-mi spună ceva care să atenueze jignirea – dar până la urmă se întoarse şi el cu spatele. Rămase o bucată de vreme treaz dar, până la urmă, îl cuprinse somnul.

Dacă aş fi găsit în noul meu cămin un loc unde să pot fi singură, m-aş fi dus acolo; dar camera din palatul provizoriu în care-mi petrecusem ultimele zile de fată era plină de servitori, iar pe coridoare mişunau petrecăreții. În anticamera noastră vegheau doamnele de onoare; dacă m-aş fi foit, dacă m-aş fi sculat, ar fi prins de veste. Am rămas toată noaptea în locul în care-mi doream cel mai puțin să fiu – în patul lui Henric.

Acolo mă aflam când, în ceasurile dinaintea zorilor, abia ațipită, mă izbi un gând de rău augur.

Poate că nu o căsnicie nedorită sau un tată detestat văzuse Henric atunci când se trăsese scârbit din fața mea. Poate că, sensibil şi inocent cum era, văzuse, dincolo de toate astea, pata întunecată de pe sufletul meu.

Şaptesprezece

În săptămânile care urmară Henric nu veni niciodată în apartamentele mele şi nici nu mă chemă la el. Îşi petrecea timpul vânând, luptând în turnire sau jucând tenis cu fratele lui mai mare. De multe ori stăteam cu gentilomii din suită în marea galerie acoperită şi îi priveam pe Henric şi pe Francisc cum joacă. Unul dintre fraţi ridica mâna stângă cu mingea deasupra capului şi urla: *„Tenez!* E la mine" – avertizându-l pe adversar că urmează să izbească mingea de zidurile înalte de piatră. Faptul că reuşeau de fiecare dată să se ferească de proiectilul care ricoşa nebuneşte – sau că nu zdrobeau cu el ţeasta vreunui spectator – era o dovadă temeinică a îndemânării lor.

Francisc, contrastând prin tenul palid şi părul auriu cu fratele lui smead, îşi câştiga simpatia şi afecţiunea mulţimii rânjind şi făcând plecăciuni către public când făcea vreo greşeală. În prezenţa lui, Henric se însufleţea. Avea o constituţie sportivă, pe când Francisc era mai scund, mai greu şi mai puţin agil. Henric ar fi putut câştiga cu uşurinţă toate jocurile, dar de multe ori făcea greşeli intenţionate, ca să-l lase pe fratele lui să câştige.

Când nu făcea sport, Henric petrecea o mulţime de vreme cu văduva cea blondă din suita reginei Eleonora. Spre deosebire de el, Delfinului îi plăcea să ia masa cu surorile lui şi în multe zile prânzea cu noi.

În timpul unui asemenea prânz l-am tras de limbă în legătură cu văduva. Se numea Diana de Poitiers, soţia răposatului Louis de Brézé, un gentilom vârstnic, foarte puternic, care fusese Mare Seneşal de Normandia. Bunica ei era din familia de La Tour d'Auvergne, ceea ce însemna că suntem verişoare de gradul doi. La vârsta de paisprezece ani, doamna de Poitiers venise la Curte ca domnişoară de onoare a primei soţii a regelui, Claude. În cei douăzeci de ani care trecuseră de atunci îşi câştigase

o reputație de demnitate şi cumpătare, îmbrăcându-se modest şi evitând pudra albă şi rujul pe care le foloseau alte femei. Era o catolică pioasă, scandalizată de faptul că la Curte erau din ce în ce mai mulți protestanți.

— În ce domeniu îl instruieşte pe soțul meu? l-am întrebat pe Delfin.

Am luat o bucată de carne de vânat cu furculița – îmi adusesem din Italia o furculiță şi încă mai trebuia să rabd privirile uimite ale francezilor la vederea unui instrument atât de exotic – şi m-am oprit înainte de a muşca din ea.

Delfinul ținea carnea cu degetele şi, înainte să-mi răspundă, luă o îmbucătură zdravănă.

— În protocol, conduită şi politică, rosti el molfăind. E foarte pricepută la toate trei. Nu e cazul să fii geloasă, adăugă înghițind şi aruncându-mi o privire curioasă. Doamna e faimoasă pentru virtutea ei. Şi e cu mai bine de douăzeci de ani mai în vârstă decât Henric.

— Sigur că nu sunt geloasă, am făcut eu râzând.

Francisc alungă cu un zâmbet gândul stânjenitor:

— Trebuie să înțelegi, Henric avea numai cinci ani când a murit mama. Era foarte ataşat de ea, aşa că pentru el pierderea a fost deosebit de grea. Doamna de Poitiers a avut grijă de el şi s-a străduit să-i fie ca o mamă. De aceea îi cere el acum încuviințarea pentru orice.

Delfinul nu era singurul prieten bun pe care mi-l descoperisem în noua mea familie. Sora regelui, Margareta, regina Navarrei – țărişoara aceea mică care se întindea de-a lungul Pirineilor, la sud de Franța şi la nord de Spania – trăia la Curte cu fetița ei, Jeanne, în vârstă de cinci ani. Între mine şi Margareta a fost dragoste la prima vedere; afecțiunea noastră reciprocă a sporit când ne-am descoperit pasiunea comună pentru cărți. Margareta avea o fire caldă, era înaltă, strălucitoare, şi avea nişte obraji atât de proeminenți că, atunci când zâmbea, îi ascundeau parțial ochii.

Ca şi fratele ei, era născută în Cognac, nu departe de

mijlocul coastei estice, unde arta şi literatura italiană erau apreciate cum se cuvine, şi insistase ca regele Francisc să-l aducă în Franța pe bătrânul maestru florentin Leonardo da Vinci şi să-l plătească cu generozitate, chiar dacă, după cum spunea ea făcând haz de necaz, „era prea bătrân şi prea orb ca să mai picteze mare lucru". Maestrul adusese cu el câteva dintre cele mai bune lucrări ale sale, printre care un portret mic, superb, al unei femei cu părul negru şi cu un zâmbet ciudat, unul din tablourile mele favorite, care e încă expus la castelul Amboise.

— Totuşi, mă avertiză Margareta, nu-l crede pe rege dac-o să-ți spună că Leonardo a murit în brațele lui. Fratele meu preferă să uite că nu era la Amboise în ceasul cel de pe urmă al maestrului.

Îmi vorbea, de asemenea, cu mândrie despre strădania fratelui său de a crea cea mai mare, cea mai completă bibliotecă din Europa – găzduită de Castelul Blois. I-am promis c-o să merg acolo cu prima ocazie.

Între timp, luam parte, de ochii lumii, la viața magnifică de la Curte. Am părăsit coasta însorită a Marsiliei şi am plecat în interiorul țării, unde era deja iarnă, căci regele Francisc n-avea răbdare să stea mai mult de o lună-două în acelaşi loc.

Înainte să ajung în Franța, crezusem că trăiesc în lux, slujită de o mulțime de servitori, dar făceam o eroare de perspectivă. În Italia puterea era dispersată şi un conducător avea puțini supuşi. Familia Sforza domnea peste Milano; Medici, peste Florența; familia d'Esté, peste Ferrara; o sută de oraşe erau conduse de o sută de baroni diferiți. Roma se afla sub autoritatea papei; Veneția era republică. Dar Franța era o națiune cu un singur monarh, iar măreția acestui fapt m-a izbit când am călătorit prima dată cu Curtea lui Francisc I – care nu era atât o Curte, cât un oraş cu mii de cetățeni.

Cei mai mulți oameni din slujba regelui serveau în trei domenii: dormitorul regal, serviciile religioase sau

bucătăria. În primul, Marele Şambelan superviza confecționarea şi întreținerea veşmintelor, ritualul îmbrăcării regelui şi toate activitățile legate de toaleta personală a acestuia. Personalul său includea valeți, gentilomi de cameră, paharnici şi pitari, bărbieri, croitori, cusătorese, spălătorese, cameriste şi bufoni.

Domeniul serviciilor religioase, condus de Marele Elemozinar, îi includea pe duhovnicul regelui, zeci de capelani, împărțitori de pomeni, corişti şi pe cel care-i citea regelui.

Domeniul bucătăriei, coordonat de Marele Maestru, îi hrănea pe rege şi numerosul său anturaj. Mai existau şi alte domenii, mai puțin importante, cum ar fi grajdurile, care cuprindeau mesagerii regali; vânătoarea, care se ocupa de câini şi de şoimi; furierii, care aveau copleşitoarea sarcină de a muta Curtea cu tot ce ținea de ea dintr-un loc în altul. Pe lângă asta mai erau consilierii, secretarii, notarii, contabilii, pajii, farmaciştii, doctorii, chirurgii, muzicanții, poeții, bijutierii, arhitecții, străjerii, arcaşii, intendenții, cărăuşii şi scutierii.

Şi aceştia erau doar cei din serviciul personal al regelui. Mai erau şi cei care îi slujeau pe cei din familia sa – sora, copiii şi rudele – ca şi pe ambasadori sau pe alți demnitari străini şi pe toții tovarăşii de chefuri ai regelui.

Am părăsit Marsilia într-o caleaşca somptuos amenajată şi m-am întors să privesc caravana şerpuitoare de căruțe, cai şi catâri cu samare grele din spatele meu. Douăzeci de mii de cai şi catâri, cinci sute de câini, tot atâția şoimi şi ulii, precum şi un leu şi un râs călătoreau cu zgomotosul nostru alai. Trăgeam peste noapte în diferite locuri – mai ales la castelele unor nobili bucuroşi să-l găzduiască pe rege – până când am intrat pe Valea Loarei.

Castelul regal de la Blois era magnific şi contradictoriu. Pe o latură se ridica un castel de cărămidă roşie, construit de predecesorul lui Francisc, Ludovic al XII-lea,

şi moştenit de fiica sa, Claude. Acolo primise Ioana d'Arc binecuvântarea de la arhiepiscopul de Reims înainte să-şi ducă trupele la război. Lui Claude îi era foarte dragă această proprietate şi, când se căsătorise cu Francisc – dând astfel substanță pretențiilor lui la tronul Franței –, acesta adăugase un palat modern, cu patru etaje.

Palatul nu semăna cu cele italiene. Apartamentele din interior erau legate de celelalte zone nu prin coridoare, ci prin scări în spirală. În primele zile de stat la Blois gâfâiam întruna, dar după vreo săptămână zburdam în sus şi-n jos pe scări fără să le mai bag în seamă. Regelui îi plăceau aşa de mult scările în spirală, că pusese să se construiască afară, în centrul fațadei, o scară masivă, cu un aspect dramatic, împodobită cu statui, după moda gotică.

Apartamentele regelui şi reginei erau la etajul al doilea – la fel ca şi cel al doamnei d'Etampes, amanta regelui, ceea ce constituia o încălcare flagrantă a tradiției. Apartamentele copiilor erau toate la etajul al treilea. Persoanele mai puțin importante stăteau la parter, unde se aflau de asemenea sălile de mese, bucătăria şi camera gărzilor. Numeroase clădiri-anexă găzduiau cardinali, clerici, curteni, contabili, doctori, perceptori şi pe oaspeții altora.

Până să iau masa şi să-mi fie despachetate cuferele se lăsă seara. La lumina lămpilor mi-a fost prezentat spațiosul apartament, care se afla lângă cel al surorilor lui Henric; regele era aşteptat a doua zi şi avea să se instaleze în apartamentele lui. Eram obişnuită să am un dormitor şi o anticameră, dar acum aveam un dormitor, o anticameră, o cameră pentru îmbrăcăminte îndeajuns de mare ca să-mi încapă toate hainele şi să mai aibă loc şi o servitoare să doarmă în ea, plus un micuț cabinet, un birou personal. Pe cărămizile de deasupra căminului din dormitor era zugrăvită o salamandră aurie – simbolul personal al regelui Francisc – iar sub ea, deviza *Notrisco al buono, stingo el reo,* „Mă nutresc din focul cel bun şi îl

înăbuş pe cel rău”.

Le-am cerut tuturor servitoarelor franțuzoaice să plece şi am chemat-o pe una dintre doamnele mele de onoare, doamna Gondi, să mă dezbrace.

Maria-Caterina de Gondi era o femeie de treizeci de ani, uimitor de frumoasă, cu părul prematur încărunțit şi cu sprâncene negre, delicate. Tenul îi era fără cusur, în afară de o aluniță mică, neagră, în colțul buzelor. Era educată, inteligentă şi avea o grație naturală fără cea mai mică urmă de afectare.

Era franțuzoaică, dar exista o diferență importantă: înainte să intre în anturajul meu, trăise mulți ani la Florența, drept care vorbea toscana fluent. În seara aceea n-aveam chef să vorbesc franțuzeşte şi simțeam mare nevoie să stau de vorbă cu cineva. După ce mă dezbrăcă, am rugat-o să-mi citească şi i-am dat un volum cu poemele mătuşii Margareta, *Miroir de l’âme pécheresse, Oglinda unui suflet rătăcit.*

Doamna Gondi mi-a citit o bucată de vreme, apoi am trimis-o la culcare, căci biata femeie era epuizată după o lungă zi de drum. Eu încă n-aveam somn şi atunci mi-am amintit ce-mi spusese mătuşa Margareta despre biblioteca regelui. M-am înfăşurat într-o mantie şi, cu lampa în mână, am pornit spre scara în spirală de la intrarea în apartamentul meu.

Interiorul castelului era încâlcit, dar după ce am luat-o greşit de câteva ori, am găsit scara care ducea la bibliotecă. Încăperea era vastă şi, în noaptea aceea fără lună, părea o pivniță cu tavanul foarte înalt. Am întins în față mâna în care țineam lămpița cea vrednică, să pot evita ciocnirile cu mobila sau cu pereții.

La un moment dat, am început să zăresc ceva în întuneric. Am întins mâna şi am simțit sub degete atingerea netedă a lemnului strunjit şi a cotoarelor îmbrăcate în mătase – un raft cu cărți. M-am apropiat iute şi am ridicat lampa, la lumina căreia se arătă un raft de lemn ce se ridica din podea până-n tavan; în umbră se

ghiceau alte rafturi întinzându-se până la infinit. Cărțile aveau toate aceeaşi mărime şi erau legate în mătase marmorată de diferite culori. Se vedeau nelipsitele exemplare din *Commedia* lui Dante, din *Trionfi* şi *Canzoniere* ale lui Petrarca şi, bineînțeles, *Decameronul* lui Boccacio.

Erau şi titluri de care nu mai auzisem niciodată: un volum cu legătură nouă din *Pantagruel,* de Rabelais; *Utopia,* de Sir Thomas Moore, şi o uimitoare colecție de povestiri ale lui Boccacio, *De claris mulieribus, Femei celebre.*

Curând am dat peste bogății şi mai mari: un exemplar din *Theologica Platonica de immortalitate animae, Teologia platonică a sufletului nemuritor,* de Marsilio Ficino. L-am scos, bineînțeles, imediat din raft, şi aş fi putut să-mi opresc aici cercetările, dar eram prea aţâţată. Mă străbătu un fior la vederea cărții *De occulta philosophia libri très* de Cornelius Agrippa. Tocmai dădusem peste colecția de cărți oculte a regelui şi lumina lămpii îmi dezvălui volum după volum de astrologie, alchimie, cabala şi talismane.

Am auzit în minte glasul magicianului: *Răsăritul Aripii Corbului, de la Agrippa, creat sub egida lui Marte şi Saturn.* Mi-am dus instinctiv o mână la piept, unde se odihnea talismanul.

Mi se păru că apariția neaşteptată a operelor lui Ficino şi Agrippa era un semn providențial: dacă omul rănit din visul meu era Henric, aveam nevoie de toate cunoştințele ascunse pe care le puteam afla.

Gândul acesta m-a umplut de o agitație ciudată; am deschis cartea lui Agrippa şi am început să citesc. Cuvintele lui mă purtaseră atât de departe, încât n-am auzit scârțâitul uşii, aşa că, atunci când regele însuşi apăru în întuneric – cu părul nepieptănat, cu cămaşa de noapte ascunsă sub un halat de brocart auriu – am icnit de parcă aş fi văzut o stafie.

Regele râdea; lumina gălbuie a lămpii pe care o ținea în

mână arunca umbre macabre pe fața lui prelungă.

— Nu te speria, Catherine. Acuma, când am început să îmbătrânesc, mă trezesc tare des din cauza mesei de seară.

Am închis cartea şi am făcut o reverență stângace.

— Maiestate, trebuie să vă felicit pentru această bibliotecă. Sunt extraordinar de impresionată de selecția titlurilor. Şi abia am început s-o explorez.

Monarhul zâmbi larg şi lăsă lampa jos, apoi se uită la cărțile din mâinile mele.

— Aha, Agrippa! Manuscrisul ăsta e rar – încă n-a fost publicat oficial –, dar am fost suficient de norocos încât să obțin unul dintre puținele exemplare aflate în circulație. Cam ezoterice gusturi pentru o tânără doamnă, neoplatonism şi magie astrologică. Cum ți se pare Agrippa?

N-am răspuns imediat. Mulți preoți dezaprobau asemenea subiecte; într-adevăr, mulți susțineau că sunt blasfematorii. Mi-a dat prin minte că, deşi regelui i se părea potrivit să includă asemenea titluri în biblioteca regală, poate că nu le aproba neapărat, sau poate că nu i se părea potrivit să le citesc eu.

— Mi se pare fascinant, am spus până la urmă pe un ton hotărât. Studiez astrologia şi subiectele legate de ea şi îmi place foarte mult Ficino. De fapt am adus cu mine de la Florența una dintre operele lui, *De vita coelitus comparanda.*

Regele făcu ochii mari, privirea îi licări.

— Asta ar fi al treilea volum…

— Din *De vita libri très,* da. Am să îi scriu familiei mele la Florența şi am să îi cer şi primele două volume. Şi am să le fac cadou pe toate trei bibliotecii Maiestății Voastre.

Regele se repezi la mine şi mă sărută repede pe amândoi obrajii.

— Scumpa mea! N-aş putea cere un dar mai minunat! Dar nu pot să-ți pretind să înstrăinezi una dintre comorile naționale ale țării tale.

— Acum sunt franțuzoaică, i-am răspuns. Pentru mine, Casa de Medici şi Casa Regală de Valois sunt acum acelaşi lucru.

Socrul meu mă îmbrățişa cu o căldură sinceră.

— Voi primi darul tău generos, fiica mea. Dar nu vreau să fie trimise aici, unde rămânem numai o lună sau două. Trimite-le la Fontainebleau, lângă Paris. O să fim acolo când o să ajungă cărțile şi o să ne putem bucura imediat de ele. Nu trebuie să citeşti cărțile aici, copilă, adăugă el după un timp; ia-le în camera ta şi păstrează-le cât doreşti. Şi acum, să-mi iau şi eu ceva de citit.

Se îndreptă spre rafturi, ridică lampa şi scrută titlurile.

— Aha, uite, spuse în cele din urmă, scoțând o carte din raft.

Era o carte despre arhitectura italiană, scrisă în franceză.

— Vreau să mai construiesc ceva la Fontainebleau.

Am venit lângă el şi am zărit un tratat despre Brunelleschi, care proiectase marele dom din Florența. Am tras cartea din raft şi am deschis-o.

Regele întoarse iute capul şi observă ceea ce mă interesa.

— Deci îți plac filosofia *şi* arhitectura? Astea nu prea sunt subiecte care să le intereseze pe femei.

Cred că am roşit, căci am simțit un val de căldură cuprinzându-mi gâtul şi obrajii.

— E despre Brunelleschi, Sire, iar eu sunt florentină. Dar cred că oricine ar fi curios să afle cum se susține o asemenea cupolă uriaşă fără niciun sprijin vizibil.

Zâmbi larg în semn de aprobare.

— Mâine, la ora trei a după-amiezii, vino la grajdurile regale; o să mergem împreună la o plimbare în împrejurimi.

— Invitația Maiestății Voastre mă onorează, am răspuns făcând o nouă reverență. Voi fi punctuală.

Când, în sfârşit, mă aflam în patul meu şi alunecam în somn cu cartea lui Agrippa deschisă în poală, luasem o

hotărâre: dacă nu-l puteam câştiga pe Henric, trebuia să-l câştig pe tatăl său, în speranța de a-i apropia... şi, desigur, în speranța de a-l apropia pe Henric de mine.

A doua zi de dimineață, în timp ce doamna Gondi le îndruma pe doamnele de onoare care mă îmbrăcau, am rugat-o să-mi facă rost de o bonetă franțuzească. Până acum îmi purtasem părul după moda femeilor căsătorite din Italia, prins cu agrafe într-un coc, dar toate franțuzoaicele purtau bonete cu văl până la umeri, iar vălul era prins de nişte benzi curbe de catifea sau de brocart şi era fixat peste părul netezit, la jumătatea distanței dintre frunte şi creştet. Îi spusesem regelui Francisc că acum sunt franțuzoaică, aşa că boneta era o dovadă materială a loialității mele.

În câteva minute, doamna Gondi se întoarse cu un văl alb prins de o bandă gri-argintie. Mă simțeam ciudat cu el pe cap, de parcă aş fi fost deghizată pentru un bal mascat.

Zilele de la Curte se aşezară într-un tipar previzibil, bazat pe mişcările regelui. După sculare, acesta se întâlnea cu secretarii şi consilierii lui. La ora zece mergea la liturghie, iar la unsprezece lua prânzul în sala lui de recepție. Mânca singur, înconjurat de nobili, petiționari şi servitori, care aşteptau într-o tăcere solemnă. De multe ori, un episcop îi citea cu voce tare un text la alegerea Maiestății Sale. Apoi, regele primea în audiență sau asculta plângeri. După-amiaza ieşea să facă mişcare – călărie, vânătoare, plimbare, tenis.

În ziua aceea m-am ținut după rege ca o umbră, sperând să-l întâlnesc pe Henric, dar el şi fratele lui mai mare erau în altă parte.

După-amiază, cerul de noiembrie se acoperi de nori cenuşii care amenințau cu o ploaie măruntă. Chiar şi aşa, eram foarte binedispusă. Calul meu favorit, Zeus, un roib castrat, cu coama neagră, venise cu mine în Franța. Îmi era dor de el şi abia aşteptam să călăresc din nou. Şi

speram că soțul meu va fi şi el printre călăreți.

Dar când am ajuns la grajduri la ora stabilită, Henric nu se afla acolo. Nici Delfinul, nici micuțul Carol, nici vreunul dintre gentilomii de la Curte. În afară de grăjdari, dintre care unul ținea de frâu calul cel negru de luptă al regelui, care n-avea astâmpăr, Maiestatea Sa era singurul bărbat.

Era ocupat cu cele cinci femei superbe care-l însoțeau şi care râdeau şi sporovăiau toate ca nişte papagali drăguți – în afară de una, care tocmai se urcase pe un scăunel ca să se aşeze pe şaua înaltă şi tapițată ca un tron. Stătea cu spatele la restul lumii, fapt care îl duse pe rege în ispită. O cuprinse pe altă femeie de talie, o trase spre el cu un gest lasciv, apoi, cu o îndemânare care îi trăda experiența în domeniu, îşi strecură mâna în corsetul ei şi o strânse de sâni. Femeia nu păru jenată, nici măcar când ridică ochii şi mă văzu.

— Sire! exclamă ea pe un ton de reproş glumeț şi-i dădu uşurel peste mână. Maiestate, sunteți un om rău!

Doamna era brunetă şi plinuță şi avea nişte buze țuguiate, înconjurate de riduri.

— Aşa e, recunoscu vesel regele. Şi numai sărutul unei bune creştine mă poate mântui. Marie, scumpa mea, salvează-mă!

Atentă să nu fie văzută de femeia care urca în şa, Marie îi dădu un sărut grăbit pe buze şi-mi aruncă o privire cu subînțeles.

— Maiestate, am spus eu tare, făcând o reverență.

Cinci perechi de ochi feminini îmi remarcară instantaneu boneta franțuzească.

— Fiica mea! exclamă regele zâmbind şi luându-mi mâna. Ce ținută la modă ai şi cât de franțuzoaică arăți! Bine ai venit în trupa noastră! Doamnelor, ea este iubita mea fiică, Catherine. Iar ele sunt doamna de Massy, ducesa de Montpensier, doamna Chabot şi doamna de Canaples.

Am dat din cap către fiecare. Doamna de Massy, cea

mai reținută din grup, în vârstă de vreo optsprezece ani, avea un păr blond-lăptos şi sprâncene atât de subțiri şi de decolorate, că erau aproape invizibile. Lângă ea, urcată deja pe cal, doamna de Montpensier – o femeie arătoasă, cu maxilare pătrate, masculine, se înclină politicoasă în şa, dar nu-şi putu reține cu totul un zâmbet superior când văzu cât de stânjenită fusesem văzându-l pe rege cu mâna în corsetul unei femei. Doamna Chabot, soția unui amiral, zâmbi stins, ca pentru a arăta că era mai mult decât plictisită şi mai presus de toate fleacurile astea. Doamna de Canaples – Marie, cum îi spusese regele – mă privi de sus cu ochii ei acoperiți de pleoape grele.

Regele arătă spre femeia care se urca pe iapa cenuşie în clipa când ajunsesem eu:

— Iar ea este iubita mea Anne, cunoscută şi ca ducesa d'Etampes, o prezentă el aruncându-i un zâmbet caraghios, dar plin de dragoste.

Privirile tuturor femeilor o urmară pe a regelui, aşteptând reacția lui Anne. Ducesa stătea pe micul ei tron de călărie, cu picioarele pe rezemătoarele înalte, ceea ce îi silea genunchii să se aplece pentru ca fustele să se poată revărsa în jos şi să-i acopere picioarele. Din poziția aceea nu putea ajunge la căpăstru, aşa că îşi încrucişă mâinile înmănuşate, iar un valet călare veni lângă ea şi apucă frâul.

Era o creatură fragilă, micuță, cu ochi mari, căprui, cu reflexe aurii, şi cu nişte buze pline, rujate şi extraordinar de mobile, care ba se arcuiau într-un zâmbet şiret, ba se strâmbau cu dispreț, ba se strângeau pungă într-o grimasă disprețuitoare. Părul arămiu i se încrețea la tâmple în norişori pufoşi şi se despărțea neted la mijloc; banda bonetei, din aur filigranat, avea formă de tiară. De la bărbie şi până la vârful cizmulițelor de călărie era înghițită de o mantie cu guler înalt, cu aceeaşi croială şi din aceeaşi blană cu a regelui. Îi primi manifestarea de dragoste ca pe ceva ce i se cuvenea, cu o privire piezişă, încântată, drept singur semn de mulțumire.

Când m-am apropiat, şi-a întors anume capul şi m-a fixat cum îşi fixează o pisică prada, apoi m-a măsurat din cap până-n picioare: înregistra mantia mea banală şi amorfă, boneta franţuzească, caraghioasă, aşezată pe părul meu prea italienesc, tenul meu supărător de gălbui şi ochii bulbucaţi.

— Doamnă de Massy, am spus eu politicos, cu o uşoară înclinare a capului. Doamnă Chabot. Doamnă de Montpensier. Doamnă de Canaples.

Ducesei i-am spus simplu:

— Înălţimea Voastră.

Buzele i se strânseră ca un boboc de trandafir, de parcă abia îşi stăpânea râsul la auzul accentului meu grosolan.

— Alteţă, rosti ea cu un glas mai profund decât te-ai fi aşteptat să iasă dintr-un gâtlej atât de mic, suntem onorate să vă avem astăzi printre noi.

În clipa aceea îmi fu adus Zeus, calul meu, care scoase un sforăit vesel în semn de salut. M-am repezit la el şi i-am mângâiat botul negru, şoptindu-i cât de dor mi-a fost de el.

— Ce-i *asta?* făcu ducesa un semn din cap spre şaua mea.

Regele repetă întrebarea, pe un ton mai politicos.

— Eu am proiectat-o, Maiestate, i-am răspuns, ca să pot călări în mod decent şi fără ajutorul altcuiva.

I-am arătat cum se face:

— Pun piciorul stâng în scară, aici, şi mă prind de oblânc…

Cu un mic salt, m-am căţărat pe Zeus şi m-am aşezat în şa. Mişcarea abia dacă lăsă să mi se zărească gambele îmbrăcate în ciorapi albi.

— Piciorul drept îl pun în jurul oblâncului. Asta-mi fixează genunchiul drept, aşa că n-am cum să cad.

Am luat hăţurile şi i-am făcut semn să plece valetului care voia să le apuce.

— Genial! spuse regele. Dar sunt convins că nu poţi

călări la fel de repede ca un bărbat.

— Ba pot, Sire.

— Dar când călăreşti atât de repede, precis ți se descoperă picioarele, spuse Marie de Canaples.

— Ceea ce e păcat, zise ducesa ironic, căci îi distrage regelui atenția de la un chip atât de drăgălaş.

Marie zâmbi cu toți dinții. Avea canini ascuțiți, ca ai unei vulpi.

Insulta m-a făcut să roşesc şi m-am uitat spre rege, dar el nu spuse nimic în apărarea mea. Aştepta şi el, ca şi celelalte doamne, să vadă cum mă descurc singură.

— Maiestate, am spus eu pe un ton binedispus, pornim?

Regele ne conduse spre sud, spre fluviu, îndepărtându-ne de castel şi de colinele abrupte.

Mergeam insuportabil de încet. Iepele doamnelor se mulțumeau să fie purtate de căpăstru de către valeți, dar armăsarul regelui şi calul meu îşi rodeau zăbala. Ca să ne mai treacă plictiseala, Marie începu să povestească despre o tânără soție infidelă, nou-venită la Curte, care îşi invitase amantul la un mare banchet. Tânăra şi soțul ei stăteau alături la masă, soțul se ospăta liniştit, iar amantul se băgase sub masă şi, la adăpostul fustelor ei voluminoase, o satisfăcea chiar în timp ce ea mânca.

Am trecut lungul pod de lemn de peste fluviu, lucru care ne-a luat câteva minute. M-am întors şi m-am uitat peste apa albastră, întreruptă ici-colo de bancuri de nisip auriu, la dealurile, casele şi clopotnițele din spatele nostru, şi la uriaşul dreptunghi alb al Palatului Regal, care domina oraşul.

Regele începuse să se plictisească. Privirea îi era atrasă de pădurea deasă de pe malul celălalt. În clipa când am atins uscatul, o porni în trap susținut. Valeții întinseră şi ei pasul un pic, ceea ce le făcu pe doamne să salte în şeile lor.

— Maiestate! îl strigă ducesa cu nedisimulată iritare.

Doctorul n-a fost deloc de acord să călăriți astăzi... N-aveți voie să vă suprasolicitați!

Drept răspuns, Maiestatea Sa scoase un hohot de râs încheiat cu o tuse uşoară şi mă privi zâmbind peste umăr:

— Catherine! Hai să vedem dacă poți într-adevăr să ții pasul cu un bărbat!

Am zâmbit şi eu şi i-am dat un călcâi lui Zeus.

Mă aşteptam ca regele s-o ia pe pajiştea întinsă care tivea malul apei, dar el se afundă în galop unde era pădurea mai deasă. Am tras adânc aer în piept şi m-am luat după el, neluând nici eu în seamă avertismentele doamnelor. Am intrat valvârtej în pădure printre fagii şi stejarii golaşi şi printre pinii înmiresmați. Din fericire, copacii erau bătrâni de sute de ani şi aveau crengile îndeajuns de sus încât să nu fiu imediat răsturnată de pe cal. Chiar şi aşa, a trebuit să mă aplec de câteva ori ca să le evit – lucru nu tocmai simplu când călăreşti în galop.

Când văzu că sunt pe urmele lui, regele scoase un răcnet şi-şi îmboldi armăsarul. Îmbătată de aerul rece care-mi pişcă obrajii, l-am urmat printre copacii deşi – stârnind în trecere iepurii şi păsările de prin ascunzişuri – până când el coti brusc şi ieşi la lumină, luând-o pe lângă o vie frumos săpată. M-am ținut aproape, dar, până la urmă, nu l-am putut ajunge; pasul lui Zeus era mai scurt decât al uriaşului armăsar al lui Francisc. Dar chiar şi aşa, n-am vrut să rămân prea în urmă.

Când făcu un ocol ca să intre iar în pădure, m-am luat şi eu după el, încurajându-l pe Zeus să meargă cât de repede putea. M-am ghemuit ca să trec pe sub o creangă de pin care atârna în jos, iar când am ridicat ochii l-am văzut pe rege cotind brusc: ducesa şi celelalte doamne intraseră şi ele în pădure şi veneau direct spre noi.

Imediat după ce schimbă direcția, regele se ghemui şi el, căci armăsarul cel negru făcu un salt înalt peste un obstacol.

Drumul era blocat de un stejar bătrân, care se

despicase şi se prăbuşise; rămurelele golaşe ale crengilor din partea de sus a coroanei rămăseseră agățate printre cele ale unui copac din apropiere, aşa că trunchiul atârna oarecum deasupra solului.

Am văzut obstacolul cu o secundă prea târziu, aşa că n-am mai reuşit să-mi țin calul departe de trunchiul căzut şi de grupul de călăreți. Îi cunoşteam limitele lui Zeus, iar situația asta i le punea la grea încercare, dar nu mai aveam timp să iau o hotărâre: n-aveam de ales.

Am simțind muşchii calului crispându-se sub mine; celor de față li se tăie răsuflarea. Căderea, ca orice cădere, se produse atât de repede, că n-am avut timp să mă sperii. Lumea se răsturnă cu susul în jos când trupul mi se izbi de coastele pline de spumă ale lui Zeus, apoi de crengile ascuțite şi de pământul rece şi jilav.

O clipă n-am putut să respir, apoi am început brusc să trag cu lăcomie aer în piept.

Regele Francisc era aplecat deasupra mea, cu fața lui lungă alungită şi mai mult de gura căscată.

— Doamne sfinte! Catherine, ce-ai pățit?

Ducesa stătea şi ea lângă rege, cu gura deschisă într-un cerc mititel. Celelalte doamne erau încă pe cai.

Fustele mi se adunaseră în jurul şoldurilor, lăsându-mi la vedere juponul, pulpele îmbrăcate în ciorapi albi şi pantalonaşii lungi până la genunchi, din dantelă fină, italiană, care făceau parte din rafinatul trusou ales de Isabella d'Esté. M-am ridicat repede în capul oaselor, pufnind dezgustată, şi mi-am aranjat fustele.

În clipa în care şi-a dat seama că nu sunt rănită, ducesa spuse încet:

— Aşa deci. Până la urmă chiar i-ai distras Maiestății Sale atenția de la chipul tău cel drăgălaş. Ce picioare frumoase.

Printre doamnele din spatele ei trecu o undă de chicote discrete; şi în ochii regelui licări scântei de râs, dar le stinse cât se poate de politicos.

M-am ridicat în picioare respingând brațele întinse ale

valeților. Zeus era lângă mine, gâfâind, dar jubilând după minunata alergare, ținut de căpăstru de cel mai tânăr dintre valeți.

— N-am nimic, Maiestate, am spus eu în cele din urmă.

Mi-am scuturat aşchiile şi frunzele moarte de pe mantie. Intrasem cu umărul drept în creanga cea frântă, care era mai groasă decât coapsa mea şi care sfâşiase țesătura groasă de lână a mantiei; dacă n-ar fi fost aceasta, creanga mi-ar fi rupt rochia şi m-ar fi rănit serios. Chiar şi aşa, umărul mi se învinețise şi mă durea rău. Boneta îmi sărise cu totul din cap; vălul plin de găuri atârna în copac ca un steag alb de capitulare. Unul dintre valeți mi-l aduse ca pe un trofeu. Era rupt, aşa că i-am spus să-l țină el.

Maiestatea Sa îmi luă mâna.

— Nu pot să cred că ai încercat să sari peste copacul acela. Trebuie să fii mai prudentă!

— Calul meu e un bun săritor, Sire, i-am răspuns. În împrejurări mai favorabile ar fi reuşit.

Regele făcu o figură ciudată; ridică bărbia şi în colțul gurii i se zări un început de zâmbet.

— Tu faci sărituri cu calul?

— Da. Sau cel puțin făceam înainte să vin în Franța. N-ați mai văzut o femeie călare sărind peste garduri?

— N-am ştiut că e posibil aşa ceva, râse el încetişor. E drept că sora mea mereu spune că, dacă li s-ar da ocazia, femeile ar fi mai bune la vânătoare decât bărbații. Poate că o să te iau cândva cu mine la vânătoare, adăugă el după o pauză.

— Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere, Sire.

La întoarcere, regele călărea lângă mine. Mergeam prin pădure în buiestru, la fel de încet ca la venire. Ducesa era tăcută şi posomorâtă, ignorând încercările lui Marie de a face conversație. Am ieşit din pădure şi am luat-o prin iarba de pe mal. Regele se îndreptă spre pod, dar ducesa se împotrivi.

— Să galopăm de-a lungul malului, Sire, spuse ea cu o veselie forțată, şi să ne luăm la întrecere, să vedem cine se poate măsura cu Maiestatea Voastră.

Regele se răsuci în şa şi se uită la ea:

— Anne, nu te prosti!

Ducesa se întoarse spre valetul care ducea calul ei de căpăstru, şi-i făcu un semn:

— Mergi mai repede. Pe-acolo, de-a lungul malului.

Valetul se uită întrebător spre rege, care nu avu nicio reacție, apoi din nou spre ducesă şi în sfârşit se depărta de grup în trap mărunt.

— Haideți, Maiestate, strigă ea, urmați-ne!

— *Anne,* repetă regele, deşi ea nu-l mai putea auzi deja, aşa că dădu pinteni armăsarului şi se luă după ea cu o expresie uşor mâhnită.

N-aveam de gând să mă întrec în mod direct cu Anne; mi-am continuat drumul la pas, iar regele începu să galopeze şi întrecu imediat iapa ducesei. Şi dacă tot intrase în joc, se abandonă lui cu un entuziasm copilăresc.

— Mai repede, îl grăbi ducesa pe valet. Mai repede!

Strigătul le stimula pe celelalte doamne. Începu cea mai ridicolă cursă cu putință: ducesa era mult în spatele regelui, iar celelalte femei veneau în urmă, săltând nebuneşte în micuțele lor tronuri. Ducesa nu se mulțumea cu trapul acela vioi şi insista să meargă mai repede, până când valetul, nervos, începu să galopeze.

Urmarea fu cât se poate de previzibilă. L-am îmboldit pe Zeus cu pintenii şi am ajuns exact când valetul observase că duce de căpăstru un cal fără călăreț; regele, prins în iureşul goanei, alerga în continuare vesel.

Am scos un țipăt, am descălecat şi am fugit la ducesă. Rămăsese întinsă pe spate, iar fustele şi juponul purpuriu i se ridicaseră, lăsându-i la vedere picioarele albe şi fine… şi mult mai multe. Când doamna Gondi devenise doamna mea de onoare, remarcase în legătură cu pantalonaşii mei nu numai finețea dantelei şi

broderiei, ci şi faptul că doamnele din Franța nu purtau deloc aşa ceva. Acum vedeam lucrul ăsta cu ochii mei, în timp ce ducesa începea să se ridice şi, observând că e complet dezgolită, îşi trăgea de zor fustele în jos. Mi-am reținut cu greu un zâmbet; părul ei nu era arămiu de la natură, ci avea aceeaşi banală culoare castanie ca al meu.

Nu păţise nimic, nici măcar boneta nu i se clintise, dar nu se ridică până ce nu fu sigură că regele îi remarcase căderea. I-am întins mâna, în timp ce restul lumii se apropia de locul accidentului.

— Aşa deci, am spus eu cu voce tare, observ că şi dumneavoastră v-aţi hotărât să-i distrageţi regelui atenţia de la drăgălaşul dumneavoastră chip.

Francisc şi celelalte doamne începură să chicotească. Anne îmi apucă mâna şi se ridică cu o privire furioasă, pe care o îmblânzi un pic recunoscând că săgeata mea îşi atinsese perfect ținta. Ca să-mi îndulcesc şi eu ironia, i-am şoptit că fusese foarte curajoasă şi am avut grijă, pe tot drumul spre castel, să rămân mult în urma regelui, pentru ca ducesa să-şi poată relua locul alături de el.

Pentru că bănuiam deja că, dacă aş fi căzut în dizgrația ei, aş fi căzut şi în dizgrația regelui şi aş fi pierdut totul.

Optsprezece

În seara aceea am fost invitați în apartamentele regelui, la o cină intimă, de familie; se aflau acolo copiii săi, sora sa, Margareta, şi fetița ei, Jeanne, şi Marele Maestru, Anne de Montmorency, care era omniprezent, căci deținea cheile de la locuința regelui. Regina Eleonora veni împreună cu cea mai apropiată dintre doamnele ei de onoare – profesoara lui Henric, doamna de Poitiers. Soțul meu ajunse târziu şi schimbă o privire ostilă cu tatăl său înainte să-şi ia în primire locul, între mine şi mătuşa sa. L-am salutat grăbită pe Henric; drept răspuns, el îmi evită privirea.

Regele începu să vorbească: fusese foarte impresionat de curajul meu de a încerca o săritură foarte dificilă şi de grația cu care căzusem. Povesti întâmplarea ceva mai înfrumusețată şi cu mult umor, descriind cu amănunte comice cum sălta ducesa în şa şi cum, pe urmă, căzuse şi ea – numind-o, simplu, „una dintre doamne" ca s-o menajeze pe regină.

Henric înțelese foarte bine despre ce doamnă era vorba şi, în timp ce ceilalți râdeau, el stătea încruntat.

Apoi regele descrise şaua mea şi spuse că, la rugămintea „uneia dintre doamne", îi poruncise şefului grajdurilor să mai facă vreo câteva, „pentru ca doamnele regatului să poată ține pasul cu regele lor".

Regina Eleonora, doamna de Poitiers şi Marele Maestru Montmorency zâmbiră uşor dezaprobator, dar nu îndrăzniră să-şi manifeste lipsa de entuziasm. Henric însă se încruntă şi mai tare; ceva anume îl supăra foarte tare. Am încercat să-i schimb starea de spirit vorbind despre lucruri amuzante, dar cu cât vorbeam mai mult, cu atât devenea mai mohorât.

După cină l-am găsit în curtea din față, la piciorul scărilor care duceau spre apartamentul meu şi spre al lui; speram că mă aşteaptă pe mine, ca să-mi spună ceva

între patru ochi. După ce regina Eleonora şi copiii trecură pe lângă noi şi urcară pe diferite scări, am deschis eu discuția:

— Alteță, am spus încet, păreți supărat pe mine. V-am jignit cu ceva?

Creştea atât de repede, că fiecare zi aducea noi schimbări în înfățişarea lui. Deja era mai înalt decât în ziua în care ne cunoscusem, iar falca de jos îi era mai lungă şi mai pătrată, ceea ce făcea ca nasul să îi iasă mai puțin în evidență, iar chipul să-i fie aproape frumos. Avusese părul destul de scurt, dar de la nuntă îi crescuse, aşa că acum îi ajungea până la guler. Deşi barba nu-i creştea încă uniform, reuşise să-şi lase o mustață respectabilă.

Mă aşteptasem să roşească, să mormăie ceva şi s-o şteargă. În loc de asta însă, mă luă furios în primire:

— Zdreanța aia, curva aia… Cum poți să fii prietenă cu ea? E o viperă, o creatură desfrânată!

Am rămas trăsnită. Nu-l mai văzusem niciodată furios sau folosind un limbaj grosolan.

— Doamna d'Etampes? am întrebat. Crezi că m-am împrietenit cu ea?

— Ai călărit împreună cu ea, îmi spuse pe un ton rece, acuzator.

— Regele m-a invitat la partida de călărie. N-am căutat eu compania ducesei.

— Ai ajutat-o când a căzut.

— Ce era să fac, Alteță? am protestat eu. Să scuip peste un om căzut la pământ?

— Tata e un prost, continuă Henric tremurând. O lasă să-l joace cum vrea ea. Nu poți să-ți închipui… La încoronarea reginei Eleonora, tata a urmărit procesiunea de pe străzi de la o fereastră mare, în văzul lumii. Iar *ea* – nu reuşea să-şi impună să pronunțe numele ducesei –, *ea* l-a convins s-o lase să stea lângă el şi a început să-l seducă, să-l determine să facă lucruri oribile, destrăbălate, în timp ce toată lumea – inclusiv regina,

care tocmai trecea prin dreptul ferestrei – putea să-l vadă.

Se opri, aruncându-mi o privire duşmănoasă.

— Îmi cereți să nu mai ies la plimbare cu Maiestatea Sa când mă invită? Îmi porunciți?

Henric se întoarse brusc şi se îndreptă spre scară.

— Nu, sigur că nu! am strigat după el. O poruncă ar însemna că eşti soțul meu, ar însemna că-ți pasă de mine!

Mi-am băgat pumnul în gură ca să înăbuş restul vorbelor furioase care stăteau să iasă şi am urcat în fugă scara care ducea la apartamentul meu. Fără să le spun un cuvânt doamnelor de onoare, am intrat imediat în dormitor trântind uşa şi m-am aruncat pe pat.

După câteva clipe se auzi un ciocănit în uşă. Crezând că e doamna Gondi, am strigat supărată că nu vreau să fiu deranjată.

Dar vocea de la uşa mea era a surorii regelui.

— Catherine, sunt Margareta. Pot să intru?

Văzând că nu răspund, adăugă în şoaptă:

— Te-am văzut adineauri cu Henric. S-ar putea să-ți fiu de ajutor.

Am crăpat uşa ca să nu fiu nevoită să vorbesc tare:

— N-ai cum să mă ajuți. Mă urăşte şi cu asta, basta.

— O, Catherine, nici vorbă de-aşa ceva!

În glasul ei se simțea atâta înțelegere şi compasiune, că i-am dat drumul în cameră. Margareta mă luă de umeri şi mă duse până la pat, unde ne aşezarăm amândouă.

— N-am dorit căsătoria asta mai mult decât Henric, am spus eu înfierbântată. Dar nu urăsc pe nimeni din cauza asta. E adevărat că el e frumos, iar eu urâtă. La capitolul ăsta nu pot să fac nimic.

— Să nu te mai aud niciodată spunând asemenea grozăvii, mă certă ea. Arăți foarte bine. N-are nimic de-a face cu tine – nu personal.

— Atunci de ce fuge mereu de mine?

Margareta trase adânc aer în piept, pregătindu-se pentru o poveste lungă:

— Ştii că ducesa de Milano a fost străbunica noastră. De aceea regele Carol, şi pe urmă regele Ludovic, a invadat Italia, pentru a cere proprietăţile ereditare care aparţineau de drept Franţei.

Am aprobat în tăcere. Ca majoritatea italienilor, fusesem învăţată de mică să-i urăsc pe regii francezi pentru incursiunile lor; acum eram obligată să-mi schimb sentimentele.

— Din aceeaşi cauză a invadat şi fratele meu Italia acum nouă ani. Era o chestiune de onoare. Francisc e foarte viteaz, adăugă Margareta după o pauză, dar câteodată nesăbuit. În bătălia de la Pavia, cu armata împăratului Carol, a condus personal o şarjă în câmp deschis. Crezuse că inamicul se retrage, dar se înşelase. Oamenii lui au fost ucişi toţi, iar el a fost luat prizonier. A trebuit să lâncezească în Spania timp de un an, până s-a perfectat un acord pentru eliberarea lui. Fratele meu a fost nevoit să cedeze o mulţime de lucruri. Unul a fost Burgundia. Altul au fost fiii lui, Delfinul şi Henric.

— Au fost făcuţi prizonieri? am făcut eu ochii mari.

Pe chipul Margaretei să ivi o expresie tristă şi rece:

— Franţa a suferit mult în lipsa regelui. Şi pe urmă a trebuit să facă multe concesii neplăcute: să se căsătorească cu sora lui Carol, Eleonora, să cedeze Burgundia… Şi să-şi cedeze fiii.

Tăcu. Eu mă gândeam la trupele rebelilor călare, aliniate pe pajiştea din faţa vilei, în dimineaţa aceea, la Poggio a Caiano. Mă gândeam la noaptea în care călărisem alături de Ser Silvestro pe străzile Florenţei, batjocorită de mulţimile pline de ură.

Margareta îşi reluă povestirea:

— Henric abia împlinise şapte anişori, când, împreună cu fratele lui, au devenit prizonieri în locul tatălui lor. Au fost reţinuţi în Spania timp de patru ani şi jumătate. Când a plecat din Franţa, Henric era un băieţel deschis – un pic cam timid, tânjind uneori după mama lui moartă, dar în general vesel. Prizonieratul l-a schimbat. Regele

spunea de multe ori că spaniolii i-au trimis alt băiat în loc.

— Deci dorința tatălui de a deține posesiuni în Italia, am spus eu tărăgănat, a dus la reținerea lui Henric şi a fratelui său ca ostatici. Iar căsătoria noastră s-a făcut pentru că papa i-a garantat regelui acele posesiuni.

Margareta mă aprobă tristă.

— Poate că acum înțelegi de ce regele îl iubeşte mai mult pe băiatul cel mai mic, Carol. Delfinul şi-a iertat tatăl, totuşi n-a uitat, dar Henric nici n-a uitat, nici n-a iertat. Ura lui față de rege n-a slăbit cu trecerea timpului, cel mult s-a întărit, mai ales acum, după ce v-ați căsătorit. Ştiu că asta nu-ți îmbunătățeşte cu nimic situația, încheie ea oftând, dar poate că o să-ți fie mai uşor s-o suporți dacă-l înțelegi pe Henric.

Am dus mâna mare şi fină a Margaretei la buze.

— Îți mulțumesc. Îmi e deja mai uşor. Şi poate că m-ai ajutat să-mi îmbunătățesc situația.

A doua zi mi-am lăsat la o parte demnitatea rănită. Dis-de-dimineață am rugat-o pe doamna Gondi să localizeze o efemeridă în raport cu Franța. Cunoşteam data naşterii lui Henric – 13 martie 1519, în acelaşi an cu mine – şi m-am hotărât să-i alcătuiesc eu însămi horoscopul nativ, ca să-i pot înțelege mai bine caracterul.

Apoi m-am ținut tot timpul după rege, mergând cu el la liturghia de la ora zece, asistând la prânzul lui de la unsprezece şi ascultându-l pe episcop citind din Toma de Aquino. N-am făcut asta din dorința de a mă apropia de tată în speranța de a-l reconcilia cu fiul său, deşi nu renunțasem la planul meu. Voiam să înțeleg mai bine cum se guvernează, să măsor forțele care modelau națiunile şi-i despărțeau pe copii de părinții lor.

În timpul prânzului, regele mă observă şi mă invită din nou să călărim împreună în după-amiaza aceea. La ora trei mă aflam la grajduri şi m-am amuzat grozav văzând-o pe ducesă urcată deja pe iapa ei şi aşezată pe o şa

construită în grabă după modelul şeii mele. Celelalte doamne fură nevoite să meargă încet, purtate de valeți, dar Anne şi cu mine călăream alături de rege, punând la cale o partidă de vânătoare. Deşi n-aş putea spune că avea o atitudine chiar prietenoasă, ducesa mă accepta suficient încât să putem purta o conversație lejeră, plină de înțepături lipsite de venin. Făceam parte acum din cercul intim al regelui.

În seara aceea, familia se adună din nou la cină. Când se aşează lângă mine, mătuşa Margareta îmi aruncă o privire plină de înțelegere.

Henric întârzie din nou vreo cinci minute. De data aceasta se purtă mai frumos, se scuză față de tatăl său şi se aşeză repede. M-am simțit foarte uşurată când mi-a întors, amabil, salutul.

După cină am ieşit în curtea luminată de torțe puternice şi am urcat pe scările în spirală care duceau la apartamentele noastre. Era o noapte rece, foarte senină; liniştea nu era tulburată decât de şoaptele celorlalți meseni, care-şi spuneau noapte bună. Henric m-a strigat încet pe nume şi, când m-am întors spre el, l-am văzut adunându-şi curajul, cu privirea ridicată spre cerul plin de stele.

— Iertați-mă, Alteță, pentru vorbele mele nepotrivite de aseară, i-am spus eu.

— N-ai niciun motiv să-ți ceri iertare, Catherine, îmi răspunse el.

Avea ochi foarte, foarte negri; până în clipa aceea mi se păruse că sunt căprui-închis.

— Tu trebuie să mă ierți pe mine pentru că m-am purtat atât de urât şi de egoist cu tine încă de când ai venit.

Sinceritatea lui m-a înmuiat; am încercat să găsesc un răspuns potrivit. Peste noi se revărsă râsul lui Madeleine, care se afla pe scară deasupra noastră, urcând spre apartamentul ei, însoțită de sora ei şi de micuța lor verişoara, Jeanne. În spatele nostru se auzea vocea lui

Montmorency care vorbea cu regele în timp ce ieşeau din sufragerie.

Henric se uită repede în ambele părți, apoi din nou la mine:

— Pot să te însoțesc în apartamentul tău? Aş vrea să-ți vorbesc între patru ochi.

Am urcat scara într-o tăcere stânjenitoare. Henric se opri în anticameră şi se aşeză lângă cămin. Le-am făcut doamnelor de onoare semn să iasă.

Când am rămas singuri, Henric îşi drese glasul şi-şi aținti privirea în foc.

— Îmi pare rău că m-am pierdut cu firea. Doamna d'Etampes îl manipulează cu neruşinare pe tatăl meu şi le-a făcut rău multor curteni. Aseară mă gândeam numai la ce simt eu şi n-am luat în considerare ceea ce-ai putea simți tu.

— Eu sunt Catherine, i-am replicat eu. Eu nu sunt Italia.

Se trase înapoi surprins; obrajii i se împurpurară.

— Îmi dau seama de asta acum. Am văzut şi cât de urât se poartă tatăl meu cu regina Eleonora, cum o ignoră, deşi ea îşi doreşte cu disperare atenția lui. Când intră ea într-o încăpere, tata se poartă de parcă nici n-ar vedea-o. Nu vreau să fiu crud ca el, încheie scuturând din cap.

— E străină şi neatrăgătoare, i-am replicat eu, iar tatăl tău e o victimă a circumstanțelor politice. N-a vrut el s-o ia de soție.

— Propria lui lăcomie l-a obligat, m-a contrazis Henric, aprinzându-se brusc. Dorința nemăsurată de a avea posesiuni în Italia... Asta-i o boală la el. A falimentat tezaurul regal pentru ea; la Pavia era cât pe ce să moară pentru ea. S-a băgat ca nebunul unde era lupta mai aprinsă.

Îşi întoarse ochii, încercând să-şi ascundă supărarea.

— Henric, furia asta o să te distrugă până la urmă dacă nu faci ceva împotriva ei. Abia ieri am aflat despre

prizonieratul tău în Spania, am adăugat după o clipă de tăcere.

Îşi întoarse brusc privirea din nou spre mine:

— Şi ai aflat cum ne-a trădat părintele nostru dându-ne pe mâna împăratului? Cum şi-a lăsat propriii copii să putrezească, să moară, să…

Se întrerupse, oftând furios.

— Nu, am şoptit eu. Nu. N-am aflat.

Henric îşi privi mâinile, strânse pumnii, apoi îşi pironi iarăşi ochii în focul căminului.

— Au făcut schimbul pe malul unui râu, îşi continuă el vorba. Mama era deja moartă pe-atunci; n-a venit să-şi ia rămas-bun decât doamna de Poitiers. M-a sărutat pe creştet şi mi-a spus c-o să mă întorc repede, că ea o să numere fiecare zi. Fratele meu şi cu mine am fost aşezați într-o barcă. Spaniolii ne aşteptau pe celălalt mal, dar noi nu-i vedeam. Era dimineață devreme, ceața era groasă, dar auzeam clipocitul apei. În timp ce înaintam l-am zărit pe tata, care parcă era o stafie; ne făcea cu mâna de pe puntea unei corăbii care trecea pe lângă noi. Traversa în acelaşi timp cu noi.

Scoase un oftat lung, tremurat şi îşi reluă povestea:

— La început, spaniolii s-au purtat frumos cu noi. Stăteam într-un palat, împreună cu sora împăratului, regina Eleonora. Apoi, deodată, ne-au trimis la o fortăreață, unde am fost închişi într-o cămăruță murdară, fără ferestre. Dacă scoteam un singur cuvânt franțuzesc, eram bătuți; n-aveam voie să vorbim decât în spaniolă. Când am învățat în sfârşit destulă spaniolă încât să-l întreb pe paznicul nostru de ce suntem tratați atât de rău, mi-a răspuns că tata încălcase condițiile acordului de eliberare. Promisese că, imediat ce va fi eliberat, va merge în Burgundia, să facă pregătiri pentru ca trupele imperiale s-o preia în mod paşnic. În loc de asta, tata s-a dus în Burgundia ca s-o pregătească pentru război. Nu avusese nicio clipă intenția să i-o cedeze împăratului. Luase hotărârea asta şi totuşi ne lăsase pe mine şi pe

fratele meu pe mâna spaniolilor.

Mi se puse un nod în gât. Întrezăream clar de motivele politice ale acestui act: cum regele Francisc mizase pe faptul că împăratul n-o să-i ucidă fiii şi cum îşi dăduse seama că o posesiune vastă şi fortificată a imperiului în Burgundia – inima națiunii – ar amenința întreaga Franță. Dar toate astea nu făceau ca acțiunea lui să fie mai puțin groaznică, mai puțin crudă. M-am ridicat de pe scaun şi m-am lăsat în genunchi în fața lui Henric. I-am mângâiat uşor pumnul. Tresări violent, surprins de atingerea mea, într-atât era de cufundat în amintiri, dar mă lăsă să-i iau mâna, să i-o desfac cu blândețe şi să-i sărut palma.

— Henric, i-am spus eu încet, noi doi avem multe în comun.

În ochi i se aprinse o scânteie de curiozitate, aşa că i-am explicat:

— Am fost trei ani prizoniera rebelilor din Florența.

Surpriza îl lăsă cu gura căscată:

— Nu mi-a spus nimeni. Nimeni nu îndrăzneşte să-mi vorbească de prizonieratul meu, aşa că probabil s-au temut să-mi pomenească de-al tău.

Îmi prinse mâna şi mi-o strânse cu putere. Mă privi şi pentru prima dată mă văzu pe mine, Catherine, nu pe nepoata papei, străina, nevasta pe care i-o băgaseră cu de-a sila pe gât.

— Catherine, îmi pare tare rău. N-aş dori nimănui… A fost greu? adăugă el abia auzit.

— Mi-a fost de câteva ori frică pentru viața mea. Şi eu am fost trădată – de către propriii mei veri, care au fugit şi m-au părăsit, deşi ştiau c-o să fiu făcută prizonieră. Unul dintre ei conduce acum Florența. Dar nu pot să-mi pierd timpul urându-i.

— Şi eu am încercat să nu-l urăsc pe tata, spuse el, dar simpla lui apariție mă umple de furie…

— Ai nevoie de el, i-am spus eu blând. E tatăl tău, şi e regele.

— Ştiu, zise el lăsând ochii în jos. Îl urăsc numai pentru că-mi iubesc fratele foarte mult. Pentru spanioli, a-l chinui pe Delfin era ca şi cum l-ar fi chinuit pe rege, căci ştiau că el o să conducă Franța într-o bună zi. Aşa că l-au despărțit de mine. L-au pângărit.

Glasul i se frânse la rostirea ultimelor cuvinte.

— Uneori erau câte cinci deodată... Întotdeauna noaptea, când erau beți criță. Eram izolați undeva în munți şi n-avea cine să-l audă țipând în afară de mine.

Se uită la mine cu obrazul schimonosit, cu ochii plini de lacrimi.

— Am încercat să-i opresc. Am încercat să mă lupt cu ei. Dar eram prea mic. Râdeau de mine şi mă îmbrânceau cât-colo.

Scoase un oftat răguşit. M-am ridicat, i-am cuprins umerii cu brațele iar el îşi lipi fața de pieptul meu. L-am sărutat pe creştet.

— Cum pot fi oamenii aşa de răi? vorbi el înăbuşit. Cum pot să facă atâta rău semenilor lor? Fratele meu e blând, are inimă bună şi poate să-i ierte pe toți. Dar eu unul nu pot... Şi tata ne urăşte, pentru că de fiecare dată când se uită la noi e nevoit să-şi amintească ce-a făcut.

— Nu vorbi aşa, i-am răspuns eu. Fratele tău se trezeşte în fiecare dimineață fericit. A lăsat de mult suferința în urmă. De dragul lui trebuie şi tu să încetezi să te agăți de suferința ta.

Îi țineam obrajii fierbinți şi uzi în palme. Ridică ochii spre mine.

— Tu eşti ca el, bună şi înțeleaptă, îmi spuse mângâindu-mi obrazul cu vârful degetelor. Ai un spirit atât de frumos, că în comparație cu tine toate celelalte femei de la Curte sunt hidoase.

Am tras adânc aer în piept, lăsându-mă în voia clipei. Nu ştiu cine a făcut prima mişcare, dar ne-am sărutat cu atâta patimă, că am căzut amândoi pe covorul din fața căminului. Mi-am ridicat fustele şi juponul; când mi-am dat jos pantalonaşii, i-am aruncat atât de neatent, că

aterizară în capul lui Henric, ceea ce-l făcu să izbucnească în chicoteli.

De data asta eram pregătită. L-am încălecat cu sălbăticie, abandonându-mă cu rezultate spectaculoase. Nu-mi spusese nimeni că femeile pot să simtă la fel de multă plăcere ca bărbații de pe urma actului sexual, dar am descoperit lucrul ăsta atunci, cu uimire şi încântare. Cred că țipam destul de tare, căci mi-l amintesc pe Henric râzând ațâțat chiar când eu eram pradă unei plăceri insuportabile.

Când ne-am venit în fire, am chemat doamnele de onoare să mă dezbrace, iar doamna Gondi a chemat un valet să-l dezbrace pe Henric. După ce servitorii plecară, ne-am întins, goi, în pat. Mi-am îngăduit atunci să fac ceea ce tânjeam de când venisem în Franța: mi-am plimbat palmele de-a lungul trupului soțului meu. Era înalt, ca tatăl lui, cu brațe şi picioare lungi şi frumos conturate. Mă mângâie şi el – pe sâni, pe picioarele musculoase şi frumoase – şi le declară perfecte.

— Eşti aşa de bună şi vitează, îmi spuse el. Ai îndurat închisoarea şi-ai venit în Franța cea străină şi-ai avut atâta răbdare cu mine… Vreau şi eu să fiu ca tine, adăugă întorcându-se cu fața spre mine. Numai că uneori simt că înnebunesc.

— Eşti nefericit, l-am contrazis eu. Nu-i acelaşi lucru.

— Dar îmi aduc aminte de toate ororile prin care-a trecut fratele meu – şi mă cuprinde groaza că se vor întâmpla din nou. Sunt atât de îngrozit, că nu pot să am încredere în nimeni, că nu pot nici măcar să-ți vorbesc frumos când vreau…

Îşi întoarse privirea, bântuit de vechile spaime.

— N-are ce să se mai întâmple, i-am spus eu. Toate astea aparțin trecutului.

— De unde ştii? îmi ceru el socoteală. Dacă tata ar ajunge iarăşi prizonier… Dacă Francisc ar păți ceva… Ar putea să nu fie la fel, dar ar putea fi chiar mai rău.

Lăsă capul pe pernă, cu ochii măriți de spaimă. L-am

luat în brațe.

— N-o să ți se întâmple nimic rău, am şoptit sărutându-l pe obraz, n-am să permit eu. Îngăduie-mi să-ți dăruiesc copii, Henric. Îngăduie-mi să te fac fericit.

Încordarea de pe chip i s-a topit, lăsând loc încrederii, iar eu m-am topit odată cu încordarea lui. Când mi-am pus capul pe umărul lui, mi-a şoptit:

— Ah, Catherine… Aş putea să te iubesc. Tare uşor mi-ar fi să te iubesc…

Apoi adormi. Iar eu, copleşită de dragoste, m-am desfătat cu senzația pe care mi-o dădea trupul lui cald lipit de mine. Am ațipit cu capul plin de gânduri minunate.

M-am trezit în toiul nopții cuprinsă de o panică nebună, mi-am ridicat capul de pe umărul lui Henric şi l-am privit țintă. În întunericul din cameră, sângele țâşnea gâlgâind pe fața lui – fața străinului din visul meu.

Catherine. Venez à moi. Aidez-moi.

În clipa aceea țelul vieții mele mi s-a arătat cu o limpezime de cristal.

— Te-am auzit de departe, din Italia, iubirea mea, am şoptit eu cu înverşunare. M-ai chemat şi am venit.

La auzul glasului meu, Henric se foi şi se uită la mine cu nişte ochi negri şi tulburi ca Aripa Corbului.

A dormit lângă mine tot restul nopții, dar când m-am trezit la ivirea zorilor, plecase.

Nouăsprezece

Când am văzut că Henric plecase, m-am sculat încetişor, ca să n-o trezesc pe doamna Gondi, care dormea în cămăruța de alături.

Găsisem în biblioteca regelui trei volume de Cornelius Agrippa despre astrologie şi le adusesem pe toate în cabinetul meu. Am intrat acolo, am luat primul volum şi am început să-l răsfoiesc. Nu mai credeam în coincidențe. Nu era o întâmplare că-l cunoscusem pe magician, nici că îl aveam pe Henric, nici că găsisem capodopera lui Agrippa în biblioteca Maiestății Sale.

Până în dimineața aceea nu mă atrăsese deloc ideea de a crea eu însămi un talisman. Mă îndoiam că aş putea găsi în cărți toate informațiile necesare pentru a stabili legături cu lumea intangibilă. Dar nevoia de a-l proteja pe Henric, combinată cu apariția tomurilor lui Agrippa, m-au convins că sunt destinată să fac asta.

Am găsit ce aveam nevoie în volumul doi: Corbul este o constelație lângă constelația Lebedei. Stelele Corbului sunt guvernate de nefastul Saturn şi de Marte cel setos de sânge; totuşi, fiind conjugați într-o stea numită Gienah, spune Agrippa, ei „conferă puterea de a ține la distanță spiritele rele" şi de a proteja împotriva „răutății oamenilor, demonilor şi vânturilor". Când închidem constelația în conturul unui corb, Gienah străluceşte în aripă.

Forma necesară era aceea de corb. Piatra necesară era onixul negru; planta, narcisa galbenă, brusturele sau tătăneasa; animalul – broasca, mai exact limba ei. Într-o noapte în care Gienah răsare şi este bine aspectată față de Lună, piatra trebuie marcată cu un sigiliu, tratată cu fumigații şi consacrată.

Deci asta era sarcina mea – să fac rost de un inel pe măsura degetului lui Henric, să trasez imaginea unui corb, să obțin piatra, planta şi broasca şi să îndeplinesc

ritualul. Totuşi, înainte de orice trebuia să localizez steaua Gienah, să-i trasez traiectoria şi să determin proximul moment când avea să răsară în conjuncție cu Luna.

În ziua aceea am simțit că am un rost, încredințată fiind că povara însângerată pe care o purtam de atâta vreme îmi va fi luată de pe umeri. Nici nu visam că de fapt mai fac un pas către centrul sinistrului şi din ce în ce mai cuprinzătorului cerc al magicianului.

În vremea asta, norocul meu înflorea, pe când al Florenței se ofilea. Am primit o scrisoare de la dragul meu verişor Piero. Locuia acum la Roma, împreună cu tatăl şi cu frații săi. Fuseseră nevoiți să fugă din Florența. Sandro devenise, din câte se părea, un tiran sângeros şi foarte bănuitor cu rudele sale – mergând până acolo că îl acuzase pe Piero că ar complota pentru a pune mâna pe oraş. Alți oameni care stârniseră neîncrederea lui Alessandro fuseseră executați, otrăviți sau pur şi simplu dispăruseră.

E foarte bine că tu şi cu Ippolito trăiți departe de el, scria Piero, *altfel niciunul din voi n-ar mai fi în viață.* Atât de multă lume nemulțumită părăsise oraşul de frică sau în semn de protest, că începuseră să se poarte discuții pentru a aduna o armată cu care Florența să fie recucerită.

I-am răspuns imediat lui Piero, invitându-l în Franța împreună cu toată familia, căci îmi era foarte dor de el; ca să fiu sinceră, voiam să vadă şi ce bine îmi merge.

În regele Francisc găsisem tatăl pe care mi-l dorisem dintotdeauna. Spre marea mea bucurie, m-a invitat la întâlnirile de dimineață cu consilierii săi, ca să pot vedea cum se conduc treburile unei națiuni. Am aflat cum coopera regele cu Parlamentul, cu Trezoreria şi cu Marele Consiliu al Coroanei.

În fiecare zi când lua prânzul, regele îmi cerea să mă aşez lângă el, ceea ce constituia o onoare deosebită. Când

episcopul nu citea, discutam despre planurile construcțiilor pe care voia Maiestatea Sa să le facă la Fontainebleau, sau despre ce artist italian ar trebui angajat pentru cutare proiect, sau despre vreo operă literară pe care o citiserăm amândoi.

Ținea la mine la fel de mult ca la fiicele lui, pe care le vizita cu regularitate. Le aşeza pe amândouă deodată pe genunchi, deşi de-acum erau prea mari ca să mai încapă. Când ne zâmbea, vedeam în el acelaşi puştan bun şi iubitor pe care îl întrezărisem şi în Henric al meu. În camera de consiliu era însă dur; bunăstarea națiunii trecea înaintea glasului inimii.

Şi deşi auzisem adesea despre senzualitatea lui debordantă, era discret față de familie, cu toate că mi se întâmpla să-l surprind uneori cu mâna în corsetul sau pe sub fustele vreunei doamne. Şi doamna Gondi îmi povestise că, atunci când fusese prezentată la Curte, Maiestatea Sa o înghesuise într-un colț, începuse s-o mângâie şi-i declarase că nu poate trăi fără dragostea ei.

— Şi v-ați supus? am întrebat-o eu şocată.

— Nu, îmi răspunse ea. Slăbiciunea Maiestății Sale sunt femeile, iar când o femeie începe să plângă, devine cu totul neajutorat. Cu asta reuşeşte atât de bine ducesa d'Etampes să-l manipuleze. Aşa că m-am pus pe plâns şi i-am spus că-mi iubesc soțul şi că n-aş putea să-l înşel. Maiestatea Sa mi-a acceptat explicația şi s-a retras cerându-şi scuze.

Asemenea poveşti mă tulburau, dar până la urmă, împotriva propriilor convingeri, îl iertam, căci îl iubeam din tot sufletul.

Şi mai presus de orice, simțeam că dragostea mea pentru Henric îşi găsea răsplata. Acum mă privea în ochi şi-mi zâmbea cu o adorabilă timiditate. Şi venea adesea – deşi nu pe cât de des mi-aş fi dorit eu – în dormitorul meu.

Eram îndrăgostită până peste cap. Acum îi înțelegeam durerea: furia lui era născută din dragoste şi din dorința

de a-şi apăra fratele. Dacă ochii i se aprindeau de mânie când auzea de o posibilă campanie în Italia, era numai din cauza posibilelor urmări pe care un război le-ar fi putut avea asupra Delfinului.

Regele făcu în sfârşit publice detaliile acordului nostru de căsătorie. Papa Clement plătise deja jumătate din exorbitanta sumă care reprezenta zestrea mea; în plus, Clement şi regele Francisc îl învestiseră pe Henric duce de Urbino, în virtutea căsătoriei cu mine. Milano avea să fie al nostru, la fel ca Piacenza şi Parma; Sanctitatea Sa proclamase dreptul nostru la aceste teritorii şi avea să furnizeze trupe suplimentare pentru a ajuta la cucerirea lor.

În vederea acestei campanii, regele Francisc începu să-şi reorganizeze armata.

Între timp, Curtea îl urmă pe rege în nord, la Paris. Oraşul nu era la fel de întins ca Roma, dar era mult mai aglomerat; străzile înguste erau în permanență pline, iar casele construite în mare parte din lemn erau înghesuite una într-alta. Dar primăvara aduse parfum de flori şi o vreme plăcută, deşi cerul schimbător putea în orice clipă să reverse rafale de ploaie. Sena, cenuşiu-verzuie când cerul era înnorat şi argintie sub razele soarelui, era prea puțin adâncă pentru a permite traficul nautic; în unele zile ieşeau la suprafață atât de multe bancuri de nisip auriu, că-mi lăsa impresia că aş putea s-o traversez cu piciorul. Fluviul tăia oraşul în două; între brațele lui era cuibărită Île de la Cité, care găzduia magnifica, masiva Catedrală Notre-Dame şi delicata, eterica Sainte-Chapelle, cu vitraliile ei rotunde, scânteietoare.

Turlele lor se vedeau de la ferestrele înalte şi înguste ale Palatului Luvru. Dintre toate reşedințele regale, aceasta îmi plăcea cel mai puțin: era veche şi înghesuită, cu apartamente mici. De-a lungul secolelor numărul curtenilor crescuse mult, iar Luvrul, aflat pe malul Senei, n-avea loc să se extindă. Singurul mod de a mări numărul încăperilor era să le reducă dimensiunile. Avea o

singură curte, pavată cu bolovani, mai mult simbolică, în locul peluzelor întinse din jurul castelelor de la țară.

Dar oraşul îl adoram. Parisul nu era la fel de sofisticat ca Florența, şi nici n-avea patina ei. Emana un freamăt care atrăgea marii artişti din întreaga Europă. Printre ei erau mulți italieni, mulțumită hotărârii regelui Francisc de a aduce cei mai buni artişti, arhitecți şi bijutieri în Franța. Oriunde mă întorceam, vedeam schele şi găseam cel puțin doi italieni certându-se cum ar fi mai bine să decoreze sau să reconstruiască o oarecare parte a bătrânului palat.

În cabinetul meu strâmt de la Luvru am desenat imaginea unui corb cu cerneală neagră pe pergament alb. Un bijutier parizian îmi trimisese un onix şlefuit şi fațetat; un farmacist îmi furnizase lemn mărunțit de chiparos, consacrat lui Saturn, şi rădăcină otrăvitoare de spânz, care e guvernat de Marte. Am găsit un băiețel de la bucătărie dispus să omoare o broască şi să-i taie limba fără să-mi pună întrebări obraznice. Am pus-o lângă piatră şi tămâie într-unul dintre compartimentele secrete ale scrinului de lângă masa de scris, unde s-a uscat şi s-a înnegrit.

Am urmărit mişcările lui Gienah pe cer şi am calculat când avea să răsară în conjuncție cu Luna. Mai erau câteva luni până la momentul propice.

Deci Cosimo Ruggieri pregătise talismanul meu cu mult înainte – cu săptămâni, sau poate chiar mai mult. Ştiuse tot timpul că o să am nevoie de el şi aşteptase pur şi simplu un prilej să mi-l înmâneze.

Era primăvara anului 1534. Nu rămăseserăm prea multă vreme în Paris. Nici regelui nu-i plăcea această reşedință şi curând am părăsit-o, mutându-ne la Castelul Fontainebleau, la sud de oraş.

Dacă Luvrul era cea mai mică reşedință regală, Fontainebleau era cu siguranță cea mai mare. Clădirea masivă, de piatră, cu patru niveluri, avea forma unui inel

oval, cu o curte interioară. Era îndeajuns de mare ca să găzduiască un sat, dar prea mică pentru curtea regelui Francisc; urma să fie construită o aripă vestică, plus structura de legătură. Francisc îl angajase pe faimosul Fiorentino pentru a picta fresce care urmau să fie încadrate în stucatură aurită. Sub domnia lui Francisc, castelul începuse să strălucească, grație celebrului aurar Cellini.

L-am chemat pe Cellini în cabinetul meu şi i-am arătat o schiță a inelului de aur, cu locul pentru piatră gol. După ce mi l-a făcut, l-am plătit cu generozitate şi am pus giuvaerul în compartimentul secret, la un loc cu celelalte taine ale mele.

Primăvara făcu loc verii, iar vara toamnei şi în tot acest timp regele folosea orice prilej ca să meargă la vânătoare – împreună cu *La petite bande*{2}, cum le spunea el doamnelor care-l însoțeau şi printre care mă număram şi eu. Toate aveau acum şei ca a mea şi toate îşi demonstrau de fiecare dată hotărârea de a ține pasul cu regele.

Într-o după-amiază, pe la sfârşitul lui septembrie, luaserăm urma unui cerb. Mă simțeam foarte bine în ziua aceea, noua mea viață îmi plăcea mult. Vremea era minunată, era soare şi adia un vânt uşor, galopam împreună cu Anne în urma regelui şi râdeam vesele amândouă.

Deodată se auzi dangăt de clopot; murise cineva important. Am întrerupt vânătoarea şi ne-am întors la castel, îngrijorați şi curioşi. Grăjdarul-şef n-avea idee ce se întâmplase.

Am descălecat şi am urcat în apartamentul meu. În uşă mă aştepta doamna Gondi. Plânsese de curând şi lacrimile îi stricaseră fardul de pe obraji, lăsând dâre roz pe albul ca de cretă. Celelalte doamne şi servitoarele plângeau toate.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

Doamna Gondi îşi făcu cruce.

— Alteță, îmi pare atât de rău că eu trebuie să vă dau vestea aceasta tristă. E unchiul Înălțimii Voastre, papa.

Vestea m-a surprins şi m-a întristat, dar n-am plâns. Credincioşii resimt moartea unui papă ca pe o mare nenorocire, şi, pe deasupra, era vorba de o rudă a mea. Dar încă eram supărată pentru că-l alesese pe Alessandro, bastardul său, să conducă Florența.

După ce m-am dezmeticit din şoc, am început să mă neliniştesc. Zestrea mea era plătită numai pe jumătate şi niciuna dintre promisiunile de sprijin militar pentru Franța nu fuseseră îndeplinite. M-am rugat în capelă ca noul papă să fie un prieten al Franței şi al meu – dar ştiam că Dumnezeu nu mă aude niciodată.

La şapte nopți după moartea papei, Luna răsări în conjuncție strânsă cu steaua Gienah. La patruzeci şi trei de minute după miezul nopții m-am dus în cabinetul meu fără ferestre şi am deschis cu o cheie compartimentul secret.

Îmi improvizasem pe masa de scris un altar, cu o cădelniță luată din capelă în mijloc, în fața schiței corbului. După ce am aprins cărbunele în cădelniță, am presărat peste el aşchiile de lemn de chiparos şi frunzele uscate de spânz. Imediat se ridică un norişor de fum înțepător. Cu ochii plini de lacrimi, am luat un ac de gravat şi onixul şlefuit. Am scrijelit pe spatele pietrei semnul lui Gienah, apoi am ținut-o în fum, rostind numele astrului. Folosind un cleşte fin, pe care mi-l dăduse Cellini, am introdus-o în montură şi am apăsat pe dințişorii de aur până ce s-a fixat.

Nimic special nu s-a întâmplat în noaptea aceea, nu s-a simțit nicio adiere din lumea de dincolo. Am repetat ritualul fumigațiilor şi invocării lui Gienah timp de şapte nopți, la patruzeci şi trei de minute după miezul nopții. Mă temusem c-o să uit să mă scol la timp, dar, de fapt, n-aveam cum să nu-mi amintesc.

După alte două săptămâni, Alessandro Farnese a fost ales papă şi şi-a luat numele de Paul al III-lea. Dacă această alegere l-a supărat pe regele Francisc, Maiestatea Sa n-a lăsat niciodată să se bănuiască şi a continuat să-mi arate aceeaşi afecțiune.

În ultima zi din octombrie, în ajunul Sărbătorii Tuturor Sfinților, am luat prânzul împreună şi am purtat o conversație foarte plăcută despre scrierile lui Rabelais, încercând să stabilim dacă erau sau nu eretice. În după-amiaza aceea m-am dus la grajduri cu inima uşoară, gata să plec la plimbare cu regele şi cu trupa lui.

Pe drum m-am întâlnit cu doamnele care, cu excepția lui Anne, veneau în fugă spre castel, cu frica întipărită pe chip. Marie de Canaples dădea din mâini ca o nebună; abia mai târziu am înțeles că încerca să mă avertizeze în legătură cu ce avea să urmeze.

La grajduri, valeții agitați duceau caii înapoi în boxele lor. La intrare se afla un grup de trei persoane: Marele Maestru Montmorency, ducesa d'Etampes şi regele. Ducesa tăcea şi părea foarte supărată, Montmorency era demn şi imperturbabil, cu privirea abătută.

Regele urla şi spinteca aerul cu cravaşa. În timp ce mă apropiam, l-am văzut lovindu-l pe unul dintre valeți, care i se părea că nu se mişcă destul de repede; băiatul țipă de durere şi grăbi pasul.

M-am oprit la o oarecare distanță. Ducesa căscă ochii când mă zări şi-mi făcu pe ascuns semn să plec de-acolo.

— Nimic! răcni regele împroşcând cu salivă.

Spintecă din nou aerul cu cravaşa, apoi lovi pământul, smulgând smocuri întregi de iarbă.

— Nu-mi aduce nimic! Nimic! Fata asta a venit la mine în pielea goală!

M-am tras înapoi şocată; mişcarea mea îl făcu pe Francisc să mă observe. Se întoarse brusc spre mine, provocator.

— Goală-goluță, pricepi? rosti el înecându-se de furie. Goală-goluță!

Am înțeles tot ce aveam de înțeles. Am făcut o reverență adâncă, apoi m-am întors şi am pornit spre castel cu toată demnitatea pe care mă simțeam în stare s-o simulez.

Mésalliance: francezii denumesc astfel o căsătorie regală prost concepută. Cuvântul stătea pe buzele tuturor curtenilor, tuturor servitorilor, deşi nimeni nu îndrăznea să mi-l spună în față.

Francezii mă toleraseră, dar nu mă iubiseră. Eram pentru ei un rău necesar – o burgheză care promisese, dar nu reuşise să aducă aur pentru a salva națiunea de faliment şi armate pentru ca regele Francisc să-şi poată împlini visurile de cucerire în Italia. Nici nu era greu, de altfel, să fiu repudiată: încă nu rămăsesem însărcinată.

Doamna Gondi, spioana mea activă şi eficientă, îmi mărturisi acum adevărul: francezii ne iubeau pe noi, florentinii, pentru arta noastră, pentru țesăturile fine, pentru literatură – dar în aceeaşi măsură ne şi urau. Ne numeau iude, ne considerau nişte mânuitori de otrăvuri a căror înclinație ereditară pentru crimă ne făcea periculoşi chiar şi pentru familiile şi prietenii noştri. Multă lume de la Curte era nerăbdătoare să mă vadă alungată; înainte de sosirea mea, mulți juraseră că mai degrabă îşi rup picioarele decât să se încline în fața progeniturii unor negustori străini.

Dar eu îl iubeam pe Henric din tot sufletul; aveam viața mea în Franța şi nu-mi puteam imagina o alta, mai ales acum, când Florența nu-mi mai aparținea.

În dimineața următoare am mers la liturghie cu regele şi l-am urmat la masa de prânz. După-amiază am mers, cu fruntea sus, la grajduri.

Se găseau acolo regele, şi ducesa cea subțirică şi elegantă şi durdulia Marie de Canaples. Îmi zâmbiră toți, dar căldura de până ieri se preschimbase în politețe distantă. Eram din nou inoportună.

Curând, inelul-talisman al lui Henric a fost gata. M-am hotărât să i-l dau într-o seară, după ce făcuserăm dragoste. Henric se ridicase din pat şi-şi trăgea pantalonii. Eu stăteam în vârful patului şi mă uitam la el, goală, cu părul căzându-mi liber până la brâu.

Când se întinse după clopoţel ca să-şi sune valetul, i-am spus:

— Am un dar pentru tine.

Se opri şi-mi zâmbi curios. M-am dus repede la dulap, am scos o cutiuţă de catifea şi i-am dat-o.

Henric zâmbi din nou, încântat.

— Ce drăguţ din partea ta, îmi spuse el, deschizând cutia şi scoţând talismanul învelit într-o bucăţică de catifea violetă. Un inel, murmură el, păstrându-şi expresia încântată, dar între sprâncene îi apăru o cută.

Era un inel de aur foarte simplu, cu un onix mic – o bijuterie banală, mai potrivită pentru un negustor decât pentru un prinţ.

— E frumos. Mulţumesc, Catherine.

— Trebuie să-l porţi permanent, i-am spus eu. Chiar şi când dormi. Promite-mi.

— Ca să nu uit cât îmi eşti de credincioasă? întrebă el în glumă.

Prostănaca de mine, nu i-am zâmbit şi nu i-am făcut ochi dulci, aşa cum ar fi trebuit ca să-l conving, ci am tăcut încurcată.

— E vreun soi de magie? insistă el înnegurându-se brusc.

— N-are nimic diabolic, m-am grăbit să-l asigur. O să-ţi aducă numai bine.

Henric apropie inelul de lampă, cercetându-l neîncrezător.

— Şi pentru ce e?

— Pentru protecţie.

— Şi cum a fost făcut?

— L-am făcut cu mâna mea, aşa că pot să jur că nu-i magie neagră. Am folosit puterea unei stele; ştii cât îmi

place să urmez prevestirile cereşti.

Un colț al gurii i se ridică într-un zâmbet sceptic:

— Catherine, nu crezi că astea sunt superstiții?

— Fă-mi favoarea asta. Te rog, nu vreau decât să te ştiu în siguranță.

— Sunt tânăr şi sănătos. Nu vreau să te jignesc, dar astea-s prostii.

Puse Aripa Corbului înapoi în cutie şi cutia pe masă.

— Te visez întruna, am insistat eu disperată. Sunt multe vise şi mă sperie. Poate că mi le-a trimis Domnul. Poate că Domnul m-a trimis pe mine aici, să te apăr. Ia inelul, Henric, te implor. Nu mi-a fost deloc uşor să-l fac.

— Bine, oftă el. Am să-l port dacă asta te linişteşte. Bănuiesc că n-are cum să-mi facă rău, adăugă punându-şi inelul pe deget şi privindu-şi mâna în lumina lămpii.

— Îți mulțumesc, i-am spus şi l-am sărutat, nespus de uşurată.

Îmi făcusem datoria; mie putea să mi se întâmple de-acum încolo orice. Henric era în siguranță.

Veni şi anul următor. Regele era din ce în ce mai distant, iar ducesa şi celelalte doamne şuşoteau în prezența mea. Simpla mea intrare într-o încăpere îi făcea pe cei ce vorbeau să amuțească.

În luna octombrie a anului 1535, ducele de Milano muri fără moştenitori, lăsându-şi cetatea numai bună să fie cucerită. Chiar şi fără ajutorul papei, regele Francisc nu putu rezista ispitei de a culege un fruct atât de zemos. Îşi trimise noua armată către Milano.

Drept represalii, împăratul Carol invada Provența, în sudul Franței.

Regele voia neapărat să lupte personal împotriva invadatorilor, dar Marele Maestru Montmorency îl convinse să n-o facă, evitând totuşi cu delicatețe să-i aducă aminte că ultima dată când îşi condusese trupele în bătălie fusese făcut prizonier. Spre uşurarea tuturor, regele îl numi pe experimentatul şi prudentul

Montmorency locotenent-general, însărcinat cu conducerea forțelor armate franceze.

Dar Francisc voia să fie aproape de focul luptei, ca să poată da indicații mai avizate. În vara anului 1536, fiii cei mari i se alăturară, iar eu i-am urmat împreună cu o Curte mai puțin numeroasă. Ne-am oprit mai întâi la Lyon, apoi am mers la Tournon, apoi la Valence, în Midi, cum îi spun francezii sudului țării cu deschidere la Mediterana, menținându-ne la o distanță liniştitoare de câmpul de luptă.

Delfinul rămase la Tournon ca să se vindece de un uşor guturai – era o precauție excesivă, dar regele era de neclintit. Cumnatul meu luă, bineînțeles, totul în glumă şi, când trăsurile noastre s-au urnit din loc, râdeam cu lacrimi.

La Valence călăream alături de doamna Gondi prin pădurile de pin şi eucalipt şi trăgeam adânc în piept parfumul de lavandă sălbatică strivită sub copitele cailor. De malurile Ronului nu ne prea apropiam, căci erau grozav de mulți țânțari. Cârdăşia soarelui cu fluviul făcea aerul de-a dreptul irespirabil. Stăteam într-un conac ridicat pe un promontoriu, de unde se vedea întreaga vale a fluviului. În după-amiezile târzii, când căldura era copleşitoare, îmi luam ghergheful şi mă instalam în vasta sală de recepție de lângă apartamentele regelui, cocoțată pe un scaun lângă fereastră, de unde puteam vedea fluviul.

Regele petrecea multe ceasuri închis în cabinetul său, sfătuindu-se cu consilierii săi şi, în mod surprinzător, cu Henric. El şi cu tatăl său rămâneau închişi, luând masa doar ei doi, fără asistență, suspendând audiențele şi lipsind chiar şi de la liturghie; cardinalul de Lorena, unul dintre consilieri, întrerupea din când în când lungile discuții private ca să-i dea regelui dezlegarea şi Sfânta Împărtăşanie.

Stilul acesta de viață dură cam o săptămână, până când, într-o dimineață, m-am trezit brusc: de jos se

auzeau nişte ţipete sfâşietoare. Am luat repede un halat pe mine şi am alergat să văd ce se întâmplă.

M-am oprit în pragul sălii de recepţie, unde l-am văzut pe cardinalul de Lorena. Deşi abia se crăpase de ziuă, purta deja tichia şi mantia roşie, dar nu era bărbierit; primele raze de soare îi făceau ţepii cărunţi de pe faţă să sclipească. Când m-am apropiat, s-a întors spre mine cu ochii împăienjeniţi de groază.

Lângă el, regele stătea în genunchi lângă scaunul unde-mi plăcea mie să stau şi să brodez, îmbrăcat numai în cămaşă de noapte şi halat, cu părul nepieptănat. Îşi încleşta deodată mâinile în cap, ca şi cum ar fi vrut să zdrobească toată durerea din el, apoi îi dădu drumul şi se prăbuşi pe perniţa de catifea. Începu să se tânguie, cu braţele întinse spre fluviu şi spre cer.

— Doamne, striga el, Doamne, de ce n-ai putut să mă iei pe mine? De ce nu m-ai luat pe mine?

Glasul i se frânse într-un potop de lacrimi.

Am început şi eu să plâng. Astea nu erau regretele unui comandant, asta era durerea unui tată. Scumpa de Madeleine, mi-am zis eu; fusese dintotdeauna tare bolnăvicioasă. Am dat să mă apropii de Maiestatea Sa, dar cardinalul îmi făcu semn cu asprime să plec.

Regele a ridicat capul doar cât să-i fie auzite vorbele:

— Henric, gemu el. Aduceţi-mi-l pe Henric.

Cardinalul se făcu imediat nevăzut, dar nu era nevoie să plece nicăieri. După câteva secunde apăru Henric, îmbrăcat din cap până-n picioare; venise din proprie iniţiativă, căci auzise şi el strigătele regelui. Trecu pragul, atingându-mă cu umărul, şi-mi aruncă o privire întrebătoare la care însă n-aveam răspuns.

Când îl văzu pe rege chircit de durere, Henric alergă la el.

— Ce e? întrebă el. Tată, ce s-a întâmplat? A păţit Montmorency ceva?

Îşi lăsă mâna pe umărul regelui, iar bătrânul se ridică în genunchi.

— Henric… rosti el cu glas răguşit şi tremurat. Fiule, fiule. Fratele tău mai mare e mort.

Delfinul, prietenul meu cel vesel şi bălai. Camera începu să se învârtă cu mine; m-am agăţat de tocul uşii şi am început, fără voia mea, să vărs şuvoaie de lacrimi.

— Nu! răcni Henric ca o fiară şi ridică braţul ca să-şi lovească tatăl.

Dar înainte ca lovitura să-l atingă, regele prinse mâna fiului său şi i-o imobiliza. Henric se zbătu să scape din strânsoare până ce amândoi începură să tremure. Brusc, soţul meu lăsă mâna jos şi începu să ţipe:

— Nu! Nu! Cum poţi să spui aşa ceva! Nu-i adevărat! Nu-i adevărat!

Apucă un scaun şi-i făcu vânt cu atâta putere, că acesta zbură cât colo pe pardoseala de piatră. Se prinse de o masă mare şi grea, dar, când încercă s-o răstoarne, căzu pe jos.

— Nu poţi să mi-l iei, hohoti el. Nu te las să mi-l iei…

Am alergat la el şi l-am luat în braţe.

Era moale ca o cârpă. Ochii îi erau goi, nu se citea în ei decât o disperare fără margini – o privire pe care i-o mai văzusem o singură dată până atunci. Spiritul i se frânsese, iar eu nu aveam mijloace să-l vindec.

L-am dus înapoi lângă tatăl său şi m-am întors lângă uşă, ca să-i las singuri. Eu eram nouă în familia lor, în jalea lor nu era loc pentru mine.

Când regele se linişti îndeajuns încât să vorbească, spuse:

— Fiule, acum tu eşti Delfinul. Trebuie să devii la fel de bun cum era fratele tău, şi la fel de blând, ca să fii iubit la fel de mult cum a fost el. N-ai voie să dai nimănui prilej să regrete că acum tu eşti moştenitorul tronului.

Atunci, pe loc, nu m-am gândit decât că Maiestatea Sa e crud şi necugetat dacă-i spune asemenea lucruri lui Henric, în clipele acelea de adâncă durere. Cum poţi să vorbeşti de treburi politice când abia ţi-a murit copilul? Într-adevăr, aşa am gândit timp de câteva zile, până l-am

aşezat pe sărmanul meu cumnat într-un mormânt provizoriu.

Până într-o după-amiază când, vorbind despre nişte lucruri banale, doamna Gondi mi se adresă cu *Madame la Dauphine.*

Când am auzit-o mi s-a tăiat răsuflarea – nu pentru că tânjeam după puterea pe care urma s-o am când aveam să fiu regină, nici pentru că m-aş fi temut de această putere, ci pentru că mi-am dat seama că astrologul şi magicianul Ruggieri avusese, de la începutul începutului, dreptate în toate privințele.

Douăzeci

I-am scris din nou o scrisoare lui Cosimo Ruggieri, explicându-i noua mea poziție şi cerându-i să vină la Curte în calitate de astrolog personal al meu. Însă nu-mi făceam prea mari iluzii. Ruggieri era fie mort, fie nebun, dar nu ştiam unde altundeva să caut sprijin. Cu cât ai mai multă putere, cu atât eşti mai vulnerabil. Ca şi Henric, simțeam că există puțini oameni în care pot avea încredere. Unul dintre ei era Ruggieri, care-şi dovedise cu ani în urmă loialitatea.

Eram neliniştită, şi pe bună dreptate.

Eu nu vedeam nimic suspect în detaliile morții lui Francisc, dar regele şi mulți dintre curteni şi dintre consilierii săi erau de altă părere.

Rămas la Tournon, Delfinul părea să se fi vindecat repede de guturai. Se simțea de fapt atât de bine, încât, într-una din după-amiezile acelui august blestemat, îl provocase pe unul dintre gentilomii din suita sa la un meci de tenis foarte obositor. Câştigase fără mare bătaie de cap.

Totuşi, după ceva vreme, începu din senin să respire greu. Gândindu-se că e din cauza căldurii, îi porunci lui Sebastiano Montecuculli, paharnicul său, să-i aducă un pahar cu apă rece. La scurtă vreme după ce-l bău, Delfinul leşină şi făcu febră mare. Plămânii i se umplură de lichid. Unul dintre doctori spuse că e pleurezie; ceilalți nu erau întru totul de acord. Niciunul nu l-a putut salva.

Poate din cauză că Montecuculli era florentin şi venise în Franța în suita mea, Henric abia dacă-mi mai arunca câte o privire şi nu mai veni în dormitorul meu.

Regele căuta cu înverşunare un vinovat pentru suferința lui. Montecuculli era persoana potrivită, otrava era acuzația potrivită – la urma urmei, omul era italian. Când a fost arestat şi i-au fost perchiziționate lucrurile, s-

a găsit o carte despre proprietățile unor substanțe chimice – printre care şi unele otrăvitoare; s-a găsit, de asemenea, şi un document care-i garanta libera circulație prin teritoriile imperiale. Condamnarea lui la moarte era inevitabilă.

Montecuculli prefera o execuție rapidă în locul chinurilor la care erau supuşi regicizii, aşa că-şi mărturisi imediat vina, recunoscând că era în slujba împăratului Carol şi că urma să-l asasineze pe rege.

În ziua de 7 octombrie, cerul era albastru, fără fir de nor. Urcam treptele mirosind a răşină de pin ale estradei proaspăt ridicate, în spatele reginei Eleonora şi al Dianei de Poitiers; Marguerite – care n-avea încă treisprezece ani – venea în urmă, agățându-se nerăbdătoare de fusta mea. Ne aflam la Lyon – suficient de aproape de Valence pentru ca regele să poată primi veştile importante de pe câmpurile de bătălie, dar suficient de departe pentru ca toți să fim în siguranță.

Pe estradă ne aşteptau mai bine de două sute de curteni. Toți erau îmbrăcați în negru – negri erau şi cei patru armăsari, cu valtrapuri de culoarea cărbunelui, care tropăiau nerăbdători pe loc în piața pustie din fața noastră. Numai doamna de Poitiers mai îmblânzise negrul cu o fustă albă, din cele purtate pe dedesubt, şi cu o bentiță cenuşie pe bonetă. Mie mi se părea că doamna nu prea părea îndurerată; parfumul ei de lăcrămioare, foarte puternic în dimineața aceea, părea un afront adus sumbrei ceremonii.

Noi, cei din familia regală – şi doamna de Poitiers –, aveam scaune tapițate, aşezate în fața mulțimii. Ne-am îndreptat spre locurile noastre, dar am rămas în picioare, aşteptându-i pe rege şi pe cei doi fii supraviețuitori.

Primul urcă treptele estradei Carol. Avea acum paisprezece ani; în ultimul an crescuse foarte mult în înălțime, abia dacă era cu o jumătate de cap mai scund decât regele. Ca şi răposatul său frate, avea părul auriu,

ochi albaştri şi o faţă rotundă, frumoasă, moştenită de la mama sa.

În urma lui venea tatăl său. În ultimele două luni la tâmple i se iviseră groase şuviţe albe; cearcănele de sub ochi i se măriseră. Se zvonea că-i putrezeau măruntaiele, că făcuse un abces la vintre. Mă rugam să nu fie adevărat, căci ţineam foarte mult la el. După ce urcă treptele şi se aşeză, regele îşi aţinti ochii înainte, dar, orbit de durere, nu vedea nimic.

Într-un fel eram uşurată că nu se uită la mine, căci mă temeam că privirea lui ar fi fost încărcată de reproşuri. Cu două săptămâni în urmă, indignat la culme, împăratul Carol respinsese acuzaţia de a fi ordonat asasinarea Delfinului: „Dacă aş fi dorit aşa ceva", declarase el, „aş fi putut să-i omor atât pe tată, cât şi pe fiu cu ani în urmă, când se aflau amândoi în stăpânirea mea". Agenţii săi de la curtea Franţei răspândiseră zvonul că eu, ca o adevărată Medici flămândă de putere ce eram, îl convinsesem pe Montecuculli să-l otrăvească pe Delfin, cu largul concurs al soţului meu.

Regele Francisc mă iubea şi n-a dat crezare acestor acuzaţii, dar îl îndurerau. Din ziua în care începuse să se audă zvonul, devenise şi mai distant faţă de mine, evitându-mi privirile şi întrebările, până când am ajuns pentru el aceeaşi creatură mută şi invizibilă care eram acum pentru soţul meu.

Henric, noul Delfin, urcă ultimul scara. Durerea lui era atât de întunecată, atât de deplină, încât, de când murise fratele său, refuzase să primească orice fel de vizită. În ochi nu i se zăreau în această dimineaţă nici fulgerele reci ale răzbunării, nici măcar vreo umbră de satisfacţie îndârjită, ci doar nesiguranţă şi suferinţă adâncă. Nu-i aducea nicio bucurie gândul că va fi mai multă suferinţă, mai multă moarte.

Nu i-am zâmbit când a păşit pe estradă, ci l-am aţintit cu o privire încărcată cu toată dragostea mea. El o văzu şi îşi întoarse repede ochii, de parcă nu suporta să mă vadă.

Inelul cu piatră neagră, Aripa Corbului, pe care îl purtase cu atâta încredere în fiecare zi de când îl primise, dispăruse. Nu avea nimic pe deget.

Gesturile acestea mărunte – privirea întoarsă, lipsa inelului – m-au zdrobit. Mi-am lăsat capul în piept şi nu l-am ridicat nici măcar când micuța Marguerite, crezând că-l jelesc pe fratele ei mort, mă strânse de mână şi-mi spuse să nu mai fiu tristă.

După ce regele şi Delfinul s-au aşezat, noi, ceilalți, le-am urmat exemplul. Din piață se auzi strigătul unuia dintre străjerii scoțieni din garda personală a regelui, care stătea, îmbrăcat în uniforma lui cu kilt, lângă valeții care țineau cei patru armăsari negri ce răscoleau nerăbdători praful cu copitele.

Ca răspuns la acel strigăt, spre centrul pieței înainta în pas solemn un mic grup de persoane. În frunte venea cardinalul de Lorena, înveşmântat în roşu, şi căpitanul Gărzilor Scoțiene, cu o înfățişare foarte bărbătească, în ciuda kiltului şi a pletelor castaniu-roşcate ce i se revărsau pe umeri. Îi urmau doi străjeri care încadrau un prizonier.

Acesta era Sebastiano Montecuculli, nefericitul care pusese un pahar cu apă rece în mâinile năduşite ale Delfinului. Montecuculli era conte, foarte inteligent şi atrăgător, cu o educație desăvârşită. Într-atât îl fermecase pe Delfin, încât acesta îi oferise singura poziție disponibilă între servitorii lui personali, aceea de paharnic, a cărui îndatorire era de a purta cupa prințului. Ştiam că, dacă Francisc ar fi trăit ca să vadă cruzimea cu care era tratat nefericitul gentilom, ar fi fost oripilat.

Montecuculli avea cam treizeci de ani şi fusese un bărbat frumos şi plin de viață. Acum era adus de spate, cu picioarele strâmbe, cu mersul țeapăn şi împleticit din cauza cătuşelor de fier pe care le purta la încheieturile mâinilor şi la glezne. Era de nerecunoscut: avea fața vânătă şi tumefiată, nasul turtit. Din păr îi fuseseră smulse smocuri întregi, lăsând la vedere pielea capului

acoperită de sânge închegat. Singurul veşmânt îi era o cămaşă de noapte plină de sânge şi de excremente, îi venea până la genunchi; cea mai slabă adiere de vânt i-o ridica, lăsându-i la vedere organele genitale.

Cardinalul de Lorena şi căpitanul se apropiară de estradă, iar străjerii îl târâră pe Montecuculli în faţa regelui. Paharnicul căzu în genunchi, în semn de implorare, dar şi din lipsa puterilor. Cu glas puternic, cardinalul îl conjură să-şi recunoască păcatul.

Montecuculli retractase deja prima mărturisire. Când fusese supus torturilor, mărturisise din nou, dar după aceea tăgăduise din nou acuzaţia. Acum se uita spre rege şi încerca să întindă spre el mâinile tremurătoare, dar nu le putea ridica. Începu să vorbească cu glas abia auzit. Cu greu puteai înţelege ce spune, căci aproape că nu mai avea dinţi:

— Îndurare, Maiestate! L-am iubit pe prinţ şi niciodată n-am vrut să-i fac vreun rău! Jur pe Dumnezeu Atotputernicul şi pe Preasfânta Fecioară că sunt nevinovat şi că l-am iubit!

Începu să plângă în hohote şi se prăbuşi cu fruntea pe bolovanii din caldarâm.

Toată lumea îşi întoarse ochii spre rege. Francisc rămase o vreme nemişcat; doar pe obraz i se zbătea un muşchi. Apoi spintecă aerul cu mâna, arătând în jos.

Căpitanul le făcu un semn din cap oamenilor săi. Străjerii încercară să-l ridice pe Montecuculli, dar bietul om nu se putea ţine pe picioare, aşa că îl târâră spre locul unde aşteptau caii. Condamnatul începu să strige:

Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum{3}*…*

Străjerii îi desfăcură cătuşele şi-l dezbrăcară de cămaşă, lăsându-i la vedere pielea vărgată toată de dungi roşii, vinete, verzi şi galbene. Montecuculli continua să se roage atât de pătimaş, atât de grăbit, că vorbele i se îngrămădeau una într-alta:

Mater Dei, ora pro nobispeceatoribus, nunc et în hora mortis nostrae…

Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi, păcătoşii, acum şi-n ceasul morţii noastre.{4}

La comanda căpitanului, valeţii aduseră caii şi-i aşezară în jurul condamnatului care zăcea gol, întins pe spate: mâna dreaptă o avea spre nord, cea stângă spre sud, piciorul drept spre nord-vest, cel stâng spre sud-vest. O curea de piele împletită – groasă cât braţul meu şi întărită cu scoabe – era prinsă de harnaşamentul fiecărui cal cu nişte catarame mari. La capătul fiecărei curele atârna un fel de brăţară din piele bătută în ţinte.

Când unul dintre străjeri încercă să-i bage încheietura mâinii într-o brăţară, nenorocitul prizonier se încordă şi începu să urle şi să se zbată, încât fu nevoie de încă doi oameni ca să-l imobilizeze, în timp ce alţi patru îi prindeau brăţările, strângându-le şi legându-le zdravăn, la încheieturile mâinilor şi pe coapse, chiar deasupra genunchilor. Scoţienii îşi terminară repede treaba şi se retraseră împreună cu căpitanul lor la o distanţă sigură.

Un bărbat – călăul, cu un bici lung în mână – aştepta în spatele cailor. Îi vorbea condamnatului cu glas scăzut, îşi cerea fără îndoială iertare, după datină, dar Montecuculli era prea prins în ghearele terorii şi nu se putea opri din urlete. Călăul ridică fruntea şi strigă o comandă către valeţi, care încălecară fiecare pe calul său. Fiecare cal făcu un singur pas într-una din cele patru direcţii, iar Montecuculli, lăbărţat ca o stea-de-mare, se ridică uşor de la pământ.

Lângă mine, micuţa Marguerite începu să plângă încetişor.

Călăul – un scoţian tânăr şi frumos, cu o barbă scurtă, blondă şi cu o faţă imobilă – se uită spre rege. Francisc răsuflă adânc şi dădu o singură dată încet din cap.

Călăul se îndepărtă cât de mult putu de condamnat, în aşa fel încât să nu stea în calea cailor, apoi plesni caii cu biciul peste crupe. Îmboldiţi de lovituri şi de călăreţii lor, armăsarii porniră de pe loc în galop.

Marguerite îşi îngropă faţa în poala mea, încleştându-şi

mâinile de fustele mele, dar pe mine rangul şi groaza mă constrângeau să văd totul.

Țâşniră jerbe de sânge, ca un foc de artificii. Într-o clipă, brațele nenorocitului fură smulse din umeri, picioarele de la şolduri, lăsând oasele albe ale încheieturilor la vedere. Inerția făcu trunchiul condamnatului să se rostogolească o dată şi încă o dată, până ce rămase cu fața în sus. Ceea ce rămăsese din el nu mai avea nimic omenesc; sângele gâlgâia din cele patru găuri mărginite de carnea zdrențuită. Din gaura cea mai mare ieşea o bucată lucioasă de intestin, iar trunchiul sălta pe pietrele caldarâmului ca un peşte pe uscat.

Era viu. Montecuculli era încă viu.

Caii se opriră nu prea departe şi se întoarseră încet, trăgând după ei mădularele rupte, încât condamnatul să le poată vedea. Unul dintre ei se opri chiar lângă capul muribundului, expunând ciotul unui picior care încă zvâcnea.

În mulțimea de curteni din spatele meu, un om începu să vomite.

Stăteam nemişcată, cu o expresie calmă, cu mâna pe umărul micuței Marguerite, care hohotea cu fața ascunsă în poala mea. Am privit totul, în toate secundele acelea infernale, interminabile, până când Montecuculli încetă să mai țipe, până când trupul mutilat încetă să se mai zbată, până când din leş încetă să mai curgă sânge.

Când Maiestatea Sa, părând mulțumit, se sculă în picioare, m-am ridicat şi eu odată cu ceilalți. M-am uitat la soțul meu şi nu mi s-a părut mai împăcat; ba chiar se părea că ziua aceea îi sporise durerea. Am cercetat cu atenție şi chipul regelui Francisc. Fața lui nu mai era aceea a unui tată iubitor; era a unui cârmuitor neîndurător, a cărui sete de răzbunare nu era nici pe departe ostoită.

După execuție, regele merse la liturghie şi primi Sfânta

Împărtăşanie fără cea mai mică reţinere. Dacă avea cumva mustrări de conştiinţă pentru moartea paharnicului, ele nu erau într-atât de puternice încât să simtă nevoia să se spovedească.

După liturghie ne-am retras în apartamentele noastre. Eu m-am dus în cabinet şi am continuat calculele pentru horoscopul lui Henric.

Saturn e o planetă rece, deprimantă, întunecată. Prevesteşte necazuri şi pierderi şi favorizează melancolia. Un horoscop nativ sub semnul lui Saturn indică o viaţă nefericită şi moartea timpurie a celor dragi. Orice planetă care apare în casa sau în zodia guvernată de el are atributele mult amplificate. Iar în cazul dragului meu Henric, Saturn apărea în zodia pe care o guverna, Capricornul.

Constatând acest lucru şi gândindu-mă la toate rănile pe care le provocase ziua aceea, m-am hotărât să întreprind o faptă îndrăzneaţă şi impetuoasă. Am mers la apartamentul soţului meu. Nu-mi propusesem să-i spun ceva anume; voiam doar să-l liniştesc, să-l mai fac, poate, să se destindă cu o conversaţie plăcută. De fapt, speram ca mângâierile mele să mi-l aducă înapoi.

Era aproape de căderea serii, dar Henric nu era în apartamentul său; valetul său pretindea că nu ştie unde e. După ce i-am cerut omului să mă anunţe când se întoarce stăpânul lui, m-am întors şi eu în cabinetul meu.

Am cinat singură şi pe urmă i-am spus doamnei Gondi că doresc să fiu anunţată când se va retrage Henric. Trecură ceasuri întregi, dar am refuzat să mă dezbrac; am început să-mi fac griji.

Când, în sfârşit, am primit vestea că se dusese în apartamentul său, se făcuse foarte târziu. Îngrijorată, m-am dus şi i-am bătut în uşă.

Îmi deschise un alt valet, care fu foarte mirat când mă văzu acolo; Henric era înăuntru, fără pantaloni, cu gulerul desfăcut. Era frânt de oboseală, dar părea ceva mai binedispus. Când mă văzu în uşă, în ţinută completă,

ridică alarmat din sprâncene.

— Catherine! S-a întâmplat ceva?

Acum măcar se uita la mine.

— Nu s-a întâmplat nimic rău. Domnule, vă rog să aşteptaţi afară până vă chem, am adăugat adresându-mă valetului.

După ce-i aruncă o privire speriată lui Henric, care încuviinţă, valetul ieşi pe coridor.

Soţul meu îmi făcu semn să mă aşez lângă el. M-am aşezat şi nu m-am putut opri să remarc cât de bine i se definiseră trăsăturile feţei, încadrate de o frumoasă barbă neagră, şi ce minunat se răsfrângeau luminile focului în ochii lui întunecaţi. Simplul fapt că ne aflam împreună, singuri, atât de aproape, mă dezarma total şi îmi amintea de ziua când tăcuserăm dragoste pe covor, în faţa căminului. Am lăsat ochii în jos, privindu-mi mâinile şi m-am simţit cuprinsă de un val de căldură ce urca în sus, pe şira spinării.

— N-am vrut să te tulbur la o oră atât de târzie, i-am spus eu. Iartă-mă. Voiam doar să-ţi spun că ştiu ce grea a fost pentru tine ziua de azi.

— Îţi mulţumesc, îmi răspunse el cu o vagă undă de nerăbdare în glas.

Era obosit şi îşi dorea să plec mai repede; avea în mână o batistă pe care o tot strângea în pumn.

Mi-am dat seama că totul se putea sfârşi aici, aşa că i-am spus cu îndrăzneală:

— Mi-a fost dor de tine, Henric. Îmi fac griji pentru tine; văd că n-ai mâncat şi mă tem că ai putea să te îmbolnăveşti.

De inel nu l-am întrebat, căci nu voiam să se retragă prea repede în defensivă.

— Eu... ăă... Voiam... Pot să te îmbrăţişez? Aşa, simplu, ca o rudă, ca să-mi arăt dragostea şi grija pentru tine.

Se sculă cam prea repede în picioare.

— Sigur că da, Catherine, îmi spuse el şi începu să se

uite nervos în altă parte.

Era foarte înalt. L-am înconjurat cu brațele şi mi-am lipit obrazul de pieptul lui. L-am îmbrățişat uşor şi am închis ochii, sperând ca starea mea de bine să-l relaxeze, dar i-am deschis brusc la loc.

Henric mirosea a parfum de lăcrămioare.

M-am tras înspăimântată înapoi. Era îmbrăcat în aceleaşi haine pe care le purtase la execuție: un pieptar negru cu mâneci de catifea neagră – despicate, ca să se poată vedea satinul alb al cămăşii. Alb, ca fusta de dedesubt a doamnei de Poitiers. Pe masa de alături stătea bereta lui de catifea neagră, cu o singură pană cenuşie – asortată cu banda cenuşie de la boneta doamnei.

— Ai fost *cu ea,* am şoptit. Din cauza asta ți-ai scos inelul pe care ți l-am dat eu?

Fața i se făcu stacojie. Se uita în pământ, prea ruşinat ca să mă privească în ochi; deschise pumnul şi, parcă recunoscând adevărul spuselor mele, aruncă pe masă batista, de fapt o broboadă albă de mătase, matlasată, cu margini negre şi cu un D mare brodat pe ea.

— Tu, am rostit eu, tu, care îți urai tatăl pentru că nu se purta frumos cu regina. Acum eşti obligat să te urăşti pe tine însuți.

— N-am vrut să se întâmple asta, Catherine, îmi spuse el încet, cu glas tremurat. N-am vrut să te fac să suferi.

— Are de gând să se folosească de tine, i-am întors-o eu furioasă. Acuma, că eşti Delfin, renunță pentru tine la faimoasa ei virtute. Te duce în ispită.

— Nu-i adevărat, scutură Henric din cap. Ea m-a iubit când nu mă iubea nimeni. Ne-a iubit pe mine şi pe Francisc ca şi cum ne-ar fi fost mamă, chiar şi după ce tata ne-a lăsat pe mâna spaniolilor. Când a auzit că Francisc e mort, aproape că a murit şi ea de durere. Îl iubea la fel de mult ca mine. Ea ştie mai bine ca oricine ce a însemnat pentru mine pierderea lui.

— O mamă nu-şi mângâie copilul desfăcându-şi picioarele în fața lui! am strigat eu cu ură.

Îşi smuci capul de parcă l-aş fi lovit.

— De dragul tău, vorbi el răguşit, am rezistat cât am putut tentației. Am luptat amândoi împotriva ei… până când durerea ne-a doborât. Astăzi a fost prima dată când am păcătuit şi Dumnezeu m-a şi pedepsit, trimițându-te aici, ca să văd cât de tare te-am rănit.

Pentru prima dată se uită în ochii mei.

— Am încercat din răsputeri să te iubesc, Catherine, dar inima mea îi aparținea ei cu mult înainte să vii tu. Ştiu că e un păcat – şi dacă e să ard în Iad, atunci asta să-mi fie soarta. Dar nu mai pot trăi fără ea.

Am rămas mută. Henric luă un mic obiect de pe masa de toaletă şi mi-l puse în palmă: inelul-talisman.

— Ia-l, îmi ceru el. E o superstiție prostească şi păgână. N-ar fi trebuit să accept niciodată să-l port.

Am strâns darul nedorit în pumn. O tăietură de cuțit nu mi-ar fi putut pricinui mai multă durere; mă năpădi un val de lacrimi pe care nu mi le puteam stăpâni. Urâtă, nedorită, mai aveam demnitatea neatinsă, iar acum pierdusem şi asta.

M-am răsucit şi am fugit plângând în hohote la mine în apartament şi nu m-am oprit din plâns nici când doamna Gondi a concediat doamnele de onoare, nici când mi-a sărutat mâinile, nici când m-a îmbrățişat şi-a plâns şi ea odată cu mine.

Începând din ziua aceea, Henric purtă culorile Dianei, alb şi negru. Poate din invidie față de fiul său, Maiestatea Sa, plictisit şi desfrânat cum era, îşi chemă amanta lângă el – împotriva sfatului medicului său.

A doua zi după sosirea ei, de dimineață, am ieşit călare cu ducesa d'Etampes şi cu tovarăşa ei nedespărțită, Marie de Canaples. Cea din urmă era şi mai durdulie, pe când ducesa, în lipsa amantului, se făcuse şi mai subțire, şi mai ascuțită. Când am ajuns aproape de grajduri, cele două doamne şuşoteau împreună pe ascuns, cu capetele apropiate; când mă zăriră, se despărțiră iute. Ducesa îmi

zâmbi cu buzele atât de strânse, că parcă înghiţise un porumbel; doamna de Canaples îşi arătă toţi dinţii ei mărunţi şi ascuţiţi, de vulpe. Conversaţia din timpul plimbării a fost căznită, amândouă femeile erau rezervate şi distante. După ce ne-am întors, eu am plecat singură, iar ele începură să şuşotească şi să râdă în spatele meu înainte să apuc măcar să mă îndepărtez. Ştiam că n-o să mai ies niciodată cu ele.

Eram îndeajuns de naivă încât să cred că mă evitau fiindcă auziseră de cearta mea înlăcrimată cu Henric – fără îndoială că toată curtea era la curent cu legătura soţului meu cu doamna de Poitiers, iar eu aflasem ultima.

Dar în spatele zâmbetului compătimitor şi ironic al ducesei se ascundea mai mult de-atât. Ar fi trebuit să fiu mai atentă la aluziile pe care le făcea doamna Gondi în timp ce mă îmbrăca pentru cină, că erau unii curteni care cârteau împotriva mea. Acum îmi dau seama că voia să mă pună în gardă, dar n-am luat vorbele ei în seamă.

În seara aceea regele dădea un mic banchet, la care participau mulţi membri ai familiei de Guise. Aceştia erau descendenţi ai Casei Regale de Anjou şi aveau oarecare drepturi la tron. Era de datoria regelui să fie în relaţii bune cu ei; în seara aceea se întreţinu cu ducele, cu soţia lui şi cu fiicele lor, Renée şi Louise. Renée era mică încă, dar Louise era o frumuseţe de fată, cu ochi negri, aflată deja la vârsta măritişului. Tânărul Carol, care începuse de vreun an de zile să fie atras de femei, era în mod vădit fermecat de ea.

Imediat ce mi-a permis eticheta, m-am retras în apartamentul meu, prea amărâtă ca să mai fiu în stare de flecăreala care urma la sfârşitul cinei. Ca să-mi găsesc o ocupaţie, am continuat să lucrez la horoscopul lui Henric. După un timp mâhnirea mi-a mai trecut şi m-am lăsat absorbită de muncă. Am lucrat până târziu în noapte, întrerupându-mă doar cât doamna Gondi şi o altă doamnă de onoare m-au dezbrăcat şi mi-au pieptănat părul.

Stăteam la măsuța mea de scris din micuțul meu cabinet şi studiam astrele lui Henric. El era Berbec – o zodie încăpățânată, guvernată de Marte – iar ascendentul îl avea, ca şi mine, în Leu, un semn clar al regalității.

În noaptea aceea m-a preocupat în special Casa a cincea din horoscopul meu şi al lui, Casa copiilor. Speram să găsesc în ea veşti bune, promisiunea unor moştenitori. Dar în cazul lui Henric – şi, groaznic, şi într-al meu – casa era cam goală şi se afla sub semnul Scorpionului, guvernatorul secretelor şi minciunilor, al lucrurilor ascunse, al celei mai negre magii.

Asta mi-a sfărâmat fragila speranță pe care mi-o făurisem în ultimele câteva ceasuri. Nu numai că nu se arătau semne de viitori moştenitori, dar zona aceea era, la amândoi, guvernată de minciună şi de forțe întunecate. M-a cuprins spaima şi am încercat să mă conving pe mine însămi că interpretasem greşit natura malefică a Scorpionului în relație cu Casa a cincea. Luasem cu mine la Lyon scrierile lui Agrippa şi m-am hotărât să consult una dintre cărțile lui, în speranța că voi descoperi ceva care să arate un viitor mai bun. În apropierea apartamentului meu era o mică bibliotecă şi cufărul meu cu cărți fusese aşezat în ea. Mi-am luat halatul pe mine şi m-am strecurat afară.

Apartamentul meu era la etajul al treilea. O scară exterioară în spirală îl lega de o curte de la nivelul al doilea, unde se aflau apartamentele regelui şi reginei şi, de asemenea, biblioteca. Am coborât iute scara, fără să fac zgomot, cu lampa în mână. Era o noapte liniştită, senină; cerul de noiembrie era presărat de stele, iar luna uriaşă, ca de ceară, arunca umbre în calea mea. Halatul nu-mi prea ținea de cald, iar mâna îmi îngheța pe balustrada de piatră; când am ajuns în curtea de la etajul al doilea îmi clănțăneau dinții.

Am luat-o la fugă pe aleea care ducea la intrarea flancată de doi ienuperi înalți şi le-am făcut un semn de salut din cap străjerilor, care se obişnuiseră de-acum cu

plimbările mele nocturne. După ce am cotrobăit un pic prin teancurile de cărți din bibliotecă, am găsit volumul al doilea din scrierile lui Agrippa. L-am luat sub braț şi, cu lampa în cealaltă mână, am ieşit înapoi în noapte.

N-am ajuns departe. Înainte să trec de ienuperii care flancau intrarea am auzit râsete plutind prin aerul înghețat. Veneau dintr-o logie care dădea pe terasa din spatele apartamentului regelui; terasa se deschidea exact spre partea de curte pe unde trebuia să trec.

Instinctiv, am micşorat flacăra lămpii şi am rămas în umbra ienuperilor. Râsetele se auziră mai tare în momentul în care o siluetă feminină, luminată din spate de lună, apăru alergând pe terasă.

O voce de bărbat o strigă din logie:

— Anne! Anne, ce faci? E foarte frig afară!

Indignarea regelui era temperată de o bună dispoziție care se datora un pic şi vinului.

Ducesa îşi desfăcu brațele şi începu să se învârtă, o siluetă întunecată, îmbrăcată doar cu o cămaşă care nu-i ajungea nici până la şolduri; de la brâu în jos era goală. Părul desfăcut îi flutura în jurul umerilor.

— E minunat! Simt că renasc! M-ai umplut de năduşeli.

— Anne… se auzi din nou vocea Maiestății Sale, nerăbdătoare de această dată.

— Francisc, se strâmbă ea şi râse. Vino şi ia-mă aici, la lumina lunii!

Regele apăru şi el – umbra lui se vedea înaltă şi trupeşă, a ei, mică precum un spiriduş – şi se repezi deodată la ea cu un răget. La început ducesa fugi de el, dar se lăsă repede prinsă la marginea terasei. Îşi puse palmele pe balustrada de piatră înaltă până la brâu, cu spatele spre rege.

— Maiestate, revendicați-vă premiul.

Regele se aşeză în spatele ei, cuprinzându-i şoldurile cu mâinile, gata s-o pătrundă, dar ducesa se trase într-o parte, cuprinsă de o rezervă bruscă.

— Femeie, nu mă chinui… gemu el.

— Louise e o fată foarte frumoasă, nu crezi?

— Tu eşti mai frumoasă ca ea.

Francisc îi înconjură talia cu braţele şi o ridică pe vârful picioarelor, sperând s-o poată pătrunde, dar ea se răsuci iute cu faţa la el.

— A avut parte în ultimul timp de atâta durere… spuse ea devenind dintr-odată serioasă. Merită o femeie frumoasă, de sânge regal.

— Nu mă sâcâi, Anne. Nu vreau să am nimic de-a face cu familia de Guise. Verişoara lui Henric, Jeanne… E aproape de vârsta măritişului şi aduce cu ea coroana Navarrei. Ar fi o partidă mult mai potrivită pentru el. Dar Catherine e o fată tare bună. Mai dă-i un răgaz şi hai să nu mai vorbim acum despre asta…

— Trebuie să fie Louise, îl contrazise ea ferm. Ţi-ar face nepoţi care ar uni Casele de Guise şi de Valois. N-ar mai fi între ele lupte pentru tron…

Francisc oftă, cam enervat; silueta lui întunecată încremeni.

— Toate astea sunt încă premature. Nici nu m-am gândit serios la ele.

— Dar *trebuie* s-o repudiezi, se repezi Anne. Poporul n-o iubeşte, Henric nu poate s-o sufere… Ce ţi-a adus ea? Numai dezamăgiri.

— Ajunge! porunci Francisc.

Umbrele lor se uniră într-un sărut, apoi regele o întoarse brusc cu spatele la el şi o frânse de şale. Ducesa îşi încleşta mâinile de balustradă iar el intră în ea şi începu să împingă.

Anne scoase un icnet scurt, apoi râse; răsuflarea i se ridica într-un norişor deasupra capului, în aerul rece al nopţii.

— Francisc! Eşti ca un taur!

Am stins lampa şi mi-am întors ochii în altă parte. Timp de minute întregi am ascultat zgomotele ce însoţeau scena aceea pasională. Curând am început să tremur fără

să mă pot stăpâni, şi nu numai frigul era de vină.

Douăzeci şi unu

În noaptea aceea n-am mai citit cartea de astrologie a lui Agrippa; mintea şi inima îmi erau prea agitate ca să mă mai pot concentra la orice altceva decât la cele auzite din întâmplare. Am stat întinsă în pat, trează, uitându-mă la desenele baldachinului de deasupra capului meu.

Fără copii, fără dragostea lui Henric, eram lipsită de orice sprijin şi apărare. Regele Francisc avea să-i trimită papei o petiție şi avea să obțină anularea căsătoriei pe motiv că sunt stearpă. N-ar fi prima căsătorie regală terminată în acest fel. Aveam să fiu alungată – în Italia, probabil, deşi la Florența nu mă puteam întoarce atâta timp cât acolo stăpânea Alessandro.

Iar Henric – iubitul meu, infidelul meu Henric – nu m-ar mai avea lângă el ca să-l apăr, aşa cum eram sortită. Fără mine ar muri exact ca în visul meu, scăldat în sânge, fără ajutor.

Nu eram în termeni extraordinar de buni cu Dumnezeu, dată fiind lecția pe care o învățasem de timpuriu, cum că Universul nu e un loc unde să găseşti dreptate sau ocrotire. Dar m-am rugat la Cel ce guvernează stelele şi planetele. I-am promis că, dacă-mi îngăduie să rămân lângă dragul meu Henric, voi fi în stare să renunț la orice, chiar şi la ultimele rămăşițe de mândrie.

Dimineața m-am sculat frântă de oboseală, dar hotărâtă, şi i-am scris Maiestății Sale o scurtă scrisoare prin care-i ceream o audiență privată. N-aveam de gând să port, precum duşmanii mei, o campanie de şuşoteli, dându-mă bine pe lângă favoriții regelui şi cerşindu-le ajutorul. Francisc spusese că sunt fiica lui; spusese că e tatăl şi prietenul meu. Aveam să-i vorbesc direct lui şi nimănui altcuiva.

Răspunsul veni repede. Regele mă primea imediat după

ritualul matinal al îmbrăcară.

În dimineața aceea nu purtam bijuterii, eram îmbrăcată în doliu, pentru Delfin. Maiestatea Sa mă primi singur, în cabinetul său privat, în care nu se putea intra decât la invitația sa personală. Era mic, dar foarte frumos aranjat, cu pereții acoperiți de lambriuri sculptate din lemn de cireş lăcuit; în spatele unora erau compartimente în care se păstrau documentele secrete. Încăperea era dominată de un birou uriaş, din lemn de mahon; pe suprafața lui lustruită se întindea o hartă – a Provenței, bănuiesc, acolo unde era câmpul de luptă –, dar acum era făcută sul, aşa că nu puteam vedea însemnările de pe ea. Probabil că nu mi se putea acorda încredere în ceea ce priveşte secretele de stat.

Francisc stătea în spatele biroului. Fața lui prelungă era marcată de excese, obrajii îi erau cărnoşi şi grei, ochii umflați. Firele albe care îi apăruseră la tâmple la moartea Delfinului îi străluceau acum şi în barbă. Era îmbrăcat sobru, pentru muncă, nu pentru distracție, cu o tunică simplă, neagră.

— Catherine. Ia loc, te rog.

Gura îi zâmbea, dar în ochi i se citea prudența.

— Cu voia Maiestății Voastre, voi rămâne în picioare, am răspuns eu, sperând ca suferința mea să nu țină mult.

— Cum doreşti, se învoi el.

Ştiind despre ce venisem să vorbesc – şi crezând că are o poziție opusă alei mele – avea o atitudine cât se poate de protocolară. Era pregătit să se poarte ca un rege, să facă ceea ce era mai bine pentru Franța; ca să reuşească, îi lăsase pe mâna duşmanilor până şi pe cei de un sânge cu el. Eu, o străină, o nou-venită, n-aveam nicio şansă.

Am lăsat la o parte orice prefăcătorie.

— Sire, eu vă iubesc, i-am spus. Şi îl iubesc pe fiul Maiestății Voastre. Ştiu că acum sunt pentru amândoi o povară. Aşa că…

Vocea mi se frânse; mi-am blestemat în sinea mea

slăbiciunea. Când am reuşit să mă adun, m-am uitat din nou la Francisc. Avea o expresie încordată şi rezervată.

— Aşa că nu mă voi opune repudierii. Admit că trebuie să faceți ceea ce necesar din punct de vedere politic şi nu nutresc niciun resentiment.

Regele rămase cu gura căscată. Nu se aşteptase la aceste cuvinte şi era dezarmat.

— Vă rog numai…

Gâtlejul mi se încordă, vorbele nu mai reuşeau să iasă. Am repetat ultimele cuvinte şi, când odată cu ele se porni şuvoiul de lacrimi, am lăsat capul în jos ca să mi le ascund şi m-am forțat să continuu:

— Vă rog numai să-mi îngăduiți să vă slujesc, oricât de umilă ar fi însărcinarea pe care Maiestatea Voastră sau fiul Vostru ați binevoi să mi-o dați. Vă rog numai să nu mă îndepărtați. Aş sluji-o bucuroasă pe femeia care va deveni soția lui Henric. Numai să pot rămâne aici…

M-am prăbuşit în genunchi; am izbucnit în hohote de plâns, ascunzându-mi fața. Mă umileam, dar nu-mi păsa. Mă gândeam numai la Henric, care avea să fie rănit, avea să moară pentru că eu aş fi fost departe şi n-aş fi putut să-l salvez.

Când am ridicat în sfârşit ochii, cu răsuflarea tăiată şi udă toată de lacrimi, Francisc stătea drept ca o lumânare în spatele scaunului său. Observam cum îl invadează treptat o emoție intensă care-i lărgea încet ochii şi-i accelera respirația – cu toate că n-aş fi putut spune dacă simte furie, frică sau repulsie. Eu stăteam mai departe în genunchi, ştergându-mi ochii şi aşteptând să se dezlănțuie furtuna. Îmi spuneam în sinea mea, plină de ură şi de revoltă arzătoare față de mine însămi, că soarta mea nu îmi aparține mie şi nici măcar lui Dumnezeu, ci e în mâna oamenilor: rebelii, papa, regele.

Regelui începu să i se zbată un muşchi pe obraz, exact ca în ziua aceea însorită de octombrie când îl văzuse pe Montecuculli rupt în bucăți.

— Catherine, şopti el în timp ce pe față i se citea

îndoiala, apoi tristețea, apoi în sfârşit, hotărârea.

Ieşi de după birou şi mă luă cu blândețe de umeri, ridicându-mă în picioare.

— Niciun sfânt n-ar putea fi mai umil decât tine, continuă el. Ar trebui să învățăm toți de la tine. Prin voința lui Dumnezeu eşti soția fiului meu şi fiica mea. Îți spun acum categoric că la curtea mea nu se va mai pomeni nimic despre repudiere.

Mă sărută pe obraz şi mă luă în brațe.

Dacă aş fi încercat să-l manipulez – dacă m-aş fi dus la el şi-aş fi început să mă prefac că plâng şi n-aş fi vorbit sincer, din inimă –, m-ar fi alungat cu siguranță; m-ar fi alungat şi dacă i-aş fi cerut să mă lase să rămân soția lui Henric. Dar, din prima zi în care ne-am cunoscut, Maiestatea Sa mă iubise pentru umilința mea; trebuise doar să i se reamintească de ea.

Acum eram în siguranță – dar numai pentru un timp. Până când aveam să port în pântece pruncul lui Henric, continuam să fiu vulnerabilă. Ducesa n-avea să renunțe uşor la campania împotriva mea, iar Louise de Guise era încă foarte tânără.

Mi s-a luat o piatră de pe inimă când regele Francisc s-a hotărât s-o mărite pe Jeanne cu un duce german dispus să plătească o zestre scandalos de mare; războiul era o chestiune costisitoare, iar în momentul acela Francisc avea mai mare nevoie de bani decât de moştenitori. Ca femeie, Jeanne nu era frumoasă: avea nasul lung şi borcănat, iar gura şi bărbia prea mici. Dar era foarte inteligentă, la fel ca mama ei, iar ochii ei verzi, migdalați, cu gene dese, erau absolut superbi. Mi-am luat rămas-bun de la ea când urca în caleaşca ce avea s-o ducă la Düsseldorf; mi-am zis că n-am s-o mai văd niciodată.

Poate din nemulțumire față de hotărârea ca eu să nu fiu repudiată curând, Henric ceru să plece pe câmpul de luptă din Provența. La început regele îl refuză, spunând că abia pierduse un fiu şi nu voia să rişte să mai piardă

unul. Dar Henric era atât de hotărât, că avu câştig de cauză şi plecă să se alăture locotenentului-general Montmorency în sud.

Cât timp Henric a fost plecat, am avut timp să mă gândesc bine la necazurile mele. Soțul meu avea o fire loială; acum, că îşi dăduse inima şi trupul Dianei de Poitiers, i-ar fi repugnat fără îndoială gândul de a le mai dărui unei alte femei. Şi totuşi, dacă voiam să concep un moştenitor, Henric ar fi trebuit să vină des în dormitorul meu după ce s-ar fi întors de la război.

Nu mult după audiența mea la rege, m-am dus la regina Eleonora şi am întrebat-o dacă mă pot bucura pentru un ceas de compania doamnei ei de onoare Diana de Poitiers.

Regina consimți cu amabilitate, deşi atât ea, cât şi anturajul ei înțelegeau ce ciudată e cererea mea. Eu şi doamna de Poitiers ne purtam cât se poate de cordial una cu cealaltă atunci când drumurile noastre se încrucişau, dar altfel ne evitam şi toată lumea ştia de ce.

Doamna de Poitiers călărea cu picioarele desfăcute, ca un bărbat, fără să se jeneze că i se văd gambele şi gleznele. Ca şi mine, nu voia să fie condusă de un valet şi ținea frâul cu o mână foarte sigură. Calul ei era alb, ales probabil cu grijă ca să se asorteze cu garderoba ei de văduvă. Era o privelişte lipsită de culoare într-o zi neobişnuit de friguroasă pentru sudul Franței: Diana în ținuta ei negru cu alb, iarba acoperită de brumă, cerul de un cenuşiu apăsător. În ciuda vremii urâte, eu îi cerusem să ieşim călare. Voiam s-o duc departe de palat şi de urechile altora. Eram urmate la distanță de un valet, fiindcă s-ar fi putut să întâlnim vreun mistreț. Când a sosit momentul potrivit pentru o discuție serioasă, am ridicat mâna, făcându-i semn să rămână în urmă, iar noi am galopat până ce valetul nu se mai vedea decât cât un bob de mazăre. Nu voiam să ne observe cineva nici măcar fețele.

Diana de Poitiers n-avea încă patruzeci de ani, dar în

părul ei auriu apăruseră fire albe, terne. În schimb avea un ten ferm – în afară de zona din jurul ochilor, căreia lumina tulbure îi scotea în evidență ridurile fine. Pe obraji nu i se vedeau vinişoare sparte sau buhăiala care dovedea o prea mare dragoste pentru vin.

În timp ce eu o priveam scrutător, încercând să-mi dau seama de ce o iubea soțul meu atât de mult, ochii ei erau cât se poate de calmi. Era o femeie neînfricată – trăsătura aceasta a ei era, fără îndoială, un balsam pentru sufletul nesigur şi temător al lui Henric. În clipele acelea o disprețuiam aproape la fel de mult cum mă disprețuiam pe mine însămi.

Am zâmbit şi i-am spus pe un ton degajat:

— Putem sta de vorbă?

Zâmbetul ei de răspuns nu era nici mai cald, nici mai rece decât al meu:

— Desigur, *Madame la Dauphine,* îmi răspunse ea. Dați-mi voie mai întâi să vă mulțumesc că-mi dați ocazia să călăresc. Îmi era dor de mişcare, dar niciuna dintre doamne nu voia să mă însoțească, din cauza credinței lor că frigul e nesănătos.

Zâmbetul meu se stinse.

— Plăcerea e de partea mea. Noi două avem multe în comun, doamna mea. O bunică şi plăcerea de a călări. Şi chiar iubirea pentru acelaşi bărbat.

Aşteptă continuarea vorbelor mele cu o expresie neschimbată, senină.

— Louise de Guise e o fată frumoasă, nu-i aşa? am urmat eu. E atât de tânără şi de proaspătă! Orice bărbat s-ar considera norocos să aibă o soție atât de minunată.

— Da, *Madame la Dauphine,* răspunse ea supusă.

Calul meu negru bătea nerăbdător din copite; am tras de frâu ca să-l calmez.

— Dar am auzit că are o fire cam iritabilă şi dificilă. S-ar putea ca soțului ei să-i fie greu s-o stăpânească.

— Da, doamnă, aşa am auzit şi eu.

Ochii ei erau nişte oglinzi în care nu mă puteam vedea

decât pe mine, nelăsând să răzbată în afară nimic din ceea ce se găsea sub suprafața lor lucioasă.

— Mie mi s-a spus că sunt foarte răbdătoare. Numai de-ar fi şi copiii mei la fel de răbdători.

— Mă rog să fie, *Madame la Dauphine.* Şi mă rog să aveți mulți copii.

Fața, ochii, tonul ei scăzut şi blând erau neschimbate, de parcă ar fi vorbit despre vreme. Putea fi totalmente sinceră sau totalmente falsă. Am încercat să-mi imaginez cum putea cineva care era aşa de impasibil să stârnească atâta pasiune în inima soțului meu.

— Copii n-o să am deloc, am spus, dacă soțul meu nu va veni în dormitorul meu.

Am simțit cum mi se pune un nod în gât şi am aşteptat să-mi recapăt calmul.

Probabil că mi-a simțit durerea. Pentru prima dată privirea i-a devenit şovăielnică, a început să se uite peste capul meu, la un pâlc de copaci desfrunziți.

— Dacă nu va veni la mine, ştim amândouă că voi fi nevoită să plec, am reluat eu pe un ton candid. Îl iubesc. E singurul motiv pentru care nu vreau să-i fac vreodată neplăceri, lui sau celor îndeajuns de norocoşi ca să se bucure de afecțiunea lui… chiar dacă asta-mi frânge sufletul. Voința Delfinului trebuie respectată.

Diana mă privi din nou, încruntându-se uşor, cu o umbră de mirare şi de prudență în ochi.

— E o atitudine demnă de toată lauda, îmi spuse ea.

— Louise de Guise n-ar fi atât de înțelegătoare.

Undeva, în apropiere, se auziră trosnete în lăstăriş şi un stol de prepelițe îşi luă zborul. Pe crengile argintii stăteau nişte ciori, se uitau în jos şi dojeneau cu asprime nişte acuzați invizibili. Din depărtare, însoțitorul nostru întinse alarmat gâtul, dar zgomotul nu se repetă, iar ciorile tăcură şi ele. Eu şi Diana le-am privit câteva clipe, apoi ne-am întors din nou una spre cealaltă.

Cutele discrete care-i apăruseră pe frunte începură să se destindă în clipa când luă o hotărâre.

— Casa de Valois trebuie să aibă moştenitori, spuse ea şi pentru o clipă m-am gândit speriată că se referă la neputința mea de a avea copii şi că e de acord cu cei ce voiau să fiu repudiată.

Dar adăugă încet:

— Va veni în patul Alteței Voastre.

— Eu n-am luat niciodată în glumă o înțelegere, am precizat eu. Şi am auzit că sunteți o femeie de onoare.

— Aveți cuvântul meu, doamnă.

Ne-am întors la castel fără să mai schimbăm un cuvânt. Acum, că umilința mea era totală, n-aveam niciun chef de conversații de complezență.

Pe drum am simțit ceva rece şi uşor ca o pană atingându-mi gâtul ca o înțepătură. M-am uitat la cerul amenințător şi am văzut ceva ce părea imposibil: fulgi de zăpadă plutind încet în jos, albi, moi şi tăcuți.

După o vreme, Henric se întoarse de la război. În calitatea lui de Delfin, era comandantul suprem al forțelor militare din Provența, dar, conştient de lipsa lui de experiență, îl consulta pe locotenentul general, Marele Maestru Montmorency, în legătură cu orice manevră. Atitudinea lui deferentă dădu roade: armata noastră îi învinse categoric pe invadatorii imperiali. Drept urmare, Henric şi Montmorency deveniră prieteni apropiați şi fură întâmpinați la întoarcere ca nişte eroi. Regele nu avea decât cuvinte de laudă pentru amândoi.

Retorta războiului îl preschimbase pe Henric într-un bărbat adevărat şi-i întărise încrederea în sine. Îl făcuse, de asemenea, să se hotărască să nu mai ascundă legătura lui cu doamna de Poitiers. Îi purta cu mândrie culorile, alb şi negru, şi adoptă ca emblemă Luna Nouă, simbolul Dianei, zeița vânătorii.

Dar după câteva zile de la întoarcere, Henric apăru la uşa dormitorului meu. Aducea cu el resemnare, nu bucurie, dar nici resentimente. Diana îi spusese cu siguranță totul: cred că era şi el uşurat că nu voiam să le

fac necazuri.

Se purta cu mine distant, dar frumos. Vederea trupului său – trup de bărbat de-acum, cu piept şi spate musculos – mă făcea să-l doresc dureros de mult. De fiecare dată când mă culcam cu el mă convingeam singură că de data asta o să reuşesc să spun sau să fac acel lucru prin care-i voi câştiga inima; şi de fiecare dată el se ridica prea repede din pat, iar eu rămâneam întinsă, satisfăcută, dar zdrobită. Nicicând plăcerea nu adusese cuiva atâta durere.

Trecu un an, apoi al doilea, al treilea, al patrulea, şi eu tot nu rămâneam însărcinată. Îi consultam pe astrologii regelui şi mă întâlneam cu Henric de fiecare dată când era perioada propice. Intonam descântece şi vrăji păgâne; doamna Gondi mi-a pus o rădăcină de mătrăgună sub saltea; am urmat sfatul lui Aristotel şi am mâncat ouă de prepeliță, andive şi salată de toporaşi până mi s-a aplecat. Ascultându-l pe Agrippa, mi-am făcut un talisman pentru fertilitate guvernat de Venus şi l-am pus lângă mătrăgună. Nimic n-a fost de niciun folos.

Anne, ducesa d'Etampes, începu iar să şuşotească în urechea amantului său şi în a oricui voia s-o asculte. Curtea se împărți în două tabere: cei care îi sprijineau pe din ce în ce mai bătrânul rege şi pe perfida lui amantă şi cei care priveau în viitor şi îi sprijineau pe Henric şi pe Diana de Poitiers. Ducesa era înfiorător de geloasă; o percepea pe Diana ca pe o rivală şi voia s-o doboare. Cea mai bună cale de a reuşi, hotărî ea, era să-i aducă lui Henric o soție nouă – una îndărătnică, voluntară, care nu i-ar fi acceptat amanta cu atâta bunăvoință ca mine. Şi dacă asta avea să-mi facă şi mie rău, cu atât mai bine, că prea mă proteja regele.

Aşa că nu puteam decât să observ că, odată cu trecerea timpului, zâmbetele pe care mi le adresa Maiestatea Sa erau din ce în ce mai stinse, iar căldura din privirile şi din îmbrățişările lui scădea din ce în ce. Talismanele, doctorii,

astrologii… Totul eşuase. Şi totuşi, în sinea mea mă întorceam mereu la noaptea în care răposata mea mamă îmi vorbise. Cuvintele ei fuseseră nefiresc de limpezi; şi cum nu puteam avea încredere în cei vii, m-am hotărât să mă încred în morți.

În noaptea în care o invocase magicianul fusesem foarte bolnavă, aşa că nu-mi mai aminteam descântecele sau gesturile potrivite. Îmi aminteam doar că Ruggieri ne unsese şi pe mine şi pe el cu ceva ce păruse să fie sânge vechi.

Am păstrat nişte sânge menstrual negricios şi, într-o zi friguroasă de martie a anului 1543, în intimitatea cabinetului meu, m-am uns cu el pe frunte, apoi mi-am împuns degetul cu un ac de broderie.

Era nevoie şi de sânge proaspăt, spusese Ruggieri. Morții aveau să-i simtă mirosul.

M-am aşezat la masa de scris şi mi-am presat degetul, storcând câteva picături mari şi roşii pe o bucățică de hârtie. Mi-am muiat pana în ele şi am scrijelit un mesaj:

Trimite-mi un copil.

Am aruncat hârtia în cămin. Flăcările se ridicară şi înnegriră marginile, încovoindu-le spre centru pe măsură ce focul înainta.

Ma mère, am şoptit eu. *M'amie, je t'adore…* Mamă, ascultă-mi rugămintea şi trimite-mi un copil. Spune-mi ce trebuie să fac.

Cenuşa căzu peste buştenii aprinşi; câțiva fulgii se desprinseră şi începură să zboare prin aerul încins înainte să o apuce în sus, pe horn.

Am repetat cererea, cu ochii țintă în flăcările contorsionate. Nu mă adresam doar mamei, sau morților, sau lui Dumnezeu, sau diavolului. Vorbeam pentru oricine ar fi putut să-mi răspundă. Inima mi se deschise atât de mult, că între ea şi puterea care punea universul în mişcare nu mai era niciun hotar. Cu voința, cu dorința mea îmi încleştasem mâinile pe acea putere şi nu mai voiam să-i dau drumul.

În clipa aceea se deschise Raiul… sau Iadul. Nu ştiam care. Ştiam doar că atinsesem *ceva;* ştiam doar că rugămintea îmi fusese auzită.

A doua zi l-am urmat pe rege peste tot până după-amiază, când trebuia să ţin eu însămi audienţă. Ca Delfină, mulţi oameni veneau să-mi ceară câte ceva, mai ales florentini care aveau nevoie de ajutor. Stăteam pe tron şi ascultam fiecare poveste tristă.

Prima era a unei văduve Tornabuoni mai în vârstă, înrudită prin căsătorie cu familia Medici. Trăise în vila răposatului ei soţ până când slugoii lui Alessandro o încărcaseră cu impozite ilegale, ruinând-o; când părăsise cetatea nu mai avea absolut nimic. I-am promis o sumă suficientă încât să poată trăi confortabil într-una dintre cele mai bune mănăstiri din apropierea Parisului.

Mai era şi un bancher care avea soţie şi şase copii şi care îşi făcuse ucenicia la unchiul meu Filippo Strozzi; amănuntul acesta fusese suficient ca să-i pună viaţa în primejdie. Fugise din Florenţa împreună cu toată familia, lăsându-şi în urmă toate bunurile. I-am promis c-o să-i găsesc de lucru la Trezorerie.

Au mai fost câţiva asemenea lor şi după câteva ceasuri obosisem.

— Am să le spun celorlalţi să revină mâine, îmi spuse doamna Gondi. Dar este unul, Alteţă – un domn cu o înfăţişare cam ciudată –, care insistă să-l primiţi astăzi. Spune că îl cunoaşteţi şi că veţi fi bucuroasă să-l vedeţi.

Am dat să deschid gura ca să întreb cum îl cheamă pe acel impertinent, când o revelaţie mă făcu să-mi piară graiul. Când am putut din nou să vorbesc, i-am cerut doamnei Gondi să-l introducă.

Intră, îmbrăcat în roşu şi negru, culorile lui Marte şi Saturn; era bărbat în toată firea acum, dar era numai piele şi os, iar pieptarul în dungi îi flutura pe trunchiul descărnat. Avea obrajii supţi, iar tenul palid şi bolnăvicios era în contrast cu sprâncenele şi părul negru, cu reflexe

albăstrii. Când mă văzu, îşi scoase bereta şi făcu o plecăciune foarte adâncă.

— *Madame la Dauphine,* mă salută el, amintindu-mi ce voce frumoasă are. În sfârşit ne întâlnim din nou.

Am coborât de pe tron. Când s-a ridicat, i-am luat mâinile reci într-ale mele.

— Domnule Ruggieri, cât m-am rugat să veniți.

Douăzeci şi doi

Cosimo Ruggieri a devenit imediat astrologul meu personal. Nu-şi adusese cu el niciun fel de lucruri, ca şi cum se materializase din eter, fără pungă, fără cufăr, fără nevastă, fără familie.

L-am luat imediat cu mine în cabinetul meu. L-am întrebat ce făcuse în toți aceşti ani: plecase din Florența la Veneția şi, în ziua când sosise acolo, îl doborâse ciuma. De la Veneția plecase la Constantinopol şi în Arabia, dar nu mi-a explicat de ce sau ce se întâmplase acolo. I-am spus ce bucurie îmi făcuse trimițându-mi la Le Murate volumul lui Ficino şi talismanul. I-am povestit cum se adeveriseră spusele mamei mele, cum un bărbat pe nume Silvestro mă salvase de mulțimea potrivnică. I-am împărtăşit detaliile autoeducației mele în materie de astrologie şi eforturile de a alcătui horoscoape native.

Dacă l-o fi surprins ceva din lunga mea povestire nu mi-a arătat. Nici măcar nu mi-a amintit că prevăzuse faptul că voi ajunge regină.

În cele din urmă, i-am spus:

— Încă din vremea când mi-ați dat Aripa Corbului am un vis care se tot repetă. Visez un bărbat cu fața scăldată în sânge. Mă strigă în franțuzeşte. E pe moarte şi e de datoria mea să-l ajut... Dar nu ştiu cum. E Henric, am spus coborând tulburată ochii. Am ştiut asta din clipa în care l-am cunoscut. Mă simt menită să-l apăr de o soartă cumplită.

Ruggieri mă ascultă cât se poate de calm:

— Asta-i tot? Numai Henric apare în visul Alteței Voastre?

— Nu, i-am răspuns. Mai sunt şi alții pe câmpul acela – sute, poate mii de oameni, dar eu nu-i pot vedea. Sângele... creşte ca apele oceanului.

Mi-am dus degetele la tâmplă şi mi-am masat-o, ca pentru a-mi scoate acea amintire din cap şi-a o face să se

estompeze.

— Acesta vă este destinul, doamnă. Alteța Voastră are puterea de a porni acea revărsare… sau de a o face să se oprească.

Îmi veni deodată să plâng.

— Dar Henric… Pe capul lui are să cadă curând o nenorocire. Dacă pot s-o împiedic, atunci poate ceilalți n-o să moară. Spuneți-mi ce-o să i se întâmple şi ce pot eu să fac împotrivă. Sunteți magician – trebuie să existe nişte vrăji care să-l apere. Eu una am încercat; am făcut singură un talisman, o Aripă a Corbului, dar n-a vrut să-l poarte.

— Un simplu talisman, o simplă vrajă n-o să fie niciodată de-ajuns, spuse el.

— Pentru mine a fost de-ajuns când eram în mâinile rebelilor, l-am contrazis vehement.

— Pericolele prin care a trecut Alteța Voastră erau dintre cele ce pot fi depăşite, având un potențial de viață lungă. Dar prințul Henric… făcu el cu o privire în care i se citea regretul. Viața lui se va încheia de timpuriu, printr-o moarte violentă. Sunt sigur că ați citit asta în astrele lui.

Cuvintele lui Ruggieri mă făcură să amuțesc. Văzusem, într-adevăr, semnele sinistre, dar nu-mi dădusem voie să le cred.

— Dacă magia obişnuită nu-i de-ajuns, atunci de ce e nevoie? am insistat eu. Schimbați viața mea cu a lui. Sunt convinsă că aveți ştiința necesară.

Ruggieri se eschivă:

— Am, într-adevăr, ştiința. Dar mai sunt şi alții în vis, nu? Cine anume?

— Nu-mi pasă, am răspuns eu amărâtă.

— Atunci Franța va fi sfâşiată, răspunse el. Pentru că şi ei sunt responsabilitatea domniei voastre, şi ei sunt legați de soarta domniei voastre în aceeaşi măsură ca prințul Henric.

— Deci aceşti alții sunt un motiv în plus pentru care

trebuie să rămân. Dar există lume la Curte care vrea să mă vadă alungată şi pe Henric căsătorit cu alta. Fără mine va fi lipsit de apărare. Trebuie să fac un copil, *trebuie,* am insistat eu simțind cum mă crispez. Spuneți-mi numai ce trebuie să fac ca să-i apăr lui Henric viața şi să-i fac un copil.

Ruggieri se gândi mult înainte să răspundă.

— Nu putem păcăli soarta la nesfârşit. Dar putem să-i dăm lui Henric mai mulți ani decât ar fi avut de trăit altfel. Aceasta este într-adevăr dorința domniei voastre? adăugă el după o pauză. Să naşteți copilul Delfinului?

Mi s-a părut o întrebare ridicolă.

— Bineînțeles. Aş face orice. *Am făcut* deja totul: talismane, descântece, mi-am pus tot felul de cataplasme scârboase, am băut urină de catâr. Eu una nu mai ştiu ce să fac.

Rămase din nou pe gânduri, apoi spuse încet:

— Iar copilul trebuie să fie al Delfinului.

Era o afirmație, dar am auzit întrebarea ascunsă în ea şi obrajii mi-au luat foc. *Cum îndrăzneşti,* am dat să spun – dar Ruggieri era Ruggieri, iar în cazul lui buna-cuviință nu funcționa. Niciun secret nu-i era ascuns, nicio chestiune nu era prea imorală ca să poată fi adusă în discuție.

— Da, trebuie, am răspuns până la urmă roşind. E soțul meu. Şi… îl iubesc.

Magicianul ridică fruntea la auzul desperării ascunse în ultimele două cuvinte.

— Îmi pare rău să aud asta, spuse el încet. Înseamnă că lucrurile se complică.

— Cum aşa?

— Sunt convins că v-ați studiat propriul horoscop în privința copiilor. Şi sigur l-ați studiat şi pe-al prințului Henric. Casa a cincea, atât la Alteța Voastră, cât şi la soțul Alteței Voastre, este guvernată de Scorpion. Sunteți prea inteligentă ca să nu fi observat implicațiile: sterilitate – sau, dacă preferați – minciuni şi înşelăciune. Alegerea

vă aparţine.

— Nu pot să aleg niciuna, am protestat eu. Trebuie să existe o a treia cale.

— Există întotdeauna o a treia cale, m-a aprobat el aplecându-se în faţă; părul negru-albăstrui îi încadra chipul de o paloare bolnăvicioasă. Dar depinde întru totul de ceea ce sunteţi dispusă să faceţi.

În ciuda nasului coroiat şi a obrajilor supţi, glasul şi mişcările îi erau magnetice, învăluitoare. Sub pojghiţa de gheaţă curgea un curent fierbinte şi dacă îndrăzneam să-l ating m-ar fi înghiţit.

— Orice, am răspuns, în afară de a mă culca cu alt bărbat.

Dădu uşor din cap.

— Atunci vă avertizez, *Madame la Dauphine,* că pentru a crea sânge trebuie să vărsaţi sânge.

Cuvintele lui mă umplură de fiori: vorbea despre cel mai periculos soi de magie. Dar, de fapt, de mult simţeam că sufletul meu era deja pierdut.

— Îmi voi da tot sângele, până la ultimul strop, ca să-l salvez pe Henric.

Chipul lui îşi păstră expresia impasibilă.

— Ah, doamnă. Aici e nevoie de o voinţă puternică şi de nervi tari, căci nu despre sângele domniei voastre e vorba.

Am rezistat câteva săptămâni. Mă întâlneam cu Ruggieri în fiecare zi, consultându-l în probleme banale şi rugându-mă de el să mă introducă şi pe mine în arta magiei. Dar mă refuza în mod constant: eu ştiam prea puţin, iar el prea mult; era mult mai sigur pentru el să facă el vrăjile la cererea mea.

— E de-ajuns, spunea el, că unul dintre sunetele noastre e în primejdie.

În săptămânile acelea am trăit tot timpul într-o nelinişte sinistră. Doamna Gondi îmi spusese că familia Louisei de Guise se întâlnise în secret cu regele pentru a discuta din nou posibilitatea unui contract de căsătorie

pentru Henric. Aproape că era suficient ca să iau totuşi în considerare sugestia lui Ruggieri de a face un copil cu un alt bărbat.

Dar chiar dacă Henric mă trădase, eu nu puteam să-i răspund cu aceeaşi monedă. Eu aparţineam acum Casei de Valois; şi îmi doream nespus un fiu cu sânge de Valois care să moştenească tronul. Îmi găsisem aici căminul şi nu voiam să fiu alungată din el.

Până la urmă am capitulat în faţa imposibilului. În toiul nopţii, am luat pana şi i-am ascultat scârţâitul în timp ce mâna mea scria lucruri barbare, de neconceput.

A doua zi de dimineaţă, la prima oră, am trimis după Ruggieri şi l-am primit în cabinet. Am încuiat uşa şi i-am dat hârtia, împăturită în opt, ca şi cum în felul acesta enormitatea crimei mele s-ar mai fi diminuat.

— M-am gândit cât se poate de bine, i-am spus, şi acestea sunt restricţiile mele.

Hârtia suspină în mâna lui. Se încruntă citind mesajul, apoi îşi ridică privirea întunecată de pe foaie.

— Dacă le urmez, spuse, n-aş putea spune ce efect vor avea asupra rezultatelor.

— Tot ce contează este să reuşim, i-am răspuns eu.

Împături hârtia la loc şi o strecură în buzunarul de la piept, fără să-şi dezlipească privirea de a mea; ochii lui erau negri, ca şi ai dragului meu Henric, dar nu avea niciun strop de lumină în ei. Buzele îi schiţară un zâmbet vag.

— A, vom reuşi, Catherine.

Faptul că-mi spusese pe nume nu mi s-a părut o impertinenţă. Acum eram egali, în cel mai oribil mod cu putinţă. Îi dădusem lui Henric inima mea, dar numai Ruggieri ştia cât rău sălăşluia în ea.

Numai în doamna Gondi mă puteam încrede pentru un aranjament direct cu şeful grajdurilor. Porunci să i se pună şaua pe cal şi să-i fie dus la capătul opus al grajdurilor, unde nu putea fi văzut de la ferestrele

palatului. Pentru o femeie era scandalos să călărească singură la apropierea nopții; şeful grajdurilor se gândea, fără îndoială, la o întâlnire clandestină. Şi nu se înşela.

Doamna Gondi călări prin grădini, până la primul pâlc de copaci, de unde nu mai putea fi văzută dinspre grajduri; la adăpostul lor am făcut schimbul. Amândouă eram îmbrăcate în negru; cine ne-ar fi văzut de la distanță ar fi zis că femeia care ieşea dintre copaci era aceeaşi care intrase.

În dimineața aceea de primăvară cerul fusese de-a dreptul ciudat, acoperit de nori grei, cu o pată difuză, roşiatică, în locul unde ar fi trebuit să se afle soarele; acum, în amurg, pata aceea alunecase spre linia orizontului. Aerul era răcoros şi mirosea a ploaie. Eu călăream pe un cal împrumutat; am trecut mult dincolo de pădure şi de mai multe ori m-am oprit, vrând să mă întorc, dar gândul la Henric m-a făcut să merg mai departe.

Am ajuns în cele din urmă la o vie neîngrijită, lângă care se întindea o livadă de peri uscați, cu crengile noduroase străpunse ici-colo de muguri firavi, ce se chinuiau să se deschidă. La marginea livezii se zărea o siluetă întunecată ce purta un felinar. Când m-am apropiat, am distins chipul lui Ruggieri care, în licărirea gălbuie, părea fosforescent. Se întoarse şi porni încet printre copaci spre o căsuță dărăpănată de cărămidă cu acoperiş de paie. Prin crăpăturile obloanelor închise se zărea lumina unei lumânări.

Am descălecat; Ruggieri a pus felinarul pe pământ şi m-a ajutat să cobor, luându-mi mâinile într-ale lui. M-a privit o clipă cu ochi pătrunzători şi complice, căutând ceva ce nu găsea.

Nu voise ca eu să vin. Nu era nevoie de mine, spunea el, şi existau oricând riscuri, atât de ordin practic, cât şi de ordin magic. Simțeam că vrea de fapt să mă scutească de alte supărări şi de repulsia de a vedea în mod nemijlocit de ce era el în stare; am insistat totuşi. Nu

voiam ca crima pe care aveam s-o comit să fie ceva vag, o simplă poveste fără o substanță reală, viscerală.

Nu voiam să fiu în stare să fac aşa ceva şi a doua oară.

Răceala bruscă din privirea lui Ruggieri îmi tăie răsuflarea; i-am simțit degetele ca pe nişte gheare, deşi purtam amândoi mănuşi, şi am simțit cum îmi îngheață măruntaiele. Era în stare de lucruri mai rele decât crima, iar eu eram singură cu el şi nu era nimeni prin preajmă, ca să-mi audă strigătele.

Am vrut să mă smulg, să sar pe calul doamnei Gondi şi să fug. Dar ochii magicianului erau puternici, irezistibili. Neajutorată, fără vlagă, l-am urmat ca prin vis până la intrarea în căsuță.

Ruggieri deschise larg uşa; se văzu o singură încăpere cu o podea murdară, acoperită pe jumătate cu o lespede mare de gresie. Pereții deschişi la culoare erau plini de excremente de porumbel, iar căminul era de atâta vreme nefolosit, că printre cărămizi se prinsese un mucegai verzui. Pe gresie era trasat un cerc negru, perfect, suficient de mare încât să încapă în el doi oameni întinşi pe jos, cap la cap. Lumânări neaprinse, puse în sfeşnice de alamă înalte de un stat de om, fuseseră aşezate în patru puncte echidistante pe circumferința cercului.

Pe o măsuță lipită de perete, sub o fereastră, era o lampă care dezvăluia celelalte obiecte din cameră: două taburete, o etajeră pe care stăteau vreo şase cărți şi nişte instrumente, printre care un pumnal, o cădelniță, un pocal, o pană, o călimară, pergament şi câteva flacoane astupate cu dopuri. Lângă cădelniță se găseau o perlă mare pusă pe un lănțişor de argint şi un onix şlefuit. Măsuța şi taburetele erau aşezate direct pe podea, iar etajera pe gresie, în interiorul cercului, în dreptul uneia dintre lumânări.

La masă stătea cu spatele la noi o femeie tânără. Părul des, ondulat – de un blond atât de deschis, încât părea argintiu – îi cădea greu până la brâu. Nu ne dădu atenție, ci se ocupă în continuare de rața friptă din fața ei.

Umbrele noastre căzură pe peretele de lângă masă; fata le văzu, lăsă din mână copanul pe jumătate mâncat şi se întoarse spre noi.

N-avea mai mult de doisprezece-treisprezece ani. Faţa îi era anormal de lată, ochii albaştri depărtaţi, ca nişte migdale mici, oblice, pe o întindere albă. Şaua nasului era turtită, iar vârful limbii îi ieşea printre buze. Văzându-mă, scoase un grohăit agitat şi începu să dea din mâini spre Ruggieri.

Magicianul clătină din cap şi făcu un gest larg, autoritar, arătându-i podeaua, dar ea continuă să se holbeze la mine cu nişte ochi grei, înceţoşaţi. Mai văzusem asemenea copii, de obicei în braţele unor mame vârstnice.

— E surdomută şi oligofrenă, spuse Ruggieri.

Îi zâmbi blând şi-i făcu semn să vină la el. Fata se ridică şi se întoarse spre noi, arătând un bust prea dezvoltat pentru vârsta ei, împins în sus deasupra corsetului foarte strâns, ca să creeze iluzia unui volum mai mare. Dedesubt, pântecele îi era umflat şi forţa atât de mult talia rochiei, încât cusăturile plesniseră. Părea să nu mai aibă mult până să nască.

Speriată şi scârbită, m-am întors spre Ruggieri:

— E prea tânără!

— Câţi ani ţi-ar conveni? mă repezi el cu răceală. E o prostituată cu experienţă. Peştele ei a folosit-o până când sarcina a început să se vadă. Apoi a alungat-o şi acuma vagabondează şi cu siguranţă o să moară de foame sau o s-o violeze şi-o s-o omoare careva. Chiar dacă se naşte copilul, continuă el pufnind dezgustat, ce fel de viaţă o să aibă amândoi dacă-i dau drumul înapoi pe ulițele satului? Mi-ai spus că folosirea ei trebuie să fie un act de clemenţă. Şi îţi garantez că asta şi este.

M-am depărtat de el cu un pas şi m-am gândit la faţa flască şi la ochii goi ai fetei.

— Nu pot, am şoptit.

Ochii negri ai magicianului scăpărară; în spatele

tonului calm se ascundea un curent de violență mocnită.

— Pleacă dacă trebuie să pleci, spuse el, dar Henric va muri înainte să apuci să-i dăruieşti copii.

Am rămas încremenită, fără să mai pot scoate o vorbă.

Între timp fata mâncase aproape toată rața şi îl luă în primire pe Ruggieri. Fără finețuri, fără vreun preambul măcar, îi trase pieptarul în sus şi îşi strecură mâna în pantalonii lui. Magicianul se trase înapoi şi-o apucă de încheietură.

— E nesătulă, spuse el vorbind cu o totală detaşare. Când am găsit-o, tocmai îl servise pe un domn şi cu toate astea abia am reuşit să scap de avansurile ei.

O ținu pe fată de mână până când aceasta începu să se zbată. Atunci îmi aruncă repede o privire peste umăr:

— Intră în cerc, îmi spuse.

M-am dus şi m-am aşezat în centrul cercului. Afară începuse să bată vântul, trimițându-şi răsuflarea rece prin găurile acoperişului şi prin obloanele care începuseră să zornăie. Cu toate astea, am simțit deodată o apăsare, o senzație de vomă şi de sufocare.

Ruggieri îi dădu drumul fetei şi o pişcă zâmbind glumeț de obraji. Gestul o relaxă, dar când talerul cu rața dispăru din ochii ei, se nelinişti. Magicianul se aşeză în spatele ei, o cuprinse cu un braț de umeri şi îi duse la buze o cupă cu vin. O îndemnă insistent să bea, ceea ce ea făcu fără să ezite.

Deodată, fata se clătină pe scăunel şi s-ar fi prăbuşit dacă n-ar fi prins-o Ruggieri. O luă în brațe şi o aşeză în cerc, întinzând trupul inert ca un cadavru pe lespedea de gresie. Ochii fetei erau larg deschişi şi lucioşi, iar răsuflarea lentă şi superficială.

— Nu te mişca, îmi şopti Ruggieri cu asprime. Nu vorbi şi nu te amesteca în niciun fel. Şi, mai ales, nu ieşi din cerc.

Trase de pe etajeră un lighenaş de metal şi un cearşaf îngălbenit, împăturit, după care întinse cearşaful şi trase fata pe el.

Ca şi în noaptea în care invocase spiritul mamei mele, destupă un flacon şi îşi unse fruntea, apoi fruntea mea, şi aprinse cădelnița de pe etajeră. Din cărbuni se ridică leneş fumul care purta mirosul răşinos de mirt şi încă ceva, mai teluric, mai profund, cu o tentă de putreziciune. Aprinse lumânările cu ajutorul lămpii, începând cu cea de lângă altarul improvizat şi mergând în sensul acelor de ceasornic. Apoi stinse lampa.

Afară se întunecase cu totul de-acum; în ciuda vântului, aerul înceţoşat estompa contururile obiectelor, făcând totul în jur confuz. Tunica şi mantia lui Ruggieri erau una cu întunericul, şi faţa lui, pe care contrastul cu ochii şi barba o făceau de alabastru parcă, părea că pluteşte.

Totul părea ireal – trupul flasc de la picioarele mele, fuiorul de fum care voala flacăra lumânărilor, uneltele de pe etajeră – şi gravitatea crimei noastre părea ceva îndepărtat. Ruggieri apucă un pumnal – cu mâner negru, cu tăişul înfiorător de ascuţit. Ţinându-l cu amândouă mâinile, îl ridică deasupra capului de parcă voia să străpungă cerul şi începu să-l coboare până la nivelul capului şi umerilor, rostind cu glas puternic o incantaţie. Crescuse parcă în înălţime, era atotputernic, îşi depăşise condiţia umană. Când deschise ochii, aprigi, concentraţi şi impersonali, am crezut că văd un zeu.

Începu deodată să traseze cercul, deasupra şi în paralel cu linia neagră de pe lespedea de gresie, oprindu-se în dreptul fiecărei lumânări şi trasând cu pumnalul câte un simbol. Lovea aerul cu pumnalul şi rostea răspicat câte un nume, până ajunse iar în faţa altarului.

Se lăsă într-un genunchi lângă fată şi îşi strecură braţul sub umerii ei, lipind-o de pieptul lui. Când capul ei căzu în faţă, îi înfăşură părul des şi blond în jurul mâinii lui stângi şi-i trase capul pe spate, ca să-i dezvelească gâtul alb.

Fata era încă trează, căscase ochii la vederea cuţitului. Scoase un scâncet; când încercă în zadar să-şi mişte

braţele şi picioarele, începură s-o scuture fiori.

Teribil de impunător, întru totul sigur pe sine, Ruggieri strigă un cuvânt străin, cu o sonoritate aspră şi şuierătoare, apoi făcu o crestătură cu pumnalul sub urechea fetei. Aceasta scoase un geamăt sălbatic, în timp ce un val întunecat i se prelingea din gât pe claviculă şi printre sânii mari, ridicaţi.

Magicianul rosti încă o dată, cu glas tunător, cuvântul cel straniu. Flacăra lumânărilor scăzu, apoi crescu la loc; fumul se îngroşă şi începu să se învolbureze. Mi s-a părut că disting în el o siluetă, că în cameră intrase ceva nespus de rece, de greu şi de crud; pielea mi se făcuse de găină.

Ruggieri rosti cu voce răsunătoare termenii înţelegerii: viaţa acestei femei în schimbul vieţii lui Henric; pruncul ei în schimbul unui moştenitor.

Prinzând-o pe fată de păr, Ruggieri îi trase gâtul deasupra lighenaşului şi îi înfipse vârful pumnalului în gâtlej, apoi făcu o tăietură precisă şi rapidă pe sub bărbie până la cealaltă ureche. Sângele ţâşni ca o pânză, făcând lighenaşul să zăngăne. Ruggieri strânse din ochi în faţa stropilor, dar faţa îi era imobilă, hotărâtă, cu colţurile gurii coborâte.

Aşa ar fi trebuit eu să-l ucid pe micul grăjdar. Am rămas cu ochii ţintă la sângele de pe jos. Nu atât sângele mă înspăimânta, cât conştiinţa faptului că putusem atât de uşor să poruncesc vărsarea lui şi că puteam să-l văd fără să fiu cuprinsă de groază.

Aşteptarea fusese grea, dar în momentul propriu-zis al crimei mi-am amintit ce uşor era. O mişcare a pumnalului lui Ruggieri şi gata, era moartă.

Când sângele se opri, magicianul trase capul fetei în sus; capul căzu pe spate, dezvelind rana căscată de sub maxilar. Dădu drumul părului şi trunchiului şi-o lăsă să cadă pe podea. Faţa fetei avea o albeaţă de os, la gât sângele se înnegrise deja; ochii îi rămăseseră fixaţi pe cine ştie ce imagine îndepărtată.

Ruggieri se lăsă în genunchi deasupra ei, de parcă voia să se roage, dar de fapt strecură pumnalul sub corsetul strâns şi trase; ţesătura subţire cedă uşor. N-avea cămaşă pe dedesubt; sânii îi erau plini şi foarte fermi, pielea de un splendid alb lunar, atât de translucid, că ici şi colo i se vedeau venele ce duceau la sfârcurile mari şi roz. Trupul, deşi nespălat, era tânăr şi perfect şi durduliu.

Ruggieri îşi trecu uşor mâna peste pântecele ei, ca şi cum ar fi citit o hartă cu vârful degetelor. Cu fineţea unui chirurg experimentat, îi introduse vârful pumnalului sub stern şi făcu o tăietură pe deasupra pruncului nenăscut până la pubis. Cuţitul lăsă în urmă o dungă roşie care se estompa pe măsură ce rochia absorbea sângele; era mai puţin decât mă aşteptam. Magicianul lăsă cuţitul jos şi încercă să depărteze carnea cu degetele, dar nu era aşa de uşor, pentru că avea un strat gros de grăsime. Luă din nou cuţitul şi tăie încă o dată, cu mai multă grijă de data asta. Mi-am acoperit nasul din cauza mirosului.

Într-un talmeş-balmeş de grăsime tremurătoare, carne şi intestine lucioase, se zărea ceva: curba unui căpşor roşiatic, unghiul unui umăr vineţiu acoperit de o substanţă albicioasă. Ruggieri scormoni mai adânc cu degetele în uterul femeii şi trase. Pruncul ieşi fără să ţipe, cu un sunet ca de ventuză. Cordonul ombilical, plin de sânge, era intact. Nu-i puteam vedea faţa, iar magicianul nu i-o şterse, ci îl puse pe cearşaf, biet cadavru nenăscut, cu cap mare şi braţe firave, legat încă de mama lui.

Un icnet şoptit al lui Ruggieri mă făcu să ridic capul. Mâinile îi dispărură iar în pântecele moartei şi când le scoase avea în ele un alt ghemotoc de carne şi oase, ceva mai mic decât primul. Mâinile dispărură din nou şi din nou scoaseră un prunc.

— Tripleţi, spuse el uluit. Norocul îţi surâde, Catherine. Patru vieţi ca să cumpăr viaţa lui Henric şi trei fii.

— Nu mai fac niciodată, am şoptit. Niciodată.

Magicianul înţelese foarte bine ce voiam să spun;

cuvintele mele înlocuiră subita lui bună dispoziție cu o stare foarte mohorâtă.

— De câte ori am rostit şi eu cuvintele astea…

Din ritualul care a urmat nu-mi amintesc mare lucru. Ruggieri picură un strop din sângele fetei pe onix şi un pic de sânge de la fiecare prunc pe perlă. Când cercul s-a rupt, am lăsat cadavrele pe lespede şi Ruggieri a aprins lampa. Ne-am aşezat pe scăunele, mi-a spus că trebuie să mă culc cu soțul meu cât mai curând şi mi-a dat cele două pietre: perla era pentru mine, iar onixul pentru Henric. Trebuia să ascund onixul într-un loc unde el îşi petrecea cel mai mult timp. Eu trebuia să port perla asupra mea în permanență, să n-o scap nicio clipă din ochi.

În timpul acesta ploaia răpăia pe acoperiş şi se izbea de bolovanii de-afară. Magicianul deschise obloanele cât să vedem potopul şi să auzim tunetele din depărtare.

— Calul doamnei Gondi, am făcut eu.

Era o situație absurdă: îmi păsa de calul care putea să se ude, când lângă mine zăceau patru victime însângerate.

— Stai liniştită, îmi porunci Ruggieri. Îl trag eu sub streaşină. Trebuie să rămâi aici până trece furtuna.

Deschise uşa şi dispăru în întuneric.

M-am dus la fereastră, dar întunericul şi ploaia acopereau orice zgomot sau imagine. Ieşise de atâta timp că, deodată, o groază paralizantă îmi tăie răsuflarea: afară, în noapte, mă pândea ceva străvechi, viclean şi nefast.

Cosimo Ruggieri era un duh necurat: tocmai aveam dovada. Spusese odată, de mult, că mă protejează pentru că asta serveşte propriilor lui interese; acum ce anume le mai putea servi?

Ploaia se înteți. Dintr-o pornire copilărească, l-am strigat, deşi ştiam că n-are cum să mă audă. Apăru în prag brusc, ca şi cum rostirea numelui său l-ar fi forțat să se materializeze.

Ploaia i se scurgea de pe umeri; pe obraji îi curgeau la vale picături de ploaie. Tremuram încă şi am încercat să-mi maschez frica pe care mi-o inspira printr-o remarcă sarcastică:

— Săracul de tine. Plângi după ea şi după copii?

Intră în casă. Pleoapele şi marginile nărilor îi erau roşii. Plângea, într-adevăr.

— Nu-mi spune că ai remuşcări, am insistat eu.

Se uită la mine cu o faţă pe care nu i-o mai văzusem niciodată, o faţă cu trăsăturile lui, dar mai tânără şi tulburată de tot felul de umbre; în ochi avea o scârbă de sine însuşi vecină cu nebunia.

— Pentru nimeni altcineva, Catherine, rosti el răguşit. Pentru nimeni altcineva.

Cuvintele îi urcau în gâtlej, dar nu reuşeau să iasă, nu reuşea să se elibereze de amărăciunea lor.

Auzeam, dar refuzam să înţeleg. Am scuturat din cap şi m-am îndepărtat de el.

— Nu. Nu, nu-i adevărat. Nu-i prima dată când comiţi asemenea orori. Am auzit de crimele tale încă din copilărie.

— Când erai în mâinile rebelilor, şuieră el, cum crezi că te-am protejat? De unde crezi că am aflat de pericolul care te aştepta?

Talismanul, am dat să spun. *Talismanul m-a protejat.* Am închis ochii şi l-am simţit aşezat în dreptul inimii, ascunzând ticăloşia care sălăşluia în ea. Nu voiam să ştiu ce făcuse el ca să-i dea puteri.

Acum lăsă capul în jos; cuvintele pe care se străduise atât de mult să le oprească izbucniră în sfârşit:

— Numai din dragoste, Catherine.

Trupul mutilat al fetei şi cele ale pruncilor ei nenăscuţi zăceau în interiorul cercului de pe podea. Lumânările erau stinse. Lumina lămpii alunga orice urmă de irealitate, lăsând în jur o apăsare de-a dreptul materială. Pătrunsă până la oase, m-am prăbuşit pe scăunel, cel pe care stătuse fata când Ruggieri o drogase cu vin.

Dragoste.

Nu-mi spune că ai făcut-o pentru mine. Am înțeles deodată cum s-ar simți soțul meu dacă i-aş mărturisi crima. Cuvintele pe care magicianul le rostise cu mai bine de zece ani în urmă îmi reveniră în minte:

Noi doi suntem legați, Caterina Maria Romula de Medici.

— Eu îl iubesc numai pe Henric, am spus îngrozită. Toată viața îl voi iubi numai pe Henric.

Chipul îi era crispat de durere, glasul sfâşietor de trist:

— Ştiu, *Madame la Dauphine.* Ți-am studiat horoscopul.

Douăzeci şi trei

Ploaia nu mai dură mult. Într-o stare vecină cu prostrația, m-am întors la palat, oprindu-mă numai cât să-i dau doamnei Gondi calul, să-l ducă înapoi la grajduri. Nu i-am spus nicio vorbă, dar chiar şi pe întuneric trebuie să fi simțit groaza care izvora din toată ființa mea.

M-am dus direct în dormitor şi n-am coborât la cină; eram încă prea şocată ca să pot să mă port degajat. Mi-am legat cu degete tremurătoare perla la gât.

În ciuda agitației care mă stăpânea, trebuia neapărat să fac dragoste cu Henric în noaptea aceea. Am trimis o cameristă cu un bilet în care-l chemam pe soțul meu la mine imediat după cină, pentru că apăruse o urgență.

Una dintre doamnele de onoare mă dezbrăcă până la cămaşă, apoi plecă. Doamna Gondi îmi pieptănă părul, care era încă ud de la burnița de pe drumul de întoarcere. Privirea îi era încărcată de întrebări, dar veni şi plecă fără să scoată o vorbă.

După o vreme, Henric ciocăni la uşa dormitorului; i-am deschis eu însămi. Rămase în prag; avea chipul ars de soare, de la vânătoare, şi o cută de îngrijorare între sprâncene. În ochi i se citea clar că nu voise să vină, dar îl trimisese Diana. Îşi ținea bereta de catifea albastră în amândouă mâinile, care-i tremurau uşor.

— Nu vă simțiți bine, *Madame la Dauphine?* mă întrebă el formal.

Înainte să vină crezusem că o să mă lase nervii, că n-o să reuşesc să-l atrag în pat. Dar când l-am văzut, m-a izbit o pală de căldură sălbatică – venită parcă din afara mea –, care mătură toate noțiunile mele de demnitate şi pudoare. Îmi venea să-l mănânc de viu.

Am dus un deget la buze şi am închis uşa din spatele lui. Părul jenat de îndrăzneala mea şi nerăbdător să plece; dar n-aveam de gând să-l las. La fel ca prostituata cea

oligofrenă, mi-am strecurat mâna în pantalonii lui, am dibuit carnea dintre picioare şi am cuprins-o cu degetele; cu cealaltă mână i-am tras pantalonii în jos, până la jumătatea coapselor.

Am îngenuncheat şi am făcut ceva ce nu mai făcusem niciodată: mi-am aplecat capul şi i-am luat mădularul umflat în gură zărind un val de bucle aurii acolo unde ar fi trebuit să fie părul meu castaniu.

Mişcările mele îl luară pe nepregătite. La început dădu să mă respingă, apoi rămase nemişcat şi în cele din urmă lăsă bereta să cadă pe podea şi-mi prinse capul în mâini, gemând. Mădularul îi era vinețiu, cu venele proeminente, şi mai umflat decât îl văzusem vreodată – era, ca şi mine, încărcat de sânge şi gata să explodeze. Îmi mişcăm gura în sus şi în jos atât de repede, că mi-am rănit buza de sus şi am simțit gustul sângelui. M-am ridicat repede în vârful picioarelor, prinzându-l de umeri şi trăgându-l în jos, ca să-i sărut gura şi limba, ca să-l fac să simtă şi el gustul sângelui.

De data asta nu se mai feri. Nebunia mea îl cuprinsese şi pe el. Mă ridică în brațe, limbile ni se înnodară, trupurile ni se lipiră atât de strâns, că începurăm să tremurăm; atât de strâns, că perla lui Ruggieri, ascunsă între sâni, îmi provoca durere.

M-am desprins cu un suspin şuierat, apoi l-am luat pe Henric de mâini şi l-am dus spre pat; păşi împleticit, cu penisul erect ca o săgeată îndreptată în sus, ridicându-i poala tunicii. Mă aşteptă să mă întind, aşa cum făceam întotdeauna; de data asta însă l-am trântit pe el pe pat, i-am dat iute pantalonii jos, mi-am scos cămaşa peste cap, l-am răstignit de parcă era Montecuculli în aşteptarea ultimei lovituri de bici, apoi l-am încălecat. Mă umezisem, aşa că m-a pătruns uşor; plăcerea ne făcu pe amândoi să gemem.

Forța din mine era incandescentă şi supraumană; nu admitea nimic, nici rezistență, nici gândire, nici vreo altă emoție în afară de dorință. Era brută, urâtă şi minunată;

mustea de viață şi duhnea a moarte. Nu mai eram Catherine, nu mă mai aflam în dormitorul meu. Răsuflarea a o sută de bărbați îmi încălzea obrajii, mâinile a o sută de bărbați îmi frământau sânii, vulva; dădusem în clocot, n-aveam nicio urmă de ruşine. Îi voiam pe toți odată. Voiam întreaga lume.

I-am țintuit lui Henric picioarele şi mi-am apăsat gura pe-a lui, ca să simtă gustul de sânge şi de fier. Mi-am frecat trupul de-al lui; mi-am înfipt dinții în umărul lui şi-am râs de țipătul lui de durere. Am râs şi când m-a smuls de pe pat şi m-a lipit cu fața şi sânii de lambriul din lemn de cireş, ca să mă pătrundă pe la spate.

Era nebunesc, mârşav, fascinant. M-am împins în el gemând, am întins mâinile în spate şi mi-am înfipt unghiile în coapsele lui, ca să-l fac să între cât mai adânc în mine. Şi când n-am mai putut – când dorința a atins cele mai minunate şi mai urâte piscuri –, Henric se zgudui, strivindu-mă de perete, şi-mi urlă în ureche. Eu am scos un țipăt ascuțit, de insuportabilă plăcere, de insuportabilă groază. Căci undeva în noianul acela de pasiune ce zvâcnea nebuneşte era îngropat un miez mic, negru şi rece, care cuprindea țeasta vânătă, lucioasă, a unui prunc nenăscut.

Şi şoapta neauzită a lui Ruggieri îmi aduse gândurile înapoi:

Numai din dragoste.

Henric îşi trase afară mădularul care i se zbârcise de-acum. Am simțit în mine o greutate lichidă şi mi-am dat seama că e sămânța lui. Pentru o clipă am vrut s-o las să curgă afară, dar pierderea ei n-ar fi reparat nimic. Am păşit clătinându-mă până la pat şi m-am întins pe el, păzind fluidul pe care-l aveam în vintre şi care-mi provoca repulsie.

Henric se trânti pe burtă lângă mine, cu mirarea şi neîncrederea întipărite pe față.

— Catherine, şopti el, sfioasa şi inocenta mea soție, ce te-a apucat?

— Diavolul, am spus eu pe un ton neutru, fără să zâmbesc.

La auzul glasului meu mohorât avu o vagă mişcare de recul. Era infidel, nimic de zis, dar era subjugat, şi seara următoare îl găsi din nou în braţele mele. Onixul i-l dădusem deja doamnei Gondi, cerându-i să-l pună sub salteaua Dianei.

Trecură trei săptămâni în care soţul meu veni în fiecare seară la mine. Mă azvârleam asupra lui cu voracitate imediat ce-mi trecea pragul. Poftele mele nu cunoşteau margini; îi ceream să-mi pătrundă fiecare orificiu, să-mi exploreze cu degetele şi cu limba fiecare centimetru de piele şi îi făceam şi eu la fel. Oricând eram singură cu un bărbat – fie el Ruggieri, sau vreun grăjdar, vreun paj sau vreun diplomat – mă simţeam copleşită brusc de o dorinţă mistuitoare.

Într-o dimineaţă, doamna Gondi citea cu voce tare lista întâlnirilor mele din ziua aceea, iar Annette, una dintre doamnele de onoare, îmi strângea corsetul. Eram frântă de oboseală în urma zbenguielilor cu Henric din noaptea aceea. Se ocupase foarte mult de sânii mei, aşa că mă dureau tare şi am certat-o pe Annette, cerându-i să umble mai cu grijă. Abia îmi părăsiseră aceste cuvinte buzele, că am simţit un val de căldură urmat de un fior de gheaţă şi de o greaţă puternică. Mi-am astupat gura cu mâna şi am alergat la lighean, dar până să ajung la el am început să vărs. Şi chiar când credeam că mi-a trecut, un nou val de vomă mă cuprinse şi mă făcu să mă prăbuşesc în genunchi.

Cineva mi-a adus un lighean şi m-am aplecat deasupra lui, vărsând de mai multe ori. Ochii şi nasul îmi curgeau. M-am uitat în sus şi am văzut-o pe doamna Gondi aplecată deasupra mea. Nu părea deloc îngrijorată, dimpotrivă, avea un zâmbet larg, şi mi-a trebuit, proasta de mine, mult până să înţeleg şi să-i zâmbesc şi eu.

Primul nostru fiu s-a născut la Fontainebleau, pe 19 ianuarie 1544. Era după-amiază târziu; soarele apusese

deja şi lămpile aruncau umbre lungi. Primul țipăt a fost slab şi subțirel. Nu m-am liniştit până ce nu l-am ținut în brațe şi n-am văzut cu ochii mei că e un copil normal, chiar dacă firav. I-am pus numele după răposatul Delfin şi după rege, care a fost peste măsură de încântat.

Ce lucru ciudat şi minunat, să fii mamă! De la Clarice, Ippolito, Francisc sau Henric nu primisem niciodată în mod constant afecțiune. Dar când îmi strângeam copilaşul la sân mă simțeam plină de o tandrețe copleşitoare, de o dragoste care desfidea orice constrângere şi ştiam că e o dragoste împărtăşită.

„Mon fils”, îi şopteam eu în scoica străvezie a urechiuşei. *„M'ami, je t'adore...*" Cuvintele de alint într-o limbă străină îmi veneau uşor pe buze, deşi nu le auzisem niciodată rostite – le văzusem doar scrise pe pergament, în mâna lui Cosimo Ruggieri.

Micuțul Francisc avea întruna febră şi colici, dar astrologii francezi au anunțat că va fi un rege longeviv, iubit de supuşi, şi va avea mulți copii. Lui Ruggieri nu i-am cerut să-i facă horoscopul; ştiam că n-ar minți numai ca să-mi facă plăcere.

Mă simțeam în sfârşit uşurată. Prin naşterea fiului meu câştigasem loialitatea regelui şi recunoştința lui Henric; sperasem că voi câştiga şi dragostea lui, dar era din ce în ce mai legat de Diana.

Îmi înăbuşeam mândria şi îmi găseam mângâierea în fiul meu şi în tovărăşia regelui, care mă copleşea acum cu daruri scumpe, de parcă i-aş fi fost amantă. Îmi petreceam cea mai mare parte din timp cu Maiestatea Sa, învățând tot ce se putea despre arta de a guverna.

De asemenea, mă întâlneam zilnic cu Ruggieri, care-mi adusese un talisman micuț de argint, guvernat de Jupiter, ca să-l pun sub pătuțul pruncului, să-i aducă sănătate. Despre crime şi despre mărturisirea lui de dragoste n-am mai pomenit niciun cuvânt. Câteodată mai râdeam de glumele lui sarcastice şi atunci expresia lui calmă se tulbura o clipă lăsând să se străvadă o undă de

tandrețe, dar mă prefăceam întotdeauna că n-o văd.

Diana continua să-şi țină promisiunea: Henric venea cu regularitate în dormitorul meu. Ardoarea mea sălbatică începuse să se răcească, dar asta nu m-a împiedicat să rămân din nou însărcinată.

Eram gravidă în ultimele luni când buna mea prietenă Jeanne se întoarse la Curte. Căsătoria ei cu ducele german fusese anulată, în parte pentru că Jeanne nu putuse avea copii, dar mai ales pentru că regele Francisc nu-şi ținuse promisiunile de sprijin militar. Am fost foarte bucuroasă s-o revăd; mi-a devenit tovarăşă nedespărțită şi mi-a stat alături când, în anul următor, am născut-o pe fiica mea Elisabeta.

Elisabeta era bolnăvicioasă, ca şi micuțul Francisc, şi a trecut ceva timp până să fim siguri că va supraviețui. Era o fetiță cuminte şi veselă, care plângea rar; o țineam adormită în brațe şi când îi priveam feţişoara dulce şi liniştită eram în sfârşit în stare să cred că crima mea era justificată.

Dar bucuria adusă de naşterea Elisabetei fu întunecată de tragedie. Englezii au invadat Boulogne şi în toamna anului 1545 fratele cel mic al lui Henric a plecat la război. Între două bătălii, Carol şi tovarăşii lui ajunseseră la o gospodărie ai cărei locuitori muriseră de ciumă. Crezându-se nemuritor, ca atâția alți tineri, Carol intrase fără teamă în casă, îşi bătuse joc de cadavre şi se apucase să se bată în joacă cu pernele lor. După trei zile era mort.

Această nenorocire îi răpi regelui ultimele puteri. Francisc suferea de mai mulți ani de un abces la părțile intime şi de infecții la rinichi şi la plămâni; acum toate acestea se agravară în mod dramatic, dar durerea din suflet nu-l lăsa să stea o clipă locului. Timp de doi ani străbătu neîntrerupt ținutul, la vânătoare, sfidând boala; eu îl însoțeam mai tot timpul. Spre sfârşit, când durerile nu-i mai îngăduiau să stea în şa, urmărea vânătoarea într-o lectică. Pe mine nu mă interesa vânătoarea,

mergeam în trap uşor lângă el şi stăteam de vorbă în timp ce Anne şi trupa ei de doamne vesele galopau înainte după pradă. Henric plecase s-o viziteze pe Diana în castelul ei de la Anet, lăsându-şi tatăl suferind în grija mea, dar pe mine nici nu mă preocupa altceva.

Ne mutam dintr-o reşedinţă în alta. La Rambouillet, în timp ce călăream alături de lectica lui, regele leşină. Le-am cerut pajilor să-l ducă în dormitorul lui şi am chemat doctorul. Mă aşteptam să-şi vină repede în fire; se simţise foarte rău de câteva ori în ultimul an, dar îşi revenise de fiecare dată.

În timp ce doctorul îl examina pe Maiestatea Sa, ducesa d'Etampes dădu buzna în anticamera în care aşteptam.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea răstit. Lasă-mă să intru la el!

Anne tremura toată, era semeaţă, încă destul de frumoasă ca să trezească dorinţa, dar supărarea ei nu era izvorâtă din îngrijorarea sinceră pentru starea lui Francisc, ci din dorinţa egoistă de a se asigura că protectorul ei trăieşte încă. În ultimele luni, ea şi cu Diana începuseră să se insulte în public, în timp ce pe ascuns îşi foloseau influenţa una împotriva celeilalte. Loialitatea curtenilor începuse să se deplaseze dinspre regele bolnav spre Delfin, aşa că influenţa Annei scăzuse. În loc să accepte schimbarea inevitabilă, ea devenise înfiorător de sâcâitoare.

Doctorul ieşi din dormitorul regelui. Părul din jurul tichiei de catifea neagră îi era alb; sub ochi îi atârnau pungi încercănate. M-am ridicat în picioare la intrarea lui, dar când i-am văzut privirea încărcată de durere m-am prăbuşit la loc pe scaun.

Îmi relată rezultatele examenului cu glasul frânt: organismul lui Francisc nu mai rezista. Deşi avea numai cincizeci şi doi de ani, infecţiile îl distruseseră. Măruntaiele îi erau putrede.

— Minţi! şuieră Anne. Întotdeauna şi-a revenit. Îi

subestimezi puterile!

M-am întors spre ea:

— Ieşiți, am spus încet. Ieşiți, doamnă, şi nu mai puneți piciorul în încăperea asta până nu vi se va spune, altfel chem gărzile.

Anne scoase un icnet de parcă aş fi lovit-o.

— Cum îndrăzneşti, zise ea cu gura căscată de furie, dar în tonul ei se simțea nesiguranță. Cum *îndrăzneşti…*

— Ieşiți, am repetat eu.

Se retrase pe coridor, blestemând în şoaptă.

Am lăsat-o în pace şi m-am întors spre doctor, care avea ochii roşii de plâns:

— Sunteți sigur?

Doctorul dădu grav din cap:

— Nu cred că mai trăieşte mai mult de câteva zile.

Mi-am dus mâinile la gură şi am închis ochii.

— Trebuie să trimitem imediat după soțul meu. Este la castelul doamnei de Poitiers de la Anet…

— Voi avea grijă ca Delfinul să fie anunțat, doamnă, răspunse doctorul îndatoritor. Dar acum vă cheamă Maiestatea Sa.

Mi-am alungat lacrimile care stăteau să izbucnească şi am încercat să-mi îmblânzesc expresia încordată şi buimacă a feței, apoi am intrat în dormitor.

Francisc stătea sprijinit pe perne şi albeața lor îi scotea în evidență cenuşiul feței. Era un sfârşit de martie rece şi umed, în cămin trosnea un foc care făcea aerul din încăpere înăbuşitor, dar regele tremura sub toate învelitorile care-l acopereau. Perdelele patului erau trase, iar lămpile nu fuseseră aprinse, ca să nu-i supere ochii; încăperea era în penumbră. Cutele de pe frunte arătau că suferă, dar era cât se poate de lucid şi, când mă văzu, se strădui să-mi zâmbească.

Am încercat şi eu să-i zâmbesc, dar nu l-am putut păcăli.

— Ah, Catherine, îmi zise el cu un glas stins şi tremurat. Vitează ca întotdeauna. Dar nu-i nevoie să te

prefaci: ştiu că sunt pe moarte. Plângi, dacă vrei, draga mea, nu mă sperie lacrimile tale.

I-am luat mâinile într-ale mele.

— Ah, Sire… Am trimis după Henric.

— Nu-i spune Eleonorei. Îmi pare rău că m-am purtat urât cu ea, mai ales când văd câte înduri tu, spuse el oftând.

— Nu-i nimic, am spus eu ferindu-mi ochii.

— Ba este. Poate că…

Fața i se crispa, de durere fizică am crezut eu, până i-am văzut ochii plini de lacrimi.

— Poate că dacă nu-l trimiteam împăratului ca ostatic, ar fi devenit altfel de om. Dar e slab…

Începură să-i clănțăne dinții. I-am aşezat învelitorile mai bine în jurul trupului, apoi am scos un prosop dintr-un lighean cu apă, l-am stors şi i l-am pus pe frunte. Scoase un oftat de uşurare.

— Femeia aceea… făcu el încreţind buzele. Îl domină şi prin el va domina Franța. Henric a făcut aceeaşi greşeală ca mine. Ascultă ce-ți spun: va avea din ce în ce mai multă putere. N-are niciun fel de scrupule, iar Henric e prea prost ca să-şi dea seama.

Efortul de a vorbi îl epuiza; se opri gâfâind şi aşteptă să-şi recapete suflul.

— Să n-o laşi pe Anne să intre la mine, spuse el într-un târziu. Tare prost am fost. Tu şi cu mine suntem la fel, adăugă el strângându-mă de mână. Îmi dau foarte bine seama. Eşti îndeajuns de puternică încât să faci ce e mai bine pentru țară, chiar dacă ți se frânge inima.

— Da, am răspuns eu încet de tot.

Mă privi cu o umbră de afecțiune:

— Atunci promite-mi. Promite-mi că o să faci întotdeauna ce e mai bine pentru Franța. Promite-mi că o să ai grijă de tron de dragul fiului meu.

— Promit, am şoptit eu.

— Te iubesc mai mult decât pe propriul meu copil, spuse el.

La auzul acestor cuvinte n-am mai rezistat şi am izbucnit în hohote de plâns.

Doctorii îi puseră regelui lipitori şi îi dădură leacuri pe bază de mercur, dar starea i se înrăutăţea văzând cu ochii. A doua zi de dimineaţă nu mă mai recunoştea. Pe la începutul după-amiezii îşi recapătă luciditatea şi ceru un preot.

Henric ajunse seara târziu. El şi tatăl său cerură să fie singuri, fără martori ai durerii lor sau ai ultimelor cuvinte pe care aveau să şi le spună. Ducesa d'Etampes aştepta în continuare pe coridor, cu ochii măriţi de spaimă.

Stăteam în anticameră pe podea, cu spatele lipit de perete, şi plângeam cu capul în mâini. Francisc fusese protectorul meu şi cel mai bun prieten. Am rămas toată noaptea ghemuită pe podea ascultând glasul lui Henric care se auzea când mai tare, când mai încet, de dincolo de uşă. Dimineaţă sosi episcopul de Mâcon, duhovnicul regelui. Când a intrat în dormitor, am tras cu ochiul prin uşa întredeschisă şi am zărit chipul descompus al lui Henric, cu ochii lui negri înnebuniţi de durere.

Pe mine regele nu mă mai chemă.

Când doamna Gondi veni pe la prânz după mine, nu mai aveam putere să mă opun, aşa că m-am lăsat dusă în apartamentul meu, unde m-am spălat şi m-am schimbat în haine curate. Să mă odihnesc nu puteam, aşa că m-am întors la rege şi m-am aşezat pe podea, lângă uşa dormitorului. Ducesa d'Etampes apăru şi ea, năucă, îmbrăcată neglijent şi fără fard pe faţă. Nu îndrăzni să intre în vorbă cu mine şi rămase de veghe pe coridor.

În camera de alături, Henric scoase un vaiet sfâşietor; mi-am lăsat capul în mâini şi am început să plâng. Ducesa păru ciudat de impasibilă până ce uşa dormitorului se deschise şi apăru episcopul de Mâcon, cu ochii roşii de plâns. Plecă fruntea şi-mi spuse:

— Maiestatea Sa, fala creştinătăţii, regele Francisc, a murit.

Eu n-am putut scoate niciun cuvânt, dar pe hol s-a auzit țipătul ducesei d'Etampes.

— De m-ar înghiți pământul! urla ea, dar nu de durere, ci de groază.

Abuzase de puterea ei ca amantă a regelui ca să le facă multora rău şi să-şi bată joc de toată lumea. Crezuse, probabil, că Francisc nu va muri niciodată, că răzbunarea duşmanilor ei n-o va ajunge niciodată – şi acum era luată pe nepregătite. Îmi amintesc bine panica ei fără lacrimi – cum şi-a înfipt întâi unghiile în obraji, apoi s-a luat cu mâinile de cap, de parcă ar fi vrut să-l împiedice să-i zboare de pe umeri, cum şi-a apucat fustele şi a luat-o la fugă împiedicându-se în papuceii cu tocuri înalte. A fost ultima dată când am văzut-o.

Mă aşezasem pe podeaua rece prințesă şi mă ridicam regină, dar faptul acesta nu-mi aducea nicio bucurie. La fel ca ducesei, schimbarea nu-mi aducea decât nenorociri.

PARTEA A ŞASEA
Regină
martie 1547 – iulie 1559

Douăzeci şi patru

Pe soţul meu moartea regelui îl schimbă. Henric îşi jeli tatăl, dar suferinţa îi aduse o ciudată uşurare, de parcă odată cu bătrânul ar fi murit toată furia şi chinurile lui.

Primul său act oficial a constat în demiterea tuturor miniştrilor tatălui său şi convocarea la Palat a fostului Mare Maestru Montmorency. Acesta căzuse în dizgraţia regelui, dar prietenia dintre el şi soţul meu rămăsese neclintită.

Montmorency semăna cu Henric şi Diana în multe privinţe: conservator, dogmatic, rezistent la schimbare. Trăsăturile acestea se citeau în însăşi înfăţişarea sa: avea o constituţie solidă, greoaie, era foarte plin de sine şi purta haine vetuste şi o barbă lungă, căruntă. Henric îl numi preşedinte al Consiliului Privat al Regelui, poziţie care nu-l avea deasupra decât pe rege. Montmorency se mută imediat în apartamentul de lângă cel al regelui – eliberat în mare grabă de ducesa d'Etampes, care fugise la ţară.

Nu-mi plăcea Montmorency, dar îl respectam. În ochii lui înguşti şi afundaţi în orbite, în purtările şi vorbele lui simţeam multă aroganţă. Nu dădea doi bani pe părerile altora, dar era loial şi nu vedea, aşa cum făceau mulţi, urcarea lui Henric pe tron ca pe un prilej de a-şi spori averea.

Nu acelaşi lucru se putea spune despre Diana de Poitiers. Nu numai că-l convinse pe Henric să-i dea toate bunurile care-i aparţinuseră ducesei d'Etampes, dar ceru şi primi adorabilul palat de la Chenonceaux – proprietate regală pe care Henric nu avea dreptul s-o înstrăineze. În plus, Henric îi mai cedă şi impozitele strânse cu prilejul urcării lui pe tron, o adevărată avere. Îi dădu până şi bijuteriile Coroanei, insultă pe care m-am străduit s-o suport cu graţie, cu toate că prietenii mei au fost peste măsură de indignaţi.

Mie, Henric îmi fixă o alocație anuală de două sute de mii de livre.

Se apucă şi de aranjamente matrimoniale politice: pe verişoara lui, Jeanne de Navarra, o căsători cu Antoine de Bourbon, prim prinț de sânge regal, care ar fi urmat la tron după moartea lui Henric şi a tuturor fiilor săi. Bourbon era un bărbat frumos, dar cam fluşturatic; purta o meşă înfoiată ca să-şi ascundă chelia incipientă şi avea o verigă de aur în ureche. La vremea aceea se convertise la protestantism, apoi s-a lepădat, apoi şi-a zis iar hughenot, după cum îi venea mai bine din punct de vedere politic. Îi disprețuiam inconstanța, dar am fost fericită că acea căsătorie o aducea pe Jeanne din nou la Curte.

Henric întări şi poziția familiei de Guise, o ramură a Casei Regale de Lorena. Cel mai bun prieten al lui era François de Guise, un bărbat frumos, care purta barbă şi râdea una-două; avea păr auriu şi nişte ochi fascinanți, cenuşiu-verzui. Era prietenos, fermecător şi foarte spiritual, genul de om căruia îi simțeai valoarea şi care atrăgea întotdeauna atenția; simpla lui intrare într-o încăpere putea să amuțească o întreagă adunare de oameni. Henric îl ridică de la rangul de conte la cel de duce şi-l incluse în Consiliul Privat.

Henric îl incluse în Consiliu şi pe fratele lui de Guise. Charles, cardinal de Lorena, era un bărbat cu părul şi ochii negri, un geniu al intrigilor, cunoscut pentru duplicitatea sa. Sora lor, Marie de Guise, era văduva regelui Iacob al Scoției şi regentă pentru fiica ei în vârstă de cinci ani, Maria, regina Scoției.

La vremea aceea, în Scoția erau mari tulburări şi micuța Maria era în pericol în propria ei țară.

— S-o aducem la Curtea Franței, îmi spuse Henric, unde poate să trăiască în siguranță până la vârsta majoratului. Când va fi destul de mare, o vom căsători cu fiul nostru, Francisc.

Unii considerau acest plan foarte înțelept: fiind

catolică, Maria era unicul monarh al Angliei recunoscut de papă; dacă se căsătorea cu fiul nostru, el ar fi putut avea pretenții atât la tronul Angliei, cât şi la tronul Scoției.

Maria sosi la Blois încotoşmănată într-o pelerină de tartan – o păpuşă de porțelan cu păr negru şi ochi mari, speriați. Franțuzeşte nu prea ştia: când vorbea, dădea drumul unui tăvălug de sunete aspre, guturale, prea grosolane ca să fie cuvinte, dar cei din anturajul său o înțelegeau. Îşi adusese cu ea garda, nişte găligani vânjoşi, îmbrăcați în kilturi, cu păr roşu, slinos şi ochi înguşti, bănuitori şi care pur şi simplu puțeau. Scoțienii disprețuiau profund igiena personală şi bunele maniere – dar toate până la Maria şi guvernanta ei, Janet Fleming, o femeie foarte frumoasă, cu pielea albă, ochii verzi şi părul de culoarea razelor de soare. Doamna Fleming era o tânără văduvă care îşi însuşi repede mult din cultura franceză şi i-o transmise şi elevei sale.

Eram înclinată s-o agreez pe Maria, chiar s-o iubesc; mă simțeam legată de această copilă ai cărei proprii supuşi o amenințaseră cu moartea şi o siliseră să fugă de-acasă. Ştiam ce înseamnă să fii singur, speriat şi lipsit de dragoste într-o țară străină. Când am auzit că soseşte, m-am grăbit s-o întâmpin.

Am intrat discret în apartamentul copiilor şi am văzut-o pe Maria stând în fața lui Francisc şi analizându-l cu un ochi critic. Îşi ținea bărbia ascuțită ridicată, cu un aer semeț şi disprețuitor.

La auzul paşilor mei se întoarse şi-mi spuse pe un ton tăios, într-o franceză cu un accent groaznic:

— De ce nu te înclini? Nu ştii că te afli în prezența reginei Scoției?

— Ba da, i-am răspuns zâmbind, pe un ton glumeț. Dar tu nu ştii că te afli în prezența reginei Franței?

Micuța rămase cu gura căscată; am râs şi-am sărutat-o. Îmi întoarse sărutarea, biata copilă speriată, cu nişte buze care miroseau a peşte şi-a usturoi; ținuta ei țeapănă

trăda o antipatie puternică. Era cu doi ani mai mare decât Francisc, dar de vreo trei ori mai înaltă. La vârsta de trei ani, fiul meu abia dacă arăta de doi, iar din punct de vedere intelectual părea chiar mai mic. Mă uitam câteodată în ochii lui goi, rătăciți, şi vedeam stafia oligofrenei ucise.

Henric o îndrăgi în mod deosebit pe Maria, spunând c-o iubeşte mai mult decât pe propriile lui progenituri, căci ea e deja regină. Insulta adusă copiilor mei mă făcu să-mi muşc limba. François şi Charles de Guise erau înnebuniți de bucurie pentru viitorul care-o aştepta pe nepoata lor: când Henric avea să moară, fiul nostru avea să devină rege, iar soția lui, Maria, devenea regina Franței şi a Scoției la un loc.

Urcarea soțului meu pe tron mai aduse şi alte schimbări. Mica trupă de doamne a fostului rege se risipise de când ducesa d'Etampes căzuse în dizgrație şi trăia în anonimat; cea mai bună prietenă a ei, Marie de Canaples cea durdulie şi cochetă, fusese acuzată de către soțul ei de adulter şi fusese alungată de la Curte. Două dintre celelalte doamne o urmaseră în Portugalia pe regina Eleonora, care se săturase de Franța şi voia să-şi trăiască restul zilelor fără să mai aibă de-a face cu tot felul de intrigi.

În ziua în care soțul meu a fost încoronat, stăteam într-o tribună instalată în catedrala din Reims şi mă luptam să-mi rețin lacrimile când Henric păşea spre altar. Nu izvorau numai din mândrie, ci şi din cauza broderiei de aur, de pe tunica lui albă de satin, aflată chiar în dreptul inimii: două D-uri mari lipite spate-n spate, îngemănate, peste care era aşezată litera H. Acesta avea să devină simbolul lui, aşa cum al tatălui său fusese salamandra, şi tot restul vieții mele am fost înconjurată de monograma Dianei şi-a lui Henric cioplită în piatră, țesută în tapiserii, pictată pe pereți, împodobind toate castelele regale. Mi-am zis că nu-mi pasă, că eu aveam ceea ce-mi dorisem cel mai mult: viața lui Henric şi şansa de a-i dărui copii.

Dar chiar şi aşa, nu mă durea mai puțin.

Încoronarea mea a avut loc doi ani mai târziu, la Catedrala Saint-Denis, de lângă Paris.

Am intrat în sunet de trompete, cu corsajul strălucind de diamante, smaralde şi rubine; mantia mea de catifea albastru-închis făcea în lumină ape verzui, metalice. Urmată de Marele Maestru Montmorency şi având-l alături pe Antoine de Bourbon, prim prinț de sânge regal, am înaintat încet până la altar. Sub corsetul scânteietor, perla magicianului – datorită căreia ajunsesem aici – îmi stătea cuibărită între sâni.

M-am închinat în fața altarului şi apoi am mers până la tronul urcat pe o platformă drapată în stofe aurii; treptele care duceau la el erau acoperite cu o catifea ca aceea din care era făcută mantia mea. Cardinalul de Bourbon – fratele lui Antoine – oficia ceremonia. Când mi-a făcut semn, am îngenuncheat şi am început să mă rog, răspunzând afirmativ, cu o voce puternică, întrebărilor rituale ale cardinalului. Cu cincisprezece ani în urmă, mă cununasem cu Henric; acum mă cununam cu Franța.

Vechea coroană, pe care mi-a aşezat-o Antoine de Bourbon pe cap, era atât de grea, că n-am putut s-o port. Fu adusă o altă coroană, mai uşoară, pe care am purtat-o până la sfârşitul ceremoniei.

După Liturghia Cuvântului, mie şi altor trei doamne nobile ni s-au înmânat daruri prețioase pe care le-am aşezat pe altar ca ofrandă înainte de Sfânta împărtăşanie. Diana a fost aleasă să stea chiar în spatele meu, deoarece soțul meu îi dăruise ducatul de Valentinois, ceea ce o ridicase mult în rang şi-i sporise averea în mod substanțial. Înainte de ceremonie Henric făcuse, de asemenea, public faptul că Diana era de-acum una dintre doamnele mele de onoare – lucru care m-a supărat foarte rău, căci în felul acesta Diana avea să petreacă mult mai mult timp cu mine.

Am parcurs intervalul dintre bănci cu un glob de aur în mâini; când am ajuns la altar, l-am depus în mâinile

cardinalului de Bourbon şi m-am întors, aşteptându-le pe celelalte doamne.

Le-a luat mult timp până să ajungă. Diana trebuia să mă urmeze îndeaproape, dar se mişca ridicol de lent, cu ochii în tavan şi cu o prefăcută expresie de extaz pe faţa îmbujorată. Când trecu pe sub loja în care stătea soţul meu, se opri de tot câteva clipe – atrăgând atenţia întregii adunări asupra ei – apoi defilă încet mai departe.

O priveam cu furie crescândă, deşi expresia feţei îmi rămânea cu totul şi cu totul demnă. Crezusem că Diana se va mulţumi cu bogăţiile neruşinate şi cu dragostea lui Henric – dar nu-i erau de-ajuns. Voia să-mi fure şi puţina atenţie de care mă bucuram, până şi în ziua aceea; voia să fie clar pentru toată lumea cine-l conduce pe rege.

M-am gândit în momentele acelea ce uşor mi-ar fi s-o omor – să-i cer lui Ruggieri o poţiune sau o mănuşă otrăvită sau o vrajă – mai ales că trecusem de două ori de acea barieră seducătoare. Dar nu voiam să ucid din răzbunare, ci doar pentru a-i apăra pe cei pe care-i iubeam, la fel ca Ruggieri.

Poate că pentru noi o fi existând în Iad vreo pedeapsă mai blândă.

Douăzeci şi cinci

Anii care au urmat au fost grei. Mama lui Jeanne, regina Margareta de Navarra, prietena mea cu suflet minunat şi cu minte sclipitoare, a murit cu câteva zile înainte de Crăciunul anului 1549, lăsându-i pe fiica ei şi pe toţi cei care-o cunoscuseră copleşiţi de durere. Henric îşi petrecea zilele şi cele mai multe nopţi în compania Dianei, pe când eu nu-mi găseam bucuria decât când aveam răgazul de-a mă dedica plăcerilor simple ale maternităţii.

Henric era cumpătat şi nu-şi pierdea vremea alergând după toate femeile frumoase care-i treceau prin faţa ochilor. Dar, spre deosebire de tatăl său, avea pornirea de a-i persecuta cu mult zel pe protestanţi – pornire stârnită şi întreţinută de Diana. Credea probabil că arderea pe rug a ereticilor o să-l facă pe Dumnezeu să uite că-i o târfă ordinară. Se învăluise într-o mantie de pietate şi virtute şi găsea o plăcere deosebită în a scoate în evidenţă contrastul dintre „moralitatea" lui Henric şi destrăbălarea tatălui său. Dar, la fel ca tatăl său, Henric era manipulat de amantă: voia Diana să deposedeze anumiţi protestanţi de pământuri pe care să le dea unor catolici, Henric se executa imediat. Îşi dorea Diana să-i vadă pe anumiţi protestanţi arestaţi şi executaţi, se rezolva şi asta, deşi erau mulţi simpatizanţi ai protestantismului la Curte, printre care Gaspard de Coligny, tânărul nepot al lui Montmorency, Antoine de Bourbon şi însăşi verişoara regelui, Jeanne de Navarra, care îmbrăţişase învăţătura lui Martin Luther în vremea cât stătuse în Germania. Dar noblеţea conferea protecţie; doar oamenii de rând riscau să fie persecutaţi.

În fiecare dimineaţă, după ce se întâlnea cu consilierii săi, Henric se retrăgea în apartamentele Dianei pentru a discuta problemele regatului; nu făcea nimic fără aprobarea ei şi îi conferise atât de multă putere, că

ajunsese să şi semneze documente regale în locul lui.

Ca şi tatăl său, Henric nu observa ostilitatea pe care puterea amantei sale o stârnea printre curteni. Şi nu vedea nici nemulțumirea care începuse să fiarbă în țară, unde sătenii protestanți erau scandalizați de noile legi care le interziceau să-şi practice cultul. Parisul era aproape în întregime catolic, aşa că Henric nu-i asculta pe sfetnicii care-l avertizau că intoleranța lui față de noua religie avea să provoace o răscoală. Nu asculta decât de Diana, care, la rândul ei asculta de frații de Guise. Ca şi Diana, aceştia disprețuiau protestantismul şi făceau totul pentru a influența Coroana.

Henric începea să-şi piardă locul din inimile oamenilor, iar protestanții ajunseră să-l urască. Am vorbit de mai multe ori cu el între patru ochi despre acest aspect; regele Francisc îmi atrăsese atenția asupra importanței de a câştiga dragostea poporului. Poate că eram prea directă, pentru că Henric îmi tăia vorba cu asprime, reproşându-mi că-mi supraestimez propria inteligență şi c-o subestimez pe a Dianei.

Am petrecut mulți ani în umbra Dianei, ani în care intelectul şi capacitățile mele au fost ignorate, ani în care am văzut țara copleşită de foame şi suferință, iar pe nobilii intriganți răsplătiți de naivul meu bărbat. Îmi doream cu disperare să vorbesc despre asta, dar nu m-am plâns nimănui, căci primisem în schimbul vieții prostituatei exact ceea ce cerusem: eram soția lui Henric şi mama copiilor săi. Atât şi nimic mai mult.

Diana continua să-şi țină promisiunea şi îl trimitea pe Henric în dormitorul meu. Nu-mi dădeam seama că era atât de sigură pe propria-i poziție, încât începuse să evite pornirile amoroase ale soțului meu şi că el începuse să-şi caute consolarea în brațele altora.

Fiul nostru Carol-Maximilian – la fel de bolnăvicios ca frații lui, cu un semn roşu-vinețiu, mare cât o nucă, sub nas – se născu în 1550, la trei ani după urcarea lui

Henric pe tron. Am construit un apartament mare pentru copii în palatul pe care l-am numit „Regele Francisc I” şi pe care-l renovasem; acesta se afla la Saint-Germain-en-Laye, în partea de vest a Parisului, unde crescuse Henric. Era construit în jurul unei curți centrale, acoperită complet de o peluză care îi dădea ghes Mariei să-l fugărească în joacă pe Francisc; dar alergatul îl făcea pe fiul meu cel mare să gâfâie atât de rău, că ajungea să leşine. În zilele dinainte de a-l naşte pe Carol stăteam la fereastra mea şi o priveam pe Maria cum alerga de una singură, o siluetă micuță, iute şi solitară pe întinderea de iarbă.

În primele luni de viață ale lui Carol, soțul meu deveni un tată foarte grijuliu, trecând aproape zilnic prin apartamentul copiilor. Renunțase la obiceiurile itinerante ale fostului rege, stabilind, de dragul copiilor, Curtea la Saint-Germain. Când Diana îşi rupse piciorul într-un accident de călărie şi plecă la castelul ei de la Anet ca să se vindece, Henric rămase cu mine la Saint-Germain. Recunosc că alegerea lui m-a bucurat… până i-am aflat adevărata cauză.

În prima noapte rece de toamnă stăteam în dormitorul meu în fața oglinzii şi doamna Gondi îmi peria părul. Era târziu, dar discutam amuzate despre faptul că micuțului Francisc i se dăduse pentru prima oară voie să-l ia pe frățiorul lui, Carol, în brațe; după ce i se explicase că semnul din naştere nu e molipsitor, îl sărutase pe Carol şi-l declarase acceptabil.

În timp ce doamna Gondi şi cu mine stăteam de vorbă, am auzit un țipăt sfâşietor de femeie venind din apartamentul copiilor, care se afla deasupra noastră. Am dat fuga sus, îngrijorată pentru puii mei.

Pe prag, în cercul de lumină al lămpii de pe perete, stătea unul dintre străjerii scoțieni ai Mariei. Auzise strigătul, dar nu reacționase; de fapt abia se abținea să nu rânjească cu subînțeles.

Am trecut în fugă pe lângă el şi am intrat în

apartamentul copiilor, în care acum era cât se poate de linişte. Lumina pâlpâitoare a candelabrului dezvăluia două siluete care stăteau în faţa uşii de la camera guvernantei Mariei. Mi-am dat seama că se certau, aşa că m-am oprit la jumătatea coridorului, la adăpostul umbrei.

Erau Montmorency, cu umerii lui largi şi cu barba căruntă, cu spatele lipit de uşă şi cu mâna pe clanţă, şi Diana, sprijinită greoi într-o cârjă. Se părea că venise atunci de la Anet şi dăduse buzna în castel fără ca măcar să-şi dea jos mantia. Lumina lămpii îi dezvăluia pungile încercănate de sub ochi şi obrajii pe care se vedeau urmele vârstei. Părul de la tâmple îi era acum mai mult argintiu decât auriu. Era îmbrăcată elegant, avea un guler înalt de dantelă neagră, o broşa mare cu diamant la gât şi o fustă de satin de culoarea fildeşului, cu broderii spiralate de aur. Dar nici măcar capodopera aceea de croitorie nu putea ascunde faptul că arăta bătrână şi sleită de puteri, iar obişnuitul ei aer demn era înlocuit acum de o purtare arţăgoasă. Se împingea furioasă în Montmorency.

— Mă insultaţi, domnule, cu minciunile dumneavoastră! şuieră ea agitându-şi degetul pe sub nasul Marelui Maestru. E aici, ştiu sigur! Deschideţi uşa... Sau daţi-vă la o parte, că o deschid eu.

Montmorency încercă s-o liniştească:

— Doamnă, v-aţi ieşit din fire. Vă rog să coborâţi tonul, că treziţi copiii.

— Copiii! făcu ea cu un icnet exasperat. Eu sunt singura de-aici care se gândeşte la copii!

Începu să ţopăie în cârjă şi puse mâna pe uşă:

— Deschideţi imediat sau intru eu! Cer să vorbesc cu doamna Fleming!

Uşa din spatele lui Montmorency se deschise brusc spre înăuntru, făcându-l pe bătrân să facă un pas înapoi şi aproape să se ciocnească de bărbatul care ieşea din camera guvernantei: soţul meu. Spre deosebire de Diana, Henric era tânăr, avea faţa prelungă şi frumoasă a tatălui

său şi barba neagră şi deasă; înfăţişarea plăcută îi era sporită de un fel de relaxare profundă pe care o avea de obicei când se întorcea de la o partidă de vânătoare epuizantă. Avea capul gol şi părul ciufulit; tunica îi era cam şifonată pe şolduri. Când o văzu pe Diana, începu să şi-o netezească. În încăperea din spatele lui era întuneric. Închise uşa, iar Montmorency se aşeză din nou în faţa ei.

Când văzu că bănuielile ei erau întemeiate, Diana îşi întoarse îndurerată faţa. Cei trei actori rămaseră o vreme tăcuţi şi şocaţi de situaţia în care se aflau, până când Diana îşi ridică din nou privirea rănită.

— Sire, exclamă ea cu durere în glas, unde aţi fost?

Când îşi văzu amanta atât de palidă, Henric îşi fixă ochii în covorul de sub picioarele lui.

— N-am făcut nimic rău, şopti el atât de încet, că am fost nevoită să-mi încordez auzul. Stăteam doar de vorbă cu doamna.

Bietul Henric, cât de lipsit de şiretenie era, gândea prea lent ca să găsească o minciună plauzibilă.

— Stăteaţi de vorbă! şuieră Diana. Mă duc eu acuma s-o întreb pe doamna Fleming care era subiectul conversaţiei!

Porni din nou spre uşă, dar Montmorency o bloca iar cu trupul lui mătăhălos:

— Asta-i o mare necuviinţă! o certă el. Nu aveţi niciun drept să-i vorbiţi aşa regelui!

Henric întoarse spre el o privire ameninţătoare şi Montmorency tăcu pe dată.

— Sire, spuse Diana cu o voce mai coborâtă, dar nu mai puţin indignată, prin această purtare v-aţi trădat cei mai dragi prieteni, familia de Guise şi pe nepoata lor, regina Maria. V-aţi trădat şi propriul fiu, Delfinul, pentru că se va căsători cu copila care o are guvernantă pe… *femeia* asta. Cât despre mine… Nici nu voi mai pomeni cât mă simt de rănită.

Am remarcat că despre trădarea faţă de soţia lui nu scosese niciun cuvinţel.

— Nu vreau să rănesc pe nimeni, spuse Henric fără să se poată uita la ea. Te rog, putem discuta asta mâine? Nu aici, pe hol, că putem trezi copiii…

— Dar tocmai de dragul lor trebuie să trag alarma!

Cu o întorsătură foarte bine gândită, Diana îşi revărsă furia asupra Marelui Maestru:

— Am fost informată. Am fost informată că *domnia voastră,* domnule Montmorency, aţi încurajat această aventură. *Domnia voastră* a trădat familia de Guise şi prin ei în primul rând pe Maiestatea Sa, intermediind o infidelitate care a dezonorat atâta lume. Nu vedeţi, Sire, continuă ea întorcându-se în cârjă spre Henric, că nepoata lor, micuţa şi nevinovata Maria, e crescută de o târfă? Cum se vor simţi ei când vor afla adevărul? Dacă Marelui Maestru i-ar fi păsat de interesele Maiestăţii Voastre, v-ar fi sfătuit s-o evitaţi pe această femeie.

— Nu e vina lui, spuse Henric încet. E numai vina mea. Iertaţi-mă, doamnă, şi nu mai fiţi furioasă; nu pot să suport să vă ştiu supărată.

Diana îşi ridică din nou bărbia, regăsindu-şi aerul calm, de regină, şi-i spuse lui Montmorency:

— I-aţi făcut regelui un mare deserviciu şi i-aţi jignit pe prietenii săi. Să nu mai apăreţi în faţa mea, domnule, sau să-mi adresaţi vreun cuvânt, pentru că n-am să-l aud.

Montmorency – revoltat la culme, dar muşcându-şi limba– îi ceru regelui ajutor din priviri. Henric îşi întoarse însă ochii şi îl concedie cu un semn scurt din cap.

Marelui Maestru îi zvâcni un muşchi de pe obrazul lui lat, chiar deasupra liniei bărbii, dar era un om cuviincios şi cu stăpânire de sine. Plecă repede, lăsând ochii în jos, ca să nu vadă expresia triumfătoare a Dianei.

Am rămas nemişcată pe coridor; când Montmorency a ajuns lângă mine a tresărit, dar i-am făcut semn să tacă. Putea să-l anunţe pe Henric de prezenţa mea, dar era furios pe Diana şi spera probabil că ea va spune ceva care să-mi stârnească şi mie ura. Aşa că îşi continuă drumul, lăsându-mă să ascult singură.

După plecarea lui Montmorency, Diana deschise din nou vorba, cu un glas răguşit şi nesigur:

— O iubeşti?

Pe chipul lui Henric se ivi aceeaşi expresie de pocăinţă pe care i-o văzusem când îmi mărturisise dragostea lui pentru Diana.

— Nu, şopti el. Nu, sigur că nu. A fost numai… numai poftă carnală, nimic mai mult. Şi *mi-e ruşine.* Sperasem să termin cu povestea asta înainte să fac pe cineva să sufere. Înainte să te fac pe tine să suferi. Dar acum nu mai pot decât să te rog să mă ierţi.

În faţa umilinţei regelui, Diana se calmă.

— Nu eu trebuie să vă iert, Sire. Cereţi-le iertare bunilor voştri prieteni de Guise şi micuţei Maria.

— Promite-mi că n-o să le spui nimic, o rugă el după o scurtă ezitare.

Diana îi aruncă o privire lungă şi scrutătoare, apoi spuse încet:

— N-am să spun nimănui nimic dacă-mi promiţi că această crimă nu se va mai repeta.

Henric scoase un oftat la gândul că va trebui să renunţe la această plăcere, dar îşi îndreptă umerii şi se uită în ochii ei:

— Jur în faţa lui Dumnezeu că nu se va mai repeta.

Diana dădu din cap satisfăcută şi-i făcu semn că poate să plece, de parcă ea ar fi fost regină, şi nu el rege, apoi porni şi ea şchiopătând, sprijinită în cârjă.

— Vii…? spuse Henric încetişor, lăsând, cu stângăcie, întrebarea neterminată.

— Mă voi odihni în apartamentul meu de lângă cel al reginei, îi răspunse ea fără să se întoarcă, pe un ton îngheţat, de dojană.

Henric simţi refuzul din vorbele ei şi umerii îi căzură din nou. Diana apucă în direcţia mea, căci pe acolo ajungea spre scara care ducea în aripa mea. Henric o luă în direcţia opusă şi dispăru curând. Ea mergea încet şi era preocupată să coordoneze mişcarea cârjei cu pasul

piciorului sănătos. Nu mă zări când trecu pe lângă mine, ascunsă cum eram în umbră. Am vrut să-mi iau un aer triumfător, să mă scald în bucuria sumbră că rivala mea gustase în fine şi ea din cupa amară pe care-o băusem eu timp de atâția ani. Totuşi, când privirile ni se întâlniră – a ei uluită, a mea avizată –, nu m-am văzut decât pe mine, rănită şi lipsită de iubire.

Probabil că zărise compătimirea din ochii mei, căci chipul i se îmblânzi. Se strădui să facă o reverență şi îşi reluă mersul greoi şi chinuitor. Prins cu grijă la gât, ca să-i ascundă pielea căzută de dedesubt, diamantul scoase un licăr fulgerător.

Pe la sfârşitul lui decembrie am observat că sunt din nou însărcinată şi am hotărât să-i dau soțului meu vestea cea bună în ziua de Crăciun. În dimineața aceea am mers în apartamentul copiilor împreună cu trei dintre doamnele mele de onoare, Jeanne, Diana şi doamna Gondi; ne însoțea şi un valet. Era nevoie de toată această lume ca să cărăm toate darurile pentru copii, inclusiv un căluț de lemn cu coamă din păr adevărat de cal. Ca întotdeauna, Jeanne abia aştepta să mă însoțească în apartamentul celor mici, căci îşi dorea şi ea foarte mult copii.

Ziua fusese încă din zori cenuşie şi înnorată; prin ferestrele înalte, dreptunghiulare ale castelului se vedea curtea mohorâtă, acoperită cu iarbă ruginie şi înconjurată de copaci desfrunziți. Dar sala de recepție a copiilor era veselă: zeci de lumânări erau aprinse şi flăcările lor dansau pe geamuri şi pe podeaua de marmură; în cămin ardea buturuga de Crăciun. Pe o masă mare erau grămezi de castane, nuci, mere şi smochine glasate şi tăvi pline cu prăjiturele.

Copiii ne întâmpinară cu țipete de entuziasm. Francisc, care încă nu împlinise şapte ani, avea fruntea bombată şi ochii depărtați, lipsiți de strălucire; era mai scund decât sora lui, care avea cinci ani şi jumătate. Elisabeta era o

fetiță drăgălaşă şi grațioasă. Amândoi alergară la mine, în timp ce doica se duse să-l aducă pe micuțul Carol din leagăn.

Maria, micuța regină scoțiană, atunci în vârstă de opt ani, rămase mai în urmă, cu o expresie reținută pe chip. Era deja destul de înaltă şi purtarea ei semeață o făcea să pară mult mai mare decât în realitate; mulți dintre cei care o vedeau jucându-se cu Francisc credeau că îi despart mai mulți ani. În ziua aceea purta părul pieptănat în sus, cu cozi împletite şi răsucite de mai multe ori şi împodobite cu perle. În jurul umerilor avea un şal de tartan prins cu o broşa rotundă de argint. Îmi amintea de mine la vârsta ei – tânjind să fiu din nou un copil fără griji, arătându-mi deschis sentimentele, dar ştiind că viața îmi e amenințată de cei ce mă urau.

Pe când mă aplecam să-i îmbrățişez pe Francisc şi Elisabeta, Maria i se adresă Dianei:

— *Joyeux Noël,* doamnă de Poitiers. Ce mai fac dragii mei unchi?

— Au ieşit să călărească împreună cu regele, îi răspunse Diana zâmbind, dar vor fi aici în mai puțin de o oră.

— Bine, făcu Maria oftând şi se apropie de mine pentru a primi un sărut nedorit. *Joyeux Noël, Madame la Reine.*

— *Joyeux Noël,* Maria, i-am răspuns eu.

O deranja ca de obicei faptul că nu-i rosteam titlul, dar eu preferam să-i amintesc că deocamdată e un copil şi nu-i încă regina Franței.

Administratorul apartamentului copiilor, domnul d'Humières, ieşi dintr-o camera alăturată. Era un bărbat mărunțel, cu mişcări iuți şi cu gesturi emfatice. Se grăbi să între în sala de recepție şi făcu o plecăciune adâncă.

— *Madame la Reine,* îmi cer mii de scuze, dar am primit vestea că Maiestatea Sa a suferit o căzătură fără urmări grave în timpul vânătorii. A dorit să vă anunțe că el şi frații de Guise vor întârzia, deoarece se întâlneşte acum cu doctorul.

Pe chipul Mariei se citi dezamăgirea. Bietul Francisc, care nu mai putea de dragul ei, încercă s-o consoleze, dar era cam bâlbâit şi nu reuşi decât să repete primul sunet al numelui ei: „M-m-m-m…”

Fetița îl făcu să tacă cu o sărutare.

M-am străduit să le abat copiilor atenția despachetând darurile. Francisc îşi primi primul darul, o copie de lemn a săbiei tatălui său, cu garda vopsită în auriu. I-am cerut categoric să umble atent cu ea, căci eram sigură că n-o să treacă multă vreme până când o să lovească pe cineva. Căluțul Elisabetei avu un asemenea succes, că micuții se luară la ceartă cine să-l călărească primul.

Apoi urmă darul Mariei. Jeanne ținea în brațe lada de lemn cu găuri pe părți şi rămăsese mai în spate, să nu audă copiii bufnetele şi râcâiturile care se auzeau dinăuntru. Dar când se apropie, din ladă se auzi foarte clar un scheunat care-o făcu pe Maria cea palidă să se lumineze la față. Fetița se grăbi să deschidă capacul şi să elibereze puiul de cocker negru, cu pete albe.

Îl luă în brațe şi-mi zâmbi fericită:

— Mulțumesc, mulțumesc! Pot să-l țin aici, în apartament?

— Fără îndoială că poți, i-am răspuns zâmbindu-i la rândul meu.

Căluțul şi sabia fură părăsite în favoarea cățeluşului. Lui Francisc a trebuit să-i arăt cum să-l mângâie fără să-l bruscheze; Elisabeta era cam reținută, aşa că i-am demonstrat cum poate fi convins să facă frumos pentru o bucățică de măr.

În timpul acestei vesele scene domestice, guvernanta Mariei începuse să discute cu voce tare cu una dintre colegele ei în uşa camerei lui Carol. N-am dat atenție şuvoiului de consoane guturale şi r-urilor vibrate.

Domnul d’Humières se apropie de ele şi şuieră:

— Terminați cu purtarea asta necuviincioasă! Mergeți şi-i prezentați omagiile reginei!

M-am făcut că nu observ. De când veniseră, scoțienii

nu-i fuseseră loiali decât Mariei şi se arătau ofensaţi de îndatoririle pe care le aveau faţă de soţul meu şi de mine; purtarea lor ducea uneori la conflicte între cele două Curţi.

Doamna Fleming răspunse într-o franceză chinuită:

— Nu pot să tac; sunt mândră să anunţ că port în mine un copil al regelui.

Eu tocmai îi dădeam căţeluşului o bucăţică de măr; când am auzit-o mi s-a muiat braţul. M-am uitat la Diana, apoi la Jeanne şi am văzut pe feţele lor scârbite că auziseră şi ele.

Domnul d'Humières mormăi ceva pe un ton scandalizat.

Între timp, doamna Fleming intrase în sală cu un zâmbet încrezut şi sfidător. Diana fusese cândva frumoasă, dar Fleming era o adevărată operă de artă, o zeiţă strălucitoare cu ochi de smarald şi păr de aur, îmbrăcată într-o rochie verde de satin, cu un şal de tartan în carouri verzi şi albastre aruncat pe umeri.

— *Madame la Reine,* spuse ea cu un glas suav şi făcu o reverenţă foarte adâncă. Am auzit un zvon cum că aţi fi însărcinată. Dacă este aşa, vă înţeleg bucuria, pentru că şi eu port în mine copilul Maiestăţii Sale.

Jeanne scoase un strigăt indignat. Diana era prea şocată ca să mai poată rosti o vorbă. Fleming ridică triumfătoare bărbia.

Domnul d'Humières intră şi el în sală; mâinile i se agitau ca un stol de păsări speriate.

— Cum îndrăzniţi! Cum îndrăzniţi, doamnă, s-o insultaţi pe regină! Cereţi-vă imediat scuze!

I-am făcut semn doamnei Gondi să aibă grijă de copii şi m-am ridicat. Urmată îndeaproape de Diana, am prins-o pe Fleming de umăr şi am dus-o în cel mai apropiat dormitor.

Imediat ce am închis uşa, i-am spus pe un ton coborât şi nu tocmai amabil:

— Daţi dovadă de un incredibil prost gust discutând

asemenea chestiuni în fața copiilor. Sunteți necăsătorită şi starea dumneavoastră este de-a dreptul scandaloasă.

Fleming nu se lăsă intimidată. Era înaltă, ca toți scoțienii, şi mă privi de sus, strâmbând disprețuitoare din năsucul ei frumos:

— Îmi vorbiți mie de scandal, dar veniți să vă vizitați copiii însoțită de fosta amantă a regelui.

Fosta amantă... la auzul acestor cuvinte, Diana împietri.

— Veți regreta această remarcă, i-am spus eu calm. Şi nu veți mai pomeni niciodată de starea dumneavoastră în fața copiilor, altfel veți avea de-a face cu mine... Iar eu nu sunt la fel de influențabilă ca Maiestatea Sa.

— Maria, regina Scoției, este suverana mea, doamnă, ripostă Fleming. Nu răspund decât în fața sa.

În clipa aceea, Diana îi trase fulgerător o palmă răsunătoare. Guvernanta scoase un țipăt ascuțit şi-şi duse mâna la obrazul lovit.

— Iertați-mi izbucnirea, *Madame la Reine,* spuse Diana aruncându-i femeii uluite o privire furioasă, dar nu pot tolera o asemenea odioasă impertinență față de regina mea.

— Vă iert, i-am răspuns eu cu ochii ațintiți asupra lui Fleming. Doamnă Fleming, aveți dreptate: sunteți supusa reginei Maria. Dar eu sunt tutorele ei, ceea ce înseamnă că sunteți angajata mea. Vă sfătuiesc să nu uitați acest lucru.

I-am întors spatele şi l-am chemat pe domnul d'Humières, care se apropie ploconindu-se. Fleming, cu ochii plini de lacrimi de la palma usturătoare pe care o primise, cu gura plină de blesteme scoțiene, o luă la fugă spre sala de recepție.

— Domnule, vă rog asigurați-vă că merge în camera ei şi rămâne acolo până la noi ordine.

— Imediat, imediat, Maiestatea Voastră, mă asigură el, şi toți trei ne întoarserăm la copii.

Fără pic de eleganță, Fleming se dusese valvârtej,

plângând, la Maria; ceilalți copii şi cățeluşul tremurau înspăimântați. La început Maria o ascultă continuând să mângâie cățeluşul pe care-l ținea în brațe, dar pe măsură ce Fleming îşi depăna tirada, se opri şi se întunecă la față.

Când eu şi Diana ne apropiarăm, precedate de domnul d'Humières, guvernanta tăcu. Maria ne privi încruntată şi începu să vorbească cu un glas înăbuşit şi tremurat:

— Cum îndrăzniți, doamnă de Poitiers, cum îndrăzniți s-o loviți pe domnişoara Fleming? Cereți-vă imediat scuze!

— Nu e cazul să-şi ceară scuze, am contrazis-o eu categoric. Guvernanta ta mi-a adus o ofensă gravă. Doamnă Fleming, mergeți în camera dumneavoastră şi aşteptați să vă chem.

— Nu merge nicăieri, se zbârli Maria. Vreau să rămână aici!

Am cuprins întregul tablou cu privirea – fetița cea furioasă, guvernanta plângând, Francisc sughițând de spaimă, Elisabeta amuțită – şi-am oftat.

— Maria, am spus eu, când două regine se ceartă nu există învingători. Dar tu eşti încă un copil, iar eu sunt tutorele tău.

M-am întors spre domnul d'Humières, care tremura tot:

— Domnule, vă rog s-o însoțiți pe doamna Fleming până în camera ei.

— Nu! strigă Maria trântind cățeluşul de pământ cu asemenea putere, că mititelul începu să scheaune.

Elisabeta se repezi şi-l ridică, să vadă dacă n-a pățit ceva.

Gestul acesta temperamental, care făcuse să sufere o creatură nevinovată, mă scoase din sărite. M-am întors furioasă spre Maria, gata s-o pălmuiesc, dar ea începu să turuie:

— Domnişoara Fleming o să facă ce spun *eu!* Eu sunt de două ori regină, prin naştere, nu o burgheză, o odraslă de negustor care a făcut o căsătorie mult peste condiția

ei!

Aşa am aflat şi eu ce credeau despre mine scoţienii şi familia de Guise, care aşteptau ca nepoata lor să urce pe tronul Franţei. Înfuriată la culme, m-am apropiat de Maria, am privit-o ţintă în ochişorii ei ostili şi i-am spus foarte încet:

— Da, mi-am croit drum de la o condiţie inferioară până aici... Asta e un motiv foarte serios ca să te temi de mine, fetiţă răsfăţată. Eu *voi învinge.*

Micuţa strânse din buze, dar se feri să răspundă.

— Câinele e al tău de-acum, i-am spus Elisabetei.

Până la urmă am chemat un soldat din garda mea personală s-o ducă pe Fleming în camera ei şi am reuşit să-l conving pe domnul d'Humières s-o închidă pe Maria într-a ei. Când soţul meu a sosit în cele din urmă împreună cu fraţii de Guise, şchiopătând, dar binedispus, i-am permis Mariei să iasă, cu condiţia să se poarte frumos.

Numele doamnei Fleming n-a fost deloc rostit în timpul conversaţiei. Dar de mai multe ori în cursul dimineţii aceleia lungi am surprins-o pe Maria studiindu-mă cu o privire încărcată de dorinţa de răzbunare.

Douăzeci şi şase

Din cauza întâmplărilor neplăcute din apartamentul copiilor, am amânat să-i dau lui Henric vestea noii sarcini; dar l-am invitat seara la mine.

Veni şchiopătând, sprijinit într-o cârjă, mirat probabil că l-am invitat să facem dragoste deşi era rănit. După ce am închis uşa, l-am luat în braţe şi i-am întors sărutul. Mirosea a vin şi era roşu la faţă, pentru că băuse mai mult decât de obicei, probabil ca să-i mai treacă durerea de la gleznă.

Când m-am desprins din îmbrăţişare, i-am spus:

— Henric, înainte să începem... Am să-ţi dau o veste bună şi una rea.

— Păi atunci, zise el îngrijorat, spune-mi întâi vestea rea.

— De data asta e mai bine să încep cu vestea bună, cred. Sunt din nou însărcinată, dragul meu soţ.

Îmi venea şi uşor, şi greu să-i dau vestea asta. De fiecare dată când auzea că voi avea un copil, Henric uita de patul conjugal, subliniind în felul acesta faptul că se culca cu mine numai pentru a avea moştenitori.

Zâmbi larg, cu dinţii sclipindu-i în contrast cu barba neagră, şi mă luă în braţe.

— Ce bucurie mare îmi faci iar. Şi ce mamă bună eşti; am văzut ce frumos se poartă copiii.

Începu să mă acopere cu sărutări, gâdilându-mă cu barba lui aspră până m-a apucat râsul; m-am desprins însă din îmbrăţişare şi mi-am luat un aer solemn.

— Ah, acum urmează vestea cea rea? întrebă el.

— Da, urmează vestea cea rea, i-am confirmat eu. Janet Fleming e şi ea însărcinată.

Căscă ochii uluit şi apoi îi lăsă ruşinat în jos. Îmi dădu drumul şi făcu un pas înapoi.

I-am arătat un scaun:

— Luaţi loc, Sire. Problema asta trebuie discutată.

Se prăbuşi gemând pe scaun.

— Cum ai… Cum ai aflat? De la Diana?

— Nu. De la doamna Fleming personal.

Rămase cu gura căscată:

— Ți-a spus ea *ție* de-a dreptul?

— S-a lăudat în gura mare.

— Speram că n-o să afli, zise el roşind. Nu sunt mândru de ce-am făcut. Nu pot decât să te rog să mă ierți şi să-ți spun că i-am promis Dianei acum vreo două săptămâni că n-o să mai am nimic de-a face cu Janet Fleming. Şi m-am ținut de cuvânt.

— Nu te-am chemat aici ca să te acuz, i-am spus eu cât se poate de calmă, deşi înțeleg perfect supărarea doamnei de Poitiers. Eu am mai degrabă nevoie de ajutorul tău.

Se holbă mirat la mine:

— Nu eşti supărată?

— Numai mâhnită. Dar avem o problemă mult mai gravă decât supărarea mea sau chiar a Dianei. Doamna Fleming este atât de mândră de starea ei, încât s-a lăudat la toată lumea. Până şi copiii au aflat.

— Glumeşti, scutură el uluit din cap. Nu pot să cred că vorbeşte aşa de liber despre asemenea lucruri. Ce groaznic trebuie să fi fost pentru tine! Şi cu toate astea eşti aşa de înțelegătoare…

Ceva din tonul lui mă făcu să cred că Diana nu reacționase la fel de bine ca mine.

— Trebuie s-o îndepărtezi de la Curte, Henric, măcar până se naşte copilul. Îți va face numai neplăceri – ca să nu mai vorbesc de scandalul care-i va afecta pe Maria şi familia de Guise.

Se apropie de fereastră cu gândul la spusele mele.

— Maria n-o să fie de acord, zise el într-un târziu. Ține mult la doamna Fleming.

— Maria e un copil, l-am contrazis eu, şi trebuie să înțeleagă că faci cum e mai bine.

Rămase o clipă pe gânduri, apoi dădu încet, în silă, din cap:

— Am s-o trimit să nască la țară. Desigur, o să iau măsuri ca pruncul să fie bine îngrijit.

— Bineînțeles. Îți mulțumesc.

Henric izbucni deodată în lacrimi, stârnite, fără îndoială, şi de durere, şi de vinul băut în exces:

— Nu merit o asemenea soție răbdătoare. Nu pot…

— Între tine şi Diana e totul bine? l-am întrebat eu în şoaptă.

— De când am întrerupt legătura cu Janet Fleming, îmi răspunse el, ți-am fost credincios numai ție, Catherine.

Speranța, o emoție pe care-o înmormântasem demult, începu să se trezească.

— Te-a alungat Diana din patul ei din cauza acestei aventuri?

Obrajii i se făcură stacojii, ca pe vremea când ne-am cunoscut şi când era un băiețel ruşinos şi scump la vorbă:

— De fapt mai de mult. Aproape de un an…

Se opri o clipă, încercând să-şi stăpânească emoțiile şi cuvintele care se zbăteau să iasă din el, apoi continuă:

— Nu ştiu cum se face, dar nu mă mai iubeşte. Uneori e atât de rece, de distantă… I-am dat pământuri, aur, onoruri, tot ce şi-a dorit, şi mai mult decât şi-a dorit… Şi totuşi mi-a întors spatele. Îmi spune că nu mai suntem copii, că nu ne mai putem permite nici cele mai mărunte gesturi de tandrețe. Am ajuns să-i cerşesc câte un zâmbet.

Îi înțelegeam cum nu se poate mai bine durerea.

— S-a folosit de tine în toți anii ăştia.

— Asta nu pot să cred, mă contrazise el. Ştiu că a ținut cu adevărat la mine. Poate că încă mai ține. Dar a cam îmbătrânit, şi eu sunt cam impetuos, aşa că am răspuns avansurilor doamnei Fleming. Am crezut ca prostul că ființa aceea superbă e atrasă de mine, şi nu de coroana pe care o port. Dar mi-e clar că nu e decât un agent al familiei de Guise, care vrea să mă înregimenteze definitiv pentru cauza lor.

Scutură din cap, scârbit de sine însuşi:

— Cât l-am disprețuit pe tata pentru infidelitățile lui, şi am ajuns şi eu un adulterin pe care-l învârt femeile cum vor. Trebuia să caut dragostea în singurul loc unde mă aştepta cu răbdare şi credință. Să nu crezi că sunt orb la suferințele tale, Catherine. Să nu crezi că nu-ți sunt recunoscător.

Stătea pe scaun; i-am pus o mână pe umăr şi l-am sărutat pe creştet. Mă cuprinse cu brațele de mijloc şi-şi lipi fața de sânul meu. Am crezut că era sfârşitul întâlnirii noastre, că o să plece iar, ca de obicei, şi o să-mi lase patul gol până se va naşte copilul. Dar în loc de asta se ridică şi mă sărută tandru:

— Am spus odată că mi-ar fi foarte uşor să te iubesc, Catherine, îmi şopti el. Şi acum văd că te iubesc.

L-am tras spre dormitor. În noaptea aceea ne-am iubit cu multă delicatețe şi a trebuit să bâjbâim mult până să ne găsim unul pe celălalt.

În zilele care au urmat n-am spus nimănui nimic, deşi sunt sigură că doamna Gondi bănuia că intervenise o schimbare în relația mea cu Henric. Sarcina mea fusese făcută publică, dar soțul meu continua să vină aproape în fiecare seară în dormitorul meu. Pentru prima dată Henric observă perla pe care o purtam la gât şi întinse mâna spre ea, dar i-am dat-o la o parte şi i-am abătut atenția cu sărutări.

Deşi Diana de Poitiers nu mai era stăpână pe inima regelui, avea în continuare enorm de multă putere politică, iar soțul meu nu era îndeajuns de tare încât să se scuture de dominația ei. În public jucam o adevărată farsă: amantei regelui i se acordau în continuare onoruri, iar eu eram lăsată în plan secund, pe când, în realitate, eu şi soțul meu deveniserăm amanți. Între patru ochi, discutam despre controlul deplin pe care-l avea Diana asupra guvernării, dar Henric n-avea nici curaj, şi nici nu se îndura s-o supere. Totuşi, încetă să-i acorde noi titluri

şi bogăţii.

Reacţia Dianei fu o mai strânsă apropiere de familia de Guise. Din păcate, în perioada legăturii cu Fleming, Henric fusese de acord să-l numească pe François de Guise Mare Şambelan. Şambelanul superviza întreţinerea apartamentului regal şi avea în posesie toate cheile; în plus, semnătura lui era cerută pe anumite documente regale. Era o poziţie mai mult de rang decât de putere, dar dacă exista cineva care să se folosească de ea pentru a obţine mai multă putere, acela era de Guise.

Henric nu-mi spusese de această numire decât când era un fapt consumat. Presupusese corect că nu voi fi de acord şi aşteptase până într-o seară când eram împreună în pat, după ce făcuserăm dragoste. Mă sărută pe pântece şi-i vorbi cu mult drag pruncului din mine. Eu zâmbeam topită de încântare… până când îmi anunţă fără nicio introducere numirea. Vestea mă făcu să sar imediat din pat.

Henric aşteptă să-mi vărs furia, apoi îmi argumentă că o mişcare împotriva Dianei şi a lui François de Guise avea să strice echilibrul fragil de la Curte şi avea să semene confuzie în rândurile miniştrilor. Aici avea dreptate, aşa că m-am calmat şi am început să discutăm ce era mai bine pentru Franţa. Din păcate, soţul meu nu era de acord că principalul pericol îl reprezenta catolicismul conservator al Dianei şi al familiei de Guise; le dădea dreptate în aceea că protestantismul nu trebuia deloc tolerat, lucru care m-a speriat.

Începând din seara aceea m-am temut de conflictul care ar fi putut izbucni dacă persecuţiile familiei de Guise faţă de protestanţi aveau să continue, dar cât am fost însărcinată m-am lăsat răsfăţată de mângâierile de îndrăgostit ale lui Henric şi am dat la o parte orice gând la apropiata catastrofă politică.

Când s-a născut pruncul, Henric a stat lângă mine, râzând şi strângându-mă de mână. Eduard Alexandru era mai sănătos decât ceilalţi copii ai noştri, iar eu şi Henric

l-am copleşit cu dragostea noastră. Eduard era de departe cel mai frumos dintre copii şi prezența lui îmi amintea întotdeauna de cele mai fericite zile din viața mea. Henric şi cu mine petreceam mult timp împreună în apartamentul copiilor, iar în fiecare seară discutam timp de o oră afaceri de stat.

Dar idila noastră nu putea să dureze. Când Eduard avea doar câteva luni, lumea mea fu din nou zguduită.

De ani de zile soțul meu schimba insulte cu împăratul Carol, care-i ținuse prizonieri pe el şi pe fratele lui. Fiind un om rațional, Henric nu considera că aceasta e o cauză suficientă pentru un război; totuşi, în 1552, la câteva luni după naşterea lui Eduard, el cedă rugăminților prinților germani care sperau să-l alunge pe împărat din țara lor. Erau luterani, şi încercările împăratului catolic de a suprima religia lor îi revoltau profund.

Spre marea mea mirare, Henric colabora cu ei, fiind de acord să slăbească forțele imperiale atacându-le la frontiera de nord-est a Franței, pentru a revendica, printre altele, oraşele Cambrai şi Metz. Chiar dacă Dianei i se părea o ironie faptul că regele se grăbea să ajute nişte protestanți în lupta împotriva unui bun catolic, nu se pronunță în niciun fel. Henric hotărî că soldații francezi vor merge la război.

Şi îşi propuse să meargă în fruntea lor. Asta m-a îngrozit, pentru că însemna să părăsească oaza de siguranță oferită de talismanul de onix ascuns sub patul Dianei.

Scrisoarea primită de la venerabilul Luca Guorico din Roma n-a făcut decât să-mi sporească neliniştea. Ser Luca era foarte respectat pentru lucrările sale de astrologie juridică, ramura care studia influența astrelor asupra destinelor indivizilor. Când unchiul meu Giovanni de Medici avea numai paisprezece ani, Luca Guorico îi prevestise că va ajunge papă – şi într-adevăr, unchiul Giovanni devenise papa Leon al X-lea. Guorico prevăzuse de asemenea, cu o neobişnuită acuratețe, ascensiunea lui

Alessandro Farnese la tronul papal, precum şi moartea lui.

Când doamna Gondi mi-a înmânat plicul venit de la Roma, am rupt sigiliul cuprinsă de îngrijorare. Înăuntru era o scrisoare pentru mine şi o altă scrisoare sigilată, împăturită în trei, adresată soțului meu.

Preastimată Maiestate, Donna Caterina,

Vă rog să-mi iertați îndrăzneala de a vă scrie Înălțimii Voastre, şi nu direct regelui. Am auzit că Maiestatea Sa nu este dispus să ia în seamă sfaturile astrologilor, aşa că apelez la ajutorul Înălțimii Voastre, pentru că ştiu că sunteți destul de familiarizată cu astrologia şi îi prețuiți scopurile.

Am trasat progresia astrelor regelui pentru următorii câțiva ani. Drept urmare, sunt convins de necesitatea de a-l avertiza pe Maiestatea Sa să fie extrem de precaut în anumite momente şi în anumite situații.

Pericolul care îl pândeşte pe regele Henric este mare. Aş putea să vă conving, Maiestate, să-i prezentați scrisoarea alăturată şi să vă folosiți influența pentru a-l determina să urmeze sfaturile cuprinse în ea?

Ispita de a rupe sigiliul celei de-a doua scrisori şi de a o citi era mare, dar am pus-o deoparte şi am aşteptat până seara, când Henric a venit la mine ca să discutăm afacerile din ziua aceea.

Când a intrat în cameră, în loc de salut i-am dat documentul sigilat.

— Ați primit o scrisoare de la Roma, Sire. De la Luca Guorico.

— Îl cunosc de undeva? întrebă el cu un glas obosit, instalându-se comod într-un fotoliu şi luând scrisoarea.

Îşi petrecuse toată ziua în cabinetul său, discutând planuri de război, întâi cu credinciosul său prieten Montmorency, apoi cu François de Guise – cei doi consilieri ai săi aveau opinii politice atât de diferite, că

Henric nu putea să stea de vorbă cu amândoi deodată, căci discuția ar fi degenerat rapid în ceartă.

— E faimosul astrolog, i-am răspuns eu. Cel care a prevestit că unchiul meu Giovanni o să ajungă papă.

— A, făcu el nepăsător şi puse scrisoarea la brâu. O să mă ocup mai târziu de maşinațiunile destinului. M-am săturat pe ziua de azi de gânduri serioase.

— Te rog! am țipat eu fără să vreau, ceea ce-l făcu să mă privească uşor surprins. Te rog, am reluat pe un ton mai blând, vrei măcar să te uiți pe ea?

— Catherine, te preocupă prea mult lucrurile astea.

— Domnul Guorico mi-a scris şi mie, l-am lămurit eu cuibărindu-mă lângă el în fotoliu. A descoperit ceva în horoscopul tău şi vrea să te avertizeze.

— În legătură cu ce?

— Mie nu mi-a spus, am făcut eu arătând spre scrisoarea din mâna lui.

— Atunci am s-o citesc, oftă el.

Deschise scrisoarea şi îşi aruncă ochii pe ea. Pe măsură ce citea, între sprâncene i se adâncea o cută.

— Nimic important, spuse el în cele din urmă. Mă avertizează în legătură cu luptele individuale – cu duelurile, nu cu bătăliile, aşa că nu e niciun pericol să merg pe front. Şi, oricum, n-am de ce mă teme mulți ani de-aici încolo.

Împături la loc scrisoarea şi şi-o puse la brâu.

Era o impertinență chiar şi din partea unei regine să violeze intimitatea regelui, dar n-am putut să mă abțin:

— Te rog, Henric, trebuie să ştiu ce ți-a spus!

— Uită-te la tine, ce ochi speriați ai! mă dojeni el. Te agiți de pomană. Cum de continui să crezi în chestiile astea?

— Pentru că astrologia e ca medicina – un dar de la Dumnezeu, ca să-i ajute pe cei ce suferă. Am văzut cu ochii mei dovezi.

Henric pufni supărat:

— E din cauza vrăjitorului ăluia cu mutra aia oribilă

care se ține după tine ca o stafie. De ce te înconjori de asemenea oameni? N-are nimic dumnezeiesc în el – mai degrabă pare a vorbi în fiecare zi cu diavolul.

— Domnul Ruggieri mi-a salvat viața în Florența, în copilărie, l-am contrazis eu vehement. Mi-a dat un talisman. N-aş fi supraviețuit fără el.

— Ai fi supraviețuit şi fără el, cu siguranță, clătină Henric din cap. Omul ăla îți umple mintea cu tot felul de ciudățenii. Mă bate gândul să-l îndepărtez de la Curte.

Uşile de sticlă ale balconului erau închise; întunericul le făcea opace, dar ochii mei priveau mult dincolo de ele.

— Când eram mică, am spus eu încet, chiar înainte ca rebelii să mă facă prizonieră, Ruggieri mi-a dat un talisman pentru protecție.

Henric dădu să mă întrerupă, dar i-am făcut semn să tacă.

— Mi-a mai spus că n-am să domnesc niciodată în Florența. Mi-a spus că am să plec într-o țară străină şi-am să mă mărit cu un rege.

Nu i-am zis cum mă convinsesem definitiv: cum invocase Ruggieri spiritul mamei mele şi cum îmi prevestise ea că voi fi salvată de Ser Silvestro. Henric nu spuse nimic, dar păstră o grimasă sceptică.

Am vorbit mai departe:

— Mi-a spus şi despre visele care mă tulburau încă de pe atunci. Visez că zaci plin de sânge şi că eu trebuie să te salvez, dar nu ştiu ce trebuie să fac. Tu îmi vorbeşti în franceză – asta de la bun început, chiar înainte să învăț eu franțuzeşte. Te-am recunoscut din prima zi în care ne-am întâlnit, pentru că te ştiam de ani de zile.

— Catherine… făcu Henric cu un glas din care răzbătea neîncrederea, dar se simțea încolțind şi uimirea.

— Am încercat… am continuat bâlbâindu-mă emoționată, toată viața am încercat să-mi dau seama ce trebuie să fac ca să te apăr. Asta vrea Dumnezeu de la mine. Aşa că nu mai râde de mine şi nu mă mai respinge.

— Catherine, făcu el din nou, de data asta pe un ton

blând.

Văzând cât sunt de tulburată, mă luă de mână.

Am continuat să vorbesc liniştită, deşi lacrimile îmi curgeau pe obraz:

— De aceea l-am chemat pe Ruggieri în Franța, ca să te apăr de rău, nu ca să provoc răul, şi de aceea sunt aşa de curioasă să ştiu ce ți-a spus Luca Guorico. Mi-aş da şi viața pentru tine, Henric.

Nu i-am spus: *Am ucis deja pentru tine.*

Am rămas o vreme tăcuți – eu încercând să mă calmez, el strângându-mă de mână.

— Atunci n-am să-l îndepărtez pe domnul Ruggieri, dacă prezența lui te liniştește, spuse Henric în cele din urmă, deşi nu cred în metodele lui.

Scoase scrisoarea de la brâu şi mi-o întinse:

— Fiindcă vrei atât de mult să mă ajuți, n-am să ți-o mai ascund.

Am despăturit hârtia cuprinsă de un tremur neplăcut:

Înaltprețuită Maiestate,

Numele meu este Luca Guorico. Maiestatea Sa Donna Caterina v-a spus probabil că sunt un astrolog care-şi concentrează interesul pe aflarea destinului persoanelor ilustre.

După ce v-am studiat astrele, trebuie să vă avertizez neîntârziat să evitați orice luptă într-un spațiu închis. Duelurile şi luptele individuale prezintă cel mai mare pericol şi pot duce la o rană mortală la cap.

Pericolul acesta rămâne constant, dar va creşte considerabil peste câțiva ani, când veți împlini patruzeci de ani, ca rezultat al influenței malefice pe care o va avea Mercur asupra lui Marte atunci când acesta din urmă va intra în ascendentul Înălțimii Voastre, Leul regal. Vă avertizez în speranța că, dacă veți cunoaşte acest fapt şi veți fi precaut, veți putea supraviețui acestei perioade nefaste. Acest lucru este foarte posibil, deoarece din cercetările mele reiese faptul că ați mai supraviețuit fără

incidente unei perioade cu un risc comparabil.

Dumnezeu să vă binecuvânteze şi să vă ajute să treceți prin toate încercările.

Am rămas o vreme cu scrisoarea deschisă în poală, apoi m-am întors spre Henric, care şedea lângă mine.

— Promite-mi că nu mai pleci niciodată la război, l-am implorat eu.

— Ba sigur c-o să plec, ridică el din sprâncene. *Trebuie* să-mi conduc armata. N-ai citit atent scrisoarea? Războiul nu se desfăşoară în spații închise, iar eu n-am de gând să provoc pe nimeni la duel.

Mă năpădi acelaşi sentiment de neajutorare şi disperare din vis. Henric era atât de aproape de mine şi totuşi nu puteam face nimic ca să-l rețin; avea să treacă prea uşor – la fel ca mama, tata, mătuşa Clarice, regele Francisc – din viață în umbra amintirilor.

— Războiul e imprevizibil. Ce te faci dacă te afli într-o clădire, față în față cu un singur adversar? l-am întrebat. Dacă te pierd…

— Catherine, mă întrerupse el cu glas mângâietor. Abia ne-am găsit unul pe celălalt după atâta amar de ani. Îți promit că n-ai să mă pierzi. Cel puțin deocamdată.

— Atunci ia un talisman cu tine.

— N-am nevoie de aşa ceva, răspunse el blând. Dacă Dumnezeu te-a trimis să mă aperi, atunci El te va asculta. Roagă-te pentru mine şi asta o să fie de-ajuns ca să mă întorc sănătos acasă.

Am încercat să-i explic că Dumnezeu nu-mi aude rugăciunile, dar n-a vrut să mă asculte.

Douăzeci şi şapte

Înainte să plece la război, Henric mă numi regent. Am descoperit astfel că am şi înclinația şi priceperea de a conduce regatul. Aveam o memorie bună şi-mi făcea plăcere să-mi amintesc fiecare cuvânt rostit de consilierii lui Henric. Asociat cu metodele mele de guvernare mai blânde şi mai diplomatice, talentul acesta îmi atrase multă admirație şi susținere. Studiam cu atenție fiecare scrisoare primită de pe front de la Henric sau de la generalii lui şi aveam grijă să primească întotdeauna toate fondurile şi proviziile de care aveau nevoie; am prins chiar destulă îndrăzneală încât să le ofer şi sfaturi din domeniul militar.

Victoria n-a întârziat să vină; în câteva luni, oraşele Toul, Verdun şi Metz erau ale noastre. Soțul meu s-a distins pe câmpul de luptă, la fel ca François de Guise, şi această campanie a întărit şi mai mult prietenia dintre ei.

Henric a plecat la război la sfârşitul lui ianuarie şi s-a întors în brațele mele la sfârşitul lui iunie, debordând de optimism. În august eram din nou însărcinată. De data asta n-am mai rămas sechestrată în apartamentul meu sau în cel al copiilor, ci am participat la toate întâlnirile lui Henric cu miniştrii săi. Montmorency şi Diana au aflat în curând că nu mai eram regina cea tăcută şi invizibilă.

Henric începu să petreacă mai mult timp cu primul prinț de sânge regal, Antoine de Bourbon. Am aprobat cu dragă inimă acest lucru, căci Bourbon nu-i putea înghiți pe de Guise. La vremea aceea era din nou protestant, la fel ca soția lui, Jeanne. Speram ca relația lui Henric cu Antoine să mai atenueze resentimentele noncatolicilor față de el.

Şi eu petreceam mult timp cu Jeanne. Ea a asistat-o pe moaşă când am născut-o pe fiica mea, pe care am botezat-o Margareta, în onoarea mamei lui Jeanne, deşi toată lumea îi spunea Margot. În ceasurile grele dinainte

să se nască Margot, Jeanne mi-a mărturisit că tocmai aflase că e şi ea însărcinată.

Fetița mea Margot, cea cu părul şi ochii negri, la fel de precoce şi încăpățânată ca mama ei, se născu pe 13 mai 1553. Fiul lui Jeanne, Henric de Navarra – numit aşa atât în onoarea bunicului său, cât şi a soțului meu – se născu după exact şapte luni, pe 13 decembrie. Am stat şi eu lângă Jeanne când a născut, aşa cum stătuse şi ea lângă mine. Şi când i-am ținut prima dată în brațe pruncul care orăcăia de mama focului, m-am simțit atât de cuprinsă de dragoste pentru el, de parcă ar fi fost propriul meu copil.

Încă de atunci am fost convinsă că cei doi copii erau uniți prin soartă. Când tatăl lui Jeanne a murit, un an mai târziu, şi ea a devenit regină a Navarrei, prietena mea a preferat să rămână în Franța pentru educația fiului ei. Micuțul Henric, sau Navarra, cum îi spuneam eu uneori, a crescut la Curte, jucându-se cu copiii mei în apartamentul lor şi învățând cu aceiaşi profesori. El şi Margot au devenit deosebit de apropiați.

Mulți ani n-am înțeles cât de strâns le erau împletite destinele sau cât de profund erau legați de potopul de sânge ce avea să vină.

Aşa trecură doisprezece ani din căsnicia mea. Cât i-am trăit i-am simțit grei şi tumultuoşi, dar privind în urmă s-au dovedit a fi senini şi frumoşi în comparație cu ce avea să urmeze. Am fost nespus de uşurată când Henric a renunțat la război, deşi el şi împăratul Carol rămăseseră duşmani. La scurtă vreme după ce se născu Margot, pe tronul Angliei urcă o nouă regină: Maria Tudor, apărătoarea catolicismului, hotărâtă să-şi scape țara de pacostea protestantismului. Poate că acest fapt ar fi trebuit să ne bucure, dar când Maria se căsători cu regele Filip, unind tronurile Angliei şi Spaniei şi creând astfel un colos militar, am devenit foarte neliniştită.

La trei ani după naşterea lui Margot am rămas din nou însărcinată. Burta îmi crescu atât de mare, încât curând

mi-am dat seama că nu e un singur copil. Cât am purtat această sarcină am fost stăpânită de o spaimă ciudată. Mă chinuisem mult să uit de crimele mele, dar amintirea lor începea să mă copleşească. Spaima aceasta îmi fu scoasă în evidență de o întâmplare din ultimele momente ale sarcinii.

Henric continuase obiceiul tatălui său de a colecționa câte un exemplar din fiecare carte tipărită în Franța; bibliotecarii mei ştiau să-mi prezinte toate titlurile care m-ar fi putut interesa.

Aşa s-a întâmplat şi cu volumul intitulat *Les Prophéties,* scris de Michel de Nostredame – Nostradamus în latină – un doctor renumit pentru că reuşise să salveze mulți bolnavi de ciumă. Lucrarea domnului de Nostredame consta în câteva sute de versuri scrise sub formă de catrene, fiecare catren conținând o profeție. Conținutul lor era aluziv şi ezoteric. N-am înțeles mare lucru din ce citeam până am ajuns la catrenul al treizeci şi cincilea.

Într-o noapte caldă de iunie stăteam în pat, sprijinită de perne; era o poziție incomodă şi nu puteam să dorm, pentru că pântecele mă apăsa şi cele două perechi de picioruşe mă loveau întruna. Alesesem de data aceasta să nasc la Blois, şi în noaptea aceea aerul umed ce se ridica din albia Loarei aducea cu el miros de putreziciune. Mi-a fost greu să aşez cartea grea în echilibru pe burtă şi era cât pe ce să mă las păgubaşă, când am întors pagina şi ochii mi-au căzut pe următoarele rânduri:

Leul cel tânăr îl va înfrânge pe cel bătrân,
Pe câmpul de bătaie, într-un duel grozav,
Îi va străpunge ochii în cuşca lor de aur
Şi de o moarte cruntă va pieri.

Mi s-a tăiat răsuflarea, căci mi-am amintit de scrisoarea marelui astrolog Luca Guorico:

Trebuie să vă avertizez neîntârziat să evitați orice luptă într-un spațiu închis. Duelurile şi luptele individuale prezintă cel mai mare pericol şi pot duce la o rană mortală la cap.

Spaima începu să-mi răsucească măruntaiele ca pe un burete. Spasmele bruşte m-au făcut să țip şi cartea mi-a alunecat din poală.

Toate naşterile mele fuseseră uşoare, dar agonia care mă cuprinsese acum era pentru mine ceva nou, cumplit şi ostil. M-am dat jos din pat, dar când am atins podeaua cu piciorul, durerea m-a doborât.

Am căzut grămadă şi am început să țip după doamna Gondi, după Jeanne şi, mai ales, după Henric.

Nu mă sperie durerile fizice, dar de data asta travaliul a fost atât de greu şi de lung, încât am crezut că am să mor înainte să se nască primul prunc.

Jeanne stătea lângă scaunul de naştere, iar Henric veni la începutul travaliului şi rămase până după-amiază, strângându-mă de mână când durerile se întețeau şi încurajându-mă. Ne amăgeam că toate aceste chinuri nu prevestesc nimic rău, că totul era mai greu din cauză că erau doi copii în loc de unul. Cea mai lungă naştere a mea de până atunci durase zece ore – dar după ce trecură zece ore, apoi douăsprezece, fără nicio schimbare, îngrijorarea crescu. Când se aprinse lampa, nu mai eram în stare să mă prefac că sunt veselă. Henric se foia neajutorat de colo-colo până ce m-am enervat şi i-am cerut să plece. După aceea m-am lăsat pradă durerii şi abia mai percepeam mâinile moi şi parfumate ale lui Jeanne care-mi puneau comprese reci şi instrucțiunile şoptite ale moaşei. Am leşinat şi când mi-am revenit am văzut că fusesem mutată din scaun în pat.

Prima fetiță, Victoire, ieşi în zori, la aproape treizeci şi şase de ore de la prima contracție sfâşietoare. Era vânătă şi firavă, scâncea abia auzit, dar Jeanne şi moaşa se

bucurară foarte tare la vederea ei, căci credeau că asta însemna sfârşitul travaliului. Dar n-am avut parte decât de un strop de uşurare înainte ca durerile sălbatice să revină.

Am început să delirez. Am început să le strig pe mătuşa Clarice, pe sora Nicoletta, pe mama mea moartă; am strigat după Ruggieri. Cred că am strigat-o şi pe Jeanne, căci atunci când mi-am revenit ea stătea lângă mine, mângâindu-mi mâna năclăită de sudoare.

Prin despărțitura fină dintre draperii pătrundea lumina roşiatică a apusului. Am simțit pe picioare respirația accelerată a moaşei; în nări mi-a pătruns un parfum cunoscut şi am auzit pe cineva plângând încetişor. Am vrut să-i spun lui Jeanne că o să botez cea de-a doua fetiță cu numele ei, dar am descoperit că nu pot vorbi.

În lumina lămpii apăru curba obrazului lui Jeanne; buclele de la tâmple îi înconjurau fruntea ca o aură. Vorbea cu o voce severă, de parcă i-ar fi explicat ceva unui copil neascultător:

— Catherine, moaşa trebuie să scoată copilul acum, ca să te salveze pe tine. Strânge-mă de mână şi urlă dacă simți nevoia. N-o să dureze mult.

Am apucat-o pe Jeanne de mână. Mâinile îndemânatice ale moaşei îmi sporiră durerea. Când degetele ei au găsit copilul nenăscut am scrâşnit din dinți, dar n-am scos un sunet când am simțit că îl întoarce.

Moaşa băgă din nou amândouă mâinile în mine, apucând strâns picioruşele care se mişcară iute, înțepându-mă; am auzit – nu, *am simțit* – cum au trosnit oscioarele şi am urlat când mi-am dat seama că fetița e încă vie şi că o schilodesc, o ucid ca să mă salveze pe mine. Am început să țip, să mă zvârcolesc şi să le lovesc pe cele două femei care plângeau în timp ce încercau să mă imobilizeze.

I-am spus lui Jeanne văitându-mă că Dumnezeu mă pedepseşte pentru că mi-am căpătat copiii prin cele mai întunecate vrăji. Am implorat-o să mă lase pe mine să

mor, ca să se facă dreptate; am implorat-o să se ducă la Ruggieri, să-i spună să desfacă vraja.

Altceva nu-mi mai amintesc.

Jeanne a murit la naştere de pe urma manevrelor moaşei. Eu m-am zbătut timp de două săptămâni între viaţă şi moarte şi când m-am sculat din pat am aflat că Victoire, fetiţa care supravieţuise, era şi ea pe moarte.

Am alergat la micuţa care abia respira. Timp de trei zile am rămas în apartamentul copiilor şi-am ţinut-o în braţe, cu ochii ţintă la feţişoara ei galbenă şi chinuită, simţind cum inima mi se topeşte şi toată dragostea din ea se revarsă asupra micuţei. Îi şopteam în urechiuşa ei frumoasă tot felul de scuze; o imploram să mă ierte. Când îşi dădu ultima suflare era şi tatăl ei alături de noi.

Vreme de câteva ceasuri am rămas nemişcată lângă trupuşorul lipsit de viaţă. Nimeni, nici măcar regele, nu îndrăzni să mă tulbure.

În durerea mea, n-am văzut dunga de lumină care apăru atunci când uşa camerei se crăpă; n-am auzit nici paşii uşori ca fulgul care se apropiau pe podeaua de marmură. Dar am simţit că e cineva lângă mine şi am văzut la înălţimea cotului un băieţel care mă trăgea de mânecă. Era Henric de Navarra, care pe atunci avea doi ani şi jumătate, cu perişorul lui negru, cârlionţat şi cu îngrijorarea întipărită pe fruntea încreţită.

— *Tante* Catherine, rosti el peltic. *Chère tante,* nu fi tristă!

— Dar *trebuie* să fiu tristă, i-am răspuns eu. Micuţa ta verişoara Victoire a murit.

— A, făcu el căzând pe gânduri, dar după ce se foi un pic adăugă: Dar n-a apucat să ne cunoască, aşa că n-o să-i fie dor de noi în Rai.

N-am putut decât să izbucnesc din nou în plâns.

Întristat de lacrimile mele, exclamă cu un glas îndurerat şi sincer:

— Sărăcuţa de tine! Pot eu să mă prefac că sunt unul

dintre copilaşii pe care i-ai pierdut. Şi-ți promit c-o să fiu foarte, foarte cuminte.

L-am luat în brațe:

— Micuțul meu, i-am spus. Copilul meu drag şi iubit.

A doua zi, Ruggieri şi alte mii de oameni îmi trimiseră condoleanțe, dar m-am hotărât să nu primesc pe nimeni. În schimb am chemat-o pe doamna Gondi în cabinetul meu şi i-am dictat o scrisoare către Michel de Nostredame din Provența.

În săptămânile care au trecut până am primit răspuns, am început din nou să visez.

Douăzeci şi opt

L-am primit pe marele profet Nostradamus aşa cum aş fi primit o rudă sau un prieten apropiat: în intimitatea anticamerei mele. Când uşa se deschise ca să intre, stăteam singură lângă căminul fără foc – le cerusem tuturor, inclusiv doamnei Gondi, să plece – şi m-am străduit să-i zâmbesc.

Domnul de Nostredame intră şchiopătând, sprijinindu-se greoi într-un baston; era evident că pe Dumnezeu îl interesase mai mult să-i reveleze ameninţările viitorului decât să-l mântuiască de gută. Avea o înfăţişare uimitor de ştearsă: scund, îndesat şi cărunt, cu o barbă lungă, demodată şi cu îmbrăcămintea şleampătă şi uzată, mototolită de pe urma călătoriei.

— *Madame la Reine,* mă salută el cu o voce caldă în care se simţea accentul din sud; avea faţa rotundă şi albă, privirea blândă şi modestă.

Era evreu din naştere, dar tatăl său se convertise la creştinism şi adoptase cel mai catolic nume de familie în onoarea Fecioarei. Îşi scoase pălăria şi făcu o reverenţă, clătinându-se periculos; părul rărit i se revărsă în faţă, ascunzându-i chipul.

— Mă simt onorat şi îmi exprim umilele mulţumiri că m-aţi chemat, murmură el. Mă rog la Dumnezeu să vă pot fi de folos Înălţimii Voastre şi Maiestăţii Sale în orice fel binevoiţi să-mi porunciţi. Cereţi-mi viaţa şi e a Voastră. Dacă există vreo suspiciune de erezie sau magie neagră, continuă el cu mâinile şi vocea tremurătoare, nu pot să spun decât atât: mi-am închinat întreaga viaţă slujirii Domnului şi am scris viziunile mele la porunca Lui expresă.

Doamna Gondi îmi spusese că fusese obligat să se tot mute din sat în sat ca să evite arestarea; mi-am dat seama, cuprinsă de milă, că e foarte speriat. Se temea foarte serios că intrase într-o capcană inchizitorială.

— Nu mă îndoiesc, domnule de Nostredame, i-am răspuns eu zâmbindu-i cu căldură şi întinzându-i mâna. De aceea v-am şi cerut ajutorul. Vă mulţumesc că aţi bătut atâta drum, cu toate necazurile domniei voastre, ca să veniţi să ne vedeţi. Vă suntem profund recunoscătoare.

Scoase un oftat tremurat şi se apropie şchiopătând să-mi sărute mâna; părul lui moale îmi atinse degetele. Când se îndreptă de şale, întoarse capul şi se uită pe fereastră; agitaţia i se risipi cu totul şi deveni foarte calm şi concentrat.

— Ah, spuse el ca pentru sine. Copiii.

Afară, în curtea largă, acoperită cu iarbă, Eduard şi micuţul Navarra o fugăreau pe Margot, făcându-se că n-o aud pe guvernanta care le striga să nu mai alerge aşa. Era o dimineaţă foarte caldă, dar ciudat de cenuşie; deasupra Loarei se strânseseră nori negri, prevestind furtuna.

La vederea copiilor am izbutit să zâmbesc:

— Alteţei Sale prinţului Eduard îi place s-o fugărească pe surioara lui.

— Cei doi mai mici, băieţelul şi fetiţa, par să fie gemeni, spuse profetul încreţindu-şi fruntea înaltă.

— Sunt fiica mea, Margot, şi vărul ei, Henric de Navarra.

— Asemănarea e remarcabilă, murmură el.

— Au amândoi cam trei ani; Margot s-a născut pe 13 mai, iar Navarra pe 13 decembrie.

— Legaţi de soartă, zise el.

Mă privi cu ochii lui cenuşii care erau foarte mari, pătrunzători şi sinceri ca ai unui copil.

— Am avut şi eu un fiu şi o fiică, spuse el gânditor.

Aflasem şi eu povestea lui tristă: era un medic celebru, îşi câştigase renumele vindecând o mulţime de bolnavi de ciumă… Dar când cumplita boală i-a lovit soţia şi copiii, nu a putut face nimic ca să-i salveze.

— Iertaţi-mă că aduc vorba de durerea mea, *Madame la Reine,* dar am auzit de curând că jeliţi pierderea a două

fetițe. Nu există tragedie mai mare decât moartea unui copil. Mă rog la Dumnezeu să vă ostoiască, Înălțimii Voastre şi regelui, durerea.

— Mulțumesc, domnule de Nostredame, i-am răspuns şi am schimbat repede subiectul, ca să nu încep să plâng.

I-am arătat fotoliul din fața mea, cu scăunelul pentru picioare aşezat acolo special pentru el.

— Ați suferit destul pentru mine. Luați loc, vă rog. Să vă spun când sunt născuți copiii?

— Sunteți prea bună, Maiestatea Voastră. Da, ar fi minunat.

Se aşează comod în fotoliu şi-şi propti gemând uşor piciorul pe scăunel.

— Aveți nevoie de hârtie şi pană, domnule? l-am întrebat.

— Nu, o să le țin minte, răspunse el ciocănindu-şi fruntea cu degetul. Să începem deci cu cel mai mare.

I-am dat detaliile naşterii băieților. Pe ale fetelor nu i le-am dat, deoarece, potrivit legii salice, femeile nu puteau urca pe tronul Franței.

— Vă mulțumesc, *Madame la Reine,* spuse Nostredame după ce am terminat. Vă voi aduce la cunoştință toate rezultatele peste două zile. Întrucât datele de naştere ale băieților sunt cunoscute de toată lumea, am făcut deja câteva cercetări preliminare.

Nu făcu însă niciun gest să se ridice, aşa cum ar fi fost de aşteptat; mă privea cu ochii lui limpezi şi pătrunzători, şi în tăcerea care urmă mi-am regăsit glasul.

— Am vise rele, i-am zis.

Îşi înclină capul, intrigat, dar deloc surprins.

— Atunci pot să vă vorbesc deschis, *Madame la Reine?* Nu sunt primul astrolog care întocmeşte horoscoapele copiilor. Aveți deja aceste informații, nu-i aşa? Pentru altceva m-ați chemat.

— V-am citit cartea, am recunoscut şi am recitat catrenul al treizeci şi cincilea, cel cu leul care moare într-o cuşcă de aur.

Privirea i se întunecă:

— Eu scriu ce-mi porunceşte Domnul, *Madame la Reine.* Nu îndrăznesc să cred că înțeleg sensurile.

M-am aplecat spre el, nemaiputând să-mi ascund disperarea:

— Dar eu îndrăznesc. Soțul meu… El e leul din catren. Am visat…

Vocea mi se frânse.

— *Madame,* îmi spuse el blând, Înălțimea Voastră şi cu mine ne înțelegem bine unul pe celălalt, cred… Mai bine decât ne înțeleg toți ceilalți. Înălțimea Voastră şi cu mine vedem lucruri pe care alții nu le văd. E prea mult pentru liniştea noastră.

Mi-am întors fața de la el şi mi-am aruncat privirea pe fereastră în grădină, unde Eduard, Margot şi micuțul Navarra se alergau de zor unul pe altul în jurul gardurilor vii, sub soarele ascuns în spatele norilor. Am închis ochii şi îndărătul pleoapelor mi-a apărut un câmp de luptă acoperit cu iarbă pârjolită, pe care soțul meu zăcea zvârcolindu-se, înecat într-o băltoacă de sânge care creştea şi creştea.

— Eu, una, nu mai vreau să văd nimic, am spus într-un târziu.

— Dumnezeu nu ne lasă pe noi să alegem.

— Regele va muri, am rostit eu cu aprindere. Acesta e sensul catrenului al treizeci şi cincilea, nu-i aşa? Dragul meu Henric e sortit să moară înainte de vreme, de o moarte cumplită, în război, dacă nu facem ceva s-o împiedicăm. Ştiți asta; ați scris-o în catrenul acela. Şi încă de când eram copil visam un bărbat care mă striga pe numele meu franțuzesc şi care murea într-o băltoacă de sânge pe un câmp de bătaie. Nu ştiam cine e bărbatul acela până l-am cunoscut pe soțul meu.

— Îmi pare rău, *Madame,* rosti el trist. Dacă Dumnezeu v-a trimis aceste viziuni, trebuie să vă zbateți să descoperiți de ce a făcut-o. Aceasta e răspunderea dumneavoastră.

— Răspunderea mea este să-l feresc pe rege de primejdii, am spus. Sunt răspunzătoare față de copiii mei. Şi mi-am petrecut toată viața încercând să înțeleg, încercând să aflu ce am de făcut.

Domnul de Nostredame îşi lăsă privirea în covor. Chipul îi rămase la fel de calm; poate că se ruga.

— S-ar putea, îmi sugeră el, s-ar putea să nu cadă în sarcina Domniei Voastre să faceți nimic. S-ar putea să aveți doar sarcina de a vă scrie viziunile.

— Sau poate că nu toate profețiile dumneavoastră se îndeplinesc, am intervenit eu enervată. Poate că sunt nişte avertismente, la fel ca visele mele, pentru ca pericolul să poată fi ocolit. N-ar fi posibil aşa ceva, domnule?

Domnul de Nostredame nu-şi ridică privirea. Muşchii feței îi erau destinşi, respirația lentă şi profundă.

— Ah! exclamă el bătând din pleoape. Cum țâşneşte sângele! Cum îi curge pe față!

— Da, am şoptit eu, apoi am spus cu voce tare: Da. Dar pericolul poate fi evitat. Viitorul poate fi schimbat, nu-i aşa?

— Ieri, astăzi, mâine, murmură el, în ochii Atotputernicului toate sunt la fel. Aşa cum nu se poate schimba trecutul, nu se poate schimba nici viitorul predestinat.

Mâinile mi se încleştară pe brațele fotoliului:

— Soțul meu a fost avertizat că poate primi o lovitură mortală în luptă. Aşa se vede în astrele lui: dacă evită lupta şi nu pleacă la război, atunci nu va păți nimic. Aceasta este însăşi baza astrologiei, domnul meu. Trebuie să-mi spuneți dacă Franța va intra din nou în război. Trebuie să-mi spuneți ce să fac ca să-l opresc.

— Războiul se apropie, spuse el. Mereu se apropie câte un război şi nici eu, nici Înălțimea Voastră nu putem face mare lucru ca să-l oprim.

— Dar sunt convinsă că ştiți când, am insistat eu. Când ați avut prima dată viziunea cu cei doi lei,

domnule? Cu mai mulți ani în urmă?

Mă gândeam că trebuie să fi fost înainte ca Ruggieri să facă vraja pentru care o ucisese pe prostituată, înainte să acționăm pentru protecția lui Henric.

— Acum cinci ani, răspunse domnul de Nostredame. Dar o văd şi acum cu ochii spiritului. Profeția rezistă.

— Nu poate fi adevărat! Vă rog, domnul meu… Henric e viața mea, sufletul meu. Dacă moare el, eu n-o să mai vreau să trăiesc. Trebuie să-mi spuneți ce pot totuşi să fac.

Deschise larg ochii. Privirea îi era limpede şi sinceră:

— Împotriva Domnului nu poți lupta.

— Dar Domnul e îndurător.

— Domnul e drept, răspunse profetul cu blândețe.

— Şi ne ascultă rugăciunile, am insistat eu. Astfel, dacă te rogi din toată inima…

— Aşa cum s-a rugat Isus în Grădina Ghetsimani? mă întrerupse el cu acelaşi glas blând. Cum s-a rugat să nu-l lase să moară în chinuri, deşi ştia că nu poate evita răstignirea?

Trupul i se scutură deodată şi la fel de brusc se lăsă moale în fotoliu. Când începu din nou să vorbească, o făcu cu glas străin.

— Copiii aceştia, oftă el. *Madame la Reine,* astrele lor sunt corupte. Copiii aceştia nu ar trebui să existe.

Mi-am dus mâna la piept, unde îmi atârna perla, şi m-am prefăcut furioasă:

— E groaznic să-i spuneți aşa ceva unei mame. E o cruzime.

Nu-mi luă în seamă minciuna.

— Canavaua istoriei e țesută din multe fire, Maiestate. Un singur fir dacă e schimbat cu altul, slab şi putred, se va rupe toată țesătura.

Mă fixă cu ochii care acum îi străluceau ca focul:

— Țesătura se va rupe şi va curge mult sânge, mai mult decât ați văzut în oricare vis. Trebuie să se facă îndreptări.

I-am aruncat o privire deznădăjduită. Nu încăpea îndoială că văzuse cu ochii spiritului totul, exact cum se întâmplase: o văzuse pe prostituată cu ochii ei goi şi căscaţi, văzuse cuţitul lui Ruggieri la beregata ei. Şi totuşi nu mă simţeam în stare să spun adevărul cu voce tare, nici măcar lui.

— Nu înţeleg… am şoptit.

— Credeţi că sunteţi lipsită de inimă, doamnă, spuse el. Nici pomeneală. Feriţi-vă de duioşie. Feriţi-vă de milă. Nu-i menajaţi pe cei pe care îi purtaţi în inimă. Chiar şi aşa, îndreptarea nu se va face uşor. Va mai curge sânge.

Îndreptarea: se referea la Henric şi la copii, eram sigură. Voia să-i părăsesc pe cei dragi. Voia să desfac vraja. M-am ridicat brusc, făcându-l să se trezească din reverie, să bâjbâie după baston şi să se ridice greoi în picioare.

— Audienţa a luat sfârşit, domnule, i-am spus cu răceală. Aveţi perfectă dreptate… Am mulţi astrologi la Curte şi în momentul de faţă nu am nevoie de serviciile dumneavoastră. Vă rog să rămâneţi în seara aceasta la Blois şi să porniţi mâine spre casă. Vă urez călătorie plăcută şi Domnul să vă aibă în pază.

Mă privi cu atâta compătimire, că mi se frânse inima:

— A fost greu, şopti el. A fost foarte greu când mi-am pierdut soţia şi copiii. Dar a fost voia Domnului, Maiestate. Voia Domnului.

Acum vorbea omul, nu oracolul, dar nu m-am simţit în stare să-i răspund. Disprețuitoare, tremurând de enervare, am sunat după doamna Gondi, care îl conduse pe profet afară.

M-am întors în fotoliul meu şi mi-am luat capul în mâini, apăsându-mi fruntea şi tâmplele cu degetele. Am rămas aşa, cu gândurile şi emoţiile învârtejindu-se confuze în mine, până când un instinct ciudat mă făcu să mă ridic.

M-am dus la fereastra mare, care dădea spre curtea unde se jucau copiii. Se întâmplase ceva: Eduard şi Carol

strigau şi arătau spre o grămadă de pietre, în timp ce guvernanta încerca s-o liniştească pe Margot, care se văieta în gura mare. Probabil că situaţia era serioasă, pentru că era şi Jeanne acolo, îngenuncheată lângă fiul ei şi spunându-i ceva.

Apăru şi Nostredame, sprijinindu-se greoi în baston, şi o apucă încet prin iarbă, până ajunse la o distanţă respectuoasă de Jeanne. Îi spuse ceva ce o făcu să se ridice şi să zâmbească, apoi să se uite curioasă în urma lui. M-a cuprins groaza: în afară de Ruggieri, Jeanne era singura persoană care ştia că mă folosisem de magia neagră pentru a rămâne însărcinată. Cât de oripilată ar fi fost dacă i-aş fi mărturisit că plătisem pentru copii cu viețile altora?

Am ieşit în fugă din apartamentul meu şi am coborât iute în curte pe scara cea mare din faţă. Până când am ajuns lângă Jeanne, Nostredame dispăruse; plecase, fără îndoială, spre camera ce-i fusese pregătită.

— *Maman!* zbieră Carol ca un necioplit, atât de surescitat, că uitase de bunele maniere. *Maman,* pe Margot era s-o muşte un şarpe!

— Un şarpe? Şi acuma unde-i? am întrebat eu, speriată de-a binelea.

— A fugit, mă informă Eduard.

Am răsuflat uşurată.

— Margot s-a cățărat pe grămada aia de pietre, şi cum stătea ea acolo, Henric i-a zis să se dea jos, că era un şarpe lângă piciorul ei, gata s-o muşte!

— Henric! am exclamat eu. Ce copil bun eşti tu, că ai salvat-o pe Margot!

Micuțul Navarra se îmbujora şi se repezi înapoi în brațele mamei lui. Jeanne îl strânse la piept, cu faţa strălucind de mândrie.

— E un băieţel bun şi viteaz, spuse ea.

M-am întors spre Margot care, emoționată, îmi povesti şi ea întâmplarea; după ce fetița termină, Eduard îmi şopti la ureche:

— Şarpele era sub pietre, *maman.* Henric n-avea cum să-l vadă. Nimeni nu l-a văzut până când a luat Henric un băț şi a împins piatra. Dar ştia exact unde e. I-a spus lui Margot să fugă de-acolo.

— Uimitor, am zâmbit eu îngăduitoare, convinsă că e vorba de o versiune înflorită de imaginația lui infantilă.

— Henric vede lucruri care nu se văd, şuşoti Eduard.

— Foarte bine, l-am întrerupt eu categoric.

I-am făcut semn guvernantei să adune copiii şi să-i țină ocupați, pentru ca eu să pot vorbi între patru ochi cu Jeanne.

Jeanne privi zâmbind în urma băiețelului ei:

— Cred că şarpele a fost mai speriat decât copiii; a şters-o cu prima ocazie. Probabil că Henric l-a zărit pitit pe după vreo piatră.

— Ce ți-a spus domnul de Nostredame? am întrebat-o eu.

— Poftim? Aşa îl cheamă? clipi ea amuzată. Se crede proroc. În prima clipă m-a supărat lipsa lui de modestie, dar până la urmă mi s-a părut destul de simpatic.

— Bine, am făcut eu nerăbdătoare, dar ce ți-a spus?

Jeanne mă lămuri râzând:

— Mi-a spus pe un ton foarte solemn că am dat naştere unui rege. „Dar, domnule, eu sunt regina Navarrei, aşa că este evident faptul că fiul meu va fi rege într-o bună zi", i-am răspuns. A fost foarte nostim. Ce omuleț caraghios.

— Da, am zis eu. Da, ce omuleț caraghios.

Domnul de Nostredame petrecu o noapte la Blois. Trăsura sa plecă în zori, iar când m-am trezit am descoperit că-mi lăsase un catren scrijelit în grabă cu o mână reumatică:

Un fir adevărat mai este încă
Reia-l, şi vei opri năvala răului,
Rupe-l, şi Franța însăşi va pieri
Înecată în sângele fiilor ei

Am fost pe punctul de a arunca hârtia în foc; aveam deja inima zdrobită de moartea gemenelor, şi Nostredame îndrăznea să mi-o rănească din nou.

Am împăturit-o totuşi la loc şi am pus-o într-un compartiment secret din spatele lambriurilor din cabinetul meu.

Cei care n-au pierdut niciodată un copil la naştere sau chiar înainte de naştere cred că suferința e mai mică decât atunci când pierzi un copil mai mare sau un adult, dar ei nu-şi dau seama cât de dureros e să iubeşti pe cineva pe care nici nu l-ai cunoscut. În lunile de după moartea gemenelor m-am izolat: am refuzat să mai țin audiențe, să merg la vânătoare şi chiar să iau masa împreună cu familia. Când soțul meu m-a întrebat dacă-şi poate relua vizitele în dormitorul meu, am găsit tot felul de scuze, până a încetat să mă mai întrebe. Nu suportam prezența nimănui în afară de doamnele de care aveam nevoie şi de prietena mea, Jeanne.

M-am întâlnit o singură dată cu Ruggieri, care nu şi-a putut ascunde cu totul gelozia față de faptul că-l chemasem pe faimosul Nostradamus. Chiar dacă domnul de Nostredame profețise moartea soțului meu, spunea Ruggieri, viitorul poate fi modificat. Doctorul se înşela: Domnul ne aude rugăciunile. N-am avut curaj să-l întreb dacă le aude şi diavolul.

Douăzeci şi nouă

Vechiul inamic al soțului meu, împăratul Carol, acum bătrân şi bolnav, a abdicat în mod neoficial în ianuarie 1556, lăsându-l pe fratele său Ferdinand să conducă statele germane şi pe fiul său Filip să domnească în Spania, Neapole şi Țările de Jos. Vestea m-a bucurat, căci credeam că asta va aduce pacea.

Dar când soțul meu avea treizeci şi nouă de ani, a izbucnit din nou războiul. Unul dintre viceregii lui Filip, ducele de Alba, a lansat un atac asupra întregii regiuni sudice a Campaniei, în Italia. Armata lui Alba şi-a consolidat pozițiile cu o repeziciune extraordinară şi şi-a început marşul spre Roma.

Noul papă, Paul al VI-lea, îşi amintea de ororile pe care le suferise Cetatea Sfântă în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, când fusese invadată de trupele imperiale. Îngrozit, îl imploră pe soțul meu să-i acorde sprijin militar.

Henric consimți şi-l trimise în Campania pe François de Guise, în fruntea unei mari armate. De Guise era un strateg strălucit şi jură nu numai să apere Roma, ci şi să cucerească Neapole pentru Franța. Aveam mari speranțe că va fi o campanie rapidă, dar aliații noştri italieni nu reuşiră să asigure nici fondurile, nici trupele pe care le promiseseră.

Am descoperit curând că atacul lui Alba fusese de fapt o capcană: imediat ce l-am trimis pe de Guise în Italia, aliatul imperial al lui Filip, ducele de Savoia, invadă Picardia, regiune de la frontiera nord-estică cu imperiul.

Henric îl trimise pe vechiul său prieten Montmorency să conducă luptele împotriva invadatorilor ducelui de Savoia. Acesta îşi luă cu el şi nepotul, pe amiralul Gaspard de Coligny, un tânăr foarte inteligent, dar şi foarte arogant. Înainte de a porni spre Picardia, se sfătuiră cu regele şi stabiliră o strategie de care Coligny

era sigur că nu va da greş. În ultimele zile ale lui august, Montmorency şi trupele lui se ciocniră cu invadatorii imperiali în preajma cetății franceze Saint-Quentin, pe malurile fluviului Somme. Soțul meu se afla la o zi de mers călare de oraş; în ciuda protestelor mele, insistase să stea îndeajuns de aproape de teatrul luptelor ca să poată ține în permanență legătura cu Montmorency. Eu eram la Paris, în calitate de regent, la două zile de mers călare față de front, ceea ce-i neliniştea pe cetățeni.

Într-o seară, când luam cina cu Jeanne şi cu copiii, la uşă apăru un mesager. Gâfâia, avea chipul răvăşit şi o privire disperată; înainte să apuce să scoată vreun cuvânt, m-am scuzat şi am ieşit pe hol, închizând uşa în urma mea.

— Ce veşti aduci? l-am întrebat, încremenită de spaimă.

— Vin din partea Maiestății Sale, reuşi să spună tânărul, ceea ce mă făcu să mă liniştesc.

— Regele e bine?

— Regele e bine, confirmă el. Dar armata noastră a suferit o înfrângere îngrozitoare la Saint-Quentin. Au murit cam o treime din oamenii noştri… iar conetabilul Montmorency şi principalii ofițeri au fost capturați şi sunt duşi într-o închisoare din Spania.

Am închis ochii la auzul veştilor. Mă durea sufletul pentru morți, dar măcar suferința lor se încheiase. Îl plângeam mai mult pe Montmorency, care avea, fără îndoială, să îndure nesfârşite torturi şi umilințe.

— Regele… Spune-mi că nu plănuieşte să reorganizeze trupele şi să le conducă personal în luptă împotriva ducelui de Savoia.

— Maiestatea Sa e în drum spre Paris, ca să se sfătuiască cu consilierii săi. A jurat să răzbune această înfrângere.

Simțeam că mă lasă picioarele; m-am sprijinit cu o mână de perete.

— Mulțumesc, am şoptit. Mulțumesc…

Nu auzisem decât că Henric vine la Paris... la mine. Ochii mi se umplură de lacrimi de uşurare; credeam, prosteşte, că soțul meu nu se va mai întoarce la război şi că va scăpa cu bine.

Nu ştiam atunci că prizonieratul lui Montmorency va aduce cu sine lucrul de care mă temeam cel mai mult.

Regele Filip al Spaniei nu era un strateg la fel de valoros ca tatăl său. Ar fi trebuit să-şi îndrepte trupele direct spre Paris, pe care l-ar fi cucerit uşor; dar el a ordonat să se atace câteva oraşe mici din nord – o risipă de timp care a fost în avantajul nostru. Căci a venit iarna, ceea ce i-a forțat pe spanioli să se retragă.

Între timp, Henric s-a întors acasă. Îl vedeam foarte rar: îşi petrecea toată ziua închis împreună cu consilierii săi, discutând planuri prea secrete ca să le cunoască şi soția lui. Henric îmbătrânise mult în aceste luni grele: la tâmple îi apăruseră şuvițe albe, sub ochi riduri noi. Zâmbetul, pe care altădată i-l vedeam mereu, acum era rar şi mohorât.

Stăteam deoparte şi-mi făceam griji. Singura mea bucurie erau copiii, dar şi aici aveam parte de dezamăgiri. Francisc avea aproape paisprezece ani, vârsta la care eu şi tatăl lui ne căsătoriserăm, dar fiul meu era încă un copil, atât mental, cât şi fizic. Sora lui, Elisabeta, în vârstă de aproape treisprezece ani, părea cu câțiva ani mai mare, iar logodnica lui, Maria, era, la cincisprezece ani, o tânără foarte inteligentă şi capabilă; nu mă îndoiam că, atunci când Francisc va moşteni tronul, adevăratul conducător va fi ea. Cel de-al doilea fiu al meu, Carol, avea mereu abcese şi tot felul de alte infecții, dar slăbiciunea fizică nu-l împiedica să dea semne de nebunie: trebuia mereu oprit să-i muşte pe ceilalți copii până le dădea sângele şi, într-un moment de neatenție al guvernantei, reuşise să rupă gâtul micuțului cocker al copiilor cu mâinile goale. Soțul meu l-a înlocuit cu un pui, dând dispoziție să fie ținut sub cheie atunci când era

Carol prezent. Doar Eduard, pe atunci în vârstă de şase ani, crescuse înalt, puternic şi cu o fire plăcută, la fel ca tovarăşul lui nedespărţit, micuţul Navarra.

Într-o zi rece de iarnă, cu nori plumburii care, în oricare alt oraş din nord, ar fi prevestit ninsoarea, stăteam cu Eduard, cu Maria şi cu micuţul cocker în anticamera mea, ale cărei ferestre înalte dădeau spre apa mică, leneşă şi mâloasă a Senei, în dreptul turnurilor Catedralei Notre-Dame. Maria învăţase să se poarte frumos cu mine – cred că se resemnase cu faptul că eram sănătoasă şi n-aveam de gând să mor prea repede – şi începuse să vină în apartamentul meu ca să înveţe arta broderiei. Eduard o însoţea în ziua aceea şi se juca frumos cu căţeluşul, ale cărui giumbuşlucuri ne făceau să râdem.

În dimineaţa aceea eu şi Maria lucram la rochia ei de mireasă – o creaţie somptuoasă din mătase lucioasă, albă, culoarea ei favorită. Era o alegere ciudată pentru o rochie de mireasă, mai ales în Franţa, unde albul era culoarea de doliu a reginelor. Dar Maria insistase cu încăpăţânare şi trebuie să recunosc că-i venea foarte bine. Lucram amândouă concentrate, brodând flori de crin pe corset, când doamna Gondi apăru în uşă, cu un zâmbet larg întipărit pe faţă.

— *Madame la Reine,* mi se adresă ea. Iertaţi-mă, dar aveţi un vizitator care nu mă lasă să-l anunţ! Spune că veţi fi deosebit de bucuroasă să-l vedeţi.

M-am încruntat, neputând să-mi dau seama cine o fi vizitatorul cel nepoliticos.

— Să intre.

Doamna Gondi se dădu la o parte. Peste prag trecu un bărbat cu un aer degajat, îmbrăcat într-o spectaculoasă tunică croită după moda italiană, din catifea albastră, cu mâneci din brocart auriu. Avea capul cam mic faţă de corp, ceea ce probabil explica pălăria mare, cu pană, care-i acoperea cârlionţă ciufuliţi. Etala o mustaţă neagră, lungă – cârlionţată, la fel ca părul –, şi când mă

văzu, fața îi fu luminată de un zâmbet fericit.

— Cat! Ah, Cat, ce impunătoare eşti! Ce magnific, Maiestate! făcu el, scoțându-şi pălăria şi măturând podeaua cu pana într-o plecăciune adâncă.

Apoi se ridică şi se apropie de mine cu brațele deschise, cu intenția clară de a mă îmbrățişa.

Am căscat o clipă ochii la el până când privirea lui şi cârlionții ca de copil mă făcură să scap rochia Mariei din mâini şi să sar în picioare:

— Piero! Dragul meu Piero!

Ne-am îmbrățişat, râzând şi plângând; Eduard şi Maria se holbau uluiți la noi. Când m-am desprins din îmbrățişare, l-am mângâiat pe față. Nu mai era bucălată, ci masculină şi asprită în multe bătălii.

— Piero, am spus eu în franțuzeşte, pentru copii. Luptai în Italia, alături de ducele de Guise. Ce te aduce la Paris?

— Soțul tău, îmi răspunse el ținându-mă încă de talie. Ne-a chemat pe mine şi pe domnul de Guise în Franța. Lucrurile nu mergeau prea bine în Italia, aşa că are alte planuri pentru noi.

Se opri şi le zâmbi politicos copiilor:

— Sunt fiul şi fiica ta? Ce copii frumoşi!

— Aceasta este Maria, regina Scoției, l-am lămurit eu. În curând va fi Delfină.

Piero îşi ținea încă în mână uriaşa pălărie; o repezi cu un gest dramatic în lături, într-o nouă reverență foarte adâncă, ajungând cu capul până aproape de genunchi.

— Maiestate, spuse el, iertați-mă că nu am vrut să fiu anunțat după etichetă. Credeam că voi fi în prezența unei singure regine. Dar zău că sunteți într-adevăr frumoasă, precum am auzit.

Maria, care avea obiceiul de a fi distantă cu străinii, îşi dădu capul pe spate chicotind.

— Iar el e fiul meu, Eduard, am completat eu.

Micuțul se ridică iute în picioare şi făcu o reverență politicoasă. Cățelul începu să-l latre agitat pe Piero;

Eduard îl luă în braţe şi-l potoli.

— Ah, Alteţă, i se adresă Piero. Sunteţi aproape bărbat de-acum; mama domniei voastre trebuie să fie foarte mândră.

Am chemat-o pe doamna Gondi ca să-i ducă pe copii înapoi în apartamentul lor, apoi l-am luat pe vărul meu de mână şi l-am dus să-i arăt palatul.

După ce am hoinărit o bucată de vreme şi emoţia revederii s-a mai liniştit, l-am întrebat:

— Ţi-a vorbit regele despre planurile lui militare?

— Eu abia am ajuns, îmi răspunse Piero. Nu ştiu strategia exactă, dar cunosc ţinta.

— Şi care-ar fi asta? am insistat eu.

Piero se uită în jur, ca să se asigure că suntem siguri, apoi îmi spuse încetişor:

— Să cucerim Calais, evident.

— Calais! am strigat eu, dar vărul meu îmi făcu semn să vorbesc mai încet, aşa că am reluat în şoaptă: Piero, glumeşti!

Oraşul Calais, situat în nord, era de multă vreme posesiune engleză. Era considerat impenetrabil, încât până şi un bine-cunoscut cântec spunea

Calais-ul al francezilor va fi,
Când fierul precum lemnul va pluti.

Îmi dădeam seama de ce voia soţul meu să cucerească Calais-ul: regina Maria a Angliei, soţia lui Filip – Maria cea Sângeroasă, cum îi spuneau acum supuşii, pentru străduinţa ei de a-i ucide pe toţi protestanţii –, ţinea foarte mult la el. Atacarea Calais-ului ar fi însemnat un afront adus ei personal şi, prin ea, lui Filip şi imperiului. M-am îngrozit la gândul că Henric vrea să provoace mânia conjugată a Angliei şi Spaniei; în plus, cucerirea acestei cetăţi era pur şi simplu imposibilă.

— Câtuşi de puţin, mă contrazise Piero, un pic jignit. Gândeşte-te, Cat: nimeni nu se aşteaptă în veci la atacul

ăsta, aşa încât vom avea avantajul factorului-surpriză. Maiestatea Sa şi-a retras toate trupele din Italia. Toţi vom lua parte la invazie, ajutaţi şi de nişte mercenari. N-avem cum să pierdem.

— Asta spunea Henric şi despre Saint-Quentin, am zis eu distrusă. Te rog, Piero… Convinge-l pe soţul meu să renunţe. Vrea să se răzbune pentru capturarea lui Montmorency. Dar acţiunea asta e o nebunie. Să lupţi cu Spania e una; să lupţi cu Spania *şi* cu Anglia e cu totul altceva.

Răspunsul lui Piero nu mai era acela al unui lăudăros, ci al unui om calm şi hotărât:

— Cu tot respectul, Maiestate, nu e nebunie, ci geniu. Şi vom învinge.

Am început să discutăm alte lucruri, mai vesele. Regelui nu i-am spus nimic, căci s-ar fi făcut foc şi pară să audă că Piero divulgase un secret de stat. Dar cu fiece zi ce trecea, mă temeam din ce în ce mai tare că Franţa se va trezi în plin război… în timpul celui de-al patruzecilea an din viaţa regelui.

Ducele de Guise sosi la Luvru în aceeaşi zi, pe la sfârşitul după-amiezii, cu multă pompă. În faţa întregii Curţi, de Guise îngenunche înaintea soţului meu, care se grăbi să-l ridice şi să-l îmbrăţişeze ca pe un frate. Mulţimea izbucni în urale, de parcă ducele n-ar fi eşuat în Italia.

Timp de câteva săptămâni m-am făcut că nu cunosc planul regelui de a ataca oraşul Calais în toiul iernii, când vremea neprielnică ar fi descurajat pe oricine în afară de nişte nebuni să pornească un război de represalii. Şi când, în sfârşit, soţul meu veni în dormitorul meu în noaptea Anului Nou 1558, nu dragoste căuta, ci mai degrabă ocazia de a-mi mărturisi că trimisese o armată spre Calais sub conducerea lui de Guise, care-l avea ca secund pe Piero.

Am vrut să-l cert rău pe Henric pentru o asemenea

acțiune nesăbuită, dar zarurile erau aruncate. Mi-am înghițit vorbele grele şi i-am spus soțului meu că mă voi ruga pentru izbândă. Altceva oricum nu-mi mai rămăsese de făcut.

Când, după vreo două săptămâni, Henric dădu buzna în apartamentul meu în miezul zilei, mă luă cu totul pe nepregătite. Lucram împreună cu Elisabeta la o broderie, când uşa de lemn se izbi de perete cu un zgomot ca de împuşcătură; m-am speriat aşa de tare, că m-am înțepat cu acul. Când mi-am ridicat ochii de la degetul plin de sânge l-am văzut pe soțul meu rânjind ca un nebun.

— Am cucerit Calais! strigă el. De Guise a reuşit!

Elisabeta țipă de bucurie şi aruncă ghergheful cât-colo. Eu l-am cuprins în brațe şi mi-am îngropat fața la pieptul lui, gândindu-mă numai la faptul că a scăpat în sfârşit de primejdiile de pe câmpul de luptă.

Era în sfârşit pace. Puternic afectat de pierderea Calais-ului, regele Filip al Spaniei acceptă să poarte negocieri cu Henric pentru eliberarea lui Montmorency; în timpul negocierilor încetară toate ostilitățile.

De data aceasta, când François de Guise se întoarse de la război şi îngenunche în fața tronului, Henric îi spuse să-i ceară orice-şi dorea şi i se va acorda – „în semn de recunoştință pentru extraordinara victorie în favoarea Franței”.

La vremea aceea de Guise avea treizeci şi nouă de ani – aceeaşi vârstă cu mine şi soțul meu. Totuşi, viața grea din războaie îl făcea să arate mult mai bătrân: acum era pleşuv, cu obrajii ciupiți de vărsat şi plini de tăieturi de sabie.

— Am o singură dorință, rosti el cu o voce răsunătoare, şi anume s-o văd pe nepoata mea căsătorită cu fiul Maiestății Voastre înainte ca Dumnezeu să mă strângă de pe lumea asta.

— Aşa să fie, spuse Henric în strigătele bucuroase ale mulțimii. Drept care, Înălțimea Ta, te însărcinez să te

ocupi de toate pregătirile necesare. Fă totul aşa cum doreşti.

Ducele de Guise dori ca nepoata lui să se căsătorească cu Delfinul pe data de 24 aprilie.

Totuşi, mai întâi se semnă contractul de căsătorie. Parlamentul scoțian a fost de acord ca Francisc să fie regele Scoției, şi nu prinț consort; totuşi, dacă Francisc ar fi murit primul, voiau ca Maria să devină regina Franței – contrar legii salice, care nu permitea femeilor să urce pe tron.

În mod normal aş fi tăcut şi aş fi lăsat negocierile în grija soțului meu, dar ideea că Maria ar fi putut avea întâietate asupra propriilor mei fii mă înfuria la culme. M-am dus la Henric şi i-am vorbit tăios despre necesitatea de a păstra tronul pentru moştenitorii noştri. M-a ascultat liniştit, cu răbdare, şi când mi-am dat frâu liber sentimentelor, mi-a zâmbit şi m-a luat de mână.

— Nu-mi voi neglija fiii, Catherine. Maria nu va domni niciodată singură în Franța.

— Aş prefera să nu domnească deloc, i-am replicat eu dur.

Eram aşa de supărată, că aproape mi-am retras mâna.

Henric ştia, desigur, că eu şi cu Maria nu ne iubim din cale-afară şi şi-ar fi dorit sincer ca lucrurile să stea altfel între noi. Dar în cazul acesta era de acord cu mine: în forma finală, contractul preciza că, în cazul morții lui Francisc, Maria îşi va pierde dreptul la tron. Condiția aceasta a dezamăgit foarte tare familia de Guise, dar Henric a fost de neclintit.

În zorii zilei de 24 aprilie, cerul era roşu, iar vremea caldă. Dormisem foarte puțin, pentru că îmi petrecusem cea mai mare parte a nopții alinându-l pe Francisc, care plângea de teamă că o să se bâlbâie sau o să leşine. Dimineața eram tot lângă fiul meu, care, de oboseală, avea pleoapele atât de umflate, că aproape îi acopereau ochii, iar fața îi era buhăită şi plină de pete. Am poruncit

să se aducă comprese reci şi i le-am pus cu gingăşie pe ochi şi pe obraji.

Pe la prânz, toți cei care urma să luăm parte la ceremonia nupțială eram îmbrăcați – eu şi cu Henric mai discret, în negru şi auriu stins, pentru ca Maria şi Francisc să strălucească cel mai tare. Erau de față toți ceilalți copii din familia regală, îmbrăcați cu ce aveau mai bun: Elisabeta, care era deja, la treisprezece ani, o tânără superbă, într-o rochie de catifea bleu – cu siguranță următoarea care avea să se căsătorească, deoarece Henric deja avea de ales între mai mulți pretendenți la mâna ei –, avea grijă ca frații şi verii ei mai mici să se poarte ca nişte adevărați prinți şi prințese. Ne-am adunat toți la principala intrare a palatului, cu excepția Mariei, care aştepta într-un alcov, ascunsă privirilor. Unchii miresei erau îmbrăcați somptuos. Cardinalul de Lorena purta satin roşu şi o cruce mare bătută în rubine. Cel care concepuse întregul plan al serbărilor, ducele de Guise, era îmbrăcat din cap până-n picioare în argint şi diamante, de parcă el ar fi fost mirele.

Francisc, îmbrăcat într-o tunică aurie, superbă, avea o înfățişare înduioşătoare. Era înalt cât fratele lui Carol, care nu împlinise nici opt ani, capul îi era prea mare pentru trup, iar vocea pițigăiată era încă a unui copil. Dar chiar şi aşa reuşise să arboreze un aer de demnitate suverană. Când Elisabeta se aplecă să-şi sărute fratele mai mare pe obraz şi-l declară „cel mai frumos bărbat pe care-l văzuse vreodată", lui Henric i se umplură ochii de lacrimi şi mă strânse cu putere de mână.

În curte ne aşteptau câteva trăsuri împodobite cu satin alb şi cu ghirlande de crini. Henric şi Francisc urcară în prima; când se îndepărtară îndeajuns, ieşi şi Maria din palat.

Era ca un înger brun, orbitor de frumoasă în rochia ei de satin alb, împodobită cu diamante scânteietoare; pe cap purta o diademă de aur incrustată cu pietre prețioase; când am văzut-o, ni s-a tăiat tuturor

răsuflarea. Maria zâmbi, conştientă de impresia pe care o făcea; în drum spre trăsura care o aştepta, trena grea îi suspina la atingerea caldarâmului, în ciuda eforturilor celor două domnişoare de onoare, care se luptau vitejeşte s-o ţină ridicată. După ce s-a instalat în trăsură împreună cu cele două ajutoare, am urcat şi eu. Am traversat Sena, ajungând pe Île de la Cité. Destinaţia era palatul cardinalului de Bourbon, care se afla lângă Notre-Dame.

Aici începu desfăşurarea publică a serbărilor de nuntă. Ducele de Guise poruncise construirea unei galerii de lemn care ducea de la treptele palatului arhiepiscopal până la treptele catedralei. Era drapată în catifea violetă, din tavan până-n podea, şi decorată cu crinii albi ai Mariei şi cu funde argintii; în galerie aşteptau demnitarii străini, ambasadorii, prinţii şi curtenii, nerăbdători s-o vadă pe mireasă de aproape. Cardinalul deschidea procesiunea, alături de Francisc. Maria păşea în urma lor la o distanţă destul de mare, la braţul regelui. Urmam eu, apoi copiii, apoi Diana şi doamnele mele de onoare. Alaiul era încheiat de François de Guise şi de fratele lui.

Mireasma de lemn proaspăt îmi trezi amintirile din ziua îndepărtată când fusesem o mireasă speriată şi neajutorată. Mulţimea scoase murmure de admiraţie la apariţia Mariei, iar afară se auzeau strigătele de bucurie ale parizienilor. Am zâmbit când l-am văzut pe vărul meu Piero, într-o superbă uniformă albastru-închis, şi am fost surprinsă când l-am zărit pe Cosimo Ruggieri. Arăta deosebit de bine – dacă se poate spune aşa ceva despre un om urât – într-o tunică de brocart roşu-închis, tivită cu catifea neagră. Roşu şi negru, culorile sângelui şi morţii, de care fusese nevoie ca să ajungem la momentul acesta.

Avea un zâmbet strălucitor, de-a dreptul nepotrivit cu chipul lui palid, ca de stafie. I-am zâmbit şi eu cuprinsă brusc de un val de afecţiune; eram conştientă că, fără el, n-aş fi supravieţuit şi nu l-aş fi avut pe Francisc.

Schimbul nostru de priviri avea în el mai multă intimitate decât fusese vreodată între mine şi soţul meu.

Alaiul ieşi din galerie şi urcă treptele catedralei, admirat de miile de orăşeni veseli şi zgomotoşi care umpleau amfiteatrul de lemn împrejmuit cu garduri; ordinea era asigurată de gărzile scoţiene. Ducele stabilise că Maria nu se va cununa în catedrală, ci afară, pentru a da satisfacţie mulţimii. Cardinalul se opri la intrarea cea mare, din mijloc, sub Portalul Judecăţii de Apoi şi sub Rozeta de Vest, un medalion de piatră şi sticlă colorată. Francisc se opri la un pas de arhiepiscop, apoi se întoarse cu faţa spre public, în aşteptarea miresei.

Când Maria ajunse sub portal şi se opri între fiul meu şi rege, se lăsă liniştea. Ceremonia nu dură mult. Când cardinalul le ceru mirelui şi miresei să rostească jurămintele, Delfinul răspunse, în mod miraculos, fără cea mai mică poticneală; răspunsul Mariei fu categoric şi sonor. Regele scoase inelul – o verigă simplă, de aur – şi i-l înmână cardinalului, care-l puse pe degetul Mariei. Apoi cardinalul se opri – semn că Delfinul trebuia să sărute mireasa.

Dar Maria strigă tare, pe neaşteptate, „Trăiască Francisc, regele Scoţiei!", apoi îngenunche şi îşi plecă fruntea la pământ, cu rochia înfoiată în jurul ei.

A fost o lovitură de teatru extraordinară. Cetăţenii, cuceriţi deja de ţinuta şi frumuseţea Mariei, izbucniră în strigăte de bucurie în faţa unui asemenea respect umil pentru viitorul lor rege.

M-am uitat peste umăr la nobilii adunaţi în spatele nostru pe treptele catedralei. Pe toate feţele se citea încântarea faţă de gestul minunat al Mariei – în afară de una. Cosimo Ruggieri, care nu putea fi păcălit, nu zâmbea. În ochii negri, pe chipul alb îi era zugrăvită aceeaşi încordare întunecată pe care o avusese cu treizeci de ani în urmă, la Florenţa, când rostise cuvântul acela oribil:

Trădare…

După ceremonie ne-am întors la palatul cardinalului, unde avea loc tradiționalul banchet, urmat de bal. Mă aflam aproape de Maria când unchiul său, François de Guise, veni s-o conducă la dans. Era deja ameţit de băutură şi-i şopti la ureche mult prea tare:

— Acum eşti regină peste două țări.

Maria păru amuzată şi, în timp ce se îndrepta spre mulțimea dansatorilor, îmi aruncă un zâmbet alunecos, de felină.

Când ne-am întors la Luvru, soarele apunea; Maria era aşezată într-o lectică şi lumina amurgului îi scălda rochia şi chipul în sclipiri roşiatice. Eram toți obosiți, dar de Guise nu-şi încheiase încă ostentativul spectacol. Am fost conduşi în sala mare de bal a palatului. Regele îşi făcu apariția într-o bărcuță pusă în mişcare de un mecanism ingenios, împodobită cu crini şi satin alb şi echipată cu vele argintii. Pe fondul unei muzici marinăreşti, barca aluneca pe podeaua de marmură de parcă ar fi plutit pe mare; se îndreptă spre Maria. Zâmbind larg, soțul meu o ajută să urce în barcă, apoi înconjurară împreună sala de bal, spre uimirea oaspeților.

Când se îndepărtară de mine, apăru o a doua barcă, în care stătea Francisc. Mi-am păstrat zâmbetul de fațadă când m-am aşezat lângă el pe pernele de catifea, dar când l-am sărutat pe obraz am oftat ostenită.

— Eşti obosită rău, *maman?* mă întrebă fiul meu.

Lui i se închideau ochii de epuizare, dar era binedispus şi nespus de uşurat că trecuse cu bine de ceremonie.

— Un pic, i-am răspuns eu bătându-l uşurel pe genunchi. Nu aşa de obosită ca tine.

Îmi dădu dreptate cu o înclinare gravă a capului.

— Nu-i aşa că Maria e superbă? mă întrebă el din senin.

— Aşa e, i-am răspuns eu cu o uşoară ezitare în glas. Francisc… Ştii că Maria e o tânără foarte încăpățânată.

— Da, răspunse el vesel şi senin. Uneori e tare

îndărătnică.

— De aceea trebuie să înveți să-ți impui voința în fața ei; altfel, când vei ajunge rege, ea va încerca să conducă țara în locul tău.

Francisc lăsă ochii în jos:

— Maria mă iubeşte. N-ar face niciodată nimic rău.

— Ştiu, am insistat eu răbdătoare. Dar când tatăl tău şi cu mine nu vom mai fi, nu uita că numai tu ai dreptul să iei hotărâri.

Chiar în timp ce eu vorbeam însă, fiul meu îşi urmărea mireasa din priviri şi, când reuşi să-i atragă atenția, începu să-i facă cu mâna ca un zăpăcit. Ea îi trimise o bezea, ceea ce-l făcu să zâmbească prosteşte până ce barca ei dispăru din raza noastră vizuală.

— Francisc, i-am spus eu, te rog să-mi promiți un singur lucru.

— Sigur, *maman,* făcu el privindu-mă cu ochii lui mari şi nevinovați; uitase deja ce discutaserăm mai devreme.

— Promite-mi că, atunci când vei fi rege, n-ai s-o laşi pe Maria să ia hotărâri în locul tău. Promite-mi că vei urma sfaturile consilierilor tăi.

— Consilierii mei vor fi unchii ei, nu-i aşa? Iar Maria e întotdeauna de acord cu ei. Aşa că, evident, pot să-ți promit asta, îmi spuse el întinzându-se şi sărutându-mă pe obraz.

— Mulțumesc, i-am spus eu cu tandrețe. Eşti un copil cuminte.

Şi, cu inima strânsă, mi-am dat seama că nu-mi pot permite să mor atâta timp cât trăia fiul meu.

Treizeci

Serbările nupțiale au durat cinci zile, cu numeroase piese de teatru şi spectacole de circ şi s-au încheiat cu obişnuitul turnir. Tradiția cerea ca mirele să participe în ultima zi de confruntări, dar sănătatea lui Francisc nu-i permise acest lucru; aşa că se aşeză în tribună alături de Maria, de Diana şi de mine, ca să-şi încurajeze tatăl.

Am mai îndurat încă un banchet oferit de François de Guise, după care m-am retras în apartamentul meu. Spre surprinderea mea, nu după multă vreme sosi Henric.

S-a aplecat spre mine şi eu m-am ridicat în vârful picioarelor ca să-l sărut. Era încă îmbujorat şi avea obrajii fierbinți după turnir; pielea îi mirosea a săpun. L-am cercetat atent din priviri: nu venise cu vreo intenție amoroasă; într-adevăr, se lăsă să cadă în fotoliu şi scoase un oftat obosit. Dar un om obosit s-ar fi dus pur şi simplu să se întindă în patul lui.

— Ce te îngrijorează, dragul meu? l-am întrebat eu direct.

Eram amândoi prea obosiți în urma serbărilor ca să ne mai ardă de formalități.

Zâmbetul forțat i se stinse. Se întoarse cu fața spre căminul în care acum, la sfârşitul primăverii, nu era foc, şi oftă din nou.

— Francisc, spuse el în cele din urmă. Şi Maria…

Nu-l întrebasem nimic despre noaptea nunții; îmi fusese prea frică. Fiul meu cel mare trecuse cu bine de ceremonia cununiei, dar nu îndrăzneam să sper că putuse trece cu bine şi peste noaptea aceea.

— Ştii că trebuia să fiu martor, începu Henric. Dacă ar fi fost vorba de alt băiat, un băiat normal, sănătos, poate n-ar fi fost greu. Dar fiindcă era Francisc al nostru… A fost groaznic.

Vorbea cu glas slab şi monoton, privind cu ochii goi căminul afumat şi rece, în care camerista aşezase un vas

mare de cristal cu crini albi în onoarea tinerilor căsătoriți.

— I-am explicat lucruri legate de... ştii, de patul nupțial. Şi credeam că a înțeles destul de bine. Dar când am intrat în dormitorul lor şi i-am găsit pe amândoi în pat, sub cearşafuri... Ei bine, *stătea* pur şi simplu în pat. Am fost nevoit să-i spun în şoaptă că trebuie s-o posede, dar mi-a răspuns că e din cale-afară de obosit. Mi-a fost aşa de ruşine... L-am apucat de umăr şi i-am zis că nu aştept numai eu, ci şi cardinalul, care trebuia să îl anunțe pe papă. Atunci s-a enervat şi a leşinat acolo, în pat. A trebuit să fie chemat doctorul, care ne-a recomandat să aşteptăm până dimineață.

— Săracul de tine, am clătinat eu din cap. Săracul Francisc... Se poate face ceva?

— A doua zi, Francisc a zis că nu se simte bine, a continuat Henric trist. Dar mai erau şi altele de făcut, iar Maria n-ar fi tolerat ca el să lipsească de la vreun eveniment. Am înghițit o grămadă de glume pe seama primei nopți a tinerilor căsătoriți... Dar cum puteam să spun cuiva adevărul? Cum aş putea să-l spun vreodată?

I-am pus cu gingăşie mâna pe braț:

— Până la urmă...

— Dacă s-a întâmplat ceva până la urmă? îmi înțelese el întrebarea. Da, s-a mişcat ceva în a doua noapte. Să zicem că Francisc a încercat, dar i-a lipsit hotărârea de a încheia ceea ce începuse. Bietul copil era speriat şi bolnav şi l-am lăsat plângând cu sughițuri în brațele Mariei. Aşa că i-am mințit pe toți... L-am mințit pe cardinal, care a intrat după mine şi i-a găsit prinşi într-o îmbrățişare pe care el a presupus-o conjugală. Am să jur în fața lui Dumnezeu şi a oricui mă întreabă că această căsătorie s-a consumat. Dar mă tem că Maria i-a spus ceva Dianei. Şi dacă ştie *ea*...

Scutură din cap, încercând să alunge acest gând.

— Ah, Henric, ce groaznic a fost pentru voi toți.

— *Este* groaznic.

Henric se întoarse în sfârşit spre mine; şuvițele argintii

din păr şi barbă îi sclipeau în lumina galbenă a lămpii.

— Eu i-am spus băiatului tot ce i-aş fi putut spune. Aşa că am venit la tine... Pe tine te iubeşte foarte mult, Catherine, şi tu te-ai priceput întotdeauna mai bine să-i explici diverse lucruri. Ai putea...?

— Mă duc la el, am răspuns imediat. Trebuie să înțeleagă ce important este să aibă un moştenitor.

I-am luat mâna zâmbind:

— La urma urmei, mai ştiu să liniştesc un tânăr speriat în dormitorul nupțial. Dar trebuie să clarifici cu familia de Guise problema succesiunii, mi-am reluat eu tonul serios. Ei speră să ajungă pe tron. Dacă se află ceva despre purtarea lui Francisc, poate să se ridice această chestiune. Şi dacă se ridică, trebuie să fie clar pentru toată lumea că familia de Bourbon urmează imediat pe linie succesorală. Familiei de Guise trebuie să i se arate care îi e locul. Altfel vor fi tulburări... Poate chiar război.

Soțul meu se încruntă uşor:

— Sunt cam prea plini de ei. Abia mai pot suporta aerele lui François. O fac numai de dragul Mariei.

— Maria şi unchii ei trebuie să ştie, am spus eu calmă, că, dacă se ridică vreodată problema succesiunii, Bourbonii vor avea întâietate. Dacă mori tu, dacă mor eu, cum crezi că ar putea Francisc să-i oprească pe membrii celor două familii să se omoare între ei?

Henric dădu gânditor din cap:

— Ai mare dreptate. Am să mă gândesc la asta, Catherine.

M-am uitat la el, la privirea lui nehotărâtă, şi mi-am dat seama că n-o să încerce mare lucru. Dar aruncasem o sămânță şi puteam spera că timpul o s-o facă să răsară.

M-am ridicat şi i-am pus soțului meu o mână pe umăr:

— Am să vorbesc cu fiul nostru, i-am spus cu blândețe. Nu-ți face griji. Francisc şi Maria vor avea fii, iar palatul acesta va fi plin cu nepoții noştri. Îți promit.

— Sigur, îmi zâmbi Henric. Sigur.

Dar când m-am uitat în ochii lui, am văzut adevărul

care, cu siguranță, era cel care se vedea şi în ochii mei: nu aveau să fie copii.

Spusele mele în legătură cu tulburările create de familia de Bourbon se dovediră profetice: pe 14 mai, primul prinț de sânge regal, Antoine de Bourbon, conduse, călare pe armăsarul lui, marşul a patru mii de protestanți prin Paris. În după-amiaza aceea am privit de la ferestrele Luvrului o armată de oameni neînarmați ce traversa Sena dinspre Île de la Cité cântând imnuri religioase. Henric se simți ultragiat, ca, de altfel, şi frații de Guise, care erau catolici fervenți.

Am chemat-o pe prietena mea Jeanne, soția lui Antoine, şi i-am spus că mă simt trădată pentru că o persoană de la Curte cunoştea aceste planuri şi nu-l avertizase pe rege. Jeanne era, ca şi mine, regină, şi se simți deranjată de insinuarea mea. Pretinse că nu ştiuse nimic şi, într-o izbucnire temperamentală, adăugă:

— Mă aşteptam ca tu să ştii mai bine ca oricine că o soție nu poate controla întotdeauna acțiunile publice ale soțului său şi nici nu poate fi părtaşă la toate secretele lui.

Remarca ei m-a afectat. Deşi ne-am despărțit în termeni politicoşi, prietenia noastră s-a răcit începând de atunci.

La puțină vreme după vizita pe care mi-o făcuse Henric, l-am chemat pe Ruggieri.

— Au apărut din nou probleme cu naşterea unui moştenitor, i-am spus eu, enervată de propria-mi jenă. Delfinul are nevoie de… ajutor. De o infuzie de virilitate.

Lumina puternică a dimineții era crudă cu magicianul, scoțându-i nemilos în evidență paloarea bolnăvicioasă, obrajii plini de cicatrice, cearcănele de sub ochi.

— Un simplu talisman, eventual? întrebă el.

— Da, cred că aşa ceva ar fi potrivit, i-am răspuns eu, simțind cum camera devine înăbuşitoare.

Magicianul aprobă tăcut; cine nu-l cunoştea ar fi zis că are o expresie ingenuă şi inocentă.

— Ar fi poate de mare ajutor să aibă două talismane: unul pentru sănătate şi altul pentru fertilitate?

— Ar fi minunat, am răspuns uşor enervată. Atâta timp cât…

— Da, *Madame la Reine,* atâta timp cât nimeni nu va avea de suferit. Înțeleg.

— Foarte bine, i-am răspuns. Poți pleca.

Se ridică şi se înclină, înalt şi încă subțire, îmbrăcat într-o tunică de mătase neagră cam strâmtă; dar când degetele îi atinseră uşa, se întoarse spre mine:

— Iertați-mă, *Madame la Reine,* spuse el. Iertați-mă, dar dacă talismanele nu reuşesc să aducă un copil…?

— Vor reuşi, am replicat eu pe un ton rece.

Ruggieri lăsă deoparte eticheta şi vorbi fără menajamente:

— Fără sânge, nu pot garanta pentru ele. Talismanele despre care vorbim vor aduce o îmbunătățire uşoară a sănătății Delfinului şi a apetitului său sexual. Dincolo de asta, restul depinde de şansă. Nu vreau decât să fiu exact, adăugă el fără să se piardă cu firea în fața privirii mele nimicitoare.

M-am ridicat de la birou.

— *Niciodată.* Asta ți-am spus acum cincisprezece ani. Nu mă face s-o repet.

Magicianul făcu o nouă plecăciune adâncă şi ieşi repede, închizând uşa în urma lui. Am rămas nemişcată, ascultând sunetul paşilor lui care se pierdeau pe coridor.

Două săptămâni mai târziu, doamna Gondi îmi aduse un pachețel legat strâns cu o panglică. L-am desfăcut: în petecul de mătase neagră erau două talismane prinse pe un singur lănțişor – unul de rubin şi celălalt de aramă.

Francisc acceptă talismanele fără să pună întrebări şi jură că nu le va arăta şi nu va vorbi despre ele nimănui, nici măcar Mariei.

În dimineața următoare am fost chemată urgent în dormitorul regelui. Era devreme – nu eram încă îmbrăcată complet şi le-am grăbit pe cameriste ca să nu întârzii.

Anticamera regelui avea un aspect foarte masculin, cu pereții acoperiți cu panouri de lemn şi cu mobile îmbrăcate în catifea maro şi brocart auriu. Deasupra căminului se afla un basorelief aurit reprezentând o salamandră, emblema tatălui lui Henric, Francisc I. Henric mă aştepta în picioare, lângă cămin. Până ce plecă valetul, rămase tăcut şi nemişcat.

Pe buzele strânse, în ochii încruntați, i se citea o furie abia stăpânită. Era un bărbat foarte înalt, iar eu o femeie foarte scundă; am făcut o reverență amplă şi am rămas pe loc.

— Maiestate…

Urmă o tăcere atât de lungă, că până la urmă am îndrăznit să ridic ochii.

Henric stătea cu mâna întinsă. În palmă ținea lănțişorul cu talismanele pe care i le dădusem lui Francisc.

— Ce sunt astea, doamnă?

— O simplă amuletă, Sire, am răspuns pe un ton calm. Pentru sănătatea Delfinului.

— Nu vreau ca fiul meu să aibă de-a face cu… cu gunoaiele astea! O să le ard, zise el aruncându-le în căminul fără foc.

— Henric, am spus repede, ridicându-mă, e ceva inofensiv. E ceva *bun,* făcut după regulile unei ştiințe *bazate* pe astronomie şi matematică.

— E un lucru odios, ripostă el. Ştii ce cred eu despre talismane. Să dai aşa ceva fiului *nostru…!*

— Cum crezi că i-aş da propriului meu copil ceva care să-i facă rău? m-am supărat eu.

— E vina vrăjitorului ăluia al tău. Ți-a otrăvit mintea, te-a făcut să crezi că ai nevoie de el. Te avertizez, Catherine, că va fi mai uşor pentru tine dacă-l îndepărtezi

acum, astăzi, decât mai târziu!

— Nu am deloc intenția să fac asta, am răspuns indignată. Mă amenințați, Sire?

Henric scoase un oftat şovăielnic şi se calmă; furia îi fu înlocuită de o seriozitate mohorâtă:

— Acum două luni i-am trimis papei o petiție pentru înființarea Inchiziției în Franța.

Am înghețat.

— Săptămâna trecută, Sanctitatea Sa a răspuns favorabil cererii mele. L-am numit pe Charles de Guise şef. Puteți să vă imaginați, doamnă, cum m-am simțit când cardinalul mi-a pus *obiectele* acelea în mână? arătă el dezgustat spre cămin. Sau cum s-a simțit *el* când nepoata sa, Maria, i le-a adus, speriată?

Maria, Maria cea vicleană… Ar fi trebuit să ştiu că Francisc nu va putea să-i ascundă nimic.

— Şi ce-o să faci, Henric? O să-ți trimiți soția în fața tribunalului?

— Nu, spuse el. Dar dacă ai fi înțeleaptă, i-ai spune vrăjitorului tău că la Curtea Franței nu se mai află în siguranță.

Am simțit cum mi se aprind obrajii:

— Şi dacă îl arestezi, asta nu atrage atenția asupra mea într-un mod nedorit? Nu se vor stârni zvonuri care vor face rău Coroanei?

— Există moduri de a rezolva această problemă fără să fiți implicată, doamnă, îmi răspunse el cu răceală. Ați fost informată.

L-am chemat pe Ruggieri în cabinetul meu chiar în după-amiaza aceea. Nu l-am invitat să ia loc – nu era timp pentru aşa ceva –, ci i-am întins o pungă de catifea plină cu scuzi de aur.

— Regele a înființat un tribunal inchizitorial; vei fi una dintre victimele lui. Ia asta, de dragul meu. Pleacă din Paris şi nu-ți dezvălui nimănui identitatea, indiferent unde te opreşti. La intrarea laterală te aşteaptă o trăsură.

Vizitiul te va ajuta să-ți strângi lucrurile.

Ruggieri îşi încleştă mâinile la spate şi se uită în altă parte. Micuțul meu cabinet nu avea ferestre, dar el păru să găsească una şi rămase cu privirea pierdută departe.

— Exact de dragul domniei voastre nu pot să plec, rosti el, apoi mă fixă iar cu privirea lui pătrunzătoare. Viitorul apropiat e plin de pericole, *Madame la Reine.* Intrăm în al patruzecilea an de viață al regelui.

— Acum nu e război, l-am contrazis fără să mă gândesc prea mult, şi am pus punga de catifea pe masă, între noi. Dacă începe războiul, n-am să-l las pe Henric să plece. Ştiți asta, domnule. Nu mă puneți la încercare.

— N-aş face niciodată asta, răspunse el. Dar gândiți-vă la următorul lucru: pot să existe lupte şi în afara războiului.

— Cum adică? am întrebat eu tăios. Îmi spui acum că vraja ta n-a avut nicio valoare?

— Orice vrajă – răspunse el cu un calm care mă înnebunea –, oricât ar fi de puternică, are limitele ei.

Mă trecură fiori reci pe şira spinării.

— De ce mă faci să sufăr? i-am şoptit. Eu încerc să te ajut.

— Şi eu pe dumneavoastră. De asta nu vreau să plec până în clipa în care viața îmi va fi realmente amenințată.

Ținuta, glasul, ochii îmi deveniră poruncitoare:

— Sunt regina ta, i-am spus. Îți ordon să pleci.

Cu o grosolănie de nedescris, îmi întoarse spatele şi porni spre uşă, apoi se opri şi se uită peste umăr. I-am zărit în ochi o scânteie de nebunie diabolică, pe care i-o văzusem cu mai bine de treizeci de ani în urmă, când un om din mulțimea ostilă aruncase cu o piatră în mine.

— Iar eu sunt Cosimo Ruggieri. Devotat ție, Caterina de Medici. N-am să te părăsesc până când nu voi fi silit s-o fac.

Şi plecă, închizând uşurel uşa în urma lui.

Câteva zile n-am mai vorbit cu Ruggieri; cuvintele şi

obrăznicia lui mă supăraseră foarte tare, dar îmi stârniseră şi o mare îngrijorare, în legătură cu el şi cu Henric. Între timp, mi-am pus şi eu spionii să-i supravegheze pe rege şi pe cardinalul de Lorena.

Era vară de-acum. Într-o noapte, somnul mi-a fost întrerupt de un ciocănit în uşă şi de lumina tremurătoare a unei lămpi. Am mormăit somnoroasă şi mi-am ferit ochii de lumină.

Am simțit însă o atingere pe braț şi am deschis ochii. Era doamna Gondi, cu obrazul aurit de flacăra lămpii şi cu un şal aruncat direct peste cămaşa de noapte.

— *Madame la Reine,* şuşoti ea. Trebuie să vă treziți! Se duc să-l aresteze!

Trupul mi s-a trezit instantaneu; mi-am aruncat picioarele peste marginea patului şi m-am ridicat în şezut, cu picioarele atârnând. Dar mintea nu-mi era la fel de rapidă.

— Ce e? Ce s-a întâmplat? am mormăit.

— Ofițerii Inchiziției. Au ordonat ca domnul Ruggieri să fie arestat… În zori, dacă nu chiar mai devreme.

Am făcut un efort să mă dezmeticesc.

— Trebuie să mă duc chiar eu să-l avertizez, am spus, ştiind că Ruggieri n-ar fi ascultat de nimeni altcineva.

Doamna Gondi căscă ochii, îngrozită:

— Dar, doamnă…

— O trăsură, am spus repede. Una fără stemă regală. Spune s-o tragă în spatele palatului şi pe urmă vino să mă ajuți să mă îmbrac.

Lumina celor două felinare ale trăsurii era prea slabă ca să împrăştie întunericul din noaptea aceea fără lună; pe stradă nu se auzea decât zgomotul făcut de copitele cailor noştri. Doamna Gondi insistase să vină cu mine. Ca şi mine, se îmbrăcase complet în negru şi îşi acoperise fața cu un văl care-i flutura în jurul trupului, nedesluşit şi fantomatic prin ceață.

N-aveam de mers prea mult; Ruggieri locuia pe strada

care delimita latura de vest a Luvrului. Trăsura se opri lângă un şir de case înguste, cu trei niveluri, înghesuite una într-alta. După ce se uită o clipă atent la ziduri, vizitiul găsi numărul care ne interesa, 83, apoi mă ajută să cobor din trăsură şi mă duse la poartă. Am aşteptat lângă el cât a bătut la uşă, insistent, dar discret.

După o vreme, uşa se întredeschise şi prin crăpătura ei privi încruntată la noi, pe deasupra flăcării unei lumânări, o bătrână uscată, cu capul descoperit şi cu părul împletit într-o coadă lungă, albă.

— Pentru numele lui Isus şi al Fecioarei îndurerate, şuşoti ea, ce soi de nemernici lipsiți de bună-cuviință îndrăzneşte să tulbure liniştea oamenilor cumsecade la o asemenea oră?

Am păşit în raza de lumină tremurătoare şi mi-am ridicat vălul:

— Doresc să-l văd pe domnul Ruggieri, i-am spus.

Uşa se deschise larg.

— Rămâi aici, i-am cerut vizitiului.

Am intrat în casă. Bătrâna era încă în genunchi, atât de uluită, că-şi făcea întruna cruce cu o mână scheletică, în timp ce cu cealaltă ținea neatent lumânarea mult prea aproape de coada care-i atârna pe piept. M-am aplecat şi i-am îndepărtat uşor coada de zona periculoasă, ceea ce o făcu să tresară.

— Domnul Ruggieri e încă în pat? am întrebat-o eu încet.

Bătrâna încuviință speriată din cap.

— Atunci nu-l trezi, dar du-mă la uşa lui.

Lumina lumânării nu dezvăluia nimic care să indice că ne aflam în bârlogul unui magician – doar nişte camere obişnuite, sumar mobilate, în care se aflau ici-colo teancuri de cărți legate în piele, unele dintre ele deschise. Din bucătărie venea miros de carne de oaie, ceapă crudă şi mangal.

Bătrâna se opri în fața unei uşi închise.

— Să bat, Maiestatea Voastră?

— Nu, i-am răspuns eu, privind-o tăios. Am să-l trezesc singură. Vrem să discutăm fără martori.

Am refuzat lumânarea şi am aşteptat până ce s-a îndepărtat, apoi am intrat în dormitor şi am închis uşa după mine.

Draperiile de la ferestre erau trase lăsând camera într-un întuneric total. M-am oprit dezorientată, trăgând în piept mirosurile de trup bărbătesc, de rozmarin şi de tămâie şi gândindu-mă la noianul de orori care puteau să colcăie aici, în dormitorul vrăjitorului. Nu auzeam respirația profundă, calmă, a unui om adormit, ci doar nişte gemete scurte, înăbuşite. Am simțit că se mişcă ceva şi am zărit o umbră apropiindu-se de mine.

— Ser Cosimo, am şoptit eu.

— Catherine?

Umbra se opri. S-au auzit apoi paşi repezi, înăbuşiți, pe covor şi am văzut flacăra unui chibrit cu care Ruggieri aprindea lampa de lângă pat.

Părul negru îi cădea încâlcit peste față; din deschizătura de la gât a cămăşii de noapte se ițea un smoc de păr negru. Mâna stângă, tremurândă, era încleştată pe mânerul unui pumnal lung, cu două tăişuri, o versiune mai scurtă a unei săbii de cavaler.

— Catherine, repetă cu răsuflarea tăiată, dând drumul pumnalului pe pat. Doamne, puteam să te omor!

Cuvintele îmi țâşniră de pe buze în toscană, limba noastră maternă:

— Cosimo, e nevoie să-ți explic de ce-am venit? Vin să te aresteze în zori, am insistat, văzând că era încă prea năuc ca să-mi răspundă.

Lăsă privirea în jos, privind țintă covorul, ca şi cum acolo era scris un mesaj nespus de important. Îşi mişcă buzele, fără să poată însă găsi cuvintele potrivite.

— Vei avea nevoie de mine, reuşi până la urmă să spună.

— Dacă rămâi, o să avem amândoi de suferit. Ce s-ar întâmpla cu mine dacă tu ai fi aruncat în închisoare? Sau

ars pe rug?

Se uită la mine şi, pentru prima dată, nu găsi ce să-mi răspundă.

Am băgat mâna în buzunarul cusut printre faldurile rochiei şi am scos punga de catifea, mai plină acum decât prima dată.

— Ia-o, i-am spus. În stradă te aşteaptă un cal. Nu spune nimănui unde mergi.

Întinse mâna spre pungă. I-am dat drumul, crezând c-o s-o apuce, dar el o lăsă să cadă şi, în schimb, mă prinse pe mine de mână şi mă trase spre el.

— Caterina, îmi şopti la ureche. Tu te crezi un om rău. Ascultă-mă pe mine, eşti mai bună decât toţi ceilalţi la un loc. Numai inima cea mai puternică şi mai iubitoare e în stare să dea piept cu forţele întunericului de dragul celor pe care-i iubeşte.

— Atunci tu şi cu mine suntem suflete înrudite, i-am spus ridicându-mă pe vârfuri şi lipindu-mi buzele de obrazul lui plin de semne, surprinsă să-l simt moale şi cald.

Ruggieri îmi mângâie obrazul cu vârful degetelor:

— O să ne mai întâlnim, îmi şopti. Curând. Prea curând.

Se aplecă să ridice punga. M-am întors şi am ieşit fără să mă mai uit în urmă.

Când bătrâna se apropie de mine cu lumânarea aprinsă, mi-am lăsat vălul pe faţă, ca să nu mă vadă că plâng.

Dacă Henric a aflat de dispariţia magicianului, mie nu mi-a spus nimic. Bănuiesc că era uşurat că n-aveam să fiu pusă în situaţia de a-l vedea anchetat de Inchiziţie.

După ce a văzut problema nunţii Mariei cu Delfinul depăşită cu bine, ducele de Guise s-a întors în nord şi a smuls oraşul Thionville din ghearele lui Filip. Vărul meu Piero îl însoţea şi, în timpul atacului, a căzut cu pieptul zdrobit de glonţul unei archebuze. A murit în braţele lui de Guise, iar când ducele, ca un bun catolic ce era, l-a

implorat să se roage la Isus să-l primească în Rai, i-a răspuns enervat:

— Isus? Care Isus? E prea târziu acuma să mă mai converteşti! O să mă duc şi eu unde se duc toți cei care mor.

Când de Guise, îndurerat peste măsură de erezia lui, îmi povesti cum a murit adoratul meu văr, am plâns. În clipa aceea am simțit că-i pierdusem pe toți cei pe care-i iubisem vreodată: mătuşa Clarice, iar acum Piero; până şi Ruggieri dispăruse fără urmă.

Dar victoria aduse şi veşti bune. Plângând moartea soției sale, regina Maria – ale cărei încercări de a reînvia catolicismul în Anglia erau acum zădărnicite de sora ei vitregă, Elisabeta, care-i urmase la tron –, şi cu vistieria secătuită de îndelungatele războaie, regele Filip al Spaniei era în sfârşit dispus să încheie pacea. Asta îi dădu lui Henric mari speranțe, căci era nerăbdător să-l elibereze pe Montmorency, bătrânul său mentor, prizonier în Spania.

Filip avea următoarea poziție: dacă Henric se angaja să nu mai înceapă nicio campanie de cucerire în Italia, putea să păstreze Calais-ul şi celelalte oraşe din nord, iar Montmorency avea să fie eliberat. Pentru a întări acest tratat, fiica noastră Elisabeta, în vârstă de treisprezece ani, avea să se căsătorească cu Filip. După mai multe luni de deliberări, Henric a fost în sfârşit de acord.

Am fost foarte bucuroasă că inamicul nostru cel mai mare avea să ne fie acum prieten şi că orice motiv de război dispăruse… Pentru că Maiestatea Sa, regele Henric al II-lea, intrase în al patruzecilea an de viață.

Treizeci şi unu

Elisabeta s-a cununat pe 22 iunie 1559, în Catedrala Notre-Dame. Regele Filip a preferat să nu fie prezent la ceremonie. „Regii Spaniei", îi scria el lui Henric, „nu merg la soțiile lor; soțiile sunt aduse la ei". L-a trimis ca împuternicit al său pe bătrânul şi sumbrul duce de Alba, Fernando Alvarez de Toledo. Don Fernando şi suita lui sosiră fără pompă, îmbrăcați toți în haine negre atât de simple, încât Henric consideră acest lucru un afront. Ambasadorul îl lămuri însă că aşa era obiceiul în Spania.

Am ignorat politicos austeritatea spaniolă şi am organizat nişte serbări aproape la fel de opulente ca acelea de la nunta Delfinului cu Maria, regina Scoției. Marele Maestru Montmorency a primit un loc de onoare în cortegiu. Slăbise mult în închisoare, avea părul complet alb şi vârsta îi îngreuia mişcările, dar pe chip i se citea fericirea de a fi acasă, alături de regele său.

În noaptea nunții, am dezbrăcat-o pe fiica mea împreună cu doamnele mele de onoare. Micuța s-a întins speriată pe pat şi i-am acoperit trupul gol cu cearşafuri de mătase indigo. Apoi eu şi doamnele de onoare ne-am retras; când am trecut în anticameră, l-am întâlnit pe ducele de Alba, Don Fernando, îmbrăcat într-o tunică neagră; avea un picior dezgolit până la genunchi, lăsând la vedere o gambă albă şi uscată.

Apăru şi regele, pentru a fi martor la străvechiul ritual: Don Fernando se întinse în pat lângă Elisabeta, îşi frecă piciorul gol de al ei, apoi se ridică şi ieşi din dormitor. Căsătoria dintre fiica noastră şi regele Filip era legal consumată.

Urmă o săptămână întreagă de serbări: parade, spectacole, banchete şi baluri mascate. Rare erau clipele când soțul meu şi Montmorency erau văzuți altfel decât împreună. În sfârşit, începură turnirele. Pentru a marca culoarele pe care aveau să alerge caii fuseseră folosite

dalele scoase din pavajul străzii Saint-Antoine, din faţa Palatului Tournelles, ce se afla în centrul oraşului. Se construiseră, de asemenea, pentru spectatorii nobili, pe ambele părţi ale străzii, câteva tribune de lemn îmbrăcate în drapele cu stemele regale ale Franţei şi Spaniei.

Henric, înviorat de întoarcerea vechiului său prieten, abia aştepta să participe la turnir, poate şi din dorinţa de a spulbera părerea că, la patruzeci de ani, nu mai era la fel de viguros ca în tinereţe. În multe dintre zilele calde dinaintea ceremoniei petrecuse ceasuri întregi antrenându-se, călare pe noul său armăsar, superbul Le Malheur, Nenorocirea, primit ca dar de nuntă de la fostul său duşman, ducele de Savoia.

Împlinisem şi eu patruzeci de ani şi festivităţile acestea mă sleiseră de puteri. În primele două zile n-am asistat la turnir, aşteptând-o pe cea de-a treia, când avea să intre şi Maiestatea Sa în luptă.

Cu o zi înainte, vremea devenise îngrozitor de umedă, iar pe seară se porni o ploaie torenţială care anulă orice eveniment în aer liber. În dormitorul meu era zăpuşeală, iar eu eram ciudat de neliniştită; în ciuda oboselii, nu puteam să dorm. Camerista desfăcu draperiile şi m-am aşezat la fereastră, privind curtea învăluită în întuneric şi ascultând apa care biciuia pietrele.

După ce, în sfârşit, ploaia s-a mai liniştit, am avut un coşmar: stăteam iar pe câmpul acoperit cu iarbă arsă, privind soarele care cobora spre apus. Aproape de mine vedeam silueta întunecată a unui bărbat, profilată pe cerul incandescent. Îi distingeam toate detaliile, care erau de o claritate orbitoare – muchiile de la umerii armurii, marginile platoşei care-i acoperea inima. La coif avea un penaj negru cu cenuşiu.

Catherine! mă striga el.

Am alergat spre el.

Cum pot să vă ajut, domnule? Ce trebuie să fac?

Deodată se făcea că zace pe jos, rănit.

Îngenuncheam lângă el; deasupra lui începeau să

fluture nişte umbre şi nişte mâini nevăzute îi ridicau coiful de pe cap. Odată cu el se ridica şi un şuvoi de sânge; sub izvorul acela stacojiu i se vedeau buzele pe care se citea un singur cuvânt.

Catherine, rosti el şi muri.

M-au trezit strigătul meu înăbuşit şi zorii cenuşii şi sufocanți.

Era ultima zi a lui iunie. De dimineață, înainte să ne îmbrăcăm, i-am scris o scrisoare regelui. În acelaşi timp, încercam să gândesc rațional: răscumpăraserăm viața lui Henric, nu-i aşa? Dar câți ani avea prostituata? Câți ani cumpăraserăm? Mintea mea, de obicei atât de limpede şi de obişnuită cu calculele, încercă să-i numere şi nu reuşi.

Dacă mă iubeşti, îi scriam eu soțului meu, *renunță astăzi să participi la turnir. Ştiu că-ți bați joc de lucrurile astea, dar Dumnezeu mi-a trimis un coşmar. Poate că-mi fac griji fără rost; dacă-i aşa, ce poate fi rău dacă-mi înlături temerile? Fă asta pentru mine şi îți voi fi pe veci recunoscătoare şi nu-ți voi mai cere niciodată nimic.*

Nu i-am mai amintit de avertismentul astrologului Luca Guorico sau de cuvintele lui Nostradamus; şi bineînțeles că n-am îndrăznit să scriu numele lui Ruggieri. Am trimis scrisoarea ştiind că n-o s-o bage în seamă; în ultima perioadă petrecuse mai mult timp cu frații de Guise decât cu mine, punând la punct strategia Inchiziției franceze. Am primit răspunsul lui după o oră:

Nu-ți face griji pentru mine, draga mea soție; îmi ceri să mă retrag din turnir de dragul tău; eu te implor ca, de dragul meu, să-ți laşi temerile la o parte şi să vii să mă încurajezi astăzi. Tradiția mă obligă să port culorile unei anumite doamne, alb şi negru, dar voi purta şi culoarea ta, verdele, chiar lângă inima mea. În seara asta, după ce mă voi întoarce victorios, răsplăteşte-mă cu un sărut. Cu el vei pecetlui pactul nostru secret, cum că de azi încolo ai să laşi la o parte orice superstiție şi ai să crezi numai în

Dumnezeu.

Soțul tău iubitor şi credinciosul tău slujitor,
Henric

Când am primit mesajul, primul meu impuls a fost să mă las năpădită de spaimă. Cel de-al doilea a fost să mă calmez, pentru că nu prea mai aveam ce face: aveam o răspundere față de fiica mea Elisabeta şi de oaspeții ei, şi mai erau multe evenimente la care trebuia să particip în ziua aceea. Mi-am spus că somnul îmi fusese tulburat de furtună şi că de aceea avusesem visul acela urât; atât şi nimic mai mult.

Îmi repetam asta ori de câte ori simțeam că mă cuprinde iar panica. Am aşteptat calmă până ce doamnele mele m-au îmbrăcat într-o rochie de damasc violet cu corsaj auriu; am zâmbit imaginii mele din oglindă şi doamnelor din jurul meu până ce am trezit din nou bucuria pe care o simțisem când aflasem de armistițiul cu Filip şi până ce zâmbetele mele au devenit cât de cât adevărate.

În felul acesta am rezistat pe timpul dimineții şi au fost clipe când, privind chipul strălucitor al Elisabetei, îmi uitam cu totul îngrijorarea şi inima mi se umplea de dragoste.

La scurtă vreme după ceasul prânzului, Elisabeta şi Don Fernando cel ursuz se instalară în tribune, într-o lojă construită special pentru „tinerii căsătoriți". Restul familiei regale s-a îndreptat spre Palatul Tournelles. Unul dintre balcoanele lui de la etajul al doilea dădea spre terenul pe care regele avea să-şi întâlnească adversarii.

În timp ce urcam treptele spre etajul al doilea, mă cuprinse o nelinişte puternică; inima îmi bătea atât de repede, încât nu mai puteam să respir. Am îngânat o scuză față de ceilalți şi m-am oprit pe palier, în dreptul unei ferestre, ca să trag în piept aerul cald şi îmbâcsit.

Stăteam aşa, gâfâind, cu mâinile încleştate de pervaz, când am surprins cu coada ochiului o mişcare, însoțită

de nişte şoapte înăbuşite. Asta mi-a atras atenţia şi m-am îndreptat într-acolo.

Într-un micuţ alcov ascuns privirilor se afla Gabriel de Montgomery, căpitanul Gărzilor Scoţiene ale regelui, un bărbat frumos, în vârstă de douăzeci şi nouă de ani – înalt, musculos, cu părul roşu-închis pieptănat pe spate şi cu faţa complet rasă, ceea ce-i scotea splendid în evidenţă pometii şi maxilarele pronunţate, masculine. Avea o expresie concentrată şi privea în jos, spre o femeie îmbrăcată toată în alb, care-i şoptea ceva pe un ton serios. Când m-am apropiat, a întors brusc capul spre mine, cu ochii larg deschişi, cu aerul vinovat al unui conspirator.

Maria se opri din şuşotit şi se uită peste umăr la mine. Încercă să-şi ascundă adevărata stare de spirit printr-un zâmbet fals:

— *Madame la Reine!* exclamă ea veselă. Vin şi eu imediat. Căpitanul Montgomery a acceptat cu multă amabilitate să-mi poarte astăzi culorile.

O întâlnire de dragoste, mi-am zis în sinea mea, plângându-i de milă fiului meu. Dar n-am zis nimic, i-am zâmbit şi eu, l-am salutat pe căpitanul Montgomery şi m-am întors la ceilalţi.

Ne-am ocupat locurile în balconul de la etajul al doilea, în uratele miilor de privitori. Toate acoperişurile, toate ferestrele erau încărcate de spectatori, nerăbdători să-l vadă pe rege luptând. M-am aşezat între Diana şi Delfin, care o avea de cealaltă parte pe infidela lui soţie. Aerul era înăbuşitor, nu se simţea nicio adiere în afară de continua mişcare a evantaielor femeilor. Francisc era atât de roşu la faţă şi respira aşa de greu, că eu şi Maria ne-am îndreptat discret evantaiele spre el, ca să-i facem puţin vânt.

Nobilii de rang mai mic îşi încheiaseră întrecerea în ziua precedentă. Ziua aceea, o vineri, era rezervată nobililor de rangul cel mai înalt şi regelui. I-am aclamat pe duci şi pe conţi în timp ce trâmbiţele cântau, iar

călăreții urlau *Monjoie!* – strigătul de victorie al soldaților francezi – în timp ce galopau de-a lungul culoarelor strâmte, despărțite doar de nişte garduri scunde, menite să împiedice caii să între unii într-alții. Eram atât de aproape de combatanți, că zgomotul făcut de public nu reuşea să acopere tropotul de copite şi pârâitul lăncilor de lemn care se izbeau de armurile de oțel. Rochiile şi pantofii ne erau plini de bulgări de pământ.

După câteva ore, heralzii îl anunțară pe rege. Henric ieşi din pavilionul său călare pe roibul îmbrăcat în alb şi auriu şi ridică lancea spre mulțimea clocotitoare. Când l-am văzut atât de drept şi de puternic în armura lui strălucitoare, mi-a crescut inima; m-am ridicat odată cu ceilalți, l-am aplaudat şi-am dat glas admirației mele.

În prima şarjă, Henric îl înfruntă pe fostul său duşman, ducele de Savoia, rupându-şi lancea şi răsturnându-l pe acesta din şa. În cea de-a doua şarjă, lancea ducelui îl lovi chiar în piept, ridicându-l în aer. Regele se prăvăli la pământ şi rămase o clipă atât de nemişcat, că am dat să mă ridic. Diana îmi atinse uşor brațul ca să mă liniştească şi, într-adevăr, Henric se sculă imediat şi le făcu cu mâna privitorilor care aplaudau. La cea de-a treia şarjă, amândoi adversarii rămaseră în şa. Partida era egală – o soluție perfectă, căci soțului meu nu-i plăcea să fie învins, dar nici nu voia să pericliteze reconcilierea cu Savoia.

Al doilea adversar al lui Henric era ducele de Guise. Din trei şarje, regele fu răsturnat o dată din şa şi reuşi să-l răstoarne şi el pe de Guise o dată, ceea ce însemna încă un egal.

Se apropia seara. Soarele coborâse mult şi îneca balconul nostru orientat spre apus într-o arşiță ucigătoare; până şi Diana, care transpira foarte rar, era nevoită să-şi tamponeze fruntea cu batista. Mi-am dus mâna streaşină la ochi ca să mi-i apăr de razele puternice şi m-am uitat la bărbații de pe câmpul de întrecere.

În ultima partidă din ziua aceea, regele îl avea ca

adversar pe Gabriel de Montgomery, căpitanul Gărzilor Scoțiene. Întrucât era ultima întrecere a zilei, mulțimea începu să se rărească şi mai mulți spectatori nobili începură să plece, grăbiți de căldura insuportabilă.

Diana era îmbrăcată foarte elegant, în catifea neagră şi satin alb – culorile care se regăseau în panaşul de la coiful soțului meu şi în valtrapul calului.

— Să sperăm că de data asta Maiestatea Sa va învinge, îmi şopti ea la ureche. Căpitanul Montgomery l-a tachinat când a răspuns invitației. Spunea că e nerăbdător să-l înfrunte pe Maiestatea Sa, ca să vadă dacă luptă în al patruzeci şi unulea an al vieții la fel de bine ca într-al douăzeci şi nouălea.

Am aruncat o privire spre Maria, care-şi mişca iute evantaiul şi se uita în jos, la Montgomery, care apăruse călare pe teren. Panaşul coifului îl avea roşu-aprins, mânecile negre, iar lancea avea aceleaşi culori, în dungi alternate. Dacă o fi purtat culoarea Mariei, albul, atunci n-o făcea în mod deschis.

Roşul lui Marte, negrul lui Saturn.

Pot să existe lupte şi în afara războiului, spusese Ruggieri.

În clipa aceea, ducele de Nemours, care nu mai avea de luptat, intră în balcon ca să-şi prezinte omagiile Delfinului şi soției sale. Înainte să apuce să se încline în fața mea, l-am apucat de mână şi l-am tras mai aproape.

— Maiestatea Sa nu s-a simțit prea bine în ultima vreme, i-am şoptit eu la ureche, iar căldura asta sigur l-a stors de puteri. Vă rog, mergeți până la el. Spuneți-i… Nu, implorați-l, de dragul soției lui, să renunțe la ultima partidă şi să vină aici.

De Nemours, un om foarte plăcut, cu doi ani mai în vârstă decât soțul meu, făcu o plecăciune adâncă şi-mi sărută mâna:

— *Madame la Reine,* nu mă întorc fără el.

Am aşteptat cu sufletul la gură până ce de Nemours ieşi din Palatul Tournelles şi ajunse la pavilionul regelui,

din care acesta tocmai ieşea călare. De Nemours îi făcu un semn, iar el se aplecă şi ascultă; când ducele termină de vorbit, regele îi dădu un răspuns scurt.

De Nemours rămase o clipă nemişcat, apoi se înclină şi se îndreptă singur spre castel. Soţul meu îşi îndreptă splendidul armăsar, Nenorocirea, spre piste şi se opri în dreptul lui Montgomery.

Am stat jos încremenită cât timp heralzii au anunţat competitorii şi trompeţii au dat semnalul pentru şarjă.

— *Monjoie!* strigă soţul meu din toţi plămânii, imitat de Montgomery.

Caii dădură năvală pe piste şi, când lăncile de lemn se izbiră de platoşele de oţel, animalele se dădură înapoi în scrâşnet de copite.

Amândoi călăreţii căzură. Am rămas mută, apăsându-mi inima cu mâna până când Henric se ridică în genunchi. Se întoarse la cal, clătinându-se la un moment dat atât de tare, că un valet ieşi în fugă din pavilion să-l ajute, dar soţul meu cel orgolios îl dădu la o parte. Montgomery se ridicase repede şi era deja pe cal.

— Iertaţi-mă, spuse o voce.

Am ridicat ochii şi l-am văzut pe ducele de Nemours.

— Iertaţi-mă, *Madame la Reine,* repetă el. N-am putut să-mi ţin promisiunea. Maiestatea Sa mi-a cerut să vă transmit: *Eu lupt tocmai din dragoste pentru tine.*

Nu i-am răspuns: eram prea alarmată de arma lui Montgomery: îi căzuse vârful bont de metal făcut să împiedice lancea să străpungă armura sau să se rupă în aşchii care puteau fi mortale. Precis observase şi Montgomery, dar, în loc să se întoarcă la pavilionul său s-o schimbe, el îşi îndreptă din nou calul spre pistă şi se aşeză în faţa regelui. În spatele lui, scutierul său remarcă lipsa vârfului şi-l strigă, dar Montgomery păru că nu-l aude.

Soţul meu urcase şi el în şa. Îşi dorea atât de mult victoria, că trase zăvorul vizierei, o ridică şi, ştergându-şi sudoarea de pe frunte, îi strigă lui Montgomery să atace.

Eu mă simțeam ca sub efectul unei vrăji, ca un om care, în vis, nu-şi poate mişca trupul şi nu-şi poate găsi vocea. Henric îşi lăsă viziera în jos, dar nu dădu atenție scutierului care-i striga să pună zăvorul; Montgomery nu auzi – sau nu luă în seamă – strigătele răguşite ale scutierului său.

Mulțimea observase şi ea lancea fără apărătoare; observaseră şi trompeții, care, în ciuda strigătelor regelui, nu se hotărau să dea semnalul. Diana îmi puse din nou mâna pe braț – de data asta îngrijorată ea însăşi, nu ca să mă liniştească pe mine –, dar, ca şi spectatorii, amuți. În lumina amurgului, albul rochiei ei se preschimbase în cenuşiu.

Regele, nemaiavând răbdare să aştepte semnalul, şarjă.

Am sărit în picioare. În liniştea încremenită nu se auzi decât strigătul de luptă *Monjoie!* şi tropotul copitelor. Montgomery şi Henric se repeziră unul într-altul ca două ghiulele şi se izbiră.

Despărțiți de gardul scund, caii se loviră şi ei unul de celălalt la nivelul umerilor şi nechezară. Apoi se auzi un pârâit puternic precum trăsnetul: din lancea lui Montgomery aşchiile zburară ca un foc de artificii.

Dar Henric nu căzu.

Se clătină ca un om beat şi căzu în față, scăpând frâul şi prinzându-se cu ultimele puteri de gâtul calului. Acesta porni de-a lungul pistei până când grăjdarii alergară şi-l apucară de căpăstru, ducându-l într-un loc mai larg, unde pământul era răscolit de pe urma copitelor şi a dalelor scoase. Montmorency şi François de Guise veniră în fugă împreună dinspre pavilionul regelui. Montmorency îl luă cu grijă de umeri pe soțul meu şi, cu ajutorul lui de Guise, îl dădu jos din şa şi-l întinse pe pământ.

Leul cel tânăr îl va înfrânge pe cel bătrân,
Pe câmpul de bătaie, într-un duel grozav,
Îi va străpunge ochii în cuşca lor de aur

Şi de o moarte cruntă va pieri.

Scoțianul Gabriel de Montgomery nu era Leu de sânge regal, dar în ziua aceea purta culorile tinerei sale regine, Maria.

Culorile se stingeau în lumina crepusculară. Pe cerul roşu se profilau câteva siluete întunecate ce se chinuiau să-l dezbrace de armură pe Henric, care nu mişca. Cu ajutorul unui valet, de Guise îi scoase coiful aurit; atunci țâşni şi sângele. Căpitanul se clătină pe picioare şi căzu în genunchi.

Țipete ascuțite îmi răniră urechile: țipau Diana, Francisc, sutele de nobili, miile de parizieni. Lângă mine, Delfinul leşină. Maria, cu fața la fel de albă ca rochia pe care o purta, îl prinse să nu cadă. Dar n-aveam timp atunci s-o cert şi nici măcar să-mi ajut băiatul. Am luat-o la fugă în jos, pe scară, spre ieşirea din palat şi, de acolo, pe aleea pavată.

Poarta neagră de fier care dădea în strada Saint-Antoine se dădu în lături. Din mijlocul mulțimii de gură-cască porni o mică procesiune sinistră: Henric, nemişcat şi plin de sânge, zăcea pe o targa cărată de gărzi scoțiene şi flancată de bătrânul Montmorency şi de ducele de Guise. Mi-am croit drum până la ei şi am tras adânc aer în piept.

Din ochiul drept al regelui ieşea capătul zimțat al unei bucăți de lemn, groasă cam de două degete şi lungă cam de două ori pe-atâta. Celălalt capăt îi zdrobise tâmpla pe dinăuntru şi ieşea prin piele chiar lângă urechea dreaptă. Globul ocular îi fusese spart şi nu se mai vedea nici urmă de iris sau de cornee, ci doar o masă de sânge care începea să se închege. O altă aşchie, mai mică, îi ieşea din gât, chiar sub bărbie şi, în mod miraculos, nu prea sângera.

Am dus mâna bărbatului meu la buze. Henric se mişcă simțind atingerea şi murmură ceva. Amorțeala şocului mi s-a risipit şi m-am simțit, în schimb, copleşită de groază

şi speranță: rana era cumplită, durerile de nedescris, dar vraja lui Ruggieri avea încă putere. Regele trăia. Îşi recăpătă cunoştința, făcu semn să se oprească targa şi ceru să fie ridicat în picioare. Montmorency îl ridică de umeri, iar de Guise îi ținu capul; în felul acesta, cu nemăsurată bravură, păşi împleticit peste prag.

Pe o altă targă era adus Delfinul, care nu putuse încă să fie trezit din leşin. Maria mergea alături de el ca o vedenie albă – culoarea de doliu a reginelor – şi tresări speriată când poarta se închise cu o bufnitură în spatele ei.

Jalnicul alai o porni pe scări spre apartamentul regal, care nu mai fusese folosit de multă vreme; Francisc fu transportat într-o altă cameră, şi tânăra lui regină îl însoți. Henric fu întins cu grijă pe pat şi un valet îi tăie tunica plină de sânge, dezbrăcându-l de ea.

Pe piept, îmbibată de sudoare şi sânge, avea o năframă verde ca smaraldul, brodată cu flori de crin chiar de mâna mea. Când am văzut-o am scos un țipăt, apoi am luat-o şi mi-am lipit-o de inimă.

Următoarele câteva ore au fost crunte. Doctorul regelui, domnul Chapelain, îi scoase aşchia mai mică din gât şi îi examină ochiul, să vadă dacă poate s-o extragă şi pe cea mare. Henric nu țipa, dar, când avea dureri mai mari, nu se putea abține să vomite. Într-un final, doctorul ne anunță că bucata de lemn era prea înțepenită şi nu putea fi scoasă.

După-amiaza lăsase locul nopții. Am rămas la căpătâiul lui Henric, privindu-i fața care se învinețea şi se umfla, în timp ce ochiul, plin de sânge în interior, începea să-i iasă din cap. Era mai tot timpul inconştient din cauza durerilor, dar de câteva ori îşi veni în simțiri şi-mi vorbi cu multă duioşie. Târziu mi-am dat seama că Montmorency şi François de Guise plecaseră. În locul lor apăruseră Charles de Guise, Marele Inchizitor, şi ducele de Savoia.

În zori, bătrânul Montmorency, cu buzele vinete şi cu

ochii duşi în fundul capului, veni să mă ducă de acolo. Mă prinse cu blândețe de mâini şi încercă să mă scoată din încăpere, spunându-mi că am nevoie de odihnă. M-am desfăcut din prinsoarea lui şi-am declarat răspicat că nu plec nicăieri de lângă bărbatul meu. Glasul meu îl smulse pe Henric din starea lui de semi delir; insistă în şoaptă să-l ascult pe Montmorency, aşa că am cedat şi m-am lăsat dusă de acolo. În anticameră am căzut în brațele fidelului bătrân şi-am plâns amândoi, uitând de toate neînțelegerile noastre.

Doamna Gondi mă aştepta, îmbrăcată deja, în apartamentul meu. Am trimis-o să-l aducă pe Ambroise Paré, cel mai faimos chirurg francez. Eram convinsă că, dacă rana nu se va infecta, o operație bine făcută îi va salva viața lui Henric. Pe urmă am moțăit vreun ceas şi m-am trezit cuprinsă de groază.

Pe la jumătatea dimineții m-am întors în camera regelui, unde i-am găsit pe Montmorency şi pe ducele de Guise. Umflătura de pe obrazul drept al lui Henric luase proporții groteşti, cu toate că ochiul fusese bandajat. Doctorul Chapelain se străduise cât fusese noaptea de lungă să curețe rana şi să oprească sângerarea, iar rezultatele erau încurajatoare: Henric nu avea febră.

Când m-am aşezat lângă pat şi l-am chemat pe nume, şi-a întors fața spre mine. Am sperat că mă recunoaşte, dar ochiul care-i mai rămăsese, cu lumina lămpii reflectată în el, avea privirea rătăcită.

— Tânărul căpitan… şopti el şuierat, şi mi-am dat seama că vorbeşte de scoțianul care-l lovise. Trebuie să ştie că l-am iertat…

— Căpitanul Montgomery a fugit şi nimeni nu poate spune unde se află, răspunse bătrânul Montmorency, străpungându-l pe de Guise cu o privire întunecată; dușmănia dintre cei doi bărbați era de-a dreptul materială.

Mai târziu am aflat că frații de Guise îl acuzaseră public pe bătrân pentru rana regelui, susținând că, în

calitatea sa de Mare Maestru, era răspunzător de armura regelui şi, deci, de faptul că zăvorul coifului nu fusese pus. Montmorency era nerăbdător, din câte se părea, să-l ia pe scoţian la întrebări.

— Ah! făcu regele şi-şi închise ochiul sănătos; o lacrimă stingheră răsări în colţul lui şi i se scurse în ureche. Diana… Unde-i Diana?

— Doamna de Poitiers se află în apartamentul său, Sire, răspunse Marele Maestru. Nu se simte bine şi vă imploră s-o iertaţi.

L-am prins pe Henric de mână, iar el m-a strâns surprinzător de tare. N-are să moară, mi-am zis eu cu îndârjire, uitându-mă la trupul lui înalt şi musculos, acoperit de cearşafurile albe.

— *Eu* sunt aici, am spus, străduindu-mă să-mi liniştesc glasul tremurător. Sunt eu, Catherine.

— Catherine! murmură el. Ah, Catherine, te-am crezut absurdă, dar am fost cel mai mare prost. Iartă-mă. Iartă-mă pentru toate…

M-am aplecat şi mi-am lipit obrazul de pieptul lui. Îi simţeam pulsul ca pe o pasăre ce flutura uşor şi iute din aripi. Lacrimile îmi curgeau pe pânza cearşafului şi simţeam că parcă mă topesc şi mă scurg odată cu ele şi mă amestec în trupul lui până nu mai rămâne nimic din mine… Nu mai rămâne decât inima lui, ce bate năvalnic.

— Nu mi-ai greşit cu nimic, i-am răspuns. N-am pentru ce să te iert.

— Ce mult te iubesc, şopti el abia auzit şi începu să plângă pe tăcute.

Mă cuprinse cu braţul stâng de umeri şi mă trase lângă el. În clipa aceea aş fi ucis din nou, aş fi pus bucuroasă mâna pe pumnal ca să vărs sânge proaspăt, numai ca Henric să nu mai aibă parte de chinuri.

Aceasta e singura clipă pe care vreau să mi-o amintesc din zilele acelea cumplite: restul au fost numai suferinţă.

Celebrul chirurg Ambroise Paré a sosit a doua zi de

dimineață. Oribila rană îl intimidă până şi pe el. Făcuse deja puroi, iar soțul meu avea febră. Chirurgul vorbi deschis: bucata de lemn era atât de înțepenită în țeasta regelui, încât orice încercare de a o scoate ar fi provocat instantaneu moartea. Dacă nu era scoasă, se ajungea inevitabil la infecție şi la moarte. Pe scurt, nu se putea face nimic pentru salvarea Maiestății Sale.

Am trimis după Delfin, ca să mă asigur că-şi va vedea tatăl pentru ultima dată. Montmorency se întoarse clătinând din capul sur: Francisc refuza să vină. M-am dus eu însămi după el. Maria stătea, cu fața împietrită, în anticamera Delfinului, în timp ce el stătea pe pat cu picioarele încrucişate, legănându-se, gemând şi lovindu-se cu capul de peretele din spatele lui. L-am tras jos şi l-am dus la tatăl lui.

Când regele ne auzi venind, întoarse fața spre noi. Francisc scoase un țipăt: partea dreaptă a feței lui Henric era atât de umflată, că obrazul îi împingea nasul spre stânga. Ochiul rănit – din al cărui bandaj bucata de lemn se ridica deasupra profilului cu vreo două degete – duhnea a carne putredă.

Pleoapele Delfinului începură să se zbată, iar capul să i se bălăngăne; Montmorency şi cu mine îl prinserăm în cădere, iar Marele Maestru îl aşeză uşurel în brațele tatălui său şi-i spuse lui Henric că i-a sosit copilul. Auzind glasul bătrânului său prieten, Henric deschise ochiul sănătos, apoi întinse mâinile în gol ca să-l îmbrățişeze pe Francisc. Când băiatul începu să mişte, Henric îi şopti:

— Dumnezeu să te binecuvânteze, fiule, şi să-ți dea putere. Vei avea nevoie de multă putere când vei fi rege.

Francisc scoase un vaiet stins şi leşină din nou; Montmorency, ajutat de un valet, îl scoase din încăpere. Henric îşi închise pleoapa şi se întoarse la odihna lui chinuită. Am rămas în picioare lângă pat, dar, copleşită, m-am sprijinit cu mâinile de saltea ca să nu mă prăbuşesc.

— Catherine, şopti soţul meu, cu ochiul închis, bâjbâind cu mâna lui fierbinte după mâna mea.

I-am prins mâna şi i-am sărutat-o:

— Sunt aici, i-am spus. Nu te părăsesc.

— Promite-mi ceva, spuse el cu un suspin care părea mai degrabă vaier.

— Orice, i-am răspuns eu, căznindu-mă să par puternică.

— Promite-mi că-i vei apăra şi-i vei îndruma pe fiii mei. Promite-mi că pe tronul Franţei va sta întotdeauna un moştenitor al Casei de Valois.

— Jur.

Fără să ţin cont de duhoarea de puroi, i-am sărutat buzele vinete – uşor, delicat, ca să nu-i mai provoc alte dureri.

La scurt timp după asta a căzut într-un somn adânc şi liniştit, din care nu s-a mai trezit. Eu mi-am ţinut promisiunea: am rămas în tot acest timp la căpătâiul lui, îmbrăcată încă în rochia violet pe care o purtasem la turnir. Timp de şapte zile, dragul meu Henric a zăcut acolo orb şi mut, fără să poată da glas chinurilor care-l măcinau.

În ziua de 10 iulie, la scurtă vreme după prânz, Maiestatea Sa, fala creştinătăţii, regele Henric al II-lea, a murit la Paris, în Palatul Tournelles. Îndată ce doctorul a pronunţat decesul, un gentilom din suită a alergat la draperiile grele de brocart, trăgându-le în lături şi deschizând fereastra. Duhoarea de carne putredă se răspândi în aerul cu miros de ploaie.

Cei vii începură să se mişte repede, ca să scape de moarte: în timp ce eu plângeam cu obrazul lipit de pieptul tăcut al lui Henric, doctorul Paré trase deoparte, cu o bruschețe insensibilă, draperiile patului. Cei care vegheaseră în ziua aceea împreună cu mine – ducele de Guise şi cardinalul de Lorena, ducele de Savoia, ducele de Nemours – plecară să răspândească trista veste. Coridorul se umplu de şuşoteli şi de zgomot de paşi. Am

auzit susur de apă şi am ridicat ochii: două servitoare, cu ligheane în mâini, veniseră să spele trupul regelui.

— Plecați de-aici! am țipat la ele, dar am simțit o uşoară atingere pe umăr.

Deasupra mea stătea aplecată doamna Gondi, cu fața ei frumoasă umflată de plâns:

— *Madame la Reine,* îmi şopti ea, trebuie să veniți cu mine. Vă rog. O să vă îmbolnăviți.

— Câteva minute încă, i-am cerut eu. Nu mă luați aşa de repede de lângă el.

— *Madame,* insistă ea cu buze tremurânde, stați aici de şase ceasuri.

Am sărutat obrazul rece al bărbatului meu şi i-am mângâiat drăgăstos barba aspră. Abia după aceea m-am lăsat dusă spre apartamentul meu.

Pe scară m-am poticnit, cuprinsă de panică:

— Copiii. Trebuie să fie anunțați. Delfinul trebuie să afle imediat.

— Copiii ştiu deja, mă asigură doamna Gondi cu blândețe. Ducele de Guise şi fratele său i-au informat încă de acum câteva ore.

— Nu-i drept, am protestat eu. Trebuiau să afle din gura mea, nu de la alții.

— Veniți acum să vă întindeți în dormitorul Maiestății Voastre, mă linişti ea. Voi trimite să vă aducă ceva de mâncare.

Timp de câteva zile refuzasem să mănânc şi băusem foarte puțin; când am început din nou să urc scara, pereții începură să se învârtă încetişor cu mine. Am început să gâfâi şi m-am întors spre doamna Gondi, dar în jurul meu era numai întuneric.

Când m-am trezit din leşin, eram întinsă în patul meu, îmbrăcată numai în cămaşă. Pe fereastra deschisă năvăleau amurgul şi arşița verii. Lângă pat se aflau doamna Gondi şi trupeşul doctor Chapelain, cu obrajii împodobiți de barba lui argintie. Pe o tavă aşezată pe

măsuța de lângă pat erau nişte ouă fierte, o bucată de friptură de berbec şi o sticluță cu vin.

— Trebuie să mâncați şi să beți, *Madame la Reine,* mi se adresă doctorul, dojenindu-mă cu degetul lui dolofan. Şi pe urmă o să dormiți până dimineață.

N-am spus nimic. După ce doctorul plecă, am luat tava pe care mi-o întindea doamna Gondi. Am mestecat şi-am înghițit carnea, am băut vinul, dar n-am simțit niciun gust: mâncarea nu făcea decât să-mi amintească că Henric e mort şi eu sunt vie, că de-acum încolo trebuia să mănânc şi să beau fără el.

Aş fi vrut să mă ghemuiesc undeva şi să las durerea să înlăture totul din viața mea. Dar prin jalea care creştea şi creştea războ o rază firavă: gândul la copii. De dragul lor m-am ridicat din pat, nerăbdătoare să le vorbesc cu duioşie despre ultimele ceasuri de viață ale tatălui lor şi să-i alin pe cât îmi stătea în puteri. Am cerut haine curate atât de răspicat, că doamnele de onoare se grăbiră să-mi îndeplinească dorința.

Îmi aduseră o rochie nouă, din damasc alb de mătase, presărată cu perle, cu un guler înalt de dantelă albă, apretată. Era o creație imaculată, o superbă rochie de doliu demnă de o regină a Franței, care avea şi o bonetă asortată şi un văl alb de mătase transparentă. Croitoresele munciseră, fără îndoială, cât fusese ziua de lungă ca s-o poată termina.

Am scuipat pe ea şi am poruncit s-o ia de-acolo. Am cerut rochia mea simplă, de mătase neagră, cea pe care o purtasem când muriseră gemenele. Dar înainte să apuc să mă încalț şi să-mi las vălul negru peste față, am auzit din anticameră un strigăt ascuțit şi speriat.

— *Maman…? Maman,* grăbeşte-te, vino imediat!

Am fugit desculță, cât de repede am putut, în camera de alături, unde l-am găsit pe dragul meu Eduard în uşa dinspre coridor. La cei opt ani ai lui, avea trunchiul şi membrele lungi ale familiei Valois şi ochii negri, strălucitori, ai tatălui său. Pe față i se citea panica.

— Lumina ochilor mei, l-am chemat eu. Copilul meu drag, ce s-a întâmplat?

— Ducele de Guise şi cardinalul, spuse el cu obrajii plini de lacrimi. L-au chemat pe Francisc jos, la ei. Trebuie să ne ia şi pe noi, pe mine, pe Carol, pe Maria şi pe Margot. Vor să ne ducă pe toți nu ştiu unde. Spuneau să nu-ți spunem ție, că trebuie să vorbească singuri cu Francisc, acum, că e rege.

Privirea i se ascuți; încă de pe atunci era în stare să simtă când era vorba de o intrigă.

— N-am încredere în ei, *maman.* Sunt prieteni cu afurisita aia de doamna de Poitiers.

— Când? Când trebuie să vă întâlniți cu ei? am întrebat, înfigându-mi degetele în umerii lui.

— Acum, îmi răspunse el. La intrarea care duce la poarta de vest.

L-am înşfăcat de mână şi am luat-o amândoi la fugă în jos, pe scara în spirală care ducea la parter. Pe palier aproape că m-am ciocnit de Montmorency. Bătrânul era atât de afectat de moartea stăpânului său, că n-a părut să observe că eu alergam cât mă țineau picioarele. Cu un glas la fel de mohorât ca ochii lui roşii de plâns, îmi spuse:

— Am venit să vă informez, *Madame,* că priveghiul regelui va începe mâine-dimineață, la ora nouă. Trebuie să vă odihniți bine în noaptea asta, pentru că vă aşteaptă nişte zile lungi şi obositoare.

Se referea la priveghiul pe care-l făceau toate reginele Franței: tradiția mă obliga să-mi petrec următoarele patruzeci de zile în castelul Tournelles, închisă într-o cameră întunecată, alături de trupul îmbălsămat al soțului meu.

Dar eu îi jurasem lui Henric să-i apăr copiii.

— N-o să pot priveghea, i-am spus. Frații de Guise vor să-l răpească pe Francisc. Trebuie să mă duc la el.

Marele Maestru se retrase, jignit în dragostea lui pentru Henric, dar n-aveam timp de explicații. L-am

apucat mai strâns de mână pe Eduard şi ne-am continuat fuga pe scară în jos şi prin holul vast şi gol de la parter, spre intrarea vestică a palatului.

Afară, la marginea aleii, aştepta o trăsură. Cardinalul de Lorena, Charles de Guise, cu privirea lui sinistră, îl sprijinea pe Delfin de cot în timp ce acesta tocmai se cocoța pe treapta înaltă a trăsurii. Ducele de Guise, Maria şi cei doi copii mai mici ai mei aşteptau să le vină rândul.

În depărtare se auzi un tunet. Francisc, care se temea de furtuni, tresări violent şi aproape că dădu cu capul de tavanul trăsurii. Pe obraz îmi căzu o picătură rece de ploaie, apoi încă una.

— Francisc! am strigat eu ascuțit, dar, pentru că toți se întorseseră spre mine, m-am străduit să-mi îmblânzesc trăsăturile feței. Iată-l şi pe Eduard, am zis eu calmă, ca şi cum frații de Guise înşişi mă trimiseseră după el. Şi vin şi eu cu voi.

Cei doi de Guise căscară ochii, şocați, dar nu îndrăzniră să spună nimic. Maria îmi aruncă o privire scurtă, de parcă eram o viperă care o înțepase, dar îşi schimbă repede expresia feței şi dădu încruntată din cap în semn de salut. În ciuda căldurii, era frumoasă şi proaspătă, o adevărată apariție sclipitoare în rochia ei albă de mireasă.

— *Madame la Reine,* mi se adresă ea. Nu rămâneți alături de rege?

Se referea, desigur, la răposatul meu soț, dar m-am făcut că nu înțeleg.

— Exact asta am de gând, i-am răspuns eu arătând din cap spre Francisc. Aşa cum i-am promis tatălui său că voi face.

Maria nu mai adăugă nimic şi aşteptă în linişte până ce ducele de Guise trecu de o parte a trăsurii, iar fratele lui de cealaltă parte şi-mi întinseră amândoi mâinile.

— Vă rog, *Madame la Reine,* se înclină ducele.

— Eu nu mai sunt regină, i-am răspuns. Greutatea asta cade acum pe umerii Mariei.

Am rămas jos, ținându-l pe Eduard de mână, şi am aşteptat până când ducele şi cardinalul îşi ajutară nepoata – pe Maria, regina Franței şi Scoției – să urce în trăsură şi să ia loc alături de soțul său, regele. După aceea fraţii se întoarseră spre mine.

Se pornise o ploaie zdravănă, care spăla dalele peronului şi răcorea aerul încins. Stăteam desculță pe pietrele ude şi mă pregăteam să fug, lăsându-mi inima lângă Henric, lăsându-mi în urmă întregul trecut. Şi mi-a venit în minte mătuşa Clarice, în timpul fugii noastre disperate din Palatul Medici – tremurând, cu rochia ruptă, dar neclintită şi dârză.

PARTEA A ŞAPTEA
Regina-mamă
iulie 1559 – august 1572

Treizeci şi doi

Trăsura fraţilor de Guise ne duse la Palatul Luvru. François de Guise şi fratele său Charles, cardinalul de Lorena, făceau tot posibilul ca să mă despartă de fiul meu – care acum era Francisc al II-lea, regele Franţei –, în aşa fel încât el să-mi respingă sfaturile şi să-i asculte numai pe ei şi pe Maria, pe care o adora. Dar n-am vrut să-l părăsesc şi, când m-a întrebat sfios dacă poate rămâne o clipă singur cu cardinalul şi cu ducele, am început să plâng cu atâta disperare – calculată –, încât îi fu prea frică să plece de lângă mine.

Aveam mai multe motive să mă tem pentru el. Tensiunea provocată de suferinţa şi moartea tatălui său îi afectase sănătatea fizică: chiar şi acolo, în trăsură, stătea cu capul pe umărul Mariei şi gemea slab la fiecare hurducătură. Se plângea că e ameţit şi că-l doare urechea.

Cu toate acestea, Francisc se străduia să înţeleagă ce-i spuneam despre necesitatea unui transfer lin de putere. La căderea nopţii reuşisem să-l conving pe fiul meu să constituie un Consiliu de Regenţă ale cărui hotărâri urmau să aibă o pondere egală cu cele ale Maiestăţii Sale. Eu aveam să împart puterea cu fraţii de Guise, care se mutaseră în apartamentele Dianei şi al lui Montmorency, după ce le aruncaseră acestora lucrurile în curte.

Bătrânul Montmorency – care înţelesese prea târziu că a sta lângă trupul neînsufleţit al lui Henric era o dovadă de dragoste mai puţin importantă decât încercarea de a-i salva regatul – veni a doua zi la Luvru şi-şi oferi serviciile lui Francisc. Fiul meu îi mulţumi pe un ton formal, după care începu să recite în grabă un discurs dur, scris de fraţii de Guise: Montmorency era prea bătrân ca să mai fie bun de ceva, iar poziţia de Mare Maestru îi aparţinea acum ducelui de Guise. Noul rege îi sugeră lui Montmorency să se retragă la castelul său de la ţară.

În zilele imediat următoare morții soțului meu, la Curte se schimbară multe fețe: bătrânul Montmorency, un om pe care mă puteam baza, plecase; tânărul scoțian, căpitanul Gabriel de Montgomery, nu era de găsit. Diana de Poitiers se retrăsese la castelul ei de la Anet. La cererea mea, înapoie cu promptitudine bijuteriile Coroanei pe care i le dăduse soțul meu în tinerețe, pe vremea când o adora. Bijuteriile erau însoțite de o scrisoare în care îmi cerea iertare pentru toate relele pe care mi le făcuse vreodată.

Când bijuteriile sosiră, într-o superbă casetă de cristal – primită de mine ca dar de nuntă de la papa Clement –, am dus-o pe Maria să le vadă. Mă purtam politicos cu ea în public, dar nu uitasem conversația conspirativă cu omul care-mi omorâse bărbatul şi nici vorbele lui François de Guise pe care le auzisem în treacăt la nunta ei, cum că e deja regina Franței.

— Acestea sunt ale tale acum, i-am spus.

Fața i se lumină de plăcere, dar eu m-am aplecat spre ea şi i-am şoptit:

— Regicidul e cea mai cumplită crimă în ochii Domnului. Cei ce o comit sunt blestemați să ajungă în cel mai adânc cerc din Infern.

Îmi aruncă o privire scurtă şi speriată, cu ochii larg deschişi, ducându-şi iute mâna la crucifixul bătut cu diamante pe care îl purta la gât.

Mi-am întors calmă fața de la ea şi m-am uitat la caseta sclipitoare, plină de rubine, smaralde şi perle.

— Eşti o fată foarte norocoasă, am murmurat eu. Ai noroc că fiul meu te iubeşte atât de mult. Ai noroc că Montgomery nu-i de găsit nicăieri.

Se holbă la mine cu ochi de bufniță şi cu buzele atât de strânse, încât păreau că vor să dispară de tot. Am lăsat-o acolo încremenită, palidă şi mută.

Nu-mi dau seama cum am reuşit, în acele prime zile, să fac ce trebuia ca să-mi apăr copilul. Se spune că, după

ce un soldat îşi pierde un braţ sau un picior, trupul îşi simte încă acel membru. Poate că aşa am supravieţuit şi eu ororii de a-mi fi pierdut bărbatul; respiram, vorbeam, mă mişcăm, mulţumită unei inimi-nălucă.

Când nu era nevoie de mine, mă lăsam pradă durerii. Îmi îmbrăcasem apartamentul înghesuit de la Luvru în crep negru şi şedeam singură pe podea, cu capul în mâini. Nu există cuvinte care să descrie suferinţa: urlete ca de nebun, durere cumplită în piept şi-n gâtlej, teroarea pe care-o pricinuieşte pierderea puterii de judecată. Venea în valuri mai puţin previzibile decât chinurile facerii, dar infinit mai cumplite. Acum îi dădeam doamnei Gondi o poruncă şi în clipa următoare mă prăbuşeam hohotind, agăţată de fustele ei.

Nu există cuvinte nici pentru a descrie cum îmi măcinau mintea întruna, febril, în efortul de a înţelege cum de dădusem greş cu Henric, cum – în ciuda a tot ce făcusem – îl lăsasem să moară. De ce nu fusese suficientă sacrificarea prostituatei? De ce nu insistasem cu mai multă vehemenţă să nu participe la turnir?

Vara deveni necruţătoare: pe deasupra dalelor se învârtejeau în aer valuri negre, care se preschimbau în aburi în timpul ploilor repezi ce nu se mai opreau. Noaptea se iscau brusc furtuni; deseori mă trezeam la zgomotul trăsnetelor, crezând că aud cum se rupe lancea scoţianului.

La o lună după moartea regelui, Ruggieri se întoarse la Paris. Înainte să mă reped să-l primesc, m-am uitat în oglindă şi am văzut o femeie cu obrajii supţi, cu un smoc de păr alb la una dintre tâmple şi cu o paloare accentuată din lipsa mişcării în aer liber. Suferinţa nu mă avantaja deloc.

Ruggieri arăta mai bine ca niciodată. Îşi lăsase să crească barba neagră care-i acoperea obrajii ciupiţi de vărsat; se îngrăşase un pic şi-i stătea bine. Ba chiar era şi puţin prins de soare. În clipa în care doamna Gondi

închise uşa în urma ei, Ser Cosimo îngenunche în faţa mea.

— *Madame la Reine,* îmi spuse el pe un ton oficial, dar emoţionat.

Cuvintele nu pot să exprime tristeţea pe care am simţit-o auzind de moartea Maiestăţii Sale.

— Ne întâlnim din nou, prea curând, i-am răspuns eu.

— Prea curând, mă aprobă el cu glasul şi ochii plini de tristeţe.

Am ieşit de după birou şi m-am dus spre el:

— Ridicaţi-vă, domnule Ruggieri, i-am spus luându-l de mână.

Se ridică. Cum stătea aşa şi se uita la mine, aşteptând cu o mină mohorâtă, am ridicat braţul şi, cu toată puterea mea, l-am lovit. Gestul acesta dezlănţui în mine o furtună de furie: am strâns pumnii şi-am început să-l lovesc în piept, în stomac, peste braţe.

— Nemernicule! urlam eu. Nemernicule! M-ai făcut să ucid o femeie şi pe copiii ei, dar n-a fost de-ajuns, iar Henric a murit!

Şi-a întors răbdător faţa de la mine până când am obosit şi mi s-a frânt răsuflarea.

— M-ai minţit! am icnit eu. Mi-ai spus că Henric e în siguranţă!

— I-am mai dat câţiva ani de viaţă, răspunse Ruggieri, cu o privire îndurerată. Nu ştiam câţi vor fi. Înţelege, stelele nu pot fi înşelate la nesfârşit.

— De ce nu mi-ai spus? am ţipat eu şi l-am lovit din nou.

Unghiile mele îi prinseră pielea fină de sub ochi şi-i lăsară trei semne însângerate. M-am tras înapoi, speriată, dar el nu scoase niciun sunet.

— Ai fi preferat să trăieşti în toţi anii ăştia chinuindu-te? mă întrebă. Numărând zilele şi gândindu-te cu groază la ce va urma?

— Am omorât nişte nevinovaţi absolut de pomană! Cum pot eu să ştiu că perla nu-i la fel de ineficientă?

Cum pot să ştiu că îmi protejează copiii?

— I-am prelungit soțului tău viața cu aproape douăzeci de ani, mă înfruntă el. O jumătate de viață. Sau ai fi vrut ca Henric să piară încă de când era Delfin, în războaiele tatălui său? Ai fi preferat ca fiii tăi să nu se nască niciodată? Perla le-a cumpărat şi lor viață – nu ştiu câtă –, viață pe care altfel n-ar fi avut-o.

Am tăcut şi-am lăsat, nenorocită, privirea în pământ. Pe urmă nu ştiu sigur ce s-a întâmplat: am simțit că amețesc şi mi s-a părut că flacăra lămpii de pe birou a scăzut brusc.

Când mi-am venit în simțiri, stăteam într-un fotoliu din anticamera mea, proptită cu o mulțime de perne şi cu picioarele sprijinite pe o sofa. Doamna Gondi îmi făcea vânt cu un evantai.

— *Madame la Reine,* slavă Domnului! spuse ea zâmbind uşurată. În sfârşit v-ați întors printre noi.

Îmi dădu să beau dintr-o cupă cu vin.

— Unde e domnul Ruggieri? am întrebat eu ducându-mi mâna la frunte.

— Aşteaptă pe coridor. Nu-l credeam în stare să se sperie aşa de tare de ceva.

— Aduceți-l aici, i-am cerut dându-i cupa înapoi.

Doamna Gondi mă cunoştea suficient de bine încât să nu protesteze, îl introduse pe Ruggieri, apoi ieşi pe coridor. Mă simțeam prea amețită ca să mă ridic, aşa că am rămas în fotoliu.

Când mă văzu, magicianul se însenină. I-am făcut semn să tacă. Mă simțeam prea slăbită şi răvăşită ca să-mi cheltuiesc energia cu o conversație inutilă despre starea sănătății mele.

— Nu mi-ai spus totul despre soțul meu, dar ai să-mi spui totul despre fiii mei. Sănătatea lui Francisc e şubredă. Trebuie să ştiu dacă i se va îmbunătăți, dacă…

Am lăsat fraza neterminată să plutească în aer.

— Dacă crezi că poți să suporți adevărul, îmi spuse el, am să-ți prezint viitorul mai exact decât o poate face orice

horoscop. Dă-mi un răgaz de o săptămână, eventual două. Dar o să avem nevoie de singurătate şi linişte. Nu e o treabă care se poate face aici, în oraş, unde sunt prea mulți ochi. Iar dacă adevărul nu va fi pe placul tău...?

— Nu mai vreau vărsare de sânge, am şoptit.

— Voi veni din nou să vă văd curând, *Madame la Reine,* îmi promise el făcând o reverență.

După ce plecă, doamna Gondi rămase în uşă, privindu-l curioasă cum se îndepărtează.

— Da, ştiu că e un om ciudat, am oftat eu.

— Poate, spuse ea gânditoare. Dar v-a adus până aici în brațe; era atât de îngrijorat, că am crezut c-o să leşine şi el. Cred, *Madame la Reine,* că vă iubeşte.

I-am aruncat o privire tăioasă: inima mea era distrusă de moartea lui Henric; nu suportam să mă gândesc şi la suferințele lui Ruggieri. Doamna Gondi schimbă subiectul, amintindu-mi că n-am mâncat şi n-am băut nimic toată ziua, şi n-am mai vorbit despre magician.

Castelul Chaumont e aşezat pe un promontoriu ce se ridică deasupra Loarei. E o clădire nouă, curată, cu turnuri rotunde, văruite în alb şi acoperite cu țiglă cenuşie şi cu ferestre ce dau spre valea împădurită, începusem să port negocieri pentru cumpărarea lui înainte de moartea lui Henric, voind să-l transform într-un refugiu de odihnă pentru el; acum voiam să mă ascund acolo, pentru că nu avea nimic care să-mi amintească de soțul meu.

Ruggieri mă aştepta deja la Chaumont. Mersese tot drumul călare şi ajunsese cu câteva zile mai devreme, ca să nu provoace comentarii. Nu veni să mă întâmpine la sosire, ci rămase retras, pregătind noua noastră crimă.

Mi-am petrecut restul zilei, până la asfințit, rătăcind prin încăperile goale ale noii mele proprietăți. La căderea întunericului, deasupra fluviului se ivi secera lunii. Am rămas pe balcon, privind jocul luminii pe valuri.

După vreo două ceasuri, doamna Gondi bătu la uşă.

Am urmat-o de-a lungul unei galerii care ducea afară, la clădirea care adăpostea capela. Înăuntru ne-am oprit la piciorul scării în spirală care ducea în clopotniță. Am refuzat lampa şi am lăsat-o pe doamna Gondi jos, urcând singură, pe întuneric scara strâmtă şi înaltă. Uşa de sus era închisă. Prin crăpăturile ei răzbătea o lumină palidă. Am intrat.

Încăperea era mare, goală, cu tavanul înalt, şi toate astea îmi dădeau impresia de întunecime infinită, neexplorată. În mijlocul ei, în centrul unui cerc larg, mă aştepta Ruggieri. În cele patru puncte cardinale pâlpâiau stins lumânări; una dintre ele se afla în spatele unui mic altar acoperit cu mătase, pe care era aşezată o colivie mică şi un craniu de om fără calotă, în care era băgată o cădelniță. Prin găurile ochilor ieşea un fum răşinos, parfumând aerul cu mireasma sacră de tămâie.

Magicianul veni până la marginea pentagramei şi se opri acolo; în mână îi sclipea un pumnal cu două tăişuri.

— Cercul e deja trasat. Vino, spuse el arătându-mi un punct în apropierea perimetrului negru. Stai acolo şi fă ce-ți spun.

M-am aşezat în punctul indicat şi m-am uitat cum atinge linia neagră cu pumnalul, descriind apoi în aer o arcadă invizibilă îndeajuns de largă încât să pot trece prin ea.

— Acuma intră, şopti el. Repede!

L-am ascultat grăbită, iar el făcu iute mişcarea în sens invers, închizând trecerea.

În interiorul cercului întunericul era palpabil şi parcă dansa. Ruggieri băgă pumnalul în teacă şi-l întoarse cu vârful în jos. Mâna lui cu contururi nelămurite făcu o mişcare rapidă şi dintr-odată m-am trezit holbându-mă la o fantomă: o femeie micuță, cu văl şi rochie negre şi cu chipul alb, descompus de suferință.

Am întins mâna spre ea; degetele mele atinseră o suprafață rece, metalică, şi se retraseră speriate. Era o oglindă mare, ovală, aşezată pe un suport, care până

atunci fusese acoperită cu o pânză neagră. Ruggieri lăsă pânza din mână şi trase un taburet în faţa oglinzii de oţel.

— Stai jos, mi-a poruncit el şi eu l-am ascultat fără şovăire.

Se duse spre altar şi luă un porumbel alb din colivie. Pasărea stătu cuminte şi încrezătoare în mâna lui, până ce magicianul îi suci gâtul brusc, cu sălbăticie. Lama pumnalului sclipi din nou; capul porumbelului se rostogoli pe podea şi penele albe i se umplură de sânge. Ruggieri luă o pană de scris de pe altar şi, muind-o în ciotul însângerat al gâtului porumbelului, desenă cu migală pe oţel nişte litere ciudate, barbare. Imaginea mea fu în curând acoperită de semne roşii, până ce oglinda fu aproape plină; magicianul lăsă apoi din mână pana şi oribila călimară şi veni lângă mine.

— Catherine, spuse el. Catherine…

Era ca un descântec, muzical şi ciudat de senzual.

— Vrei să afli soarta fiilor tăi, cânta el mai departe. Fie ca oglinda să-i dezvăluie acum pe viitorii regi ai Franţei.

Suferinţa mă sfârşise de puteri; am închis ochii şi m-am sprijinit de el, nemişcată, în pragul somnului. Răsuflarea mi-a devenit profundă şi lentă; simţeam că vreau să rămân aşa, nemişcată, de-a pururi.

— Catherine, şuieră Ruggieri.

Am deschis speriată ochii. Stăteam pe taburet fără să mă sprijin de nimic, Ruggieri dispăruse. L-am strigat, dar n-am primit niciun răspuns – doar gânguritul blând al păsării care mai trăia. În bucata de oţel lustruit se vedeau doar două lumânări care străluceau pe linia cercului, altceva nimic.

Oglinda se tulbură deodată, ca învăluită de fum. Am privit-o concentrat şi din ceaţă începu să se desprindă un chip. La început am crezut că magicianul venise în spatele meu, dar nu era chipul lui. Trăsăturile erau neclare şi translucide, spectrul unui băiat cu părul şi ochii negri.

— Francisc? am şoptit eu.

Trăsăturile, linia capului şi umerilor puteau fi ale fiului meu cel mare.

Chipul nu răspunse şi încet-încet deveni incandescent. Pulsa o dată, scânteind ca un foc de artificii, apoi se stinse iute.

Oglinda se întunecă şi imaginea începu să se învârtejească. Ceața se limpezi încă o dată şi apăru un alt chip, de data asta în profil, dar tot şters şi neclar. Era tot un băiat, posac, cu obraji rotunzi şi cu un semn roşu, urât, pe buza de sus: fiul meu cel mijlociu, Carol.

Fie ca oglinda să-i dezvăluie acum pe viitorii regi ai Franței.

Francisc, băiețelul meu cel firav şi bolnăvicios, era condamnat. Mi-am dus mâinile la ochi încercând să-mi rețin lacrimile. Ruggieri avusese dreptate; mai bine nu aflam.

Când mi-am luat degetele de pe ochi, chipul lui Carol pulsa la rândul lui. Strălucirea şi întunericul alternau întruna, până când am început să număr fluctuațiile: patru, cinci, şase… Ce însemnau? Adaosuri de timp? Ani? Dacă era aşa, cât pierdusem?

Pe obrazul fantomatic al lui Carol se prelinse o lacrimă neagră; mi-am lipit degetele de suprafața rece a oglinzii. Din partea de sus a acesteia începu să curgă un lichid întunecat la culoare, care acoperi ca o cortină neagră imaginea fiului meu. Mi-am tras mâna înapoi şi mi-am răsfirat degetele – lipicioase, roşii, mirosind a fier.

Deodată, cortina sângerie dispăru. Constatarea că dispăruse şi chipul lui Carol mi-a smuls un hohot de plâns; în oglindă se învârtejeau nori. Se contura un al treilea chip, frumos, cu barbă, semănând mult cu soțul meu.

— Lumina ochilor mei, am gemut eu.

Dintre toți copiii mei, Eduard era cel mai potrivit să fie rege. Am început să număr fluctuațiile, dar n-am ajuns prea departe: vălul de sânge căzu curând la loc.

Oțelul străluci deodată de parcă reflecta soarele. Am

țipat zăpăcită şi mi-am acoperit ochii.

Când am putut privi din nou, oglinda era limpede, fără urmă de nori – o oglindă oarecare. M-am uitat mai bine şi mi-am văzut clar propria imagine.

Deasupra umărului meu drept apărea fața arsă de soare a unui băiețel de vreo şase ani. Imaginea era clară, nu spectrală, cu bucle castanii, tunse scurt, şi cu ochi mari– verzi, ca ai bunicii lui, Margareta de Navarra, şi ca ai mamei lui, Jeanne.

M-am ridicat agitată în picioare, făcând scăunelul să alunece pe podea. Băiețelul stătea lângă uşă – un băiețel adevărat, în carne şi oase, care, la vederea mea, rămase cu gura căscată.

— Ce cauți aici? am țipat şi am dat să mă reped spre el, dar o mână puternică mă înşfacă de braț. Băiatul ieşi glonț pe uşă şi dispăru.

— Nu te duce după el, mă avertiză Ruggieri. Nu sparge cercul.

— Dar îl cunosc! i-am spus. E Henric de Navarra, fiul lui Jeanne. Ce face aici? Ar trebui să fie la Paris!

— Nu-i decât un băiat de la grajduri, mă contrazise Ruggieri. Un băiețel curios care are nevoie de-o mamă de bătaie. Lasă-l în pace. Trebuie să păstrăm cercul întreg.

— *Nu,* am insistat eu. Nu încă. Trebuie să-l întreb pe rege ce înseamnă asta. Pe soțul meu… Sunt sigură că poți să-l chemi.

Ruggieri oftă ostenit şi se uită la lumânarea din spatele altarului şi la fumul ce se ridica din craniu.

— Bine, spuse el într-un târziu.

Scoase cel de-al doilea porumbel din colivie, îi suci gâtul şi şterse suprafața oglinzii cu mâneca.

— Dă-mi mâna, îmi ceru el şi, văzând că mă împotrivesc, adăugă: Pe tine te cunoaşte, Catherine. Sângele tău o să-l atragă cel mai repede.

I-am întins mâna şi nici n-am clipit când vârful pumnalului îmi înțepă degetul. Magicianul îl stoarse puțin, apoi îl apăsă pe suprafața rece a oglinzii. Pe urmă

se aşează pe scăunel şi începu să respire ritmic. Curând, capul începu să i se bălăbăne, iar pleoapele să-i tremure.

— Henric, îşi şopti el răguşit invitația, chemarea. Henric de Valois…

Ochii i se închiseră, iar trupul i se încovoie. Membrele începură să-i zvâcnească. Se îndreptă deodată de spate, dar capul îi atârna în piept, de parcă dormea. Pumnalul sclipi din nou: capul porumbelului căzu încet pe podea, iar mâna stângă a magicianului începu să bâjbâie după pana de scris.

Sub privirea mea încremenită, Ruggieri înmuie vârful penei în gâtul porumbelului şi începu să scrie pe suprafața lucioasă a oglinzii.

Era scrisul soțului meu.

Catherine
De dragul tău fac asta de dragul tău de data asta vin

Mâna lui Ruggieri îşi încetă efortul spasmodic şi rămase suspendată deasupra oglinzii, în aşteptarea unei întrebări.

— Fiii noştri, am şoptit eu. Vor muri fără moştenitori?

Urmă o pauză; degetele lui Ruggieri tremurau.

Singurul meu moştenitor adevărat va domni

— Un singur moştenitor? am intervenit eu. Francisc e singurul care va domni?

Pana rămase nemişcată. Francisc era bolnăvicios; dacă el era singurul moştenitor al familiei de Valois, atunci cum rămânea cu frații lui?

— Ce-i cu sângele? am insistat. De ce era sânge pe fața lui Carol, şi pe-a lui Eduard? De ce-a apărut Navarra? Din cauză că el o să-i omoare?

Distruge ce ai mai aproape de inimă

— Să-l omor pe Navarra? am şoptit. Înainte să urce pe tron?

Distruge ce ai mai aproape de inimă

— Nu! am țipat eu. Nu pot…

Mi-am îngropat fața în mâini şi nu mi-am mai ridicat ochii până când Ruggieri n-a început să mă scuture de umeri.

— Catherine, îmi spuse el pe un ton aspru, am desfăcut cercul. Trebuie să plecăm.

— Nu pot să fac aşa ceva, hohoteam eu. Nu pot să-l omor şi pe Navarra. Un copil blând şi nevinovat…

Ruggieri era inflexibil:

— N-a fost niciun Navarra. N-am văzut decât un băiat de la grajduri, un etiopian negru, cu părul plin de paie.

— Credeam că sunt destul de puternică, am gemut eu. Dar nu sunt destul de puternică pentru aşa ceva.

— Viitorul nu e bătut în cuie, spuse magicianul ritos. E fluid ca oceanul, iar tu, Catherine, îi controlezi unda.

— O undă de sânge, am ripostat eu țintuindu-l cu privirea. Spune-mi cum s-o opresc, Cosimo. Spune-mi cum să-mi salvez fiii.

Cererea mea îl dezarma. Pentru o clipă, expresia calmă i se risipi, înlocuită de tandrețe, de neputință, de durere. Copleşit, întinse spre obrazul meu degetele tremurătoare, dar şi le trase înapoi şi încercă să-şi recapete stăpânirea de sine.

— Să mergem, *Madame la Reine,* spuse el încetişor şi mă luă de mână.

Treizeci şi trei

M-am întors la Paris la timp ca să-mi iau rămas-bun de la fiica mea Elisabeta, înainte să plece spre soțul ei, regele Filip al Spaniei, care-o aştepta cu brațele deschise. Am plâns şi-am sărutat-o, ştiind ce-o aşteaptă: tristețea de a se găsi înconjurată de străini, necazurile pricinuite de lupta cu o limbă străină. În timp ce caleaşca ei se îndepărta, i-am scris prima dintr-un lung şir de scrisori, ca să nu trebuiască să aştepte prea mult până să primească veşti de acasă.

Cât am lipsit eu, Charles de Guise, cardinalul de Lorena, se străduise să pună în ordine afacerile financiare ale Franței. Războaiele recente aduseseră Franța în pragul falimentului, iar cardinalul, un idiot arogant, a hotărât că cea mai bună soluție era să refuze să plătească soldații francezi care se întorceau în sfârşit acasă. Măsura aceasta, laolaltă cu persecutarea protestanților, le-a adus lui şi fratelui său ura poporului.

Liderii protestanți se adunaseră lângă portul Hugues şi puseseră bazele unui complot menit a răsturna de la putere familia de Guise şi a o înlocui cu fluşturatecul Antoine de Bourbon. Toate acestea le-am aflat de la cardinal, care, alb la față de indignare, mai spuse:

— Blestemații ăştia de hughenoți n-o să se lase până n-o să-l răstoarne chiar pe rege.

Şi, cel mai rău dintre toate, sănătatea lui Francisc se deteriorase simțitor în absența mea. Urechea îl durea acum întruna şi din ea ieşea un miros îngrozitor; obrajii lui pătați erau plini de furuncule; speriată, m-am consultat cu doctorii lui şi am căzut de acord să ar fi bine să plece la Blois, pentru a scăpa de căldura copleşitoare din oraş.

Când ne-am urcat în caleaşca, Francisc se simțea atât de rău, că îşi puse capul în poala mea şi gemu cât ținu drumul – se opri numai de trei ori, când îi ceru vizitiului

să oprească şi scoase capul pe fereastră ca să vomite.

Când am ajuns la Blois, fraţii de Guise îl duseră pe Francisc şi-l aşezară în pat, iar eu am chemat doctorii. Stăteam la căpătâiul copilului meu bolnav alături de Maria, care purta încă rochia albă de doliu regal. Calmul ei suveran se risipise şi acum nu mai era decât o tânără speriată. Afecţiunea pentru soţul ei nu era în totalitate mimată; îi strângea mâna lipsită de vlagă în mâinile ei şi-i şoptea cuvinte de îmbărbătare. Francisc avea cincisprezece ani – vârstă la care tatăl său era deja bărbat –, dar trupul care zăcea fără puteri în pat era al unui copil, cu umeri înguşti, cu obraji pe care nu se zărea nicio umbră de barbă.

— Francisc! îl implora ea. Spune ceva…

— Nnu-mi ce-cere, bâigui el dezlipindu-şi pleoapele. Mă doare…

Şi închise ochii la loc.

În cameră intrară Carol şi Eduard şi-şi cercetară fratele mai mare cu priviri solemne şi nesigure.

Necioplit şi smucit din fire, cu tusea lui şuierată care-l chinuia de mic copil, Carol se întoarse spre mine şi mă întrebă în gura mare, cu un glas din care nu răzbătea nicio urmă de compasiune:

— O să moară? Şi eu o să fiu rege?

Pleoapele lui Francisc se zbătură. Maria îi dădu drumul mâinii, se aplecă prin faţa mea şi-i dădu lui Carol o palmă peste obrazul bucălat, de copil:

— Ce băiat îngrozitor eşti! exclamă ea. Cum poţi să spui asemenea lucruri oribile şi înspăimântătoare?!

Faţa lui Carol se schimonosi de furie:

— E vina lui Eduard! urlă el arătând către fratele lui mai mic, care era frumos, inteligent, înalt şi drăgălaş, tot ceea ce Carol nu era. El mi-a zis ce să spun!

Se întoarse spre Eduard, care se adăpostise în braţele mele:

— Tu vrei ca Francisc să moară. Şi vrei să mor şi eu. Arzi de nerăbdare să murim amândoi, ca să poţi după aia

să faci numai ce vrei tu!

— Minte, şopti Eduard începând să plângă încetişor. Francisc, iartă-l…

I-am dat pe cei doi băieți în grija guvernantei, cu consemnul strict să nu mai intre acolo până nu trimit eu după ei.

Maria şi cu mine am rămas tot restul zilei şi toată noaptea lângă Francisc. Îl țineam fiecare strâns de câte o mână, în timp ce doctorul îi turna ulei cald de levănțică în ureche; Francisc se zbătea şi urla de ți se rupea inima.

După câteva ore se sculă în şezut şi scoase un țipăt; din urechea bolnavă începuse să-i curgă un lichid galben, cu un miros oribil. Eu şi Maria ne-am îngrozit, dar doctorul era încântat: abcesul se spărsese. Dacă pacientul avea să fie întărit cu leacuri tonice, avea şanse să învingă boala.

Umflătura mai scăzuse, iar durerea se mai liniştise, aşa că Francisc reuşi să adoarmă. M-am destins şi eu şi, la sfatul doctorului, m-am dus în apartamentul meu, unde am căzut într-un somn agitat.

Am avut un vis: vedeam din nou un câmp – întâi am crezut că sunt pistele din fața castelului Tournelles, dar nu se zăreau nici palatul, nici tribunele, nici spectatorii – nimeni, în afară de mine şi de silueta neagră şi tăcută a bărbatului de la picioarele mele. Întinderea pustie se unea la linia orizontului cu cerul în asfințit.

Dragul meu Henric zăcea acolo, pe moarte. Eu nu-l mai strigam pe nume şi nu-l mai întrebam ce să fac să-l ajut: de data asta ştiam că nu pot decât să-l ascult cum şopteşte *Catherine* şi să-l privesc cum moare.

Când îşi dădu ultima suflare, din ochiul rănit începu să gâlgâie sângele, care se risipi în țărână. Se răspândea din ce în ce mai departe, până când acoperi tot câmpul şi se formară o mie de bălți.

Din fiecare băltoacă apărea un bărbat care se zbătea în chinurile morții. Iar din fiecare bărbat pornea un nou şuvoi de sânge din care apăreau alți şi alți soldați răniți

de moarte. Începu să se audă un vaier care crescu şi crescu, preschimbându-se în vuiet. Mi-am strâns tâmplele în mâini ca să zdrobesc ecoul ce-mi umpluse capul:

Madame la Reine, aidez-nous

Ajută-ne, ajută-ne, ajută-ne…

Spuneți-mi ce să fac, le ceream eu. *Spuneți-mi odată ce trebuie să fac!*

Crescendo-ul vaierelor îmi acoperea glasul. Am început să țip, mai tare, mai insistent, până când m-am trezit în patul meu, cu conştiința unui fapt copleşitor.

Fiii mei nu erau singurii în primejdie. Moartea lui Henric nu marcase sfârşitul vărsării de sânge, ci abia începutul ei.

În clipele de după trezire am văzut cu acuitate viitorul: Francisc avea să moară curând, fratele lui, Carol, în vârstă de zece ani, avea să-l înlocuiască. Dar Carol era prea tânăr ca să poarte coroana; legea franceză cerea ca țara să fie condusă de un regent până ce regele avea să atingă majoratul, la vârsta de paisprezece ani.

După lege, regentul era ales de o adunare de nobili, şi dată fiind opoziția crescândă față de influența familiei de Guise, nu încăpea îndoială că adunarea avea să încredințeze regența întâiului prinț de sânge regal, Antoine de Bourbon.

Moartea lui Francisc o va lipsi pe Maria de coroana Franței şi familia de Guise nu va mai avea legătură cu tronul. Ei nu-i vor permite lui Bourbon să-şi revendice locul ce-i revine de drept, pentru că el i-ar înlătura, cu siguranță, de la putere. Bourbon, la rândul său, ar aduna o armată de hughenoți pentru a-i contracara – iar de Guise ar face apel la bunii catolici pentru a lupta împotriva ereticilor. Franța ar fi atunci sfâşiată de un război civil.

M-am sculat, am chemat-o pe doamna Gondi şi am trimis-o să-l cheme pe Bourbon la Blois.

În zilele care au trecut până la sosirea lui Antoine de Bourbon, am început să nutresc speranțe timide: lui Francisc îi mai scăzuse febra; din când în când se ridica în şezut şi mânca un pic de terci de ovăz. Mă simțeam mai liniştită şi am ieşit singură ca să profit de aerul rece al toamnei. Am străbătut destul de repede peluza din curte şi am mers spre galeria acoperită unde se juca tenis, care răsuna de strigătele copiilor şi de bufniturile mingii de pereți; mi-am amintit atunci de tinerețe, când îi urmăream pe soțul meu şi pe fratele lui jucând tenis.

Se auzi din nou un strigăt: *Tenez!* şi în aceeaşi clipă pe deasupra capului îmi trecu o minge, făcându-mă să mă întorc şi să mă uit în spate. M-a cuprins brusc greața şi mi-am dus mâinile la ochi; când le-am luat, pe iarba din curte zăcea un morman de trupuri goale, mutilate.

Eram prea uluită ca să pot face altceva decât să mă holbez la ele. Imaginea undui în lumină, apoi se risipi la zgomotul paşilor cuiva care venea în fugă dinspre galerie.

M-am întors şi l-am văzut pe micuțul Navarra, cu o rachetă în mână. Se oprise la câțiva metri de mine şi se uita, cu ochii măriți de spaimă, în acelaşi punct în care văzusem eu cadavrele.

Am dat să mă apropii de el, dar o luă la fugă.

— Stai, Henric! am strigat eu după el.

Se opri, lăsându-mă să ajung îndeajuns de aproape ca să putem vorbi.

— Ai văzut şi tu, nu-i aşa? l-am întrebat uluită. Ai văzut…

Micuțul mă privi peste umăr; obrăjorii i se încrețiră şi fugi înapoi în galerie.

Imediat ce m-am întors la palat, l-am chemat pe Ruggieri.

Când magicianul, palid şi fără vârstă, se prezentă în fața mea, i-am spus:

— Moartea lui Henric nu a fost sfârşitul. Visele mele nu

m-au adus în Franța numai pentru el: vor mai muri multe mii de oameni dacă nu iau măsuri. Trebuie să aflăm ce am de făcut.

Ruggieri îmi evită privirea. Spuse, uitându-se undeva, dincolo de mine:

— Viețile fiilor tăi au fost obținute cu prețul sângelui altora. Sunt convins că nu vrei să măcelăreşti o mie de oameni pentru ca alți o mie să nu moară.

— Sigur că nu, l-am repezit. Dar fac deja tot ce pot, în practică, pentru a împiedica un război între catolici şi hughenoți. Tu eşti magician, astrolog; eşti sfetnicul meu. Sunt sigură că ştii ce s-ar mai putea face ca să nu mai fie vărsare de sânge.

— Ți-am mai spus că talismanele nu înseamnă mare lucru în fața catastrofei copleşitoare. Până la urmă, ce e scris în stele se va împlini.

Lăsă ochii în jos, cu o sfială ciudată:

— Am mai studiat recent astrele; s-au mai schimbat din ziua în care ți-am dat perla. Am crezut că…

Pe obraz îi flutură o emoție pe care nu i-o mai văzusem niciodată – vinovăția:

— Odată cu moartea soțului tău ar fi trebuit să înceteze vărsarea de sânge. Am crezut că impactul unui copil asupra viitorului va fi în regulă, dar trei…

În minte îmi răsunară cuvintele profetului:

Canavaua istoriei e țesută din multe fire. Un singur fir dacă e schimbat cu altul, slab şi putred, se va rupe toată țesătura… şi va curge mult sânge, mai mult decât ați văzut în oricare vis.

Madame la Reine, *copiii aceştia nu ar trebui să existe…*

— *Nu,* am şoptit eu. Sunt mamă şi-mi iubesc copiii. Ce-mi spui tu acum? Că ar trebui să-mi învinovățesc copiii? Că ar trebui să ridic mâna asupra lor? Sigur nu-mi spui asta, pentru că altfel, domnule, aş ridica mâna asupra *ta.*

Magicianul stătea cu fruntea plecată; umerii lui gârbovi îmi spuneau că se simte nenorocit, înfrânt.

— Vrei să-i omor, nu-i aşa? am şoptit iar. Îi ceri unei

mame să-şi distrugă propriii copii… Blestemat să fii. Să arzi în flăcările Iadului!

Ruggieri trase adânc aer în piept şi ridică privirea spre mine, cu o expresie plină de o tristeţe intensă, dar blândă.

— Va veni şi timpul acela, Catherine. Şi dacă tu nu faci ceea ce trebuie va fi un măcel cum nu se poate măcar închipui. S-ar putea să fie deja prea târziu.

— Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti cu atâta mârşăvie? am strigat cu voce tremurândă, sărind în picioare. Cum îndrăzneşti să vorbeşti aşa de copiii mei? Dacă nu vrei să mă ajuți în felul în care doresc eu, poate că a venit timpul să pleci din slujba mea.

Se ridică şi el. Tristeții de pe chipul lui îi luă locul masca de un calm elegant. Se înclină ca un curtean desăvârşit.

— Cum doriți, *Madame la Reine.*

În dimineața zilei următoare eram convinsă că nu-mi aminteam cum trebuie discuția noastră, că Ruggieri nu fusese capabil să-mi spună asemenea lucruri cumplite. Cu siguranță că înțelesesem greşit. Când am trimis după el, curierul s-a întors şi mi-a spus că apartamentul lui era deja gol şi că servitoarea nu ştia unde a plecat.

Mi-am alungat din minte imposibilele cuvinte ale lui Ruggieri şi am început să mi-o folosesc în scopuri mai practice. Mă temeam că zvonurile despre sănătatea precară a tânărului rege vor fi ajuns la urechile lui Bourbon, care putea considera că a venit momentul să îşi adune adepții şi să ia castelul cu asalt. Din fericire, sosi la Blois la numai trei zile după ce trimisesem după el – însoțit doar de valetul său şi de doi nobili de rang mai mic.

În pragul cabinetului meu, prințul fu foarte revoltat când gărzile îl informară că prietenii lui trebuie să rămână afară. Stăteam în spatele uşii închise şi-l ascultam cum înjură în gura mare: subtilitatea şi

stăpânirea de sine erau trăsături care-i lipseau.

Totuşi, după ce se calmă şi uşa cabinetului se deschise, îmi zâmbi larg şi se înclină cu o fervoare de-a dreptul comică. Îşi scoase pălăria de catifea, scoţând la iveală o mulţime de şuviţe de păr alb şi meşa lui cenuşie şi creaţă. Purta mai multe bijuterii decât mine: un cercel de aur cu diamante, un pandantiv cu rubin şi mai multe inele sclipitoare.

— *Madame la Reine,* sunt la ordinele Maiestăţii Voastre. Ce trebuie să fac ca să vă mulţumesc?

I-am întins mâinile. Era soţul verişoarei lui Henric, Jeanne, şi tatăl micului Navarra, deşi – ocupat cu femeile şi cu tot felul de intrigi politice – rareori îşi vedea familia. Când ne întâlneam însă, ne purtam ca nişte rude.

— Veniţi şi staţi lângă mine, i-am răspuns. E multă vreme de când n-am mai stat de vorbă.

Îmi luă iute mâinile şi mi le sărută pe amândouă, apoi se aşeză vesel în fotoliu. I-am zâmbit şi eu, dar mi-am reluat repede mina sobră. După moartea lui Henric aveam sufletul prea gol ca să mai pierd vremea cu amabilităţi. I-am vorbit pe un ton serios:

— Am auzit, domnule, că protestanţii sunt nemulţumiţi. Că a avut loc o întâlnire lângă portul Hugues şi că s-a discutat înlăturarea fraţilor de Guise de la putere.

Bourbon ridică surprins din sprâncene; pielea fină de pe frunte i se strânse imediat în zeci de cute superficiale. Rămase o clipă mut, cu ochii la mine, după care începu să bâiguie:

— Ah, *Madame la Reine…* Ah. Nu e nimic personal, credeţi-mă. Doar că trebuie să-mi protejez drepturile mele ca prim prinţ de sânge regal.

Se opri şi, într-un jalnic efort de a schimba subiectul, spuse:

— La sosire am întrebat de Maiestatea Sa şi mi s-a spus că este indispus. Îmi pare rău să aud aşa ceva; nu se simte bine?

— Este neliniştit de acţiunile hughenoţilor. De gândul că oamenii conspiră să ridice armele împotriva lui…

— Nu împotriva lui! protestă Bourbon dând din mâini, de parcă voia să se apere de vorbele mele. Nu, *Madame la Reine!* Mai bine mor decât să acţionez împotriva regelui!

— Dar aţi ridica sabia împotriva Marelui Maestru de Guise, pe care l-a numit fiul meu personal, şi împotriva fratelui său, cardinalul de Lorena, pe care soţul meu l-a numit Mare Inchizitor. Asta nu este trădare, domnule?

Bourbon căscă ochii, cuprins de panică; la asta nu se aşteptase din partea mea.

— Nu! Doamnă, vă implor, nu este!

— Cum nu e? l-am întrebat.

— Nu vrem să ridicăm armele împotriva regelui. Dar vrem să arătăm, cât mai răspicat, că fraţii de Guise au depăşit limitele.

— Vreţi să-i arătaţi asta Maiestăţii Sale cu ajutorul archebuzelor, i-am spus, cu glas scăzut şi cu un ton şi mai ameninţător. Cu săbiile şi tunurile. Veţi vărsa sânge ca să-l forţaţi să-i îndepărteze pe miniştrii pe care el şi cu tatăl său i-au ales. Asta nu e loialitate, domnule de Bourbon. Asta e trădare.

M-am ridicat, obligându-l şi pe el să se ridice odată cu mine. Începu să-şi frângă mâinile şi să se vaiete:

— Nu! Jur pe ce am mai sfânt! *Madame la Reine,* vă rog, ascultaţi-mă…

— Am auzit destul, i-am spus eu cu răceală. Îndepărtaţi-vă, ca să pot chema gărzile.

Căzu în genunchi şi-mi tăie calea, tremurând ca un nevolnic dezgustător.

— Pentru numele lui Dumnezeu! ţipă el. Ce trebuie să fac ca să vă conving? Am să le ordon să se demobilizeze. Am să-i reneg. Spuneţi-mi ce doreşte Maiestatea Sa şi voi face întocmai, ca să dovedesc că-i sunt loial numai regelui.

M-am aşezat la loc. Am deschis sertarul biroului şi am scos un pergament acoperit cu un scris impecabil, de

copist. Bourbon putea să-i renege pe hughenoți cât poftea – dar el era numai un lider. Rebeliunea putea continua foarte uşor şi fără el.

— Ridică-te şi semnează asta, i-am cerut.

Sări în picioare şi se uită neîncrezător la foaia de hârtie:

— Desigur, *Madame la Reine,* dar ce reprezintă?

— Un document legal prin care renunțați la drepturile de regență în cazul morții lui Francisc şi mi le transferați mie, i-am răspuns.

Privi concentrat documentul şi în ochi i se aprinse o scânteie ce dovedea că înțelesese; sângele i se întoarse în obraji, care i se făcură roşii ca racul. Îşi dădea seama că-l manipulasem.

— Regența? şopti el, apoi spuse mai tare: Nu-mi spuneți că tânărul rege e grav bolnav.

N-am răspuns nimic. Nu voiam să chem gărzile să-l arunce în închisoare – dar, dacă era nevoie, o făceam, iar Bourbon intuia acest lucru. Când îmi întâlni privirea nemiloasă, începu să se agite. *Creatură jalnică,* mi-am zis în gând. *Să ferească Dumnezeu Franța să ajungi tu vreodată rege.* Nu puteam înțelege cum reuşise să facă un copil atât de minunat.

Am înmuiat o pană nouă în călimară şi i-am întins-o peste birou. Bourbon se uită la ea ca la un scorpion. Totuşi, după o vreme o luă şi întrebă unde să semneze.

Am împins foaia spre el şi i-am arătat unde. Se aplecă peste ea şi semnă repede: A-ul şi B-ul erau uriaşe, spectaculoase, cu o mulțime de bucle. Pe urmă se trase înapoi cu un oftat care trăda dezgustul de sine însuşi.

Am luat documentul şi l-am fluturat de câteva ori ca să se usuce cerneala, apoi l-am pus înapoi în sertar. M-am ridicat, obligându-l să facă la fel.

— Înălțimea Voastră, am spus eu ca şi cum mi-aş fi amintit în sfârşit că vorbesc cu un prinț. Eroicul dumneavoastră act de sacrificiu de sine nu va trece neobservat. La timpul potrivit voi spune tuturor cum ați

pus binele Franței mai presus de propriile interese.

Ştiam, desigur, amândoi că niciunul din noi nu va sufla în veci o vorbă despre asta – eu, pentru că trebuia să păstrez secretul; el, de ruşine.

Cu toate acestea, am continuat pe un ton călduros:

— Rămâneți o bucată de vreme cu noi, la Blois, vă rog. Faceți parte din familie şi sunteți întotdeauna bine-venit.

Începu să mormăie ceva dezlânat despre recunoştința pentru ospitalitatea mea şi despre nevoia urgentă de a se întoarce la Paris. I-am întins mâna şi, când mi-a atins-o cu buzele, abia şi-a stăpânit un fior.

N-aveam nevoie de Cosimo Ruggieri, mi-am spus. Tocmai evitasem un potențial război folosindu-mă exclusiv de inteligența mea. Totuşi, după ce Bourbon se furişă afară pe uşă şi-o închise în urma lui, mi-am lipit obrazul de suprafața netedă şi rece a biroului şi-am început să plâng în hohote.

După întâlnirea cu Bourbon am coborât scara care ducea la apartamentul regelui. Ducele de Guise urca în fugă şi era atât de neatent, că aproape ne-am izbit unul de altul. Gâfâia, iar aroganța lui înnăscută era acum înlocuită de o panică oarbă; în ochi i se citea moartea tuturor viselor.

Renunțând la orice protocol, mă apucă de braț:

— *Madame la Reine!* V-am căutat peste tot! Doctorul Paré vă cheamă imediat în camera regelui!

Am luat-o amândoi la fugă. Am trecut valvârtej pe lângă adunarea solemnă de pe coridor şi am intrat în anticamera regelui. Acolo mă aştepta doctorul Paré, cu o față palidă şi mohorâtă. Lângă el stătea Maria, ca o stafie cu ochi mari, învârtind întruna în mâini o batistă boțită; ne aşteptase în tot timpul ăsta pe mine şi pe unchiul ei, ducele de Guise, care o cuprinse de umeri.

Doctorul Paré nu-şi pierdu vremea cu politețuri; era un om pe care nu-l impresionau titlurile şi, în orice caz, nu-l impresiona Maria, regina Franței. Înțelegea că dragostea

de mamă o depăşeşte pe aceea a unei soții politice, aşa că mi se adresă direct mie:

— Starea Maiestății Sale s-a înrăutățit, doamnă. În ultimele două ore febra i-a crescut foarte mult. Infecția i-a pătruns în sânge.

Am închis ochii. Mai auzisem din gura doctorului Paré cuvintele acestea, cu care pecetluise şi soarta soțului meu.

— Ce înseamnă asta? întrebă Maria. Ce e de făcut?

— Eu nu mai pot face nimic, îi răspunse doctorul. E o chestiune de ore, cel mult o zi sau două.

Maria se repezi la el; mişcarea ei mă făcu să deschid ochii, tocmai când încerca să-şi înfigă unghiile în obrajii doctorului. Ducele de Guise se chinuia s-o tragă înapoi.

— Nu se poate să moară! Nu trebuie să-l laşi! țipă ea.

În timp ce ducele şi doctorul încercau s-o liniştească, eu am intrat în dormitor, ca să-mi veghez copilul. Francisc zăcea cu ochii strâns închişi şi plini de cruste, cu obrajii acoperiți de o culoare vineție, nesănătoasă. Era acoperit până la bărbie cu o învelitoare groasă de blană; chiar şi aşa, dinții îi clănțăneau. M-am cățărat în pat lângă el şi l-am luat în brațe, lipindu-mă de el ca să-l încălzesc. Am rămas acolo chiar şi după ce Maria, mai calmă, a intrat şi s-a aşezat lângă pat. Chipul ei atârna parcă deasupra noastră, ca o lună palidă şi neliniştită.

Nu mai e mare lucru de spus. Francisc nu şi-a recăpătat cunoştința, deşi uneori gemea de durere. Când îi sosi sfârşitul, trupul începu să i se zvârcolească, iar şi iar. Când Maria începu să spună în şoaptă *Bucură-te, Marie* şi *Tatăl nostru,* rămase nemişcat, iar când îşi dădu, horcăind, ultima suflare, din nas îi izbucni un şuvoi de puroi gălbui.

Abia atunci mi-am desfăcut şi eu brațele şi-am coborât uşurel din pat. Maria se opri din rugăciuni îngrozită, cu ochii țintă la trupul mort al soțului ei; am îmbrățişat-o şi am simțit-o moale ca o cârpă.

I-am şoptit la ureche:

— Acum du-te acasă, în Scoția. Vei fi mai în siguranță acolo decât aici, crede-mă.

L-am lăsat pe Francisc cu Maria şi frații de Guise, care, cuprinşi de isterie, încercau să dea cadavrului primele îngrijiri, şi am ieşit să-i caut pe ceilalți copii. Guvernanta fusese prevăzătoare şi-i îmbrăcase în negru, adunându-i pe toți în apartamentul lor. Carol stătea impasibil şi-i urmărea pe Eduard, Margot şi pe micul Navarra cum îi aruncau o minge de tenis câinelui, care o aducea înapoi, având grijă să nu se apropie de Carol. Când mă văzu, băiatul îmi aruncă o privire încruntată:

— A murit? A murit Francisc şi eu sunt rege?

N-am fost în stare decât să dau din cap. Margot şi micul Navarra începură să plângă, Eduard o luă pe Margot în brațe, iar Carol îşi arcui buzele într-un rânjet satisfăcut.

— Vezi? îi zise el lui Eduard. Acuma eu sunt rege şi tu o să trebuiască să faci tot ce-ți spun eu!

Când văzusem lacrimile copiilor, îmi venise şi mie să plâng, dar vorbele lui Carol mă făcură imediat să-mi treacă.

— Nu, n-o să trebuiască, l-am corectat. Tu eşti rege numai cu numele. Eu conduc Franța acum.

Treizeci şi patru

După moartea lui Francisc, Maria avu înțelepciunea să plece acasă, la Edinburgh. În încercarea disperată de a nu scăpa cu totul Coroana din gheare, familia de Guise formă un grup ultracatolic ce urmărea să-i elimine cu totul pe hughenoți. Din cauză că Antoine de Bourbon se convertise din nou la catolicism, soția lui, Jeanne – regină a Navarrei, care acum era oficial protestantă –, se separă de el. Deşi rămăsese la Curte, tensiunea politică mereu crescândă o făcea să mă evite.

Fratele mai mic al lui Bourbon, Louis, prinț de Condé – un om mult mai statornic –, îi luă acestuia locul şi se dovedi, împreună cu amiralul Coligny, un conducător priceput. Protestantismul continua să se răspândească. Mulți intelectuali de la Curte – toți oameni raționali şi sinceri – erau atraşi de el; de aceea n-am reuşit să percep ostilitatea care creştea dincolo de zidurile palatului.

Frații de Guise se aruncară cu toate forțele în campania lor antihughenotă. Într-o duminică, ducele se plimba călare prin ținut şi auzi în depărtare zvon de psalmi. Suita înarmată care-l însoțea descoperi sursa: un hambar plin ochi cu hughenoți care-şi țineau în secret liturghia.

Conform legilor din Franța, erezia se pedepsea cu moartea – măsură pe care soțul meu şi tatăl său preferaseră de obicei s-o ignore. Dar de Guise îşi asmuți gărzile asupra cântăreților, măcelărind şaptezeci şi patru de nevinovați şi lăsând în urmă încă vreo sută de răniți.

Hughenoții se răzbunară neîntârziat. În Parisul catolic era pace, dar în țară se dădeau lupte peste tot. Condé şi Coligny îi conduceau pe hughenoți, de Guise şi inconstantul Bourbon pe regaliştii catolici.

Timp de un an se duseră lupte cumplite. Eu pledam în favoarea negocierilor, dar de Guise, uzând de popularitatea lui ca erou de război, pleda din toate

puterile împotrivă şi beneficia de un sprijin extraordinar. Resemnată, am dat ordin să se adune trupele; când am urcat pe metereze, bătrânul Montmorency mă certă cu asprime: nu-mi dădeam seama de teribilul pericol în care-mi puneam propria persoană? Am râs, neştiind că afară, jos, în apropierea zidurilor, Antoine de Bourbon primise un glonț de archebuză în umăr în timp ce se uşura în dosul unui copac. Muri la scurtă vreme după aceea, iar fiul său, Henric, în vârstă de zece ani, deveni regele Navarrei.

Văduva lui Bourbon hotărî că e timpul ca ea şi fiul său să se întoarcă şi să se stabilească permanent în micuțul regat pe care îl conducea acum micul Henric.

— Fără lacrimi, mă avertiză Jeanne cu asprime când am îmbrățişat-o, înainte să urce în caleaşca.

Am ascultat-o şi am sărutat-o solemn, după care l-am luat în brațe pe micul Henric.

— Oricât de înspăimântătoare ar fi lucrurile pe care le vezi, i-am şoptit eu la ureche, nu trebuie să te sperii. Ele îți apar ca să te îndrume. Scrie-mi despre ele dacă vrei, şi-am să-ncerc să te-ajut.

Băiețelul dădu din cap sfios. I-am pus în mână o carte cu un poem italian – *Rinaldo* al lui Tasso, un roman frumos, de aventuri, pentru un băiețel precoce – apoi, când regina şi fiul său urcară în caleaşcă, am făcut un pas în spate.

Bourbon nu era singura pierdere pe care o suferiseră regaliştii. Ducele de Guise se distinse din nou în luptă, capturându-l pe Condé, dar după câteva luni muri sub zidurile Orléansului, împuşcat în spate de un spion al lui Coligny.

M-am folosit de acest prilej ca să împiedic alte vărsări de sânge. Trecând peste protestele familiei de Guise, care era însetată de răzbunare, am început negocierile cu rebelii. În schimbul eliberării lui Condé şi a unor drepturi de practică a religiei lor, hughenoții lăsară armele. L-am numit pe fiul lui de Guise, Henri, în poziția de Mare

Maestru pe care o deținuse tatăl său şi i-am primit pe hughenoți înapoi la Curte.

În anii de pace care au urmat, copiii mei creşteau. Margot deveni o tânără dezghețată, cu cârlionți negri, strălucitori şi cu trăsături foarte expresive. Când zâmbea, ochii ei negri prindeau viață şi-i făceau pe bărbații mai sensibili să leşine. Era sănătoasă tun, îi plăcea la nebunie să călărească şi să danseze şi se dovedi un adevărat copil-minune în studiul matematicii.

Eduard – acum duce de Anjou – era înalt, cu ochii negri şi trăsăturile prelungi, frumoase, ale tatălui său. Avea slăbiciunea familiei Medici pentru eleganță şi îi plăceau mult bijuteriile – cu cât mai strălucitoare, cu atât mai bine. Lui Eduard îi împărtăşeam tot ce ştiam eu despre guvernare, iar el se dovedi un elev capabil, care înțelegea foarte repede intrigile şi nuanțele mai delicate ale diplomației.

Carol creştea şi el, dar n-aş putea spune că a devenit vreodată bărbat. Avea bărbia mică, fruntea şi ochii prea mari; această nefericită combinație de trăsături nu era cu nimic îmbunătățită de semnul urât din naştere pe care-l avea sub nas. La cel mai mic efort se făcea palid şi începea să gâfâie. Îl nemulțumea sănătatea lui precară şi mintea înceată, era îngrozitor de gelos pe frumusețea şi inteligența fratelui său şi avea adesea crize de furie incoerentă.

Am crezut că, la un moment dat, va depăşi crizele acelea de isterie, dar frecvența şi intensitatea lor erau din ce în ce mai mari. Când Maiestatea Sa a împlinit paisprezece ani – vârsta majoratului – lăsă în continuare în grija mea guvernarea; am scos o lege care-i cerea să aibă aprobarea Consiliului său pentru ordinele pe care voia să le dea. În public, Carol se descurca de minune recitând pe dinafară discursurile pe care i le scriam eu. Dar în rest se revolta împotriva mea pe toate căile, iar în ziua în care împlini paisprezece ani insistă, împotriva voinței mele şi a recomandărilor medicilor, să participe la

vânătoare.

Eduard, care avea aproape treisprezece ani, şi sora lui mai mică, Margot, călăreau alături de mine şi de rege. Era spre sfârşitul lui iunie şi Valea Loarei se desfăşura în faţa noastră, bogată şi plină de viaţă. Până şi Montmorency cel cu părul alb acceptase invitaţia noastră la vânătoare, făcând şi mai mult să mi se pară că e din nou ca-n vremurile bune.

Îmi venea greu să nu mă uit mereu îngrijorată spre Carol sau să nu cer o oprire ori de câte ori respiraţia îi devenea şuierătoare. Dar urmărirea îl umplea de atâta emoţie, că-şi biciuia întruna calul, să meargă mai repede, şi izbucnea mereu într-un râs nestăpânit, cu ochii mari şi strălucitori.

Îi cerusem maestrului de vânătoare să facă urmărirea scurtă şi vânatul uşor de prins. După vreo jumătate de ceas, ogarii încolţiră animalul într-un desiş: era un iepure sălbatic, victima cea mai puţin ameninţătoare pentru un copilandru bolnăvicios.

— Al meu e! jubilă Carol când maestrul chemă ogarii înapoi.

Descălecă şi începu să străpungă cu sălbăticie desişul cu o suliţă. Când iepurele apăru, îl străpunse în pântece, ţintuindu-l de pământ. Eu şi copiii descălecaserăm şi noi şi ne-am apropiat ca să-l felicităm pentru prima lui captură – dar lumina stranie din ochii lui ne reduse la tăcere.

Iepurele se zbătea să scape, cu ochii lui galbeni căscaţi, cu labele chircite. Râzând, Carol se lăsă pe vine ca să pună mâna pe rană, iar iepurele îl muşcă.

Carol scoase un urlet înfiorător şi-şi băgă degetele în rană, după care trase şi trase, până ce animalul începu să ţipe; blana se rupse, lăsând la vedere muşchii roşii, lucioşi. Asta îl încântă şi mai mult pe Carol: băgă iar mâna în pântecele animalului muribund şi-i scoase afară măruntaiele. Cu un rânjet de nebun, le ridică în sus – cu intestinele atârnându-i printre degete – ca să le vadă

toată lumea.

În timp ce ceilalți călăreți se apropiau de noi, Carol îşi lăsă fața în mâini. În spatele lui erau crengi de anin şi de brebenei. Se uită iar în sus, cu ochi strălucitori şi cu dinții dezgoliți într-un rânjet feroce. Între ei atârnau măruntaiele – de un roşu sinistru, întocmai ca semnul lui de deasupra buzei.

Mârâia şi dădea din cap exact ca un câine care şi-a înfipt colții în gâtul prăzii. Am trecut în fața lui, încercând în zadar să-l ascund de ochii celorlalți.

— Doamne, şopti Eduard.

Se repezi la Carol şi-i dădu o lovitură care-l făcu pe rege să se clatine. Carol urlă şi se înecă cu sângele, apoi îl scuipă din gură.

— Blestemat să fii! el. Cum îndrăzneşti să te atingi de persoana mea!

Se repezi la Eduard. Am încercat să mă bag între ei: Carol lovea orbeşte, încercând să mă dea la o parte, în timp ce Eduard se străduia să-l prindă de mâini. Bătrânul Montmorency apăru şi el în toiul încăierării; se băgă între ei şi, din toată busculada, Carol fu trântit la pământ, iar pe Eduard reuşi să-l tragă de-o parte.

Regele scotea țipete incoerente. Rupea iarba cu degete spasmodice, împrăştiind în aer smocuri întregi, de parcă voia să ucidă pajiştea nevinovată.

Ceilalți vânători se îndepărtară în tăcere. Până la urmă Carol obosi atât de tare, că trebui dus înapoi la castel cu o lectică. Tuşea atât de mult şi de tare, că batista i se umplu de sânge.

Am rămas în noaptea aceea la căpătâiul lui, avându-l alături doar pe doctorul Paré, care nu-şi putu ascunde cu totul îngrijorarea la vederea sângelui. Din fericire, Carol nu făcu febră şi, când tusea îi lăsa răgaz, firea lui ursuză apărea din nou la suprafață.

— Am să mor tânăr, afirmă el mohorât, şi toată lumea o să se bucure.

— Nu mai vorbi aşa! l-am certat eu. Ştii foarte bine că,

dacă s-ar întâmpla cumva să mori, mi-ai sfâşia inima.

— Ştiu eu că tu vrei să ajungă Eduard rege, spuse el ridicând o sprânceană subțire.

— Ce lucru îngrozitor îmi spui! Eu vă iubesc pe toți la fel!

— Nu-i adevărat, insistă el obosit. Pe Eduard îl iubeşti mai mult. Şi asta-i trist, *maman,* pentru că după ce-o să mor eu, o să se arate cum e el cu adevărat, un monstru.

Niciunul dintre argumentele mele nu-l putu face să-şi schimbe părerea şi la scurtă vreme am renunțat să mai încerc.

Când regele se apropia de vârsta de şaptesprezece ani, iar ducele de Anjou de şaisprezece, în Olanda şi Flandra izbucniră tulburări provocate de Filip de Spania. Locuitorii erau protestanți – hughenoți, cum le spuneam noi tuturor – şi reprimarea dură a religiei lor i-a determinat să se revolte. Filip trimisese o mulțime de trupe ca să înăbuşe răscoala, dar n-a fost suficient ca s-o împiedice să se transforme într-un adevărat război.

Într-o dimineață rece de iarnă, ambasadorul Spaniei la Paris, Alava, mă anunță că Filip trimitea douăzeci de mii de soldați în Olanda şi cerea permisiunea de a trece prin Franța.

Nu i-am dat-o. Relațiile noastre cu hughenoții francezi erau suficient de încordate ca să nu mai fie nevoie să aducem douăzeci de mii de soldați catolici printre ei. Ca o precauție, am angajat o mie de mercenari elvețieni ca să păzească granița. Nu m-am gândit nicio clipă că Filip vrea să invadeze Franța, dar nu aveam încredere în armata spaniolă.

Nu m-am aşteptat deloc ca hughenoții să fie alarmați de prezența elvețienilor la graniță şi nici nu mi-a trecut prin minte zvonul pe care aveau să-l răspândească: în timp ce Filip strivea rebeliunea din Țările de Jos, eu aveam să-i trimit pe elvețieni să-i măcelărească pe hughenoți.

Într-adevăr, avându-i pe elvețieni de pază la graniță, mă simțeam liniştită – într-atât încât să-l duc pe Maiestatea Sa, a cărui sănătate lăsa încă de dorit, în satul Montceaux, la sud-est de Paris.

Într-o zi răcoroasă de septembrie, chiar înainte de amiază, stăteam împreună cu Carol şi Margot pe balcon, uitându-ne la bazinul plin cu crapi din curtea de jos. Dincolo de el se întindeau pădurile îmbrăcate în galben, roşu şi ruginiu.

Deodată, pe balcon dădu buzna Eduard, asudat şi roşu la față.

— Se adună în oraşul vecin, reuşi el să rostească printre gâfâieli. Trebuie să plecăm imediat!

— Sunt numai zvonuri, l-am dojenit eu. Linişteşte-te şi aşază-te lângă noi.

Auzisem mai devreme că hughenoții pregătesc un atac, dar nu mi se păruse ceva realist.

— Mă plimbam călare, *maman!* I-am văzut cu ochii mei!

— Pe cine? întrebă Carol, dar eu mă ridicasem deja înainte ca Eduard să termine de vorbit.

— Unde sunt? l-am întrebat. Şi câți?

— Două sate mai încolo, spre vest – sute de pedestraşi. Am trimis deja iscoade. Dacă avem noroc, se întorc într-o oră.

Am tras aer adânc în piept, ceva mai liniştită, amintindu-mi că o armată se mişcă de câteva ori mai încet decât un călăreț.

Carol lovi cu pumnul în brațul fotoliului:

— Eu sunt regele. Nu-mi răspunde nimeni la întrebare?

Margot, deşi albă la față de spaimă, îi puse fratelui ei mâna pe umăr, încercând să-l liniştească:

— Hughenoții, Maiestate. Trebuie să luăm măsuri de precauție.

Carol se ridică din fotoliu:

— Visezi, îi spuse el lui Eduard. Precis ai înțeles

greşit…

— Aveau săbii şi lănci, iar călăreții aveau archebuze, ripostă Eduard. Vorbeau franțuzeşte şi prin apropiere nu sunt trupe regale. Cine altcineva ar putea fi?

M-am întors spre Carol:

— Dacă sunt într-adevăr hughenoți care se îndreptă încoace, trebuie să te punem la adăpost. La o jumătate de oră de mers călare este o fortăreață, în târgul Meaux. Trebuie să mergem imediat acolo.

— Eduard minte, bombăni Carol. Dacă este cineva la Curte căruia îi place să lanseze zvonuri, apoi el e acela.

Dar eu eram de neclintit. Peste o oră ne urcam într-o trăsură şi plecam la Meaux, lăsând totul pe loc, în afară de lucrurile cele mai valoroase.

Înconjurată de un şanț fără apă, fortăreața de la Meaux era un bastion înalt şi solid, cu metereze crestate. Am intrat prin fălcile ei căscate, înfiorându-ne la auzul scârțâitului sinistru cu care vechea poartă de fier cobora în spatele nostru.

Încăperile castelului erau reci şi goale, portarul era surd şi morocănos. Timp de câteva ore Eduard a străbătut meterezele împreună cu gărzile noastre scoțiene, iar eu şi Margot am rămas lângă Carol. Între două crize de tuse, regele insista că totul nu era decât o farsă răutăcioasă de-a fratelui său.

Se lăsă noaptea. Maiestatea Sa adormi cu capul în poala lui Margot. Eu am început să rătăcesc pe coridoarele lungi şi friguroase, învinuindu-mă pentru primejdia în care se afla familia mea şi întrebându-mă cum am să pot să-i duc înapoi la Paris, unde să fie în siguranță, printre catolici. Trecuse bine de miezul nopții când am văzut o siluetă venind grăbită spre mine, cu o lampă în mână.

— *Maman!* şopti Eduard. Vin!

— Cine? am întrebat eu.

— Elveții sau rebelii. O să aflăm curând răspunsul.

Mă duse sus, pe metereze. În vârful turnului, vântul era puternic şi rece; m-am sprijinit cu o mână de marginea de piatră ca să-mi recapăt suflul şi să-mi adun fusta pe lângă mine, şi m-am uitat în jos.

Dincolo de pajiştea din faţa castelului se întindea o pădure; printre ramurile negre ale copacilor se zăreau lumini care se apropiau constant. Pe pajişte apărură vreo sută de oameni cu torţe; vântul care-mi şuiera pe la urechi le acoperea sunetul paşilor. Luminile se mişcară încet spre marginea şanţului şi se adunară într-un pătrat perfect.

Jos, la picioarele turnului, unul dintre scoţieni strigă:

— Cine-i acolo?

L-am prins pe Eduard de braţ. Răspunsul nu se auzi clar din cauza vântului, dar am înţeles esenţa. Corpul elveţian de armată venise să se pună la dispoziţia Maiestăţii Sale.

Comandantul, căpitanul Bergun, un bărbat de o politeţe ireproşabilă, purta aceeaşi uniformă ca oamenii săi: o tunică simplă, cafenie, cu o cruce albă, pătrată, pe piept. El şi ceilalţi ofiţeri călare flancau infanteria care venise în ajutorul nostru. Bergun ne ceru politicos să urcăm în trăsură şi îi explică vizitiului cum să ajungă la Paris.

Trăsura era înconjurată de o formaţie de o sută de oameni. În faţa, în spatele şi pe cele două laturi ale trăsurii mergeau câte cinci oameni cu lănci în mâini. Pe fereastră vedeam o mare de lame de oţel sclipind şi mişcându-se în ritmul marşului cântat în dialectul german din Elveţia.

Timp de vreun sfert de ceas ne-am mişcat cu viteza melcului. Am căzut într-o moţăiala agitată, din care m-a smuls pocnetul unei archebuze. Unul dintre caii de la trăsură se cabra; înjurăturile oamenilor de pe capră fură acoperite de strigătele căpitanului Bergun. Când răsună o altă archebuză, luminile torţelor măturară întunericul din

jur. Glonțul lovi uşa trăsurii, făcând-o pe Margot să-i adăpostească regelui înnebunit de spaimă capul în poala ei.

Afară, un lăncier cu obraji rotunzi se împletici şi lovi roata cu umărul; glonțul îi zburase un obraz şi buza de sus. Căzu şi fu călcat în picioare de cei ce se grăbeau să acopere breşa.

Din întuneric se auzi strigătul de luptă: *Monjoie!*

Margot îşi făcea cruce după cruce; Carol se văita cu capul în poala ei. Eu şi cu Eduard ne uitam cum joacă lumina torțelor pe spinările lăncierilor când coborâră toți deodată armele. Se auzi un nou foc de archebuză; vizitiul se prăbuşi la pământ, iar caii începură să necheze. Trăsura se înclină pe spate şi umerii mi se loviră de peretele ei; Margot căzu peste mine. Carol şi Eduard căzură şi ei unul peste altul, încâlcindu-se unul în brațele şi picioarele celuilalt, până când trăsura se îndreptă singură, cu o zguduitură.

M-am întins până la fereastră şi m-am uitat la lăncile care se agitau. Răniții țipau: mai căzu un elvețian, iar eu am început să mă gândesc cum să-i conving pe rebeli să-mi cruțe copiii.

Un plumb îmi trecu pe lângă ureche şi Eduard începu să scâncească, îşi duse o mână la umăr şi o luă de-acolo plină de sânge. M-am ridicat, vrând să-l apăr cu trupul meu, dar el m-a prins de braț şi m-a îmbrâncit pe banchetă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, *maman,* stai jos până nu-ți zboară ăştia capul!

Elvețienii strânseseră din nou rândurile în jurul nostru. Un ofițer îşi lăsă calul şi luă hățurile trăsurii. Am mai mers o bucată scurtă de drum, apoi ne-am oprit din nou. Căpitanul Bergun veni lângă noi. Aplecându-se în şa, ne informă:

— A fost un grup de iscoade hughenote; doi au scăpat şi o să le dezvăluie capilor lor unde suntem. Nu putem continua în ritmul ăsta. O să trimită călăreți cu

archebuze.

Se uită atent la Eduard, care stătea în spatele meu:

— *Monsieur le Duc,* sunteți rănit!

— E numai o zgârietură, făcu Eduard.

Am scos capul pe fereastră:

— Cât de departe suntem de Paris, domnule căpitan?

— Cam la un ceas de mers, dacă ne mişcăm repede, răspunse el. O să vă însoțim eu şi cu ofițerii mei călare, deşi nu vă putem proteja la fel de bine ca lăncierii.

— Mulțumesc, am zis eu. Spuneți-i vizitiului să nu cruțe caii.

Mergeam atât de repede, că trăsura se zgâlțâia fără milă, obligându-ne să ne agățăm disperați de banchete.

Din cauza efortului de a se ține pe loc, lui Carol i se tăiase răsuflarea şi era îngrozitor de palid, dar nu mai puțin furios:

— Să-i ia naiba pe toți hughenoții de pe lumea asta! icni el. Trebuie să-i vânăm până la ultimul... Iar eu am să-l sfâşii în bucăți cu mâinile mele pe nenorocitul care-a ordonat atacul ăsta!

Eu şi cu Eduard am păstrat o tăcere mohorâtă de-a lungul întregii călătorii. Îmi țineam mâna pe rana lui şi-mi nutream ura care începea să mă cuprindă. Înainte de noaptea asta îmi dedicasem viața menținerii păcii cu orice preț, dar atacul asupra lui Anjou şi a regelui era un lucru de neiertat. Mi-am ațintit privirea dincolo de Carol şi Margot, spre viitor, şi am văzut războiul apropiindu-se implacabil.

Am ajuns la Luvru după trei sferturi de oră, cu un ceas înainte de răsărit. Montmorency ne aştepta: îi trimisesem un mesaj în care-i spuneam că e nevoie de el ca să conducă o armată. Când l-am văzut pe alee împreună cu doctorul Paré – cu barba albă, dar încă hotărât şi în putere –, m-am simțit recunoscătoare. Nu murisem niciodată de dragul lui Montmorency, nici el de-al meu, dar câştigase multe bătălii pentru soțul meu.

Bătrânul soldat şi doctorul se speriară văzând sânge pe mâneca lui Eduard şi nu se lăsară uşor convinşi că nu e rănit serios. Când doctorul se îndreptă spre intrare împreună cu fiii mei, i-am luat lui Montmorency mâinile uriaşe într-ale mele.

— Aţi avut dreptate, domnule, iar eu m-am înşelat. Rebelii erau gata să-i omoare pe rege şi pe Anjou. Dacă aflu cine se află în spatele atacului…

— Prinţul de Condé, răspunse el pe loc. Spionii mei mi-au spus că nepotul meu – adică amiralul Coligny, un nume pe care-l rostea cu mare ruşine – n-a fost de acord şi nu l-a ajutat.

— Dar Condé e un trădător şi n-am să mă las până n-are să aibă parte de sfârşitul pe care-l merită trădătorii.

În noaptea aceea nici n-am intrat în dormitorul meu; i-am convocat pe toţi generalii şi consilierii. Iscoadele lui Montmorency aflaseră că armata lui Condé se îndrepta spre Paris, venind dinspre nord-est.

În următoarea lună am adunat o armată de şaisprezece de mii de oameni. Trupele lui Condé îşi aşezaseră tabăra pe malurile Senei, chiar lângă zidurile cetăţii, tăindu-ne efectiv posibilităţile de aprovizionare. Mi-am înăbuşit ura şi i-am trimis lui Condé emisari – pe care i-a trimis înapoi cu mesajul că poporul Franţei „se săturase să plătească biruri ca să înlesnească stilul de viaţă extravagant al străinilor, în special al italienilor”.

Bătălia pentru Paris începu într-o zi cenuşie de noiembrie. În curtea Palatului Luvru, Montmorency şi comandanţii săi călare îi dădură regelui salutul înainte de a pleca la luptă. Carol cel nestăpânit, nerăbdător să verse sânge, alergă la unul din caii înşeuaţi, dar Montmorency se grăbi să apuce frâul.

— Maiestate, spuse el, persoana voastră ne este prea scumpă, iar hughenoţii şi-au demonstrat dorinţa de a vă captura. Nu ne îngreunaţi misiunea: am avea nevoie de cel puţin zece mii de oameni în plus ca să vă protejăm aşa cum se cuvine.

Unei asemenea logici nici măcar Carol nu i se putea opune. Noi, cei din familia regală, am rămas în palat; niciodată nu mai fusesem până atunci aşa de mulţumită de zidurile lui întărite şi de porţile de fier. Am urcat pe acoperiş şi m-am uitat spre nord-est, deşi clădirile mă împiedicau să văd câmpul de luptă. Eduard – care nici nu mai lua în seamă scobitura din umăr – mă găsi curând; am rămas împreună să privim, în timp ce deasupra capetelor noastre se adunau nori de furtună, mânaţi de vânturi reci.

Lupta începu la ora trei după-amiază. De Condé adunase zece mii de oameni, iar noi şaisprezece mii; victoria noastră părea sigură. O oră mai târziu, iscoadele aduseră vestea că rebelii suferiseră pierderi serioase; după încă o oră aflarăm că şi noi aveam aceleaşi pierderi. Starea mea de spirit se întuneca odată cu norii care acoperiseră soarele.

A treia oră aduse o ploaie rece şi un mesager ud până la piele.

— Conetabilul Montmorency se află la poarta de vest!

Am încruntat nedumerită din sprâncene: eram atât de copleşiţi, încât Montmorency îşi abandonase soldaţii? Am alergat la poartă, unde am găsit un călăreţ sfârşit de puteri, trăgând prin ploaie o targă.

De targă era legat Montmorency, pătura de sub el era plină de sânge, dar nu se vedea nicio rană. Îi scoseseră coiful, şi părul alb i se lipise de ţeastă. Ploaia se înteţise şi m-am aplecat peste el ca să-l apăr.

— Montmorency, l-am strigat eu. Dragă conetabile…

Mi-am pus mâna pe mâna lui murdară, iar el clipi.

— *Madame la Reine,* v-am dezamăgit, vorbi el răguşit.

— Nu, domnule conetabil, n-aţi auzit? l-am contrazis eu forţându-mă să zâmbesc fericită. Trupele noastre sunt victorioase! Aţi pus duşmanul pe fugă; aţi salvat Franţa.

— E adevărat? şopti el.

— Da, i-am răspuns, da!

Auzind acestea, scoase un oftat adânc şi închise ochii.

Eduard, care venise după mine, striga deja după doctorul Paré. L-am luat pe bătrân de mână, iar ceilalți duseră targa înăuntru şi-l întinseră pe patul meu.

A murit a doua zi, fără să-şi recapete cunoştința. L-am înmormântat lângă Henric, regele pe care-l iubise atât de mult.

Treizeci şi cinci

În două zile, armata noastră îl forță pe Condé să se retragă. Forțele rebele se îndreptară spre sud-vest şi se întâlniră cu cele ale nepotului eretic al lui Montmorency, amiralul Coligny. Spionii noştri ne informară că hughenoții angajau mercenari germani ca să-şi sporească rândurile.

Nu aveam altă soluție decât să angajăm şi noi mercenari. Dar mă confruntam cu o dilemă şi mai gravă: moartea lui Montmorency lăsase un mare gol – poziția de locotenent-general, conducător al armatei Franței – şi niciunul dintre candidați nu se bucura de încrederea mea deplină.

Într-o seară, după ce-mi petrecusem toată ziua cu consilierii, Eduard veni la uşa dormitorului meu.

— Fă-mă pe mine locotenent-general, îmi spuse el.

Am râs. Avea numai şaisprezece ani şi acum era îmbrăcat într-o tunică roşie, cu un guler plisat, de dantelă ecru, fină ca pânza de păianjen. Mi-l imaginam plin de noroi, pe câmpul de luptă, şi mi se părea ridicol.

— Eşti nebun, am spus.

Dar Eduard era foarte serios.

— Nu sunt nebun. Uită-te la mine, uită-te la Carol – suntem răsfățați şi cocoloşiți, trăim în lux, în timp ce poporul duce greul războiului. Şi îi mai cerem să moară pentru noi. Carol, cu firea lui imposibilă, nu e tocmai genul care să inspire loialitate, iar eu îmi pierd vremea duelându-mă şi făcând-o pe filfizonul. Lasă-mă să dau poporului un Valois pentru care să merite să lupte, *maman,* care să le inspire devotament. Am să-mi las baltă hainele frumoase şi-am s-o fac pe soldatul eroic. Nu mi-e frică de luptă. Şi-am să-ți câştig războiul ăsta.

I-am răspuns categoric:

— N-ai experiență militară. Nu poți să conduci o armată.

— E adevărat. Dar dacă-mi dai pe cineva experimentat drept aghiotant, am să ascult de el, cum a ascultat tata de Montmorency.

— Şi unde să găsesc un asemenea om?

— Mareşalul Tavannes, răspunse el fără ezitare.

Am ridicat din sprâncene, impresionată de alegerea lui Eduard. Un om de o loialitate indiscutabilă, Tavannes îşi începuse cariera ca paj al bătrânului rege Francisc, apărându-şi stăpânul la Pavia, chiar şi când soldaţii spanioli i-au încercuit şi i-au luat prizonieri. Apoi Tavannes trecuse în slujba lui Henric şi avusese un rol însemnat în victoria de la Calais. Deşi se apropia de şaptezeci de ani şi nu mai vedea cu un ochi, îşi păstrase neatinsă inteligenţa ascuţită.

Dar gândul de a-mi trimite copilul iubit la război stârni în mine o veche şi cunoscută spaimă. Eduard îmi citi gândurile dintr-o ochire.

— Fă-mă locotenent-general şi-ţi fac o promisiune solemnă, îmi spuse el vesel.

— Ce anume? am întrebat cu prudenţă.

— Că n-am să mor.

Scuipă în palmă şi mi-o întinse.

Încet, fără nicio tragere de inimă, am scuipat şi eu în palmă şi mi-am lipit-o de-a lui.

Trecură câteva luni, timp în care Eduard se instrui în arta războiului. În ziua în care a plecat pe front l-am sărutat de drum bun cu un zâmbet curajos, dar după aceea am fugit în dormitorul meu şi-am dat drumul unui şuvoi de lacrimi.

Timp de mai bine de un an se dădură lupte crâncene. Scrisorile lui Eduard, foarte optimiste, nu-mi risipeau spaima de-a dreptul materială; de atâta încordare, mă simţeam epuizată şi bolnavă.

Într-o după-amiază de luni stăteam cu cardinalul de Lorena şi cu alţi membri ai Consiliului de Război şi discutam confruntarea care urma să aibă loc: hughenoţii

se adunau lângă oraşul Jarnac, iar fiul meu şi mareşalul Tavannes, în fruntea a zece mii de oameni, mergeau să-i intercepteze. Lupta avea să înceapă peste vreo două zile. Capul şi gâtul îmi zvâcneau atât de tare, că urmăream cu mare greutate spusele consilierilor.

Tocmai ascultam una dintre tiradele cardinalului împotriva ereticilor hughenoți – închizând din când în când ochii, care mă ardeau şi care nu suportau lumina –, când în uşă apăru doamna Gondi şi mă anunță că Alava, ambasadorul Spaniei, doreşte să-mi vorbească între patru ochi. Nu aveam încredere în ginerele meu, Filip, şi nici în ambasadorul său, aşa că i-am trimis lui Alava un mesaj tăios: dacă doreşte să vorbească cu mine, trebuie s-o facă în prezența membrilor Consiliului.

După scurtă vreme, Alava – un bărbat scund şi rotofei, cu degetele ca nişte cârnați – intră ținând în mâna dolofană o scrisoare. De la fiica mea Elisabeta, m-am gândit eu bucuroasă, dar apoi am văzut privirea tristă a ambasadorului.

— *Madame la Reine,* iertați-mă că vă aduc o veste atât de groaznică.

Am sărit în picioare şi m-am uitat la scrisoarea din mâna lui, pe care am văzut scrisul lui Filip.

— Îmi pare atât de rău, Maiestate, atât de rău… adăugă Alava.

Începu să-mi spună o poveste oribilă despre o tânără care născuse o fetiță moartă şi pierduse atât de mult sânge după aceea, că se făcuse albă ca varul şi murise.

Am uitat de ambasador şi de membrii Consiliului, care amuțiseră. Nu mai vedeam decât infernala scrisoare, scrisă într-o limbă străină, cu caligrafia viguroasă a regelui; am ocolit masa şi am smuls-o din mâna lui Alava.

N-am deschis-o. Am strâns-o la piept, unde aveam perla, ca şi cum ar fi fost Elisabeta însăşi, şi-am căzut în genunchi, gemând.

Nu-mi amintesc când am leşinat; îmi amintesc doar că

mă uitam țintă în tavan, întinsă pe patul din dormitorul meu, şi auzeam şoaptele depărtate şi incomprehensibile ale doamnei Gondi. Trupul şi sentimentele mi se topeau şi mi se amestecau toate într-o singură suferință ucigătoare.

Durerea şi febra mă aduseseră la delir: mă străduiam zadarnic să-mi stăpânesc clănțănitul dinților. Vocile lui Margot şi Carol pluteau pe deasupra patului, dar n-aveam putere să le înțeleg cuvintele.

Umbrele de pe tavan se mişcau şi se amestecau, luând forme de soldați, de săbii, de tunuri; şoaptele femeilor aveau cadența strigătelor de luptă. Timp de ceasuri întregi mi-au trecut prin fața ochilor oameni care se măcelăreau între ei, armate învinse şi victorioase, sânge care se vărsa şi se închega şi se preschimba în cenuşă.

Când m-am trezit, în sfârşit, la căpătâiul meu şedea Margot; alături, trântită într-un fotoliu, sforăia doamna Gondi.

— *Maman!* Slavă Domnului că ți-ai venit în simțiri! se bucură Margot, luându-mi mâna.

— S-a făcut dimineață? am şoptit eu.

— Au trecut cinci zile, *maman.* Am crezut c-o să mori, dar febra a trecut. Doctorul Paré spune că acum o să-ți revii repede.

— Cinci zile! Cum e cu bătălia de la Jarnac?

Chipul ei căpătă o expresie ciudată:

— Vorbeai în somn, *maman.* Vedeai o luptă grea, în care mureau oameni. Deodată, ai strigat: „Uite! prințul de Condé a căzut – şi l-au ucis!" Şi pe urmă ai spus: „Doamne, nu! A căzut Eduard…" Şi pe urmă: „Uite! S-a ridicat în picioare! Uite, fiul meu a învins! Duşmanul fuge!"

Am prins-o de braț:

— Lasă naibii visele mele! Ce veşti sunt de la Jarnac? A avut loc lupta?

Margot se holbă la mine:

— E exact cum ai spus, *maman.* Prințul de Condé e

mort şi Eduard a învins.

În ciuda morţii comandantului lor, hughenoţii refuzară să capituleze. Celălalt conducător, Gaspard de Coligny, îşi duse adepţii în sud, în regatul Navarrei, unde fură primiţi de Jeanne şi de fiul ei, Henric, care era şi el bărbat de-acum. Navarra era grozav de chipeş şi de iubit; hughenoţii îl priveau ca pe înlocuitorul unchiului său, prinţul de Condé.

Odată cu moartea lui de Condé, dorinţa mea de răzbunare se stinsese: el, şi nu Coligny, ordonase atacul de la Meaux; Coligny îmi scrisese că el şi adepţii lui denunţă atacul asupra regelui şi că nu vor decât să-şi practice liniştiţi religia.

Trecu o jumătate de an. În august, iubitul meu Eduard se întoarse victorios de la război. M-am urcat pe acoperişul fierbinte al palatului, care strălucea sub soarele sfârşitului de vară, şi, când am văzut primele grupuri de soldaţi mărşăluind pe străzi, am alergat la poarta palatului.

Neras şi fără bijuterii, Eduard călărea cu graţie masculină în fruntea oştenilor săi. Se lăţise în umeri şi avea chipul ars de soare; privirea i se înăsprise de la câtă moarte văzuse. Dar când mă zări, îmi zâmbi la fel de vesel. Descăleca şi alergă spre mine, iar eu spre el.

— Nu mi-am uitat promisiunea, *maman,* au fost primele lui cuvinte.

Ne-am strâns în braţe; am tras în piept mirosul lui de soare şi de sudoare veche.

— Vai, ce puţi! i-am spus râzând.

În seara următoare am dat la Montceaux o recepţie în onoarea lui. Toate ungherele sălii de bal a castelului străluceau de bijuteriile bărbaţilor şi femeilor; trei fântâni de şampanie erau menite să le potolească setea. Am angajat cântăreţi, instrumentişti, dansatori şi o sută de fete nubile costumate ca nişte zâne. Ca să nu stârnesc gelozia lui Carol, i-am pregătit o intrare magnifică,

anunțată de heralzi şi goarne; a fost ovaționat ca „marele învingător, care a adus pacea în Franța” de către un binecunoscut poet, care apoi a declamat o odă din care reieşea că tot prezentul nostru măreț se datorează înțelepciunii regelui.

Carol asculta oftând cu un fals dezgust. Când poetul încheie, îi spuse batjocoritor:

— Ține-ți vorbele astea frumoase pentru frate-meu.

La scurtă vreme, heralzii îl anunțară pe *Monsieur le Duc,* locotenentul-general al Franței. Eduard îşi făcu apariția. Nu mai era soldatul trudit, ci un curtean desăvârşit, îmbrăcat în catifea albastră împodobită cu dantelă. Avea părul ondulat cu grijă şi cârlionții mari erau pieptănați pe spate, lăsând la vedere ciorchinii de diamante pe care-i purta în urechi.

Când îl văzu, Margot – ea însăşi o bijuterie, într-o rochie albastră de nuanța safirului – oftă visătoare şi alergă să-l îmbrățişeze. Cât fusese plecat la război, Margot îi scrisese fratelui ei aproape zilnic; prin intermediul corespondenței deveniseră mai apropiați ca niciodată.

În timp ce Margot vorbea entuziasmată cu Eduard, de noi se apropiară ca să-şi prezinte omagiile cardinalul de Lorena şi tânărul său nepot, Henri. Mă uitam la ei, dar nu reuşeam să aud ce spun din cauza clipocitului fântânilor.

La douăzeci de ani, Henri, duce de Guise, avea încrederea în sine a unui om obişnuit cu puterea. Nu era frumos: barbişonul îi sublinia bărbia ascuțită; în ochii mici i se citea aceeaşi ambiție pe care o văzusem la tatăl său. Totuşi, de Guise era foarte spiritual şi Margot îl asculta chicotind şi ascunzându-şi în spatele evantaiului zâmbetul nervos. De două ori de Guise se aplecă şi-i sărută mâna, păstrând-o apoi în mâna lui, ca şi cum i-ar fi venit greu să-i dea drumul. Uneori, când de Guise se apleca îndeajuns de mult încât s-o poată săruta, Margot, cu fața roşie ca focul, îşi lua fratele de braț, căutându-i

involuntar protecția.

Carol se apropie de mine şi-mi spuse furios:

— Dacă se mai apropie cu un pas de ea, îl trântesc de pământ.

I-am răspuns pe un ton vesel:

— Cred că îi face curte, Sire, şi dacă-i pe-aşa, am să vă ajut şi eu să-l trântiți de pământ.

— Nu de Guise! Eduard! fornăi el. Uite cum se gudură pe lângă ea.

Am plescăit exasperată din limbă:

— Carol, pentru numele lui Dumnezeu, i-a fost dor de sora lui pentru că a fost atâta vreme plecat! Cât despre ducele de Guise, trebuie să înțelegi că sora ta a ajuns la vârsta măritişului; am în vedere câteva partide pentru ea. Şi pentru tine.

— Sunt şi aşa destul de nenorocit, *maman,* oftă Carol din rărunchi.

— Trebuie să te gândeşti la tron, i-am spus. Trebuie să ai moştenitori.

Se uită încruntat la fratele lui, care râdea cu Margot şi cu tânărul duce.

— Lasă-l *pe el* să-ți facă moştenitori, mai spuse regele şi-mi întoarse spatele.

M-am întors şi eu spre Eduard. Lângă el veniseră doi tineri, Robert-Louis şi Lignerolles, amândoi incluşi recent în suita ducelui de Anjou. La vederea lui Lignerolles, ochii lui Margot sclipiră pofticioşi. Era complet ras, ceea ce-i punea în valoare pomeții înalți, tenul fără cusur şi bărbia despicată. Făcu în fața lui Margot şi Eduard o reverență la fel de sobră şi elegantă ca îmbrăcămintea lui.

Nu se putea spune acelaşi lucru despre Robert-Louis, al cărui păr blond era aproape alb. Avea nasul mic şi borcănat şi buzele groase. Purta o tunică albă de satin şi o mantie de catifea roz. Se înclină scurt şi superficial şi, înşfăcându-l pe Anjou de braț, îi spuse o glumă care-l făcu pe cardinalul de Lorena să ridice dezaprobator din sprâncenele-i sure. Dar Eduard râse şi-l bătu pe Robert-

Louis pe spate. Acesta le zâmbi celorlalți cu îngâmfare.

După mai multe ceasuri l-am întâlnit pe Eduard singur, lângă una dintre fântâni. Când m-am apropiat discret de el, m-a izbit un parfum puternic de flori de portocal.

— Slavă Domnului că miroşi mai bine, l-am tachinat eu.

Îmi zâmbi, privindu-i pe Carol şi Margot cum se plimbau braț la braț prin sală.

— S-ar părea că sora mea nu-şi vede capul de treabă zilele astea.

— Carol spune că nu vrea să se însoare, i-am spus eu încet. Spune că pentru moştenitori trebuie să mă bazez pe tine.

M-am oprit o clipă, apoi am adăugat:

— M-am tot gândit la o soție potrivită pentru tine. I-am scris Elisabetei a Angliei şi mi-a răspuns că este interesată.

— Vaca aia? făcu el, trezit brusc din reverie. Dacă vrei moştenitori, găseşte-mi o nevastă mai bună decât babornița aia cheală şi şchioapă.

— Eduard, l-am dojenit eu, ai fi regele Angliei.

— *Maman,* oftă el, aş face orice pentru tine şi pentru Franța… în afară de asta.

— Dacă nu Elisabeta, atunci cine? m-am încruntat eu.

— Nimeni, răspunse el scurt şi se întoarse spre de Guise şi spre Lignerolles, care se gudurau acum amândoi pe lângă Margot.

Am considerat refuzul lui Eduard drept o obrăznicie şi mi-am propus să vorbesc din nou cu el în seara aceea, dar oaspeții mă întrerupeau de fiecare dată. Se făcuse târziu, dar mai rămăseseră mulți petrecăreți, printre care şi Eduard. Am rămas şi eu, căci voiam să-l fac să mă asculte.

Victoria de la Jarnac ne dăduse în sfârşit ocazia unor negocieri fructuoase cu hughenoții. Eram foarte

bucuroasă de destinderea survenită, crezând că războiul se terminase cu adevărat.

Şi totuşi, cu o noapte înainte avusesem un vis plin de ţipete de oameni nevinovaţi. M-am trezit îngrozită şi tot restul nopţii am stat şi m-am gândit cum aş putea să evit alte înfruntări între hughenoţi şi catolici.

Soluţia mi-o dăduse bunul-simţ: căsătoria fiicei mele Elisabeta cu Filip al Spaniei pusese capăt unui război care dura de două generaţii. Căsătoriile politice aveau adesea menirea de a transforma duşmanii în prieteni. Dar Carol, cu felul lui arogant de-a fi, era în stare să insulte sau chiar să lovească o soţie protestantă. Eduard avea supleţea mentală să curteze şi să câştige o asemenea femeie. Iar Elisabeta a Angliei îmi părea singura candidată demnă de el.

Eu şi cu Henric ne căsătoriserăm când aveam numai cincisprezece ani. Carol avea acum douăzeci, iar Eduard aproape nouăsprezece. Ca mamă şi regină avusesem destulă răbdare, dar nu mai puteam aştepta.

Am ieşit să mă plimb pe terasă. Dedesubt, curtea era plină de licurici şi de sutele de lămpi aşezate în labirintul de merişor; apa care ţâşnea din fântână scânteia sub razele lunii. Am închis ochii şi m-am gândit la bărbatul meu – ce frumos mi se păruse, acolo, lângă aceeaşi fântână, când se întorsese din primul lui război.

Un foşnet mă făcu să deschid ochii. În faţa unui gard scund, două siluete masculine se îndreptau una către alta pe furiş. Degetele li se atinseră şi unul dintre ei îl îmbrăţişa strâns pe celălalt. Feţele li se uniră într-un sărut lung. Bărbatul mai scund se desfăcu din îmbrăţişare şi începu să şoptească ceva – prea încet ca să-l pot auzi, dar din cadenţa cuvintelor se puteau ghici ruşinea şi regretul.

Celălalt îl ascultă, apoi vorbi la rândul lui, încet, calm, trist. Apoi tăcu şi amândoi rămaseră nemişcaţi ca nişte statui – pentru ca în următoarea secundă să se repeadă unul la altul.

Bărbatul mai înalt îşi duse tovarăşul lângă un gard scund şi-l răsuci, astfel încât amândoi erau întorşi în aceeaşi direcție. Cel mai scurt se uită peste umăr, vrând să protesteze, dar, când iubitul său îl atinse, se aplecă în față şi îşi lipi umerii de gardul tuns; pălăria i se rostogoli în iarbă.

Cel mai înalt trecu în spatele lui şi începu să-şi facă de lucru cu hainele. Cu un zvâcnet de şale, cele două umbre se contopiră într-o singură siluetă cu mai multe membre. Bărbatul aplecat scoase un strigăt ascuțit, senzual, de durere; partenerul său îi astupă gura cu mâna. Apoi cel scund se prinse cu mâinile de gard, iar cel înalt îl încalecă.

Ar fi fost cazul să-i las în voia pasiunii lor, dar, sincer, eram curioasă. Văzut din exterior, actul lor nu era cu nimic diferit de cel dintre un bărbat şi o femeie. Ritmul era acelaşi: trap, apoi galop mic, apoi galop întins. La sfârşit, călărețul îşi înfipse degetele în şalele celuilalt, se smuci înapoi, şi, cu fața ridicată spre lună, dădu drumul unui geamăt răguşit. Apoi păşi împleticit în spate, în timp ce amantul lui se îndreptă de şale şi-şi acoperi fața cu mâinile.

Celălalt îl luă în brațe şi-i vorbi cu tandrețe, până ce se calmă. Se despărțiră cu un sărut şi porniră brusc spre intrare.

La apropierea bărbatului mai scund m-am tras în umbră. Torțele de la intrare îi luminară fața – o față frumoasă, netedă, complet rasă, cu bărbia despicată. Lignerolles îşi netezi părul negru, îşi dădu seama că-şi uitase pălăria şi fugi înapoi spre gard să şi-o ia.

Cel mai înalt îşi continuă drumul. Când trecu pe lângă torțe i-am văzut destul de clar fața, cu nasul lung şi drept şi cu ochii negri care-i străluceau la fel de tare ca diamantele din urechi.

Eduard, lumina ochilor mei. Nu eram scandalizată, ci doar tristă la gândul că, probabil, Casa Regală de Valois era în primejdie să se stingă.

Cu câteva ceasuri înainte de răsărit, un urlet gutural mă făcu să sar din pat. Doamna Gondi îl auzi şi ea şi ieşi în fugă din cămăruța ei. Strigătul se repetă, mai aproape, şi curând am recunoscut vocea regelui.

— Javră! Curvo! Cum ai putut să mă trădezi?

Se auzi o bufnitură urmată de nişte țipete incoerente de femeie. Am deschis uşa anticamerei şi l-am văzut pe coridor, îmbrăcat în ciorapi de mătase şi o cămaşă de corp. O ținea strâns de braț pe Margot şi, când am deschis uşa mai larg, a îmbrâncit-o spre mine:

— Du-te la mama, curvo! țipă el. Spune-i cum ne-ai făcut de ruşine!

Margot căzu în genunchi şi mă prinse de mâini. Purta doar cămaşa de noapte de bumbac şi părul îi cădea în valuri pe spate.

— A înnebunit de tot, *maman!* Ajutor!

I-am netezit o buclă rebelă de pe obraz şi am observat că avea cămaşa ruptă la umăr. Dedesubt, pielea roşie şi umflată purta urmele dinților fiului meu.

— Ai rănit-o! m-am încruntat eu la Carol.

— Spune-i de ce! îi porunci el lui Margot şi, cum ea nu scotea o vorbă, o lovi peste ceafă. *Spune-i de ce!*

Fata scoase un țipăt.

— *Opreşte-te!* am strigat eu la Carol, ridicând mâna.

Margot plângea disperată, cu fața în mâini:

— Mă spionează, *maman.* Mă pândeşte când sunt în pat!

— Fiindcă eşti o curvă! urlă regele. Fiindcă în patul tău era un bărbat care te futea!

O prinse de părul de la ceafă şi-i trase capul pe spate, dezvelindu-i gâtul. Cu iuțeala fulgerului, scoase de la brâu un obiect subțire şi sclipitor. În ochi i se aprinse aceeaşi scânteie inumană pe care i-o văzusem la vânătoare, când măruntaiele iepurelui îi atârnau în dinți. Agită pumnalul la nicio palmă de pielea fină a lui Margot.

— Nu înțelegi… O iubesc. Adică o iubeam… Până când

m-a trădat! E prima dată când ai ținut o pulă între picioare, surioară? A durut? Sau te-ai desfătat cu ea, ca o curvă? Spune adevărul! Era Henri de Guise, nu-i aşa?

— Nu era nimeni, hohoti Margot.

Carol ridică pumnalul; am acoperit-o pe Margot cu trupul meu şi l-am lovit peste braț. Pumnalul căzu zăngănind pe podeaua de marmură şi alunecă spre uşă. Atunci o înşfăcă din nou de păr, răsucindu-i-l şi smucind-o pe spate; Margot se lovi cu capul de podea şi țipă. Carol ridică şuvița lungă şi groasă de păr în pumn, ca pe un trofeu.

Fata duse mâna la ceafă; o luă de acolo plină de sânge. Am încercat să-l împing pe fratele ei de lângă ea.

Iute ca o năpârcă, regele mă pocni în falcă de mă ameți. Am căzut, lovindu-mă cu capul de podea. O clipă n-am mai putut să respir sau să mă mişc, dar auzeam tusea răguşită şi nestăpânită a cuiva.

M-am ridicat în şezut. Margot se ținea cu amândouă mâinile de ceafa care-i sângera; Carol se îndrepta clătinându-se spre pumnal, frânt de şale şi scuipând o flegmă cu firişoare de sânge.

M-am repezit împleticindu-mă spre fiul meu, însă el ajunse primul la pumnal şi, când se aplecă să-l ridice, îmi aruncă o privire triumfătoare.

Dar în clipa în care degetele îi atinseră mânerul, o cizmă îi țintui încheietura mâinii de podea. M-am uitat în sus: era Eduard, îmbrăcat încă în hainele de la recepție.

— *Maman,* Margot… Doamne, v-a rănit!

Văzu pe podea şuvița groasă şi neagră de păr, cu unul din capete năclăit de sânge, şi se cutremură de parcă ar fi fost al lui.

— Am prins-o cu un bărbat în pat! strigă Carol. Se futea cu el, sunt sigur!

Începu din nou să tuşească.

Eduard văzu pumnalul şi în ochi i se aprinse groaza:

— Voiai să le omori…

— Dă-te de pe mâna mea! țipă Carol hârâit. Sunt regele

tău şi-ți poruncesc!

Eduard îşi înfrâna brusc furia.

— Am să ridic piciorul când ai să dai tu drumul pumnalului.

— Dar era un bărbat în patul lui Margot! De Guise, ştiu că era de Guise! Ia-ți odată piciorul!

Eduard îşi încrucişă hotărât braţele pe piept şi nu se mişcă până când Carol nu desfăcu încet degetele, dând drumul pumnalului.

Eduard se aplecă şi luă arma, apoi ridică piciorul; Carol se aşeză pe podea.

— Ai să plăteşti cu viaţa, mârâi el.

M-am dus repede şi i-am pus lui Margot o batistă pe rană; părul şi umerii îi erau plini de sânge, dar nu mai tremura. Spuse pe un ton provocator:

— Nu era niciun bărbat în camera mea!

— N-ai decât să minți cât pofteşti, dar eu ştiu ce-am văzut, insistă Carol.

— Ce ai văzut? întrebă Eduard încet.

— Pe Margot în cămaşă de noapte. Şi lângă ea, un bărbat dezbrăcat care se strecura pe fereastră.

— Nu l-ai văzut la faţă? l-am întrebat eu. De unde ştii că era de Guise?

Carol se enervă, apoi bătu în retragere:

— Păi… *Maman,* ai văzut cum flirta cu ea aseară!

— Şi nu te-ai uitat pe geam să vezi încotro a luat-o? se băgă şi Eduard. Sau erai prea ocupat să tragi concluzii pripite?

— M-a împiedicat Margot să văd cine era, pufni Carol indignat.

— Carol, i-am explicat eu, dacă de Guise ar viola o prinţesă de sânge regal, l-ar costa capul. Oricât de nebun ar fi după Margot, n-ar fi aşa de prost.

— Pentru numele lui Dumnezeu, adăugă Margot iritată, nu pot să-l sufăr pe omul ăla!

— N-ai decât să minți cât pofteşti, rosti regele printre dinți. Descopăr eu curând adevărul. Cât despre tine…

adăugă el aruncându-i lui Eduard o privire feroce, martor mi-e Dumnezeu că, într-o bună zi, am să te omor.

După care ne întoarse spatele şi se îndepărtă cu paşi mari.

Am oftat, sfârşită de puteri. Crezând că mă uit în urma fratelui lor, Margot şi Eduard schimbară o privire: ea, recunoscătoare, el, mângâietor.

Înainte ca ochii lor să oglindească sentimente fraterne, timp de o clipă feţele lor părură ale unor complotişti precauți.

Treizeci şi şase

Mi-am spus că n-am dreptate să-i bănuiesc pe Eduard şi Margot de vreun complot. Doamnele de onoare ale lui Margot au afirmat categoric că nu se întâmplase nimic în dormitorul ei, dar privirea aceea complice mă obseda: nu puteam risca o sarcină a lui Margot şi, mai mult, nu puteam risca s-o mărit cu un antihughenot radical precum de Guise.

Pentru binele fiicei mele şi pentru o Franță unită exista o singură soluție, limpede ca lumina zilei. După groaznicul incident cu Carol, i-am scris o scrisoare prietenei mele Jeanne, regina Navarrei.

De ce trebuie să ne duşmănim? Te rog, vino să ne vezi, eşti ruda noastră apropiată şi ştii că te iubim. Mă rog pentru bunăstarea şi fericirea ta; te rog, răspunde-mi repede.

Răspunsul ei sosi peste şapte zile:

Noi suntem bine şi atât de fericiți pe cât pot fi cei cărora li se tăgăduieşte libertatea de a-l slăvi pe Dumnezeu. Henric este bărbat de-acum, la fel de viteaz pe câmpul de luptă ca tizul lui, soțul tău. Este cinstit şi virtuos – trăsături care din păcate nu pot fi întâlnite la Curtea Franței – şi devotat cauzei protestante. Vă trimite salutări şi spune că speră să vă revadă într-o bună zi.

Dar mai spune că ziua aceea nu va veni înainte ca protestanții să aibă libertatea deplină de a-şi practica religia.

I-am scris şi lui Gaspard de Goligny, conducătorul hughenoților şi nepotul bătrânului Montmorency. Refuzul lui Jeanne nu mă surprinsese, dar răspunsul lui Coligny m-a încântat:

Nu avem altă soluție decât să avem încredere unul în celălalt. Aş vrea să fiu eu primul care să dea o şansă bunei înțelegeri dintre noi, venind să-mi încredințez viața în mâinile voastre.

Sunt convins că v-ați format despre mine o părere bazată pe spusele altora; veți vedea că realitatea este complet diferită. Sunt nerăbdător să vă demonstrez că Maiestatea Sa nu are un supus mai devotat decât mine.

Amiralul Gaspard de Coligny sosi la Castelul Blois pe la jumătatea lui septembrie, când frunzele stejarilor şi plopilor începeau să pălească, îmbrăcând văile într-o haină aurie. În dimineața aceea aveam febră. Încercasem de mai multe ori să mă ridic şi să mă îmbrac, dar nu mă puteam ține pe picioare.

Eduard mă anunță printr-un mesager că şi el se simte rău. Gândul că regele îl va întâmpina singur pe hughenot mă supăra rău de tot. În ajun, când aflase de vizita lui Coligny, regele făcuse o criză de isterie. I-am explicat că, atunci când prințul de Condé încercase să ne facă prizonieri, Gaspard de Coligny îl dezaprobase public. Dar regele nu se lăsa îmbunat.

Când Eduard m-a anunțat că e şi el bolnav, am schimbat planul pe care-l întocmiserăm împreună cu atâta grijă. Lângă patul meu au fost aduse un şezlong şi două fotolii, iar eu, clănțănind din dinți de febră, m-am băgat sub pături.

Eduard veni repede, îmbrăcat într-un halat de catifea mov-deschis şi însoțit de un cățeluş cu zgardă de opal. Era atât de slăbit, că servitorii îl duceau aproape pe brațe. Am stabilit împreună ce urma să spunem ca să-l reconciliem pe rege cu Coligny.

După câteva ore a fost anunțat amiralul, aşa că l-am chemat pe rege. Carol trimise vorbă că nu vine, dar i-am răspuns că, dacă nu-l vrea pe Coligny sub acoperişul lui, ar trebui să fie îndeajuns de curajos încât să vină să-i

spună personal.

Strategia mea a funcționat. Carol apăru la scurtă vreme, cu brațele încrucișate şi cu o mutră îmbufnată. După ce se aşeză în fotoliu, am cerut să fie introdus oaspetele.

Gaspard de Coligny intră. Era un bărbat scund, slab, dar cu oase groase şi cu umeri puternici, de spadasin. Jumătatea de veac petrecută în slujba armelor lăsase urme pe figura-i plăcută. Părul deschis la culoare îi era tuns scurt; îşi pieptănase bine barbişonul, ca să arate mătăsos. Bijuterii nu purta; tunica lui neagră, ponosită, era mai potrivită pentru un preot de țară decât pentru un nobil, iar bereta pătrată era din țesătură de bumbac. Totuşi, ținuta şi atitudinea lui erau ale unui om care se aşteaptă ca lumea întreagă să-i îndeplinească toate dorințele.

Prima sa mişcare mă impresionă: neluând în seamă mârâitul câinelui din brațele lui Eduard sau uitătura amenințătoare a regelui, Coligny se îndreptă spre acesta din urmă, căzu în genunchi şi plecă fruntea, scoțându-şi bereta şi lăsând la vedere creştetul chel şi ars de soare.

— Sire, spuse el, nu găsesc cuvinte să-mi exprim recunoştința pentru această invitație. Generozitatea, clemența şi încrederea Voastră mă copleşesc. Vă mulțumesc pentru ocazia de a vă arăta că eu şi toți cei de aceeaşi credință cu mine vă venerăm ca suveran al nostru.

Coligny îşi rosti frumosul discurs cu atâta aparentă sinceritate şi umilință, că regele se înmuie: privirii încruntate îi luă locul o curiozitate şovăielnică.

— Bine ați venit la Blois, mormăi el şi îi făcu nervos semn să se ridice.

Puternic şi agil, Coligny se ridică fără să aibă nevoie să se sprijine în mâini. Genele blonde abia i se zăreau, dând privirii lui o aparență de franchețe. Am schimbat pe furiş o privire cu Eduard, împărtăşindu-ne impresia favorabilă, dar şi scepticismul.

Atenția amiralului era atât de concentrată pe Carol, că eu şi Eduard puteam foarte bine să nici nu fim acolo.

— Sunt ferm încredințat, Maiestate, că Dumnezeu v-a îndrumat să mă chemați aici, pentru ca pacea să se poată înstăpâni din nou în Franța. Ca fost inamic, dați-mi voie să vă felicit pentru priceperea militară a Maiestății Voastre. Ați dovedit în repetate rânduri care dintre noi este un comandant mai bun.

— Nu mă luați de sus, domnule, spuse Carol cu un zâmbet vag. Ştiți foarte bine că bătăliile le-a câştigat fratele meu.

— Da, admise Coligny, dar un rege înțelept se înconjoară de oameni de valoare. În ultimă instanță, vi se datorează toate victoriile.

La aceste vorbe, expresia şi trupul lui Carol se relaxară. Făcu un gest spre Eduard:

— Domnule amiral, faceți cunoştință cu fratele meu, ducele de Anjou.

Pentru prima oară Coligny păru să devină conştient de prezența lui Anjou. Cățeluşul din brațele lui Eduard îşi dezveli colții, dar amiralul se făcu că nu observă. Făcu o plecăciune foarte adâncă şi, după ce se ridică, spuse:

— *Monsieur le Duc,* Maiestatea Sa a fost într-adevăr foarte inspirat să vă numească locotenent-general. E o plăcere să-l cunosc pe valorosul adversar care mi-a făcut atâta vreme viața grea.

În ciuda cuvintelor măgulitoare, dinspre Coligny emana o uşoară undă de dezaprobare, aşa cum stătea, drept, puternic şi sobru, şi se uita în jos la fiul meu – plin de bijuterii, îmbrăcat în catifea mov şi ținând în brațe un cățeluş cu blană lucioasă.

Eduard nu arătă că ar fi simțit nuanța critică din atitudinea amiralului; răspunse râzând:

— Aş putea să spun acelaşi lucru despre dumneavoastră, domnule amiral. Sunt bucuros că în sfârşit sunteți de partea noastră.

— Şi iat-o pe iubita noastră mamă, mă prezentă regele.

Coligny se apropie de pat şi-mi sărută mâna, atingându-mi-o cu barba lui moale.

— *Madame la Reine,* spuse el solemn. Numai o mamă de excepţie putea să crească asemenea bărbaţi de excepţie. Să vă dea Domnul, Înălţimii Voastre şi ducelui, însănătoşire grabnică.

— Domnule amiral, i-am răspuns eu zâmbind, în ciuda febrei. Îmi pare bine că vă pot numi prieten. Sunt nerăbdătoare să stăm de vorbă, ca să vedem cum putem întări Tratatul de la Amboise.

Coligny se întoarse spre fiul meu cel mare:

— Sire, îmi doresc acest lucru din tot sufletul, dar asemenea negocieri e mai bine să se poarte doar între două persoane. Sunt nerăbdător să discut tratatul cu Maiestatea Voastră, ca de la bărbat la bărbat.

Eduard interveni insinuant:

— Fiind un suveran înţelept, fratele meu se sprijină pe sfaturile mamei. Contribuţia ei a fost esenţială în negocierea tratatului.

Coligny se întoarse din nou spre Carol:

— Dacă doriţi să o desemnaţi pe mama Maiestăţii Voastre ca emisar, voi sta de vorbă cu ea. Spuneţi-mi ce trebuie să fac.

Regele se lumină la faţă:

— Diseară o să luăm cina doar noi doi şi o să discutăm despre tratat, spuse el bătând cu palma fotoliul de lângă el. Luaţi loc şi gustaţi ceva.

Pocni din degete către o cameristă care se grăbi să umple o cupă cu vin.

— Mă simt onorat, Sire, răspunse amiralul, dar nu beau vin, de teamă să nu mă împiedice să-i servesc cum se cuvine pe Dumnezeu şi pe rege.

Am remarcat aroganţa pioasă din cuvintele lui Coligny, menite să lase impresia de umilinţă şi onestitate, ceea ce mă făcu să n-am deloc încredere în el.

Bătrânul soldat se aşeză lângă Carol, care îl prinse de braţ şi-i spuse pe un ton glumeţ:

— Ei, acuma te-am prins, *mon père,* şi n-o să-ți mai dăm drumul aşa uşor!

Râse de propria glumă. Coligny râse şi el, fără cea mai vagă urmă din neliniştea pe care asemenea cuvinte le-ar fi trezit într-un om mai puțin sigur pe sine. Am început să vorbim despre călătoria lui, despre frumusețea Văii Loarei, despre tânăra lui soție.

În primul sfert de ceas, Coligny deveni prieten la cataramă cu regele. Cei doi plecară împreună, Carol fiind nerăbdător să-i arate amiralului palatul. Eu şi cu Eduard am rămas pe gânduri.

— O s-avem necazuri, murmură Eduard de îndată ce fu sigur că nu mai putea fi auzit.

— Cred că am făcut o greşeală teribilă cerându-i să vină încoace, i-am răspuns eu în şoaptă.

Când Eduard şi cu mine ne-am făcut bine, am dat o recepție formală în onoarea lui Coligny, invitând trei sute de duci, cardinali şi ambasadori. Carol era încântat de toată agitația creată.

Festivitățile începură cu puțin timp înaintea asfințitului. Masiva scară în spirală de la intrarea principală era împodobită cu ghirlande de brocart argintiu şi de frunze aurii. În fața oaspeților care priveau de pe trepte apăru un grup de tinere drapate în mătase străvezie care fluturau evantaie înalte din pene. Fetele se adunară apoi în cerc, unind în centru vârfurile evantaielor. Când le coborâră, din mijlocul lor răsări Venus abia născută, stând pe o „scoică” mare din lemn vopsit.

Nimfele se împrăştiară în fugă. Venus interpretă un scurt dans, după care apăru Marte – Lignerolles al lui Eduard, îmbrăcat într-o togă albă şi o mantie roşie – mânuind o sabie. Amenințător, Marte o urmări pe Venus cea înspăimântată. Când o prinse, ea îl sărută, preschimbându-l într-o creatură docilă. Perechea începu să se plimbe fericită, în aplauzele tuturor.

Recepția se mută înăuntru, unde, din tavan, atârnau

fâşii de mătase diafană; din când în când, nimfele mişcau fâşiile, evocând valurile mării. Pe acest fundal oceanic fură anunțați regele şi familia sa, urmați de oaspetele de onoare.

Coligny intră în sală; calmul lui era formidabil, dar înfățişarea mai puțin: purta o tunică nouă de mătase neagră, cu un guler alb, simplu, nu plisat, cum cerea moda. Era o strategie genială: printre atâtea mătăsuri lucioase, catifele şi bijuterii, ținuta lui mohorâtă ieşea spectaculos în evidență. Îngenunche în fața tronului Maiestății Sale şi, evitând mâna întinsă, îi sărută papucul.

Nu numai ostilii privitori catolici au fost impresionați; până şi Carol era buimăcit de o asemenea manifestare de loialitate. Rânji cu gura până la urechi şi, ridicându-l pe Coligny în picioare, îl sărută pe obraji.

— Suntem convins de buna-credință şi de loialitatea amiralului Coligny, rosti Carol. Îl iubim ca pe un supus credincios şi ca pe un prieten; cine ridică mâna asupra lui o ridică asupra noastră.

Coligny se înclină în fața ducelui de Anjou. Eduard purta un costum de damasc roz presărat cu perle şi un uriaş guler plisat de mătase roz. Spre amuzamentul meu, şiretul Eduard îi luă amiralului mâinile într-ale lui şi îl sărută pe buze, ca o rudă de sânge; numai cineva foarte atent ar fi putut observa ce repede s-a desprins Coligny din îmbrățişare.

La un semn din cap al regelui, lăutele şi viorile începură să cânte. Carol era vesel şi vorbăreț cum nu-l mai văzusem niciodată; îl luă pe Coligny de braț şi începu să se plimbe ca să-şi etaleze noul trofeu.

Margot, Eduard şi cu mine am coborât şi noi de pe tronuri. M-am grăbit să mă apropii de familia de Guise – tânărul duce, Henri, şi unchiul lui, cardinalul de Lorena, care aveau cele mai serioase motive să se simtă ofensați de onorurile îngrămădite pe capul amiralului, pentru că tatăl lui Henri, bătrânul duce de Guise, fusese ucis de un

spion al lui Coligny.

Cardinalul îmi luă mâna întinsă; a lui era rece şi fără greutate parcă, iar buzele sărutară aerul de lângă obrazul meu.

Nepotul său, ducele de Guise, purta un guler plisat, alb, mai mare decât capul lui; dantela țeapănă îmi zgârie mâna când Henri se aplecă să mi-o sărute. Zâmbetul lui era departe de a fi natural; ținuta îi era contorsionată şi rigidă.

— Domnilor, le-am spus eu cu căldură, vă sunt recunoscătoare; circumstanțele nu sunt uşoare pentru niciunul dintre domniile voastre, dar ați pus binele Franței înaintea oricăror considerații personale. Nu voi uita niciodată bunăvoința dumneavoastră.

— Sunteți prea bună, răspunse tânărul de Guise, dar pe un ton absent: îi urmărea pe Carol şi pe Coligny, care se apropiau de noi.

Am deschis gura să mai spun ceva, dar vocea puternică şi jovială a regelui mă întrerupse:

— Ah, domnii de Guise! Vi-l prezint pe cel mai mare duşman al dumneavoastră, amiralul Gaspard de Coligny!

M-am întors spre ei. Carol rânjea, braț la braț cu amiralul, fără să bage de seamă stingherealа celorlalți.

Cardinalul şi ducele încremeniră. Coligny era cu un cap mai scund decât tânărul de Guise, care îşi aplecă nasul aristocratic spre el.

— Trebuie să vă spun, vorbi Carol, că amiralul se jură că n-a avut nimic de-a face cu moartea lui François de Guise. Spionul său nu a acționat la ordinul lui când l-a ucis pe François.

Cardinalul parcă se preschimbase în stană de piatră. Tânărul de Guise spuse, cu un spasm uşor al obrazului:

— Domnule amiral, întrucât sunteți un atât de bun prieten al regelui, trebuie să vă urez bun venit la Curte.

— Am luptat de multe ori alături de tatăl dumneavoastră, spuse Coligny cu un glas blând. N-a existat pe lumea asta un om şi un soldat ca el. Când am

auzit de moartea lui, am plâns.

Ochii lui de Guise scăpărară. Făcu o mişcare bruscă spre Coligny, dar unchiul său îi puse o mână pe umăr şi tânărul încremeni din nou. În tăcerea grea care se lăsă, Carol începu să vorbească din nou tare, nepăsător:

— Ce-am auzit despre verişoara noastră, regina Scoției? S-a apucat iar de intrigi şi-a intrat în bucluc... E adevărat?

— Este reținută în Anglia, răspunse cardinalul încordat. Elisabeta e convinsă că Maria şi ducele de Norfolk complotau s-o asasineze.

— Dar e adevărat, nu-i aşa? insistă Carol. Maria a fost întotdeauna de părere că tronul Angliei îi aparține.

— Şi pe bună dreptate, Sire, îl înfruntă mohorât tânărul de Guise. Elisabeta este o eretică şi o bastardă şi de aceea nu are dreptul la niciunul dintre tronurile Creştinătății, adăugă el fixându-l cu privirea pe Coligny.

— Păi Maria îşi cam forțează norocul, nu-i aşa? întrebă vesel Carol. Complot după complot... Şi toate descoperite. Ascultați-mă pe mine, până la urmă o să-şi piardă capul.

După care o luă din loc împreună cu amiralul. Eu am mai rămas câteva minute cu ducele şi cardinalul, încercând în zadar să repar răul făcut de Carol.

Recepția se prelungi mult în noapte. La un moment dat l-am observat pe Coligny pe balconul care dădea spre curte, unde ieşise să ia aer, şi m-am apropiat de el.

Pe balcon era minunat, era răcoare, liniște şi pustiu. Coligny se sprijinea de balustradă, cu ochii pierduți în orizontul întunecat şi cu o uşoară tulburare pe chip. La auzul paşilor mei, se întoarse şi încercă să zâmbească.

— Sunteți atât de serios, domnule amiral, i-am spus eu pe un ton vesel. Speram ca în seara asta să vă relaxați.

— Bătrânii soldați nu pot niciodată să se relaxeze cu totul, *Madame la Reine,* râse el. E un preț pe care războiul ne cere să-l plătim.

— E păcat, am spus eu, pentru că între noi sunteți cu adevărat în siguranță.

— Nu s-ar spune, dacă mă gândesc la ducele de Guise, făcu el strângând din buze.

— Va învăța să vă considere prieten. Sunt foarte hotărâtă să-i reconciliez pe adepții dumneavoastră cu ai noştri. Într-atât de hotărâtă, încât vreau să vă cer o favoare.

Amiralul ridică, plăcut surprins, din sprâncenele-i aurii.

— Luați legătura cu Jeanne de Navarra, l-am rugat. Spuneți-i că trebuie s-o văd aici, la Curte, ca să discutăm despre căsătoria fiicei mele Margot cu fiul ei, Henric.

— Vorbiți serios, doamnă? făcu el, uşor mirat.

— Cât se poate de serios.

— Trebuie să înțelegeți că adepții mei m-au sfătuit să nu vin la Curte. Regina Navarrei are şi mai multe motive să fie precaută. Dacă ea e ucisă, lasă în urmă o țară şi un fiu prea tânăr.

— Jeanne are şi mai puține motive să se teamă pentru siguranța ei decât dumneavoastră, am oftat eu. N-aş mărita-o pe Margot cu fiul ei ca să-i fac rău.

— Aveți perfectă dreptate, recunoscu el. Dar eu, *Madame la Reine,* aş avea vreun motiv să-mi fac griji pentru mine însumi?

— Nu, i-am răspuns categoric. Ducele de Anjou a dispus ca cincizeci de străjeri să fie la dispoziția dumneavoastră şi a transferat o sumă consistentă în conturile dumneavoastră. Sper că asta vă convinge că sunt foarte serioasă când vorbesc despre pace.

Amiralul îşi înclină capul într-o parte:

— Maiestatea sa ştie despre planurile de căsătorie?

— Aranjamentele matrimoniale sunt treaba femeilor. Dar fără aprobarea regelui nu se va finaliza nimic.

— Înțeleg.

Îşi aținti din nou privirea asupra întunericului. Când se întoarse spre mine, avea o expresie hotărâtă:

— Dacă vreți să fim prieteni, țineți cont de următorul fapt: spaniolii îi ucid pe frații noştri protestanți din

Olanda. Am nevoie de cinci mii de soldați ca să-i arăt lui Filip că Franța nu permite ca nişte nevinovați să fie măcelăriți.

Dacă trimiteam soldați francezi în Olanda, regele Filip ar fi luat-o ca pe o declarație de război. Armata lui era mai mare şi mai puternică decât a noastră; am fi fost repede înfrânți. Dar n-am lăsat nimic din gândurile mele să treacă dincolo de expresia afabilă:

— Mi-ar plăcea să mai discutăm despre asta după ce Margot şi Henric se căsătoresc. Dar mai întâi trebuie să-i trimiteți un mesaj lui Jeanne.

— Foarte bine, *Madame la Reine,* îmi răspunse el. La ordinele dumneavoastră.

Ne-am întors în sală; eu îmi sprijineam uşor degetele de brațul său puternic. Îmbătrânise frumos, dacă nu-i luam în considerare chelia. Deşi n-aveam încredere în el, îi apreciam inteligența şi siguranța de sine.

Imediat ce am intrat, Carol s-a îndreptat spre noi:

— Aici îmi erai, *mon père,* exclamă el. Ambasadorul Florenței e nerăbdător să te cunoască. Vino!

Îl luă pe Coligny de mână şi se amestecă în mulțime.

Eu m-am angajat în vreo duzină de conversații cu tot atâția oaspeți importanți. Se făcuse târziu şi eu stăteam de vorbă cu ambasadorul Spaniei, Alava, un grăsan linguşitor. Tocmai îmi spunea o anecdotă despre fostul meu ginere, Filip, când s-a auzit un strigăt furios.

— Mincinosule! Mincinosule!

M-am întors în direcția din care venise strigătul. Lângă fântâna care clipocea stătea Henri de Guise, tremurând de o furie abia stăpânită. La o lungime de braț de el, Coligny îi răspundea cu calm. Nu auzeam ce spune. Dar orice-ar fi fost, de Guise luă foc şi-l lovi cu dosul palmei; Coligny se clătină. De Guise dădu să-l lovească din nou, dar Eduard văzu atacul şi-l prinse de braț. Tânărul duce se zbătu, dar Eduard îl ținea zdravăn.

— Poltrot de Méré era spionul tău! strigă de Guise, cu fața stacojie de furie şi de băutură. Vrei să te credem că

nu tu i-ai ordonat să-l ucidă pe tata? Îți cer satisfacție!

Veni şi Carol, roşu la față şi furios; voi să se repeadă la de Guise, dar amiralul îi făcu semn să stea deoparte.

— Eu nu mă duelez, spuse el cu respirația accelerată, dar cu vocea şi mimica perfect controlate. Lui Dumnezeu nu-i plac jocurile de noroc, fie că sunt cu bani, fie cu vieți omeneşti.

— Laşule! urlă de Guise. Ascunde-te în spatele credinței, dacă vrei, dar ai să plăteşti pentru crima ta!

— Dacă va fi să mor înainte de vreme, răspunse Coligny calm, am s-o fac pentru apărarea dreptului oamenilor de a-l slăvi pe Domnul, nu ca să mă apăr de nişte acuzații injuste.

Maiestatea Sa îl înşfăcă pe de Guise de gulerul uriaş şi mârâi:

— Vei avea înțelepciunea, domnule, să fii prieten cu prietenul regelui... Altfel te declar duşmanul meu personal.

De Guise căscă ochii. Carol îl împinse în brațele cardinalului. Şi înainte de a se îndepărta, urmat de Coligny, îi spuse printre dinți:

— Şi, dacă te mai apropii de sora mea, te omor cu mâinile mele.

Treizeci şi şapte

A doua zi de dimineață m-am dus destul de devreme la rege, crezând c-o să-l găsesc în pat; spre surprinderea mea, Carol era în cabinetul său. Voiam să intru neanunțată, dar străjerul mă opri:

— Iertați-mă, *Madame la Reine,* dar Maiestatea Sa a dat ordin să nu fie deranjat. Domnul amiral se află înăuntru.

— Spune-i regelui că sunt aici şi că trebuie să vorbesc imediat cu el între patru ochi, i-am poruncit eu.

Tânărul scoțian bătu reticent în uşă. Carol îl înjură grosolan şi voi să-mi spună să plec, dar l-am auzit pe Coligny vorbindu-i. Până la urmă amiralul ieşi din cabinet şi, după ce se înclină în fața mea, plecă grăbit.

Fiul meu, vizibil enervat, era aşezat la birou; pe suprafața acestuia se afla un singur document, întors cu fața în jos, ca să fie ascuns de priviri curioase. Carol puse pumnul pe el şi se încruntă la mine.

— Sper că e într-adevăr ceva urgent, *maman.*

— Este, Sire. Am venit să vă spun că amiralul îi va cere lui Jeanne de Navarra să vină la Curte.

— A, făcu el plictisit. Păi ăsta nu-i motiv să-mi întrerupi întrevederile.

— Nu, am recunoscut eu. O invit pe Jeanne ca să aranjăm căsătoria dintre fiul ei şi Margot.

Îi împărtăşeam planul meu lui Carol acum pentru că era nebun după Coligny şi după prietenii lui hughenoți, aşa că erau şanse mai mari să-l aprobe.

— Păi cred că-i o partidă bună, spuse el surprinzător de liniştit. La urma urmei, Henric e rege.

— Minunat! am făcut eu şi, după o uşoară ezitare, am continuat: Am venit şi cu alt scop. Trebuie să te avertizez în legătură cu Coligny.

— Nu vreau să aud nimic! strigă Carol, ducându-şi mâinile la urechi. E un om bun!

— Dar e şi un om insistent, am ridicat eu tonul. Am descoperit motivul pentru care a acceptat să vină la Curte: vrea trupe ca să se lupte cu spaniolii în Olanda.

În timp ce vorbeam, Carol puse din nou mâna apăsat pe misteriosul document, de parcă se temea c-o să i-l iau. M-am uitat spre el:

— Pot să te întreb ce conține acel document?

— Sunt bărbat de-acum, *maman.* Nu mai trebuie să-ți spun totul.

— Ba da, l-am contrazis. Sunt principalul tău consilier şi tu nu poți să faci nimic oficial fără aprobarea Consiliului.

Am înhățat documentul. Era un ordin regal autorizând trimiterea în Olanda a cinci mii de soldați sub comanda amiralului Coligny. Ar fi trebuit să-mi dau seama din primele minute ale întâlnirii cu Gaspard de Coligny că era hotărât să creeze o falie între mine şi fiul meu – totuşi am fost surprinsă şi furioasă şi mi-am pierdut cumpătul.

— Prostule! l-am admonestat eu pe Carol, fluturându-i documentul în față. Asta echivalează cu un atac direct împotriva Spaniei! Ştii ce-o să se întâmple dacă Filip ripostează?

— O să-i învingem, spuse Carol cu o sclipire de om nebun în ochi.

— Nu! am strigat eu. Noi o să fim cei învinşi. Flota Spaniei este inegalabilă; are mai mulți soldați decât noi.

— Dar amiralul… încercă regele să protesteze.

— Amiralul vrea să ne vadă prinşi într-un război pe care nu-l putem câştiga… Pentru că, dacă soldații noştri se bat cu spaniolii, n-o să mai rămână nimeni să te apere pe tine de hughenoți. Pot să ne distrugă. Pot să-şi aşeze propriul conducător pe tron!

Carol se încruntă:

— Coligny mă iubeşte ca pe propriul lui fiu. N-ar face niciodată aşa ceva.

Am făcut sul decretul funest şi m-am aplecat spre fiul meu:

— Dacă pentru tine cuvântul lui Coligny are mai multă valoare decât al meu, înseamnă că nu-ți mai sunt de niciun folos. Dacă trimiți trupe în Olanda, eu mă retrag din consiliu. N-am să stau să mă uit cum se prăbuşeşte Casa de Valois!

Carol îmi aruncă o privire înspăimântată. Dacă îl abandonam, adevărul – că nu e capabil să guverneze – ar fi fost evident pentru toți.

— Nu pleca, *maman!* făcu el, dintr-odată spăşit. N-am să trimit trupele.

— Sigur că nu, am spus îndreptându-mă de spate şi rupând hârtia mărunt.

Bucățelele căzură fâlfâind pe birou.

Am ieşit, furioasă încă pe Coligny, dar mulțumită de felul în care-l manipulasem pe Carol. Femeie nesăbuită: eram bucuroasă că am câştigat o bătălie, dar nu vedeam că războiul îl pierdusem deja.

Vechiul an se scurse şi unul nou, 1572, îi luă locul. Eram fericită în zilele acelea dinaintea furtunii, crezând că l-am convins pe Carol să n-aibă încredere în Coligny, crezând că nunta fiicei mele cu Navarra va aduce pacea în Franța. Eram fericită şi pentru că la începutul primăverii Jeanne venise la Blois.

La o oră după ce sosise, m-am dus la apartamentul ei; când servitoarea a deschis uşa, am dus un deget la buze şi m-am strecurat în anticameră. Când am trecut în camera următoare, Jeanne strigă:

— Cine a bătut?

— Nimeni, doamnă, am spus eu arătându-mă în prag.

Stătea aplecată deasupra unui lighean, încruntându-se într-o oglindă şi ştergându-şi obrazul cu un prosop. Îşi scosese boneta şi gulerul plisat şi rămăsese într-o rochie neagră, informă, cum purtau femeile hughenote. Când m-a auzit a ridicat tresărind privirea, apoi pe față i s-a aşternut un zâmbet larg.

Trecuseră aproape zece ani de când nu ne mai

văzuserăm. Jeanne încărunțise de-a binelea, iar pe frunte şi în jurul gurii îi apăruseră riduri adânci. Mai mult de-atât, slăbise aşa de mult, că fața ei semăna cu a unui schelet; paloarea dată de tuberculoză n-o ajuta să arate mai bine.

Dar ochii verzi îi erau încă plini de viață. La vederea mea începură să strălucească. Jeanne lăsă prosopul din mână şi făcu o reverență.

— *Madame la Reine,* spuse ea îndatoritoare.

— *Madame la Reine,* am salutat-o la rândul meu, făcându-i o plecăciune adâncă şi umilă.

Am rămas câteva clipe în acele poziții, după care ne-am ridicat râzând şi ne-am îmbrățişat. Am simțit-o fragilă şi uşoară ca un fulg.

— Catherine, am crezut c-o să-mi fie greu să te revăd, dar mă simt de parcă ultimii zece ani nici n-ar fi existat.

— Îmi pare aşa de bine că ai venit, i-am spus cu toată sinceritatea.

— Toate încercările tale de a mă linişti în legătură cu siguranța mea m-au făcut să râd. N-am crezut niciodată zvonurile cum că mănânci copilaşi.

— Încă n-ai luat masa cu mine, am contrazis-o eu cu un prefăcut aer sumbru, ceea ce ne-a făcut să izbucnim iar în râs.

Atmosfera destinsă din timpul cinei mi-a întrecut aşteptările. Carol i se adresă lui Jeanne cu „verişoara”, Eduard o sărută pe buze. Jeanne căscă ochii când îi văzu risipa de eleganță şi se desprinse din îmbrățişarea lui tuşind – în parte din cauza bolii, dar şi din cauza parfumului puternic de flori de portocal cu care Eduard se dăduse din belşug în seara aceea.

Din fericire, cel mai mult mă interesa părerea lui Jeanne despre Margot, iar fiica mea nu m-a dezamăgit. A apărut într-o rochie cenuşie cu o croială elegantă, dar modestă şi fără farduri pe față, ceea ce o făcea să arate mai proaspătă ca oricând.

— Margot! exclamă Jeanne când fata îi făcu o reverență respectuoasă. Ce femeie frumoasă te-ai făcut!

Margot îşi plecă genele, făcând-o pe ruşinoasa.

— Suntem atât de onorați de vizita dumneavoastră, *Madame la Reine!* Sunt bucuroasă că am şansa să vă văd din nou – eram mică de tot când ați plecat şi aş vrea să vă cunosc mai bine, căci mama vorbeşte cu atâta drag de dumneavoastră!

Întâlnirea continuă într-o notă de bună dispoziție. Jeanne îi dădu lui Margot un cadou din partea lui Henric: un pandantiv cu un diamant de dimensiuni modeste. Fata se arătă încântată de darul umil, iar Eduard se grăbi să i-l prindă la gât.

Tot timpul serii, Margot avu o purtare modestă şi se dovedi o foarte bună cunoscătoare a creației poetice a mamei lui Jeanne, răposata Margareta. A existat o singură notă discordantă: când Jeanne o întrebă ce ştie despre credința hughenotă, fiica mea se înnoura.

— E destul să spun că în inima mea sunt catolică şi voi rămâne astfel până la moarte, răspunse ea.

Jeanne amuți şi conversația începu să lâncezească, până când am întrebat cum îi place lui Henric să-şi petreacă timpul.

— Pot să-ți spun în trei cuvinte, răspunse Jeanne. Călărie, călărie, călărie. Nu-i place nimic din ce nu poate face de pe spinarea unui cal.

Am râs toți politicos. Jeanne a zâmbit şi ea, dar între sprâncene îi apăruse o cută care i-a rămas acolo tot restul serii. Se retrase devreme, scuzându-se că e frântă de oboseală. Imediat ce am avut ocazia, am luat-o pe Margot deoparte.

— Ce te-a apucat de-ai devenit peste noapte aşa o înflăcărată susținătoare a Bisericii?

— Nu m-ai întrebat niciodată, se aprinse ea brusc. Pe mine nu mă întrebi niciodată nimic, *maman,* pentru că nu contează ce gândesc eu! Nu mă duc în Navarra! Nu vreau să trăiesc printre boi şi să mă îmbrac ca o cioară!

Ochii i se umplură de lacrimi. Ar mai fi vrut să spună ceva, dar nu reuşi. *De Guise,* mi-am zis eu uimită, *e îndrăgostită de de Guise.* Altfel de ce ar fi manifestat un asemenea entuziasm atipic pentru catolicism?

Am vrut să-i pun o mână pe umăr, dar îşi ridică fusta şi o luă la fugă, cu faţa schimonosită de plâns.

Nu m-am luat după ea. Numai timpul – şi, eventual, Henric, dacă îşi păstrase bunătatea din copilărie – putea s-o ajute.

Mi-am petrecut restul serii cu Carol, în biroul său de la parter, încercând să repar răul pe care-l făcuse Coligny. Când s-a făcut târziu, am urcat în apartamentul meu.

Urcam scara exterioară în spirală, tremurând în frigul nopţii de martie. Pe palier m-am oprit să-mi trag răsuflarea şi m-am uitat în jos, în curte, amintindu-mi de o seară, cu zeci de ani în urmă, când mă oprisem la primul etaj al aceluiaşi palat şi o văzusem pe ducesa d'Etampes hârjonindu-se goală cu regele Francisc. Tocmai îmi aminteam cât de terorizată fusesem de repudiere, când nişte glasuri şoptite mă readuseră în prezent.

M-am uitat în sus. Scara era mărginită de o balustradă cu perforaţii ornamentale. Prin ele am văzut, pe palierul de deasupra, braţele şi feţele întoarse a două persoane pe care întunericul mă împiedica să le recunosc. Vocile lor pluteau în jos; cuvintele nu se distingeau, dar emoţiile – furia înlăcrimată a femeii, calmul hotărât al bărbatului – le înţelegeam prea bine.

Scenele neplăcute între curtenii implicaţi în aventuri romantice erau frecvente, dar eu n-aveam acum răbdare pentru aşa ceva. Eram pe punctul de a tuşi demonstrativ şi de a continua să urc, când ceva – poate timbrul vocii tinerei femei, sau poate gestul alinător al bărbatului – mă ţintui pe loc.

Femeia dădu drumul unui şuvoi de vorbe pătimaşe, cu degetele răsfirate într-un gest de furie neputincioasă. Bărbatul – înalt, calm – îi prinse mâna şi, strângând-o

într-a lui, o duse la buze. Femeia tăcu şi-l ascultă pe el vorbind liniştit, chibzuit, dar când tăcu şi el, ea îşi smulse ceva de la gât şi-l aruncă departe de ea.

Obiectul căzu, lovind uşor palierul, la un metru distanță de picioarele mele. Bărbatul o trase spre el şi se sărutară sălbatic. M-am aplecat, mulțumită că nu m-au observat, şi am ridicat de jos obiectul strălucitor.

Era lănțişorul cu diamant pe care i-l dăduse Jeanne lui Margot.

Încremenită, am strâns piatra în pumn şi m-am uitat în sus; cei doi se desprinseseră din îmbrățişare. Margot se grăbi să se îndrepte spre apartamentul ei; bărbatul începu să coboare. Panicată, m-am strecurat sub arcada pătrată şi m-am ascuns în umbră.

Bărbatul se opri chiar în punctul în care stătusem eu. În clipa în care am putut să-l văd clar, am închis ochii.

Am rămas ascunsă şi nemişcată cât timp păşi el încet de-a lungul balustradei, căutând darul pierdut. Până la urmă mormăi o înjurătură şi coborî mai departe.

Abia atunci am deschis ochii, dar asta nu fusese destul ca să mă apere de ceea ce nu suportam să ştiu. În aerul rece stăruia, greu şi inconfundabil, parfumul de flori de portocal.

Ceasuri întregi m-am luptat cu scena văzută. Până la urmă am hotărât că mintea mea mă păcălise: fusesem atât de sigură că am de-a face cu nişte îndrăgostiți care se ceartă, încât atribuisem pasiune unui sărut fratern. La urma urmei, Eduard era prea prins de bărbați ca să se îndrăgostească de o femeie, şi în orice caz nu de sora lui.

Dar eram mai nerăbdătoare ca niciodată s-o văd pe Margot măritată cu Henric – şi nu-mi păsa deloc dacă avea să-şi petreacă tot restul vieții în îndepărtata Navarră.

Negocierile începură a doua zi de dimineață. Focul dezmorțise deja aerul din sala de consiliu, iar perdelele trase în lături lăsau să între razele anemice de soare.

Jeanne purta aceeaşi rochie neagră, simplă, în stil hughenot. Nu mai zâmbea atât de vesel ca la prima noastră întâlnire; se aşează oftând în fotoliu, deja obosită.

I-am sugerat să începem prin a nota punctele pe care le consideram importante. După ce am făcut asta, am schimbat foile de hârtie. Foaia lui Jeanne nu conținea nicio surpriză: Henric avea să-şi păstreze credința, iar Margot avea să se convertească, pentru a putea fi cununați în Navarra, într-o ceremonie protestantă. Cuplul avea să petreacă acolo cea mai mare parte a anului.

Eu, bineînțeles, voiam ca Henric să se convertească la catolicism şi să se căsătorească la Notre-Dame. Întrucât Henric era regele Navarrei, eram de acord ca tinerii să petreacă acolo jumătate din an.

Când Jeanne citi lista mea, afişă o expresie glacială şi suverană.

— Henric nu se va converti, spuse ea categoric. Protestantismul e altceva decât catolicismul: el nu s-a născut cu credința lui. A ajuns la ea prin examen de conştiință şi prin mila lui Dumnezeu.

— Iar Margot va fi excomunicată dacă va renunța la credința ei. Îşi va pierde locul în familia regală.

— Henric nu se va converti, repetă Jeanne.

Din privirea dură şi din buzele strânse am înțeles că vorbeşte serios, aşa că am trecut la o altă problemă: unde vor locui.

— Henric va petrece cât mai puțin timp posibil la Curtea Franței, declară Jeanne cu aceeaşi hotărâre.

— Fiind întâiul prinț de sânge regal şi moştenitor al tronului, Henric are responsabilități față de poporul francez, am contrazis-o eu. Până la urmă tot o să petreacă jumătate de an la Paris, aşa că nu prea pare rezonabil…

Jeanne mă întrerupse:

— E prea multă uşurătate morală la Paris. Domnul nu se bucură când vede ostentație, adulter şi beție.

— Doar nu vrei să spui că în Navarra toată lumea e pură şi devotată lui Dumnezeu.

Tăcerea lui Jeanne fu atât de lungă, încât m-am simțit jignită.

— Margot pare să fie o fată minunată. Las-o să vină să stea cu noi şi pe urmă să hotărască singură dacă-i convine felul nostru de viață.

— Margot mi-a zis deja că preferă să rămână la Paris, i-am răspuns. E obişnuită cu un stil de viață sofisticat. Nu-i corect s-o obligăm să-şi petreacă viața într-un loc atât de… provincial.

Jeanne ridică bărbia cu un aer semeț:

— Provincial, poate, dar nu corupt.

— Am uitat aşa de repede că suntem prietene? am întrebat-o. Henric şi Margot se cunosc de când erau copii. S-au născut în acelaşi an; ea e Taur, el e Săgetător, deci sunt compatibili.

— Te rog, nu mă chinui cu astrologia ta, spuse ea. Deuteronomul, capitolul optsprezece: farmecele, vrăjile, descântecele şi necromania – toate sunt o ocară adusă Domnului.

Nu era nimic fariseic în vorbele ei, părea foarte tulburată, aproape că plângea.

Ma fille, m amie, ma chère, je t'adore

De dragul tău fac asta, de dragul tău de data asta vin

Mi se zbârli părul de pe ceafă; am dus mâna la perla pe care o purtam în dreptul inimii. Îşi amintea, după atâta amar de ani, ce-i mărturisisem când mă zbăteam în chinurile facerii: că-mi dobândisem copiii prin cea mai cumplită magie neagră.

Stăteam față în față la masă şi ne priveam în ochi.

— Deci mă consideri damnată, am zis eu cu glas răguşit. Jeanne, eram turbată de durere când ți-am spus toate lucrurile acelea despre Ruggieri…

Efortul de a-şi reține lacrimile îi strâmbă obrazul:

— Eram convinsă că delirezi… până am prins de veste că mi-ai corupt copilul. Am interceptat nişte scrisori pe

care încercase să ți le trimită. L-ai făcut să creadă că aveți amândoi viziuni secrete cu scene oribile, sângeroase. L-am pus să se roage pentru iertare şi i-am interzis să mai vorbească vreodată despre ele.

M-am simțit deodată bolnavă, vulnerabilă:

— Dacă mă priveşti cu atâta oroare, de ce-ai mai venit?

— Am venit pentru că trebuie să apăr drepturile fiului meu ca prim prinț de sânge regal.

Spunea adevărul: dacă ar fi refuzat, n-ar fi trebuit decât să trimit papei o petiție ca să-l excomunice pe Henric. Ca urmare, şi-ar fi pierdut dreptul la succesiune, care ar fi revenit ducelui de Guise.

— Aşa că te-ai hotărât să-mi aduci o ofensă gravă, i-am spus eu. Mă demonizezi. Nu mă întrebi care e adevărul; mă judeci şi mă expediezi direct în Iad.

— N-am spus nimănui ce mi-ai spus atunci, zise ea cu voce tremurătoare. Şi n-am s-o fac niciodată.

Dădu să mai spună ceva, dar i-am făcut semn să tacă.

— Nu mai vreau să aud nimic, am rostit răspicat. Şi nici nu mai vreau să port aceste negocieri.

Treizeci şi opt

Am lăsat-o pe Jeanne acolo şi m-am dus glonț în apartamentul meu. Acuzațiile ei mă zguduiseră profund, dar mai fusesem şi-n alte rânduri zguduită şi eram hotărâtă să-mi abat gândurile cu treburi urgente. M-am aşezat la masa de scris din anticameră şi m-am apucat să-mi trec în revistă corespondența – rapoarte de la diplomați, cereri de favoruri adresate regelui.

Dar neliniştea a continuat să mă roadă până când n-am mai putut sta locului. Eram cuprinsă de panică până-n măduva oaselor, convinsă că avea să se întâmple cât de curând ceva cumplit. Scrisoarea din mâna mea începu să se mişte; am închis ochii şi m-am trezit deodată la Florența, în Palatul Medici, cu mulți ani în urmă. Am auzit cum se loveau pietrele de sticla ferestrelor şi strigătul unui muncitor:

Abbasso le palle! Moarte familiei Medici!

Agitată, am trimis după Guillermo Perelli, un astrolog pe care-l aveam în slujba mea. Îi dădusem mai demult sarcina să găsească o zi favorabilă pentru cununia lui Margot.

Perelli era un tânăr neurastenic, cu ochi proeminenți şi cu un gât atât de lung, că i se ridica mult deasupra gulerului plisat. Nu era un geniu, dar era destul de bun şi lucra repede.

— Spune-mi, ce aliniere nefastă de planete se apropie? Există vreun aspect care prevesteşte ceva rău pentru familia regală?

— Nu prea curând, spuse el, apoi adăugă şovăind: Poate... în august, cred, Marte va intra în casa Scorpionului, amplificând posibilitatea producerii de evenimente violente. Aş fi bucuros să pregătesc un talisman pentru rege sau pentru Maiestatea Voastră, care ar înlătura orice efect nedorit.

— Te rog s-o faci, am încuviințat eu. Şi cercetează

astrele noastre din perspectiva următorului tranzit, ca să vezi ce ne aduce luna august. Te rog să te ocupi imediat de asta. Am… visat că o să se întâmple ceva groaznic.

Nu era niciun secret pentru curteni faptul că prevăzusem moartea soțului meu şi victoria lui Eduard de la Jarnac. Perelli se înclină uşor, privindu-mă curios.

— Trebuie să mă ajuți, domnule, i-am spus. Se apropie ceva cumplit, ştiu sigur…

Spre ruşinea mea, mi-am dat seama că eram pe punctul de-a izbucni în lacrimi. Perelli îşi dădu seama.

— Sunt cu totul la dispoziția dumneavoastră, *Madame la Reine,* şi voi face tot ce-mi stă în putință pentru protecția familiei regale.

Mă voi apuca imediat de treabă.

— Îți mulțumesc, i-am spus.

M-am aşezat la masa de scris şi m-am uitat, fără încredere, fără speranță, cum se închide uşa în urma lui.

M-am cufundat în muncă. Pe la sfârşitul după-amiezii mă mai liniştisem, aşa că am trimis-o pe una dintre doamnele de onoare să-mi aducă broderia la care lucram şi s-o invite pe Margot la mine în anticameră. Stăteam lângă foc şi-o aşteptam, când se auzi o bătaie în uşă. Era Jeanne; îşi ținea capul uşor plecat, iar vocea îi era stinsă şi umilă.

— Pot să-ți vorbesc între patru ochi, Catherine?

— Sigur, i-am răspuns arătându-i fotoliul de lângă mine.

— Mulțumesc, spuse Jeanne aşezându-se; după o tăcere stingheritoare, adăugă: Am venit să te implor să mă ierți.

Zâmbetul precaut nu mi se şterse de pe buze:

— Nu trebuie să te învinovățeşti, i-am spus cu amabilitate. Eşti obosită de pe urma călătoriei. Îmi dau seama că ai fost bolnavă.

— E adevărat că am fost bolnavă, admise ea. Dar asta nu-mi scuză vorbele aspre. De când ne-am despărțit, m-

am rugat întruna. Îmi dau seama acum că te-am judecat greşit.

Trase adânc aer în piept şi continuă:

— Mă temeam de felul în care îl va influența Curtea Franței pe fiul meu pentru că eu însămi am fost coruptă.

Am izbucnit în râs:

— Jeanne, dacă a fost cineva corupt de moravurile noastre decadente, sigur nu tu ai fost aceea!

Obrajii i se colorară uşor.

— Am fost rea... Tu nu-ți poți da seama, Catherine... Tu, care i-ai fost întotdeauna credincioasă soțului tău, care ai fost întotdeauna onestă cu prietenii tăi... Câteodată mă gândesc că eşti prea bună la inimă ca să vezi răul care te înconjoară.

— Dar eu am de-a face cu vrăjitori, i-am spus oarecum în glumă. Eu citesc în stele.

Jeanne îşi privi mâinile, pe care şi le ținea încleştate în poală.

— Ştiu că, dacă te-ai vârât în lucrurile astea, a fost pentru că ai vrut să faci ceva bun. De aceea... de aceea trebuie să-ți cer iertare. Am greşit că te-am judecat.

Glasul i se frânse şi începu să plângă. Dădu să mai spună ceva şi-mi făcu semn s-o las, dar am luat-o în brațe, ca să-şi verse durerea la pieptul meu.

În seara aceea am cinat împreună, iar a doua zi de dimineață am luat negocierile de la capăt. Nu le-aş putea numi cordiale, dar au fost civilizate; amintirea lor rămâne un punct mic, luminos, de speranță, înainte de dezlănțuirea nebuniei.

Jeanne a rămas cu noi la Blois ceva mai mult de o lună şi şi-a menținut cu strictețe pretențiile: Henric nu avea să se reconvertească la catolicism şi n-avea să se cunune la Notre-Dame. Săptămânile treceau fără să înaintăm deloc şi am început să fim amândouă irascibile.

Într-o după-amiază, Pirelli, tânărul astrolog, veni să mă informeze că Marte avea să între în constelația

Scorpionului în a doua jumătate a lui august şi să formeze o cuadratură cu Saturn pe 23 şi pe 24. Acest fapt putea duce la conflicte diplomatice cu puterile străine. El alcătuise patru inele protectoare, pentru mine şi pentru cei trei copii ai mei.

I-am mulțumit şi i-am dat doamnei Gondi dispoziție să-l plătească, dar n-aveam încredere în talismanele lui slabe. Cu toate acestea, le-am dat copiilor inelele să le poarte; pe-al meu l-am aruncat într-un sertar.

Prima săptămână din aprilie a trecut fără evenimente. Îmi mențineam în continuare intenția de a o cununa pe Margot la Notre-Dame, în timp ce Jeanne voia în continuare ca tinerii să se căsătorească în cadrul unei ceremonii protestante. Aveam nervii distruşi, căci, cu fiece noapte ce trecea, visele mele însângerate erau mai intense. Simțeam că singurul mod de a evita războiul era să-i văd pe Henric şi Margot căsătoriți cât mai curând.

După o întâlnire cu Jeanne în care ne înțeleseserăm şi mai puțin decât de obicei, am trecut să-l văd pe Eduard, sperând să-mi dea vreo idee pentru depăşirea impasului. M-am dus în apartamentul lui, ştiind că n-o să mă caute nimeni acolo, şi m-am aşezat într-un fotoliu. La invitația lui Eduard, am început să vorbesc despre dificultățile pe care le aveam cu negocierile şi despre încăpățânarea lui Jeanne.

În timp ce stăteam de vorbă în dormitor, se auzi o bătaie în uşa camerei de lângă noi. Am auzit vocea mieroasă a lui Robert-Louis şi răspunsul nerăbdător şi înăbuşit al doamnei Gondi.

Câteva clipe mai târziu, intră doamna Gondi, cerându-şi scuze din priviri şi, după ce făcu o reverență, îmi spuse:

— *Madame la Reine,* iertați-mă, dar ați primit un mesaj urgent.

Îmi întinse un pachețel învelit într-o scrisoare. Mi-am luat rămas-bun de la Eduard şi am fugit în dormitorul

meu, unde m-am aşezat şi am dat deoparte scrisoarea; dedesubt, învelit într-o bucată de mătase neagră, era un inel de fier cu un diamant galben, tulbure.

Am lăsat inelul în poală şi am rupt sigiliul scrisorii:

Preastimată Maiestate,

Dată fiind amplasarea lui Marte în astrograma domniei voastre şi faptul că ştiți să citiți în stele, cred că sunteți deja conştientă de apropierea catastrofei.

Vă trimit alăturat un talisman numit Capul Gorgonei, căreia vechii greci îi spuneau Medusa. Pe cer, ea e reprezentată de steaua Algol, pe care arabii o numesc r'as al-Ghul, *Capul Demonului, iar chinezii „Mormanul de cadavre". Nicio stea de pe boltă nu are o putere malefică mai mare. Algol aduce moartea prin decapitare, mutilare şi strangulare – nu unei singure victime, ci unor mulțimi întregi.*

Cu două ore înaintea zorilor, în noaptea de 24 august, steaua Algol va răsări în zodia Taurului – ascendentul domniei voastre, Madame la Reine – *în opoziție clară cu războinicul Marte, în timp ce primul este întărit în zodia Scorpionului. Franța nu s-a aflat niciodată în mai mare primejdie; şi nici Maiestatea Voastră.*

Cu mulți ani în urmă v-am dat Aripa Corbului, care v-a fost de folos; cu aceeaşi intenție vă trimit acum Capul Gorgonei. Când este canalizată cu grijă, Steaua Demonului conferă curaj şi protecție asupra trupului.

În ziua când v-am dat Aripa Corbului, v-am spus că astrele indicau o trădare care vă amenința viața. Acum văd din nou trădarea, Madame la Reine, *şi vă avertizez să vă luați măsuri extreme de precauție, chiar şi față de aceia în care aveți cea mai mare încredere.*

Cât despre ce-ar fi de făcut pentru a împiedica producerea calamității, părerea mea asupra acestui subiect nu s-a schimbat de la ultima noastră discuție. Nu cred că e cazul s-o mai expun aici.

Umilul vostru servitor, pentru toată viața,

Cosimo Ruggieri

Mi-am dus mâna la perla pe care o purtam în corset şi am închis ochii. Amintirea m-a dus cu doisprezece ani în urmă, la momentul când Ruggieri stătuse ultima oară cu mine, în cabinetul meu.

Astrele s-au schimbat din ziua în care ți-am dat perla.

Va veni şi timpul acela, Catherine. Şi, dacă tu nu faci ceea ce trebuie, va fi un măcel cum nu se poate măcar închipui. S-ar putea să fie deja prea târziu.

Scrisoarea nu avea adresă de răspuns. Mi-am pus inelul pe degetul mijlociu de la mâna stângă şi-am rămas cu ochii pierduți pe fereastră, în curte, la viitoarele spectre ale „Mormanului de Cadavre". Intuiția îmi spunea că Ruggieri nu-i departe. Stătea la pândă şi aştepta să vadă dacă voi avea curajul să opresc valul de sânge ce avea să vină.

A doua zi de dimineață am rugat-o pe Jeanne să vină la mine în anticameră. Când a sosit, am invitat-o să se aşeze lângă cămin. Încordată şi circumspectă, roşie la față de la un acces de tuse pe care tocmai îl avusese, s-a aşezat țeapănă în fotoliul de lângă mine, uitându-se pieziş la zâmbetul meu. De când era la Blois, slăbise şi mai mult; ochii îi străluceau de febră.

— Negocierile astea au devenit din cale-afară de neplăcute, i-am spus eu pe un ton blând. Ne-au făcut să uităm că, dincolo de orice neînțelegere, suntem prietene. Hai să terminăm cu ele.

— Să terminăm cu ele? ridică ea speriată din sprâncene: voiam să renunț la căsătorie?

— Regele pretinde numai două lucruri, am lămurit-o. Unul, ca Margot să rămână catolică, iar al doilea, ca Henric să vină la Paris pentru cununie, care însă se va oficia *în față* la Notre-Dame. Fiul tău nu va fi nevoit să pună piciorul într-o catedrală; Margot o să fie condusă înăuntru de un delegat, pentru ceremonia catolică.

Jeanne se încruntă, nevenindu-i pe de-a-ntregul să creadă ce auzea.

— Şi-o să petreacă mai multe luni din an în Navarra?

— Câte vrei tu. Dacă doreşti, se pot cununa după aceea şi în rit protestant.

Trăsăturile i se îmblânziră, amintind un pic de vechiul ei simț al umorului.

— Eşti prea şireată, Catherine. Îmi ascunzi ceva.

— E adevărat, am recunoscut eu. Cununia trebuie să aibă loc pe 18 august.

Nu voiam ca nunta să cadă nici măcar cu o zi mai aproape de influența lui Algol. Voiam să întăresc pacea dintre hughenoți şi catolici înainte de răsăritul maleficei stele.

— În august? Dar la vremea aceea e cumplit de cald în Paris. Mai sau iunie ar fi mult mai potrivite pentru o nuntă.

— E prea scurt timpul, i-am explicat eu răbdătoare.

— Anul ăsta? făcu Jeanne atât de speriată, că o cuprinse un acces de tuse.

Când îşi recapătă suflul, spuse:

— E imposibil să facem toate pregătirile! O nuntă regală… organizată în numai patru luni?

— O să am eu grijă de tot. Tu nu trebuie decât să-ți iei băiatul şi să veniți la Paris.

— Dar de ce atâta grabă? insistă ea.

— Pentru că mă tem de un alt război între oamenii tăi şi ai mei. Pentru că eu cred că această căsătorie va pune capăt vărsării de sânge, aşa că nici mâine dac-ar avea loc nu mi s-ar părea prea curând.

Am căzut de acord. Ne-am ridicat şi ne-am sărutat pe buze, ca să pecetluim înțelegerea. Şi m-am rugat ca Jeanne să nu-mi simtă disperarea.

Treizeci şi nouă

La scurtă vreme după ce s-a semnat contractul de căsătorie, Jeanne a plecat de la Blois. Deşi era nerăbdătoare să cumpere darurile de nuntă, părea cumplit de bolnavă. Când a ajuns la castelul din Paris al familiei Bourbon, sănătatea a părăsit-o cu totul. Cu toate acestea, a insistat să se ocupe de pregătirile de nuntă pe tot parcursul lunii mai. Eforturile depuse s-au dovedit fatale: în prima săptămână a lui iunie a căzut la pat şi nu s-a mai ridicat.

Mă aşteptam ca fiul ei să mă roage să amân nunta. Spre surprinderea mea, Henric nu mi-a cerut aşa ceva; pe 1 iulie a participat la înmormântarea mamei sale şi pe 8 a venit la Paris cu o suită de aproape trei sute de hughenoți, printre care tânărul prinț de Condé, vărul său.

Regele l-a primit pe Henric în particular la Luvru pe 10 iulie. Când a intrat Navarra însoțit de vărul lui, Carol era încadrat de mine în stânga şi de Eduard în dreapta. La optsprezece ani, Henric avea umeri largi, talie subțire şi picioare musculoase, de călăreț. Cârlionții îmblânziți îi încadrau fața în valuri negre; purta barbişon şi o mustață subțire, după moda timpului. Deşi era îmbrăcat într-o tunică neagră, anostă, ca toți hughenoții, şi nu purta bijuterii, avea o expresie relaxată şi un zâmbet strălucitor, de parcă trecuseră câteva zile de când nu ne văzuserăm, nu câțiva ani plini de conflicte şi de sânge.

În total contrast cu cordialitatea neprefăcută a vărului său, din atitudinea tânărului Condé se ghicea neîncrederea. Era mai subțire decât Navarra, cu o figură destul de ştearsă, dar plăcută; zâmbetul îi era rezervat şi cam acru.

Henric nu se înclină în fața lui Carol, căci şi el era rege.

— *Monsieur le Roi,* salută el vesel. Îmi pare nespus de bine să vă revăd, pe Maiestatea Voastră şi pe întreaga

familie, şi să intru la Luvru ca prieten.

— Deci ai venit, vere, spuse Carol fără să zâmbească. Ai face bine să te porți frumos cu sora mea; avem destule metode să ne descurcăm cu ereticii care ne dau prea multă bătaie de cap.

Navarra râse vesel:

— O voi trata ca pe prințesa care este acum şi ca pe regina care va deveni în curând. Sunt conştient că mă aflu pe teritoriu inamic – şi, mai grav, că mă aflu în fața fraților viitoarei mele soții – şi că fiecare faptă a mea trebuie să-mi demonstreze bunele intenții.

Carol mârâi satisfăcut. Amiralul Coligny îl prețuia foarte mult pe Navarra şi îşi petrecuse ultimele câteva săptămâni încântându-l pe rege cu povestiri despre inteligența, curajul şi onestitatea lui.

Eduard se ridică şi-şi sărută zdravăn verişorul. Navarra, cu o jumătate de cap mai scund, robust şi îmbrăcat în haine şterse, nu se putea compara cu mlădiosul meu fiu, care se înfăşurase într-un veşmânt de mătase chinezească de culoarea smaraldului, brodat cu zeci de peştişori aurii, strălucitori.

— Bine ai venit, vere, îi zâmbi el lui Henric.

— Am auzit că eşti un adversar redutabil la tenis, spuse Navarra.

În orice caz prefer să mă bat cu tine în galerie decât pe câmpul de luptă.

— Poate aranjăm un meci, spuse Eduard şi-i puse vărului său o mână pe umăr, întorcându-l spre mine: mama mea, regina.

Navarra mă privi cu ochii lui calzi şi senini:

— *Madame la Reine,* mă salută el.

M-am repezit la el şi l-am luat în brațe.

— Îmi pare atât de rău de moartea mamei tale… Mi-a fost prietenă foarte bună, i-am şoptit la ureche.

Auzindu-mă, mă strânse mai tare în brațe şi, când se desprinse din îmbrățişare, ochii îi străluceau.

— Mama n-a încetat niciodată să vă iubească, *Madame*

la Reine.

— *Tante* Catherine, l-am corectat eu şi l-am sărutat pe buze.

Râse, risipind tristeţea care ne cuprinsese pe amândoi.

— *Tante* Catherine, n-am avut niciodată ocazia să-ţi mulţumesc cum se cuvine pentru *Rinaldo.* Mi-a plăcut atât de mult, încât cred c-am citit-o de vreo sută de ori.

— Ţi-ai amintit de ea după atâta vreme, m-am minunat eu.

L-am luat apoi de braţ şi i-am îndreptat atenţia spre uşa dublă:

— N-ai bătut totuşi atâta drum numai ca să stai de poveşti cu bătrâna ta mătuşă.

Intră Margot, ca o zână cu părul şi ochii negri, îmbrăcată într-o rochie de satin albastru-închis, acoperit cu mătase *cangiante* străvezie, cu ape albastre şi violet. Cu multă cochetărie, ridică bărbia ca să-şi pună în valoare gâtul de lebădă, apoi îşi înclină capul, aruncându-i lui Henric o privire lungă şi zâmbindu-i şăgalnic. Băiatul rămase trăsnit de-a binelea, dar lăsă repede ochii în jos, ruşinat de lăcomia care i se citise în ei.

— *Monsieur le Roi,* îl salută Margot cu o mică reverenţă şi îi întinse o mână catifelată şi albă ca laptele.

Navarra îşi lipi buzele de ea. Când se îndreptă de spate, păru că-şi regăsise calmul şi spuse:

— Alteţă, încă alergaţi mai repede ca mine?

— S-ar putea, Sire. Din nefericire, acum mă încurcă chestiile astea, râse ea arătând spre fustele grele.

— Ah, se prefăcu Henric dezamăgit. Trăgeam mare nădejde să ne luăm la întrecere după cină.

Margot râse din nou şi-l trase spre ea, dându-i un sărut cast pe buze, ca între veri. Apoi i-am urat bun venit prinţului de Condé; amabilităţile au fost mai sumare de ambele părţi. După care am pornit spre sufragerie.

Compania lui Henric era grozav de plăcută; conversaţia se legă imediat, întreruptă de râsete. După ce am mâncat,

l-am luat cu mine pe balconul care se deschidea spre malul Senei. În ultima săptămână vara se lăsase cu toată greutatea asupra oraşului şi dinspre fluviul noroios nu venea nicio adiere de vânt, ci doar un vag miros de putreziciune. Cu toate astea, Henric se sprijini de balustradă şi îmbrăţişă Sena şi cetatea cu o privire din care răzbătea dorul unei iubiri neîmpărtăşite.

După ceva vreme, i-am spus încetişor:

— Mama ta mi-a spus că mi-ai scris nişte scrisori, dar că n-a vrut să mi le trimită.

Expresia lui Henric nu se schimbă, dar l-am simțit cum devine rezervat. Ridică din umeri.

— Cred că... imaginația mea de copil a speriat-o. Îți puneam nişte întrebări despre lucruri pe care ea nu le înțelegea.

— În ziua aceea, când alergai după mingea de tenis, mi s-a părut că am fost amândoi stăpâniți de acelaşi fel de viziune. Mă înşelam?

Răspunsul lui veni după o pauză destul de lungă.

— Mama era obsedată de Dumnezeu şi de păcat. Dar, spre deosebire de supuşii mei hughenoți, eu nu sunt un om pios. Am luptat alături de ei deoarece cauza lor mi se pare dreaptă. În ceea ce mă priveşte, eu cred în ceea ce văd: pământul, cerul, oamenii şi dobitoacele...

— Şi în viziuni însângerate? l-am întrebat.

— Şi în viziuni în care tovarăşii mei au parte de o moarte groaznică, recunoscu el întorcându-şi ochii de la mine.

— Eu nu le văd fețele, dar visele şi viziunile mele au devenit din ce în ce mai oribile în ultima vreme. Întotdeauna le-am interpretat ca pe nişte avertismente, ca pe nişte scene dintr-un viitor care poate fi evitat. Dar, dacă tu nu crezi în Dumnezeu, probabil că le consideri lipsite de semnificație.

Mă privi cu o expresie sobră:

— Eu cred, *Madame la Reine,* că această căsătorie ne oferă o ocazie: să distrugem Franța sau s-o salvăm.

— E uimitor că am ajuns amândoi la aceeaşi concluzie, am spus eu.

În ochi i se aprinse o flacără neliniştitor de puternică.

— Am venit aici în pofida sfaturilor consilierilor şi prietenilor mei, care se tem că această căsătorie e o capcană menită să ne distrugă. Am venit pentru că am încredere în tine, *tante* Catherine – pentru că, oricât ar fi de irațional, cred că am văzut amândoi acelaşi dezastru apropiindu-se şi că amândoi vrem să-l evităm.

Am ridicat mâna, îngreunată de Capul de fier al Gorgonei, şi i-am pus-o pe umăr.

— Împreună o să-l oprim, i-am spus eu şi m-am întors, auzind zgomot de paşi; erau prințul de Condé şi servitorul lui, care veniseră după regele lor.

Primele zile din august au fost sufocante; dincolo de bătrânele ziduri ale Luvrului, căldura stăruia încolăcindu-se pe deasupra pavajului ca un duh negru. Uşa cabinetului meu fără ferestre era permanent deschisă, nu numai ca să lase câte-un strop de aer să intre, ci şi ca să primească un flux continuu de oaspeți, consilieri, croitorese şi aşa mai departe. Într-o dimineață stăteam la birou, avându-l în față pe cardinalul de Bourbon, unchiul mirelui – fratele poltronului Antoine de Bourbon, pe care-l renegase cu multă vreme în urmă. Cardinalul era un om foarte echilibrat şi se bucura de o sănătate excelentă: la vârsta de cincizeci de ani n-avea niciun fir de păr alb.

Discutam despre etapele ritualului cununiei – în afara şi în interiorul catedralei – când un străjer ciocăni în tocul uşii.

— *Madame la Reine,* spuse el, ambasadorul Spaniei aşteaptă pe coridor. Solicită o întrevedere urgentă între patru ochi.

M-am încruntat. Nu-l cunoşteam bine pe noul ambasador, Diego de Zuniga, dar predecesorul său obişnuia să facă declarații excesiv de dramatice. Poate că

Don Diego avea şi el această înclinaţie.

M-am ridicat şi am ieşit pe coridor, unde aştepta Zuniga, cu pălăria în mână. Era un bărbat între două vârste, scund, cu o înfăţişare severă. Purta părul, foarte negru şi rărit la tâmple, pieptănat pe spate şi pomădat.

L-am abordat fără să zâmbesc:

— Ce problemă poate fi atât de gravă, Don Diego, încât să trebuiască să-l las singur pe cardinalul de Bourbon?

Îmi răspunse cu o plecăciune cât se poate de scurtă; avea o mină indignată, de parcă el ar fi fost partea ofensată.

— Un atac armat deliberat, *Madame la Reine,* comis de Franţa împotriva Spaniei.

Am rămas cu gura căscată; ambasadorul îmi aruncă o privire bătăioasă.

La intrarea în apartamentul meu, coridorul strâmt era înţesat de servitori, de curteni şi de oaspeţii veniţi odată cu Navarra.

— Veniţi, i-am spus eu lui Zuniga, luându-l de braţ şi conducându-l în sala de consiliu.

M-am aşezat pe scaunul regelui, în capul mesei lungi, ovale.

— Vorbiţi, Don Diego. Cu ce l-a supărat Carol pe fostul său cumnat?

Zuniga ridică surprins din sprâncene, dându-şi seama că eu chiar nu ştiu despre ce vorbeşte. Trase adânc aer în piept şi îmi explică:

— Pe data de 17 iulie, cinci mii de soldaţi francezi – hughenoţi – au încălcat teritoriul Olandei Spaniole. Comandantul lor era seniorul de Genlis. Din fericire, comandanţii spanioli au aflat despre atacul plănuit şi au interceptat forţele franceze. Au supravieţuit doar o mână de oameni, printre care şi Genlis. Iertaţi-mi francheţea, dar vă sugerez să aveţi o discuţie serioasă cu Maiestatea Sa, având în vedere faptul că acţiunea sa a fost o violare a tratatului cu Spania şi un act de război.

Mi-am dus mâna la gură ca să opresc invectivele care

riscau să se reverse din ea. Coligny… Nemernicul acela mincinos şi arogant întrecuse măsura, îndrăznise să trimită pe ascuns trupe în Olanda, sperând într-o victorie care să-l convingă pe Carol să sprijine un război nebunesc.

— Asta-i opera unui trădător, am spus eu cu vocea tremurând de enervare. Franța n-ar viola niciodată suveranitatea Spaniei. Vă asigur, Don Diego, că regele nici n-a cunoscut, nici n-a aprobat această incursiune. Vom vedea dacă partea responsabilă…

Zuniga avu nemaiauzita îndrăzneală de a întrerupe o regină:

— Partea responsabilă se află acum la uşa regelui, aşteptând să fie primită în audiență. Nu încape îndoială că întâlnirea va fi cordială; se spune că Genlis are asupra sa o scrisoare de sprijin din partea lui Carol.

— Imposibil, am şoptit eu ridicându-mă.

— *Madame la Reine,* aşa stau lucrurile.

Am ieşit din sală şi am luat-o pe coridorul înăbuşitor, croindu-mi drum printre trupuri transpirate care făceau reverențe şi printre siluete estompate, în alb-negru, de hughenoți speriați. M-am oprit în fața uşilor închise ale apartamentului personal al regelui, unde se adunase un mic grup de oameni.

Printre ei se afla şi Coligny, care-şi ținea o mână pe umărul unui nobil hughenot destul de bătrân, cu fața plină de semne de vărsat şi cu părul roşu şi bogat; o eşarfă de mătase neagră îi susținea brațul rănit. Împreună cu ei era prințul de Condé, care zâmbea şi el odată sincer.

Lângă ei tocmai ajunsese Henric de Navarra. Îl luă pe Coligny în brațe şi-l sărută afectuos pe amândoi obrajii. Apoi Coligny îl prezentă necunoscutului, care dădu să îngenuncheze, dar Navarra făcu un pas în față şi îl ridică. Cei doi se îmbrățişară – cu grijă, din cauza rănii necunoscutului – după care se sărutară şi se lansară într-o conversație animată.

Se apropie trădarea, îmi şoptea Ruggieri.

Am păşit în raza vizuală a bărbaților şi n-am dat atenție plecăciunilor lor. Pe Navarra şi pe ceilalți nici nu i-am băgat în seamă; n-aveam ochi decât pentru necunoscut.

— Spuneți-mi, domnule, am onoarea să mă adresez seniorului de Genlis? l-am întrebat.

Ceilalți încremeniră; necunoscutul începu să mişte din buze. După o vreme reuşi să articuleze:

— Într-adevăr, Maiestate.

— Ah! Şi rana… este chiar aşa de gravă, domnule? l-am întrebat din nou, întinzând mâna spre eşarfa neagră şi oprindu-mi palma chiar deasupra ei.

— Deloc, *Madame la Reine,* mormăi de Genlis, cu fața şi gâtul roşii ca focul. Port asta numai pentru că a insistat doctorul, arătă el spre eşarfă.

Am arborat un zâmbet prostesc, de femeie superstițioasă, şi i-am spus confidențial:

— Slavă Domnului că n-ați împărtăşit soarta cruntă pe care au avut-o atâția dintre tovarăşii domniei voastre. Fără îndoială că se datorează talismanului pe care-l purtați.

Auzisem de la doamna Gondi, care se exprimase ceva mai diplomat, că hughenoții mă considerau o vrăjitoare care se întovărăşise cu diavolul.

— Talisman? făcu el uluit.

— Scrisoarea de sprijin din partea Maiestății Sale, l-am lămurit eu. O aveți asupra dumneavoastră în clipa de față?

Genlis îi aruncă o privire disperată lui Coligny, dar pe fața acestuia nu se putea citi nimic.

— O am, răspunse el, simțindu-mi poate hotărârea sau, cine ştie, având un uluitor acces de prostie.

Am întins mâna imperativ, în timp ce el, încurcându-se în eşarfă, pescui scrisoarea dintr-un buzunar.

Am înşfăcat-o imediat. Ceara în care era imprimat sigiliul regal fusese ruptă; hârtia boțită era moale şi

pătată – fusese probabil îmbibată cu sudoarea lui Genlis.

Când am deschis scrisoarea, am citit-o şi am văzut pe ea semnătura fiului meu, zăgazurile furiei mele explozive s-au rupt. Fără un cuvânt, i-am lăsat pe bărbaţi acolo şi, cu scrisoarea în mână, m-am apropiat de cei doi străjeri care barau intrarea în apartamentul regelui.

— Daţi-vă la o parte! le-am poruncit.

Nu-mi dădură ascultare, aşa că mi-am croit drum printre ei şi am dat în lături uşile care, din fericire, nu erau încuiate. Am trecut valvârtej pe lângă o mulţime de servitori şi de nobili şi am dat buzna în dormitor, unde Maiestatea Sa Carol al IX-lea şedea pe oală, iar un gentilom din suită îi citea versuri cu voce tare. La un semn scurt din partea mea, gentilomul închise cărticica şi părăsi încăperea. Am trântit uşa în urma lui şi m-am apropiat de Carol fluturând scrisoarea.

— Neghiobule, i-am spus printre dinţi. Eşti un neghiob, fără strop de creier!

Carol îşi trase stângaci în sus colanţii cu mâna dreaptă, în timp ce cu stânga punea capacul pe oala de noapte. Era obişnuit să se înfurie pe oameni, dar avusese atât de rar ocazia să vadă crize de furie la alţii – şi cu atât mai puţin la mama lui –, că se trase înapoi şi ridică mâinile ca să se apere.

— Cinci mii de soldaţi francezi morţi în slujba unei prostii! am ţipat eu. Şi regele Spaniei a aflat de ei înaintea mea! Ambasadorul lui a venit azi să mă avertizeze că Filip consideră… nebunia asta cu Olanda un act de război!

— Şi ce dacă? protestă Carol timid.

— Şi ce dacă? l-am îngânat eu uluită. Eşti într-atât de nebun încât să crezi c-am putea câştiga un război cu Spania?

— Amiralul spune că putem, îndrăzni el. Şi nu mai aruncaţi cu insulte în mine, doamnă.

Am coborât tonul:

— Tu visezi la glorie militară, dar n-ai s-o găseşti într-un război necugetat. Ai să găseşti numai înfrângere şi

ruşine. Poporul o să se ridice împotriva ta şi-o să pună un hughenot pe tron.

— Coligny mă iubeşte şi iubeşte Franța, mă înfruntă Carol. Lupta împotriva unui duşman comun va unifica țara.

— Eu am trăit ceva vreme, fiule, şi am văzut ce i-au adus țării ăsteia războaiele cu Spania. Bunicul tău a suferit o înfrângere cumplită, iar tatăl tău a stat patru ani prizonier la ei. Armata lui Filip e prea puternică. Nu vezi cum te manipulează Coligny? Cum încearcă să te întoarcă împotriva mea?

Carol încleşta fălcile şi-şi dădu ochii peste cap; arăta ca un nebun.

— Amiralul mi-a spus c-ai să zici asta. E nefiresc pentru o femeie să aibă atâta putere câtă ai tu; m-ai uzurpat prea multă vreme.

Am strâns din dinți şi am înghițit fierea care urca în mine la auzul vorbelor lui Coligny, reproduse atât de fidel de fiul meu. Am spus calm:

— Dacă eşti atât de convins că un război cu Spania ar servi intereselor superioare ale Franței, atunci amiralul Coligny trebuie să-şi prezinte propunerea Consiliului Privat, pentru ca să poată fi respinsă sau aprobată. Dacă argumentele amiralului sunt solide, atunci ceilalți membri vor adopta punctul lui de vedere. De ce să nu vorbeşti deschis cu toată lumea? E imposibil să duci un război victorios pe ascuns.

Carol găsi ideea bună şi dădu din cap:

— Am să-i spun amiralului. O să pregătim o expunere.

— Bine, am făcut eu pe un ton vesel. Dar trebuie să ții cont de un singur lucru.

Carol se încruntă întrebător.

— Trebuie să respecți votul membrilor Consiliului. Dacă ei sunt de acord cu amiralul, poți să începi războiul aducându-l la cunoştința tuturor. Dacă nu sunt de acord, ideea trebuie pusă la păstrare… pentru totdeauna.

Regele îmi cântări cuvintele, apoi se declară de acord.

— Excelent! Îi voi anunța pe membrii Consiliului şi voi fixa o dată pentru întâlnire. Contez pe tine să-i spui amiralului să-şi pregătească pledoaria.

Am ieşit din dormitorul lui Carol purtând pe buze cel mai fals zâmbet cu putință. Mi l-au putut vedea şi Coligny şi Genlis, care rămăseseră pe coridor, de vorbă cu Henric.

Coligny fu primul care mă observă şi se înclină în fața mea. Ne-am zâmbit, deşi sunt convinsă că-mi auzise strigătele. I-am văzut în ochi provocarea trufaşă: aştepta să plec eu ca să între să vorbească cu regele.

Navarra mi-a zâmbit la rândul lui când am trecut pe lângă el. Am întors capul, neputând să-i suport privirea.

Patruzeci

Consiliul Privat al Regelui se întruni cu opt zile înainte de nuntă. În noaptea precedentă plouase zdravăn şi furtuna nu se potolise nici duminică de dimineață. În ciuda torentelor căzute din cer, ferestrele erau deschise de-un lat de palmă, lăsând să intre aerul înăbuşitor, care aburise geamurile şi înmuiase teancul de hârtii din dreapta mea.

Stăteam în capul mesei lungi, ovale, avându-i în dreapta şi în stânga mea pe Eduard şi pe Tavannes – acum în vârstă de şaizeci şi trei de ani, complet chel şi aproape fără dinți. Tavannes luptase alături de Francisc I la Pavia şi fusese făcut prizonier odată cu regele. Acolo îşi pierduse vederea la ochiul stâng; ochiul cu albeață i se mişca acum întruna, mereu în altă direcție față de dreptul. Îl iubeam pe Tavannes pentru că se oferise la un moment dat s-o ucidă pe Diana de Poitiers din cauza aroganței ei; îl iubeam şi mai mult pentru că-l dusese pe Eduard spre victorie la Jarnac.

Lângă Tavannes stătea tovarăşul său de arme, mareşalul Cossé, care îmi servise în timpul războaielor ca reprezentant pe lângă Jeanne. În contrast cu Tavannes, Cossé era încă elegant, cu o barbă albă, tunsă foarte frumos.

În fața lui Cossé stătea elegantul duce de Nevers, un diplomat pe nume Louis Gonzaga, născut în Toscana, dar educat la Paris. În tinerețe, Gonzaga luptase împreună cu Montmorency la Saint-Quentin. Ultimul membru al Consiliului era ducele de Montpensier, bătrân şi bolnav de gută, a cărui soție făcea parte pe vremuri din mica trupă de doamne a regelui Francisc.

Amiralul Coligny intră cu câteva minute întârziere, spunând vesel că Dumnezeu ne-a cerut să ne odihnim de Sabat – dar poate că Atotputernicul avea să-l ierte deoarece „sper că astăzi, aici, vom face lucrarea

Domnului". Cuvintele lui pioase nu avură drept răspuns decât tăcerea şi un tunet îndepărtat.

Când am început eu să vorbesc, o rafală de vânt făcu să tremure flacăra lămpilor.

— Domnilor, amiralul Coligny va prezenta argumentele sale în favoarea războiului, după care vom trece la vot.

I-am făcut amiralului un semn din cap; acesta se ridică şi, sprijinindu-şi uşor degetele de masă, începu să vorbească.

— Acum cinci ani, regele Filip l-a trimis pe ducele de Alba, general al său, să ocupe Olanda şi să instaureze un regim de teroare. De atunci încoace, zece mii de oameni au fost măcelăriți pentru singura vină de a dori să-l slăvească pe Dumnezeu după cum cred ei de cuviință. Înălțimea Voastră, *Madame la Reine,* ați reprezentat întotdeauna în Franța vocea toleranței. Fiți de acord ca Franța să se ridice împotriva tiraniei şi în apărarea libertății. Salvați-i acum pe nevinovații din nordul țării noastre; căci dacă n-o vom face, se va mai vărsa sângele altor zeci de mii de oameni. Opriți, vă implor, acest puhoi de sânge.

Am rămas fără grai; Coligny făcuse apel la convingerile mele într-un mod atât de inspirat, încât mă emoționase. Mai mult, insistase pe coarda celor mai negre spaime ale mele, ca şi cum mi-ar fi cunoscut oribilele viziuni. Imposibil, mi-am spus… până mi-am amintit de Navarra, sprijinit de balustrada balconului şi privind spre Ile-de-la-Cité fără s-o vadă. *Şi în viziuni în care tovarăşii mei au parte de o moarte groaznică…*

Mi-am fixat privirea pe suprafața lucioasă a mesei, încercând să-mi stăpânesc amarul care îmi umplea sufletul. Când mi-am regăsit calmul, am ridicat capul spre amiral:

— Mi-aş dori să-i pot ajuta, am spus, numai că nu putem ignora faptul că Franța nu dispune de mijloacele de a-l alunga pe Alba. Atât hughenoții, cât şi armata regală au suferit pierderi grele şi au adus țara în pragul

ruinei după toți anii de război civil. Pur şi simplu nu avem oameni, arme şi bani ca să înfruntăm un inamic atât de puternic. Chiar dacă am încerca să-i ajutăm, nevinovații dumneavoastră tot ar pieri… alături de mii de francezi.

— Aşa ceva n-are să se-ntâmple, mă contrazise Coligny grăbit. Fiindcă n-o să luptăm singuri. Lângă noi va lupta prințul de Orania, care şi-a asigurat recent ajutorul Germaniei şi Angliei.

— Dar s-a întâmplat deja, am zis eu. Au murit cinci mii de soldați. S-a vărsat deja sânge francez.

— Susțin că războiul cu Spania este inevitabil, insistă amiralul. Putem s-o înfruntăm acum, în Olanda, sau mai târziu, pe pământurile noastre, când Filip va ceda în sfârşit poftei de a-şi extinde imperiul şi ne va încălca hotarele. De aceea trebuie să lovim acum, când avem sprijin din atâtea părți.

— Am văzut doi regi făcând greşeala de a porni războaie pe teritoriu străin în speranța de a face cuceriri, mormăi Tavannes. Şi ei au avut promisiuni de sprijin. Până la urmă ne-am retras cu pierderi grele şi ne-am întors într-o țară ruinată din punct de vedere financiar. Un război pe teritoriu străin va necesita mai multe vieți şi mai mult aur decât avem noi.

— Am luptat alături de Montmorency la Saint-Quentin când eram un copilandru cu caş la gură, vorbi cu patimă şi Gonzaga, ducele de Nevers. M-am dus la luptă visând la o victorie uşoară. M-am trezit la realitate când conetabilul şi alți ofițeri – inclusiv eu – am fost capturați de spanioli.

— Şi eu am fost la Saint-Quentin, mormăi Coligny indignat.

— Da, ați fost acolo, rosti Gonzaga acuzator. Răspunzător cu apărarea cetății, din câte-mi amintesc. Atunci de ce ar trebui să vă încredințăm alte trupe, când cinci mii de oameni au murit deja ca rezultat al prostiei?

Ceilalți bărbați din încăpere începură să vorbească toți

deodată. Gonzaga continuă să-l insulte pe amiral, iar ducele de Montpensier tuna şi fulgera în legătură cu prejudiciile pe care un nou război le-ar aduce economiei. Până la urmă, bătrânul Tavannes strigă la ei să tacă şi, când se făcu linişte, întrebă:

— Domnule amiral Coligny, mai aveți altceva de spus?

— Da, răspunse Coligny. Când Maiestatea Sa Henric al II-lea a ascultat sfatul consilierilor săi privați, a fost obligat să-l analizeze, dar nu i s-a cerut să-l respecte. Cu regele Carol e altfel: el este obligat de lege să asculte de poruncile Consiliului. Asta era de înțeles când a urcat pe tron, la vârsta de zece ani, dar acum e bărbat, are douăzeci şi doi de ani. Este o insultă la adresa lui să fie forțat să accepte hotărârile consilierilor, chiar când acestea sunt în opoziție cu propria sa judecată. Eu sunt hughenot şi vorbesc în fața unui grup de catolici. Cu toate acestea, suntem toți de acord că Maiestatea Sa se află pe tron din voia Domnului. Am sau nu dreptate, domnilor?

Tavannes şi Montpensier admiseră că are dreptate; Eduard şi cu mine schimbarăm priviri înnegurate, iar Gonzaga refuză să răspundă la o întrebare al cărei răspuns era deja cunoscut.

— Dacă regele Carol este blocat de Consiliu, înseamnă că este blocată însăşi voința lui Dumnezeu. Iar voința regelui este de a porni războiul cu Spania.

Îndrăzneala, argumentele aberante ale amiralului îmi smulseră un oftat sonor, ceea ce îl făcu să-mi arunce o privire tăioasă.

— Maiestatea Sa oftează. Dar vă amintesc că guvernarea țării noastre este treabă de bărbați, nu de femei; aşa ne cere legea salică. Şi atunci vă întreb: cine conduce Franța? Cine conduce acest consiliu? Şi cine-l conduce pe rege? Fiecare bărbat din jurul acestei mese trebuie să-şi cerceteze inima ca să afle adevărul: ascultați glasul tăcut al Atotputernicului care răsună în voi. E corect ca voința regelui nostru să se împiedice de frica de

război a unei muieri?

Obrajii mi-au luat foc. Lângă mine, Eduard mormăi o înjurătură.

— Pentru numele lui Dumnezeu, eşti un nebun şi un bădăran de neînchipuit! Cum poți vorbi aşa despre regina noastră? se răsti Tavannes.

Nu m-am uitat la Tavannes şi nici la ceilalți consilieri; nu-mi puteam dezlipi privirea de la ochii lui Coligny în care scânteia pietatea, de la beatitudinea şi mândria care îi străluceau pe chip, de la focul nebuniei care se întrezărea sub ele.

— E un război sfânt, vorbi din nou amiralul, abia şoptit. Un război prin care să fie eliberați oamenii care vor să se roage în libertate. Ascultați ce vă spun, acesta-i războiul Domnului; numai diavolul v-ar putea porunci să nu porniți acest război.

În sală se lăsă liniştea până când eu mi-am regăsit calmul şi am spus cu răceală:

— Asta-i tot, domnule amiral? V-ați terminat pledoaria?

— Mi-am terminat-o, răspunse el cu un aer foarte mulțumit de ea şi de el însuşi.

Ducele de Montpensier interveni:

— Maiestatea Voastră, aş vrea să propun să renunțăm la orice discuții suplimentare. Domnul amiral Coligny şi-a prezentat pe larg punctul de vedere şi a auzit şi principalele noastre obiecții. Nu prea văd rostul reluării acestora într-un schimb de argumente care amenință să devină prea înfocat. Aş sugera să votăm imediat.

— Cred că aveți dreptate, am spus. Domnilor, există obiecții?

Nu existau. Coligny – ferm convins că apelul său reuşise să ne mişte inimile – fu rugat să aştepte pe coridor. Ieşi foarte binedispus, dar în prag se opri şi-mi aruncă o privire îngâmfată şi triumfătoare.

Procedurile de vot nu durară mult. Membrii Consiliului erau într-un acord atât de evident, încât n-am folosit

buletinele de vot, ci am recurs la vot deschis.

M-am ridicat şi i-am oprit cu un semn pe ceilalți consilieri, care dăduseră să sară în picioare odată cu mine.

— Aş dori să-i aduc personal domnului amiral la cunoştință rezultatul.

Am ieşit singură pe coridor. În afară de doi străjeri, nu era nimeni suficient de aproape ca să ne audă. Coligny aştepta sprijinit de peretele din față, cu mâinile împreunate, cu fruntea plecată în rugăciune; când auzi uşa deschizându-se, ridică nerăbdător privirea.

Când văzu că sunt eu, căscă gura surprins, dar îşi reluă repede expresia demnă.

— Aşa deci, spuse. Ar fi trebuit să-mi dau seama că urechile consilierilor sunt ferecate. La urma urmei, i-ați ales pentru că vă sunt loiali.

— I-am ales pentru că sunt înțelepți, i-am întors-o eu, şi pentru că îi sunt loiali fiului meu, care s-a născut cu un temperament nepotrivit pentru a guverna. Dacă mai continuați să exploatați această situație, domnule amiral, vă voi alunga de la Curte.

Ochii amiralului – de un albastru tăios, înconjurați de franjurile genelor aurii – se îngustară, plini de aceeaşi încăpățânare posacă şi înverşunată pe care-o văzusem adeseori la Carol. Făcu amenințător un pas spre mine, ca să-mi aducă aminte că el e un bărbat solid, iar eu o femeie mărunțică. Îmi vorbi rar şi emfatic, ca un om obişnuit să-i intimideze pe alții:

— Doamnă, eu nu mă pot opune hotărârii dumneavoastră, dar pot să vă asigur că o veți regreta. Pentru că, dacă Maiestatea Sa va respinge acest război, se va trezi curând în fața altuia, din care nu va putea să scape.

Deşi se băga în sufletul meu, am refuzat să dau un singur pas înapoi. Dârză şi autoritară, l-am sfredelit furioasă cu privirea.

— V-am primit aici ca pe un oaspete drag. Şi

dumneavoastră îndrăzniți să ne amenințați – chiar sub acoperişul regelui – cu un nou război civil?

— Nu cu mine veți lupta, ci cu Dumnezeu!

Îmi întoarse spatele fără să salute şi se îndepărtă cu paşi mari. După ce a ieşit din raza mea vizuală am închis ochii şi m-am rezemat oftând de perete.

Sub falcă, uite-aşa, şopti mătuşa Clarice şi-şi puse palma peste palma mea, strângându-mi-o în jurul mânerului stiletului.

Patruzeci şi unu

L-am însărcinat pe neînfricatul Tavannes să-i aducă regelui la cunoştinţă votul Consiliului Privat. Pe urmă l-am luat pe Eduard deoparte şi i-am spus despre ameninţarea amiralului.

L-am convins pe ducele de Anjou să mă însoţească la castelul nostru de la Montceaux, aflat la o zi bună de mers călare de Paris. Am plecat imediat, fără să-l anunţăm pe Carol, aşa încât să fie surprins de plecarea noastră şi să presupună că mi-am pus în practică ameninţarea de a-l abandona. Mă rugam ca regele să alerge după mine la Montceaux şi să mă implore să mă întorc – permiţându-mi astfel să-l scot din ghearele lui Coligny, măcar până începeau serbările de nuntă.

Cam la trei ceasuri după şedinţa Consiliului, eu şi cu Eduard ieşeam din cetatea înţesată de lume şi ne îndreptam cu o trăsură spre sud. Ploaia se oprise şi vântul alunga norii de ardezie, scoţând iarăşi la vedere cerul fierbinte de august; străzile se umplură din nou de negustori, nobili, clerici, cerşetori şi de veşmintele negre cu alb ale hughenoţilor străini în acest oraş catolic, veniţi să sărbătorească nunta conducătorului lor, Henric de Navarra.

Stăteam rezemată de peretele trăsurii şi mă uitam pe geam, prea îngândurată ca să mai dau atenţie interminabilei diatribe a lui Eduard la adresa amiralului sau scâncetelor căţeluşului, un spaniel cuibărit într-un coşuleţ împodobit cu bijuterii şi agăţat de gâtul ducelui cu un cordon lung de catifea. Nu scoteam o vorbă.

Curând aerul deveni mai plăcut şi huruitul roţilor nu se mai auzi, semn că intraserăm pe drumuri noroioase de ţară. Clădirile de piatră lăsară locul frunzişului verii târzii, de un verde întunecat şi tremurător; în faţa noastră, din noroiul drumului se ridicau aburi, ca nişte suflete ce se îndreptau spre Rai.

Încă nu mistuisem ultima mea discuție cu Coligny. Legănată de trăsură, am închis ochii şi-am revăzut-o pe mătuşa Clarice, cu superba ei rochie sfâşiată, zdruncinată până-n străfundul ființei ei, dar neînfricată.

— Câtă îngâmfare, făcu Eduard furios. Se crede Moise, iar pe noi ne crede Faraon!

Cățelușul din poala lui îşi băgă căpşorul între umeri şi Eduard începu să-l mângâie maşinal.

Am deschis ochii.

— Se crede Isus, am spus, după care am amuțit din nou, conştientă de implicațiile analogiei mele.

Fiul meu mă privi țintă:

— N-are să se oprească, *maman.* I-ai văzut privirea: e nebun de legat. *Noi* trebuie să-l oprim.

— Ce putem face? am clătinat din cap. Nu-l putem aresta acum, înainte de nuntă. Gândeşte-te ce scandal s-ar stârni: e unul dintre cei mai importanți invitați ai mirelui. Gândeşte-te în ce situație îl punem pe Henric, şi pe noi înşine…

De câteva zile încoace nu-mi mai îngăduisem să mă gândesc la Navarra. Îl iubisem ca pe propriul meu copil; i-o dădeam pe fiica mea de soție. Acum nu mai aveam încredere în el. Când venise încoace, ştia ce plănuia Coligny?

— Coligny îşi doreşte sincer să trimitem trupe în Olanda, am continuat, ca şi cum încercam să mă conving pe mine însămi. A cheltuit o grămadă de vreme băgându-se pe sub pielea lui Carol. N-ar avea sens pentru el să ne atace acum.

— Să ne atace? repetă Eduard, aplecându-se brusc spre mine. Vrei să spui că tot ce-a făcut până acum e numai o diversiune? Că, de fapt, vrea să ne facă nouă rău?

Mă uitam pe geamul trăsurii la drumul de țară şi mă gândeam la străzile Parisului, pline de hughenoți, şi la Luvru, ale cărui coridoare erau înțesate de ciori cu pene negre şi albe.

— Nu, am răspuns. Nu, sigur că nu, doar dacă…

…veți regreta. Pentru că, dacă Maiestatea Sa va respinge acest război, se va trezi curând în fața altuia.

— Doar dacă toată povestea asta nu e o parte a unui complot mai amplu, îmi termină Eduard fraza. Doar dacă Navarra şi Coligny şi toți ceilalți n-au venit cumva încoace cu gândul de a pune mâna pe tron. Henric a adus cu el o suită de sute de oameni şi alte câteva mii se află în oraş. Toate hanurile din Paris sunt ticsite de hughenoți; au deschis până şi bisericile ca să-i poată găzdui pe toți.

Degetele mele începură să răsucească masivul inel de fier cu Capul Gorgonei.

— Nu pot fi chiar atât de nesăbuiți, am murmurat.

— E vorba de Coligny, care-i destul de nebun încât să creadă că Dumnezeu l-a trimis aici, îmi aminti Eduard cu o expresie de silă şi îndoială întipărită pe fața lui prelungă, frumoasă. Şi-o să facă tot ce-i porunceşte „Dumnezeu". Chiar dacă plănuieşte o revoluție – chiar dacă nu vrea cu adevărat să ne facă rău –, n-o să înceteze să-l manipuleze pe Carol. Trebuie să facem ceva.

— Dacă facem ceva acum, într-un oraş plin de hughenoți şi de catolici care le sunt ostili, am spus eu tărăgănat, o să se işte o răzmeriță în toată regula.

— *Maman,* insistă Eduard exasperat, nu putem să stăm cu mâinile încrucişate şi să-l lăsăm pe nebun să ne târască în război.

— O să discutăm la Montceaux, i-am spus. Nu vreau să mă gândesc acum la asta.

Am închis iarăşi ochii, lăsându-mă în voia mişcărilor legănate ale trăsurii, şi-am văzut în spatele pleoapelor chipul profetului, rotund ca o lună plină.

Feriți-vă de duioşie, spunea el. *Feriți-vă de milă.*

Carol ajunse la Montceaux, disperat, în toiul nopții. Când m-a făcut să mă dau jos din pat m-am prefăcut morocănoasă şi furioasă şi n-am scos un cuvânt. Dar mi-am ascuns cu greu mulțumirea când a căzut în genunchi

şi, încolăcindu-mi picioarele cu braţele, a jurat că va respecta votul Consiliului Privat şi m-a implorat să mă întorc cu el la Paris.

Am insistat ca regele să rămână cu noi la Montceaux patru zile întregi. În tot acest timp, Eduard şi cu mine am petrecut ceasuri nesfârşite încercând să-l convingem că amiralul îl manipulase cu sânge rece.

În repetate rânduri, Carol a început să plângă în hohote, ca un copil, sau a făcut spume la gură de furie, dar în a treia zi a ajuns la capătul puterilor şi a început să asculte şi punctul nostru de vedere. L-am convins să-l evite pe Coligny până după nuntă.

Abia după asta ne-am întors în oraş – pe 15 august, în preziua ceremoniei de logodnă. Din 10 august, soarele nimicitor se înstăpânise pe cerul palid, neumbrit de niciun nor; pe drumul de întoarcere, trăsura noastră ridica trâmbe de praf.

Am coborât din trăsură sleită de puteri. La Montceaux îmi petrecusem zilele discutând cu Carol, iar serile vorbind cu Eduard despre Coligny; nu ajunseserăm la nicio concluzie, decât că va trebui să aşteptăm să treacă serbările nupţiale înainte să întreprindem ceva.

Urcând scara care ducea la apartamentul meu, am văzut-o pe doamna Gondi – frumoasă încă, dar ofilită şi cu sănătatea şubredă – aşteptându-mă pe palier. Când mă văzu la rândul ei, nu-mi zâmbi, ci îşi încleştă mai tare degetele pe scrisoarea pe care o ţinea în mână.

Când am ajuns pe palier, am întins mâna după scrisoare. Am luat-o, am rupt sigiliul, am despăturit-o şi, continuându-mi drumul alături de doamna Gondi, care-mi ţinea lampa, am început să citesc:

Scrisul era masculin, dar nu era al lui Zuniga. Scrisoarea venea de la ducele de Alba, ticălosul persecutor al hughenoţilor, şi era datată 13 august:

Preastimatei Regine Catherine de Franţa
Maiestatea Voastră, înţeleg că ambasadorul regelui Filip

în Franța, Don Diego de Zuniga, v-a informat despre incursiunea soldaților francezi în Olanda, sub comanda unuia dintre generalii voştri hughenoți, şi că acest general hughenot este un apropiat al fiului Înălțimii Voastre, regele Carol.

Ați putea fi interesată să-l întrebați pe fiul Înălțimii Voastre dacă Maiestatea Sa sau prietenul său hughenot au cunoştință de cei trei mii de soldați care au sosit la frontiera noastră comună la primele ore ale acestei dimineți. Şi ar fi bine să luați în considerare faptul că sursele mele personale – care sunt foarte bine informate în legătură cu amiralul Coligny şi cu activitățile sale – m-au anunțat acum o oră că domnia sa este în curs de a aduna o armată de nu mai puțin de paisprezece mii de oameni.

Se spune că majoritatea acestor eretici se află acum la Paris pentru a asista la căsătoria conducătorului lor cu fiica Maiestății Voastre, sora regelui Carol, şi că au adus cu ei arme, ca să poată porni imediat după ceremonie spre Olanda.

Don Diego mă informează că Înălțimea Voastră pretinde a nu şti nimic despre această situație – că, de fapt, Consiliul Privat al regelui a votat împotriva invaziei amiralului Coligny. Dacă acest lucru este adevărat, atunci familia regală este într-un mare pericol; poate că ar fi bine să trimit Maiestății Voastre câțiva dintre spionii mei de încredere, care spun că fierarii din Paris muncesc zi şi noapte pentru a face săbii şi armuri pentru hughenoți şi că, la scurt timp după votul Consiliului, domnul Coligny s-a lăudat în public că nu-i recunoaşte autoritatea şi că va intra în Olanda cu sau fără aprobarea regelui, şi mă va învinge cu armata sa de paisprezece mii de oameni.

Regele meu spune că aceasta este răsplata pe care o merită Maiestatea Voastră pentru că le-a permis ereticilor să stea la masă cu ea.

Nu am recurs la represalii, deoarece Don Diego este convins că regele Carol va dori să rezolve această problemă cu discreție şi m-a rugat să nu încep lupta

împotriva Franței, ci s-o informez pe Maiestatea Voastră despre această imensă ofensă adusă Spaniei.

V-am trimis această scrisoare prin cel mai rapid mesager al meu, care este acum la dispoziția Înălțimii Voastre, aşteptând răspunsul.

Servitorul Maiestății Voastre, prin mila Domnului,
Fernando Alvarez de Toledo
Duce de Alba
Guvernatorul Olandei

Până am terminat de citit scrisoarea ducelui de Alba, am ajuns în anticamera mea; m-am prăbuşit pe scaunul de la birou şi am aşteptat ca doamna Gondi să pună lampa lângă mine.

— Vă rog, invitați-l pe ducele de Anjou să vină imediat până la mine. Spuneți-i că e o chestiune foarte urgentă.

După ce doamna Gondi plecă, mi-am lăsat capul pe birou, lipindu-mi obrazul de lemnul rece. Flacăra lămpii pâlpâia şi-mi proiecta umbra pe peretele din față; mi-am amintit brusc cum stătea mătuşa mea la birou în noaptea de după fuga din Florența şi scria scrisori, în ciuda durerilor din încheietura mâinii.

Nu mai vreau vărsare de sânge, îi spusesem lui Ruggieri. *Nu mai vreau vărsare de sânge,* dar Casa de Valois – sângele meu – era acum în primejdie.

M-am gândit la ochii micului grăjdar, uluiți şi plini de mustrare, şi m-am oțelit.

A doua zi de dimineață, sâmbătă, în marea sală de bal de la Luvru, avu loc ceremonia de logodnă, oficiată de cardinalul de Bourbon. Asistați de vreo trei sute de oaspeți, Navarra şi Margot se pregătiră să semneze voluminosul contract de căsătorie.

Margot şovăia cu pana în mână; deodată scoase un hohot sfâşietor, dădu drumul penei şi-şi îngropa fața în mâini. M-am apropiat de ea şi-am luat-o în brațe.

— Nervii, i-am spus eu zâmbind cardinalului, apoi i-am şoptit lui Margot la ureche: Nu te mai gândi. Fă-o pur şi

simplu. Acum.

I-am pus pana în mână şi i-am strâns palma în palma mea. Plânsul pe care încerca să şi-l reprime îi zguduia umerii, dar puse pana pe hârtie şi semnă repede.

Navarra îl privea senin şi demn pe cardinal, ignorând politicos incidentul. Ca şi nefericita mireasă, nici eu nu suportam să mă uit la el; în acelaşi timp îmi spuneam însă că n-am nicio dovadă reală că l-ar sprijini pe amiral în planurile lui de război. Dacă aş fi contramandat cununia, aş fi distrus orice speranță de pace şi mi-aş fi deconspirat intenția de a acționa împotriva lui Coligny.

Aşa că mi-am petrecut brațul în jurul taliei lui Margot şi am rămas lângă ea până ce cardinalul a făcut semnul crucii asupra cuplului şi le-a dat binecuvântarea. Mi-am sărutat copila şi apoi l-am sărutat pe Henric, urându-i bun venit în familie.

— Acum eşti fiul meu, i-am spus.

În timpul recepției care a urmat, am luat-o de braț pe ducesa de Nemours, o veche prietenă:

— Vino, te rog, în seara asta în cabinetul meu, i-am şoptit la ureche.

Ducesa se înclină în semn de încuviințare. Îşi petrecuse toată viața la Curtea Franței şi era renumită pentru discreția ei absolută – o calitate pe care aveam de gând să mă bazez din plin.

Întunericul ne-a găsit în cabinetul meu, cu uşa zăvorâtă, în ciuda căldurii sufocante; pe Eduard nu-l chemasem, căci dacă discuția nu evolua mulțumitor, nu voiam să fie şi el amestecat.

Ducesa şedea în fața mea, de cealaltă parte a biroului; zâmbea placid şi-şi făcea vânt cu evantaiul. Avea patruzeci şi unu de ani şi era rotofeie. Nu fusese dăruită cu frumusețe şi de aceea părea că nu se schimbase prea mult odată cu înaintarea în vârstă. Avea ochi mari, nas şi gură mici. Sub bărbia înfundată i se adunaseră pliuri de grăsime, moştenire de la bunica ei, Lucrezia Borgia.

Sprâncenele îi erau atât de pensate, că nici nu i se mai vedeau.

Numele ei de fată era Anna d'Esté şi crescuse în Ferrara natală până când fusese măritată, la vârsta de şaisprezece ani, cu François de Guise. Ajunsese repede să stăpânească subtilităţile vieţii de Curte şi se dovedise un ajutor de nădejde pentru ambiţiosul ei soţ. Când François a fost asasinat de către spionul lui Coligny, ea nu s-a retras în văduvie. Fierbând de mânie, a cerut ca amiralul să fie judecat pentru crimă şi l-a bombardat pe rege cu atâtea petiţii, încât acesta, exasperat, l-a declarat pe amiral nevinovat şi i-a interzis ducesei să mai pomenească vreodată de această problemă. Dar, la fel ca fiul său Henri, care moştenise titlul de duce de la tatăl său, ea a continuat să-l urască pe Coligny şi să-l acuze cu vehemenţă ori de câte ori i se ivea ocazia. Cu şase ani în urmă se recăsătorise cu Jacques de Savoia, duce de Nemours, un catolic convins, care luptase cu bravură împotriva hughenoţilor.

— Anna, am început eu să-i vorbesc în toscană, pentru a sublinia natura intimă şi delicată a discuţiei noastre, ştiu că trebuie să-ţi vină foarte greu să zâmbeşti atât de amabil printre atâţia hughenoţi. Îţi mulţumesc în numele regelui pentru felul în care te porţi în prezenţa amiralului Coligny.

Ducesa îmi răspunse încet şi cât se poate de calm, de parcă discutam despre cel mai banal subiect:

— Tot ucigaş rămâne, Maiestate; astăzi m-am simţit de parcă aş fi nimerit într-un cuib de vipere. Nu pot decât să mă rog ca Maiestatea Sa regele să nu aibă de suferit ca urmare a acestei asocieri.

— Exact despre asta voiam să vorbesc cu tine, pentru că am ajuns să-mi dau seama că amiralul vrea într-adevăr să-i facă rău Maiestăţii Sale.

— Nu sunt surprinsă să aud aşa ceva, făcu ea cu acelaşi calm imperturbabil.

— Atunci poate că n-o să te surprindă nici faptul că

amiralul a violat ordinul regelui care interzice desfăşurarea de trupe în Olanda.

Ducesa îşi închise evantaiul cu o mişcare bruscă:

— Amiralul se laudă peste tot că va pleca în Olanda imediat ce se vor termina serbările nupțiale şi că va lua mulți soldați cu el. Soldați care se află aici, în Paris, pregătiți de război. Mă tem, Maiestate, pentru siguranța regelui.

Am tras adânc aer în piept şi i-am răspuns:

— Şi eu. Maiestatea Sa nu-l va mai apăra pe amiral de pedeapsa care i se cuvine.

M-am rezemat de spătarul scaunului şi am privit-o atent.

Ducesa rămase câteva clipe nemişcată ca un tablou, apoi îşi coborî privirea spre mâinile care țineau evantaiul. Când se uită din nou la mine, avea ochii plini de lacrimi.

— Am aşteptat mulți ani. Am jurat pe sufletul răposatului meu soț că am să-l răzbun.

— Trebuie să se întâmple pe 22, a doua zi după ce se încheie serbările. În dimineața aceea va fi o şedință a Consiliului, la care amiralul Coligny va participa cu siguranță.

M-am oprit o clipă, apoi am adăugat încet:

— Trebuie să se rezolve în aşa fel încât regele şi membrii familiei sale să nu fie implicați.

— Fără îndoială, mă aprobă ea la fel de încet. Altfel ar fi un dezastru pentru Coroană.

Îmi semnala în acest fel că familia de Guise îşi va asuma întreaga răspundere pentru asasinat. Avea să fie văzut ca o răzbunare, ca un incident izolat, pentru care nu putea fi acuzat regele.

— Voi avea grijă să-ți apăr familia de orice urmare nedorită, deşi fiul tău ar fi bine să plece din oraş când se va întâmpla totul. Am să te chem mâine-dimineață ca să discutăm detaliile. În seara asta, nu vorbi cu nimeni în afară de fiul tău; voi doi trebuie să găsiți mijloacele prin care scopul nostru va putea fi atins cu succes.

După ce ducesa a plecat, am ieşit în anticameră, unde aştepta doamna Gondi.

— Vă rog să-l anunțați pe ducele de Anjou că-l aştept în cabinetul meu, i-am cerut.

M-am întors în cămăruța lipsită de aer şi m-am aşezat la birou, lăsând uşa deschisă. Am rămas cu ochii la mâinile mele, mirându-mă că nu-mi tremură. Spre deosebire de Anna d'Esté, eu n-am vărsat nicio lacrimă.

Noaptea nu adusese niciun strop de vânt, doar o umezeală înăbuşitoare care mă apăsa, aşa cum stăteam întinsă în patul meu, cu cearşafurile aruncate cât-colo. Când a început în sfârşit să se lumineze, am trimis-o pe doamna Gondi să-i invite pe Anna d'Esté şi pe fiul ei la mine, cât mai devreme cu putință.

Pregătirile de nuntă continuau. Am mers în apartamentul lui Margot împreună cu Eduard – care avea un gust artistic infailibil – ca să supraveghem aşezarea bijuteriilor pe rochia de mireasă şi pe mantia cu trenă, de un albastru sclipitor. Fiica mea avea ochii roşii şi umflați, dar m-am făcut că nu observ. După ce ultimele diamante fură cusute cu grijă în punctele stabilite, Margot se duse în fața unei oglinzi mari şi se privi înfioratã.

Eduard nu se putu abține şi sări în picioare.

— Eşti de-a dreptul amețitoare! O să fii cea mai frumoasă regină din lume!

Îi luă mâinile într-ale lui şi o sărută pe gură – zăbovind, după cum mi s-a părut, un pic mai mult decât ar fi fost cazul pentru un sărut fratern. Margot roşi şi începu să chicotească, exact ca atunci când Henri de Guise flirtase cam îndrăzneț cu ea.

După ce fu gata şi mantia, trei prințese – una de Guise şi două de Bourbon – intrară în încăpere ca să se obişnuiască să ducă trena, care era atât de lungă, încât una dintre fete o ținea de capăt în dormitor, celelalte două erau în anticameră, susținând-o la mijloc, iar Margot ieşi din apartament şi o porni pe coridor până ce trena fu

suficient de întinsă încât să se ridice de pe podea.

Am lăsat-o pe fiica mea râzând împreună cu cele trei prințese şi l-am luat pe Eduard cu mine în apartamentul meu, unde ne aşteptau Henri de Guise şi mama lui.

Am avut o discuție eficientă, care a durat mai puțin de un sfert de ceas. Familia de Guise avea un palat pe strada Béthizy, unde locuise mai demult chiar Anna d'Esté. Din întâmplare, Gaspard de Coligny închiriase un han pe aceeaşi stradă, la câțiva paşi de Luvru.

Ducele de Guise spuse, cu ochii plini de o furie rece:

— Coligny trece pe lângă casa noastră în fiecare dimineață când merge să se întâlnească cu regele, şi se întoarce după-amiaza tot pe acolo.

Îți surâde norocul, Catherine.

— Palatul are o fereastră de unde se poate trage un foc de armă, adăugă Anna.

— Şi cine va trage? am întrebat eu.

— Maurevert, răspunse ducele.

— Îl cunosc, spuse Eduard. În timpul războiului s-a infiltrat printre hughenoți – se întoarse el spre mine să-mi explice – ca să-l asasineze pe Coligny. N-a reuşit să ajungă până la el, în schimb l-a împuşcat pe unul dintre cei mai apropiați camarazi ai amiralului, pe de Mouy.

Acest de Mouy fusese la un moment dat îndrumătorul lui Maurevert; se cunoşteau de mulți ani, dar Maurevert a apăsat pe trăgaci fără să stea pe gânduri.

— Are sânge rece, am încuviințat eu cu o mişcare din cap. E perfect. Mai rămâne să alegem bine momentul. Nu trebuie să afecteze cu nimic serbările nupțiale, care se încheie pe 21. Voi convoca în dimineața de 22 o şedință a Consiliului la care va fi solicitat şi Coligny să participe. Vă voi trimite un mesager cu ora exactă. Spuneți-i domnului Maurevert să fie pregătit, pentru că s-ar putea să nu mai avem altă ocazie.

— Foarte bine, răspunse tânărul de Guise. Totuşi, înainte să trecem la acțiune, aş vrea să o rog umil pe Maiestatea Sa un singur lucru…

— Veți beneficia de protecție regală, i-am spus. În secret, evident. Ați face foarte bine să părăsiți Parisul imediat după ce se va întâmpla, dacă nu chiar mai devreme.

După ce ducele şi mama sa fură conduşi afară, Eduard îmi făcu semn să rămânem în urmă.

— Situația din Paris a devenit cam instabilă, îmi spuse el. Am ordonat să se trimită câțiva oameni ca să mențină ordinea, dar cred că bunii noştri prieteni de Guise vor să creeze agitație. Cei mai mulți preoți din oraş îi acuză pe hughenoți de toate relele şi îi ațâță pe catolici împotriva lor. Să sperăm că nunta o să le mai abată oamenilor gândul de la vrajbă.

Mi-am desfăcut evantaiul şi-am început să-mi fac vânt cu putere; încăperea se transformase într-un cuptor.

— Aşa o să fie. Trebuie să fie aşa, am spus eu scurt.

La lăsarea serii am însoțit-o pe fiica mea la palatul cardinalului de Bourbon, unde trebuia să-şi petreacă noaptea. Când caleaşca trecu spre Île de la Cité peste vechiul pod ce scârțâia din toate încheieturile, Margot întoarse capul în urmă, spre Luvru, şi izbucni în plâns.

— Draga mea, i-am spus cu blândețe, mâine-noapte o să dormi iar acasă. N-o să se schimbe mare lucru.

— În afară de faptul că o să fiu soția unui hughenot, spuse ea, şi dacă o să mai fie un război… Nici bărbatul meu, nici familia mea n-o să aibă încredere în mine.

Avea, evident, dreptate, şi mi s-a rupt inima când mi-am dat seama. Am cuprins-o de umeri, i-am şters lacrimile de pe obraji şi am sărutat-o.

— Fetița mea dulce, i-am spus, nu va mai exista un alt război, mulțumită ție.

Am tăcut o clipă, ca să-mi iau un ton glumeț.

— Ştii că, pe vremea când m-am măritat, nu puteam să-l suport pe tatăl tău?

Margot se opri din plâns cât să se încrunte la mine:

— Acuma-ți bați joc de mine, *maman.*

— E adevărul adevărat, eram îndrăgostită de vărul meu Ippolito, am insistat eu zâmbind amintirii. Era aşa de înalt, aşa de frumos – mai în vârstă decât tatăl tău şi mult mai sofisticat. Şi spunea că mă iubeşte.

— Şi de ce nu te-ai măritat cu el? întrebă Margot ştergându-şi nasul cu batista.

— Pentru că unchiul meu, papa Clement, avea alte planuri, am oftat eu. Am fost cedată Franței la schimb cu prestigiu şi sprijin politic. Aşa am ajuns să mă mărit cu tatăl tău. Avea numai paisprezece ani, era timid şi stângaci şi nu putea să mă vadă în ochi – eram o necunoscută venită dintr-o țară străină. Încă nu învățaserăm să ne iubim unul pe celălalt. Acum mă bucur că nu m-am măritat cu Ippolito. Era necugetat, neruşinat şi mincinos. Nu mă iubea cu adevărat; voia numai să mă întrebuințeze ca pe un pion în sforăriile lui politice.

— Groaznic, *maman!* făcu Margot, căscând ochii.

— A fost oribil, am încuviințat eu. Trebuie să înțelegi, Margot, că există bărbați care vor să te folosească numai ca să-şi urmărească propriile scopuri. Din fericire, Henric de Navarra nu este un astfel de bărbat. Lucrurile nu-s întotdeauna aşa cum par; şi, chiar dacă acuma nu-ți place Henric, în timp ai să ajungi să-l iubeşti dacă-ți deschizi inima.

Margot se sprijini cu spatele de spătarul banchetei, cu o expresie îngândurată. Eram amândouă foarte ostenite, iar legănatul caleştii ne îndemna la o tăcere somnoroasă.

La un moment dat am spus aşa, ca din senin:

— Mă îngrijorează fratele tău Eduard. El şi cu Carol nu se înțeleg deloc; când regele află că fratele lui mai mic vrea să facă ceva, se opune imediat. Eduard mi-a mărturisit de multe ori că şi-ar dori să aibă un spion eficient, față de care regele să-şi deschidă inima. Tu eşti atât de apropiată de amândoi, draga mea; ție îți vorbeşte vreodată Eduard despre lucrurile astea?

Margot se aprinse la față; se întoarse şi se uită pe

fereastră cu nişte ochi atât de vinovați, că eu i-am închis pe-ai mei, nemaivrând să văd nimic.

Copila asta o primisem în dar, pe ea n-o cumpărasem cu sânge. În sufletul meu speram că mi-o trimisese Cerul, ca să repare răul făcut prin cumpărarea vieților fraților ei.

Scumpă Margot, te-au corupt şi pe tine.

Restul drumului l-am făcut în tăcere.

Patruzeci şi doi

Luni m-am trezit în bătăile vesele ale clopotelor care-i îndemnau pe cetățenii Parisului să se scoale şi să se pregătească pentru marea zi de sărbătoare. M-am apropiat de fereastra deschisă în speranța unui strop de răcoare. Dar cerul era deja albit de un soare nemilos. Curtea Luvrului era plină de valeți care prindeau carapace strălucitoare pe spinările cailor care aveau să tragă caleştile regale; palatul era plin de glasuri şi de zgomot de paşi.

Curând începu ritualul îmbrăcării: cămaşa de noapte mi-a fost scoasă peste cap şi înlocuită cu o cămaşă de batist, urmată de două jupoane, de crinolină şi de un corset cu balene de lemn îngrozitor de strânse. Am intrat în rochia indigo şi mi-am întins mâinile ca să-mi fie prinse mânecile uriaşe. Părul mi-a fost bine periat, apoi împletit şi răsucit într-un coc mare, pe ceafă; toată coafura a fost acoperită cu o bonetă a cărei bandă din damasc violet era tivită cu zeci de perle mărunte. Când mi se fixa corsetul simțeam deja că mă topesc; când mi-a fost pusă boneta, eram leoarcă de transpirație.

După ce mi s-au mai pus douăsprezece şiraguri lungi de perle la gât şi nişte diamante uriaşe în urechi, doamna Gondi declară că sunt gata. Am coborât în curte, unde Eduard şi Carol stăteau şi se uitau după caleaşca împodobită cu panglici a lui Navarra, ce tocmai ieşea pe poartă.

Fiii mei erau îmbrăcați la fel, în nişte tunici de mătase verde-pal, brodate cu fir de argint. Eduard îşi pusese şi o tocă împodobită cu pene de păun şi cu nişte perle de mărimea boabelor de zmeură. Ducele de Anjou era foarte vesel; în schimb, regele era distrat şi posomorât.

Am urcat în caleaşca noastră şi am trecut podul printre târgoveții veseli ce se înghesuiau pe două rânduri, punctate de cârduri negre de hughenoți; eu şi ducele de

Anjou ne-am aplecat pe ferestre şi am salutat mulțimea, dar regele a rămas înăuntru, cu aceeaşi față posomorâtă.

Am ajuns repede la palatul episcopal de lângă Notre-Dame, unde ne-a întâmpinat cardinalul de Bourbon, însoțit deja de Henric, care purta aceeaşi tunică verde cu broderii de argint ca fiii mei. Regele Navarrei era însoțit de mentorul său, Coligny, şi de vărul său, prințul de Condé. Ținuta lui Coligny era asortată cu a lui Condé: tunică din damasc de mătase albastru-închis cu paspoal de catifea aurie şi pantaloni bufanți de satin în dungi albastre şi roşii. Coligny se purta ca un aiurit, acum râdea şi-l bătea pe Henric pe umăr, acum îşi ştergea lacrimile. Nu păru să observe reticența regelui, şi nici felul în care acesta îşi ferea privirea ori de câte ori amiralul se uita la el.

— Sunt la fel de mândru de el cum aş fi de propriul meu fiu, spuse Coligny despre Henric. Mândru de cât era de viteaz încă de când era un flăcăiandru, şi mai mândru de bărbatul care este acum. Este un model pentru toți hughenoții.

Îl luă pe Henric de gât cu o mişcare smucită şi-l sărută pe obraz.

Navarra zâmbi stingherit şi nu-i răspunse nimic. Era impunător în costumul lui brodat cu argint şi cu coroana împodobită cu rubine pe cap, dar îl cam lăsaseră nervii: îşi ştergea întruna mâinile de poalele tunicii, iar la întrebări sau comentarii răspundea monosilabic. Lui Anjou îi întoarse cam neatent îmbrățişarea entuziastă şi nu păru să bage de seamă că regele nu-l salutase.

Ne-am ocupat locurile în fața masivelor uşi de lemn de la intrarea principală a palatului. Acestea se deschiseră în sunet de trompete, lăsând să se vadă mulțimea, veselă şi gălăgioasă în ciuda arşiței.

Cei mai mici veri ai mirelui şi miresei – două gemene care zâmbeau cu gurița până la urechi şi un trio de băieței timizi – păşeau în față, împrăştiind petale de trandafiri. Erau urmați de cardinal şi, la oarecare distanță, de Navarra, încadrat de Coligny şi de Condé.

Când Henric şi însoţitorii lui începură să coboare treptele palatului, Margot apăru din locul în care era ascunsă împreună cu fetele care-i duceau trena lungă, foşnitoare. O mie de diamante străluceau pe mantia şi pe rochia ei; o sută îi înconjurau gâtul lung. Avea ochii aşa de roşii şi de umflaţi, încât mi-am dat seama că plânsese toată noaptea. Mi-am spus că n-avea importanţă: puţină lume avea s-o vadă de-aproape, ca mine; toţi aveau să remarce rochia, mantia, ţinuta ei maiestuoasă, şi aveau s-o considere o regină adevărată.

Încadrată de fraţii ei şi urmată de cele trei domnişoare care-i duceau trena, fiica mea urcă încet treptele de la intrarea palatului. După câţiva paşi am pornit şi eu; prinţii şi prinţesele de sânge regal din casele de Bourbon şi de Guise veneau în urma mea.

La baza scării palatului se afla intrarea în galerie, care se întindea de la palatul cardinalului până la o mică suprafaţă delimitată de nişte corzi, în faţa unei platforme înalte. Platforma aceasta fusese construită pe treptele faţadei de vest ale catedralei, în aşa fel încât să fie la nivelul uşilor, şi ieşea în afară cu vreo cincizeci de metri, ca să fie vizibilă pentru mulţimea care umplea piaţa. Galeria era construită din stâlpi înalţi de lemn – familiile dulgherilor o duceau foarte bine în anii în care era vreo nuntă regală – înfipţi în pământ, legaţi între ei cu grinzi şi acoperiţi cu pânză groasă. Pânza era împodobită pe dinafară şi pe dinăuntru cu ghirlande de trandafiri roşii şi cu panglici unduitoare de mătase albastră, asortate cu ţinuta miresei.

Mergeam în urma lui Margot, străduindu-mă să afişez un zâmbet demn pentru nobilii care se aflau în galerie. Acoperişul de pânză ne apăra de soarele dimineţii, dar aerul dinăuntru era un amestec greţos de parfum de trandafiri, sudoare şi miros de cherestea. Razele soarelui pătrundeau pe latura de răsărit a galeriei, căzând pe minunata trenă de mătase moarată. Nu-mi puteam lua ochii de la ţesătura albastră care vălurea în stropii de

lumină ca undele sclipitoare ale oceanului; diamantele micuțe, cusute la distanță de un deget unele de altele, trimiteau mici fulgere.

Zgomotele din jurul meu slăbiră deodată, de parcă m-aş fi scufundat în apă; strigătele vesele se preschimbară în țipete înfundate de groază, uratele în gemete de muribunzi. M-am uitat afară, în lumina nemiloasă a soarelui, şi n-am văzut pe miile de chipuri bucurie, ci numai spaimă şi durere.

De sub superba trenă a lui Margot se revărsă un torent de sânge peste gleznele fetelor care o susțineau. Torentul trecu de mine, năclăindu-mi pantofii şi poala rochiei şi lăbărțându-se pe toată lățimea galeriei. M-am uitat la nobilii care se aflau înăuntru. Zâmbetele lor îngâmfate erau neschimbate. Ei nu vedeau sângele. Ei nu auzeau țipetele.

M-am uitat apoi în jos, la cumplitul şuvoi roşu, şi mi-am spus: *Se va opri în clipa în care Margot va spune da. Se va opri în clipa în care vor fi căsătoriți.*

Am pus piciorul pe pământ şi l-am văzut cum dispare în torentul întunecat. Vedeam sângele, dar nu-l simțeam: tocul pantofului atinse doar dalele uscate. Am ridicat ochii şi m-am chinuit să-mi arcuiesc buzele într-o parodie de zâmbet. Nu m-am mai uitat în jos.

Lunga procesiune din galerie se sfârşi cu bine şi ieşirăm la lumina zilei, într-un spațiu deschis care se întindea până la platforma din fața catedralei. Zona era delimitată de corzi şi păzită de o mulțime de străjeri şi, slavă Domnului, nu se zărea strop de sânge; Henric şi suita lui ne aşteptau acolo. La platformă duceau două rânduri de trepte: alaiul lui Henric urcă pe cele dinspre nord, alaiul lui Margot pe cele dinspre sud. Cele două grupuri se întâlniră la mijlocul platformei, unde aştepta cardinalul, în spatele unei strane. Alături era aşezat un rând de scaune, pentru ca însoțitorii mirilor să poată sta jos în timpul ceremoniei; ne-am înşirat în dreptul lor şi ne-am aşezat la un semn al cardinalului. Margot şi

Henric îngenuncheară în fața stranei şi ceremonia începu.

Ritualul fusese limitat la strictul necesar, iar cardinalul se descurca foarte bine. Nu avea nicio carte de rugăciuni, ci recită din memorie, din întâia Epistolă a Sfântului Apostol Pavel către corinteni:

„De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte şi orice ştiință, şi de aş avea atâta credință încât să mut şi munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt… Dragostea nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr.”{5}

Soarele care se apropia de *amiază,* era nemilos: pe sub multele rânduri de damasc şi de jupoane mă topeam pur şi simplu. Transpirația îmi şiroia pe frunte; mi-am reprimat impulsul de a mi-o şterge. Am început să clipesc speriată când fața cardinalului începu să-şi schimbe forma, să se facă mai rotundă, mai bucălată, mai palidă.

Ce a fost făcut din frică trebuie acum să fie făcut din dragoste. Madame la Reine, *aceşti copii n-ar trebui să existe.*

Am scuturat din cap ca să-mi alung amețeala şi m-am străduit să-mi concentrez privirea până când trăsăturile cardinalului au devenit din nou clare. Acum i se adresa lui Henric:

— O iei pe această femeie să-ți fie soție legiuită? S-o iubeşti, s-o ocroteşti până când moartea vă va despărți?

Glasul puternic al lui Navarra se înalță deasupra oraşului amuțit:

— Da.

Cardinalul se întoarse spre fiica mea.

— Şi tu, Margareta, îl iei pe acest bărbat să-ți fie soț legiuit? Să-l cinsteşti şi să-l urmezi până când moartea vă va despărți?

Mulțimea aştepta. Margot plecă fruntea şi nu spuse nimic. După o pauză lungă, chinuitoare, cardinalul – presupunând că emoțiile sau căldura o copleşiseră –

repetă întrebarea.

Margot nu răspunse nici acum. Își ținea buzele strânse, iar fața îi era roşie din alte motive decât căldura. Mirele îl țintui cu privirea pe cardinal.

— Cruci şi Dumnezei, mârâi Carol lângă mine. Cruci şi Dumnezei, n-am răbdat destul?

Sări de pe locul unde stătea; de cealaltă parte a mea, Eduard se crispa văzându-l că se îndreaptă spre Margot. Puse mâna pe coroana pe care o purta sora lui pe cap şi o împinse în sus şi în jos, forțând-o să maimuțărească o încuviințare din cap.

Chipul lui Margot se schimonosi de umilință şi furie, dar cardinalul, uşurat, interpretă totul drept un răspuns afirmativ şi îi declară pe cei doi soț şi soție. Mulțimea îşi manifestă furtunos bucuria. Tinerii căsătoriți se ridicară, iar cardinalul îi prezentă adunării – Henric de Bourbon, regele Navarrei şi prinț de Franța, şi soția sa, Margareta de Valois, regina Navarrei şi prințesă de Franța.

M-am ridicat să-mi îmbrățişez fiica şi ginerele. Dar lumina zilei începu deodată să pâlpâie. M-am uitat la picioarele mele şi am văzut o pată întunecată care se întinse până când întreaga platformă deveni stacojie.

Margot se măritase cu regele hughenot, dar nu era de-ajuns.

Ceva mă făcu să mă uit peste umăr, în jos. Pe latura nordică a platformei, la distanță de un braț de halebardierii elvețieni, se afla Cosimo Ruggieri.

Stătea lângă un grup de hughenoți îmbrăcați în negru şi ar fi putut fi uşor confundat cu ei dacă n-ar fi fost dungile roşii de pe mânecile şi pantalonii lui. Ultimii treisprezece ani îşi luaseră şi de la el obolul: în părul negru-albăstrui avea şuvițe argintii, iar umerii îi erau încovoiați, între toți petrecăreții zgomotoşi, numai el nu zâmbea. Se uita țintă la mine, sumbru, concentrat.

Am vrut să alerg la el, să-l întreb dacă vedea şi el râul de sânge. Dar n-am putut decât să-l privesc şi eu țintă, până când Eduard îmi şopti la ureche că era timpul să

intrăm în catedrală pentru ceremonia catolică. Navarra şi suita lui au rămas să ne aştepte afară, iar eu am intrat fără nicio tragere de inimă în biserică, împreună cu ceilalți.

Când ritualul s-a încheiat şi am ieşit înapoi pe platformă, însoțiți de corul asurzitor al celor cinci clopote ale catedralei, mi-am rotit neliniştită privirea cercetătoare pe deasupra mulțimii, dar Ruggieri se făcuse nevăzut.

Urmă un banchet în palatul cardinalului; apoi, nuntaşii ghiftuiți se îndreptară spre sala de bal a Luvrului. Tot timpul cât am mâncat şi am dansat am urmărit-o neliniştită din ochi pe fiica mea, care părea să se fi împăcat cu soarta; dansa şi zâmbea cu aparentă sinceritate, dar evita cu mare grijă să întâlnească privirea admirativă a soțului ei.

Făcusem imprudența să mă prind într-un viguros *saltarello* şi tocmai mă întorceam la locul meu, agitându-mi evantaiul din toate puterile, când ambasadorul Zuniga îmi făcu semn din ochi că vrea să-mi vorbească. Şi el sărise şi se învârtise în solicitantul dans; fața îi era brăzdată de şiroaie de transpirație.

— *Madame la Reine,* gâfâi el, iertați-mă. Nu vreau să vă stric bucuria sărbătorii, dar trebuie să înaintez un protest.

M-am uitat mirată la el, continuând să-mi mişc nebuneşte evantaiul:

— Ce s-a mai întâmplat, Don Diego?

— E vorba de țărănoiul acela necioplit de Coligny. Apropiați-vă de el şi ascultați-l: se laudă în gura mare că are să se întoarcă victorios din Olanda şi are să-i aducă regelui Carol, în semn de omagiu, drapelul Spaniei. Cum să ascult un asemenea afront adus regelui meu fără să iau poziție?

Evantaiul meu se opri.

— E un trădător, i-am răspuns încet ambasadorului, şi va plăti curând pentru crimele lui împotriva regelui

nostru şi a regelui vostru. Dar nu astăzi, Don Diego. Astăzi vom sărbători cununia fiicei mele.

Ambasadorul înclină intrigat din cap, semn că ghicea foarte bine ceea ce nu îi spusesem şi că era spre binele lui să uite scurta noastră conversaţie.

— Vă mulţumesc, *Madame la Reine,* spuse el sărutându-mi mâna. În acest caz, trebuie să-mi cer scuze că v-am tulburat sărbătoarea.

Eram ispitită să mă duc să-l aud cu urechile mele pe Coligny, dar m-am gândit că mai bine nu: nu voiam să fiu văzută reacţionând la aroganţa lui. Am rămas tot restul serii pe scaun, ascultând muzica, până când cea mai mare parte a oaspeţilor a plecat.

Spre sfârşitul petrecerii, Navarra, frânt de oboseală, se apropie de mine.

— *Tante* Catherine, pot să-ţi vorbesc între patru ochi? mă rugă el.

— Sigur, doar eşti fiul meu de-acum, i-am răspuns eu bătând cu palma scaunul de lângă mine.

Se aşeză şi îmi întinse o cutiuţă de catifea şi o scrisoare:

— Astea sunt de la mama. Mi-a cerut să ţi le dau după cununie.

I le-am luat din mână. Scrisoarea era sigilată şi avea pe ea numele meu, cu scrisul îngrijit al lui Jeanne; i-l cunoşteam bine, de pe toate listele cu revendicări pe care le schimbaserăm în cursul negocierilor pentru căsătorie.

— Scrisoarea am s-o citesc singură, în linişte, am spus eu şi mi-am strecurat-o în mânecă.

Am deschis cutiuţa prăfuită. Cuibărită înăuntru, pe mătasea albă, îngălbenită de trecerea anilor, se afla o broşa dintr-un smarald mare, perfect, înconjurat de diamante micuţe, grupate mai multe la un loc.

— E splendidă, am murmurat eu. Şi cred că e extraordinar de scumpă. Dar n-am văzut-o niciodată pe mama ta purtând-o.

— Nici eu, recunoscu el. Nu ştiu de unde o avea, dar a

fost dorința ei să fie a ta. Doamna ei de onoare mi-a spus că scrisoarea a scris-o pe patul de moarte.

I-am mulțumit emoționată, şi l-am sărutat pe obraz; Henric roşi cu o adorabilă sfială. Am profitat de ocazie ca să-i vorbesc deschis:

— Deci, am făcut eu închizând cutia, după serbări pleci cu amiralul în Olanda?

Ginerele meu căscă surprins ochii, dar îşi recapătă repede stăpânirea de sine şi se încruntă:

— Nu, răspunse el categoric. Trebuie să-mi cer scuze pentru el, *Madame la Reine.* A depăşit orice limită. I-am spus părerea mea, dar nu ține cont de ea.

— Şi care-i părerea ta?

— E o nebunie să provocăm Spania, făcu el înăsprindu-se la chip. Nu poate fi decât dezastruos. Încercăm să ne revenim după atâția ani de război. Acuma trebuie să ne vindecăm, să reconstruim, nu să distrugem.

— Foarte just, i-am răspuns eu, deşi nu credeam o vorbă din ce spusese.

Cardinalul de Bourbon, urmat îndeaproape de Margot şi Carol, se apropie zâmbitor, se aplecă spre mine şi-mi şopti la ureche:

— A sosit timpul, *Madame la Reine.*

Am condus-o pe Margot sus, în dormitorul ei, decorat, în vederea evenimentului, cu cearşafuri indigo şi draperii de catifea bleu. Împreună cu doamnele mele de onoare am împrăştiat pe podeaua anticamerei câțiva pumni de nuci. Apoi am ajutat-o pe fiica mea să se dezbrace şi să se bage sub cearşafurile de mătase. Margot îşi acoperi sânii, cu obrajii plini de lacrimi. Am îmbrățişat-o strâns.

— Dragostea mea, i-am şoptit, ai să fii fericită şi căsătoria ta ne va aduce pace.

Fata era prea copleşită ca să mai spună ceva. Am ieşit în anticameră, unde i-am găsit pe cardinal şi pe Eduard, care păreau foarte agitați.

— Maiestatea Sa refuză să fie martor la consumarea

căsătoriei, spuse Eduard nervos. Insistă s-o fac eu în locul lui.

Cardinalul clătină din cap.

— Aşa ceva e fără precedent. Regele trebuie să semneze contractul, pentru a confirma că actul a avut loc.

— Şi îl va semna, l-am asigurat pe cardinal, întorcându-mă spre Eduard. Spune-i că *trebuie* să vină.

— I-am spus, *maman.* Nu vrea s-audă nimic.

— Unde e? am scrâşnit eu exasperată.

— În dormitorul lui, mă lămuri Eduard. Crede-mă, n-o să vină.

Dar eu ieşisem deja pe uşă. L-am găsit pe Maiestatea Sa în pat, învelit până peste cap, dar îmbrăcat în hainele de la nuntă.

— Scoală-te de-acolo, Carol! i-am spus.

— Nu mă scol, se văicări el. Nu înţelegi, *maman.* Nimeni nu mă înţelege… Nimeni, în afară de Margot. Şi vine acuma nenorocitul ăsta de hughenot s-o ia de lângă mine.

— Nu te mai purta ca un copil, l-am certat eu. Scoală-te! Te aşteaptă cardinalul.

Carol începu să plângă de-a binelea.

— Toată lumea vrea să mi-o ia… Eduard, Henric… Şi acuma şi tu… Nu pricepi, *maman?* O iubesc…

I-am dat o palmă atât de tare, că se lovi cu capul de tăblia patului.

— Cum îndrăzneşti? mârâi el. Cum îndrăzneşti să te atingi de persoana regelui!

Am făcut gestul de a-l lovi încă o dată, dar ridică braţul ca să se apere.

Vorbele izbucniră din mine ca un şuvoi:

— Toţi trebuie să facem lucruri care ne repugnă, fiule, dar trebuie să-ţi amintesc că sora ta nu e soţia ta. Aparţine altui bărbat – aşa cum se şi cuvine – şi acuma ai să te porţi cum trebuie să se poarte un frate cumsecade şi cum o cer tradiţiile noastre.

Chipul lui Carol se schimonosi de durere; scoase un

hohot sfâşietor:

— Vreau să mor, gemu el. Pe mine nu mă poate suferi nimeni în afară de ea… Nimeni nu e bun cu mine, în afară de ea… fiindcă sunt aşa de netrebnic. Ce mă fac eu fără ea?

— Sire, l-am întrerupt eu, vorbiți de parcă ați fi pierdut-o pentru totdeauna. Uitați că se află chiar în clipa de față sub acoperişul vostru – şi va rămâne aici ani buni de-acum înainte. Acum, că mama lui a murit, Henric va petrece puțin timp în Navarra.

Carol ridică ochii spre mine; avea fața udă toată, iar în mustața neagră i se adunaseră muci.

— Nu mă minți?

— Nu te mint, i-am răspuns fără să-mi mai ascund enervarea. Carol, dacă mai vorbeşti vreodată despre ea ca şi cum ar fi altceva decât sora ta… am să fac ceva mai rău decât să te pălmuiesc. Acum scoală-te şi îndeplineşteți datoria pe care şi-au îndeplinit-o toți regii Franței de până la tine.

Până la urmă veni cu mine în anticamera lui Margot şi se aşeză tremurând lângă cardinal, urmărind actul nupțial pe care-l săvârşeau Henric şi mireasa lui. Cardinalul îmi povesti mai târziu că regele îşi ținuse tot timpul mâinile la ochi.

Când Carol ieşi din dormitorul lui Margot, avea ochii roşii şi umflați.

— Mă jur pe ce am mai sfânt că am să-l omor, îmi şopti el. Am să-l omor şi pe el…

Urmară trei zile de serbări neîntrerupte, deşi distracțiile care cereau mai mult efort, printre care turnirul, au fost anulate după ce mulți participanți leşinaseră din cauza căldurii covârşitoare. În ultima zi, pe 21, Eduard îmi aduse la cunoştință că fusese martor la o confruntare între Coligny şi rege, în apropierea galeriei unde se juca tenis. Coligny ceruse o audiență. Carol se eschivase. „Mai lasă-mi câteva zile de sărbătoare, *mon*

père. Nu-mi pot aduna gândurile cu toate petrecerile astea." „Dacă nu veți sta mai repede de vorbă cu mine, atunci o să fiu nevoit să plec din Paris", i-ar fi răspuns Coligny. „Şi dacă plec, vă veți trezi prins într-un război civil, nu într-unul cu o țară străină."

Discuția aceasta îl determină pe Eduard, în calitate de locotenent-general, să plaseze trupe în punctele strategice din jurul oraşului, sub pretextul de a menține pacea între oamenii lui Coligny şi cei ai familiei de Guise. Eram îngrijorată ca nu cumva viitoarea noastră victimă să părăsească oraşul prea curând – dar, când l-am întrebat ceva mai târziu, în aceeaşi zi, dacă va participa la şedința Consiliului Privat din dimineața următoare, amiralul mi-a răspuns cu un da foarte apăsat. Sărmanul prostănac, chiar credea că va putea să ne influențeze.

După căderea întunericului, pe fundalul îndepărtat al muzicii şi râsetelor care se auzeau de la balul mascat ce marca încheierea serbărilor, eu şi Eduard ne-am întâlnit cu mareşalul Tavannes, pe care îl puseserăm la curent cu plănuitul asasinat, cu Anna d'Esté, cu soțul ei şi cu ducele de Guise. Soțul Annei, ducele de Nemours, ne anunță că Maurevert, archebuzierul, se afla deja în casa de pe strada Béthizy şi că se ocupa de alegerea celei mai bune poziții de tragere.

Pe fețele conspiratorilor se citea o veselie sumbră şi, din când în când, mustrări de conştiință. Eu una nu simțeam nimic; doar că totul în jurul meu – discuțiile, oamenii, muzica şi glasurile vesele ale nuntaşilor – era ireal.

În noaptea aceea am zăcut în pat, într-o baltă de sudoare, încercând să-mi relaxez membrele încordate, răsuflarea agitată şi inima care-mi zvâcnea ciudat în piept. Mi se făcu foarte rău, simțeam aceiaşi fiori arzători pe care-i aveam când eram însărcinată, chiar înainte să mă apuce o criză de vomă. De data asta nu puteam scoate din mine ceea ce-mi făcea rău; de data asta nu aveam să aduc o viață pe lume.

De visat n-am visat, pentru că n-am dormit. N-am dormit, pentru că mă temeam de visele care mă urmăreau de atâta vreme. Stăteam în întuneric, cu ochii larg deschişi, şi mă rugam ca aerul înăbuşitor din jurul meu să nu se preschimbe deodată în sânge şi să curgă peste mine ca o ploaie ucigaşă, care să mă înece.

Acum îmi doresc să se fi întâmplat aşa.

Patruzeci şi trei

La răsăritul zilei de vineri, 22 august, când Consiliul îşi relua activitatea, era mai cald decât în toate celelalte zile. Nu mai plouase de aproape o săptămână; pe străzi, roţile trăsurilor şi copitele cailor ridicau nori de praf. Aerul era încă încărcat de umezeală: mi-am scos cămaşa de noapte, udă de transpiraţie, şi mi-am pus o bluză şi un jupon care mi se lipiră imediat de pielea jilavă şi lucioasă.

Mă înţelesesem cu Eduard că modul cel mai bun de a acţiona în ziua aceea fatală era să apărem cât mai mult în public, aşa încât să fie clar că membrii familiei regale erau preocupaţi de lucruri mult mai plăcute decât un asasinat. Am mers la liturghia de dimineaţă, la Catedrala Saint-Germain-l'Auxerrois, împreună cu Anjou şi Margot – care era frântă de oboseală, dar foarte veselă – şi cu ceilalţi catolici de la nuntă.

Eu şi cu Eduard ne-am întors la palat pentru şedinţă, care trebuia să aibă loc la nouă dimineaţa; am ajuns mai devreme, şi ducele de Anjou s-a aşezat pe locul regelui, în capul mesei lungi, ovale. Eu m-am aşezat lângă el. Îl avertizasem deja pe Carol că va fi prezent şi Coligny, şi că va încerca din nou să-l preseze să-i acorde sprijin pentru războiul din Olanda, şi că o va face cu mai multă vehemenţă acum, când îşi dădea seama că e în pericol să piardă acordul tacit al Maiestăţii Sale. Drept urmare, Carol se hotărî să rămână în dimineaţa aceea în pat, ca un laş, şi îl lăsă pe fratele lui să conducă şedinţa.

Coligny ajunse la nouă fix, imediat după căruntul duce de Montpensier şi înaintea sclipitorului Gonzaga, duce de Nevers, şi a bătrânului soldat, mareşalul Cossé. Ultimul care intră fu mareşalul Tavannes, chel şi ştirb, ai cărui ani de serviciu îi câştigaseră dreptul de a-i face pe membrii familiei regale să-l aştepte.

Îl priveam cercetător pe Coligny, ştiind că aceasta avea să fie ultima oară când îl vedeam. Pielea lui, altădată arsă

de soare, se mai deschisese la culoare de când nu mai fusese la război, şi mai luase ceva în greutate ca urmare a meselor bogate de la Curte. În ciuda priceperii de a-şi ascunde adevăratele gânduri, acum nu-şi putea disimula cu totul dezamăgirea că regele era absent. Nu am simțit nicio neliniște la vederea lui, ci doar o ciudată uşurare la gândul că în curând avea să fie mort. Nu aveam nimic personal cu el, îl uram doar aşa cum urăşte o mamă vipera care îi amenință copiii; voiam doar să-mi apăr puii.

După ce le dădu răgaz membrilor adunării să se plângă de căldura infernală, ducele de Anjou chemă Consiliul la ordine. Coligny ceru să i se permită să-şi mai susțină o dată pledoaria pentru războiul din Țările de Jos. Chiar lângă frontiera noastră de nord, în Flandra, spunea el, fuseseră comise noi atrocități. Dată fiind apropierea, am putea rapid desfăşura trupe în zonă, iar victoria ne-ar da impulsul necesar pentru a înainta mai adânc în Olanda.

Eduard îi ascultă cu un calm desăvârşit cererea, apoi spuse:

— Problema războiului cu Spania a fost deja discutată şi supusă la vot. Nu e nevoie să reluăm subiectul. Membrii Consiliului sunt de acord cu mine?

Am fost toți de acord.

În ochii lui Coligny scăpără furia, înlocuită repede de fermitate. Era pregătit pentru această eventualitate; hotărârea lui era deja luată. Şedința dură încă vreo două ore. În tot acest timp, amiralul stătu cu bărbia sprijinită în pumn şi se uită pe fereastră, cu mintea plină de planuri de război. La sfârşit plecă repede, fără un cuvânt.

După şedință, Eduard şi cu mine am participat la un prânz public. Obloanele şi draperiile fuseseră date în lături ca să lase lumina să intre în încăperea largă, cu tavan înalt. Aerul era plin de praf, care sclipea sub razele soarelui neîndurător.

M-am aşezat împreună cu fiul meu la un capăt al mesei lungi. Între noi şi grupurile de nobili care aşteptau în picioare erau plasați discret mai mulți străjeri. În timp

ce ni se aducea primul fel, un octet interpretă două cântece ce depanau poveşti de dragoste condimentate cu glume, cu vorbe răstălmăcite sau cu dublu înțeles, dar care duceau toate spre un sfârşit fericit. Mulțimea le aplaudă cu entuziasm.

Când muzica tăcu, clopotele catedralelor din întregul oraş bătură ora: unsprezece dimineața, ora morții lui Coligny. În palatul familiei de Guise de pe strada Béthizy, Maurevert îşi ridica archebuza şi ochea cu mare atenție.

Am aruncat o privire spre fiul meu. Concentrat asupra farfuriei, Eduard părea liniştit şi binedispus. Dacă Lorenzo, băiatul cu ochi înțelepți de pe fresca din capela familiei Medici ne-ar fi putut vedea, ar fi fost oare de acord cu noi?

Am început să mâncăm în tăcere. Eu eram cât se poate de conştientă de orice vedeam, auzeam sau pipăiam: clinchetul lingurii lovite de castronul de porțelan, coada ei care mi se încălzea în mână, vălurelele pe care le făcea supa când muchea lingurii îi atingea suprafața. Ochii negri ai lui Eduard străluceau, mâinile îi erau foarte sigure.

— Aş vrea să-l iau pe Henric la Blois, am spus eu fără vlagă. Acolo ar fi mult mai răcoare decât în oraş. Sper să plecăm cât de repede ne permit treburile.

— Excelentă idee, răspunse fiul meu. Mi-ar plăcea să merg la vânătoare cu Henric.

Curând am terminat primul fel. Din cauza căldurii, nu prea aveam poftă de mâncare şi l-am trimis la bucătărie pe jumătate nemâncat. Felul al doilea – una dintre mâncărurile mele favorite, țipari în sos de vin roşu – ni s-a adus foarte fierbinte, şi aburii care ieşeau din el m-au făcut să mă trag înapoi şi să-mi fac vânt cu evantaiul. Până s-a mai răcorit, am mai schimbat câteva banalități cu Eduard.

Dragul meu Eduard, lumina ochilor mei, îmi spuneam în sinea mea, *n-aş putea îndura toate astea fără tine.*

Cum putuse Ruggieri să fie un asemenea monstru?

Cum putuse măcar să-mi sugereze să-i fac rău iubitului meu copil?

Tocmai mi se pusese în față o farfurie cu carne de vită marinată, rece, când l-am văzut pe ducele de Anjou ridicând brusc ochii; m-am uitat şi eu în aceeaşi direcție.

Mareşalul Tavannes îşi croia grăbit drum prin mulțimea de nobili care asistau la masa noastră. Dintre toți, numai el nu zâmbea, ci se străduia să-şi ascundă expresia şocată, ca să nu atragă atenția celor din jur. I-am căutat privirea – atentă, precaută – şi am înțeles.

I-am zâmbit. El nu reuşi să facă la fel, ci se înclină şi-mi ceru permisiunea să se apropie.

Veni întâi lângă mine şi-mi vorbi la ureche, atât de încet, că nici Eduard nu-l auzi.

Amiralul Coligny fusese împuşcat în braț. Oamenii lui – printre care şi câțiva străjeri pe care i-i dăduse Eduard încă de la sosirea lui la Curte – îl duseseră la adăpost, la Hôtel de Béthizy, unde locuia.

Şocul îmi îngheță zâmbetul pe buze.

— Rana e mortală? l-am întrebat în şoaptă pe Tavannes.

— Se pare că nu, *Madame la Reine.*

— Cine mai ştie?

— Amiralul a trimis imediat doi dintre căpitanii săi să-l anunțe pe rege. Din câte am înțeles, Henric de Navarra stă chiar în acest moment de vorbă cu regele.

Tavannes mai spuse, bineînțeles, şi altceva, dar vorbele îi erau înăbuşite de un bubuit insistent care-mi răsuna în urechi, ca nişte copite de cai care se apropiau din ce în ce. Am pus mâna pe brațul fiului meu, chemându-l încet pe nume. Apoi m-am ridicat şi i-am făcut semn lui Tavannes să ne însoțească.

Cum treceam încet prin marea sală de recepție, mulțimea de nobili se desfăcea în două ca să ne lase să trecem. Mi-am ridicat fusta, dar nu m-am uitat în jos; n-aveam nevoie. De data asta simțeam sângele.

Iată întreaga poveste, reconstituită din spusele mareşalului Tavannes şi din cele ale martorilor:

Imediat după şedința Consiliului, amiralul Coligny a pornit în căutarea regelui. Spre marea lui supărare, l-a găsit în galerie, jucând tenis cu cumnatul lui Coligny, Teligny, şi – din fericire – cu tânărul duce de Guise. Carol era stânjenit; Coligny, supărat, căci regele îi promisese să-l asculte imediat ce se vor fi încheiat serbările de nuntă. Amiralul a cerut o audiență privată pe loc; cum regele l-a refuzat, Coligny s-a simțit jignit şi a plecat valvârtej.

A ieşit prin poarta de nord a Luvrului şi s-a îndreptat spre strada Béthizy. Era însoțit de patru căpitani hughenoți şi de zece străjeri scoțieni. În apropierea palatului familiei de Guise, a scos din buzunar o pereche de ochelari şi o scrisoare de la tânăra sa soție, care născuse de curând. Când a intrat în raza de acțiune a asasinului, tocmai citea scrisoarea. Chiar în clipa aceea s-a oprit, observând că i se desfăcuse o curea de la unul din pantofi.

Maurevert nu a observat cureaua desfăcută şi a tras.

Exact în acel moment amiralul s-a aplecat să-şi examineze pantoful.

Glonțul a trecut prin brațul stâng al lui Coligny şi aproape că i-a smuls degetul arătător de la mâna dreaptă, care i se mai ținea doar într-o bucată de piele. Amiralul a leşinat pe loc.

Oamenii lui au strâns rândurile în jurul lui. Toți auziseră împuşcătura şi erau de acord că venise din palatul familiei de Guise. Trei dintre ei au forțat intrarea şi au găsit archebuza fumegândă. Maurevert fugise deja.

Eram pregătită să fac față protestelor care ar fi urmat asasinării lui Coligny, dar nu luasem nicio clipă în considerare posibilitatea ca el să supraviețuiască.

Am intrat împreună cu Eduard în anticamera regelui şi am găsit acolo vreo doisprezece hughenoți furioşi,

înghesuiți atât de tare unul într-altul, că la început nici nu l-am zărit pe Carol. La zgomotul paşilor noştri, nobilii îmbrăcați în negru se întoarseră şi, văzându-ne, ne măsurară încruntați şi dezaprobatori din ochi; se dădură totuşi la o parte, descoperindu-l privirilor noastre pe Carol, aşezat la birou; lângă el stăteau, în picioare, Henric şi prințul de Condé.

Când ne observă, Condé făcu un pas înapoi; Navarra era atât de preocupat de rege, că nici nu remarcă intrarea noastră. Carol stătea ghemuit în fotoliu, cu capul în mâini. Pe obrajii încă roşii de pe urma solicitantului joc de tenis îi curgeau lacrimi de furie.

— Plecați! urla el. Plecați, nu pot să gândesc. Doamne, de ce mă chinuieşti aşa?

Începu să se lovească cu fruntea de tăblia biroului. Navarra ridică ochii şi-mi surprinse privirea. Avea prea multă stăpânire de sine ca să se tragă îndărăt, cum făcuse de Condé, dar pe chip i se citea neîncrederea şi o furie disimulată.

— *Madame la Reine,* făcu el pe un ton formal şi distant. *Monsieur le Duc,* trebuie să ne ajutați. Amiralul Coligny a fost împuşcat şi Maiestatea Sa s-a pierdut cu firea. Dar trebuie să se facă dreptate. Acum, înainte să izbucnească violențele!

— M-am pierdut cu firea, recunoscu Carol gemând. Prea multe necazuri… Nu mai suport!

Închise ochii strâns şi începu să se legene încet în fotoliu, înainte şi înapoi.

— E numai din cauza căldurii, am spus eu pe un ton liniştitor. Din cauza căldurii şi a şocului teribil.

Am deschis evantaiul şi am început să-i fac vânt cu el.

— Dragă Carol, trebuie să mă asculți.

Carol deschise brusc ochii şi-mi aruncă o privire disperată:

— De ce mă chinuie? gemu el. Te rog, fă-i să înceteze, *maman.* Fă-i să se ducă la dracu!

— Au să înceteze, l-am liniştit eu, dacă ai să-l ajuți pe

amiralul Coligny.

— Dar ce trebuie să fac?

— Trebuie să-l condamni public pe criminalul care a comis această faptă odioasă, i-am răspuns, bucuroasă că aveam martori hughenoți, şi să declari categoric că nu vei avea odihnă până ce acesta nu va fi deferit justiției. Trebuie să se facă o anchetă serioasă.

Eduard se strecură printre hughenoți şi veni lângă noi.

— Zona în care locuieşte Coligny trebuie apărată, spuse el pe un ton energic. Voi îndepărta toți catolicii din împrejurimile străzii Béthizy, ca să reduc riscurile pentru amiral şi pentru oamenii lui. Şi voi trimite cincizeci dintre cei mai buni archebuzieri ai mei ca să facă un cordon în jurul locuinței amiralului.

— Da, făcu regele, scoțând un oftat răsunător de uşurare. Da, să faci toate astea.

— Mai doriți ceva, Sire? am întrebat eu amabilă.

Carol îşi puse călcâiele pe fotoliu, cuprinzându-şi picioarele cu brațele şi continuând să se legene încetişor.

— Da. Doctorul Paré… Trimiteți-l pe Paré la Hôtel de Béthizy.

Era chirurgul care încercase în zadar să-i salveze viața soțului meu şi care acum era medicul personal al regelui.

— Este deja acolo, l-am asigurat eu.

Carol se opri deodată din legănat şi se uită la mine:

— Trebuie să-l văd pe amiral şi să-l implor să mă ierte că n-am reuşit să-l protejez. Trebuie să ştie că nu l-am părăsit. Vreau să merg acum, *maman.*

— Aş vrea să vă rog un singur lucru, Maiestate, i-am spus, făcându-mă că nu-i observ privirea încruntată. Permiteți-ne mie şi ducelui de Anjou să vă însoțim.

Era, desigur, prea devreme ca să-l vizităm pe amiral; doctorul Paré încă nu operase rana. Dar pe la jumătatea după-amiezii, un grup – Navarra, de Condé, zece străjeri, Anjou, regele şi cu mine – se adunase lângă poarta nordică a Luvrului. L-am invitat şi pe bătrânul Tavannes,

care aprobase din toată inima asasinatul, dar avea suficient tupeu să mă însoțească şi să mimeze compasiunea în mijlocul unei mulțimi de hughenoți. Navarra afecta o politețe distantă, Condé era încă prea furios ca să stea de vorbă cu noi.

Sugerasem să mergem până la Coligny pe jos, pentru că era bine ca lumea să vadă cât eram de preocupați de soarta amiralului. În afară de străjerii lui Navarra, mai veneau cu noi doisprezece soldați elvețieni cu sarcina precisă de a-l proteja pe rege.

După ce doi străjeri ridicară drugul gros de fier al zăvorului, trei valeți deschiseră poarta grea. Soldații care înconjurau palatul se dădură la o parte ca să putem ieşi în stradă.

Curând am lăsat Luvrul în urmă şi am păşit pe pavajul fierbinte al străzii Béthizy, care era plină de oameni îmbrăcați în negru. Când ne văzură, se adunară într-un singur val care se precipită înspre noi. Tavannes şi Eduard mă prinseră instinctiv între ei, în timp ce Condé şi Navarra făceau la fel cu regele.

— Uite-o pe italiancă! strigă un bărbat aflat la nu mai mult de cinci paşi de mine. Îşi întâmpină prietenii după moda florentină: cu zâmbetul pe față şi cu pumnalul în mână!

Mulțimea urlă aprobator. Un vălmăşag de haine negre şi piele albă se rostogoli spre noi. În stânga mea, mareşalul Tavannes se clătină pe picioare; mă lovi cu umărul şi mă dezechilibră, împingându-mă în Eduard. Elvețienii aliniară lamele strălucitoare ale halebardelor în fața asistenței furioase.

— Nu-i atacați! Lăsați-i în pace! am strigat eu; un incident fatal ar fi putut provoca o revoltă generalizată.

Regele, Navarra şi Condé se opriră şi se uitară în spate, spre noi: de ei nu se atinsese gloata.

— Lăsați-i să treacă! strigă Navarra, şi roiul negru dădu înapoi.

Am pornit din nou, grăbind pasul, şi am ajuns la

locuința amiralului fără alte incidente, deşi mulțimea se ținea după noi, unindu-şi blestemele într-un huruit amenințător.

În jurul hanului patrulau mai bine de cincizeci de bărbați în negru; unii erau soldați încercați, cu fețele nerase, alții nobili bine îmbrăcați. Toți îl întâmpinară pe Navarra cu plecăciuni respectuoase, dar pentru mine şi Anjou nu avură decât priviri sumbre, înghețate. Zuniga avusese dreptate: erau toți înarmați ca pentru război, unii cu săbii lungi, alții cu archebuze. Cei patru bărbați care păzeau intrarea din față asudau sub platoşe grele. Navarra urcă singur treptele şi vorbi cu ei; străjerii se dădură deoparte şi ne lăsară să intrăm.

Înăuntru, în vestibulul înăbuşitor, însorit, se înghesuiau vreo douăzeci de nobili şi de soldați; unii plângeau, alții tunau şi fulgerau, toți erau furioşi la culme. Mi-am dus la nas batista parfumată, biruită de duhoarea de trupuri nespălate şi de cârnați fripți ce stăruia în încăperea strâmtă. Hughenoții îl primiră pe Henric cu exclamații de speranță, recunoştință şi respect; când ne zăriră pe mine şi pe Anjou, îşi întoarseră fețele, cu grimase dezgustate, de parcă tocmai văzuseră ceva scârbos.

Am urcat scara de lemn care scârțâia sub picioarele noastre până la etajul al doilea, care îi servea amiralului în întregime drept dormitor. Deşi încăperea era mai mare decât dormitorul meu de la Luvru, părea mai strâmtă din cauza tavanului jos; efectul era accentuat de cei vreo cincizeci de bărbați adunați lângă patul rănitului.

Navarra mergea în fruntea noastră. Camarazii săi se traseră la o parte cu murmure de recunoştință, dar, dacă n-ar fi fost privirea lui de avertizare, pe mine m-ar fi huiduit.

Am ajuns lângă patul din lemn de cireş sculptat pe care zăcea Coligny. Stătea sprijinit pe perne şi era foarte palid. Mâna dreaptă, pe care o ținea cu grijă în poală, era înfăşurată într-un strat gros de bandaje; doctorul Paré

fusese nevoit să-i taie degetul arătător pe viu, şi amiralul era epuizat din cauza durerilor şi pierderii de sânge. Părul blond i se lipise de țeastă şi i se închisese la culoare din cauza transpirației; ochii, stinşi de suferință, nu i se înviorară la apropierea noastră. Paré, cu coama lui albă, leonină, stătea la căpătâiul patului, învăluindu-şi pacientul într-o privire ocrotitoare. Ferestrele fuseseră închise de teama brizei care ar fi putut răci brusc aerul şi grăbi infecția; încăperea era sufocantă. Mirosea a sânge.

— Maiestate, murmură amiralul văzându-l pe Navarra; când Carol se apropie de el, repetă salutul.

— Tată, şopti Navarra, aplecându-se şi sărutându-l pe creştet. N-am încetat să mă rog pentru tine de când am auzit vestea. Durerea e suportabilă? Pot să facă doctorii ceva ca să mai scadă?

— Nu-i chiar aşa de rău, vorbi stins Coligny, dar buzele vinete îi tremurau.

Eu nu voisem decât să-l ucid, nu să-l fac să sufere.

— Ți-am trimis cincizeci de străjeri, îi spuse Navarra, ca să fii în siguranță şi oamenii tăi să fie liberi să-l caute şi să-l pedepsească pe cel care ți-a făcut asta.

— *Mon père,* strigă Carol, să mă trăsnească Dumnezeu dacă n-am să-l găsesc pe nemernicul care ți-a făcut asta şi n-am să pun să fie sfâşiat în bucăți! Iartă-mă! Dacă te-aş fi ascultat azi de dimineață, nu s-ar fi întâmplat aşa ceva…

Coligny ridică mâna stângă, răsfirându-şi degetele, care-i tremurau. Carol i-o strânse cu putere, sughițând de plâns.

— Nu am ce să iert, şopti amiralul. E voia lui Dumnezeu.

Mulțumit de rolul de martir, îşi însoți vorbele de un zâmbet stins şi serafic.

— Îți jur, *mon père,* n-am să am linişte până n-ai să fii răzbunat, gâfâi regele.

L-am pierdut, mi-am zis în sinea mea, uitându-mă la el; se întorsese totul cu susul în jos. Dacă amiralul ar fi fost

ucis, regele l-ar fi jelit, dar până la urmă s-ar fi împăcat cu starea de fapt. Aşa, Coligny profita de afecțiunea lui; situația devenise mai gravă ca niciodată.

— Mi se rupe inima când vă văd cât suferiți, am spus eu tare apropiindu-mă de pat. Maiestatea Sa are dreptate – va fi deschisă o anchetă, iar făptaşul va plăti. Şi eu m-am rugat toată dimineața să vă faceți bine şi să fiți mai bine protejat.

Coligny îşi întoarse fața spre mine:

— Într-adevăr? şopti el.

Deşi împăienjeniți de suferință, ochii lui trecură prin mine ca prin sticlă. Mi-am dat seama că ştia. Ştia şi era hotărât să se răzbune, dar am ținut fruntea sus şi n-am clipit sub privirea lui scrutătoare.

Eduard îşi făcu şi el loc printre oameni şi se apropie de pat:

— Făptaşul o să fie descoperit repede. Şi eu am trimis oameni în ajutorul domniei voastre – cincizeci dintre cei mai buni archebuzieri ai mei. Am îndepărtat toți catolicii de pe stradă; sunteți înconjurat numai de prieteni. Am început deja ancheta: după cum ştiți, focul a fost tras dintr-o clădire aparținând familiei de Guise. Încercăm acum să-l găsim pe ducele de Guise pentru interogatoriu.

Carol dădu drumul mâinii amiralului:

— De Guise? Imposibil! Am jucat tenis cu el în dimineața asta.

— Nu trebuie să ne grăbim să tragem concluzii, dar trebuie să examinăm toate posibilitățile, răspunse Eduard calm.

— Domnule amiral, am întrebat eu, în ce stare e mâna domniei voastre?

— A, făcu el. Degetul… Mi-aş fi dorit ca foarfeca doctorului să fie mai ascuțită. A fost nevoie de trei încercări, dar până la urmă degetul s-a desprins.

Se opri, căci gândul la chinul lui ne smulse mie şi fiilor mei gemete.

— Iertați-mă, dar trebuie să vă cer permisiunea să

vorbesc cu Maiestatea Sa între patru ochi.

Blestematul de Coligny ştia că n-avem de ales. M-am întors spre Carol, chinuindu-mă să găsesc cuvintele potrivite ca să-l fac să-l refuze pe amiral, fără să-mi deconspir vinovăția. N-am reuşit.

Carol ne făcu mie şi lui Eduard semn să ne îndepărtăm:

— O să trimit după voi când terminăm de vorbit.

N-am avut de ales: am luat brațul pe care mi-l întindea Tavannes şi, avându-l alături şi pe Anjou, i-am întors spatele amiralului.

Am coborât trei trepte şi am fost nevoiți să ne oprim. Un uriaş cu o archebuză atârnată de umăr cu o curea mi se puse în cale, privindu-mă cu nişte ochi mici, plini de ură şi dezgust.

— Fă loc pentru Maiestatea Sa, îi ordonă Tavannes.

Cum uriaşul nu se mişcă, bătrânul mareşal îl îmbrânci. Eduard se strecură în locul rămas liber şi am reuşit să mai înaintăm vreo câteva trepte, dar mai mulți bărbați în haine negre, boțite, ne înconjurară şi începură să se apropie amenințător de noi. Nu se înclinau în fața noastră: ne priveau cu ochi plini de ură şi îşi țineau mâinile pe mânerul săbiilor.

Unul dintre ei – un bărbat de vreo treizeci de ani, tras la față – se apropie mai mult. Şi el avea mâna pe mânerul săbiei, lucru care îl făcu pe Eduard să se încordeze. I-am atins uşor brațul, ca nu cumva să scoată pumnalul pe care îl purta ascuns sub tunică: eram clar în inferioritate numerică şi am fi pierdut repede orice fel de luptă.

Chipul hughenotului era slab şi ascuțit ca o secure; când vorbea, barbişonul roşcat i se legăna în sus şi-n jos.

— Iadul are să-ți fie răsplata pentru ce-ai făcut, îmi spuse el printre dinți.

Răsuflarea îi duhnea în asemenea hal, că am fost nevoită să-mi întorc fața de la el.

Careva de lângă el adăugă:

— Dumnezeu îi pedepseşte pe ucigaşi.

Alt bărbat, cu o guşă cât o minge de tenis, păşi în faţa soldatului cu barbişon roşcat. Avea ochi la fel de albaştri şi la fel de nebuni ca amiralul.

— N-avem nevoie de Dumnezeu. O să-i doborâm noi.

Îşi trase archebuza de pe umăr şi-şi sprijini patul de piept. Se apropie cu un pas şi-mi atinse cotul cu ţeava armei.

Au să ne ucidă aici, pe loc, mi-am spus. Eram furioasă pe mine însămi că nu-mi dădusem seama la timp cât de periculoasă era situaţia.

— Necioplitule! tună Eduard. Dacă mai îndrăzneşti să te atingi de regină, te ucid!

— Vreţi război? şuieră soldatul cu barbă roşie. Vă dăm noi război!

Uriaşul cu archebuză strigă:

— Ne ademeniţi în oraşul vostru de catolici ca să ne puteţi măcelări ca pe nişte porci! Dar o să vă omorâm noi pe voi!

— Mi-am măritat fata cu unul de-ai voştri! am răspuns eu semeaţă. Cum îndrăzniţi să afirmaţi că i-am făcut amiralului vreun rău?! Regele îl iubeşte ca pe propriul lui părinte!

Probabil că vocea mea răzbătuse la oarecare distanţă, căci l-am auzit pe Navarra strigând; bărbaţii îşi plecară privirile ostile în pământ şi se retraseră, făcându-i loc să ajungă lângă mine.

— *Madame la Reine,* mi se adresă el cu o formulă supărător de protocolară, v-au făcut vreun rău?

— Omul acesta a atins-o cu ţeava archebuzei, arătă Eduard spre bărbatul cu ochi albaştri.

Navarra se întoarse spre el şi vru să-i dea o palmă, dar i-am oprit braţul ridicat:

— Nu-l pedepsi; şi aşa spiritele sunt încinse, i-am spus uitându-mă peste umăr, în direcţia lui Coligny. Te rog, vrei să mă însoţeşti până la patul domnului amiral?

Când am ajuns înapoi sus, Carol stătea pe marginea patului, cu fălcile încleştate şi cu sprâncenele împreunate

într-o încruntătură cumplită. Se uită spre mine cu o privire bănuitoare.

— Sire, am spus eu încet, domnul amiral Coligny este cu siguranță foarte obosit. Trebuie să-l lăsăm să se odihnească.

Carol se pregătea să mă contrazică, dar doctorul Paré, care stătuse tot timpul la căpătâiul patului, se grăbi să vorbească:

— Da, spuse el.

Îmi surprinse privirea şi se uită imediat în altă parte, de parcă s-ar fi temut că aş fi putut vedea prea multe în ochii lui.

— E şi aşa destul de greu pentru el, cu toată mulțimea de aici. Ar fi mai bine, Maiestate, dacă ar putea avea puțină linişte.

— Foarte bine, zise Carol morocănos şi fără tragere de inimă, apoi se întoarse spre Coligny: Dar mă întorc repede, *mon père.* Până atunci, Domnul să te aibă în pază. Te iubesc şi am să mă rog pentru tine.

— Şi eu la fel, i-am spus la rândul meu amiralului.

Coligny se uită la mine. Tremura, avea fruntea îmbrobonată de sudoare, dar în ochi i-am citit triumful.

Din cauza ostilității oamenilor de pe străzi, Eduard trimise un străjer să aducă o trăsură. Henric şi Condé au rămas la locuința lui Coligny, iar regele, Eduard, Tavannes şi cu mine ne-am întors la Luvru la pas; străjerii care ne însoțiseră la dus înconjurau acum trăsura.

Carol păstra o tăcere mohorâtă, refuzând să se uite la mine sau la fratele lui, deşi am încercat de câteva ori să-l atragem în conversația noastră. Până la urmă l-am întrebat, exasperată:

— Dar ce ți-a spus amiralul Coligny de eşti atât de supărat?

Regele lăsă capul în jos, crispat şi furios:

— Numai că nu pot să am încredere în voi doi. Numai

că vreți să-mi subminați voința, să mă folosiți pentru propriile voastre scopuri.

Eduard izbucni:

— Te-ai gândit vreodată, frate, că spune asemenea lucruri pentru că *în el nu* poți să ai încredere? Pentru că *el* vrea să-ți submineze voința, folosindu-te pentru războiul lui nebunesc? Ne vorbeşte de rău pentru că ştie că vrem să te apărăm de manipulările lui făcute cu sânge-rece.

— Ajunge! Spuneți numai minciuni, minciuni, minciuni! țipă Carol, astupându-şi urechile cu mâinile.

Eram de-acum aproape de palat. Deodată, unul dintre cai necheză; am auzit vizitiii înjurând, apoi o grindină asurzitoare pe acoperişul şi pe pereții trăsurii.

La poarta dinspre nord erau adunați vreo sută de oameni îmbrăcați în negru: unii aruncau cu pietre în noi, alții îşi agitau săbiile şi zbierau la soldații elvețieni care acum înconjurau zidurile Luvrului, aşezați pe două rânduri şi înarmați cu archebuze. Un alt pluton de elvețieni ieşise în stradă, formând o baricadă vie. Dincolo de ei se adunaseră vreo câteva zeci de țărani – oameni flămânzi, zdrențăroşi, înarmați cu furci, lopeți şi pietre.

— Moarte ereticilor! răcneau țăranii, în vreme ce hughenoții de la poartă strigau:

— Ucigaşilor! Asasinilor!

— Ne vom răzbuna şi vă vom omorî!

Încă un val de pietre lovi trăsura; una trecu ca un glonț prin fereastră şi se opri pe banchetă, chiar lângă Carol, căruia îi trecu furia pe loc.

— Isuse, şopti el.

— Începe deci, mi-am zis eu uitându-mă la mulțimea furioasă şi amintindu-mi de ultimele cuvinte ale lui Ruggieri:

S-ar putea să fie deja prea târziu.

Patruzeci şi patru

Sub grindina de proiectile – pietre, cărămizi, gunoaie – trăsura noastră intră iute în curtea palatului, mulțumită străjerilor care ținură în frâu năvala hughenoților furioşi. Am fost întâmpinați de unul dintre comandanții lui Eduard, care raportă că în mai multe zone izbucniseră „tulburări", provocate nu numai de hughenoți, ci şi de catolicii speriați, convinşi că trebuie să se apere singuri de amenințarea crescândă. Eduard hotărî să trimită mai mulți soldați în punctele-cheie ale oraşului, cu scopul declarat de a menține pacea.

Când am ajuns în apartamentul meu tremuram, dar am insistat ca în seara aceea să particip la o cină publică, la o oră după apusul soarelui. Ducele de Anjou era ocupat cu comandanții lui, iar Carol era atât de amărât, că se băgase în pat; Margot se afla alături de soțul ei, la căpătâiul lui Coligny. Aşa că am mers singură la masă.

Atmosfera era încordată. În semn de compasiune pentru suferința lui Coligny, în seara aceea nu aveam nicio reprezentație artistică; cei vreo doisprezece nobili care se adunaseră erau concentrați, gânditori, tăcuți. În lipsa conversației, în încăpere se auzea ecoul zgomotelor scoase de pahare, de linguri sau cuțite. Mă străduiam să mestec şi să înghit, să par că mă bucur de mâncarea care mi se părea amară.

Cum stăteam şi mă uitam descurajată la perechea de porumbei fripți care tocmai îmi fusese pusă dinainte, un strigăt sparse tăcerea:

— *Madame la Reine!*

Un nobil hughenot pe care-l văzusem des la Curte, dar al cărui nume nu mi-l amintesc – era baron, cred –, stătea la o distanță de trei brațe de masa mea. Singurul străjer care mă păzea îl prinsese de cot, dar baronul – un uriaş, înalt şi gros ca un stejar, cu o față lungă, frumoasă, încadrată de un nor de păr alb – nu se mişcă

din loc. Dinții lui mari, galbeni, erau dezveliți, dar nu într-un zâmbet. Părul alb îi scotea în evidență roşeața feței. Îmi strigă numele ca pe o acuzație.

— N-o s-avem odihnă, pricepeți? N-o s-avem odihnă până ucigaşii n-o să fie judecați. N-o s-avem odihnă până n-o să fie spânzurați!

— Arată-i Maiestății Sale respectul cuvenit, bădăranule! spuse străjerul, încercând zadarnic să-l împingă mai departe de mine.

— Eu nu mă înclin în fața unei Coroane pătate de sânge! declară baronul. Savurați-vă masa cât mai puteți, doamnă!

Se scutură de încleştarea străjerului şi, întorcându-mi grosolan spatele, ieşi valvârtej din sală. Nimeni nu-l urmă; nimeni nu sări în apărarea mea şi nu-şi ceru scuze. Cei câțiva nobili care erau de față vorbiră în şoaptă între ei, apoi îşi întoarseră privirile spre mine.

M-am uitat lung la micuțele cadavre din farfuria mea şi le-am împins la o parte. M-am ridicat şi am părăsit încăperea încet, maiestuos, cu picioare tremurânde.

Primul impuls a fost să-l caut pe Eduard. Tocmai ieşea din sala Consiliului de Război, care se afla la parter, sub apartamentul regelui; avusese o întâlnire cu mareşalii Tavannes şi Cossé şi cu comandantul Gărzii Civile. Când păşi peste prag, privirile ni se întâlniră; chipul lui era la fel ca al meu, probabil, îngrozit, şi mi-am dat seama pe loc că ajunseserăm amândoi la aceeaşi concluzie.

Eduard se opri în uşă şi, când am ajuns lângă el, m-a luat de mână şi am intrat împreună înapoi în sală, închizând încet uşa în urma noastră. Lampa fusese stinsă; îmi făcu semn pe întuneric să iau loc la masa de conferință. M-am aşezat şi m-am uitat la el cum scapără chibritul şi-l apropie de fitil, care se aprinse cu o flacără vie.

— E mai rău decât credeam, i-am spus cu un glas răguşit. Mi s-a aruncat în față aici, în palat, că sunt o

ucigaşă. Suntem în mare primejdie, Eduard.

— *Maman…* începu el, venindu-i foarte greu să vorbească. *Maman…*

Până la urmă renunță să rostească acele vorbe greu de spus şi-mi puse în mână o bucată de hârtie – o misivă cu un scris masculin, care nu-mi era cunoscut.

Loviți luni în zori, începea scrisoarea, *când se bate prima dată ora la Notre-Dame. Noi vom lovi în acelaşi moment în interiorul palatului, cruțându-l pe Carol – căci avem nevoie de o abdicare publică – dar nu şi pe mama şi fratele lui, deoarece sunt un pericol pentru…*

Am scos un strigăt înăbuşit şi mi-am lipit palmele de buze. Scrisoarea căzu fâlfâind pe masă. Mi-am întors fața de la ea; îmi veni brusc să vărs.

Eduard se trase mai aproape de mine:

— E scrisă de Henric, *maman,* pentru comandantul trupelor lui. A interceptat-o şeful Gărzii Civile la porțile cetății. Iscoadele noastre spun că o armată de cinci mii de hughenoți se îndreaptă în marş spre Paris şi-şi vor aşeza tabăra sub ziduri duminică noaptea.

— Nu, am spus eu închizând ochii.

Eduard nu mai adăugă nimic, doar se aşează şi el lângă mine; dinspre fața pe care nu i-o vedeam venea un val de căldură, ca dinspre lampă. Aerul era şi mai înăbuşitor din cauza parfumului de flori de portocal. Judecata mă părăsi. Îl iubisem pe Henric de când se născuse, avusesem încredere în el ca în propriul meu fiu; acum mă trădase. Al cui sânge îl vedea el în viziunile lui? Al meu şi al copiilor mei?

Am deschis ochii şi i-am ațintit asupra inelului înzestrat cu puterile Capului Gorgonei. *Steaua Algol, pe care arabii o numesc* ra's al-Ghul, *Capul Demonului, iar chinezii „Mormanul de cadavre".*

Pe 24 august, cu două ceasuri înainte de răsăritul soarelui, steaua Algol va răsări în zodia Taurului… şi va fi în opoziție exactă cu războinicul Marte… Franța nu s-a aflat niciodată în mai mare primejdie; şi nici domnia

voastră.

Acum era vineri noaptea, 22 august.

M-am gândit la suita extrem de numeroasă pe care o adusese Navarra la nuntă – cea mai mare parte era găzduită aici, la Luvru. Comandanți militari, căpitani, generali, toți foştii săi camarazi de arme – trei sute de oameni.

— L-am primit în casa mea cu brațele deschise, iar el şi-a adus armata cu el, în văzul tuturor, am şoptit eu. Coligny poate că vrea într-adevăr războiul din Olanda, dar Navarra l-a trimis aici numai ca să ne deruteze. Acuma stau la pândă. Au de gând să ne ucidă în somn.

— Trebuie să-i oprim, spuse fiul meu încet.

M-am uitat la el. Ochii îi străluceau în lumina lămpii, infinit de negri. Mă străduisem atât de mult să mențin pacea, neştiind că suntem deja în război.

— Trebuie să lovim primii, am spus.

Am rămas cu Eduard câteva ceasuri în sala de consiliu, plănuind atacul. L-am sfătuit să trimită un mesager discret la tânărul duce de Guise ca să-i ceară să adune oameni pentru un atac asupra locuinței lui Coligny. Coligny trebuia asasinat, la fel ca toți comandanții lui. Sub îndrumarea mea, Eduard scrise ordinele secrete pentru soldații elvețieni care apărau palatul şi pentru scoțienii din garda regelui; în momentul în care de Guise îl ataca pe Coligny, soldații noştri aveau să-i atace pe hughenoții care locuiau la Luvru.

Ca să evităm moartea unor nevinovați, am făcut o listă cu numele celor care trebuiau ucişi, toți comandanți şi strategi militari. Nu voiam răzbunare, ci doar execuția rapidă, chiar dacă dură, a celor care puteau să pornească războiul. Rămaşi fără conducători, hughenoții ar fi fost incapabili să mai amenințe Tronul sau cetatea.

Totul trebuia să înceapă duminică, 24 august, înainte să se lumineze de ziuă, când clopotele Catedralei Saint-Germain aveau să bată trei ceasuri după miezul nopții –

cu o oră înainte ca Algol, steaua diabolică, să între în opoziție exactă cu Marte.

După ce lista victimelor a fost completă, m-am uitat spre Eduard cu o privire sumbră şi i-am spus:

— Trebuie să-l informăm pe Carol.

Fără semnătura lui, gărzile n-ar fi luat în considerare un asemenea ordin înspăimântător; iar în momentul în care aveau să înceapă asasinatele ordinul nu mai putea fi ținut secret.

Eduard încuviință:

— Va fi mai sigur pentru el. Va trebui să-l convingem.

— Dar nu în seara asta, am spus eu oftând.

Am ascultat în tăcere clopotul Catedralei Saint-Germain, care vestea miezul nopții şi primele clipe ale ajunului sărbătorii Sfântului Bartolomeu.

M-am despărțit de Eduard. Eram amândoi sfârşiți de puteri după atâta încordare şi ne-am retras fiecare în apartamentul lui.

În noaptea aceea n-am avut niciun vis; lungul meu coşmar se mutase în starea de veghe. M-am ridicat din pat şi mi-am tras un scaun lângă fereastră; stăteam cu ochii pierduți în întunericul deprimant şi ascultam strigătele furioase ce se auzeau ici-colo, pe străzile Parisului. Mă gândeam ce puternică fusese mătuşa Clarice în ceasurile acelea cumplite dinainte de fuga din Palatul Medici; mă gândeam la cuvintele nemiloase ale lui Ruggieri din timpul ultimei noastre discuții şi la răspunsul meu:

Am crezut că impactul unui copil asupra viitorului va fi în regulă, dar trei…

Ce-mi spui tu acum? Că ar trebui să-mi învinovățesc copiii? Că ar trebui să ridic mâna asupra lor?

Țesătura se va rupe, şoptise Nostradamus, *şi va curge mult sânge…*

Le-am răspuns amândurora cu vorbele lui Clarice: *Uneori, ca să-ți aperi propriul sânge, trebuie să-l verşi pe-al altora.* Casa de Valois trebuie să supraviețuiască cu orice

preț.

Eu alesesem; n-aveam să-mi sacrific propriul sânge.

La răsărit începură să se audă la porțile Luvrului strigăte, care crescură constant în intensitate de-a lungul întregii zile. Imediat ce s-a luminat, m-am îmbrăcat şi m-am dus să-l caut pe Eduard. Era în sala de consiliu, cu mareşalii Tavannes şi Cossé, cu comandanții milițiilor pariziene şi cu şeful Gărzii Civile; străjerii de la uşă nu-mi dădură voie să-i întrerup. I-am lăsat vorbă ducelui de Anjou să vină la mine când termină întâlnirea şi m-am dus în biroul meu ca să-i scriu un mesaj Annei d'Esté, în care o puneam la curent cu detaliile planului nostru. Nu îndrăzneam să-i scriu direct ducelui de Guise, dar o rugam pe Anna să-l informeze; avea, fără îndoială, să fie încântată să-i spună fiului ei că fusese ales să conducă atacul împotriva lui Coligny. I-am cerut să-mi trimită confirmarea din partea lui cât mai curând cu putință.

Eduard veni după vreo oră. Avea chipul răvăşit. Nici el nu dormise deloc, ci îi trezise pe Tavannes şi pe Cossé şi le citise şi lor scrisoarea. Amândoi aprobaseră din toată inima decizia noastră de a ataca primii. În zori veniseră comandanții milițiilor şi Gărzii Civile care îl anunțaseră că luptele de stradă se intensificaseră. Grupuri de hughenoți înarmați umblau prin oraş, speriindu-i pe cetățeni. Negustorii trăseseră obloanele la prăvălii, hangiii închiseseră cârciumile. Membrii milițiilor distribuiau în mod discret arme catolicilor care voiau să se apere singuri de amenințarea crescândă.

Am căzut de acord să-i spunem totul lui Carol în seara aceea, după cină. Regele îl îndrăgea pe Tavannes cel bătrân şi ursuz şi, dintre toți sfetnicii, în el avea cea mai mare încredere; am insistat ca Tavannes să fie cel care-i va spune adevărul lui Carol. După ce-i vom lăsa timp să-şi revină din şoc, eu şi cu Eduard vom apărea cu funestul ordin regal şi cu lista victimelor, ca s-o semneze.

Pe la prânz, când Navarra şi vărul său se întoarseră de

la amiral, izbucni o încăierare între străjerii lui hughenoți şi scoțienii regelui, alimentată de comentarii aţâţătoare din ambele părți. Eu n-am asistat la luptă, care se stinse repede – totuşi nu înainte ca unul dintre comandanții gărzilor lui Carol să-şi piardă o ureche.

Pe Carol l-am văzut imediat după masa de prânz. Era în culmea fericirii, după ce discutase cu Navarra şi Condé; ne informă imediat că doctorul Paré era foarte mulțumit de evoluția pacientului. Rana lui Coligny nu avea semne de infecție şi începea deja să se vindece.

— Imediat ce o să fie suficient de bine o să-l mut la Luvru şi o să-l îngrijesc cu mâna mea, ne spuse regele vesel, după care pe față i se întipări o furie rece.

— Ai fost anunțată, *maman,* că a fost găsit omul care i-a dat drumul asasinului în palatul familiei de Guise? A mărturisit că trăgătorul era Maurevert. E o chestiune de timp să fie prins. Dar asasinatul a fost ordonat de duce… Ce neobrăzare, să joace chiar în dimineața aia tenis cu mine şi să-l salute zâmbitor pe amiral!

Am clătinat din cap, prefăcându-mă şocată, dar n-am spus nimic.

Pe la sfârşitul după-amiezii simțeam că mă lasă nervii. Pentru salvarea aparențelor, Eduard şi cu mine trebuia să ne despărțim şi să ne vedem fiecare de îndatoririle curente – el să discute problema pensiilor militare cu consilierii şi trezorierii, eu să ascult o serie de petiții şi, pe urmă, să merg împreună cu Margot în apartamentul meu ca să brodăm timp de o oră.

Fiica mea era foarte veselă, nici nu băga de seamă tensiunea care domnea în palat. Când i-am spus cu blândețe că mi se pare foarte binedispusă, a roşit cu un zâmbet pudic:

— Henric e foarte drăguț. Ai avut dreptate, *maman* – la urma urmei nu-i aşa de rău.

Dacă am fi vorbit despre oricare alt bărbat, zâmbetul meu ar fi fost sincer. Am aşteptat până a venit vorba de altceva, apoi mi-am pus mâna pe brațul fiicei mele.

— Sunt îngrijorată de violența de pe străzi, i-am spus. Încă de când a fost împuşcat amiralul, m-am temut c-o să se întâmple ceva grav. Ar fi înțelept… Poate c-ar fi mai bine dacă în noaptea asta ai dormi în apartamentul tău.

Margot ridică surprinsă ochii de pe broderie:

— Sper că nu crezi că Henric e în pericol?

Mi-am întors repede privirea, încercând s-o avertizez fără s-o sperii:

— Nu e toată lumea în pericol, dar ar trebui să fim precauți. Poate ai auzit că astăzi a fost o încăierare între gărzile lui Henric şi cele ale lui Eduard. Vreau să spun…

Neliniştea mă lăsă fără cuvinte, îmi tăie răsuflarea. Am rămas cu ochii pe pânza brodată, îngrozită deodată de soarta lui Margot, conştientă că n-am nici cea mai mică idee cum s-o apăr. Nu îndrăzneam s-o pun în temă: ar fi fost dezgustată, s-ar fi înfuriat şi s-ar fi dus glonț la Navarra.

Îmi observă panica şi lăsă lucrul din mână:

— *Maman,* ai visat iar ceva? O să pățească Henric ceva rău?

M-am uitat la ea fără să pot scoate o vorbă; dar obişnuința învinse şi am reuşit să zâmbesc chinuit:

— Sigur că nu. N-o să se întâmple nimic rău. Sunt pur şi simplu îngrijorată, ca mamă, de toate evenimentele astea. Fă asta de dragul meu, Margot. Retrage-te devreme în seara asta şi culcă-te în dormitorul tău.

— Bine, *maman,* zise ea, dar mă privi cu suspiciune; simțea că veselia mea e falsă, aşa că nu am îndrăznit să-i mai pomenesc nimic despre asta.

După cină, Eduard, Tavannes şi cu mine ne-am dus să-l căutăm pe Carol. Ne-am oprit în fața uşii pe jumătate deschise de la apartamentul său şi Eduard i-a dat mareşalului scrisoarea lui Navarra. Căzuserăm de acord că Tavannes îl va duce pe rege în cabinet; după ce-i vom lăsa timp să-i dea vestea, eu şi cu Eduard îi vom prezenta lista cu cei care trebuiau executați.

Tavannes intră, iar noi ne-am tras mai la o parte, ca să nu fim văzuți de rege; l-am zărit pe Carol trecând pe coridor împreună cu Tavannes. Când bătrânul mareşal deschise uşa cabinetului, l-am auzit spunându-i cu glas scăzut ceva lui Carol, care se opri în prag şi scoase un țipăt speriat:

— Doamne sfinte! Nu-mi spune c-a murit!

Tavannes îl linişti în şoaptă; regele intră, iar mareşalul închise uşa în urma lui.

Eduard şi cu mine am intrat repede înăuntru şi, fără să luăm în seamă străjerul, ne-am dus până la uşa cabinetului, să tragem cu urechea, ca nişte conspiratori vinovați ce eram. Mi-am încordat auzul, dar n-am reuşit să aud mare lucru, în afară de murmurul calm, egal, al vocii lui Tavannes.

Deodată răsună un urlet ascuțit, apoi o înjurătură furioasă. Eduard îi ceru străjerului să plece. Din cabinet se auzi o bufnitură puternică în perete. Eduard dădu să deschidă uşa, dar l-am oprit; nu credeam că regele ar îndrăzni să-l lovească pe bătrânul Tavannes şi ştiam că mareşalul era suficient de puternic încât să facă față izbucnirilor lui.

Ştiam precis care pasaj din scrisoare îi provocase lui Carol acea reacție violentă:

Rana lui Coligny complică lucrurile, dar i-am câştigat şi eu regelui încrederea şi pot să-l fac uşor să ne cadă în undiță şi, odată ce e în stăpânirea noastră, îl voi putea convinge să abdice. Fără mama şi fratele lui va fi complet neajutorat.

Urmară nişte hohote sfâşietoare, apoi un acces de tuse şi, în sfârşit, se auzi un plâns liniştit. I-am făcut un semn din cap lui Eduard şi am intrat amândoi încet în cabinet.

Tavannes stătea în fața biroului regelui; pe pieptul şi pe umărul tunicii lui aurii avea o pată întunecată, udă. Îşi ştergea fața cu o batistă şi, când se uită spre mine,

învârtindu-şi furios ochiul bolnav, îşi luă batista de pe față, descoperind o urmă maronie pe bărbia proaspăt rasă. Pe peretele din spatele lui se vedea o altă pată mare, neregulată, din acelaşi lichid maro-închis; dedesubt, pe podea, zăcea răsturnată o călimară de argint.

Carol nu se vedea nicăieri, dar de sub birou se auzeau nişte scâncete slabe. Am ocolit repede biroul şi l-am găsit pe fiul meu ghemuit dedesubt, legănându-se; am împins scaunul într-o parte şi am îngenuncheat lângă el.

— Minciuni, gemu el cu obrajii plini de lacrimi, privindu-mă cu ură. Vreți să-mi frângeți inima cu minciuni.

— Maiestate, am început eu calm, dar văzându-l cum suferă, şi la gândul grozăviei pe care urma s-o înfăptuiesc, am cedat nervos, mi-am luat capul în mâini şi-am început şi eu să plâng.

Mi-a luat ceva vreme până să reuşesc să mă stăpânesc; Eduard şi Tavannes mă priveau amuțiți.

Până la urmă mi-am recăpătat suflul şi i-am spus sărmanului Carol, cu toată sinceritatea:

— E îngrozitor, Sire. Şi mă doare foarte tare că trebuie să vă aduc asemenea veşti. Dar nu puteam să vă ascundem toate lucrurile astea oribile; sunt prea multe în joc.

— Nu-i adevărat, mă contrazise el violent, dar fața i se schimonosi din nou într-un acces de plâns. Cum ar putea să mă trădeze? Mă iubeşte, *maman,* ca pe fiul pe care nu l-a avut niciodată. Aşa mi-a spus…

M-am aplecat spre el, i-am luat mâna şi am fost bucuroasă că nu m-a respins:

— Carol, dragostea mea, e un adevăr crud, un adevăr înfiorător, dar acum trebuie să fii viteaz. Eşti regele nostru. Venim la tine ca să ne aperi.

— Dar ce pot face eu? zise el cu o mişcare de recul. Nu pot să cred, *maman!* Nu ştiu pe cine să mai cred! Coligny m-a prevenit…

— Te-a prevenit, l-am întrerupt eu cu blândețe, că eu şi

cu Eduard îi vrem răul, tocmai pentru că ştia că, dacă îi vom descoperi complotul, îi vom face într-adevăr rău.

— Dar nu ştiu ce să fac! insistă el, scuturat de un hohot răguşit.

Am scos din mânecă documentul fatal.

— De aceea suntem aici. Domnule mareşal, vrei să fii bun…

Am făcut semn spre călimara răsturnată; bătrânul se grăbi să caute una plină.

— Există o cale de a împiedica dezastrul acesta şi războiul care ar începe după el, am murmurat eu desfăşurând sulul de hârtie. Poți să-l opreşti cu semnătura ta. Trebuie să terminăm noi, Sire, ce a început Maurevert.

Se uită clipind neîncrezător la hârtia acoperită cu scrisul meu neîngrijit şi se trase uşor înapoi.

— Este ordinul de a-i lovi pe hughenoți înainte să ne lovească ei pe noi. Asta este lista cu numele conspiratorilor. Trebuie să facem mai mult decât să tăiem capul Hidrei; trebuie să-i înlăturăm pe toți cei care ar putea să aducă războiul aici, în Paris.

Carol smulse lista din mâna mea şi rămase o bucată de vreme cu ochii la ea. Mă temeam că o să-l sperie crunta realitate pe care o reprezenta, dar pleoapele începură să i se zbată repede şi durerea adâncă i se schimbă brusc în furie turbată:

— Voiau să mă arunce în închisoare şi să-mi fure coroana, mârâi el. Voiau să-mi omoare familia…

— Da, am şoptit eu. Îți aminteşti acum, Carol, ce mi-ai spus în trăsură, când am fugit de la Meaux? Atunci voiau să ne omoare pe toți. Şi în tot timpul acesta au aşteptat o altă ocazie… Şi le-am dat-o eu. Am avut încredere în ei. Ce fel de om e Gaspard de Coligny, care îndrăzneşte să te amenințe dacă nu te supui voinței *lup*. Care îndrăzneşte să încalce un ordin ce interzicea deplasarea de trupe în Olanda – un ordin semnat cu propria ta mână? Niciodată nu ți-a arătat respectul cuvenit. Şi-a râs de tine tot

timpul pe la spate.

— Atunci omorâți-i pe toți, şopti Carol cu o strâmbătură de furie. De ce să-i cruțăm, *maman?* Omorâți-i pe nemernici! urlă el cu patimă. Omorâți-i pe toți! Omorâți-i pe toți!

În clipa aceea, Tavannes se întoarse cu călimara; l-am zărit şi pe străjerul care se întorsese şi el, cu o față speriată. Auzise urletele regelui, dar mareşalul închisese uşa, aşa că rămase afară.

I-am făcut semn lui Tavannes să pună călimara pe podea, lângă mine, iar Eduard îmi întinse o pană.

— Să le arătăm duşmanilor că suntem mai buni decât ei, i-am spus lui Carol. Noi n-o să ucidem, ca ei, oameni nevinovați.

Regele se mai linişti puțin şi citi ordinul.

— Când o să se întâmple?

— În noaptea asta, îi răspunse Eduard. Înainte de răsărit. Ai face bine să nu ieşi din dormitor. Am avut grijă să întăresc paza; nu vrem să pățeşti ceva.

Răsuflând greu, regele se uită la el, apoi din nou la listă.

— Să aibă parte toți de-o moarte nenorocită, spuse el, şi sufletele lor să meargă direct în Iad.

I-am întins pana cu o mişcare solemnă.

Patruzeci şi cinci

Eduard şi cu mine am mai rămas câteva ore alături de Carol, ca să-l liniştim şi să ne asigurăm că n-o să-şi părăsească apartamentul. Pe la ora unsprezece, ne-am dus în apartamentele noastre; era mai bine să ne retragem ca de obicei, ca să nu stârnim bănuielile cuiva. Cât timp doamnele mele de onoare m-au pregătit de culcare, m-am chinuit să-mi ascund neliniştea. Le-am concediat înainte ca agitaţia să-mi devină prea evidentă.

M-am suit în pat, dar n-am fost în stare să stau liniştită, necum să adorm; fereastra mea dădea spre curtea Luvrului şi eram îngrozită de ce-aş fi putut vedea cât de curând acolo. După două ceasuri de foială, am aprins lampa, mi-am pus capotul şi m-am îndreptat, prin apartamentul cufundat în întuneric, spre biroul meu.

În cămăruţa fără ferestre aerul era fierbinte şi îmbâcsit, dar în ea mă simţeam oarecum în siguranţă; acolo nu puteam fi văzută de nimeni şi nici nu puteam vedea nimic. Am încuiat uşa şi m-am apucat hotărâtă să frunzăresc un teanc de corespondenţă – scrisori de la trimişii noştri diplomatici sau de la petiţionari –, apoi am început să le citesc. Încercarea era însă lipsită de rost: am stat aproape un ceas cu ochii pe o scrisoare de la ambasadorul nostru la Veneţia, fără să pricep nimic din ea; am încercat prosteşte să scriu un răspuns, dar nu-mi venea nimic în minte şi am aruncat pana; căldura îmi golise mintea. M-am lăsat pe spătarul scaunului, am închis ochii şi aproape că am aţipit, dar în loc să visez, au început să mă bântuie amintirile.

Mă gândeam la Margot, ce frumoasă era în rochia de nuntă şi cum îl vrăjise ea cu zâmbetul ei pe Navarra. Mi-am amintit de Ruggieri – cum stătea la cununie în primul rând al mulţimii, cum i se înspicase părul cu alb, cum nu zâmbise când mă văzuse; mă întrebam dacă se mai află încă în Parisul devenit atât de nesigur.

Mă gândeam la Henric de Navarra: cum fugise el odată, când era mic, din galeria de tenis în curte şi văzuse împreună cu mine mormanele de cadavre ale stelei Algol; mă întrebam dacă le vedea şi acum.

Clopotul de la Saint-Germain bătu de două ori, câte o dată pentru fiecare ceas de după miezul nopții. Pulsul mi se acceleră: peste o oră avea să înceapă masacrul.

M-am străduit să respir adânc, m-am străduit să-mi relaxez membrele şi am chemat din nou trecutul în gând. Mi-am amintit de toți copiii mei când erau mici: scumpa de Elisabeta, Francisc cel firav; şi Carol – ursuz şi crud încă de pe-atunci; dragul meu Eduard, micuța Margot şi chiar Maria, regina Scoției, cu zâmbetul ei acru şi disprețuitor. Se mişcau, râdeau şi vorbeau în amintirea mea, iar eu zâmbeam şi plângeam şi oftam odată cu ei. Mi-am amintit de soțul meu, Henric, cum îi ținea pe toți în brațe şi ce mult îi iubea.

Pe obraji mi se scurgeau pârâiaşe de sudoare, amestecate cu lacrimi.

L-am văzut pe Navarra, sprijinit de balustrada balconului care dădea spre Île de la Cité. *Am venit pentru că am încredere în tine,* tante *Catherine – pentru că, oricât ar fi de irațional, cred că am văzut amândoi acelaşi dezastru apropiindu-se şi că amândoi vrem să-l evităm.*

Am văzut-o pe Jeanne stând în curtea de la Blois lângă băiețelul ei Henric, în vârstă de trei ani, uitându-se amuzată în urma lui Nostradamus. *Ce omuleț caraghios.*

Am deschis brusc ochii. Flacăra gălbuie a lămpii pâlpâia. În agitația pregătirilor pentru nunta lui Margot nu citisem scrisoarea pe care mi-o scrisese Jeanne pe patul de moarte, căci nu voiam ca tristețea să se amestece în veselia sărbătorilor; dar acum chiar şi tristețea era o abatere bine-venită de la insuportabila groază.

Am luat o cheie din sertarul de sus al biroului şi m-am întors spre panoul sculptat din spatele meu. În stânga jos, la distanță de o palmă, aproape ascunsă de piciorul

scaunului, era o broască micuță. Am descuiat-o: panoul de lemn se dădu singur la o parte, dezvăluind un micuț compartiment secret zidit în perete.

Înăuntru erau documente de care aproape uitasem: bucata de pergament îngălbenită pe care erau cuvintele dictate de spiritul soțului meu lui Ruggieri la Chaumont şi catrenul scris cu mâna lui de Nostradamus înainte să plece de la Blois. Mai erau şi nişte bijuterii – printre care un rubin de o valoare inestimabilă şi un colier din diamante şi perle pe care mi-l dăduse papa Clement ca dar de nuntă; tot acolo pusesem şi cutiuța de catifea în care se afla superba broşa de smarald primită de la Jeanne.

Sub cutiuță se afla scrisoarea, încă nedesfăcută. Am luat-o, am rupt sigiliul şi am început să citesc.

Sunt pe moarte, prietenă dragă, şi trebuie să-mi mărturisesc păcatele înaintea ta, deşi chinul e atât de mare, că abia pot ține pana.

Ți-am spus că am fost şi eu pătată de decadența de la Curtea Franței. Poate că mai cinstit ar fi să spun că m-am lăsat în voia inimii mele păcătoase. Când îți spuneam că tu eşti fidelă, dar eşti înconjurată de rău, la mine însămi mă refeream. Eu, care spuneam că-ți sunt prietenă, te-am trădat.

L-am iubit pe soțul tău, Catherine, şi după ani întregi în care i-am rezistat, până la urmă am căzut în păcat. Deşi Henric ceda uşor ispitelor cărnii, fiecare gând şi vorbă a lui dezvăluiau că avea pentru tine o dragoste mult mai mare decât pentru oricare amantă. Nici acum nu pot să spun de ce ne-am căutat unul pe celălalt sau de ce ne-am abătut atât de rău de la virtute şi bun-simț. Este cel mai mare regret al vieții mele şi, întrucât mă voi întâlni curând cu Moartea, îmi doresc iertarea ta mai grabnic decât îmi doresc iertarea Domnului.

Henric, singurul meu copil, a fost rodul păcatului nostru. Ştiu că-l iubeşti şi asta mă bucură foarte mult. Te rog, nu-i

dezvălui acest adevăr dureros; lasă-l să moară odată cu noi. Şi aşa moartea mea îi va frânge inima. N-aş vrea să-l mai fac să sufere şi de dincolo de mormânt.

Dragostea mea pentru rege nu e singura mea vină. Sunt vinovată că am ascuns acest adevăr, pentru ca fiul meu să se poată căsători cu sora lui vitregă, Margot. Poate că acum înțelegi mai bine de ce eram atât de preocupată să apăr drepturile lui Henric ca prim prinț de sânge regal şi nerăbdătoare să-l văd căsătorit cu cineva din familia tatălui său. Cu numele Casei de Bourbon şi cu sângele Casei de Valois, e de două ori îndreptățit să urce pe tron. Soțul tău cred că ar fi fost de acord.

Iartă-mă, dragă prietenă-şi dacă nu poți să mă ierți, măcar fii bună cu Henric. A moştenit de la tatăl său onestitatea şi bunătatea, precum şi o sinceră afecțiune față de tine.

Eu voi pleca în curând la Ceruri rugându-mă pentru tine.

Jeanne

Scrisoarea mi-a căzut în poală; mi-am prins fața în mâini şi-am început să hohotesc amar, sfâşietor, dar, ciudat, fără să vărs o lacrimă. Simțeam o tristețe adâncă, ascuțită – nu din cauza trădării, ci din cauza suferințelor prin care trecuserăm toți trei în căutarea fericirii. Am rămas o bucată de vreme pe scaun, prăbuşită sub povara durerii, până când o revelație izbitoare, cumplită, m-a făcut să sar în picioare.

În amintirea mea răsună râsul ducesei d'Etampes, pe când alerga aproape goală prin întunericul nopții, urmată îndeaproape de amantul ei, regele Francisc.

Louise e o fată foarte frumoasă, nu crezi?

Şi răspunsul iritat al lui Francisc: *Nu mă sâcâi, Anne… Verişoara lui Henric, Jeanne… E aproape de vârsta măritişului şi aduce cu ea coroana Navarrei.*

Dacă m-aş fi lăsat repudiată – dacă n-aş fi vărsat sânge ca să am copii –, ar fi putut Jeanne să-mi ia locul? Rege ar fi copilul ei acum?

Pereții cabinetului dispărură: m-am trezit în curtea Luvrului, cu picioarele goale pe pavajul călduț. În întuneric, un om zăcea pe jos, cu fața întoarsă spre mine.

Catherine, gemu el.

Capul i se bălăbănea spre mine şi-l vedeam foarte clar. Purta barbă şi avea o față prelungă, frumoasă – ca a răposatului meu bărbat, ca a tatălui său – aceeaşi față care-mi apăruse mereu în visele mele rele.

M-am lăsat în genunchi lângă el şi l-am mângâiat pe obraz.

— Cum aş putea să te ajut, când tu vrei să ne ucizi pe mine şi pe copiii mei? i-am şoptit.

Venez à moi. Aidez-moi.

Pe frunte, între sprâncene, îi apăru un punct negru. Se întinse ca o pată şi începu să-i curgă pe obraji, adunându-se în băltoace pe dalele de piatră.

M-am trezit brusc înapoi în cabinet şi m-am aplecat imediat să scot din ascunzătoare celelalte hârtii – mesajul de la spiritul soțului meu şi catrenul profetului –, pe care le-am despăturit şi le-am aşezat una lângă alta pe birou.

Catherine, de dragul tău fac asta de dragul tău de data asta vin
Singurul meu moştenitor adevărat va domni
Distruge ce ai mai aproape de inimă
Distruge ce ai mai aproape de inimă

Un fir adevărat mai este încă
Reia-l şi vei opri năvala răului
Rupe-l şi Franța însăşi va pieri
Înecată în sângele fiilor ei

Am ridicat ochii de pe foile de hârtie şi i-am închis. În mintea mea, Navarra zăcea încă gemând la picioarele mele, în chinurile morții. Buzele îi tremurau, încercând să rostească un singur cuvânt:

Catherine

M-am aplecat şi i-am pus degetele pe buze, ca să-l împiedic să vorbească:

— N-am venit tocmai de la Florența, domnule, ca să te las să mori, i-am şoptit.

M-am lepădat de rațiune ca de o povară şi am ieşit în noapte.

Când am păşit pe coridor, cei trei străjeri care îmi păzeau uşa se întoarseră surprinşi spre mine.

— *Madame la Reine,* mă salută în şoaptă şeful lor, în timp ce ceilalți făcură o plecăciune grăbită.

N-avea mai mult de optsprezece ani; era un băiețandru voinic, cu părul roşu şi cu fața plină de pistrui; genunchii, care îi ieşeau de sub poala kiltului roşu, erau şi ei pistruiați.

— Ora de începere e foarte aproape. Vă rog, ar fi mai prudent să rămâneți în apartament.

— Unde e căpitanul tău? Trebuie să vorbesc imediat cu el!

— Iertați-mă, *Madame,* dar e foarte ocupat în momentul acesta; s-ar putea să ne ia ceva timp până să vi-l aducem.

— Dar nu este timp!

Am scrutat nehotărâtă umbrele de pe coridor. De când începuseră tulburările în oraş, candelabrele de pe pereți rămâneau aprinse noaptea, pentru gărzile care patrulau.

— Mă duc eu la el, am hotărât. Unde e?

Băiatul şovăi, apoi îmi şopti abia auzit:

— *Madame,* aşteaptă semnalul lângă apartamentele regelui de Navarra.

M-am uitat încruntată de-a lungul holului strâmt şi prost luminat. Dincolo de el începea galeria lungă care lega vechea fortăreață de aripa nouă dinspre sud-vest, unde locuiau Navarra şi suita lui. Dacă mergeam cât puteam de repede, puteam ajunge la destinație în câteva minute; chiar şi aşa ar fi putut fi prea târziu.

Mi-am ridicat fustele şi am luat-o la fugă. Şeful

străjerilor se luă după mine şuşotind furios:

— *Madame la Reine!* Vă rog! Trebuie să vă asigur securitatea!

— Atunci asigură-mi-o! i-am răspuns scurt, dar n-am încetinit.

Mă depăşi fără greutate şi se aşeză în faţa mea, cu mâna pe garda săbiei.

— Jură, i-am zis eu gâfâind, că mă ajuţi să-l găsesc pe Navarra şi să-l salvez! E o greşeală îngrozitoare – nu trebuie să moară!

— Jur, *Madame,* îmi răspunse el.

Am urcat în fugă la etajul al doilea, unde erau apartamentele lui Carol şi Eduard, apoi am luat-o spre vest, prin coridoarele strâmte, cu tavanul scund. Acestea dădeau în holurile mai largi ale galeriei care duceau la aripa cea nouă, construită de socrul meu.

Galeria era blocată de un cordon de soldaţi, orientat spre vest: patru halebardieri elveţieni, fiecare având crucea albă pătrată pe pieptul şi pe spinarea tunicii, fiecare purtând o suliţă lungă cu o lamă ascuţită ca briciul în vârf. Îi însoţeau patru scoţieni în kilturi – doi cu archebuze, doi cu săbii late.

— Faceţi loc pentru Maiestatea Sa! rosti gâfâind însoţitorul meu când ne apropiarăm de ei.

Cei opt se întoarseră toţi deodată spre noi, neputând să-şi creadă ochilor.

— Isuse, făcu unul dintre ei.

Urmă un freamăt scurt de plecăciuni abia perceptibile.

— *Madame la Reine!* exclamă şeful gărzii cu glas scăzut. Nu puteţi intra aici! Vă rog să vă întoarceţi în apartamentul Maiestăţii Voastre!

Ochii îi scânteiau de enervare. Îşi şterse sudoarea care-i şiroia de sub beretă şi strălucea în lumina candelabrului de deasupra capetelor noastre.

— Trebuie să vorbesc cu căpitanul vostru, i-am spus nerăbdătoare. Navarra trebuie cruţat. Lasă-mă să trec!

— Ora atacului e foarte aproape, *Madame la Reine.* Nu

îndrăznim să vă dăm drumul înăuntru.

Am început să mă împing în soldați, profitând de reținerea lor de a atinge o persoană regală, dar halebardierul îmi tăie calea.

— N-am timp de certuri! i-am spus scurt, fără să mă ostenesc să vorbesc încet. E o chestiune de viață şi de moarte! Dacă ții la viața ta, dă-te la o parte *în clipa asta!*

— Pentru siguranța Înălțimii Voastre, îi voi duce eu căpitanului un mesaj.

Tonul îi era linguşitor, privirea nesinceră. Dacă mă încredeam în el, Navarra era mort. Am făcut un pas în dreapta şi el mă imită, politicos, dar hotărât.

— Du-mă înăuntru, i-am cerut străjerului meu pistruiat.

Tânărul puse mâna pe mânerul săbiei lui de oțel.

Prin zidurile palatului răzbătu un sunet ce-i făcu pe bărbați să încremenească: dangătul jalnic, gros, al clopotului de la Saint-Germain. Bătu o dată, de două ori…

Pe o stradă din apropiere, ducele de Guise şi oamenii lui spărgeau uşile Hotelului Béthizy.

S-ar putea să fie deja prea târziu, şopti Ruggieri în mintea mea.

La a treia bătaie am îmbrâncit străjerii şi am trecut. Tânărul meu apărător se trezi din buimăceală şi mă urmă. Ceilalți nu îndrăzniră să-şi părăsească posturile; nu le-am luat în seamă şoaptele furioase şi am luat-o la fugă prin galerie.

A fost un drum lung şi greu, printre tablouri, statui şi fresce superbe, încadrate în stucaturile aurite ale lui Cellini. În dreapta noastră, ferestrele înalte dădeau în curtea palatului, unde, lângă o minunată statuie de marmură reprezentându-l pe Vulcan aplecat deasupra nicovalei, cu o lance proaspăt făurită ridicată spre cer, erau plasate grupuri de halebardieri şi de arbaletrieri. Prin ferestrele ridicate intra o adiere fierbinte care mişca flăcările candelabrelor, făcându-le să arunce pe ziduri

umbre amenințătoare. Mă durea într-o parte, începeam să-mi pierd suflul, dar nu îndrăzneam să-mi încetinesc goana. Pe măsură ce ne apropiam de aripa de sud-vest auzeam strigăte: atacul începuse.

Galeria se oprea brusc într-un coridor care era şi palierul unei scări. Când am început să urcăm, de noi se ciocniră doi bărbați în cămăşi de noapte care coborau țipând de la etajul de deasupra:

— *Aidez-nous!* Ajutați-ne!

— Faceți loc să treacă regina! urlă tânărul scoțian trăgând sabia.

Ochii îngroziți ai victimelor nu păreau să ne vadă; îşi continuară țipând fuga pe scară în jos, spre ieşirea în curte.

Neluând în seamă zgomotul asurzitor făcut de cei care coborau în fugă, ne-am văzut de drum şi am intrat pe holul de la aripa cea nouă. Curând am ajuns la intrarea în anticamera lui Navarra. În pragul uşii deschise zăcea un bărbat gol, prăbuşit pe o parte – cu păr blond, cu muşchi frumos sculptați, de om tânăr, şi cu o tăietură sângerândă la îmbinarea dintre gât şi umăr; şiroaie întunecate îi străbăteau pieptul lipsit de păr şi coastele şi se scurgeau pe podeaua de marmură. De dincolo de el, din anticameră se auzeau strigătele şi gemetele luptei.

— *Madame la Reine,* îmi ordonă tânărul scoțian, puneți-vă mâinile pe şalele mele şi prindeți-vă de mine! Nu ridicați capul!

M-am supus fără măcar să roşesc, lipindu-mă de spinarea lui leoarcă de sudoare. Am urcat două trepte şi am pătruns în anticamera luminată doar de lampa care se zărea pe uşa deschisă a dormitorului. În întuneric se zăreau totuşi brațe agitându-se, săbii mânuite cu mişcări şuierătoare, trunchiuri zbătându-se, toate acestea însoțite de icnete, strigăte, înjurături. Întreaga încăpere devenise o încâlcitură de trupuri, dar n-am stat să le identific. Am băgat capul între umeri şi m-am apucat mai strâns de centura din piele groasă care strângea şoldurile

înguste ale apărătorului meu. Când ridică sabia, muşchii spatelui i se încordară; m-am cutremurat simțindu-l cum o izbeşte de altă sabie.

— Moarte hughenoților! urlă cineva.

— Moarte asasinilor catolici! îi răspunse un glas răguşit.

— Navarra! am țipat eu, dar vorbele îmi erau înăbuşite de trupul scoțianului. Navarra, sunt eu, Catherine!

— Venim cu intenții paşnice, urlă scoțianul duelându-se în continuare. Faceți loc să treacă regina!

În fața noastră se auzi un bolborosit oribil; am simțit muşchii străjerului meu relaxându-se când lăsă sabia jos. Am mai înaintat două trepte; pe cea de-a doua aproape că m-am prăbuşit peste un cadavru şi am fost nevoită să dau drumul o clipă centurii de piele ca să-mi ridic fustele încurcate şi să sar peste el.

Peste tot în jurul nostru, nevinovații strigau după ajutor. Scoțianul dădu peste unul de-ai lui şi începu să vorbească cu el, zbierând pe limba lor; am auzit cuvântul *Navarra.* Centura de piele mă trase înainte, spre uşa dormitorului. M-am împiedicat iar de un picior întins pe podea şi am scăpat centura din mână. Scoțianul meu se întoarse repede şi mă ajută să mă ridic.

Am reuşit să mă uit în sus. În cadrul ferestrei se contura silueta neagră a unui bărbat; în dreptul umărului îi plutea o flăcăruie, mai mică decât a unei lămpi. Am simțit miros de fitil ars şi scoțianul meu scoase un urlet.

Urmă o bubuitură asurzitoare. Scoțianul se prăbuşi pe spate, făcându-mă şi pe mine să cad în genunchi. Am reuşit să ies de sub trupul inert; ochii deschişi îi licăreau în întuneric. L-am pipăit înnebunită, încercând să-i simt bătăile inimii, pieptul ridicându-se şi coborând în ritmul respirației, dar n-am găsit nimic; degetele mi-au nimerit într-o gaură fierbinte pe care o avea în dreptul inimii. Mi-am tras imediat mâna.

În timp ce archebuzierul îşi încărca arma din nou, m-

am ridicat în picioare şi am intrat împleticindu-mă în dormitor. Acolo era mai multă lumină, de la o lampă care stătea la căpătâiul patului, dar şi mai mult haos; vreo douăsprezece trupuri – de hughenoți goi sau în cămăşi de noapte subțiri, de soldați elvețieni, de străjeri scoțieni – erau prăvălite pe podea, iar supraviețuitorii continuau să se lupte.

De cealaltă parte a patului, căpitanul gărzilor îşi încrucişa sabia cu un hughenot chel, care blestema în gura mare.

— *Madame la Reine!* Doamne! strigă el când mă zări.

Nu îndrăzni să-şi părăsească adversarul şi să se repeadă la mine. Lângă el, la picioarele patului – luptându-se cu cinci oameni deodată – se afla Navarra.

Era în cămaşă albă şi pantaloni negri, de parcă nu îndrăznise să se dezbrace de tot. Sudoarea îi lipise părul de țeastă şi cămaşa de trup. Ochii îi scăpărau, fața schimonosită îi lucea de transpirație şi mânuia sabia împotriva unui scoțian la fel de înverşunat ca el. La strigătul căpitanului, întoarse iute capul spre mine şi rămase cu gura căscată, uluit.

— Navarra! l-am strigat eu băgându-mi capul între umeri ca să mă feresc de săbiile şuierătoare.

Am trecut bâjbâind de alți doi oameni care se luptau, şi de încă unul. Am întins mâna spre el, neştiind dacă mi-o va apuca sau mi-o va reteza. În timpul ăsta, o siluetă îmi tăie calea.

Era hughenotul cel uriaş, cu părul alb, care mă amenințase la cina cu public; ținea o sabie scurtă la nivelul taliei. Se uită la mine cu ură, dezvelindu-şi dinții mari şi galbeni şi trase sabia în spate, ca s-o poată înfige mai bine în mine. M-am tras îndărăt clătinându-mă; piciorul mi-a călcat peste un trup căzut şi m-am prăbuşit la pământ, dând neajutorată din mâini.

Uriaşul se aplecă rânjind deasupra mea, dar se rostogoli imediat într-o parte, lovit în moalele capului de latul unei săbii. Lângă mine apăru Navarra, cu ochii plini

de furie, de nedumerire şi de disperare. M-am uitat la el plină de speranță: nu mă omorâse.

— Catherine! mă strigă el abia auzit în vacarmul din încăpere.

— Am venit să te ajut! Ține-te după mine, ca să mergem într-un loc sigur! am strigat eu.

Dar Henric nu reuşi să audă ce spun; clătină din cap şi-mi întinse mâna, ajutându-mă să mă ridic. Peste umărul lui am zărit o tunică cu cruce albă şi un braț înarmat întinzându-se spre el. Am strigat tare şi Navarra s-a întors iute, trăgându-şi trunchiul în spate, într-un efort disperat de a evita lovitura. Nu reuşi; sabia îi despică țeasta cu o bufnitură şi Henric se prăbuşi pe podea.

Am căzut în genunchi lângă el. Pleoapele i se mişcau spasmodic.

— Ajută-ne! reuşi el să şoptească, apoi încremeni.

Din frunte îi izvora un şuvoi sclipitor de sânge, ce se împrăştia pe covor. Gâfâind, mi-am desfăcut capotul, am înşfăcat poalele cămăşii şi le-am apăsat cu toată puterea pe rană. Deasupra noastră, elvețianul îşi trăgea brațul înapoi, ca să-i dea lovitura de grație.

M-am târât şi am acoperit trupul lui Navarra cu trupul meu.

— Dacă-l omori, o omori pe regină! am urlat eu.

Sub mine, Navarra se mişcă şi gemu. Uluit, soldatul lăsă sabia în jos şi se dădu un pas îndărăt. Căzu şi el deodată şi în spatele lui l-am întrezărit pe tânărul prinț de Condé, cu fața descompusă, cu ochii holbați. Când îl văzu pe Henric sângerând, scoase un țipăt scurt, apoi îşi scoase cămaşa de pe el şi mi-o aruncă. Am dat la o parte juponul năclăit; rana sângera încă, dar craniul nu era spart. I-am legat cămaşa în jurul capului şi m-am uitat la Condé, care-şi aplecase urechea spre mine.

— Ajută-mă să-l scot de-aici! i-am strigat.

Condé nu stătu pe gânduri. Mă ajută să mă ridic, apoi l-am ridicat şi pe Henric în picioare. Ginerele meu se

clătina ameţit, dar pricepu că trebuie să-şi pună braţul pe umerii mei; am pornit amândoi împleticindu-ne în urma lui Condé, care deschidea calea cu sabia printre elveţieni şi scoţieni; unii dintre aceştia se opreau, dându-se înapoi nedumeriţi când mă vedeau.

— De ce? hohoti Henric când reuşirăm să ne strecurăm în anticameră, unde lupta se oprise brusc.

Pe podeaua de marmură zăceau măcelăriţi vreo douăzeci de hughenoţi. Nu i-am răspuns.

— Pe aici, i-am zis prinţului de Condé, a cărui privire era rezervată, dar lipsită de ranchiuna pe care o simţisem mereu în ea.

Am luat-o spre est, coborând scara – pe care acum era linişte – şi am intrat în galeria pustie. Perdelele erau umflate uşor de o adiere umedă. Cu două etaje mai jos, în curte, victimele se îngrămădeau în umbra imensă a lui Vulcan. Henric scoase un vaiet şi se opri în dreptul unei ferestre, uitându-se cu ochii măriţi de groază.

Mai bine de o sută de hughenoţi înnebuniţi de spaimă fugiseră în curte, unde dăduseră peste soldaţii elveţieni care-i aşteptau cu arbalete şi halebarde. De-a lungul zidului dinspre vest erau îngrămădite mormane de cadavre; la lumina torţelor se vedeau vreo zece oameni care se înghesuiau ţipând unii în alţii, în timp ce arbaletrierii îi împingeau pas cu pas, pe dalele însângerate, spre lamele ascuţite ale halebardierilor. Eu dădusem ordinul acesta, pentru că mă temeam de război, pentru că nu mai voiam să moară oameni.

De Condé era negru la faţă; era prea copleşit ca să mai scoată vreun cuvânt.

— De ce? gemu Henric din nou, întorcându-se spre mine. De ce ne faceţi asta?

— N-avem voie să ne oprim aici, am zis eu, altfel ne găsesc şi vă omoară pe amândoi. Haideţi.

Am luat o torţă de pe perete şi i-am condus până la o uşă mică de pe la jumătatea galeriei, în spatele căreia era o scară strâmtă în spirală – un drum cunoscut numai de

membrii familiei regale. Aerul era de-a dreptul irespirabil, iar Navarra se clătina rău pe picioare, dar am reuşit în cele din urmă să coborâm trei niveluri, până la binecuvântata răcoare a pivniţelor. I-am dus pe lângă butoaiele de vin vechi, uriaşe, până la o celulă de închisoare; am luat cheia ruginită care atârna pe perete şi am deschis-o. Condé îşi ajută vărul să ajungă la una dintre scândurile agăţate de tavan care slujeau de paturi; Henric se aşează şi se rezemă de peretele peticit cu lut. Eu am rămas afară, am închis gratiile şi le-am încuiat. Zgomotul fiarelor trântite îi făcu pe amândoi bărbaţii să tresară.

De Condé se repezi la uşă:

— Ce aveţi de gând cu noi? O execuţie publică?

— Am de gând să vă ţin aici până mă hotărăsc ce e de făcut mai departe. E singurul loc unde sunteţi în siguranţă. Jur pe ce am mai sfânt că n-am să vă fac niciun rău.

Henric îşi scoase legătura însângerată de la cap şi rămase cu ochii la ea, cu un aer nedumerit.

— De ne omorâţi tovarăşii? făcu el năuc şi îndurerat.

— Fiindcă voi aţi vrut să ne omorâţi pe noi! i-am strigat eu. Fiindcă armata voastră e în drum spre Paris. Fiindcă aţi vrut să ne ucideţi pe mine şi pe Eduard şi să-i furaţi fiului meu tronul.

Tinerii căscară amândoi ochii de parcă tocmai m-aş fi dezbrăcat de cămaşa de noapte.

— Sunteţi nebună, şopti Condé. Nu există nicio armată.

Navarra îşi duse mâna cu grijă la fruntea care încă îi sângera şi strânse din ochi, de parcă lumina lămpii îi făcea rău.

— Cine a născocit minciunile astea?

— Am interceptat scrisoarea ta către comandantul trupelor tale, în care vorbeşti despre complotul prin care urma să ataci Parisul şi să îl forţezi pe Carol să abdice.

— Mînţiţi! spuse de Condé. Mînţiţi ca să aveţi pretext

să ne declarați război! Pardaillan, la Rochefoucauld, toți gentilomii mei… I-ați ucis pentru o minciună!

Începu deodată să plângă amar, cu capul în mâini. Navarra îi puse o mână pe umăr şi se întoarse spre mine:

— Aduceți-mi scrisoarea şi-o să vă demonstrez că e un fals. N-am comis nicio crimă, în afară de a fi tolerat măgăriile lui Coligny legate de Olanda spaniolă. *Madame la Reine,* pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să opriți nenorocirea asta. Toți oamenii mei…

Glasul i se frânse şi trecură câteva clipe până să continue:

— Cincizeci dintre oamenii mei şi-au lăsat apartamentele lor şi au venit să doarmă la mine pe podea, fiindcă se temeau pentru mine după atentatul împotriva amiralului. Şi acuma sunt morți…

Lăsă capul în jos şi scoase un hohot prelung.

— Şi cu armata cum rămâne? l-am întrebat inflexibilă. Iscoadele lui Eduard spun că e pe drum şi că în noaptea asta o să-şi aşeze tabăra sub zidurile Parisului.

— Nu există nicio armată! urlă de Condé. Anjou minte, cu tot cu iscoadele lui! Doamnă, fiul dumneavoastră cel mic e la fel de nebun ca fratele lui, dar mai periculos!

— Cum îndrăzneşti să-l insulți? am țipat eu încleştându-mi mâinile pe gratiile care ne despărțeau, dar furia mea era amestecată acum cu multă confuzie. Ați venit aici înarmați de război. Ați venit pregătiți de luptă.

Henric ridică capul; fața îi era atât de schimonosită de durere, că nici nu putea deschide ochii ca să se uite la mine.

— Am venit înarmați fiindcă ne temeam pentru viețile noastre, spuse el şi lăsă din nou capul în jos.

Atenuate de piatră şi pământ, clopotele de la Saint-Germain bătură al patrulea ceas după miezul nopții. Sus pe cer, steaua Algol intra în opoziție cu Marte: Coligny şi cei vreo două sute de hughenoți care patrulau în jurul Hotelului Béthizy erau morți. Mâinile mele îşi slăbiră încleştarea; palmele îmi alunecară de-a lungul drugilor de

fier; povara faptelor mele mă făcu să cad în genunchi. Eu eram autoarea acestui dezastru – eu şi dragostea mea pentru fiii mei care n-ar fi trebuit să existe.

— Ajută-mă, Doamne, am şoptit. Ajută-ne, Doamne, pe toți!

Patruzeci şi şase

Am găsit scara care ducea din pivniță la etajul al doilea al aripii de sud şi pasajul secret spre apartamentul ducelui de Anjou; de câteva ori mi s-au muiat genunchii şi am fost nevoită să mă reazem de pereți ca să-mi trag sufletul. Am ajuns, tremurând toată, în cămăruța de lângă dormitorul lui Eduard. Pe patul mic dinăuntru moțăia Lignerolles, care se ridică icnind în capul oaselor când auzi scârțâitul uşii. Aprinse imediat lampa şi, văzându-mi hainele pline de sângele lui Henric, țipă.

— Cine-i acolo? strigă Eduard din dormitor.

Îmbrăcat numai într-o cămaşă de noapte subțire, Lignerolles sări şi mă prinse de braț; tremuram atât de tare, că abia mă puteam ține pe picioare.

Eduard apăru în uşă, strângându-şi halatul de mătase în jurul trupului gol. M-am uitat la el ca şi cum îl vedeam prima oară în viață: chipul lui nu era, ca al meu, încordat, chinuit, năucit de durere şi vinovăție; când mă văzu, rămase cu gura căscată şi mă luă de braț. Mă scoase repede din dormitor – unde Robert-Louis cel blond stătea în pat, gol, cu cearşaful tras până la piept şi cu ochii cât cepele – şi mă duse în anticameră, unde mă aşeză într-un fotoliu.

— Doamne! strigă el. *Maman,* sângerezi!

Se întoarse iute spre Lignerolles şi spre străjerii şi valeții care apăruseră lângă noi:

— Pentru numele lui Dumnezeu, aduceți un doctor! Şi un lighean, şi pânză curată!

Se întoarse înapoi spre mine şi se ghemui lângă fotoliu.

— Unde ai fost rănită?

I-am pus pe umăr mâna care-mi tremura îngrozitor:

— Nu-i nevoie de doctor. Nu sunt rănită.

— Dar sângele ăsta… făcu el atingându-mi părul.

M-am uitat la coada împletită care-mi atârna pe umăr şi-am văzut că şi ea era plină de sângele lui Henric.

— Am fost nebună, am vorbit eu cu greu. Am făcut greşeala să plec din apartamentul meu. Erau hughenoți… M-au mânjit cu sângele lor.

— Dar cum… De unde vii? insistă Anjou uitându-se spre cămăruță.

Mi-am ferit privirea şi nu i-am răspuns.

Lignerolles aduse un lighean cu apă de flori de portocal şi un prosop; Eduard muie prosopul în lighean şi mă şterse uşor pe față. Prosopul se umplu de sânge.

— Uită-te la capotul ăsta frumos, zise el cu glas blând. E distrus… De unde-ai adunat atâta sânge pe el? *Maman,* nu-ți stă în fire să fii aşa necugetată.

Îmi băgă mâna murdară în lighean şi mi-o spălă uşurel.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ai făcut?

Am ridicat ochii spre el:

— Eduard… Scrisoarea lui Navarra pentru comandantul trupelor lui… Trebuie s-o văd imediat.

— De ce? întrebă el după ce stoarse prosopul.

— Pentru că s-ar putea să fie un fals.

Ochii lui, care până atunci mă priviseră cu toată intensitatea, se voalară abia perceptibil.

— Imposibil.

— De ce? O ai de la şeful Gărzii Civile, nu-i aşa? E de încredere? Iscoadele tale sunt de încredere?

— Dacă n-ar fi de încredere, nu l-aş fi însărcinat cu apărarea cetății. Sigur că e de încredere, şi iscoadele de asemenea! Ce întrebare e asta?

— Aş vrea să văd scrisoarea lui Navarra, te rog, am insistat. Sunt convinsă că e încă în posesia ta.

Se încruntă, nevenindu-i să creadă ce auzea, şi scoase un oftat exasperat:

— N-am idee unde e. Am să-l pun dimineață pe secretarul meu s-o caute.

— Şi aş vrea să vorbesc cu iscoada ta. Cea care a raportat că armata hughenoți e în marş spre Paris. Aş fi curioasă unde se află trupele acum.

— Nu mă crezi, spuse el cu un râs scurt, nervos, cum râsese şi vărul meu Ippolito când îl întrebasem de amantele lui.

— Vreau doar să văd cu ochii mei dovada.

Eduard se înfurie brusc, la fel cum făcuse şi Ippolito.

— Ce rost au toate astea? Ce poți să câştigi acum dacă cercetezi nişte dovezi care şi-au produs deja efectul devastator? Sunt morți toți; nimic nu-i mai poate învia! Chiar dacă am făcut o greşeală teribilă, tot răul spre bine – n-o să ne mai poată niciodată târî în război, niciodată! Ai vorbit cu cineva, adăugă el mijindu-şi ochii şi încleştându-şi degetele în carnea moale a brațului meu. Cu cine? Cine ți-a spus minciunile astea?

M-am uitat în ochii lui perfizi şi mi s-a frânt inima; mă manipulase mai ceva decât pe nevinovata lui soră. Apoi m-am uitat peste umărul lui, pe fereastra care dădea spre curtea transformată în abator. Ştia, evident, că fratele lui e bolnăvicios şi că n-o să trăiască mult; Navarra şi hughenoții lui ar fi fost singura amenințare reală pentru urcarea lui pe tron. Coligny îi oferise pretextul de a scăpa de principalii rivali.

N-ar fi trebuit să fiu surprinsă de cruzimea fiului meu, având în vedere ce-i făcusem eu mamei lui.

— Cosimo Ruggieri, am şoptit. Mi-a spus că o să fiu trădată.

Trupurile celor ucişi au zăcut în curte mai bine de o zi, căci soldații care-i măcelăriseră erau puşi acum să apere palatul. Sub soarele nemilos, duhoarea devenise de nesuportat; am închis ferestrele, în ciuda căldurii, dar muştele tot reuşeau să între, ca şi mirosul, de altfel, care ni se impregnase în haine şi-n păr. Eu una am tras draperiile şi nimeni nu m-a putut convinge să mai ies din apartamentul meu.

Pe străzile Parisului, luptele mai ținură cinci zile; noi, cei din familia regală, stăteam speriați după zidurile întărite ale Luvrului, ascultând strigătele şi zgomotele

făcute de cei ce băteau la porțile palatului. Oamenii interpretaseră în mod greşit atacul din strada Béthizy şi împărțirea de arme către catolicii care voiau să se apere. Se răspândise cu iuțeala fulgerului zvonul că regele le ordonase cetățenilor să-i atace pe hughenoți.

În răstimp de o săptămână, în Paris şi în țară muriră şaptezeci de mii de oameni nevinovați. Răspunderea atacului îmi era pusă, pe bună dreptate, mie în spinare: *Doamna Şerpoaică* mi se spunea acum, şi *Regina neagră.*

N-am să-i opresc să spună adevărul. Dar acum poporul meu adoptiv crede că am plănuit atacul de la bun început, ademenindu-i la Paris întâi pe Coligny, apoi pe Navarra, ca parte a strategiei mele de a eradica mişcarea hughenotă.

Atacul lui de Guise asupra lui Coligny a fost un succes răsunător. Doi soldați de rând au dărâmat cu lovituri de picior uşa dormitorului în care zăcea Coligny, vegheat de doctorul Paré. Când i s-a cerut să se prezinte, Coligny nu s-a opus, dar i-a privit disprețuitor pe soldați, spunând că ar fi trebuit să fie ucis de un gentilom, nu de nişte neciopliți. Ca răspuns, unul dintre neciopliți i-a străpuns amiralului pieptul cu sabia şi l-a aruncat pe fereastră. Cadavrul s-a întâmplat să cadă chiar la picioarele ducelui de Guise, care a fost încântat.

De acolo l-au luat în primire catolicii răzbunători: l-au castrat, l-au târât prin oraş, apoi au aruncat leşul mutilat în Sena. De Guise mi-a adus cu mândrie capul, învelit într-un săculeț de mătase, care însă nu reuşea să oprească duhoarea copleşitoare. Am întors oripilată capul şi am poruncit să fie îmbălsămat.

Pe Henric şi pe vărul lui am reuşit să-i țin departe de ghearele lui Anjou. În ziua în care a murit Coligny, m-am dus într-ascuns la Margot şi i-am spus de trădarea fratelui ei; apoi am mers amândouă la Carol şi i-am prezentat dovezile nevinovăției lui Henric. L-am convins uşor pe Maiestatea Sa că Navarra şi Condé – în calitatea lor de prinți de sânge regal – trebuie cruțați, şi l-am făcut

să emită un ordin în consecință. Ceva mai târziu, după ce luptele s-au mai potolit, m-am dus la şeful Gărzii Civile, care mi-a confirmat că nicio armată hughenotă nu se apropia de Paris şi că el personal nu interceptase nicio scrisoare de la Navarra către comandantul trupelor lui. Scrisoarea i-o arătase Eduard; şeful Gărzii Civile, la fel ca mareşalul Tavannes şi alți comandanți militari, avusese încredere în cuvântul ducelui de Anjou.

Eduard nu mi-a arătat niciodată scrisoarea presupusă a fi fost scrisă de Navarra şi niciodată nu ne-am mai încrezut unul în celălalt. I-am destăinuit lui Navarra vinovăția lui Anjou: mi-a fost recunoscător, deşi era îndurerat de pierderea tovarăşilor şi coreligionarilor săi şi nemulțumit că, pentru propria lui siguranță, îi cerusem să se reconvertească la catolicism şi să rămână la Luvru, în regim de arest la domiciliu.

Masacrul început în Noaptea Sfântului Bartolomeu l-a afectat foarte rău pe Carol. Din clipa aceea a început – spre marea bucurie a lui Eduard, fără îndoială – să se îndrepte cu paşi repezi spre moarte.

Veni luna septembrie, aducând cu ea potolirea arşiței şi a violențelor. Când porțile palatului se deschiseră din nou – la o săptămână şi o zi după asasinarea amiralului Coligny– mi-am primit primul vizitator în spatele uşilor închise ale cabinetului meu.

Cosimo Ruggieri nu mai arăta de parcă anii l-ar fi ocolit: în lumina lămpii i se vedeau foarte clar firele argintii din păr şi din barbă, cutele adânci de sub ochii negri, obrajii căzuți. Era foarte slab, scheletic de-a binelea, urâțenia trăsăturilor lui neregulate l-ar fi făcut pe cel mai viteaz copil să alerge plângând în brațele maicăsii. Renunțase la obişnuita culoare roşie şi acum era îmbrăcat din cap până-n picioare în negru, ca un hughenot.

Când intră, mă găsi aşezată la biroul meu ca de obicei, ca şi cum scurtă vreme ar fi trecut de la ultima noastră

întâlnire, şi tot ca de obicei, îmi făcu o plecăciune adâncă. Dar când ridică ochii spre mine şi veni vremea să rostească un salut, cuvintele îi muriră pe buze. Mă privi şocat.

— Cosimo, am spus eu, ridicându-mă şi ocolind biroul– poate ca să-i iau mâna, poate ca să-l îmbrățişez, n-aş putea să spun.

Dar înainte să ajung lângă el, picioarele şi nervii m-au lăsat şi m-am prăbuşit în genunchi, zdrobită de durere.

Ruggieri îngenunche lângă mine. M-am agățat de el plângând.

Când am putut din nou să vorbesc, i-am spus printre hohote:

— Au revenit... visele rele. Nici n-am apucat să îngropăm toți morții şi visele s-au întors. Am să fac ce trebuie să fac: am să-mi omor fiii, cu mâna mea dacă e nevoie, numai să se oprească. M-ai avertizat şi n-am vrut să te aud. Dar acum te ascult.

Expresia feței îi era deschisă şi aspră, lipsită de farmecul misterios al magicianului; lacrimile aninate de pleoape, care-i sclipeau în lumina lămpii, mă fascinau.

— Nu mai e nevoie de sânge, murmură el. Trebuie doar să eliberezi demonul şi să laşi astrele să-şi urmeze cursul.

Am clătinat din cap, fără să înțeleg.

Îmi aminti cuvintele pe care mi le spusese spiritul soțului meu:

Distruge ce ai mai aproape de inimă.

A fost o treabă uşoară, pe care am făcut-o în locuința lui Ruggieri: magicianul a trasat un cerc, a pus perla însângerată pe altar, a invocat un nume barbar. Când demonul a apărut – anunțându-şi prezența prin creşterea bruscă a flăcărilor lumânărilor şi prin pielea de găină de pe brațele mele – i-a mulțumit şi l-a dezlegat de însărcinare. Nemaiavând niciun sprijin supranatural, fiii mei aveau să-şi găsească sfârşitul curând.

Ruggieri a vrut să ia perla lipsită de puteri, dar am pus

eu prima mâna pe ea.

— Asta îmi aparține, i-am spus.

Trăsura ne purtă pe străzi tăcute până pe cheiurile Senei, iar vizitiul speriat aşteptă până ce eu şi cu Ruggieri am coborât printre gunoaiele împrăştiate pe-acolo până la malul noroios.

Cerul era limpede în ziua aceea, şi aerul proaspăt; cu o zi înainte, o furtună puternică spălase praful şi duhoarea care năpădiseră oraşul. Pentru o clipă am rămas cu ochii la turlele gemene ale Catedralei Notre-Dame şi la grațioasele fleşe ale Bisericii Sainte-Chapelle – privelişte ce îl umplea de dor pe tizul bărbatului meu, Henric de Navarra. Apoi am ridicat brațul şi am azvârlit perla în apele murdare; după ce săltă de două ori pe suprafața fluviului, se scufundă în tăcere.

Nici eu n-am scos niciun sunet; dacă nu m-ar fi prins Ruggieri în brațe, aş fi căzut.

— Mi-am ținut promisiunea, am şoptit în cele din urmă.

Magicianul nu zise nimic; ştia că nu vorbesc cu el.

— Mi-am ținut promisiunea, iubitul meu, am repetat mai tare. Pe tronul Franței va sta întotdeauna un moştenitor al Casei de Valois. Singurul tău moştenitor adevărat va domni.

Egoismul meu orb, refuzul meu de a mă da la o parte şi a-l elibera pe soțul meu, ca să-şi poată găsi soția cuvenită, dăduseră naştere la nenorociri pe care mintea omenească nu le putea cuprinde. Povara lor mă țintuia la pământ şi mă împiedica să scot vreo vorbă, dar Ruggieri mă duse înapoi la trăsură înainte să mă risipesc şi eu în aer, precum funesta vrajă.

Epilog

În noaptea aceea am visat din nou.

Am visat apropiata moarte a lui Carol, tusea şi febra, cearşafurile năclăite de sânge, schimbate oră de oră. Ştiind că faptele mele îi grăbiseră agonia, stăteam la căpătâiul lui plângând şi ascultându-i ultimele cuvinte: *Ma mère… Eh, ma mère…*

L-am visat şi pe Eduard, am visat nebunia, minciunile şi cruzimea pe care nu şi le-a mai ascuns după ce a urcat pe tron şi mi-a retras toate prerogativele. Am văzut brutalitățile, execuțiile, asasinatele, ura pe care a stârnit-o până când poporul s-a întors împotriva lui şi şi-a găsit sfârşitul, cu pântecele spintecat de pumnalul ucigaş.

L-am visat pe Henric, regele Franței şi Navarrei, care, de dragul păcii, a revenit la catolicism pentru a putea fi încoronat după regulă, într-o catedrală, spunând „Parisul merită o liturghie". I-am văzut pe hughenoți şi pe catolici reconciliați şi o țară unită, condusă în fine de un monarh chibzuit, care a pus binele cetățenilor săi înaintea binelui propriu, un conducător atât de iubit, încât supuşii l-au numit Henric cel Mare. Am văzut o Franță pacificată şi prosperă.

Sânge n-am visat. M-am trezit zdrobită de durere, dar uşurată, cu rugăciuni de căință pe buze.

I-am povestit toate astea lui Ruggieri după-amiază, după ce s-a instalat cu bagajele lui puține în apartamentul cel nou pe care i-l dădusem la Luvru. Îmbrăcat într-o tunică simplă, neagră, şi cu un guler la fel de simplu, părea nelalocul lui în locuința cu pereți auriți, mobilă delicată, feminină şi perdele din brocart bleu, trase în lături ca să lase înăuntru lumina palidă. Ca

şi mine, dormise puţin în ultimele zile, de la masacru încoace; văzând cât e de obosit, am insistat să se aşeze lângă mine în anticameră, în timp ce valeţii se foiau prin dormitor, despachetându-i lucrurile.

— Am făcut tot ce-am putut ca să mai îndrept lucrurile, am spus eu încet. Dar nu pot să aduc înapoi toţi nevinovaţii care au pierit. Şi nu pot răbda să stau şi să mă uit cum băieţii mei dragi – cât ar fi ei de monştri – mor. Am avut parte de mai multă suferinţă decât poţi duce într-o viaţă de om. Ajută-mă să mor şi eu, Cosimo.

Îşi lăsă capul pe-o parte şi mă privi mohorât. Ce faţă urâtă avea, şi totuşi, când o rază de soare intrată pe fereastră îi pătrunse în ochii negri, am văzut ce frumoşi erau.

— Nu ţi-a venit încă vremea, Catherine. Ai îndreptat lucrurile şi acum noi doi trebuie să trăim încă mulţi ani ca să veghem să rămână aşa. Navarra mai are de înfruntat multe obstacole.

Îndurerată de această perspectivă, mi-am întors faţa de la el şi am închis ochii. I-am deschis iute la loc, simţind o mângâiere moale şi caldă pe obraz. Ruggieri se ridicase de pe scaun şi îngenunchease lângă mine; degetele i se mişcau, blânde şi nehotărâte, în aerul dintre noi.

— Nu-ţi pierde nădejdea, îmi spuse. Ţi-am spus acum mulţi ani că am să fiu alături de tine în toate încercările prin care ai să treci. Am să rămân lângă tine până la sfârşit.

— Dar sunt damnată, Cosimo, am spus eu cu amărăciune.

— Atunci suntem damnaţi împreună, Caterina Maria Romula de Medici.

L-am privit lung, amintindu-mi cuvintele pe care le rostise în ziua în care murise prostituata. Afecţiunea şi loialitatea lui fuseseră mai profunde şi mai constante decât ale mătuşii Clarice, ale soţului meu, ale propriilor mei copii. Exact cum fusesem eu dispusă să risc totul pentru Henric, Cosimo fusese dispus să rişte totul pentru

mine. La gândul acesta, inima mea neagră se deschise, şovăielnică.

— Numai din dragoste, am şoptit.

— Numai din dragoste, repetă el solemn, întinzând iar mâna spre mine.

L-am luat de mână, l-am tras spre mine şi l-am sărutat.

Cuvânt de încheiere

Henric de Navarra – pe care noi îl cunoaştem mai bine ca Henric al IV-lea, iar concetățenii săi ca Henric cel Mare – a fost primul monarh din Casa de Bourbon şi, cu siguranță, cel mai iubit. Căsătoria sa cu Margot a fost după mai mulți ani anulată, iar el s-a recăsătorit cu Maria de Medici, cu care a avut mai mulți copii.

Caterina de Medici a trăit până la venerabila vârstă de şaizeci şi nouă de ani. A fost un astrolog asiduu, un geniu al matematicii şi – după părerea multor istorici francezi – cea mai inteligentă persoană care a stat vreodată pe tronul Franței. Detaliile horoscopului său, aşa cum sunt prezentate în carte, sunt, după umilele mele cunoştințe, corecte. S-a întâlnit de două ori cu Nostradamus şi l-a numit Medic al Regatului, deşi discuțiile lor n-au fost consemnate nicăieri. Visele ei profetice sunt însă consemnate: fiica sa, Margot, scria că mama ei visase moartea lui Henric al II-lea şi victoria lui Eduard de la Jarnac.

Ca tânără Delfină, a fost într-adevăr în pericol de a fi repudiată şi în primii zece ani de căsnicie n-a avut copii – după care a dat naştere la zece copii în tot atâția ani{6}. Aşa au început zvonurile că ar fi fost ajutată de magicianul său de curte, Cosimo Ruggieri, căruia îi era foarte devotată. Colecția de talismane a Caterinei şi interesul ei pentru magie sunt legendare; după moartea soțului său, i-a oferit Dianei domeniul de la Chaumont în schimbul celui de la Chenonceaux. Când Diana s-a mutat la Chaumont, s-a speriat găsind pentagrame trasate pe podele şi instrumente de magie abandonate, drept care a părăsit proprietatea.

Steaua Algol – numită şi Capul Gorgonei – este considerată şi în ziua de azi de către astrologi astrul cel mai malefic. A intrat în opoziție cu Marte pe data de 24 august 1572, în jurul orei patru dimineața – la o oră după ce a început masacrul din Noaptea Sfântului Bartolomeu; Marte trecea prin ascendentul Caterinei, zodia Taurului. Trecerea lui Marte prin ascendentul unui individ prevesteşte perioade de criză extremă, care pot avea ca rezultat moartea.

{1} Joc de cuvinte bazat pe polisemia cuvântului *palla* – „bilă”, dar şi „testicul”. (N. tr.)

{2} „Mica trupă” (fr.). (N.tr.)

{3} „Bucură-te Marie, cea plină de har, Domnul este cu tine…” (lat.) – începutul principalei rugăciuni adresate Fecioarei de către credincioşii catolici. (N.tr.)

{4} Încheierea rugăciunii menționate în nota anterioară. (N.tr.)

{5} Corinteni, 13: 1, 2, 6. (N. tr.)

{6} Copiii despre care nu se pomeneşte nimic în roman sunt: Claude de France (1547–1575), ducesă de Lorena şi de Bar, Louis de France (1549–1550) şi François de France, duce de Alençon, Anjou, Touraine, Brabant şi Château-Thierry (1555–1584). (N. tr.)